شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 (维吾尔文)

(بۇ سان تۆت بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل ئاپرېل 21 دۈشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق، تېمپېراتۇرا 14 °C — 25 °C بولىدۇ، ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئادالەت يولىدا پىداكارلىق كۆرسەتكەن ئەركىن يۈسۈپ، گاۋخۇيىيۇغا «ئىنقىلابىي قۇربان» دەپ شەرەپلىك نام بەردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن غۇلام** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ئادالەت يولىدا پىداكارلىق كۆرسەتكەن ئەركىن يۈسۈپ، گاۋخۇيىيۇغا «ئىنقىلابىي قۇربان» دەپ شەرەپلىك نام بەردى. قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە، قەشقەر شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇ مۇناسىۋەت بىلەن 3 - ئاينىڭ 25 - كۈنى قەشقەر شەھىرىدە داغدۇغىلىق نام بېرىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، ئاپتونوم رايوننىڭ ئۇقتۇرۇشىنى يەتكۈزدى ۋە ئىنقىلابىي قۇربانلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا شەرەپ گۇۋاھنامىسىنى بەردى.

ئىنقىلابىي قۇربان ئەركىن يۈسۈپ قەشقەر شەھەرلىك يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ كادىرى بولۇپ، 1996 - يىل 5 - ئاينىڭ 6 - كۈنى خىزمەت ئۈستىدە باج تاپشۇرۇشنى رەت قىلغان قارانىيەت تەرىپىدىن ۋەھشىيلەرچە ئۆلتۈرۈلگەن. گاۋخۇيىيۇ قەشقەر شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىسى بولۇپ، 1993 - يىل 11 - ئاينىڭ 15 - كۈنى ساۋاقداشلىرىنى قوغداش يولىدا قارانىيەتلەر تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن.

قەشقەر ۋىلايىتى چاقىرغان يىغىندا ھەر مىللەت خەلقى ئىنقىلابىي قۇربانلاردىن ئۆگىنىپ، جەمئىيەتتە يېڭى ئىستىل تىكلەشكە چاقىرىق قىلىندى.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان

(سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)

ھاكىمىيەت بېشىدىكى پارتىيىنىڭ پارتىيە ئىستىلى پارتىيىنىڭ ھايات - ماماتىغا مۇناسىۋەتلىك، پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى يېڭى دەۋردە پارتىيىنى قاتتىق باشقۇرۇش، پارتىيە ئىستىلىنى توغرىلاشنىڭ مۇھىم ئالدىنقى شەرتى، پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش، سىياسىي، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشنىڭ مۇھىم كاپالىتى. پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، مەۋقەنى تەربىيە بېرىشكە قويۇش، نەزەر دائىرىنى ئالدىنى ئېلىشقا قارىتىپ، ئىدىيە، ئەخلاق جەھەتلەردە مۇداپىئە لىنىيىسى بەرپا قىلىش كېرەك. پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار پارتىيە ئەزالىرى ۋە خەلق ئاممىسى ئارىسىدا چوقۇم ئۈلگىلىك رول ئوينىشى، ئۆزىنى قەدىرلىشى، ئۆزىنى تەكشۈرۈپ تۇرۇشى، ئۆزىنى ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرۇشى، ئۆزىنى رىغبەتلەندۈرۈپ تۇرۇشى؛ كوممۇنىستىك ئېتىقادىنى چىڭ تۇتۇپ، كوممۇنىستىك ئەخلاقنى ئۆز ئەمەلىيىتىدە كۆرسىتىشى؛ پاك - دىيانەتلىك بولۇپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشى، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن ئىشلىشى كېرەك.

پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشىغا يەنىمۇ تۈرتكە بولۇش ئۈچۈن، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ نىزامنامىسى»گە ئاساسەن، يېقىنقى بىر قانچە يىلدا مەركەز چىقارغان رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك ۋە ئىنتىزامچان بولۇشى توغرىسىدىكى بەزى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)»نى تۈزۈپ چىقتۇق.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)»نى بېسىپ تارقىتىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى يېقىندا «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)»نى بېسىپ تارقىتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، پۈتۈن پارتىيىدىن ئۇنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلدۇ)»نى بېسىپ تارقاتتۇق، ئىزچىل ئىجرا قىلىشىڭلارنى سورايمىز. ئىجرا قىلىش جەريانىدا مەسىلىلەرنى ۋە بۇ ھەقتىكى تەكلىپلىرىڭلارنى مەركەزگە ۋاقتىدا دوكلات قىلىشىڭلارنى سورايمىز.

1 - باب پاك - دىيانەتلىك بولۇشنىڭ ھەرىكەت ئۆلچىمى

1 - ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار پاك - دىيانەتلىك بولۇپ ئومۇم ئۈچۈن ئىشلىشى، ئۆز ۋەزىپىسىگە سادىق بولۇشى لازىم. ئۇلارنىڭ خىزمەت ھوقۇقى ۋە ۋەزىپە جەھەتتىكى تەسىردىن پايدىلىنىپ نامۇۋاپىق نەپ ئېلىشى

(3) ئۇمۇمنىڭ ئىشىنى بېجىرىش پائالىيىتىدە سوۋغات پۇلى ۋە ھەر خىل قىممەتكە ئىگە ئاكسىيلەرنى قوبۇل قىلىش؛

(4) ئۆزىگە قاراشلىق ئورۇنلار ۋە باشقا كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار ياكى شەخسلەر ھەدىيە قىلغان ئىناۋەتلىك كارتا ۋە باشقا تۆلەش دوكۇمېنتلىرىنى قوبۇل قىلىش؛

(5) ساختا، يالغان مەلۇم قىلىش قاتارلىق ۋاسىتىلەر بىلەن شان - شەرەپكە، ئۇنۋانغا ۋە باشقا نەپكە ئىگە بولۇۋېلىش؛

(6) ئۇمۇمنىڭ پۇلى، ماددىي نەرسىلىرىنى ئىشلىتىش ئارقىلىق توي - تۆكۈن، ئۆلۈم - يېتىم بېجىرىش ۋە شۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ مال - دۇنيا ئوندۇرۇۋېلىش.

2 - ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار تاۋار ئايرىۋاشلاش پرىنسىپىنىڭ پارتىيىنىڭ سىياسىي تۇرمۇشىغا ۋە دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ مەمۇرىي پائالىيەتلىرىگە سىڭىپ كىرىشىدىن قاتتىق ساقلىنىش كېرەك. ئۇلارنىڭ ئۆز ئالدىغا پايدا ئېلىش مەقسەت قىلىنغان پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشى مەنئى قىلىنىدۇ. ئۇلارنىڭ تۆۋەندىكىدەك قىلمىشلارنى

(4) دۆلەت (چېگرا) سىرتىدا شەخسىي شىركەتنى تىزىمغا ئالدۇرۇش ياكى مەبلەغ سېلىپ پاي قوشۇش.

3 - ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار جامائەت مال - مۈلكىنى باشقۇرۇش ۋە ئىشلىتىش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرگە رىئايە قىلىشى كېرەك. ئۇلارنىڭ ھۆكۈمەت نامىنى سېتىپ ئۆزى پايدا ئېلىشى، ئۇمۇمنىڭكىنى ئۆزىنىڭ قىلىۋېلىشى مەنئى قىلىنىدۇ. ئۇلارنىڭ تۆۋەندىكىدەك قىلمىشلارنى سادىر قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ:

(1) ئۆزى ئۈستىگە ئېلىشقا تېگىشلىك چىقىمنى ھۆكۈمەت پۇلى بىلەن ئاتچوت قىلدۇرۇش ياكى ئۆز ئورنىنىڭ ئىناۋەتلىك كارتوچكىسىدىن پايدىلىنىپ تۆلەش؛

(2) ئۇمۇمنىڭ پۇلىنى ئۆتنە ئېلىپ ۋاقتىدا قايتۇرماسلىق؛

(3) ئۇمۇمنىڭ پۇلىغا چەت ئەللەرگە (باشقا جايلارغا) ساياھەتكە چىقىش ياكى باشقىچە شەكىللەر بىلەن ساياھەتكە چىقىش؛

(4) ئۇمۇمنىڭ پۇلى ھېسابىغا يۇقىرى ئىستېماللىق كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىش ۋە ھەر خىل شەكىللەردىكى كۇلۇبلارغا

پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ ئۆز نەپسىگە چوغ تارتىشى مەنئى قىلىنىدۇ. ئۇلارنىڭ تۆۋەندىكى قىلمىشلارنى سادىر قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ:

(1) نامۇۋاپىق ۋاسىتىلەر ئارقىلىق مەنسەپكە ئىگە بولۇۋېلىش؛

(2) كادىرلارنى ۋەزىپىگە تەيىنلەش، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇش مۇزاكىرىسىگە دائىر ئەھۋاللارنى ئاشكارىلاپ قويۇش؛

(3) خىزمەتتىن يۆتكەلدىغان، ئاپپاراتتا ئۆزگىرىش بولغاندا كادىرلارنى زەربىدارلىق بىلەن ئۆستۈرۈش ياكى يۆتكىلىپ كەتكەندىن كېيىنمۇ ئەسلىدە ئۆزى ئىشلىگەن رايون، ئورۇننىڭ كادىرلىرىنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ۋەزىپىگە تەيىنلەشكە ئارىلىشىش؛

(4) كادىرلارنى تەكشۈرۈش خىزمىتىدە ھەقىقىي ئەھۋالنى يوشۇرۇش ياكى بۇرمىلاش؛

(5) كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ۋەزىپىگە تەيىنلەشتە مەنسەپ بېرىشكە ۋەدە قىلىش، زەربە بېرىپ ئۆچ ئېلىش، ساختىپەزلىك قىلىش.

5 - ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئۆز جورىسى، پەرزەنتلىرى، باشقا ئۇرۇق - تۇغقان، دوست - بۇرادەرلىرى ھەم يېنىدىكى خىزمەتچىلەرنىڭ پايدا - زىيىنى بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئىشلاردا قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشى كېرەك. ئۇلارنىڭ خىزمەت ھوقۇقى ۋە ۋەزىپە جەھەتتىكى تەسىردىن پايدىلىنىپ، ئۇرۇق - تۇغقانلىرى، دوست - بۇرادەرلىرى ھەم يېنىدىكى خىزمەتچىلەرنىڭ مەنپەئىتىنى كۆزلىشى مەنئى قىلىنىدۇ. ئۇلارنىڭ تۆۋەندىكى قىلمىشلارنى سادىر قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ:

(1) جورىسى، پەرزەنتلىرى، باشقا ئۇرۇق - تۇغقان، دوست - بۇرادەرلىرى ۋە يېنىدىكى خىزمەتچىلەرنى ئۆستۈرۈشنى تەلەپ قىلىش ياكى شۇ ھەقتە يوليورۇق بېرىش؛

(2) جورىسى، پەرزەنتلىرى ۋە باشقا ئۇرۇق - تۇغقان، دوست - بۇرادەرلىرىنىڭ ئوقۇش، تەربىيىلىنىش چىقىمىنى ئۇمۇمنىڭ پۇلى بىلەن تۆلەپ قويۇش؛

ھوقۇقى ۋە ۋەزىپە جەھەتتىكى تەسىردىن پايدىلىنىپ ئاشۇۋاپىق نەپ ئېلىش مەنئى قىلىندۇ. ئۇلارنىڭ تۆۋەندىكى قىلمىشلارنى سادىر قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ:

(1) ئۆزى باشقۇرىدىغان، مۇلازىملىق قىلىدىغان ئوبيېكتلاردىن پۇل ۋە نەرسە-كېرەك سوراپ ئېلىش؛

(2) ئومۇمنىڭ ئىشنى ئادىل بېجىرىشكە تەسىر يەتكۈزۈش ئېھتىمالى بولغان سوۋغات، ھەدىيە ۋە زىيابەتلەرنى قوبۇل قىلىش.

شۇغۇللىنىشى مەنئى قىلىندۇ. ئۇلارنىڭ تۆۋەندىكىدەك قىلمىشلارنى سادىر قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ:

(1) شەخسىي سودىگەرچىلىك قىلىش، كارخانا قۇرۇش؛

(2) بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ ئىقتىسادىي گەۋدىلەردە قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتەش ياكى قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتەش يولى بىلەن ھەق ئېلىش، شۇندىلا ھەقلىق ۋاستىچىلىك پائالىيىتى بىلەن شۇغۇللىنىش؛

(3) بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ پاي چېكى سودىسى قىلىش.

(4) ئومۇمنىڭ پۇلى ھېسابىغا ... پۇچىش پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىش ۋە ھەر خىل شەكىلدىكى كۇلۇبلارغا ئەزا بولۇۋېلىش؛

(5) ئومۇمنىڭ پۇلىنى ئۆزىنىڭ نامىدا ئامانەت قويۇش.

4-ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار تەشكىلىي، كادىرلار ئىنتىزامىغا رىئايە قىلىشى، چوقۇم كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ئىشقا قويۇش خىزمىتىدە دائىر تۈزۈملەر بويىچە ئىش قىلىشى كېرەك. ئۇلارنىڭ كادىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش، ۋەزىپىگە تەيىنلەش

دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ ... چىقىمىنى ئومۇمنىڭ پۇلى بىلەن تۆلەپ قويۇش؛

(3) جورىسى، پەرزەنتلىرى ۋە باشقا تۇغقان، دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ چەت ئەلگە (باشقا جايلارغا) ساياھەتكە، ئوقۇش-تۇغقان يوقلاشقا بېرىشى، چەت ئەلدە ئولتۇراقلىشىشى، دۆلەت (چېگرا) سىرتىدىكى شەخسلەر ياكى تەشكىلاتلاردىن ئىقتىسادىي ياردەم سوراش؛

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

تەكلىماكان بويىدىكى يېڭى مۆجىزىلەر

غەيرەت تۇمەر (ئۆز مۇخبىرىمىز)

تەھرىر ئىلاۋىسى: *ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلىرىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتەكلەش ـ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىدىكى مەركىزىي ۋەزىپىلەرنىڭ بىرى.*

ئاپتونوم رايونىمىزدا 800 دىن ئارتۇق يېزا ـ بازار (دېھقانچىلىق مەيدانى، چارۋىچىلىق فېرمىسى) بار. ھازىر نۇرغۇن يېزا ـ بازار ئىسلاھات داۋامىدا دادىل يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، تۈرلۈك چارە ـ تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلىدى ۋە تەرەققىيات زاپاس كۈچىنى ئاشۇردى، بازارنى يېتەكچى قىلغان ھالدا تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، پەن ـ تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش ئارقىلىق ئاشلىق، كېۋەز ۋە باشقا ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنىڭ بىرلىك ھوسۇلى ۋە ئومۇمىي ھوسۇلىنى ئاشۇردى. 2 ـ، 3 ـ كەسىپنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈش، دېھقان، چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتەكلەش جەھەتتە ئۈلگە ياراتتى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم يېزا خىزمىتى بۆلۈمى ۋە دېھقانچىلىق نازارىتى بىلەن بىرلىكتە بۇ ئۈلگىلىك يېزا ـ بازارلار ئىچىدىن 21 نى تاللاپ چىقتۇق. ئۇلارنىڭ ھەر جەھەتتە ياراتقان قىممەتلىك تەجرىبىلىرى ئاساسىدا يېزىلغان خەۋەر ـ ماقالىلەرنى بۈگۈندىن كېيىن گېزىتىمىزدە تەسىس قىلىنغان «بېيىش يولى» ناملىق مەخسۇس ستوندا ئارقا ـ ئارقىدىن ئېلان قىلىمىز. جايلارنىڭ بىز تونۇشتۇرىدىغان بۇ ئۈلگىلىك يېزا ـ بازارلارنىڭ تەرەققىيات يولى ۋە ئۇلار ياراتقان قىممەتلىك تەجرىبىلەرنى ئۆرنەك قىلىپ، ئۆز ئورنىنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىنى تىرىشىپ ئىلگىرى سۈرۈش ئارقىلىق، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك رايونلىرىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يېتەكلەش خىزمىتىنىڭ ئوتتۇرلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا مۇناسىپ ھەسسە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

بېيىش يولى (1)

تارىم دەرياسىنىڭ ئوتتۇرا ئېقىن ساھىلىغا جايلاشقان، تەكلىماكان چۆللۈكى بىلەن تۇتىشىپ تۇرىدىغان شايار ناھىيىسىنىڭ توييولدى يېزىسى تەبىئىي ئۆسكەن ئىپتىدائىي توغراقزارلىق، يېڭىدىن بىنا قىلىنغان رەت ـ رەت ئورمان بەلباغلىرى، چوقچىيىپ تۇرغان قۇم بارخانلىرى، شاھمات تاختىسىدەك تەكشى تۈزلەنگەن سالا ئېتىزلار بىر ـ بىرىگە گىرەلىشىپ كەتكەن، ئۆزگىچە ئالاھىدىلىككە ئىگە بىر جاي، 70 ـ يىللاردا توييولدى يېزىسى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋە دۆلەتكە تاۋار ئاشلىق يەتكۈزۈپ بېرىشتە زور نەتىجە يارىتىپ، ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە داڭق چىقارغانىدى.

ئاردىن 20 يىل ئۆتۈپ كەتتى. بۇ جەرياندا توييولدى يېزىسى ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش سىياسىتىنىڭ تۈرتكىسىدە ھەر يىلى يېڭى تەرەققىياتقا ئېرىشىپ يېڭى مۆجىزە يارىتىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى ئورتاق بېيىش يولىغا يېتەكلەشتە كۆرۈنەرلىك نەتىجە، قىممەتلىك تەجرىبىگە ئېرىشتى. 1995 ـ يىلى يېزا بويىچە ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 120 مىليون 140 مىڭ يۈەنگە، ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 19 مىليون 622 مىڭ كىلوگىرامغا، كېۋەز ئومۇمىي ھوسۇلى 11 مىليون كىلوگىرامغا، چارۋا مالنىڭ قوتان قالدۇقى 107 مىڭ تۇياققا، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ساپ كىرىم 1700 يۈەنگە يېتىپ، 1979 ـ يىلدىكىدىن ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 15.4 ھەسسە كۆپەيدى، ئاشلىق 3 مىليون 400 مىڭ كىلوگىرام، پاختا 27.5 ھەسسە، چارۋا 16 مىڭ تۇياق، ئوتتۇرىچە ساپ كىرىم 10.6 ھەسسە ئاشتى. ئۆتكەن يىلى توييولدى يېزىسى تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەت ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقتىن يەنە مول ھوسۇل ئالدى. يېزا بويىچە ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 140 مىليون يۈەنگە، ئومۇمىي ئاشلىق 23 مىليون كىلوگىرامغا، پاختا 12 مىليون 500 مىڭ كىلوگىرامغا، چارۋا مال 109 مىڭ تۇياققا، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىم 1800 يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 19 مىليون 860 مىڭ يۈەن، ئاشلىق 3 مىليون 378 مىڭ كىلوگىرام، پاختا 1 مىليون 500 مىڭ كىلوگىرام، چارۋا مال 2000 تۇياق، ئوتتۇرىچە ساپ كىرىم 100 يۈەن ئاشتى. نۆۋەتتە توييولدى يېزىسىنىڭ ئاشلىق، پاختا ھوسۇلى ناھىيە بويىچە ئومۇمىي ئاشلىق، پاختا ھوسۇلىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىنى ئىگىلىدى، كىشى بېشىغا ئىشلەپ چىقىرىلغان ئاشلىق 718 كىلوگىرامغا، پاختا 390 كىلوگىرامغا، چارۋا 3.4 تۇياققا يەتتى. يېزا بويىچە ھەممە كەنت، مەيدانلارنىڭ ئىچكى ـ تاشقى قەرزى تولۇق تۆگەپ، كوللېكتىپ ئىقتىسادىي جۇغلانمىسى 5 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتتى.

شايار ناھىيىسى بازىرىنىڭ جەنۇبىغا، تارىم دەرياسىنىڭ شىمالىغا جايلاشقان توييولدى يېزىسى 5314 ئائىلىگە، 32 مىڭ نوپۇسقا، 130 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرگە ئىگە، 27 كەنت، مەيدان، 116 مەھەللىسى بار چوڭ يېزىلارنىڭ بىرى. تەبىئىي شارائىتىدىن ئېيتقاندا، بۇ يېزىنىڭ يەر، ئوتلاق، كۈن نۇرى بايلىقى مول، لېكىن سۈيى كەمچىل بولۇپ، دائىم قۇرغاقچىلىق بىلەن قۇم-بوران ئاپىتىنىڭ زىيىنىغا ئۇچراپ تۇرىدۇ. شۇڭا بۇ يېزا ئىلگىرى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشتا ئاقسۇ ۋىلايىتى، ھەتتا ئاپتونوم رايون بويىچە نام چىقارغان بولسىمۇ، لېكىن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ماددىي، مەنىۋى تۇرمۇشى ناچار ئىدى. پارتىيە 11 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى پارتىيىنىڭ يېزىلارغا قاراتقان تۈرلۈك ئىقتىسادىي سىياسەتلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، يېزا ئىسلاھاتىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇردى. مەھسۇلاتنى ئائىلىلەرگىچە ھۆددىگە بېرىش بىلەن «بەشنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش»تىن ئىبارەت قوش قاتلاملىق ئىگىلىك باشقۇرۇش تۈزۈمىنى تەدرىجىي مۇكەممەللەشتۈرۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئاكتىپچانلىقىنى قوزغاپ، ئۇلارنى تەرەققىياتقا، بېيىشقا يېتەكلىدى. شۇ ئاساستا تۆۋەندىكى بىر نەچچە ئىشنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، يېزىنىڭ قىياپىتىدە تۈپ ئۆزگىرىش ھاسىل قىلدى.

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

300 مىڭ ياش «ياشلارنىڭ خىزمەت ئورنىدا ماھىرلاردىن بولۇش، مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش» پائالىيىتىگە قاتناشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېن يەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 300 مىڭدىن ئارتۇق ياش ئىشچى «ياشلارنىڭ خىزمەت ئورنىدا ماھىرلاردىن بولۇش، مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش» پائالىيىتىگە قاتناشتى. بۇ جەرياندا نۇرغۇن ئىلغار شەخس ۋە ئىلغار كوللېكتىپ بارلىققا كەلدى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىن ئون ياش ئىشچى مەملىكەتلىك خىزمەت ئورنى ماھىرى دېگەن نامغا، 128 ياش ئىشچى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك خىزمەت ئورنى ماھىرى دېگەن نامغا ئېرىشتى؛ 15 ئورۇن مەملىكەتلىك ياشلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشى بويىچە ئىلغار ئورۇن دېگەن نامغا، 260 ئورۇن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ياشلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشى بويىچە ئىلغار ئورۇن دېگەن نامغا ئېرىشتى. يېقىندا يەنە 100 ياش ئىشچىغا 1996 ـ يىللىق ئاپتونوم رايون بويىچە خىزمەت ئورنى ماھىرى دەپ نام بېرىلدى.

يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى ئاپتونوم رايونلۇق ئەمگەك نازارىتى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىساد ـ سودا كومىتېتى قاتارلىق 17 ئورۇن بىلەن «ياشلارنىڭ خىزمەت ئورنىدا ماھىرلاردىن بولۇش، مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش» پائالىيىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى قۇردى. ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەر، ھەر ساھە، كەسىپلەر ۋە كارخانىلار، كەسپىي ئورۇنلارمۇ مۇناسىپ ھالدا بۇ پائالىيەتكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، «ياشلارنىڭ خىزمەت ئورنىدا ماھىرلاردىن بولۇش، مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش» پائالىيىتىنىڭ ئومۇميۈزلۈك قانات يېيىشى ۋە چوڭقۇرلىشىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلدى.

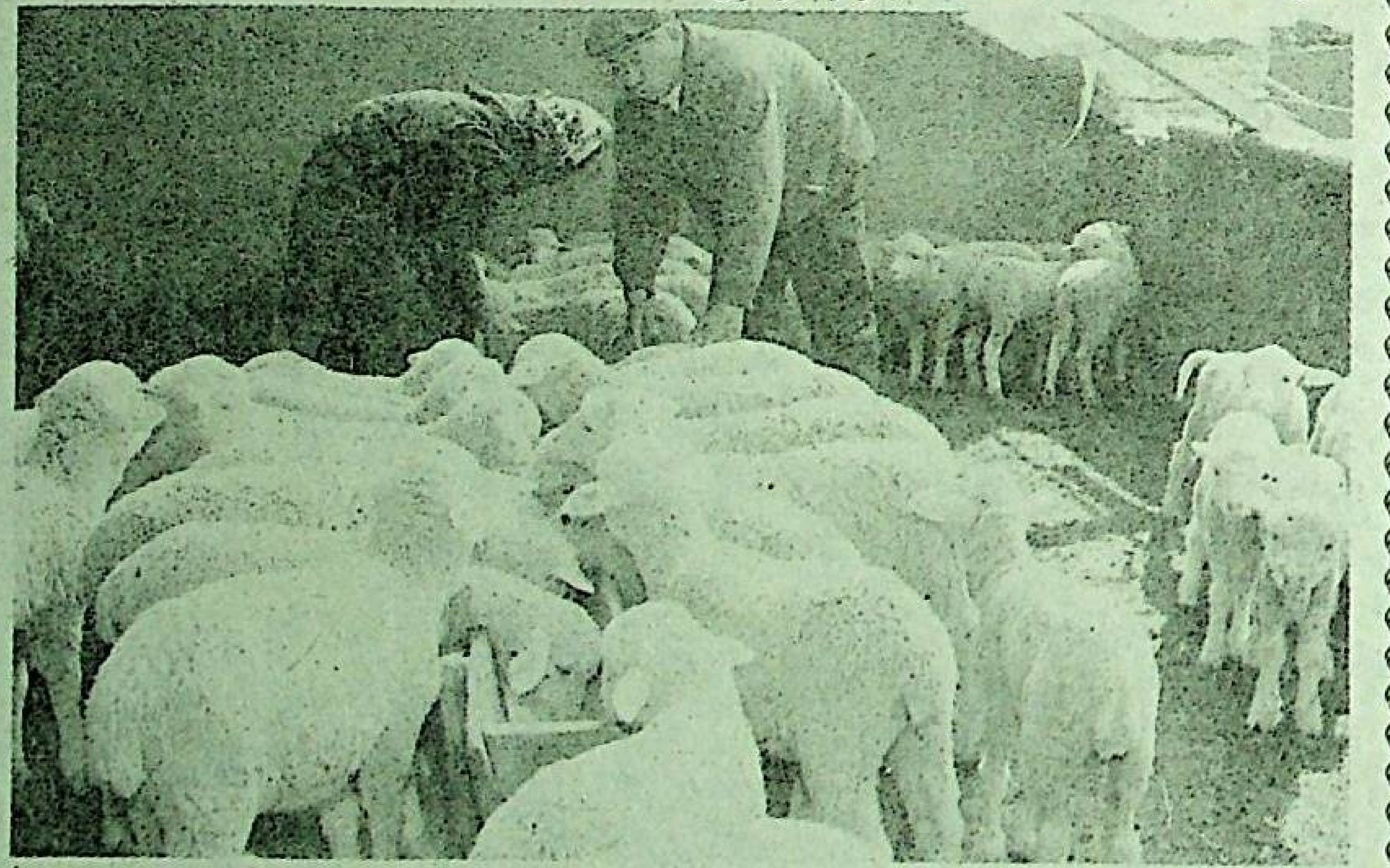

ئىلى ۋىلايىتىدە 3 ـ ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە ئېلىنغان تۆل 670 مىڭدىن كۆپرەككە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 50 نەچچە مىڭ تۇياق ئاشتى.

سۈرەتتە: چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىسىنىڭ نەسىللىك قوي فېرمىسىدىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەر تۆللەرنى كۆڭۈل قويۇپ باقماقتا.

يۈەن دېيى فوتوسى

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى سۈپەت نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتىپ، تاۋارلارنىڭ سۈپىتىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى كارخانىلارغا بولغان سۈپەت نازارەتچىلىكىنى چىڭ تۇتقانلىقتىن، تاۋارلارنىڭ سۈپىتى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈلمەكتە.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى «بىر خىل تاۋارنى ئايرىلاپ تەكشۈرۈش، بىر ساھەنى تەرتىپكە سېلىش» پرىنسىپىغا ئاساسەن، بىر قولدا كارخانىلارنىڭ مەھسۇلات سۈپىتىنى تەكشۈرۈشنى، يەنە بىر قولدا تاۋارلارنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. 1994-يىلدىن بۇيان 13 مىڭ 328 كارخانىنىڭ نۇقتىلىق مەھسۇلاتلىرىنىڭ سۈپىتىنى 49 مىڭ 142 قېتىم تەكشۈردى. ئايرىم نۇقتىلىق مەھسۇلاتلارنىڭ سۈپىتى تۆۋەن بولۇش، بۇنىڭغا ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۆپ بولۇش تۈپەيلى 435 ئىشلەپچىقىرىش، سېتىش كارخانىسىنىڭ 23 خىل مەھسۇلاتىنى 1041 قېتىم بىر تۇتاش تەكشۈردى. لاياقەتسىز مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپ چىقارغان كارخانىلار ۋەكىللىرىنى يىغىپ، مەھسۇلات سۈپىتىنى تەھلىل قىلىش يىغىنى ئېچىپ، مەھسۇلات سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش تەدبىرلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئەتىيازلىق تېرىلغۇدىن ئىلگىرى تۈرلۈك يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنىڭ سۈپىتىنى نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشنى چىڭ تۇتتى. ھېيت-بايراملار يېتىپ كەلگەندە بازىرى ئىتتىك بايراملىق تاۋارلارنىڭ سۈپىتىنى مەخسۇس تۈر بويىچە دائىم تەكشۈرۈپ تۇردى. ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭ تاۋارلىرىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىز بازارلىرىنى قاپلاش نىسبىتىنىڭ يۇقىرى بولۇشى، ساختا، ناچار تاۋارلارنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەرلىك تاۋارلىرىغا بولغان زەربىسىنىڭ ئېغىر بولۇش ھادىسىسىگە قارىتا تۈرلۈك مەمۇرىي ۋاستىلەر ئارقىلىق نازارەت قىلىپ تەكشۈرۈش، زەربە بېرىش سالمىقىنى ئاشۇردى.

تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى سودا كارخانىلىرىنىڭ ئىناۋىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن، مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن ھەمكارلىشىپ، «ھەممە شەھەر، ھەممە سودا سارايلاردا ساختا تاۋار يوق بولۇش» پائالىيىتىنى پائال قانات يايدۇردى. كەڭ تەشۋىق قىلىش، كارخانىلارنى ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرۈشكە ئۇيۇشتۇرۇش قاتارلىق ئۇسۇللار ئارقىلىق، دۆلەت ئىلكىدىكى سودا كارخانىلىرىنىڭ سۈپەت ئېڭىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ ئۆز - ئۆزىنى نازارەت قىلىش مېخانىزمىنى دەسلەپكى قەدەمدە تۇرغۇزدى. بولۇپمۇ يىللىق سېتىلىش مىقدارى 100 مىليون يۈەندىن ئاشىدىغان يەتتە چوڭ سودا سارىيىنىڭ تاۋارلىرىنىڭ سۈپىتىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈلۈپ، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى ئاخبارات ۋاستىلىرى ئارقىلىق جەمئىيەتكە ئاشكارا ئېلان قىلىندى. بۇنىڭ بىلەن ئىستېمالچىلارنىڭ بۇ سودا سارايلىرىغا بولغان ئىشەنچىسى ئاشتى. يېقىندا ئۈرۈمچى «قىزىلتاغ» سودا سارىيى، شىنجاڭ تۈرلۈك ماللار سودا سارىيى، ئۈرۈمچى «خۇاشىڭ» سودا سارىيى مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە ئىچكى سودا مىنىستىرلىكىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

تۇرپان ۋىلايەتلىك ئەينەك زاۋۇتى باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كارخانىنىڭ ھاياتى كۈچىنى ئاشۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن ئوبۇلنىڭ** ئالاقىدار ئورۇنلاردىن ئىگىلىشىچە، تۇرپان ۋىلايەتلىك ئەينەك زاۋۇتى كارخانا باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، يوشۇرۇن كۈچلىرىنى قېزىش، مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ۋە سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق كارخانىنىڭ ھاياتى كۈچىنى ئاشۇرغان.

يىلىغا 35 مىليون دانىگە يېقىن بوتۇلكا ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە بۇ زاۋۇت 1987-يىلى 7-ئايدا ئىشلەپ چىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەندىن بۇيان، مەھسۇلات قۇرۇلمىسى مۇۋاپىق بولماسلىق، سېتىش ھالقىلىرى راۋان بولماسلىق، سۈپەت چىڭ تۇتۇلماسلىقتەك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن 1994-يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە 12 مىليون يۈەندىن كۆپرەك زىيان تارتىپ، ۋەيران بولۇش گىردابىغا بېرىپ قالغانىدى. 1994-يىلىنىڭ ئاخىرىدا زاۋۇتنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسى تەرتىپكە سېلىنغاندىن كېيىن، يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسى ئىشنى ئۆزلىرى باشلامچى بولۇشتىن باشلاپ، مائاش، ئۆي تەقسىماتى ۋە ئىشچى قوبۇل قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردە پرىنسىپتا قەتئىي چىڭ تۇردى. ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ تەكلىپ، پىكىرلىرىنى ئەستايىدىل ئاڭلاپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى ئۆز ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. زاۋۇتنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، ئۆگىنىش تۈزۈمى، يوقلىما تۈزۈمى، مالىيە تۈزۈمى قاتارلىق 39 تۈرلۈك بەلگىلىمە ۋە قائىدە تۈزۈپ، ئەمگەك ئىنتىزامىنى چىڭىتتى، بازار ئەھۋالىنى ئىنچىكە ئىگىلەپ، بازىرى ئىتتىك

مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشچە بولغان بارلىق ھالقىلاردا سۈپەت ئۆتكىلىنى پۇختا ئىگىلىدى. بۇنىڭ بىلەن قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدىلا بۇ زاۋۇتنىڭ مەھسۇلاتلىرىنىڭ لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى بىراقلا % 90 كە يېتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوخشاش كارخانىلار ئىچىدە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. مەھسۇلات مىقدارىمۇ پەيدىنپەي ئېشىپ، زاۋۇتنىڭ كۈنلۈك بوتۇلكا ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى ئەسلىدىكى 68 مىڭدىن كۆپىيىپ، 105 مىڭغا يېتىپ، % 28 ئاشتى، بۇ زاۋۇت يەنە تەننەرخ ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ، مەھسۇلات تەننەرخىنى ئىلگىرىكىدىن % 15 تۆۋەنلەتتى.

مەھسۇلاتلارنىڭ سۈپىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلانغاچقا، بۇ زاۋۇت ئىشلەپ چىقارغان مەھسۇلاتلار تېزلا بازار تاپتى. ئۆتكەن يىلنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە زاۋۇت 640 مىللىمېتىرلىق پىۋا بوتۇلكىسى ئىشلەپچىقىرىشقا تايىنىپ، ئۇدا ئالتە يىل زىيان تارتىش ھالىتىنى بىراقلا ئۆزگەرتتى. زاۋۇت 1994-يىلى 3 مىليون 315 مىڭ يۈەن زىيان تارتقان بولسا،

پىچان ناھىيىلىك سودا سارىيى مال كىرگۈزۈشتە ئالاقىدار تارماقلار بىلەن زىچ ھەمكارلىشىپ سۈپەتسىز، ناچار، ساختا تاۋارلارنىڭ سودا سارايىغا كىرىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ھەر مىللەت خېرىدارلىرىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: خېرىدارلار بۇ سودا سارايىدىن مال سېتىۋالماقتا. **مامۇت بارات فوتوسى**

ئاقسۇ شەھىرى يېڭى تۈسكە كىردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: بۇلتۇر ئاساسلىق كوچىلىرى كېڭەيتىلىپ ياسالغان ئاقسۇ شەھىرى بۇ يىل يەنە يېڭى تۈسكە كىردى. چوڭ يولنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى ئاستىغا چىم ياتقۇزۇلغان ئورمان بەلباغلىرىنىڭ ئەتراپى سىرلانغان تۆمۈر رېشاتكا بىلەن قورشىلىپ، يېتىلگەن چىنار دەرەخلىرىنىڭ ئارىلىرىغا يېڭى مەنزىرە كۆچەتلىرى تىكىلدى. تازىلىق ئىشچىلىرىنىڭ قولىدىكى سۈپۈرگىنىڭ ئورنىنى چوڭ تىپتىكى زامانىۋى يول سۈپۈرۈش-سۈرتۈش ماشىنىسى ئىگىلىدى. ئىلگىرى چىنار كۆچەتلىرى بىلەن يولنىڭ چېتىگە بىللە تىكىلگەن، كېيىنچە زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئاساسلىق كۆپىيىش مەنبەسىگە ئايلىنىپ قالغان، ياز كۈنلىرى شاخ-يوپۇرماقلىرىدىن سۇيۇقلۇق چىقىرىپ، مۇھىتنى بۇلغاپ كەلگەن 1762 تۈپ چوكا دەرىخى قومۇرۇپ تاشلىنىپ، ئۇنىڭ ئورنىغا قىش-ياز كۆكىرىپ تۇرىدىغان قارىغاي كۆچەتلىرى قويۇلدى.

يۇقىرىقى مۆجىزىلەر ئاقسۇ شەھىرى بۇلتۇر ئېلىپ بارغان 50 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، بەش ئاساسلىق چوڭ كوچا، بىر كۆۋرۈك (دولان ئۆستىڭىدىكى قىزىل كۆۋرۈك)نى 1-ئۆكتەبىردىن ئىلگىرى كېڭەيتىپ پۈتتۈرۈشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان «5511» قۇرۇلۇشىدىن كېيىن قولغا كەلتۈرۈلگەن نەتىجىلەرنىڭ بىر قىسمى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. «5511» قۇرۇلۇشى ئارقىلىق ئاقسۇ شەھەر رايونىدىكى مېھمان كۈتۈش يولى، جەنۇبىي، شىمالىي چوڭ كوچا، شەرقىي، غەربىي چوڭ كوچا، جەنۇبىي تارىم يولى، باغۋەنچىلىك يولى، 5-ئوتتۇرا مەكتەپ يولى قاتارلىق ئاساسلىق يول-كوچىلار يۇقىرى سۈپەت بىلەن ئۆزگەرتىلىپ، كېڭەيتىپ ياسالدى. بۇ قۇرۇلۇشلارغا بىرلەشتۈرۈلۈپ، يول بويلىرىغا 18 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ تۇرۇبىسى كۆمۈلدى. 1000 دىن كۆپرەك كوچا چىرىغى ئورنىتىلدى. 18 ئورۇندا ماشىنا توختىتىش مەيدانى، 20 ئورۇندا لاپاسلىق ئاپتوبۇس بېكىتى، 50 ئورۇندا ئاددەتتىكى بېكەت ياسالدى. 5600 مېتىر ئۇزۇنلۇقتا كۆكەرتىش بەلبېغىنى مۇھاپىزەت قىلىش رېشاتكىسى، تۆت كوچا دوقمۇشلىرىدا 1207 مېتىر ئۇزۇنلۇقتا يول ئايرىش رېشاتكىسى ئورنىتىلدى. 1000 تاناپتىن كۆپرەك ھەر خىل كابېل، سىملار يەر ئاستىغا كۆمۈلدى. چوڭ يول بويلىرىغا 48 دانە قاتناش بەلگە چىرىغى، 162 پارچە يول بەلگە تاختىسى، 480 ئەخلەت ساندۇقى، 360 دانە شۆپۈك ساندۇقى ئورنىتىلدى.

ئاقسۇ شەھىرى يۇقىرىقى نەتىجىلەرنى ئۈزلۈكسىز مۇستەھكەملەش ئاساسىدا، بۇ يىل يەنە 40 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، «خەلق» يولى، «شىنخۇا» يولى، «ئىتتىپاق» يولى، لەڭگەر يولى ۋە قىزىل كۆۋرۈكنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى ئۆستەڭ ساھىلى يولىنى ئۆزگەرتىپ، كېڭەيتىپ ياساش قۇرۇلۇشىنى باشلىۋەتتى.

ئاتۇش شەھىرى ۋە باي ناھىيىسىدە كۆزگى بۇغداي پەرۋىشى چىڭ تۇتۇلماقتا

ئاتۇش شەھىرىدە: ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئالىيە تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: ئۆتكەن يىلى قىش ۋە بۇ يىل ئەتىياز ئاتۇش شەھىرىدە ھۆل- يېغىن ئاز بولۇپ، كۆزگى بۇغداي مايسىلىرىنىڭ قىشتىن سالامەت ئۆتۈش ۋە مايسىلارنىڭ قايتا كۆكىرىپ چىقىشىغا تەسىر يەتتى. شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى كۆزگى بۇغداينىڭ كۆكىرىش مەزگىلىدىكى پەرۋىشىنى كۈچەيتىشكە قاراتتى. شەھەر بويىچە سۇنتاغ يېزىسىدا بۇغداي مايسىلىرىغا چوڭقۇرلىتىپ ئوغۇت بېرىش نەق مەيدان يىغىنى ئېچىپ، باشقا يېزىلارغا ئۈلگە كۆرسەتتى. بۇنىڭ بىلەن قىسقا ۋاقىت ئىچىدە شەھەر بويىچە 110 مىڭ مو بۇغدايغا چوڭقۇرلىتىپ ئوغۇت بېرىلىپ، ئومۇميۈزلۈك سۇغىرىلدى.

باي ناھىيىسىدە: ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى، ئەركىنجان ھەسەن** خەۋەر قىلىدۇ: بۇلتۇر باي ناھىيىسى پەن - تېخنىكا ۋە سېلىنمىغا تايىنىپ، 290 مىڭ مو يەرگە كۆزگى بۇغداي تېرىغانىدى. ياخشى پەرۋىش قىلىنغانلىقتىن، كۆزگى بۇغداي مايسىسى قىشتىن بىخەتەر ئۆتتى. 3 - ئاي كىرىشى بىلەن ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانلارنى قوشۇمچە ئوغۇتلاش، قاشقا بېدىنى كىرىشتۈرۈپ تېرىش ئاساس قىلىنغان كۆزگى بۇغداينىڭ كۆكىرىش مەزگىلىدىكى پەرۋىشنى ياخشى ئىشلەشكە سەپەرۋەر قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ھەرقايسى يېزا، كەنتلەردە كۆزگى بۇغداينى ئوغۇتلاش، قاشقا بېدە كىرىشتۈرۈپ تېرىش يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلۈپ، ھەر بىر مو بۇغدايغا 15 كىلوگرامدىن 20 كىلوگرامغىچە خىمىيىۋى ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاندى. 100 مىڭ مودىن ئارتۇق كۆزگى بۇغدايغا قاشقا بېدە كىرىشتۈرۈپ تېرىلىپ، كۆزگى بۇغدايلار ئومۇميۈزلۈك سۇغىرىلدى.

ئۈنچېكە ئۈگىلەپ، بازىرى ئۈتتىك بولىۋاتقان 640 مىللىمېتىرلىق پىۋا بوتۇلكىسى ئىشلەپچىقىرىشنى زاۋۇتنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرۇشتىكى مۇھىم ھالقا سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. خام ماتېرىيال كىرگۈزۈشتىن تارتىپ

315 مىڭ يۈەن زىيان تارتقان بولسا، بۇلتۇرقى يىللىق پايدىسى 3 مىليون 578 مىڭ يۈەنگە يەتتى، دۆلەتكە 1 مىليون 472 مىڭ يۈەن باج تاپشۇرۇپ، زاۋۇت قۇرۇلغاندىن بۇيانقى ئەڭ ياخشى ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈردى.

يېزىلارغا ئۈلگە كۆرسەتتى. بۇنىڭ ھۆكۈمىتى دېھقانلارنى قوشۇمچە سۇغىرىلدى.

* *

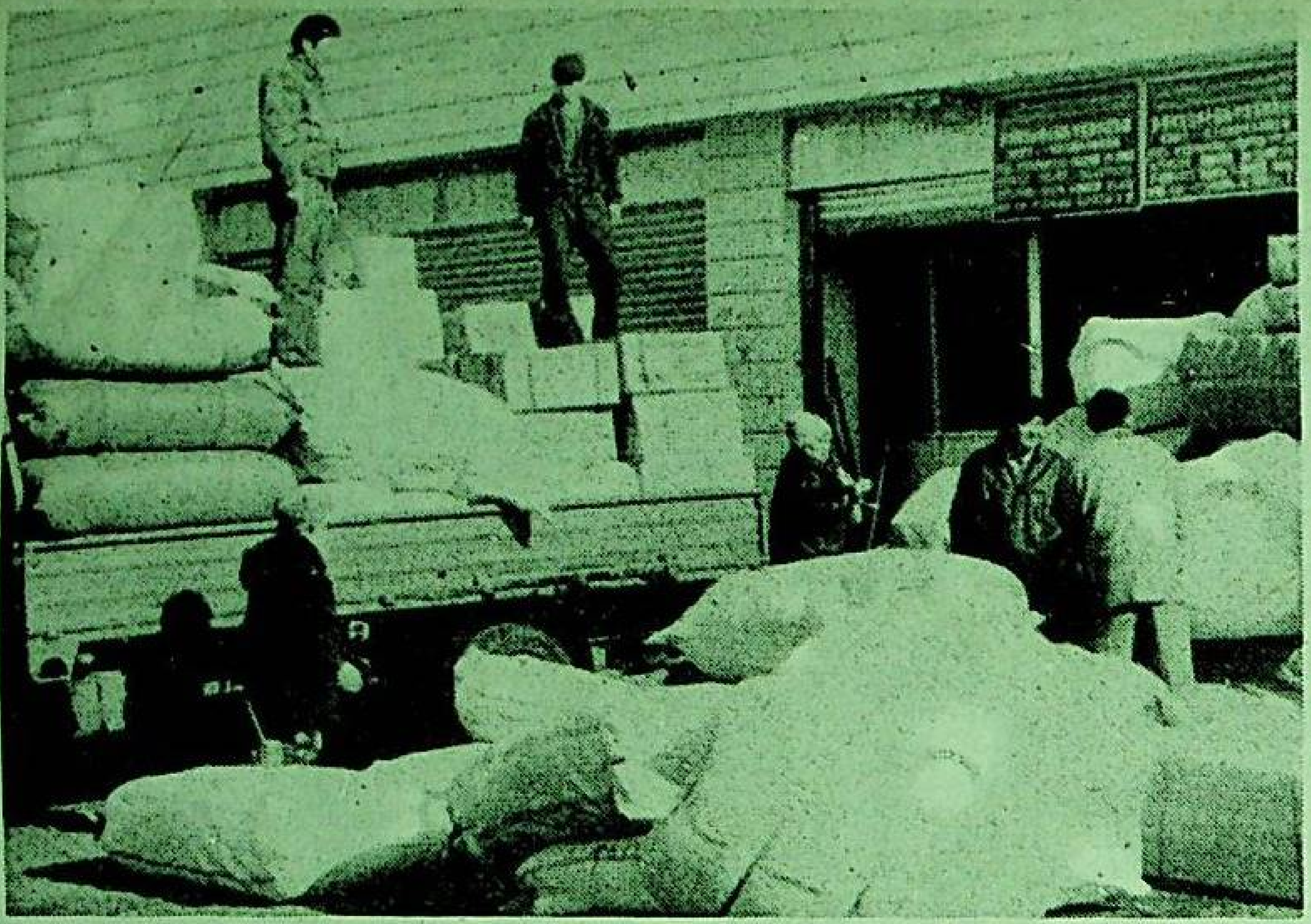

بۇلتۇر يېڭى تاموژنا بېجى سىياسىتى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئىلى ئوبلاستىنىڭ تاشقى سودىسى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلاندى. ھلىز ئوبلاستىنىڭ يىللىق تاشقى سودا سوممىسى 100 مىليون دوللارلىق ئۆتكەلدىن ئۆتۈپ، ئاپتونوم رايون بويىچە 16 ۋىلايەت، ئوبلاست يارىتقان ئومۇمىي تاشقى سودا سوممىسىنىڭ 40 نى ئىگىلىدى.

سۈرەتتە: غۇلجا شەھىرىدىن قازاقىستانغا چىقىرىلىدىغانماللار ماشىنىغا قاچىلانماقتا.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

داگسەن ئالما كۆچىتى قاغىلىق ناھىيىسىدە يەرلەشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **بارات ئەمەت، سىدىق تۇردى** خەۋەر قىلىدۇ: باغۋەنچىلىكنى دېھقانلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنىڭ مۇھىم تەدبىرى قىلغان قاغىلىق ناھىيىسى بۇلتۇر ئەتىياز ئەنخۇي ئۆلكىسىنىڭ داگسەن ناھىيىسىدىن 364 مىڭ يۈەنگە 130 مىڭ تۈپ داگسەن ئالما كۆچىتى سېتىۋېلىپ، 1000 مو يەرگە تىكىپ، كۆچەت لەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتىنى % 86 كە يەتكۈزگەندى. ناھىيىلىك پارتكوم يېزا خىزمەت بۆلۈمى بۇ يىل 3-ئاينىڭ ئاخىرلىرىدا ئۈچ يىلغىچە قايتۇرۇش شەرتى بىلەن نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش مەبلىغىدىن 224 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، يەنە 80 مىڭ تۈپ داگسەن ئالما كۆچىتى سېتىۋېلىپ، چاسىمچىت، غوجىئېرىق، يىلقىچى، ئۈششاقباش قاتارلىق يېزا (بازار) دىكى 700 مو يەرگە تىكتى. ناھىيىلىك باغۋەنچىلىك پونكىتى توققۇز نەپەر تېخنىك ئاجرىتىپ، پەرۋىشىنى كۈچەيتتى. بۇنىڭ بىلەن ئەلا سورتلۇق داگسەن ئالما كۆچىتى قاغىلىق ناھىيىسىدە كۆپلەپ ئۆستۈرۈلۈپ، ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى يۇكسەلدۈرۈشكە پۇختا ئاساس يارىتىلدى.

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى بۇ يىللىق كۆچەت تىكىش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى

سۈرەتلىك خەۋەر

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى ئورمانچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ بەش يىللىق پىلانىنى ئالدىن تۈزۈپ يېزا، كەنت، مەھەللىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى ھەمدە بىر قاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ ۋە يولغا قويۇپ، دېھقانلارنىڭ كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. نەتىجىدە بۇ يىل 3 - ئايغا قەدەر 12 مىڭ 112 مو يەرگە ھەر خىل كۆچەت، ئېرىق - ئۆستەڭ بويلىرىغا 1 مىليون 230 مىڭ تۈپ تېرەك كۆچىتى تىكىلدى. 10 مىڭ مو كونا باغ ئۆزگەرتىلدى. 2700 مو يەرگە بادام، ياڭاق كۆچىتى تىكىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ناھىيىنىڭ بۇ يىللىق كۆچەت تىكىش ۋەزىپىسى ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى.

سۈرەتتە: بۇ ناھىيىدىكى ھەر مىللەت ئاما كۆچەت تىكمەكتە.

سابىرجان سېيىت خەۋىرى ۋە فوتوسى

ۋاپھويلا ياشلىرى موتسىكلىتقا مىنىپ ئېتىز بېشىغا بارىدىغان بولدى

يەكەن ناھىيىسىدىكى ئېگەرچى بازار ۋاپھويلا كەنتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، دېھقانلارنى كېۋەز تېرىشنى ئاساس قىلىشقا سەپەرۋەر قىلغانلىقتىن، ئۇلارنىڭ پاختىدىن قىلغان كىرىمى يىلدىن - يىلغا كۆپەيدى. ئۇلار ئېشىنچا پۇللىرىنى بانكىدا قويغاندىن باشقا يەنە كەنتتىكى 51 ياش دېھقان موتسىكلىت سېتىۋالدى. ھازىر ئۇلار ئېتىز بېشىغا موتسىكلىت بىلەن بارىدىغان بولدى.

ئىسمىتۇللا ئىسلام

شايار ناھىيىسىنىڭ تارىم يېزىسى چارۋىماللارنى نوقۇل كۆپەيتىشتىن نەسلىنى ياخشىلاپ تاۋارلىشىش نىسبىتى ۋە ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشكە قاراپ يۈزلەندى.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز

تۇرغۇن ئىبراھىم

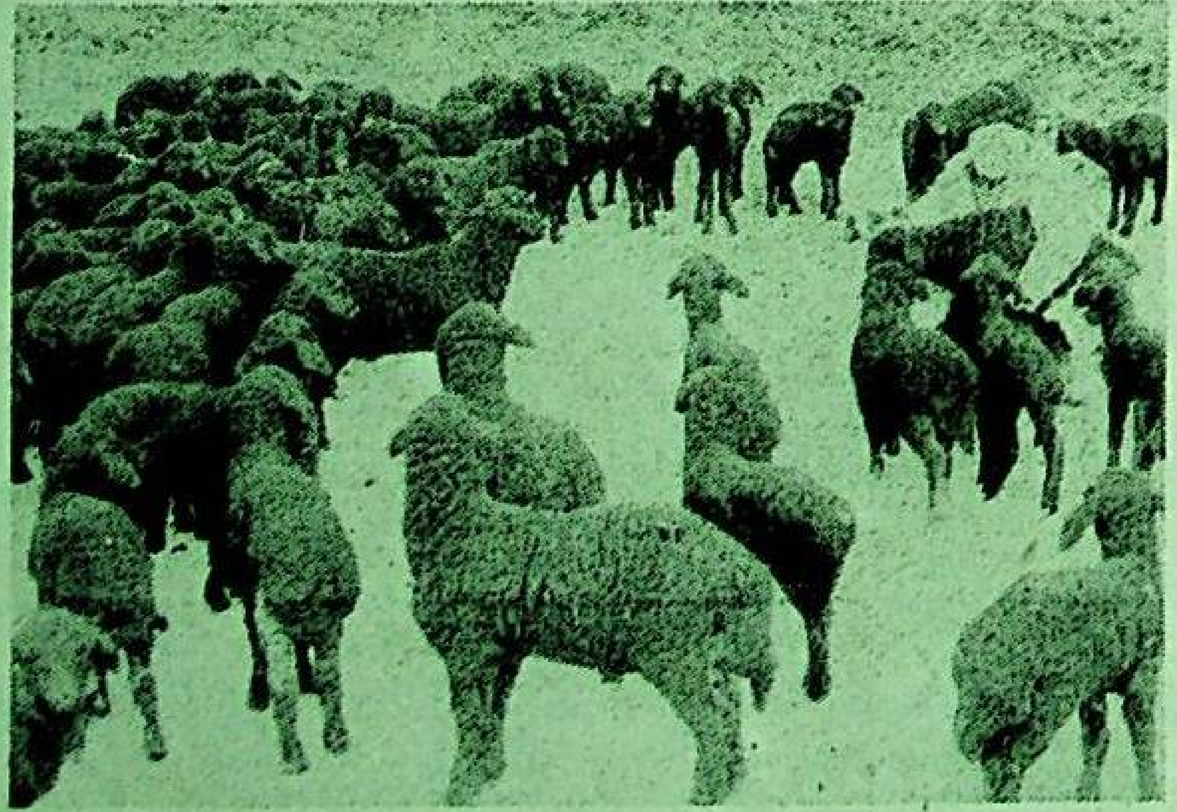

بايتوقاي يېزىسى كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش قەدىمىنى تېزلەتتى

غۇلجا ناھىيىسىنىڭ بايتوقاي يېزىسى چوڭ يول بويىغا جايلاشقانلىقتەك ئەۋزەل شارائىتتىن پايدىلىنىپ، دېھقانلارنى كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ، ھالال سەۋىيىگە يېتىشكە يېتەكلىدى. يېزىنىڭ پائال مەدەت بېرىشى بىلەن دېھقانلار ئۇن زاۋۇتى، ياغ زاۋۇتى، ماي ئىسكىلاتى قاتارلىق كارخانىلارنى قۇرۇپ، بۇ يېزىدا 2 -، 3 - كەسىپنىڭ تەرەققىياتىغا يول ئاچتى. ئۆتكەن يىلى بۇ يېزىنىڭ 4 - كەنتىدىكى تۆت دېھقان 170 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ئۇن زاۋۇتى ۋە ماي ئىسكىلاتى قۇردى. ئۆتكەن يىلى بۇ يېزىنىڭ 2 -، 3 - كەسىپتىن يارىتقان ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 8 مىليون 381 مىڭ يۈەنگە، قاتناش - ترانسپورت كىرىمى 3 مىليون 510 مىڭ يۈەنگە، پاي ھەسسىدارلىق كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي كىرىمى 1 مىليون 248 مىڭ يۈەنگە، ئاشخانىلارنىڭ كىرىمى 310 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، يېزا بويىچە يېزا-بازار كارخانىلىرىنىڭ يارىتقان ساپ پايدىسى 1 مىليون 410 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

تۇرغۇن ئىبراھىم

سايباغ يېزىسىدا ماشىنا - تراكتور سېتىۋالغۇچى دېھقان ئائىلىسى 1996 گە يەتتى

قاغىلىق ناھىيە سايباغ يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 1991-يىلىدىن بۇيان، دېھقانلارغا يېزا ئىگىلىكىنىڭ تۈپ چىقىش يولى - ماشىنىلاشتا ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر تەشۋىق قىلىپ، دېھقانلارنىڭ ماشىنا - تراكتور سېتىۋېلىش قىزغىنلىقىنى ئاشۇردى ھەمدە ئۇلارنى ئېغىر جىسمانىي ئەمگەكتىن قۇتۇلۇپ، 2 -، 3 - كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلىدى. يېزىلىق يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى پونكىتى دېھقانلارنى ماي، زاپچاسلار بىلەن ئەرزان باھادا تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلدى؛ يېزا ئىگىلىك ماشىنا - سايمانلىرىنى تېخنىكىلىق تەلەپلەر بويىچە باشقۇرۇش، رېمونت قىلىش، ئاسراش، دېھقانچىلىقنى ئىلمىي ئۇسۇلدا ئېلىپ بېرىش ۋە قاتناش قائىدىسى قاتارلىق بىلىملەر بويىچە بىر نەچچە قارار ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، 850 ئادەم (قېتىم)نى تەربىيىلىدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدىكى 16 ئائىلىلىك دېھقان مىنىبۇس ۋە يۈك ماشىنىسى سېتىۋېلىپ كىرا كەشلىك بىلەن شۇغۇللاندى. 1980 ئائىلىلىك دېھقان چوڭ-كىچىك تراكتور ۋە چاتما سايمان سېتىۋالدى. بۇ، بۇ يېزىدىكى ھەر ئائىلىلىك دېھقانغا بىردىن توغرا كېلىدۇ. ھازىر بۇ يېزىنىڭ ماشىنا بىلەن تېرىقچىلىق قىلىش نىسبىتى % 90 كە يېتىپ، 1991- يىلىدىكىدىن % 50 ئېشىپ، ناھىيە بويىچە 3 -قاتارغا ئۆتتى.

تۇرسۇنگۈل تۇرامەت

قىسقا خەۋەرلەر

△ يەكەن ناھىيىسىنىڭ ئېگەرچى بازىرىدىكى ھەر ساھە ئاما 26 مىڭ تۈپ ئېھانە ئورمان كۆچىتى تىكتى.

تۇرغۇن تۇرسۇن

△ مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ ئاۋات بازىرى بۇ يىل 46 مىڭ 345 تۈپتىن ئارتۇق سۆگەت كۆچىتى تىكىپ، ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى.

مۇھەممەت ھۇسەيىن

△ پەيزاۋات ناھىيە شاپتۇل يېزىلىق ئورمانچىلىق پونكىتىنىڭ كادىرى مۇھەممەت ياقۇپ بۇ يىل بۇلتۇر يېتىشتۈرگەن 5000 تۈپ ھەر خىل كۆچەتتىن 7500 يۈەن كىرىم قىلدى.

مەخەت ھامۇللا

ئاپتونوم رايونىمىز دۆلەت كارخانىلىرىدىكى رەھبىري كادىرلارنىڭ ساپاسىنى زور كۈچ بىلەن ئۆستۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەتريھىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىز دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىگىلىك تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، دۆلەت كارخانىلىرىدىكى رەھبىري كادىرلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش خىزمىتىنى چىڭ تۇتماقتا.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز كارخانا ئىسلاھاتى، كارخانا باشقۇرۇش بىلىملىرى، خەندەن پولات - تۆمۈر شىركىتىنىڭ تەجرىبىسىنى ئۆگىنىش بويىچە 30 قارار كۇرس ئېچىپ، زاۋۇت پارتكوم شۇجىسى، زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور)دىن 1230 نى تەربىيىلىدى. ئىش ئورنىدا تەربىيىلەش بىلەن سىرتقا ئەۋەتىپ تەربىيىلەش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، 506 رەھبىري كادىرنى ئۆز ئورنىدا، 200 دىن ئارتۇق رەھبىري كادىرنى ئىچكى ئۆلكىلەردىكى ئالىي مەكتەپلەردە تەربىيىلىدى. شىنجاڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار ئىنستىتۇتىدا ئۈچ قارار دۆلەت ئىلكىدىكى چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلارنىڭ ياش زاۋۇت باشلىقى (دىرېكتور)لىرىنى تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ، 120 كادىرنى تەربىيىلىدى. بۇنىڭدىن باشقا چەت ئەللەرنىڭ ئىلغار كارخانا باشقۇرۇش تەجرىبىسى ۋە ئۇسۇلىنى ئۆگىنىش ئۈچۈن چەت ئەللەر بىلەن ئالاقىلىشىپ، ئىككى قېتىمدا جەمئىي 16 رەھبىري كادىرنى ئامېرىكا، سىنگاپور، تايلاند قاتارلىق دۆلەتلەرگە ئەۋەتىپ تەربىيىلىدى.

ئاپتونوم رايونىمىز يەنە دۆلەت كارخانىلىرىدىكى رەھبىري كادىرلارنى تەربىيىلەش بازىسى قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، شىنجاڭ ئىقتىساد - سودا تەربىيىلەش مەركىزى قۇردى. شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى، شىنجاڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار ئىنستىتۇتىنى كارخانا باشقۇرغۇچىلارنى نۇقتىلىق تەربىيىلەش بازىسى قىلدى. ھازىر ئاپتونوم رايون بويىچە كارخانا باشقۇرغۇچى خادىملارنى تەربىيىلەش مەركىزىدىن ئالتىسى قۇرۇلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق كۆك تاماكا مونوپول تىجارىتى ئىدارىسى «تاماكا مونوپول تىجارىتى قانۇنى» تەشۋىقات ئېيى پائالىيىتىنى داغدۇغىلىق ئېلىپ باردى

ئاپتونوم رايونلۇق كۆك تاماكا مونوپول تىجارىتى ئىدارىسى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ تاماكا مونوپول تىجارىتى قانۇنى» ئېلان قىلىنغانلىقىنىڭ بەش يىللىقىنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى بىلەن بۇلتۇر 6 - ئايدا «تاماكا مونوپول تىجارىتى قانۇنى» تەشۋىقات ئېيى پائالىيىتىنى داغدۇغىلىق قانات يايدۇردى.

ئىدارە رەھبەرلىكى بۇ قېتىمقى قانۇن تەشۋىقات ئېيى پائالىيىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىپ، خىزمەتلەرنى كونكرېت ئورۇنلاشتۇردى. ئىداردە تەشۋىقات پائالىيىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، ئىدارە باشلىقى يۈسۈپ غوپۇر بۇ گۇرۇپپىغا بىۋاسىتە مەسئۇل بولدى. رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ پۇختا ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن بۇ ئىداردىكى خادىملار بۇلتۇر 6 - ئايدا ئۈرۈمچىدە قانۇندىن مەسلىھەت بېرىش، راست، ساختا تاماكىنى ئايرىش، ئەرز، شىكايەتلەرنى بىر تەرەپ قىلىش، تەشۋىقات بۇيۇملىرىنى تارقىتىش، كۆرگەزمە ئېچىش، تېلېۋىزىيە تەربىيە فىلىمى، ساختا تاماكىلار كۆيدۈرۈلگەن سىنئالغۇ فىلىملىرىنى قويۇش قاتارلىق يۈرۈشلەشكەن تەشۋىقات پائالىيەتلىرىنى ئېلىپ باردى. تەشۋىقات ئاپتوموبىلى ئۈرۈمچىنىڭ ئاساسلىق كوچىلىرىدا «تاماكا مونوپول تىجارىتى قانۇنى»نى كۈن بويى ئاڭلاتتى.

ھەرقايسى ئاخبارات ئورۇنلىرىمۇ بۇ پائالىيەتكە ئاكتىپ ماسلىشىپ، بۇ ھەقتىكى تەشۋىقاتنى كۈچەيتتى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ باشقا جايلىرىدىمۇ ئۈرۈمچىگە ماسلاشقان ھالدا داغدۇغىلىق تەشۋىقات پائالىيىتى ئېلىپ بېرىلدى. خەۋەرلەرگە قارىغاندا، بۇ قېتىم ئېلىپ بېرىلغان قانۇن تەشۋىقات ئېيى پائالىيىتىدە ئاپتونوم رايون بويىچە 30 پارچە تام گېزىتى 25 مىڭ پارچە تەشۋىقات بۇيۇمى تارقىتىلغان، تەشۋىقات پائالىيىتىگە قاتناشقانلار 200 ئادەم (قېتىم)دىن ئېشىپ كەتكەن. زور تۈركۈمدىكى ساختا، ناچار تاماكىلار كۆيدۈرۈلگەن، بەش قېتىم داغلىق، ئەلا سۈپەتلىك تاماكىلار كۆرگەزمە قىلىنىپ سېتىلغان.

«تاماكا مونوپول تىجارىتى قانۇنى»نى تەشۋىق قىلىش پائالىيىتى ئارقىلىق زور ئىجتىمائىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى. ئاممىنىڭ بۇ ھەقتىكى تونۇشى ئۆستى، ئالاقىدار رەھبىري ئورگانلارمۇ بۇ قېتىمقى قانۇن تەشۋىقات ئېيى پائالىيىتىگە يۇقىرى باھا بەردى.

دەريا ھەسەن

قۇمۇل ۋىلايىتى يېزا - قىشلاقلارنىڭ ئىچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىدە نەتىجىگە ئېرىشتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل ۋىلايىتى ئىككى يىلدىن بۇيان، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، يېزا - قىشلاقلاردىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى پۇختا ئىشلەپ، نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ ۋىلايەتنىڭ يېزا - قىشلاقلىرىدا، بولۇپمۇ تاغلىق رايونلىرىدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئولتۇراقلىشىشى تارقاق، ئىچىدىغان سۇ شارائىتى ناچار ئىدى. ۋىلايەتلىك پارتكوم مەمۇرىي مەھكىمە بۇ ئىشقا ئەستايىدىل قاراپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى دېھقان، چارۋىچىلارغا قىلىپ بېرىدىغان مۇھىم ئىشلار قاتارىدا چىڭ تۇتتى. مالىيىدە قىيىنچىلىق بولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ ھەر خىل ئۇسۇللاردىن پايدىلىنىپ مەبلەغ توپلاپ، سۇ شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بەردى. ئىككى يىل ئىچىدە 26 تۈرلۈك سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى پۈتكۈزۈلدى. بۇنىڭ ئىچىدە 37 قۇدۇق قېزىلىپ، ئون ئورۇندا سۇ مۇنارىسى ياسالدى. 147 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا تۇرۇبا ياتقۇزۇلۇپ، 8000 ئائىلە بىلەن 139 مىڭ چارۋىنىڭ سۇ مەسىلىسى ھەل قىلىندى، قۇرۇلۇش باشلىنىشتىن ئىلگىرى، ھەر مىللەت خەلقى بىردەك ھەرىكەتكە كېلىپ، مەبلەغ ۋە ئەمگەك كۈچى چىقاردى. ئۆتكەن يىلى قۇمۇل شەھىرىنىڭ ئاستانا يېزىسىدىكى ئالتە كەنت 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، ئۇزۇنلۇقى 6.5 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا تۇرۇبا يولى قازدى. ئالتە ئورۇندىكى سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى تاماملىدى. بارىكۆل ناھىيىسىنىڭ كۆيسۇ يېزىسىدىكى دېھقانلار 360 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ 2400 مېتر ئۇزۇنلۇقتا تۇرۇبا ياتقۇزدى. بۇ ئارقىلىق ئىچىدىغان سۇنىڭ سۈپىتى ياخشىلىنىپ، كۆپ كۆرۈلىدىغان يەرلىك ۋە يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر كۆرۈنەرلىك ئازايدى.

تۇيۇقتا كەنتىدىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سۇ قىيىنچىلىقى ھەل بولدى

تۇرپان ۋىلايەتلىك سودا - سانائەت ... لىقى ئىسپاتلاندى. بۇ ئەھۋالدىن خەۋەر

قەشقەر ۋىلايىتى قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىپ، ئىجتىمائىي ۋە سىياسىي مۇقىملىققا پۇختا ئاساس سالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **خۇدابەردى ئابدۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايىتى قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىدە ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، پۈتۈن ۋىلايەتنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقىغا پۇختا ئاساس سالدى.

ئۆتكەن يىلى 12 - ئايدىن باشلاپ، بۇ ۋىلايەتتىكى ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرى ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ رەھبەرلىكىدە، چوڭ دېلولارنى پاش قىلىش، جىنايەتچىلەر شايكىلىرىغا زەربە بېرىش، قاچقۇن جىنايەتچىلەرنى تورغا چۈشۈرۈش مۇھىم نۇقتا قىلىنغان قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇردى. كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ چوڭ، مۇھىم دېلولارنى رازۋېتكا قىلىش ۋە پاش قىلىش سالمىقىنى ئاشۇردى. ھەر مىللەت كادىر - ساقچىلىرى كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ جاپالىق جەڭ قىلىپ، بۇ يىل 2 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە تۈرلۈك جىنايى ئىشلار دېلولىرىدىن 316 نى پاش قىلدى، جىنايى ئىشلار شايكىسىدىن 106 نى تارمار قىلىپ، بۇنىڭغا چېتىشلىق 513 جىنايەتچىنى قولغا ئالدى. قانۇنسىز تىجارەت بىلەن شۇغۇللانغان 12 ئورۇندىكى تانسىخانا، ئېلېكترونلۇق ئويۇنچۇقخانىنى پېچەتلىدى، بىر تۈركۈم قورال - ياراغ، ئوق - دورا، زەھەرلىك چېكىملىك، قانۇنسىز نەشر بۇيۇملىرى قاتارلىقلارنى قولغا چۈشۈردى، 1 مىليون 440 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى پۇل ۋە زاڭ مالنى ئىگىسىگە قايتۇردى. بۇ قېتىمقى قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى داۋامىدا يەنە 11 جىنايەتچى ج خ ئورۇنلىرىغا كېلىپ ئۆزىنى مەلۇم قىلدى.

پىچان ناھىيىسى بۇلتۇر ئاممىغا بىر نەچچە تۈرلۈك ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى

پىچان ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇلتۇر تۈرلۈك ئۇسۇللار بىلەن مەبلەغ توپلاپ، ناھىيىدىكى ھەر مىللەت ئاممىسىغا بىر نەچچە تۈرلۈك ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى: ئاپتوبۇس بېكىتى قۇرۇش، كوچا چىرىغى ئورنىتىش، ئەخلەت تۆكۈش مەيدانى قۇرۇش قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنى پۈتتۈردى.

- ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتىكى 40 ئائىلىلىك ئوقۇتقۇچى، ئىشچى -

ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ «غالىبىيەت» يولىغا جايلاشقان يەككە ئىگىلىكتىكى «غالىبىيەت» كىتابخانىسى قۇرۇلغان ئون يىلدىن بۇيان، ئەلا مۇلازىمەتلىك قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بەرگۈچى ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنى ئېھتىياجلىق ئوقۇشلۇق بىلەن تەمىنلىدى. ھازىر بۇ كىتابخانىدا 10 نەچچە كەسىپ (تۈر) بويىچە 250 خىلدىن ئارتۇق كىتاب بار.

ئامىنسغا بىر نەچچە تۈرلۈك ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى:

– 20 مىڭ ئۇرچۇقلۇق پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتىنىڭ قۇرۇلۇشىنى پۈتتۈرۈپ، ئىش كۈتۈپ تۇرغان 450 ياشنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى.

– كونىشەھەر رايونى يولىنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى، ناھىيە بازىرىنىڭ ئاساسىي كوچا مەركىزىدىكى باغچا قۇرۇلۇشى، ئاممىۋى

– ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتىكى 40 ئائىلىلىك ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىنىڭ ئولتۇراق ئۆي قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلدى.

– يېزا - قىشلاقلاردىكى 10 مىڭ ئادەمنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى تاماملىدى.

– نامرات كەنتلەردىكى 420 ئائىلىلىك ئادەمنى شارائىتى ياخشى ئورۇنلارغا كۆچۈردى.

كېرەم روزى

سامپۇل يېزىسى نامراتلارغا سەككىز تۈرلۈك ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى

لوپ ناھىيىسىدىكى سامپۇل يېزىلىق پارتكوم،خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل 220 نامرات ئائىلىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنى پىلانلىغانىدى. بۇنىڭغا ئاساسەن يېزىلىق پارتكوم،خەلق ھۆكۈمىتى يىلنىڭ بېشىدا 220 نامرات ئائىلىگە سەككىز تۈرلۈك ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى:

1. يېزىلىق سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ يېزىغا تاپشۇرىدىغان پايدا پۇلىدىن 220 مىڭ يۈەننى ئۇلارنىڭ داۋالىنىش ھەققى ئۈچۈن ئاجراتتى.

2. ھەربىر ئائىلىگە 1000 يۈەندىن پۇل بەردى.

3. ھەربىر نوپۇسقا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى ئىككى موغا يەتكۈزدى.

4. دۆلەتكە تاپشۇرىدىغان ئۈچ تۈرلۈك باجنى كەچۈرۈم قىلىۋەتتى.

5. بۇ يىللىق چارۋا مالنى داۋالىتىش ھەققىنى كەچۈرۈم قىلىۋەتتى.

6. 80 ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇش، كىتاب پۇلىنى كەچۈرۈم قىلىۋەتتى.

7. 220 كادىرنىڭ ھەربىرىگە بىردىن نامرات ئائىلىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنى ھۆددىگە بەردى.

8. ئۇلارنىڭ زىممىسىدىكى كونا قەرزلەرنى بىكار قىلىۋەتتى.

قادىر ئابدۇللا، ئوبۇلھەسەن ئەيسا

پەيزاۋات ناھىيىسىدە بۇ يىل 1 - ئايدىن 3 - ئايغىچە ئۇدا بىر نەچچە قېتىم يەر تەۋرەپ، خەلقنى ئېغىر قىيىنچىلىققا ئۇچراتتى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يەنە يەر تەۋرەش ئېھتىمالىنىڭ بارلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، يەر تەۋرەش رايونىدىكى خەلقنى ۋاقىتىنچە چېدىر تىكىپ يېتىپ تۇرۇشقا سەپەرۋەر قىلدى.

سۈرەتتە: ناھىيىنىڭ بانكا سىستېمىسىدىكى خادىملارنىڭ پەرزەنتلىرى ۋاقىتلىق چېدىر ئالدىدا تاپشۇرۇق ئىشلىمەكتە.

غوپۇر غوجا فوتوسى

قىيىنچىلىقى ھەل بولدى

تۇرپان ۋىلايەتلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ ياردىمى ۋە پىچان ناھىيىسى تۈيۇق يېزىسىنىڭ تۈيۇقشا كەنتىدىكى كوللېكتىپ، شەخسلەرنىڭ ھەر تەرەپلىمە مەبلەغ توپلىشى بىلەن يېقىندا تۈيۇقشا كەنتىدىكى 260 ئائىلىگە تۇرۇبا ئورنىتىلىپ، ئۇلارنىڭ سۇ قىيىنچىلىقى ھەل قىلىندى.

پىچان ناھىيىسىنىڭ تۈيۇق يېزىسىغا قاراشلىق تۈيۇقشا كەنتىدىكى دېھقان،چارۋىچىلار ئۇزۇندىن بۇيان ئۈچ كىلومېتىر يىراقلىقتىكى ئۆستەڭ ۋە بۇلاقتىن سۇ ئەكىلەتتى. يېقىندا سەھىيە تارماقلىرىنىڭ تەكشۈرۈشىچە ئۇلار ئىچىۋاتقان سۇنىڭ تازىلىق، خىمىيىلىك تەركىب جەھەتتە ئۆلچەمگە يەتمەيدىغانـ

لىقى ئىسپاتلاندى. بۇ ئەھۋالدىن خەۋەر تاپقان تۇرپان ۋىلايەتلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ كەنتنىڭ ئىچىدىغان سۇ قۇرۇلۇشىغا 10 مىڭ يۈەن نەق پۇل ۋە 4000 يۈەن قىممىتىدە سۇ تۇرۇبىسى ئىئانە قىلدى. تۈيۇقشا كەنتىدىكى كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر 51 مىڭ 284 يۈەن مەبلەغ توپلىدى. بۇنىڭ بىلەن تۈيۇق يېزىسىنىڭ يېڭى مەھەللە كەنتىدىكى سۇ مۇنارىدىن تۈيۇقشا كەنتىگە سۇ يەتكۈزۈش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلدى. يېقىندا ئالتە كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ تۇرۇبىسى ياتقۇزۇلۇپ، تۈيۇقشا كەنتىدىكى 260 ئائىلە تۇرۇبا سۈيى ئىچەلەيدىغان بولدى.

كېرەم روزى

دېھقانچىلىق دورىسى ۋە خىمىيىۋى ئوغۇتلارنىڭ نامى، چۈشەندۈرۈشلىرى ئۇيغۇرچىمۇ يېزىلسا

يولداش مۇھەررىر: ئاپتونوم رايونىمىزدا يۇقىرى مەھسۇلات، يۇقىرى سۈپەت، يۇقىرى ئۈنۈملۈك يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا پەن- تېخنىكىغا تايىنىش- ئاچقۇچ، بولۇپمۇ دېھقانچىلىق دورىلىرى ۋە خىمىيىۋى ئوغۇتتىن ئىلمىي ئۇسۇلدا پايدىلىنىش، «ئۈچ يۇقىرى» يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا كەم بولسا بولمايدىغان ئامىل. بۇ ھازىرمۇ، كەلگۈسىدىمۇ شۇنداق بولىدۇ.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدا دېھقانچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلارنىڭ زور كۆپ قىسمى خەنزۇچە خەتنى بىلمەيدۇ. لېكىن يېزىلارغا ئاپارغان خىمىيىۋى ئوغۇت، دېھقانچىلىق دورىلىرىنىڭ ئاتىلىشى،چۈشەندۈرۈشلىرى خەنزۇچە يېزىقتا بولغاچقا، ئۇيغۇر دېھقانلىرى ئۇلارنى ئوقۇيالماي، ئاددىي قىلىپ «ئاق ئوغۇت»، «قارا ئوغۇت» دەپ ئىككى خىلغا ئايرىۋالىدۇ. ئاق ئوغۇت، قارا ئوغۇتنىڭ تۈرلىرى كۆپ، خۇسۇسىيىتى ھەر خىل بولسىمۇ، ئۇنى ئېنىق پەرق ئېتەلمىگەنلىكتىن،بەزى ئېغىر مەسىلىلەر

كېلىپ چىقىۋاتىدۇ. ئىشلىتىش ۋاقتى، ئۆلچىمى، ئېغىرلىقى جەھەتتىكى ئالاھىدىلىكىنى بىلەلمەي، ئاز ياكى كۆپ ئىشلىتىپ قويۇش ئارقىلىق، خىمىيىۋى ئوغۇتنىڭ رولى جارى قىلدۇرۇلماي، مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇش، يۇقىرى ئۈنۈم يارىتىشقا تەسىر يېتىۋاتىدۇ.

دېھقانچىلىق دورىلىرىنىڭ ئىشلىتىلىش ئۇسۇلى، دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلار ئۇيغۇرچە يېزىلمىغاچقا، دورا ئۆلچەم بويىچە ۋاقىت پەرقى، ئالاھىدىلىككە قاراپ ئىشلىتەلمەيۋاتىدۇ،بۇنىڭ بىلەن ھاشارات يوقىتىش ئۈنۈمىگە تەسىر يېتىۋاتىدۇ، ھەتتا بەزىدە ئېغىر سەۋەنلىكلەر يۈز بېرىۋاتىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ دېھقانلارنىڭ بۇ ھەقتىكى ساداسىغا قۇلاق سېلىپ قويۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئوسمان قۇربان

مۇشتىرىلاردىن خەت

ئوقۇغۇچىلىرىنى ئېھتىياجلىق ئوقۇشلۇق بىلەن تەمىنلىدى، ھازىر بۇ كىتابخانىدا 10 نەچچە كەسىپ (تۈر) بويىچە 250 خىلدىن ئارتۇق كىتاب بار.

سۈرەتتە: ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچىلەر كىتاب كۆرمەكتە.

مېھرىگۈل تۇردى ئابدۇرېھىم توختى فوتوسى

پۇل مۇئامىلە سېپىدىكى تۆھپىكار

قەمبەرخان ئەمەت

تۆھپىكارلار سېپىدە

خوتەن ۋىلايىتىدە كىشىلەر دائىم تەرىپىنى قىلىدىغان بىر ئايال بار، ئۇ، ۋىلايەتلىك خەلق بانكىسىنىڭ باش بوغالتىرى، «8 - مارت قىزىل بايراقدارى»، «مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى» زۇلپىيە ھېلىم.

زۇلپىيە ھېلىم 1964 - يىلى شىنجاڭ مالىيە- سودا مەكتىپىنى پۈتتۈرۈپ، ۋىلايەتلىك خەلق بانكىسىغا تەقسىم قىلىندى. ئۇ خىزمەتكە قاتنىشىپ خەنزۇچە تىل - يېزىق ئۆگىنىشنى چىڭ تۇتتى. ئىككى يىلغا يېقىن ۋاقىت ئىچىدە ھەر خىل ماتېرىياللارنى كۆرەلەيدىغان، يازالايدىغان، تەرجىمە قىلالايدىغان سەۋىيىگە يەتتى. ئۇ پۇل مۇئامىلە تۈزۈلمە ئىسلاھاتى داۋامىدا يېڭى بىلىم، يېڭى كۆز قاراش بىلەن قوراللىنىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، سىياسىي ئىدىيە،كەسپىي جەھەتتىن تېز ئالغا باستى. ئۇ خوتەن ۋىلايىتىدە ئېچىلغان پۇل مۇئامىلە بوغالتىرلىرىنىڭ ئۆگىنىش كۇرسلىرىدا «بانكا راسچوت تۈزۈمى»، «دۆلەت خەزىنە كەسپى» «جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ بوغالتىرىيە تۈزۈمى» قاتارلىق تېمىلاردا لېكسىيە سۆزلەپ، خىزمەتـ داشلىرىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى. ئۇيغۇرچە بوغالتىرىيە كەسپى ئوقۇتۇش ماتېرىيالى قىس بولۇشتەك ئەمەلىي قىيىنچىلىقنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، ئۇ «بوغالتىرىيە ئاساسىي بىلىملىرى ھەققىدە سوئال - جاۋاب»، «كرېدىت ھېساباتىنى خاتىرىلەش قائىدىسى»، «پۇل مۇئامىلە بازار قانۇنىيىتى ۋە ئەمەلىيىتى» قاتارلىق ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى تەرجىمە قىلدى. ئەمەلىيەت داۋامىدا بوغالتىرىيە مەشغۇلات قائىدىسىنى پۇختا ئىگىلەپلا قالماستىن،

«تۆتنى بېكىتىش»، «بەشتە چىڭ تۇرۇش»تىن ئىبارەت بوغالتىرىيە مەشغۇلات قائىدىلىرىنى تۈزۈپ چىقىپ، بانكا سىستېمىسىدا كېڭەيتتى. ئۇنىڭ تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاساسىدا يېزىپ چىققان «بانكا پېرېۋوت چېكىنى چىقىم قىلىش قىيىن بولۇشىنىڭ سەۋەبى ۋە بىر ياقلىق قىلىش تەدبىرى» دېگەن ماقالىسى شىنجاڭ بوغالتىرىيە ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنىدا 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى. «بانكا راسچوتىدا ساقلانغان جىنايەت ئۆتكۈزۈش ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرى» دېگەن ماقالىسى شىنجاڭ پۇل مۇئامىلىسى 2- نۆۋەتلىك بوغالتىرىيە ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ يىللىق يىغىنىدا تەجرىبە ئالماشتۇرۇش ئىلمىي ماقالىسى قىلىپ تاللاندى. ئۇنىڭ تىرىشچانلىقى بىلەن بانكىنىڭ بوغالتىرىيە خىزمىتى 3 - دەرىجىلىك سەۋىيىگە ۋە پۇل مۇئامىلە خىزمىتىدە لاياقەتلىك ئۆلچەمگە يەتتى. ئۇ رەھبەرلىك قىلغان بوغالتىرىيە بۆلۈمى ئۇدا بەش يىل شىنجاڭ خەلق بانكا سىستېمىسىنىڭ بوغالتىرىيە كەسپى مۇسابىقىسىدە ئالدىنقى 3 - لىكنى ساقلاپ كەلدى.

زۇلپىيە ھېلىم پۇل مۇئامىلە بوغالتىرلىق خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 30 يىلدىن بۇيان، تىرىشىپ ئىشلەپ قولغا كەلتۈرگەن ئەمەلىي نەتىجىلىرىگە ئاساسەن كۆپ قېتىم ئىدارە، شەھەر، ۋىلايەت، ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن «ئىلغار خىزمەتچى»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى»، «مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى»، «مۇنەۋۋەر ئايال كادىر» بولۇپ باھالاندى. 1991- يىلى مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تەرىپىدىن «1 - ماي ئەمگەك مېدالى» غا ئېرىشتى. بۇلتۇر ۋىلايەت بويىچە «8 - مارت قىزىل بايراقدارى» بولۇپ تەقدىرلەندى،

تەكلىماكان بويىدىكى يېڭى مۆجىزىلەر

(بېشى 1 - بەتتە)

بىرىنچى، كەسىپ قۇرۇلمىسى مۇۋاپىق تەڭشىلىپ، يېزا ئىگىلىكىدە مەھسۇلات بىلەن كىرىمنىڭ ماس قەدەمدە ئېشىشى ئىلگىرى سۈرۈلدى. توبيولدى يېزىسىنىڭ يەر بايلىقى مول بولۇپ، سۇلا بولىدىكەن، تېرىلغۇ يەرلەرنى داۋاملىق كېڭەيتىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە. بۇرۇن بۇ يېزا نوقۇل ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى تەكىتلەپ، باشقا ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنى تېرىشقا، كۆپ خىل ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا سەل قارىغانىدى. نەتىجىدە دېھقانچىلىقتا مەھسۇلات ئاشسىمۇ، كىرىم ئاشمايدىغان قاتمال ھالەت شەكىللىنىپ، نامرات ئائىلىلەر، قەرزدار ئائىلىلەرنىڭ سانى بارغانسېرى كۆپىيىپ كەتكەنىدى. 1979- يىلىنى ئېلىپ ئېيتساق، شۇ يىلى يېزا بويىچە 60 مىڭ مو كۈزگى بۇغداي، 32 مىڭ مو كۆممىقوناق تېرىلىپ، ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 16 مىليون كىلوگىرامغا يەتكەن بولسىمۇ، لېكىن كىشى بېشىغا ئاران 100 نەچچە يۈەندىنلا دارامەت تەگكەنىدى. ئاشلىق زىرائەتلىرىنىڭ كۆلىمى كەڭ بولغىنى بىلەن بىرلىك ھوسۇلى تۆۋەن بولغاچقا، دېھقانلار تېنىم تاپماي ئىشلىسىمۇ، تارتقان جاپاسىغا يارىشا مەنپەئەتكە ئېرىشەلمەيتتى. ئەمەلىيەت كىشىلەرگە توبيولدىدەك تېرىلغۇ يېرى كۆپ، تارقاق، سۈيى كەمچىل، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى قالاق يېزا ئۈچۈن نوقۇل ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا تايىنىپلا دېھقانلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرغىلى بولمايدىغانلىقىنى تونۇتتى. شۇنىڭ بىلەن يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى 80- يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن باشلاپ يېزا ئىگىلىكىدە دېھقانچىلىقنى ئاساس قىلىشتا چىڭ تۇرۇش بىلەن بىللە، چارۋىچىلىق، ئورمانچىلىق ۋە باشقا قوشۇمچە كەسىپلەرنىمۇ زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىشكە باشلىدى. بولۇپمۇ دۆلەتنىڭ پاختا ۋە يىپەككە بولغان ئېھتىياجى كۆپەيگەن، تارىم ئېغىزلىكىنى ئېچىش قەدىمى تېزلىتىلگەندىن كېيىن، توبيولدى يېزىسى بازار ئىگىلىكىنىڭ بۇ يېڭى يۈزلىنىشىگە يېقىندىن ماسلىشىپ، دېھقانچىلىقنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى كەسىپ قۇرۇلمىسىنى دادىل تەڭشىدى. بۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار كۈزگى بۇغداي، كۆممىقوناق تېرىلغۇ كۆلىمىنى قىسقارتىش، كېۋەز، ئېگىز

420 يۈەن ئېشىپ كەتتى.

ئىككىنچى، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاشقا، ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا ئەھمىيەت بېرىلىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىيات زاپاس كۈچى ئاشۇرۇلدى.

توبيولدى يېزىسى تۈگەن دەرياسى سۇغىرىش رايونىنىڭ تۆۋەنكى ئېقىنىغا، تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ شىمالىي چېتىگە جايلاشقانلىقى ئۈچۈن قۇرغاقچىلىق، قۇم-بوران ئاپىتىگە كۆپ ئۇچرايدۇ. شۇڭا بۇ يېزا يېقىنقى ئون نەچچە يىلدىن بۇيان سۇ ئىنشائاتى مەركەز قىلىنغان ئېتىز - ئېرىق ئاساسىي قۇرۇلۇشىنى، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى ياخشىلاپ، قۇم - بوران ئاپىتىنى تىزگىنلەش مۇھىم نۇقتا قىلىنغان كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىش خىزمىتىنى بوشاشتۇرماي ئىشلەپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىيات زاپاس كۈچىنى ئاشۇرۇش بويىچە ئۈنۈملۈك خىزمەتلەرنى ئىشلىدى. يېزا بويىچە ھەر بىر كەنت يىلىغا 200 مو يەرنى سالالاشتۇرۇشنى قاتتىق ۋەزىپە قىلىپ بەلگىلەپ، ھازىرغىچە ئومۇمىي تېرىلغۇ يەرنىڭ % 80 نى يول، ئورمان، بەلبېغى، سۇغىرىش ئەسلىھەلىرى يۈرۈشلەشكەن يۇقىرى ھوسۇللۇق مۇقىم ھوسۇللۇق ئۆلچەملىك سالالاشتۇرۇلغان ئېتىزغا ئايلاندۇردى. 130 ئورۇندا چوڭ-كىچىك سۇ تۈگۈنى قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، سۇ يوللىرىنى راۋانلاشتۇردى. تۈگەن دەرياسى ۋادىسىدا دۇنيا بانكىسىنىڭ قەرز مەبلىغىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ ئېلىپ بېرىلىۋاتقان سۇ قۇرۇلۇشىغا بىرلەشتۈرۈپ، شايار غول ئۆستەڭنىڭ سۇ يولۇش ئېغىزىدىن قاراقۇم توسمىسىغىچە بولغان 20 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى توبيولدى غول ئۆستىڭى سۇ سىڭمەس قىلىپ ياساپ چىقتى. بۇلتۇردىن باشلاپ يېزا يەنە ئۆز ئالدىغا مەبلەغ توپلاپ، ھەر يىلى ئون كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۆستەڭنى سۇ سىڭمەس ئۆستەڭگە، ئون كىلومېتىر كەنت يولىنى شىپىلغا يولغا ئۆزگەرتىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئالدىنقى ئىككى يىللىق ۋەزىپىنى ۋاقتىدا ئورۇنداپ بولدى. ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنىڭ ياخشىلىنىشى توبيولدى يېزىسىنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىشكە تۈرتكە بولدى. نۆۋەتتە يېزا بويىچە بار بولغان چوڭ، ئوتتۇرا، كىچىك تىپتىكى ماتورلۇق دېھقانچىلىق ماشىنىسى 1300 دىن ...

باشلامچىلىق رولىنى ياخشى جارى قىلدۇردى. بۇ يىل يېزا بويىچە ئۆلگە كۆرسىتىش ئېتىزى تۇتقان ئومۇمىي كادىر 207 گە، ئۇلار يېتەكچىلىك قىلغان بۇغداي، قوناق، كېۋەزدىن ئىبارەت ئۈچ خىل زىرائەت بويىچە ئۆلگە كۆرسىتىش ئېتىزى 70 نەچچە مىڭ موغا يېتىپ، يېزا بويىچە ئومۇمىي تېرىلغۇ يەرنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەكىنى ئىگىلىدى. يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئەھمىيەت بېرىشى، كادىرلارنىڭ ئۆلگە كۆرسىتىپ باشلامچىلىق قىلىشى، پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ كەسپىي جەھەتتىن يېتەكلىشى نەتىجىسىدە يېزا بويىچە پەن-تېخنىكىدا ئۆلگە كۆرسىتىش ئائىلىسىدىن 590 نەچچىسى، تايانچ دېھقان تېخنىكتىن 432 سى يېتىشىپ چىقىپ، يېزا پەن-تېخنىكىسىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى مۇھىم كۈچكە ئايلاندى. بۇنىڭ بىلەن يېزا بويىچە بۇغداي، قوناق، كېۋەزنىڭ يۇقىرى ھوسۇللۇق، ئەلا سورتلۇق ئۇرۇقلۇقىنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتى % 98 كە، بۇغداينىڭ ئوتتۇرىچە بىرلىك ھوسۇلى 324 كىلوگىرامغا، ئېگىز قوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 400 كىلوگىرامغا يېتىپ، 1979- يىلدىكىدىن بۇغداينىڭ بىرلىك ھوسۇلى 216.9 كىلوگىرام، قوناقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 126.2 كىلوگىرام كۆپىيىپ، ھەر يىلى دۆلەتنى 3 مىليون 150 مىڭ كىلوگىرام تاۋار ئاشلىق بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىندى. بۇلتۇر يېزا بويىچە كېۋەزنىڭ ساپ پاختا ھېسابىدىكى بىرلىك ھوسۇلى 143 كىلوگىرامغا يېتىپ، ناھىيىنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن 30 كىلوگىرام ئېشىپ، ئاقسۇ ۋىلايىتى بويىچە يۇقىرى رېكورت يارىتىلدى.

ئۈچىنچى، كۆپ خىل ئىگىلىك راۋاجلاندۇرۇلۇپ، كوللېكتىپنىڭ ئىقتىسادىي ئەمەلىي كۈچى زورايتىلدى. يېزا ئىسلاھاتىنىڭ باشلىنىش نۇقتىسى بولغان مەھسۇلاتنى ئائىلىلەرگىچە ھۆددىگە بېرىش تۈزۈمى باشقا ئورۇنلارغا ئوخشاشلا توبيولدى يېزىسىغىمۇ يېڭى ئۆزگىرىشلەرنى ئاتا قىلدى. دېھقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقى قوزغىلىپ، ھال - كۈنى ياخشىلاندى. لېكىن، بۇرۇن توپلانغان كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى ...

چارۋا مەيدانىنىڭ كوللېكتىپ جۇغلانمىسى 500 مىڭ يۈەندىن، ئورمان، كۆكبۇيۇن كەنتىنىڭ 300 مىڭ يۈەندىن، يەنە 14 كەنتنىڭ 100 مىڭ يۈەندىن ئېشىپ كەتتى. كوللېكتىپ جۇغلانما قالدۇقى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشقان كەنتلەر يېزا بويىچە ئومۇمىي كەنتنىڭ % 52 نى ئىگىلىدى. باشقا كەنت، مەيدانلارمۇ ئالدىنقى يىلى ئىچكى-تاشقى قەرزلىرىنى تولۇق

مىڭ يۈەنگە يېتىپ، جەمئىيەت يېڭى قۇرۇلغان 1993- يىلدىكى 182 مىڭ 534 يۈەنگە سېلىشتۇرغاندا 25.7 ھەسسە كۆپەيدى. بۇنىڭ ئىچىدە 26 كوللېكتىپ ئورۇن قوشقان پاي 3 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە، 562 دېھقان، چارۋىچى ئائىلىسى قوشقان پاي 1 مىليون 200 مىڭ يۈەنگە يەتتى. توپلانغان بۇ پاي فوندى مەبلىغىنى ئىشلىتىشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى

كېڭەيتىلدى. 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنغان 2500 توچكىلىق پروگراممىلىق تېلېفون كوممۇتاتورى ئۆتكەن يىلى 1- ئۆكتەبىردە رەسمىي ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، يېزىنىڭ خەۋەرلىشىش-ئالاقە ئىشلىرى تارىخىدا يېڭى سەھىپە ئېچىلدى، دەسلەپكى قەدەمدە 100 گە يېقىن ئورۇن ۋە ئائىلە تېلېفون بېكىتىپ، زامانىۋى ئۇچۇر قورالىغا ئىگە بولدى. ئۈچ

(بېشى 1 - بەتتە)

(4) جورىسى، پەرزەنتلىرى، باشقا ئۇرۇق-تۇغقان، دوست-بۇرادەرلىرى ھەم يېنىدىكى خىزمەتچىلەرگە ئالاقىدار دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا توسقۇنلۇق قىلىش؛

(5) جورىسى، پەرزەنتلىرى ۋە باشقا ئۇرۇق-تۇغقان، دوست - بۇرادەرلىرىنىڭ سودىگەرچىلىك قىلىشى، كارخانا قۇرۇشىغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ۋە ئېتىبار بېرىش؛

ئۆلكە (مىنىستىرلىك) تىن يۇقىرى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ جورىسى، پەرزەنتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ جورىلىرىنىڭ شۇ رەھبىرىي كادىر باشقۇرۇۋاتقان رايون ۋە كەسىپ دائىرىسىدە شەخسىي سودىگەرچىلىك قىلىشىغا، كارخانا قۇرۇشىغا ۋە چەت ئەللىك سودىگەرلەر ئۆز ئالدىغا مەبلەغ سالغان كارخانىلاردا ۋەزىپە ئۆتىشىگە يول قويۇلمايدۇ.

6- ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشى، تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇشى كېرەك. ئۇلارنىڭ ھەشەمەتچىلىك، سۆلەتۋازلىق قىلىشى، ئومۇمنىڭ پۇلىنى بۇزۇپ چېچىشى، ئىسراپچىلىق قىلىشى مەنئى قىلىنىدۇ. ئۇلارنىڭ تۆۋەندىكى قىلمىشلارنى سادىر قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ:

(1) مەملىكەت ئىچىدىكى ھۆكۈمەت پائالىيەتلىرىدە ئۆلچەمدىن ئېشىپ كەتكەن كۈتۈۋېلىشنى قوبۇل قىلىش؛

(2) بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ ئومۇمنىڭ پۇلى ھېسابىغا ئۆينى بېزەش، ئۆي سېتىۋېلىش؛

(3) ئومۇمنىڭ پۇلىنى ئۆز ئالدىغا ئىشلىتىپ مېھمانخانا ئۆيىنى ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلىتىش ياكى ئىگىلىۋېلىش؛

(4) بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ پىكاپ سېتىۋېلىش، ئىشلىتىش؛

(5) ئومۇمنىڭ پۇلىنى ئىشلىتىپ خەۋەرلىشىش قورالى سېتىۋېلىش، ئىشلىتىش.

2- باب يولغا قويۇش ۋە نازارەت قىلىش

7- ماددا ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار (پارتگورۇپپىلار) مەزكۇر مىزاننىڭ ئىزچىللاشتۇرۇلۇشى، يولغا قويۇلۇشىغا مەسئۇل بولىدۇ. پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئۆزى ئۆلگە بولۇپ، مەزكۇر مىزانغا نەمۇنىلىك بىلەن رىئايە قىلىشى، شۇنداقلا ئۆزى مەسئۇل رايون، تارماق ۋە ئورۇننىڭ ئۇنى ئىزچىللاشتۇرۇشى، يولغا قويۇشىنى ياخشى تۇتۇشى كېرەك.

پارتىيىنىڭ ئىنتىزام تەكشۈرۈش ئورگانلىرى ئۆزى بىلەن تەڭ دەرىجىلىك پارتكوم (پارتگورۇپپا) لارنىڭ مەزكۇر مىزاننى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇشىغا ھەمكارلىشىدۇ ھەم يولغا قويۇش ئەھۋالىنى نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈشكە مەسئۇل بولىدۇ.

8- ماددا مەزكۇر مىزاننى ئىزچىللاشتۇرۇش، يولغا قويۇشتا دېموكراتىك پارتىيە - گۇرۇھلار، خەلق تەشكىلاتلىرى، خەلق ئاممىسى ۋە ئاخبارات جامائەت پىكرىنىڭ نازارەتچىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك.

9- ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار دېموكراتىك تۇرمۇش يىغىنلىرىغا قاتنىشىپ مەزكۇر مىزانغا سېلىشتۇرۇپ ئۆزىنى تەكشۈرۈش، تەنقىد ۋە ئۆز - ئۆزىنى تەنقىدنى ئەستايىدىل قانات يايدۇرۇشى كېرەك.

10- ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ مەزكۇر مىزاننى يولغا قويۇش ۋە ئىجرا قىلىش ئەھۋالىنى كادىرلارنى تەكشۈرۈشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قاتارىغا كىرگۈزۈش، تەكشۈرۈش نەتىجىسىنى شۇ كىشىنى ۋەزىپىگە تەيىنلەش ياكى ۋەزىپىدىن قالدۇرۇش، مۇكاپاتلاش ياكى جازالاشنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلىش كېرەك.

11- ماددا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلاردىن مەزكۇر مىزانغا خىلاپلىق قىلغانلىرىغا ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە تەنقىد-تەربىيە بېرىلىدۇ، تەشكىلىي چارە كۆرۈلىدۇ ياكى ئىنتىزام چارىسى كۆرۈلىدۇ.

3- باب قوشۇمچە پرىنسىپ

12- ماددا مەزكۇر مىزان پارتىيە ئورگانلىرى، خەلق قۇرۇلتىيى ئورگانلىرى، مەمۇرىي ئورگانلار، سىياسىي كېڭەش ئورگانلىرى، سوت ئورگانلىرى، تەپتىش ئورگانلىرىدىكى ناھىيە (باشقارما) دەرىجىلىكتىن يۇقىرى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارغا، خەلق تەشكىلاتلىرى، كەسپىي ئورۇنلاردىكى ناھىيە (باشقارما) دەرىجىلىككە تەڭ ۋە ئۇنىڭدىن يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارغا؛ دۆلەت ئىلكىدىكى چوڭ، ئالاھىدە كارخانىلاردىكى ئوتتۇرا قاتلامدىن يۇقىرى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار، دۆلەت ئىلكىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك كارخانىلاردىكى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار، شىركەت تۈزۈمى يولغا قويۇلغان چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلاردىكى دۆلەت ئىلكىدىكى پاي ھوقۇقى ۋەكىلى بولغان ياكى دۆلەت ئىلكىدىكى مەبلەغ سېلىش سۇبيېكتى ئەۋەتكەن (تەكلىپ قىلىنغانلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار، سايلام ئارقىلىق ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈلگەن ھەم مەسئۇل تارماق تەستىقلىغان پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار، كارخانا پارتىيە تەشكىلاتىنىڭ رەھبىرىي كادىرلىرىغا تەتبىق قىلىنىدۇ.

ناھىيە (شەھەر) گە بىۋاسىتە قاراشلىق ئورگانلاردىكى بۆلۈم دەرىجىلىك پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار، يېزا (بازار) لاردىكى پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارغا، ئاساسىي قاتلام پونكىتلاردىكى پارتىيىلىك مەسئۇل كىشىلەرگە مۇشۇ مىزان ئىجرا قىلىنىدۇ.

13- ماددا بۇ مىزاننى چۈشەندۈرۈشكە ج ك پ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى مەسئۇل بولىدۇ.

14- ماددا مەزكۇر مىزان ئېلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 17- ئاپرېل تېلېگراممىسى

تېرىلغۇ كۆلىمىنى قىسقارتىش، كېۋەز، ئېگىز قونىقى، ئۈجمىلىك-باغۋەنچىلىك كۆلىمىنى كېڭەيتىش ۋە چارۋىچىلىق بىلەن قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشىنى راۋاجلاندۇرۇش، يەنى «ئىككىنى قىسقارتىش، ئۈچنى كېڭەيتىش، ئىككىنى راۋاجلاندۇرۇش» تىن ئىبارەت يېڭىچە تەرەققىيات تەسەۋۋۇرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇنىڭدىكى مۇھىم نۇقتىنى ئاشلىقنىڭ بىرلىك هوسۇلىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئارقىلىق، ئومۇمىي هوسۇلنىڭ يىلمۇ يىل مۇقىم ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىش شەرتى ئاستىدا، ئاشلىق زىرائەتلىرى تېرىلغۇ كۆلىمىنى مۇۋاپىق قىسقارتىپ، كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمىنى تەدرىجىي كېڭەيتىشكە قاراتتى. تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەكرار تەڭشەش ئارقىلىق بۇلتۇر يېزا بويىچە كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمى 77 مىڭ موغا، ساپ پاختىنىڭ بىرلىك هوسۇلى 143 كىلوگرامغا، ئومۇمىي هوسۇلى 11 مىليون كىلوگرامغا يېتىپ، 1979-يىلدىكىدىن تېرىلغۇ كۆلىمى ئۈچ هەسسە، بىرلىك هوسۇلى 6.8 هەسسە كۆپىيىپ، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كېۋەز 2.4 موغا، پاختا 343 كىلوگرامغا يەتتى. دېهقانلارنىڭ پاختىدىنلا قىلغان كىرىمى يىللىق ئومۇمىي ساپ كىرىمنىڭ 80% نى ئىگىلەپ، پاختىچىلىق تويبولدىلىقلارنىڭ ئاساسىي كىرىم مەنبەسى بولۇپ قالدى. كۆپلىگەن دېهقانلار پاختىچىلىققا تايىنىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش يولىغا ماڭدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ يېزا ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا بولغان رەهبەرلىكنى قىلچە بوشاشتۇرۇپ قويمىدى. ئاشلىق زىرائەتلىرىنىڭ كۆلىمى قىسقارتىلغان بولسىمۇ، بىرلىك هوسۇلنى ئۆستۈرۈشكە ئالاهىدە كۈچ سەرپ قىلغانلىقى ئۈچۈن، ئومۇمىي هوسۇل يىلمۇ يىل مۇقىم ئاشتى. 1979-يىلغا سېلىشتۇرغاندا، يېزا بويىچە ئۆتكەن يىلى ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى 50 مىڭ مو قىسقارتىلغان (ئېگىز قونىقى بۇنىڭ سىرتىدا) بولسىمۇ، بىرلىك هوسۇلى 2.1 هەسسە، ئومۇمىي هوسۇلى 8 مىليون 750 مىڭ كىلوگرام ئاشتى. كەسىپ قۇرۇلمىسىنىڭ مۇۋاپىق تەڭشىلىشى تويبولدى يېزىسىدا مەهسۇلات بىلەن كىرىمنىڭ ماس قەدەمدە ئېشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇهىم تۈرتكىلىك رول ئوينىدى. بۇلتۇر يېزا بويىچە يارىتىلغان ئومۇمىي مەهسۇلات قىممىتى پۈتۈن ناهىيە بويىچە يارىتىلغان ئومۇمىي مەهسۇلات قىممىتىنىڭ 32% نى ئىگىلىدى، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ساپ كىرىم شايار ناهىيىسىنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن 247 يۈەن، ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن

بولدى. نۆۋەتتە يېزا بويىچە بار بولغان چوڭ، ئوتتۇرا، كىچىك تىپتىكى ماتورلۇق دېهقانچىلىق ماشىنىلىرى 1300 دىن كۆپرەككە يېتىپ، يەر ئاغدۇرۇش، ئۇرۇق سېلىش، كولتىۋاتسىيە قىلىش، خامان تېپىش قاتارلىق ئاساسلىق دېهقانچىلىق مەشغۇلاتلىرى ماشىنا كۈچى بىلەن ئىشلىنىدىغان بولدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ يېزا كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىنىڭ سالمىقىنى زورايتىپ، ئورمانچىلىقنىڭ قۇم-بوران ئاپىتىنى تىزگىنلەپ، دېهقانچىلىق هوسۇلىنى ئاشۇرۇشتىكى رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشقا يېتەرلىك ئەهمىيەت بەردى. 1993-يىلدىن كېيىنكى قىسقىغىنە تۆت يىل ئىچىدە يېزا بويىچە يېڭىدىن تىكىلگەن كۆچەت 2 مىليون 506 مىڭ تۈپكە، كۆلىمى 7691 موغا يېتىپ، هەر بىر نوپۇسقا 78.3 تۈپتىن، هەر بىر ئائىلىگە 1.4 مودىن توغرا كەلدى. تېرىلغۇ يەر ئەتراپىنىڭ دەرەخ بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى 15.7% كە يېتىپ، ئۆلچەمدىن ئېشىپ كەتتى.

ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىشنى، ئېكولوگىيىلىك مۇهىتنى ياخشىلاش ئارقىلىق ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشنى، ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا ئەهمىيەت بېرىش ئارقىلىق يەردىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش — تويبولدى يېزىسىنىڭ تەرەققىيات زاپاس كۈچىنى ئاشۇرۇشتىكى مۇهىم ئالاهىدىلىكى بولدى. بۇ بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ئۇلار تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش جەريانىدا ئاشلىق زىرائەتلىرىنىڭ تېرىلغۇ كۆلىمىنى قىسقارتقان بولسىمۇ، ئومۇمىي هوسۇلنىڭ مۇقىم ئېشىشىغا ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىپ، بىرلىك هوسۇلنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئارقىلىق كاپالەتلىك قىلدى. ئۇلار كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمى، بىرلىك هوسۇلى، ئومۇمىي هوسۇلى، دېهقانلارنىڭ كىرىمىنى ماس قەدەمدە كۆپەيتىشتىمۇ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا تاياندى. بۇنىڭدا ئۇلار مۇهىم نۇقتىنى دېهقانلارنىڭ تېخنىكا ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە، يۇقىرى هوسۇللۇق ئەلا سورتلارنى كەڭ ئومۇملاشتۇرۇشقا، ئۇرۇق سېلىش، سۇغىرىش، ئوغۇتلاش، پەرۋىش قىلىش مەشغۇلاتلىرىنى ئۆلچەملەشتۈرۈشكە قاراتتى. يېزا، كەنت، مەهەللە كادىرلىرى هەر يىلى ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش ئېتىزى تۇتۇشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇش ئارقىلىق ئىلغار دېهقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىشتىكى نەمۇنىلىك،

دېهقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپچانلىقى قوزغىلىپ، هال-كۈنى ياخشىلاندى، لېكىن بۇرۇن توپلانغان كوللېكتىپ ئىلكىدىكى مال-مۈلۈكلەرنىڭ كۆپىنچىسى دېهقان، چارۋىچىلارغا يەر، يايلاق بىلەن قوشۇپ باھاغا سۇندۇرۇپ تەقسىم قىلىۋېتىلگەنلىكى، ئەمما ئۇلارنىڭ بۇ هەقلەرنى قايتۇرۇشقا مادارى يەتمىگەنلىكى ئۈچۈن، ۋاقىتنىڭ ئۆزىرىشىغا ئەگىشىپ كەنت، مەهەللە كوللېكتىپى هېچنېمىسى يوق قۇرۇق جاھازىغا ئايلىنىپ قالدى. بۇ ئەينى چاغدا تويبولدىدىلا ئەمەس، بەلكى ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ هەممە يېزىلىرىدا دېگىدەك ساقلىنىۋاتقان، جىددىي هەل قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلە ئىدى. شۇڭا ئاقسۇ ۋىلايەتلىك پارتكوم بىلەن مەمۇرىي مەهكىمە 1990-يىلى ۋىلايەت بويىچە يېزا-بازارلاردا كەنتلەرنى بىرلىك قىلغان هالدا، كوللېكتىپ ئىلكىدە بىر قوتاندىن چارۋا مال، بىردىن تايانچ كارخانا، مەلۇم كۆلەمگە ئىگە بىر پارچىدىن ئىقتىسادىي زىرائەت ئېتىزى، بىر باغ بولۇشتىن ئىبارەت «تۆت بىر» قۇرۇلۇشىنى ئېلىپ بېرىشنى ئوتتۇرىغا قويدى. تويبولدى يېزىسى بۇ چاقىرىققا ئاكتىپ ئاۋاز قوشۇپ، كۆپ خىل ئىگىلىكنى پائال راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق كوللېكتىپنىڭ ئىقتىسادىي ئەمەلىي كۈچىنى زورايتىش يولىدا پۇختا قەدەم بىلەن ئىلگىرىلىدى. نەتىجىدە بۇ يىل يېزا بويىچە كوللېكتىپ ئىگىدارچىلىقىدىكى چارۋا مال 15 مىڭ تۇياققا، ئىقتىسادىي زىرائەت ئېتىزى 10 مىڭ موغا، باغ 2000 موغا، يېزا، كەنت، مەهەللە ۋە دېهقانلار ئۆز ئالدىغا قۇرغان يېزا-بازار كارخانىلىرى 200 دىن كۆپرەككە، بۇ كارخانىلارنىڭ ياراتقان ئومۇمىي مەهسۇلات قىممىتى 15 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1993-يىلدىكىدىن 5 مىليون يۈەن، 1995-يىلدىكىدىن 1 مىليون 500 مىڭ يۈەن ئاشتى. يېزا، كەنت باشقۇرۇشىدىكى ئاشلىق، ياغ، پاختا زاۋۇتلىرى، خىش زاۋۇتى، بوغچىلىق، قولماقچىلىق مەيدانى، بىناكارلىق-قۇرۇلۇش ئەترىتى قاتارلىق تايانچ كارخانىلاردا قوشۇمچە كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلار 2000 دىن كۆپرەك كىشىگە يەتتى. «تۆت بىر» قۇرۇلۇشىنىڭ تۈرتكىسى بىلەن يېزا بويىچە 27 كەنت، مەيداننىڭ ئۆتكەن يىللىق كوللېكتىپ جۇغلانمىسىنىڭ ئومۇمىي قالدۇقى 3 مىليون 300 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1994-يىلدىكىدىن 39% كۆپەيدى. بۇنىڭ ئىچىدە يېزىلىق

كەنتلەر يېزا بويىچە ئومۇمىي كەنتنىڭ 32% ىنى ئىگىلىدى. باشقا كەنت، مەيدانلارمۇ ئالدىنقى يىلى ئىچكى-تاشقى قەرزلىرىنى تولۇق تۆگىتىپ، جۇغلانما توپلاش باسقۇچىغا قەدەم قويدى.

تويبولدى يېزىسى كۆپ خىل ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇپ، ئىقتىسادىي ئەمەلىي كۈچىنى ئاشۇرۇش بىلەن كوللېكتىپ جۇغلانمىسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىشكە ئوخشاش ئەهمىيەت بەردى. مالىيە تۈزۈمىنى پائال ئىسلاھ قىلىپ، كوللېكتىپ جۇغلانمىسىدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئىرىشىپ ئۆستۈردى. ئۇلارنىڭ بۇ جەھەتتىكى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتا كەنت دەرىجىلىك ئىقتىسادىي هەمكارلىق كوپېراتىپلىرىنى تەرتىپكە سېلىش، مۇستەهكەملەش، بوغالتىر، كاسسىرلارنى ياخشى تاللاش ۋە ئۇلارنى كەسپىي جەهەتتە پۇختا تەربىيىلەش، كەنت، مەيدانلارنىڭ كوللېكتىپ جۇغلانمىسىنى يېزىلىق ئىگىلىك باشقۇرۇش پونكىتىغا مەركەزلەشتۈرۈپ، ۋەكالەتەن باشقۇرۇش ۋە نازارەت قىلىش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللاندى. يېزىلىق پارتكوم، خەلق هۆكۈمىتى مۇشۇ ئاساستا ئەتراپلىق ئىزدىنىش، باشقا ئورۇنلارنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئەينەك قىلىش ۋە ناهىيىنىڭ تەستىقىنى ئېلىش ئارقىلىق 1993-يىلى ئەتىيازدا شايار ناهىيىسى بويىچە تۇنجى يېزا باشقۇرۇشىدىكى ئىقتىسادىي هەمكارلىق پاي فوندى جەمئىيىتى قۇردى. بۇ جەمئىيەت قۇرۇلغاندىن بۇيان ئۆز يېزىسىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، «بەشنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش» مېخانىزمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كوللېكتىپ بىلەن شەخسلەرنى ئورتاق بېيىش يولىغا يېتەكلەش يۆنىلىشىدە چىڭ تۇردى. هەرقايسى كەنت، مەهەللە، يېزىغا قاراشلىق ئىدارە-ئورۇن ۋە دېهقان، چارۋىچىلاردىكى تارقاق، ئېشىنچا پۇللارنى ئۆزىگە جەلپ قىلىپ، ئىقتىسادىي هەمكارلىق پائالىيەتلىرىنى ماسلاشتۇرۇپ، پۇل مۇئامىلە ئورۇنلىرىغا بولغان بېسىمنى يېنىكلەتتى. مەبلەغ باشقۇرۇش جەهەتتە ئېهتىياجلىق مەبلەغ بىلەن ئېشىنچا مەبلەغنى ئايرىپ باشقۇرۇش تەدبىرىنى قوللىنىپ، كوللېكتىپ جۇغلانمىسىنى ئىلگىرىكىدەك ئۆلۈك باشقۇرۇش، هەقسىز ئىشلىتىشنى ئىچكى قىسمدا يۈرۈشلەشتۈرۈپ هەقلىق ئىشلىتىشكە ئۆزگەرتتى. هازىر تويبولدى يېزىلىق ئىقتىسادىي هەمكارلىق پاي فوندى جەمئىيىتىنىڭ قوبۇل قىلغان پاي فوندى مەبلىغى 4 مىليون 700

چارۋىچى ئائىلىسى قوشقان پاي 1 مىليون 200 مىڭ يۈەنگە يەتتى. توپلانغان بۇ پاي فوندى مەبلىغىنى ئىشلىتىشنىڭ مۇهىم نۇقتىسى ئاساسلىقى دېهقانچىلىققا كېرەكلىك ماشىنا-ئۈسكۈنە، ئۇرۇقلۇق، خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق، دورا قاتارلىق ماددىي ئەشيالارنى سېتىۋېلىشقا قارىتىلىپ، يېزا ئىگىلىكى ۋە دېهقانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇلدى. ئۆتكەن يىلى بۇ جەمئىيەتنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە تارقاتقان قەرز مەبلىغى 3 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، يېزا بويىچە پۈتۈن يىللىق دېهقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ماددىي ئەشيا جەهەتتىكى سېلىنمىغا بولغان ئېهتىياجى كاپالەتكە ئىگە قىلىندى.

تۈتىنچى، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش چىڭ تۇتۇلۇپ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتى تېزلىتىلدى. تويبولدى يېزىسىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش داۋامىدا ياراتقان يۇقىرىقى بىر قاتار نەتىجىلىرى ئاخىرقى هېسابتا پۈتۈن يېزىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈردى. دېهقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، ئۇلارنىڭ مەدەنىيەت ساپاسى، تۇرمۇش ئادىتى، روهىي كەيپىياتى، ئولتۇراق ئۆيى، تەربىيىلىنىش، داۋالىنىش، قاتناش - ئالاقە شارائىتى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى. 100 دىن كۆپرەك ئائىلە چوڭ يۈك ئاپتوموبىلى، ئاپتوبۇس، 17 ئائىلە پىكاپ سېتىۋېلىپ، قاتناش - ترانسپورت كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىشقا باشلىدى. دېهقان، چارۋىچىلار سېتىۋالغان موتسىكلىت 5500 دىن ئاشتى. 50% ئائىلە ئولتۇراق ئۆيىنى يېڭىلىدى. يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان يېزا بويىچە 2 مىليون 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلىنىپ، تارىم دەرياسىنىڭ ئىككى قىرغىقىدىكى 95% تىن كۆپرەك دېهقان، چارۋىچىنىڭ ئائىلىسىگە توك سىمى تارتىلدى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ توك مەسىلىسى هەل بولۇپلا قالماي، 80% ئائىلە تېلېۋىزور، 20% ئائىلە تونگلاتقۇ سېتىۋالدى. 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنغان تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى ئۇلاپ تارقىتىش پونكىتى پۈتۈپ، يېزا بازىرى ئەتراپىدىكى 1200 دىن كۆپرەك ئائىلىگە بېۋىق يوللۇق تېلېۋىزىيە پروگراممىسى ئۇلاپ كۆرسىتىلدى. 140 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، يېزىلىق رادىئو ئۇزېلىنىڭ كونا ئۈسكۈنىلىرى چاستوتىسى تىزگىنلىنىدىغان يېڭى ئۈسكۈنىگە ئالماشتۇرۇلۇپ، ئاڭلىتىش دائىرىسى

...دەسلەپكى قەدەمدە 100 گە يېقىن ئۆرۈن ۋە ئائىلە تېلېفون بېكىتىپ، زامانىۋى ئۇچۇر قورالىغا ئىگە بولدى. ئۈچ يىلدىن بۇيان يېزا بويىچە 1 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىنىپ، 15 مەكتەپنىڭ خەتەرلىك ئۆي-ئىمارەتلىرى يېڭىلىنىپ، ئوقۇش يېشىدىكى ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 100% كە، تۇراقلىشىش نىسبىتى 99.8% كە، ئوقۇش پۈتتۈرۈش نىسبىتى 97% كە يەتتى. يېزىدا دېهقان، چارۋىچىلار مەدەنىيەت مەركىزى، كەنتلەردە مەدەنىيەت ئۆيلىرى قۇرۇلدى. نامراتلارغا يار-يۆلەك بولۇش، «ئۈچ پېشقەدەم» لەرگە كۆڭۈل بۆلۈش خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى. يېزا بويىچە هازىر بار 304 نامرات، «بەشتە كاپالەت» لەندۈرۈلىدىغان ئائىلىلەرنى ئالدىن بېيىغان پارتىيە ئەزالىرى هۆددىگە ئېلىپ، بۇلتۇر بىر يىل ئىچىدە ئۇلارغا 3550 يۈەن نەق پۇل، 780 قۇر كىيىم-كېچەك، 400 كىلوگرام ئاشلىق ياردەم قىلدى. «ئۈچ پېشقەدەم» لەرگە يېزىدىن مۇقىم ئىش هەققى، ئۈچ مودىن هەقسىز تېرىلغۇ يەر ئاجرىتىپ بېرىلگەندىن تاشقىرى، ئۇلارنىڭ خالىس ئەمگەك كۈنى كەچۈرۈم قىلىندى. يېزىلىق شىپاخانىنىڭ قۇرۇلۇشى، ئۈسكۈنىلىرى يېڭىلانغان، تولۇقلانغاندىن تاشقىرى، يېزا بويىچە 27 كەنت، مەيداننىڭ هەممىسىدە داۋالاش پونكىتى قۇرۇلدى. بۇ يىل ئەتىيازدىن باشلاپ تويبولدى يېزىسى يەنە هەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، دېهقانلارنىڭ كېسەل كۆرسىتىشى، يۇقىرى دەرىجىلىك دوختۇرخانىلاردا يېتىپ داۋالىنىشى قىيىن بولۇش مەسىلىسىنى ئۈنۈملۈك هەل قىلدى. هەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا قاتناشقان هەر بىر كىشى يىلىغا 25 يۈەن تاپشۇرسىلا، يېزىلىق شىپاخانىدا داۋالانسا 100%، ناهىيىلىك دوختۇرخانىدا داۋالانسا 60%، ۋىلايەتكە بېرىپ داۋالانسا 50%، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك دوختۇرخانىلارغا بېرىپ داۋالانسا 40% داۋالىنىش راسخوتىدىن هەقسىز بەهرىمەن بولىدىغان بولدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ يېزىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، پىلانلىق تۇغۇت، ياشلار ئىتتىپاقى، ئاياللار خىزمىتىمۇ زور تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى.

بىز مۆجىزە يارىتىشقا ماهىر تويبولدىلىقلارنىڭ تەكلىماكان بويىدىكى بۇ گۈزەل ئانا زېمىنىنى تېخىمۇ گۈللەپ ياشنىتىشىغا تىلەكداشمىز!

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

1997 - يىل
ئاپرېل
22
سەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق ، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا C° 13 — C° 25 بولىدۇ، ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتى بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش ئورۇنلىرى سۆھبەت يىغىنىدا مۇنۇلار ئوتتۇرىغا قويۇلدى:

مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى پۇختا قانات يايدۇرۇش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز شى خۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 11-كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتى بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش ئورۇنلىرى سۆھبەت يىغىنى ئاچتى ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يەتتە «مەملىكەت بويىچە مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش ئورنى»غا شەرەپ تاختىسى بەردى.

يىغىندا ئۈرۈمچى شەھىرى «بېيجىڭ يولى» كىچىك رايونى، ئۈرۈمچى ناھىيىسى ئەرگۈك يېزىسىنىڭ باجياخۇ كەنتى، ماناس ناھىيىسى، ساۋەن ناھىيىسىنىڭ يەنسخەي يېزىسى، شىخەنزە شەھىرىدىكى 24 كىچىك رايون، يەنجى خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىسى شىكشىن يېزىسىنىڭ خوردۇڭ كەنتى، كورلا شەھىرى سايباغ سودا كوچىسىنىڭ ۋەكىللىرى ئۆزلىرىنىڭ ياخشى تەجرىبىلىرى ۋە نەتىجىلىرىنى تونۇشتۇردى.

سۆھبەت يىغىنىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى لى كاڭنىڭ سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بۇ يىل ئاپتونوم رايون دائىرىسىدىكى مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش خىزمىتى پۈتكۈل تەشۋىقات خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىنىدۇ، ئۇ ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىدىكى مۇھىم ئىش.

لى كاڭنىڭ مۇنداق دېدى: مەركەز بىزدىن مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى پۇختا قانات يايدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى، بۇنىڭدىكى مەقسەت مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ ساپاسىنى ۋە مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش، دېھقانلارنىڭ ساپاسىنى ۋە يېزىلارنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئارقىلىق مەملىكەت بويىچە ھەر ساھە، ھەرقايسى كەسىپلەردە «خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، جەمئىيەتكە تۆھپە قوشۇش»تەك ئالىيجاناب روھنى تېخىمۇ كەڭ ئەۋج ئالدۇرۇشتىن ئىبارەت.

لى كاڭنىڭ مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: جايلار، ئورۇنلار ئۈلگە كۆرسىتىش ئورۇنلىرى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشى، ئىشنى ئاما ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغان، ھەل قىلىش ئەڭ زۆرۈر بولغان، ئاما ئەڭ ھىمايە قىلىدىغان ۋە قوۋۋەتلەيدىغان، كونكرېت ئىشلاردىن باشلاپ تۇتۇشقا ماھىر بولۇشى كېرەك، ئاممىنىڭ تۇرمۇشىغا يېقىنلاشقاندىلا، ئاممىنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشكىلى بولىدۇ. مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇشتا «ساختىپەزلىك قىلىش»، «ئەستايىدىل بولماسلىق»، «لەيلەپ يۈرۈش»تىن قاتتىق ساقلىنىش، شەكىلۋازلىققا قەتئىي قارشى تۇرۇش لازىم. رەسمىيەتچىلىك قىلىشقا، يۈزەكى ئىش قىلىشقا تېخىمۇ بولمايدۇ. مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش خىزمىتى ئاممىۋى خاراكتېرلىك خىزمەت، شۇڭا جەزمەن ئاممىنى مەدەنىيەتلىك شەھەر، مەدەنىيەتلىك كەنت، بازار بەرپا قىلىش خىزمىتىگە قاتنىشىش جەريانىدا تەربىيە ئېلىش، ئەمەلىيەت جەريانىدا سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش لازىم.

142-تومن -مەيدان «جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە تۈزەش لوگىكىسى»نى تالىشىش بويىچە قانۇن-تۈزۈم تەشۋىقاتى قارا تاختاي گېزىتى كۆرگەزمىسى ئاچتى. كۆرگەزمىنى كۆرگەن ھەر مىللەت ئاممىا 10 مىڭ ئادەم (قېتىم)غا يەتتى.
*ئەن ۋېن فوتوسى

ئاقسۇ شەھىرى ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەر ... تۇتۇش، ھەر ئىككى قول قاتتىق بولۇش»قا ... بويىچە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ «ئون ...

10 مىڭ كىشىلىك قوشۇن جاپالىق ئىشلەپ قۇرۇلۇش سۈرئىتىنى تېزلەتكەنلىكتىن،

جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ غەربكە ئۇزارتىلغان قىسمىغا رېلىس ياتقۇزۇش باشلاندى

تۆمۈريول مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى سەي چىڭخۇا، ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن قېيۇم باھاۋۇدۇن، جاڭ يۈنچۈەن، ۋاڭ يۈسەن رېلىس ياتقۇزۇشنى باشلاش مۇراسىمىغا قاتناشتى ۋە لېنتا كەستى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇاڭ جيەنجاڭ، ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز جاۋ يۈڭگاڭ خەۋەر قىلىدۇ: 4- ئاينىڭ 21- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن سائەت 11 دىن 30 مىنۇت ئۆتكەندە، نەشپۈت ماكانى كورلا شەھىرىنىڭ غەربىي پويىز ئىستانسىسىدا رەڭگارەڭ بايراقلار لەپىلدەپ، شاد - خۇرام مۇزىكا سادالىرى ياڭراپ، ھەر مىللەت خەلقى قىزغىن ئۇسسۇلغا چۈشكەنىدى. تۆمۈريول مىنىستىرلىكى 1- قۇرۇلۇش ئىدارىسىنىڭ چوڭ تىپتىكى رېلىس ياتقۇزۇش ماشىنىسى «بىز ئىشچىلار قۇدرەتلىك» دېگەن مۇزىكا ساداسى ئىچىدە، جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ غەربكە ئۇزارتىلغان قىسمىغا تۇنجى رېلىسنى ياتقۇزدى. بۇ جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريول قۇرۇلۇشىنىڭ ئاچقۇچلۇق باسقۇچقا قەدەم قويغانلىقىنىڭ بەلگىسى. ئاپتونوم رايون مۇشۇ ... ۋە لېنتا كەستى.

جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولىنى غەربكە ئۇزارتىش قۇرۇلۇشى بۇلتۇر 9- ئاينىڭ 6- كۈنى باشلانغاندىن بۇيان، 6 مىليون 850 مىڭ كۇب مېتىر يول ئۇلى توپا- تاش قۇرۇلۇشى تاماملىنىپ، 174 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يول ئۇلى پۈتكۈزۈلدى. بۇ يىل 4- ئايدا رېلىس ياتقۇزۇشنى رەسمىي باشلاش نىشانى ئىشقا ئاشۇرۇلدى.

تۆمۈريول مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى سەي چىڭخۇا رېلىس ياتقۇزۇشنى باشلاش مۇراسىمىدا سۆز قىلىپ، مۇنداق دېدى: پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولى قۇرۇلۇشىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى. بۇلتۇر 9 - ئايدا لى پېڭ زۇڭلى كورلىغا كېلىپ، قۇرۇلۇش باشلاش مۇراسىمىغا قاتنىشىپ، مۇھىم سۆز قىلدى. بۇ شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە ...

ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەنمۇ مۇراسىمدا سۆز قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: دۆلەت 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولى قۇرۇلۇشىغا غايەت زور سېلىنما سالدى. بۇ ھەم ئېلىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىشنىڭ ئېھتىياجى، ھەم شىنجاڭنىڭ، بولۇپمۇ جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىشتىكى مۇھىم تەدبىر. بۇ تۆمۈريولنى ياخشى ياساپ چىقىش شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات تارىخىدىكى چوڭ ئىش. جاڭ يۈنچۈەن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار، ھۆكۈمەتلەردىن تۆمۈريول قۇرۇلۇشىغا باشتىن ئاخىر يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىشنى، پۈتۈن كۈچى بىلەن مەدەت بېرىشنى، ھەر جەھەتتىكى ...

ئاچقۇچلۇق باسقۇچقا قەدەم قويغانلىقىنىڭ بەلگىسى. ئاپتونوم رايون مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن، 4- ئاينىڭ 19- كۈنى بۇ يەردە داغدۇغىلىق رېلىس ياتقۇزۇشنى باشلاش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى.

تۆمۈريول مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى سەي چىڭخۇا، ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىدىن قېيۇم باھاۋۇدۇن، جاڭ يۈنچۈەن، ۋاڭ يۈسەن قاتارلىقلار رېلىس ياتقۇزۇشنى باشلاش مۇراسىمغا قاتنىشىپ مۇراسىمغا قاتنىشىپ، مۇھىم سۆز قىلدى.

بۇ شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە قىلىنغان غەمخورلۇقنى تولۇق گەۋدىلەندۈردى. جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش — پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىش، شەرقىي رايونلار بىلەن غەربىي رايونلارنىڭ پەرقىنى كىچىكلىتىشتە قوللانغان مۇھىم تەدبىرى.

ئەھمىيەت بېرىشنى، ھەر جەھەتتىكى قېيىنچىلىقلارنى ھەل قىلىشقا ياردەم بېرىپ، تۆمۈريول قۇرۇلۇشىغا ياخشى مۇھىت يارىتىپ بېرىشنى، قۇرۇلۇشنىڭ ئۇچقۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

ئىگىلىشىمىزچە، جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ غەربكە ئۇزارتىلغان قىسمىدا، كېلەر يىلى 7 - ئايدا كورلىدىن كۇچاغىچە رېلىس ياتقۇزۇش ۋەزىپىسى تاماملىنىدىكەن.

پەيزاۋات ناھىيىسىدە ئارقا-ئارقىدىن يەر تەۋرىگەنلىك توغرىسىدىكى خەۋەر ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ دىققىتىنى قوزغىدى. مەن ئاپەت بولغان رايوندىكى ئاممىنىڭ ناھايىتى ئۈمىدۋار، جەمئىيەت تەرتىپىنىڭ نورمال ئىكەنلىكىنى، ئاممىنىڭ بىر قولدا يۇرت- ماكانىنى قايتا قۇرۇشنى، بىر قولدا ئەتىيازلىق تېرىلغۇنى تۇتۇپ قىيىن ئۆتكەلدىن ئۆتۈشكە بەل باغلىغانلىقىنى كۆردۈم.

ئۈستىدىكى سۈرەتتە: دېھقانلار كېۋەز تېرىۋاتىدۇ.

سولدىكى سۈرەتتە: دېھقانلار يېڭىباشتىن ئۆي سالماقتا.

تۆۋەندىكى سۈرەتتە: مەكتەپتە بالىلار ئادەتتىكىدەك دەرس ئوقۇماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت مەمتىمىن فوتوسى

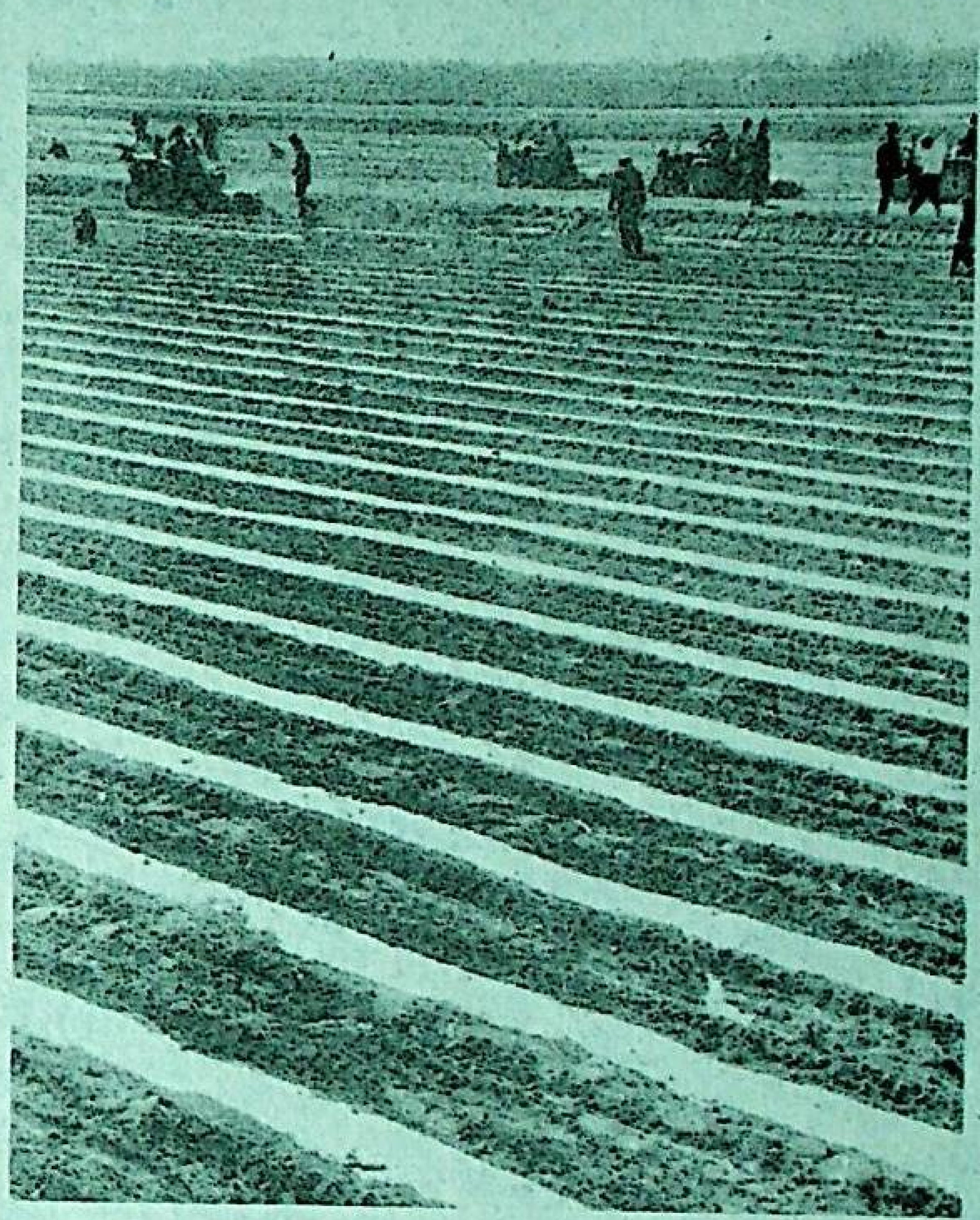

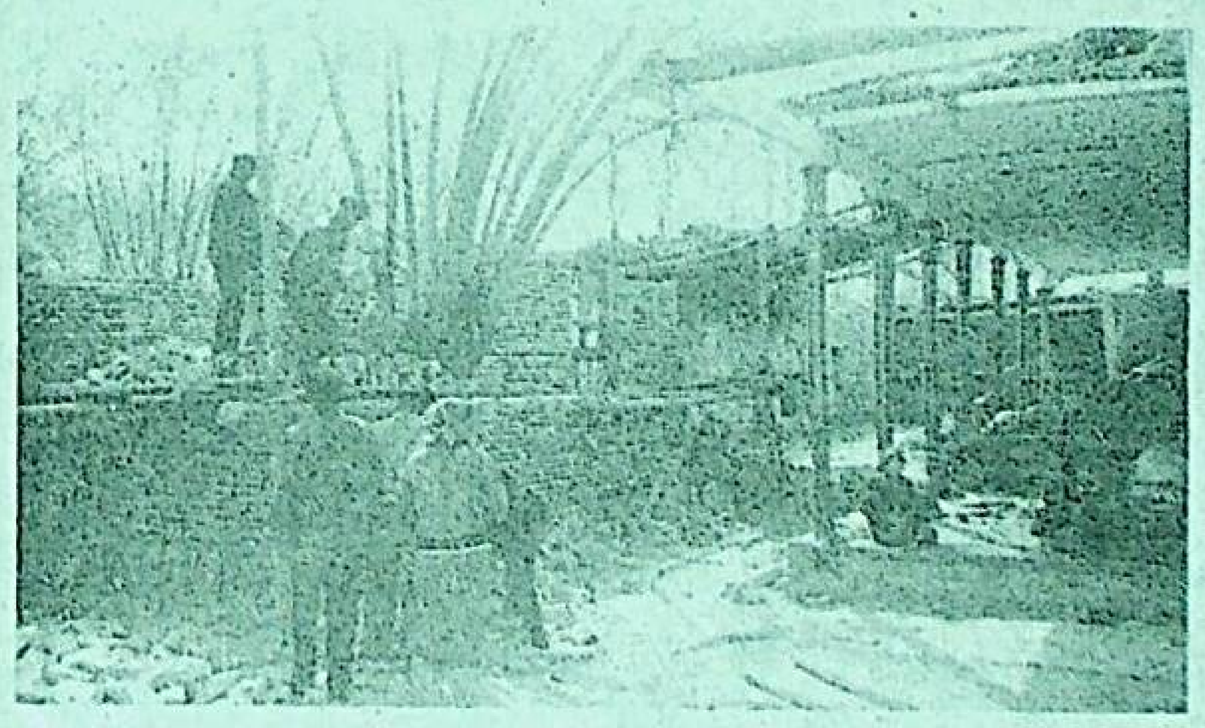

پائالىيىتى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز غەيرەت ئۆمەر خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى. نۆۋەتتە ئاقسۇ شەھىرى «مەملىكەت بويىچە ئىككىنى ھىمايە قىلىشتىكى نەمۇنىچى شەھەر»، «ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك شەھەر»لەر قاتارىدىن ئورۇن ئالدى. شەھەر رايونى بويىچە 261 ئورۇن مەدەنىيەتلىك ئورۇن ئۆلچىمىگە يېتىپ، باھالاش ئوبيېكتلىرىنىڭ %73 ىنى ئىگىلىدى. بۇنىڭ ئىچىدە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن يەتتىگە، ۋىلايەت دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن 13 كە، شەھەر دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن 18 گە يەتتى.

ئاقسۇ شەھىرى ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشتا مۇھىم نۇقتىنى «ئىككى قولدا تۇتۇش، ھەر ئىككى قول قاتتىق بولۇش»قا قارىتىپ، شەھەر، يېزا -بازارلارنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى بىرلا ۋاقىتتا پىلانلاش، ئىش تەقسىماتىنى بىرلا ۋاقىتتا ئايدىڭلاشتۇرۇش، ۋەزىپىنى بىرلا ۋاقىتتا چۈشۈرۈش، سىناپ-تەكشۈرۈشنى بىرلا ۋاقىتتا ئېلىپ بېرىش، خىزمەت تەدبىرى، مەبلەغنى بىرلا ۋاقىتتا ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى ئىشقا ئاشۇردى. شۇ ئاساستا «مەدەنىيەتلىك شەھەر ئاھالىلىرى ئەھدىنامىسى»، «مەدەنىيەتلىك شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ رىئايە قىلىدىغان قائىدىلىرى»نى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، شەھەر-بازار ئاھالىلىرىنىڭ ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇپ، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈردى. دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە»لەرنى باھالاش، مەدەنىيەتلىك يېزا- كەنتلەرنى بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. نۆۋەتتە شەھەر بويىچە دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ «ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلەرنى باھالاش» پائالىيىتىگە قاتنىشىش نىسبىتى %95 كە، مەدەنىيەتلىك ئائىلە يۇلتۇز تاختىسىغا ئېرىشكەن ئائىلىلەر 22 مىڭ 614 كە يەتتى. بۇ، باھالاشقا قاتناشقان دېھقان، چارۋىچىلار ئومۇمىي ئائىلىسىنىڭ %96 ىنى ئىگىلىدى. تەكشۈرۈپ-سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق ئىككى يېزا-بازار شەھەر بويىچە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار يېزا-بازار بولۇپ باھالاندى. ئاقسۇ شەھىرى بۇلتۇردىن باشلاپ يەنە شەھەر رايونىدىكى سودا، پۇل-مۇئامىلە، كوتۇۋېلىش مۇلازىملىقى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 16 كۆزنەك كەسىپ ۋە سىستېما بويىچە كەسىپتە يېڭى ئۇسلۇب تىكلەش ئاساسىي مەزمۇن قىلىنغان «يېڭى خىسلەت لوڭقىسى»نى تالىشىش مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇرۇپ، يېقىندا بۇلاردىن نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان 27 ئىلغار كوللېكتىپ، 35 ئىلغار شەخسنى مۇكاپاتلىدى.

بۇ يىلنىڭ 1 - پەسلىدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودىسى قايتىدىن جانلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىلنىڭ 1-پەسلىدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشقى سودىسى قايتىدىن جانلىنىپ، تاشقى سودىدا چېكىنىش ئەھۋالى ئۆزگەردى. ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئېكسپورت - ئىمپورت سوممىسى 319 مىليون 700 مىڭ دوللارغا يەتتى. بۇنىڭ ئىچىدە ئېكسپورت سوممىسى 179 مىليون 680 مىڭ دوللارغا يېتىپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىنىڭ 1.09 ھەسسىگە توغرا كەلدى. ئېكسپورت نىسبىتى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكى %41.5 تىن ئېشىپ، %56.2 كە يەتتى. ئۆزى تىجارەت قىلىدىغان ئېكسپورت كارخانىلىرىنىڭ ئېكسپورت سوممىسى 1.4 ھەسسە ئاشتى.

بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تاشقى سودا تارماقلىرى ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇپ، ئېكسپورت- ئىمپورت كەسپىنى چىڭ تۇتتى. ئېكسپورت- ئىمپورت ھوقۇقى بار شىركەتلەر، ئۈچ خىل مەبلەغ كارخانىلىرى زور تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. بولۇپمۇ سۇلياۋ خام ئەشيالىرى ۋە سۇلياۋ بۇيۇملار، پاختا يىپ، كىيىم- كېچەك، پاختا رەخت، خىمىيە سانائىتى بۇيۇملىرى كۆپلەپ ئېكسپورت قىلىندى. شىنجاڭ توقۇمىچىلىق گۇرۇھى، تۇزكۆل خىمىيە سانائىتى زاۋۇتى قاتارلىق ئۆزى ئىشلەپ چىقىرىپ تىجارەت قىلىدىغان كارخانىلارنىڭ ئۈنۈمى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن كۆرۈنەرلىك ياخشى بولدى. ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئېكسپورت -ئىمپورت كارخانىلىرىدىن شىنجاڭ تاشقى ئىقتىساد - سودا باش شىركىتى تۈرلۈك قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، ئېكسپورت - ئىمپورت سوممىسى 97 مىليون 530 مىڭ دوللارغا يەتكۈزدى. بۇ شىركەتنىڭ ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 73 مىليون 900 مىڭ دوللارغا يېتىپ، يىللىق پىلاننىڭ %85 ىنى ئورۇنداپ بولدى. شىركەتنىڭ ئادەتتىكى سودىسى بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 1.63 ھەسسە كۆپەيدى. 1- پەسلىدە ئىمپورت مىقدارى مۇقىم ئاشتى. خىمىيىۋى ئوغۇت، پاختا قاتارلىقلار ۋاقتىدا يەتكۈزۈلۈپ سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى پۇختا ئاساسقا ئىگە قىلىندى.

سەئۇدى ئەرەبىستاندا ئېغىر ئوت ئاپىتى يۈز بەردى

ئېلىمىزنىڭ ھەج قىلىش ئۆمىكىدىكىلەر زىيان - زەخمەتكە ئۇچرىمىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كۇۋەيت، 20 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. سەئۇدى ئەرەبىستاننىڭ مەككە شەھىرى ئەتراپىدا مۇشۇ ئاينىڭ 15 - كۈنى ئېغىر ئوت ئاپىتى يۈز بەردى. جۇڭگونىڭ ھەج قىلىش ئۆمىكى مەسئۇللىرى خەۋپ - خەتەردىن قورقماي تەمكىن قوماندانلىق قىلغانلىقتىن، ئېلىمىزنىڭ ھەج قىلغۇچىلىرى ھېچقانداق زىيان - زەخمەتكە ئۇچرىمىدى.

ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ ئىسپاتلىشىچە، ئوت ئاپىتى يۈز بەرگەندىن كېيىن، جۇڭگو ئىسلام جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شەمشىدىن قاتارلىق جۇڭگو ھەج قىلىش ئۆمىكى مەسئۇللىرى كۆپچىلىكنى يېقىن ئەتراپتىكى تاغقا چېكىندۇرگەن، بىر ئادەم جىددىيلىشىپ كېسىلى قوزغىلىپ ئۆلۈپ كەتكەندىن باشقا، ھېچقانداق زىيان - زەخمەت كۆرۈلمىگەن.

بۇ قېتىمقى ئوت ئاپىتى مەككە شەھىرىگە يېقىن جايدىكى مونا رايونىدا يۈز بەرگەن. بىر قىسىم ھەج قىلغۇچىلار قونالغۇسىدا تاماق ئەتكەندە، يېقىلغۇ گازنى توغرا ئىشلەتمىگەنلىكتىن ئوت ئاپىتى يۈز بېرىپ، 340 نەچچە ئادەم ئۆلگەن، 2000 ئەتراپىدا ئادەم يارىلانغان، 70 نەچچە مىڭ چېدىر كۆيۈپ كەتكەن.

ئوتلاق قانۇن - نىزاملىرىنى ئىزاقىچە چوڭقۇر تەشۋىق قىلىپ، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ داۋاملىق تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرەيلى

تۇرسۇن ھوشۇر

(چارۋىچىلىق نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى)

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئوتلاق قانۇنى» ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلغان 12 يىل- ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوتلاققا دائىر قانۇن تۇرغۇزۇش قۇرۇلۇشىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن 12 يىل، شۇنداقلا ئوتلاقلارنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇپ، چارۋىچىلىق ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلگەن 12 يىل بولدى. 720 مىليون مو پايدىلىنىشقا بولىدىغان ئوتلاق 60% تىن كۆپرەك چارۋا مالنى ئېھتىياجلىق ئوت-چۆپ بايلىقى ۋە چارۋا مال ئوتلىقى بىلەن تەمىنلەيدۇ. 60%تىن كۆپرەك چارۋىچىلىق مەھسۇلاتى ئوتلاق چارۋىچىلىقىدىن كېلىدۇ. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش، بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، ئوتلاقتىن ئىبارەت چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدىكى ئەڭ ئاساسلىق ۋاسىتە بارغانسېرى ئۆزىنىڭ مۇھىم ئىقتىسادىي قىممىتىنى نامايان قىلماقتا. «ئوتلاق قانۇنى»مۇ بارغانسېرى چەكسىز ھاياتىي كۈچىنى ئىپادىلىمەكتە. «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاق قانۇنىنى يولغا قويۇش تەپسىلىي قائىدىسى» ۋە كەينى - كەينىدىن ئوتتۇرىغا قويۇلغان بىر قاتار ئوتلاققا دائىر قانۇن - قائىدىلەر ئوتلاقلارنى ئېچىپ پايدىلىنىش، قۇرۇش، ياخشىلاش قاتارلىق مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشتىكى مۇھىم قانۇنىي يول بولۇپلا قالماستىن، بەلكى ئىشلەپچىقىرىش پائالىيەتلىرىدە بارغانسېرى مۇھىم كۈچنى نامايان قىلماقتا.

1. «ئوتلاق قانۇنى»نىڭ ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلۇشى چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئىقتىسادىي تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىشنى ئىلگىرى سۈردى. چارۋىچىلارنى ئولتۇراقلاشتۇرۇش ۋە ئوتلاقلارنى ئائىلىلەر بويىچە ھەقلىق ھۆددىگە بېرىش قەدىمىنى تېزلەتتى، ئوتلاقلارنى ئىشلىتىش ھوقۇقى ۋە ھۆددىگە ئېلىپ باشقۇرۇش ھوقۇقىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى تېزلەتتى، چارۋىچىلارنىڭ ئوتلاق قۇرۇش ئاكتىپلىقىنى قوزغاتتى. ئۇلار كۆزقاراشنى ئۆزگەرتىش، ئىدىيىنى ئازاد قىلىش كۈرىشىگە ئاتلىنىپ، بىر قېتىملىق تارىخىي ئۆزگىرىشنى ئەمەلگە ئاشۇردى. ئۇلار بىر خىل ئىگىلىك شەكلىنى بۇزۇپ تاشلاپ، كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشقا قاراپ يۈزلەندى. يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋالدى، باشقا ۋىلايەت، ئوبلاستلارمۇ بۇ يىل تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىنىدۇ.

2. «ئوتلاق قانۇنى»نىڭ ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلۇشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوتلاققا دائىر قانۇن تۇرغۇزۇش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈردى.

«ئوتلاق قانۇنى»نى ئاساس قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىز ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان ئوتلاققا دائىر بىر قاتار قانۇن - نىزاملار ئۈزلۈكسىز تۈزۈپ چىقىلدى. 1984-يىلى ئاپتونوم رايونىمىز «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاق باشقۇرۇش ۋاقىتلىق نىزامى»نى ئېلان قىلىپ يولغا قويدى. 1985-يىلى دۆلەت «ئوتلاق قانۇنى»نى ئېلان قىلىپ يولغا قويدى. 1989-يىلى ئاپتونوم رايونىمىز «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاق قانۇنىنى يولغا قويۇش تەپسىلىي قائىدىسى»نى ئېلان قىلغاندىن كېيىن «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاق باشقۇرۇش ھەققى ئېلىشنى باشقۇرۇش چارىسى»، «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاقلارنى ھۆددىگە بېرىش، باشقۇرۇش چارىسى»، «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاق مەنزىرىلىك رايونلىرىنى باشقۇرۇش چارىسى»، «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاقلاردا ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈشنى يولغا قويۇش چارىسى»، «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاق نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتىش، ئوتلاقلاردا ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكرى»، «ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتلاقلاردىكى ياۋا دورا ئۆسۈملۈكلەرنى باشقۇرۇش چارىسى» قاتارلىق بىر قاتار ئوتلاققا دائىر قائىدە-نىزاملار كەينى-كەينىدىن ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلدى.

ئوتلاق قانۇنىنى يۈرگۈزىدىغان فۇنكسىيىلىك ئورگانلار ئۈزلۈكسىز زورىيىپ، قانۇنىنى ئىجرا قىلىش كۈچى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىلدى. ئۆتكەن يىلغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدا تۆت دەرىجىلىك ئوتلاق نازارەتچىلىك ئورگىنىدىن 568 ى قۇرۇلۇپ، نازارەتچى خادىملار 2300 گە يەتتى. بۇنىڭ ئىچىدە مۇستەقىل قۇرۇلغان ئوتلاق ھاۋارايىنى يىراقتىن سېزىش- ئۆلچەش تېخنىكىسى ئارقىلىق ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتى ئەھۋالىنى ئالدىن مەلۇم قىلىشنىڭ توغرىلىق دەرىجىسى يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئۆتكەن يىلى كۆرۈلگەن 17 قېتىملىق ئوتلاق ئوت ئاپىتىنى نازارەت قىلىپ ئۆلچەشنىڭ توغرىلىق نىسبىتى 95% كە يەتتى. بۇ ئارقىلىق ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان ئىقتىسادىي زىيان ئازايتىلدى.

«ئوتلاق قانۇنى» قاتارلىق قائىدە-نىزاملارنىڭ كەڭ دائىرىلىك تەشۋىق قىلىنىشى ئوتلاق قائىدە - نىزاملىرىنىڭ ئومۇملىشىش نىسبىتىنى ئاشۇردى. بەزى چارۋىچىلار ئاممىسى ئۆزلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئەتى زىيانغا ئۇچرىغاندا، بوشاڭلىق قىلماي ئاكتىپلىق بىلەن ئوتلاق قانۇنىنى ئىجرا قىلغۇچى تارماقلاردىن ياردەم تەلەپ قىلىپ، قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلىش ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئەتىنى قوغدىدى. دۆلەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن سۇ، تۇپراق بايلىق مەنبەلىرىنى ئېچىش، ئوتلاقلاردا ياۋا دورا ماتېرىياللىرى، بايلىق مەنبەلىرىنى قېزىش، دۆلەتنىڭ قۇرۇلۇش ئېھتىياجى ئۈچۈن ئوتلاقلارنى ئىگىلەپ ئىشلىتىش قاتارلىق سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئوتلاق قائىدە-نىزاملىرىغا مۇناسىۋەتلىك مەسىلىلەرگە چېتىلسا، ئوتلاق قائىدە-نىزاملىرىنىڭ مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمىلىرىدىكى دوكلات قىلىش تەرتىپى، تەكشۈرۈپ تەستىقلاش ھوقۇق دائىرىسى بويىچە بېجىرىلدى ھەمدە مۇۋاپىق ھەل قىلىندى.

«ئوتلاق قانۇنى» ۋە بىر قاتار قائىدە-نىزاملارنىڭ يولغا قويۇلۇشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن جانلىق ھاياتىي كۈچ ئېلىپ كەلدى. چارۋىچىلىق ئىسلاھاتىنىڭ ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلىشى ۋە ئوتلاق بايلىق مەنبەلىرىنىڭ دائىملىق قىممىتى نۇرغۇنلىغان يېڭى مەسىلىلەرگە دۇچ كېلىۋاتىدۇ. شۇڭا بىز تۆۋەندىكى بىر قانچە جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى داۋاملىق چىڭ تۇتۇشىمىز لازىم.

1- ئوتلاق قائىدە-نىزاملىرىنى تەشۋىق قىلىشنى داۋاملىق، چوڭقۇر، ئىزاقىچە چىڭ تۇتۇپ، يىلمۇيىل تەشۋىق قىلىپ، يىلمۇيىل ئۈنۈم يارىتىشىمىز كېرەك. يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، تەشۋىقات خىزمىتىدىكى قارىغۇلارچە قانائەتلىنىش ۋە كونا ئەنئەنىلەرگە كۆرۈلگەن يېڭى مەسىلىلەرگە ئاساسەن، تېزلىكتە شۇنىڭغا مۇناسىپ كېلىدىغان، مەشغۇلاتچانلىقى كۈچلۈك بىر قاتار قائىدە-نىزام سىستېمىسىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈشىمىز لازىم. قائىدە-نىزاملارنى تۇرغۇزۇش جەريانىدا مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ كەسپكە چېتىلىدىغان ئىشلار ئۈستىدە ئاكتىپلىق بىلەن ئورتاق تونۇش ھاسىل قىلىش لازىم.

3- ئوتلاققا نازارەتچىلىك قىلىش تارماقلىرى ئوتلاقلاردا قانۇنىنى مەمۇرىي ئىجرا قىلغۇچى ۋە ئوتلاق قانۇنىنى يولغا قويىدىغان فۇنكسىيىلىك تارمىقى بولۇپ، ئۇلار ئوتلاق قانۇنى ئۆزىگە بەرگەن مۇشەققەتلىك قانۇنىنى ئىجرا قىلىش ھوقۇقىنى ئۈستىگە ئالغان. شۇڭا ئۇلار «ئىككى قولدا تۇتۇشى، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇشى»، ئۆزىنى كۈچەيتىش قۇرۇلۇشىنى چوقۇم چىڭ تۇتۇشى لازىم. بىرىنچىدىن، قانۇنىنى ئىجرا قىلىش كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشى، ئىككىنچىدىن، قانۇنىنى ئىجرا قىلىش كەسپىي ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشى، ئۈچىنچىدىن، قانۇنىنى ئىجرا قىلىش سىياسىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشى لازىم. پۈتۈن جەمئىيەتتە «يېشىللىق قاراۋۇلى»دىن ئىبارەت كەسپىي ئوبرازنى ياخشى تىكلىشى لازىم. ئوتلاق قانۇنىغا خىلاپ دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش ۋە ئوتلاقلاردا ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى ھەر قايسى جايلارغىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈشى لازىم.

خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇش كۈچەيتىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسى مالىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىپ، خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى.

بۇ ناھىيە بۇلتۇر 5-ئايدىن بۇيان، ناھىيە بويىچە مەمۇرىي ۋە كەسپىي ئورۇنلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغلەرنىڭ كېلىش مەنبەسى، ئىشلىتىلىش ئەھۋالىنى ئېنىقلاش خىزمىتىنى قانات يايدۇردى، 20 كىشىلىك ھېساب ئېنىقلاش گۇرۇپپىسى بەش گۇرۇپپىغا بۆلۈنۈپ، 75 ئىدارە -ئورۇننى تەكشۈردى. ھازىرغىچە 41 ئورۇندىن ئېنىقلاپ چىقىلغان خام چوت سىرتىدىكى مەبلەغ 10 مىليون 278 مىڭ يۈەن، بۇنىڭ ئىچىدە ئىنتىزامغا خىلاپ بولغىنى 912 مىڭ يۈەن، كىچىك خەزىنە پۇلى 3000 يۈەن، بەلگىلەنگەن تالون ئىشلىتىلمىگىنى 150 مىڭ يۈەن بولۇپ، مالىيە ئىنتىزامىغا خىلاپلىق قىلغان ئورۇنلارغا ئايرىم-ئايرىم ھالدا جەرىمانە قويۇلدى، ھەرقايسى ئورۇنلارنىڭ خام چوت سىرتىدىكى مەبلىغى پۈتۈنلەي يەرلىك مالىيىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈلدى. ناھىيىلىك مالىيە، مۇپەتتىش، بانكا تارماقلىرى ئۆزئارا ماسلىشىپ، ئاپتونوم رايوننىڭ مەمۇرىي، كەسپىي خاراكتېردىكى ھەق ئېلىشنى باشقۇرۇش نىزامىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ھەرقايسى ئورۇنلاردىكى كىچىك خەزىنىلەرنى ئېنىقلاپ، كىرىم-چىقىمنى ئايرىم خاتىرىلەش تۈزۈمىنى يولغا قويدى.

غۇلجا ناھىيىسىنىڭ كانچىلىق سانائىتى تېز راۋاجلانماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسى «كان بايلىقلىرىنى قەدىرلەش، مۇۋاپىق ئېچىش، ئۈنۈملۈك قوغداش»تىن ئىبارەت كانچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش فاڭجېنىغا ئاساسەن، ئالتۇن قېزىش بىلەن كانچىلىقنى نۇقتىلىق راۋاجلاندۇردى.

8-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە بۇ ناھىيىدە 65 كان بايقالدى. ئۇلار ئىلگىرى- ئاخىرى بولۇپ ئاشى ئالتۇن كېنى، «305» تۆر ئالتۇن تەجرىبە پۇنكىتى، تاۋۇر بەك ئالتۇن كانلىرىنى ئاچتى. بۇ ناھىيىنىڭ ئىشلەپ چىقارغان ئالتۇن مىقدارى 1991-يىلىدىكى 841 سەردىن 1996-يىلى كۆپىيىپ 37 مىڭ 680 سەرگە يېتىپ، ئالتۇن ئىشلەپچىقىرىشتا ئاپتونوم رايون بويىچە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتتى.

ئۇلار كۆمۈر ئىشلەپچىقىرىشتا نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، باشقۇرۇشنى قېلىپلاشتۇرۇپ، تېخنىكا يېڭىلاشقا ئەھمىيەت بەردى. بۇ ناھىيە 1991-يىلدىن بۇيان تېخنىكا يېڭىلاشقا 7 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، تېخنىكا تەرەققىياتىنى تېزلەتتى، نۆۋەتتە بۇ ناھىيىنىڭ يىللىق كۆمۈر مىقدارى 300 مىڭ تونناغا، مەھسۇلات قىممىتى 20 مىليون 580 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

\# \# \# \# \# \# \# \# \# \# \# \#

يېزا ئىگىلىك 4-شىسى 64- تۇن- مەيدانى 4-ئاينىڭ باشلىرىغىچە 13 مىڭ 400 مو يەرگە قىزىلچا تېرىپ بولدى.

سۈرەتتە: قىزىلچا تېرىلغۇسىدىن كۆرۈنۈش.

كۆرۈنۈش.

تۇرغان ئۆمەر فوتوسى

پوسكام ناھىيىسىدىكى ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلىرى يېزا ئىگىلىكىگە مەدەت بېرىش سالمىقىنى ئاشۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوسمانجان ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىسىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلىرى «كەسپىي ئەخلاق ئارقىلىق ئىناۋەت تېپىش، ئامانەت ئارقىلىق كوپېراتىپ قۇرۇش، ئۈنۈم ئارقىلىق ئۆزىنى گۈللەندۈرۈش» نىشانىدا چىڭ تۇرغانلىقتىن، مەبلەغ كۈچى زورىيىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ كۈچلۈك مەدەتكارىغا ئايلاندى.

بۇ ناھىيىدىكى ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلىرى بۇلتۇر يىل بېشىدىن بۇ يىل 1-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە تۆۋەندىكىدەك تۆت تۈرلۈك خىزمەتنى ياخشى ئىشلىدى:

— ناھىيە بازىرى ۋە يېزا-مەيدانلاردا «جۇڭگو خەلق بانكىسى قانۇنى»، «چەك - ھۆججەت قانۇنى»، «كېپىللىك قانۇنى» شۇنداقلا مۇئامىلىدارلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغداشقا ئائىت ھۆججەت - ماتېرىياللارنى كۆپ تەشۋىق قىلدى. ئۇنى ئاڭلىغانلار 142 مىڭ ئادەم (قېتىم)غا يەتتى.

— ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ بىلىم سەۋىيىسىگە ئاساسەن، 13 كىشىنى مەخسۇس كۇرستا تەربىيىلىگەندىن باشقا، 51 خادىمنى ئۆز ئورنىدا تەربىيىلىدى، 47 كىشىنى كومپيۇتېر مەشغۇلاتى ۋە ئىچكى ھېسابات قائىدىلىرى بويىچە سىستېمىلىق بىلىمگە ئىگە قىلدى. 94 خادىم بىلەن ئەمگەك توختامنامىسى ئىمزالاپ، ئۇلارنىڭ غەم-ئەندىشىسىنى تۈگەتتى، 31 ئورۇندا شۆبە كوپېراتىپ ۋە ئامانەت پونكىتى قۇرۇپ پۇل ئامانەت توپلاشنىڭ تەشكىلىي ئاساسىنى پۇختىلىدى.

— مۇلازىمەتلىك خىزمىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ مەبلەغ ئېھتىياجىنى چىقىش قىلغان ھالدا پىلان تۈزۈپ، مەبلەغ تەشكىللەپ، يېزا ئىگىلىكىنى 47 مىليون 479 مىڭ يۈەن قەرز پۇل بىلەن تەمىن ئېتىپ، «دېھقانلار بانكىسى»لىق رولىنى جارى قىلدۇردى، دېھقانلارنىڭ كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشى ئۈچۈن 4 مىليون 279 مىڭ يۈەن تۆۋەن ئۆسۈملۈك قەرز پۇل بېرىپ، ئۇلارنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشى ئۈچۈن مەدەت بەردى.

— ۋىلايەت بويىچە نامرات يېزىلارنىڭ بىرى بولغان بۇيلۇق تاجىك مىللىي يېزىسىنىڭ تۇغچى كەنتىنى نۇقتا قىلىپ تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ بېيىش سۈرئىتىنى تېزلىتىش ئۈچۈن 296 مىڭ يۈەن قەرز پۇل ھەل قىلىپ بەردى، بۇ كەنتنىڭ ئىچىملىك سۈنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا 12 مىڭ يۈەن، 40 ئائىلىلىك نامرات دېھقاننىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلىۋېلىشى ئۈچۈن 5000 يۈەن ياردەم قىلىپ، ئۇلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزدى.

— ناھىيىلىك ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى زىياننى پايدىغا ئايلاندۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، تۈرلۈك سىناپ كۆرۈلىدىغان كۆرسەتكۈچلەرنى قاتلامۇقاتلام بېكىتىپ، مەنپەئەتنى تىجارەت ئۈنۈمى بىلەن ئۆزئارا باغلاپ، تۆۋەن تەننەرخلىق مەبلەغ تەشكىللەشنى ئاساسىي ئورۇنغا قويۇپ، كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى، ناھىيە بويىچە بۇلتۇر تەبىئىي ئاپەت تۈپەيلىدىن پاختا كېمەيگەن ئەھۋال ئاستىدىمۇ، ئامانەت جەلپ قىلىش، مەبلەغ تەشكىللەش ياخشى ئىشلەنگەنلىكتىن، ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلارنىڭ بۇ يىل 2-ئايغىچە توپلىغان ئامانەت پۇل قالدۇقى 83 مىليون 749 مىڭ يۈەنگە يەتتى، تارقىتىلغان تۈرلۈك قەرز پۇل 47 مىليون 647 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، قەرز پۇل قالدۇقى 6 مىليون 195 مىڭ يۈەن بولدى، كونا- يېڭى قەرز پۇللاردىن 59 مىليون 929 مىڭ يۈەن قايتۇرۇۋېلىندى. كەسپىي تىجارەتتە ئون كوپېراتىپ پايدىغا قاراپ يۈزلىنىپ، پايدا ئومۇمىي سوممىسى 808 مىڭ 567 يۈەنگە يېتىپ، 3 مىليون 669 مىڭ يۈەن ئاشتى، ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلارنىڭ ئۆز جۇغلانما مەبلىغى 11 مىليون 389 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1 مىليون 577 مىڭ يۈەن ئېشىپ، يېزىلارنىڭ تەكرار ئىشلەپچىقىرىش ئېھتىياجىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن پۇختا ئاساس يارىتىلدى.

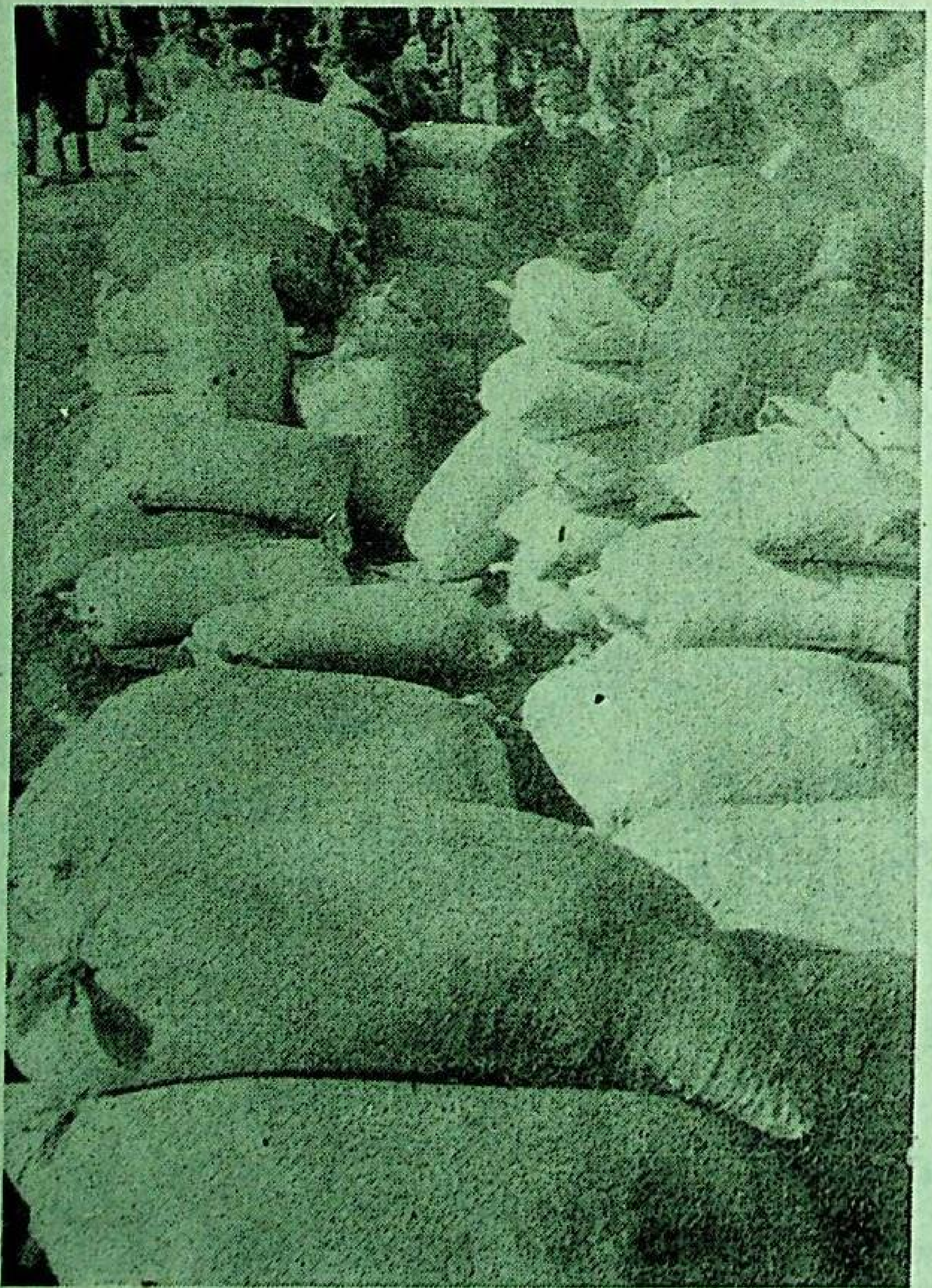

غۇلجا ناھىيىسىدە چارۋىچىلىقنىڭ يۈكسىلىشىگە ئەگىشىپ، يەم-خەشەك بازىرى بارلىققا كەلدى. ھازىر دېھقانلار بۇ بازارغا زىغىر، گازىر، قىچا قاتارلىق زىرائەت دانلىرىدىن تەييارلانغان يەم-خەشەكلىرىنى ئېلىپ كىرىپ بازار سودىسىنى جانلاندۇرماقتا.

تۇرغۇن ئىبراھىم فوتوسى

بۇنىڭ ئىچىدە مۇستەقىل قۇرۇلغان ئوتلاق نازارەتچىلىك ئورنى 47 گە يېتىدۇ. رايونىمىزدا ئوتلاقلاردا ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش ئىشخانىسىدىن 45 ى قۇرۇلۇپ، كەسپىي تېخنىك خادىملار 256 گە يەتتى. 1989-يىلىدىن 1996-يىلىغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدا قانۇن بويىچە تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىنغان ئوتلاق قانۇنىغا خىلاپ ھەر خىل دېلولار 4982 بولۇپ، 15 مىليون 910 مىڭ مو ئوتلاق بۇزغۇنچىلىقتىن ساقلاپ قېلىندى، قايتۇرۇپ ئېلىنغان ئىقتىسادىي زىيان 600 مىليون يۈەندىن كۆپرەك بولۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتى ئۈنۈملۈك قوغدالدى. ئوتلاق قائىدە- نىزاملىرىنىڭ ئىناۋىتى قوغدىلىپ، جەمئىيەتنىڭ ئوتلاق قانۇن-نىزاملىرىغا بولغان دىققەت، ئېتىبارى قوزغىتىلدى،

قارىغۇلارچە قاناتلىنىش ۋە كونا ئەنئەنىلەرگە ئېسىلىۋېلىش ئىدىيىسىنى تىرىشىپ تۈگىتىشىمىز لازىم. ھەر خىل يوللاردىن پايدىلىنىپ، ھەر خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، تەشۋىقاتنىڭ كەڭلىكى ۋە ئۈنۈمى جەھەتتە يۇقىرى - تۆۋەن بىردەك كۈچ چىقىرىشىمىز كېرەك. تېپىلارنى تۇتۇپ، دېلو ئارقىلىق قانۇننى سۆزلەپ، تەربىيىلەش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىگە ئوتلاق قائىدە-نىزاملىرىنى چۈشەندۈرۈپ، پۈتۈن جەمئىيەتنىڭ دىققەت - ئېتىبارىنى قوزغىتىشىمىز كېرەك.

2- يېڭى قائىدە - نىزاملارنىڭ ئۈزلۈكسىز مەيدانغا كېلىشىنى تېزلىتىشىمىز لازىم. ئوتلاق قائىدە-نىزاملىرى ئوتلاق باشقۇرۇش، ئوتلاقلارنى قوغداش ۋە ئوتلاقلاردا قانۇننى ئىجرا قىلىش خىزمىتىدىكى مۇھىم قانۇنىي ئاساس ھېسابلىنىدۇ. ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتىدە

شۇغۇللىنىشقا قاراپ يۈزلەندى. يول ئېچىپ ئىلگىرلەپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلدى.

ئۆتكەن يىلغىچە پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدا بەرپا قىلىنغان سۇنئىي ئوتلاق 11 مىليون مودىن كۆپرەككە، ياخشىلانغان ئوتلاق 13 مىليون مودىن كۆپرەككە يەتتى. دەسلەپكى قەدەمدە ئولتۇراقلىشىشنى ئەمەلگە ئاشۇرغان ئائىلە 90 مىڭدىن كۆپرەك بولدى. پايدىلىنىشقا بولىدىغان % 70 ئوتلاق ئائىلىلەرگە ھۆددىگە بېرىلدى. ھۆددىگە بېرىلگەن كۆلەم 400 مىليون مودىن كۆپرەككە يەتتى. ھەر بىر تۇياققا توغرا كېلىدىغان چۆپ زاپىسىنى 300 كىلوگرامغا، يەم زاپىسىنى 30 كىلوگرامغا يەتكۈزۈشنى ئاساسىي جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇرغان چارۋىچى ئائىلە 20 مىڭ ئائىلىگە يېقىنلاشتى. ئالتاي، بورتالا، قىزىلسۇدىن ئىبارەت 3 ۋىلايەت (ئوبلاست)نى چارۋىچىلىق نازارىتى

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتى ئۆز تەقدىرىنى يېزا ئىگىلىكى ۋە دېھقانلارغا باغلاپ ھاياتى كۈچىنى ئاشۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تەمىنات-سودا بىرلەشمە كوپېراتىپىغا قاراشلىق ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركىتى ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى دادىل ئىسلاھ قىلىپ، جان-دىل بىلەن يېزا ئىگىلىكى ۋە دېھقانلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، كارخانىنى ھاياتى كۈچكە ئىگە قىلدى. ھازىر بۇ شىركەت ئوبلاستلىق تەمىنات - سودا سىستېمىسى بويىچە زىيان تارتمىغان، پايدىسى كۆرۈنەرلىك ئاشقان كارخانىلارنىڭ بىرى بولۇپ قالدى.

بۇ شىركەت قىزىلسۇ ئوبلاستىنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بىلەن تەمىنلەشنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان بولسىمۇ، لېكىن ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)لىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى شىركەتلىرى ئۆز جايىدىكى دېھقانلارنى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بىلەن تەمىنلەش ۋەزىپىسىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغاچقا ئىككى دەرىجىلىك شىركەتلەر ئارىسىدا نىسپىي رىقابەت شەكىللەنگەندى. بۇ شىركەت رىقابەتتە ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەپ، كارخانىنىڭ ھاياتى كۈچىنى ئاشۇرۇشتا مەمۇرىي باشقۇرۇش جەھەتتىكى ئۈستۈنلۈككە تايانمىدى، بەلكى يېزا ئىگىلىكى ۋە دېھقانلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەت قىلىش، مال كىرگۈزۈش ۋە سېتىپ چىقىرىش يوللىرىنى بائال كېڭەيتىش، دېھقانلارنى ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بىلەن دەل ۋاقتىدا تەمىنلەش، مالنى دېھقانلارنىڭ ئىشىكى ئالدىغىچە ئاپىرىپ بېرىش قاتارلىق بىر يۈرۈش ئەلا مۇلازىمەتلىك تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ دېھقانلارنىڭ كۈچلۈك ئىشەنچىسىگە ئېرىشتى. بۇلتۇر بۇ شىركەت دېھقانلارنى 1017 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، ئاتە توننا سۇلياۋ يوپۇق بىلەن تەمىنلەپ، ئۇلارنىڭ جىددىي ئېھتىياجىنى قاندۇردى. بۇلتۇر بۇ شىركەتنىڭ پايدىسى 144 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1995-يىلىدىكىدىن % 9.1 ئاشتى. بۇ شىركەت يەنە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، مەبلەغدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، كىرىمنى ئاشۇرۇپ، چىقىمنى تېجەشتە چىڭ تۇرۇپ، مالىيە خىراجىتىنى كۆرۈنەرلىك تىزگىنلىدى. ھازىر بۇ شىركەتنىڭ ئومۇمىي مەبلىغى 1 مىليون 337 مىڭ يۈەنگە، ئايلانما مەبلىغى 1 مىليون 214 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئوبلاست بويىچە تەمىنات-سودا سىستېمىسىدىكى 28 كارخانا ئىچىدىكى زىيان تارتمىغان، پايدىسى كۆرۈنەرلىك بولغان كارخانىنىڭ بىرى بولۇپ قالدى.

بۇ شىركەت بۇ يىل ئەتىياز كىرىشى بىلەن يەنە ئىشلەپچىقىرىشتىن بۇرۇنقى، ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدىكى ۋە ئىشلەپچىقىرىشتىن كېيىنكى يۈرۈشلەشكەن مۇلازىمەتنى ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن جىددىي تەييارلىق قىلىپ، 300 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت يۆتكەپ كېلىپ، يېزا ئىگىلىكى ۋە دېھقانلارنىڭ جىددىي ئېھتىياجىنى قامداش ئۈچۈن تەقلەپ قويدى.

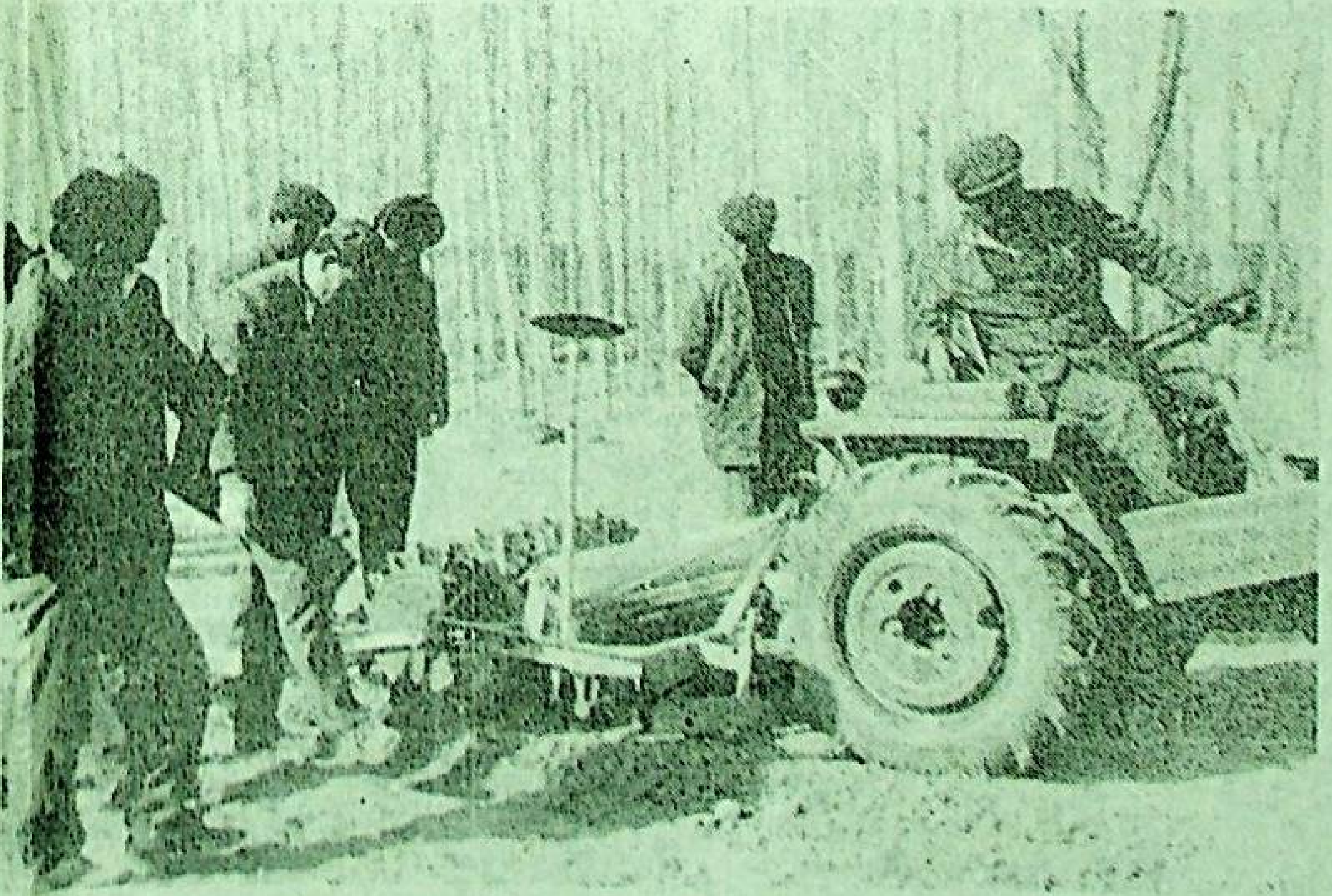

قۇمۇل ۋىلايىتى كەڭ ۋە تارئەنلىك سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ بۇغداي، قوناق، كېۋەز تېرىش تېخنىكىسىنى يېزا-كەنتلەرگىچە، تۈزلەڭ رايونلاردىن تاغلىق رايونلارغىچە كېڭەيتتى.

سۈرەتتە: سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كېۋەز تېرىش ماشىنىسى سىناق قىلىنماقتا.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۈنۇس سادىق** فوتوسى

باينغولىن ئوبلاستلىق سودا - سانائەت بانكىسى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتمەكتە

مەنىۋى مەدەنىيەت گۈللىرى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو سودا - سانائەت بانكىسىنىڭ باينغولىن ئوبلاستلىق شۆبە بانكىسى ئۆز سىستېمىسىنىڭ قوشۇن قۇرۇلۇشى ۋە پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئەلا مۇلازىمەتلىق قىلىش ۋە مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا خۇشاللىنارلىق نەتىجىگە ئېرىشتى. بۇلتۇر ئوبلاستلىق سودا - سانائەت بانكىسى ئورگىنى ۋە 19 تارماق بانكا ئاپتونوم رايون بويىچە «مەدەنىيەتلىك ئورۇن» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، بۇ بانكا تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى:

- باشقۇرۇش تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشنىڭ ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇشىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەتنى كۈچەيتىش بويىچە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈردى. «مەدەنىيەتلىك ئورۇن»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنىلىك ئورۇن»، «ئۇندا ئەلا ئامانەت توپلاش پونكىتى»، «ئۇندا ئەلا مۇنەۋۋەر ئامانەت توپلىغۇچى» بولۇش پائالىيىتىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇردى. ھەر بىر ئورۇن، ھەر بىر شەخسنى ئۆز ئورنى، ئىشخانىسى، ئائىلىسىنى «مەدەنىيەتلىك» دېگەن نامغا ئىگە قىلىشقا يېتەكلىدى.

- بانكا ئورگىنىنى مۇھىم نۇقتا قىلغان پاكىز مۇھىت بەرپا قىلىش خىزمىتىنى كۈچەيتتى. ئاھالىلەر رايونلىرىنىڭ ئەخلەت تۆكىدىغان نۇقتىلىرىنى ئېنىق بەلگىلەپ ئەخلەتلەرنى سۇلياۋ خالتىغا قاچىلاپ توشۇشنى ئەمەلىيلەشتۈردى. ئورگان ئىچىدىكى ۋېلسىپىت، ئاپتوموبىل قويىدىغان ئورۇنلارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. ئورگان ئىچى، ئائىلىلىكلەر قورۇسى ھەم ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى يول ياقىلىرىغا گۈل - گىياھ، ئوت - چۆپ تىكىپ، مۇھىتنى گۈزەللەشتۈردى.

- ئۆگىنىش ۋە تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، تۈرلۈك ئۆگىنىش كۇرسلىرىنى ئېچىپ، ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىپىزملىق، سوتسىيالىزم تەربىيىسى، قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسىنى كۈچەيتتى. كەسپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىمەتلىق قىلىش مۇسابىقىسىنى قانات يايدۇردى. شۆبە بانكا ۋە ھەرقايسى تارماق بانكىلار كەسپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەتنى ياخشى ئېلىپ بېرىشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، ئەلا سۈپەتلىك مۇلازىمەتلىق قىلىش ئىدىيىسىنى تۇرغۇزدى.

3 - ئايدىن كىرگەندىن بۇيان خوتەن شەھەر، خوتەن ناھىيە ۋە ۋىلايەتكە بىۋاستە قاراشلىق ئىدارە - ئورگان، مەكتەپلەردىكى ئىشچى - خىزمەتچى ۋە ئوقۇغۇچىلاردىن 3000 دىن ئارتۇق كىشى كوچىلارغا چىقىپ، قانۇندىن مەسلىھەت بېرىش، ۋېلسىپىت رېمونت قىلىش، سەييارە كېسەل كۆرۈش قاتارلىق مۇلازىمەتلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ، يېپەك دىياردا لېي فېڭدىن ئۆگىنىش دولقۇنى قوزغىدى.

سۈرەتتە: ۋىلايەتلىك خەلق دوختۇرخانىسىدىكى دوختۇرلار ئاممىنىڭ كېسىلىنى كۆرمەكتە.

ئەنۋەر ئابلىمىت فوتوسى

ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى «ئۈچنى ئاساس قىلىش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىگە كاپالەتلىك قىلدى

«سائادەت يولى»

مۇكاپاتلىق ماقالە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: بۇلتۇر ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى تەشۋىقات - تەربىيىسىنى ئاساس قىلىش، ئالدىنى ئېلىشنى ئاساس قىلىش، دائىملىق خىزمەتلەرنى ئاساس قىلىشتىن ئىبارەت «ئۈچنى ئاساس قىلىش» فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، زاۋۇتنىڭ پىلانلىق تۇغۇت كۆرسەتكۈچىنى % 100كە يەتكۈزدى.

بۇ زاۋۇت پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، باش زاۋۇتقا قاراشلىق 27 باشقارما دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرى بىلەن پىلانلىق تۇغۇتنى نىشانلىق باشقۇرۇش توختامنامىسى ئىمزالاپ، مەسئۇلىيەتنى شەخسلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى.

ھەرقايسى ئورۇنلار يىللىق خىزمەتلەرنى خۇلاسىلىگەندە، «ئىلغار پارتىيە ياچېيكىسى»، «ئىلغار خىزمەتچى»، «ئىلغار كوللېكتىپ» لارنى باھالىغاندا، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى مۇھىم شەرتلەرنىڭ بىرى قىلدى. بۇلتۇر پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ تۈرلۈك راسخوتى ئۈچۈن 266 مىڭ 194 يۈەن ئاجرىتىپ، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. يالغۇز پەرزەنتلىكلەرنىڭ داۋالىنىش ھەققىنى ئاتچوت قىلىش نىسبىتىنى % 90 قىلىپ، ھەر يىلى مۇشۇ تۈر ئۈچۈن 300 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ ئاجراتتى. يالغۇز پەرزەنتلىك سۇغۇرتىسى ۋە ساقلىقنى ساقلاش خىراجىتى ئۈچۈن ئايرىم - ئايرىم ھالدا 290 مىڭ يۈەن ۋە 240 مىڭ يۈەن سەرپ قىلدى.

باش زاۋۇتنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر دوختۇرخانىسى تۇغۇت پىشىدىكى ئەر - ئاياللارغا مەخسۇس كۇرس ئېچىپ، مۇتەخەسسىسلەرنى لېكسىيە سۆزلەشكە تەكلىپ قىلىپ، ئۇلارنى پىلانلىق تۇغۇت ئاساسىي بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلىدى. بۇ يىل يېڭى يىل، باھار بايرىمى، «8 - مارت ئاياللار بايرىمى» مۇناسىۋىتى بىلەن يالغۇز پەرزەنتلىك ئائىلىلەرنى ئارقان تارتىش، ناخشا ئوقۇش قاتارلىق كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىگە ئۇيۇشتۇردى. باش زاۋۇت يەنە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى مەخسۇس ۋە قوشۇمچە ئىشلەيدىغان خادىملاردىن 40 ئادەمنى ئەنجىڭ، خېنەن، گۇاڭجۇ قاتارلىق ئۆلكە، شەھەرلەرگە ئۆگىنىشكە ئەۋەتىپ، ئۇلارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈردى. ھەر يىلى 65 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، ھامىلدارلىقتىن ساقلىنىش دورا - سايمانلىرىنى سېتىۋېلىپ، ئۆز ۋاقتىدا تارقىتىپ بەردى. تۇغۇت پىشىدىكى ئاياللارنى يىلدا ئىككى قېتىم ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ تۇردى. زاۋۇت تەۋەسىدە «ئاققۇنلارنى باشقۇرۇش چارىسى»نى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىپ، ئۇلار بىلەن پىلانلىق تۇغۇت توختامنامىسى ئىمزالىدى. ئاققۇنلارنى تىزىملاپ، ئارخىپ تۇرغۇزدى. ئۇلاردىن 300 ئادەمنى نوپۇس ۋە پىلانلىق تۇغۇت ئۆگىنىش كۇرسىغا قاتناشتۇرۇپ، پىلانلىق تۇغۇت ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى.

قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشتا ئالتە خىل مېخانىزم ئورنىتىلىشى كېرەك

- قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش داۋامىدا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرگە قارىتا قوللىنىلىدىغان تەدبىرلەر ئۈستىدە ئويلىغانلىرىم

سۇڭ جەنۋېي

قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش - قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئاساسىدا ۋۇجۇدقا كەلگەن ۋە تەرەققىي قىلىۋاتقان قانۇنچىلىق ئەمەلىي پائالىيىتى. كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ پارتىيە رەھبەرلىكىدە، ئاساسىي قانۇن ۋە دۆلەت قانۇنىنىڭ بەلگىلىمىلىرىگە ئاساسەن دۆلەتنى ئىدارە قىلىش، ئىجتىمائىي ئىشلارنى باشقۇرۇش جەھەتتىكى ئۇلۇغ ئىجادىيىتى. «ئۈچىنچى بەش يىللىق» قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش داۋامىدا جايلار، تارماقلار ۋە ھەرقايسى كەسىپلەرنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى كەڭ كۆلەمدە، ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈپ، دۆلەتنى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق دۆلىتى بەرپا قىلىش سۈرئىتىنى ئالغا سىلجىتتى. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش دۆلىتىمىزنىڭ دېموكراتىك قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىيات قەدىمىگە ئەگىشىپ

تارماقلار ۋە قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي تارماقلار ئۆز كەسپىگە ۋە ئۆز تارمىقىغا ئالاقىدار قانۇن - نىزاملارغا ئاساسلىنىپ ئىدارە قىلىشى كېرەك. شەھەر قۇرۇلۇش، پىلانلىق تۇغۇت، قاتناش بىخەتەرلىك قاتارلىق مەخسۇس تۈردىكى ئىدارە قىلىش خىزمىتىدىمۇ، قانۇن بويىچە ئىش قىلىشتا قاتتىق بولۇش لازىم. قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىشنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، خاتا دېلو ئىشلىگەنلەرنىڭ مەسئۇلىيىتىنى سۈرۈشتۈرۈش تۈزۈمى ۋە قانۇننى ئىجرا قىلىشتا ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى تەدرىجىي يولغا قويۇش

بەلگىلىگۈچىلىرى ۋە قوماندانلىق قىلغۇچىلىرى، شۇنىڭدەك قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش - ئاشۇرالماسلىقنىڭ ئاچقۇچى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىكنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمەت مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، پۈتكۈل خىزمەت نىشانىنىڭ مۇھىم تەركىبىي

توغرا جامائەت پىكرى ئارقىلىق، ھەرقايسى تارماق، ھەرقايسى كەسىپلەرنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنى ياخشى يولغا قويۇشىغا ھەيدەكچىلىك قىلىش كېرەك. كەڭ خەلق ئاممىسى ئۆزلىرىنىڭ خوجايىنلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ھەم قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ ئاساسىي گەۋدىسى بولۇشى، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەنە قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ نازارەتچىلىرىدىن بولۇشى، ھەر خىل توغرا ئۇسۇل ۋە يوللار ئارقىلىق، ئۆزلىرىنىڭ ئارزۇسى ۋە تەشەببۇسلىرىنى ئىنكاس

رىغبەتلەندۈرۈش مېخانىزمىنى ئورنىتىش لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىگە يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرگەن، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى پائال تەشكىللەپ يولغا قويغان، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ۋەزىپىلىرىنى بىجانىدىل ئورۇندىغان ھەمدە گەۋدىلىك نەتىجىسى بولغانلارنى تەقدىرلىشى ۋە مۇكاپاتلىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك تەشكىلات، كادىرلار تارماقلىرى بۇنى رەھبەرلىك بەنزىلىرىنىڭ كوللېكتىپ خىزمەت سەۋىيىسىنى سىناپ تەكشۈرۈش ۋە رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سىياسىي نەتىجىسىنى تەكشۈرۈشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىشى، رەھبىرىي كادىرلارنى ئۆستۈرۈپ ئىشلىتىشنىڭ مۇھىم شەرتى قىلىشى كېرەك. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشتا نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان كادىرلارنى دادىل ئۆستۈرۈپ،

قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىيات قەدىمىگە ئەگىشىپ تەرتىپ بويىچە تەدرىجىي ئىلگىرىلەيدىغان تارىخىي جەريان بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. خىلمۇ خىل تارىخىي ۋە رېئال سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، ئۇنىڭ تەرەققىيات جەريانىدا ھەل قىلىنىشمىز زۆرۈر بولغان تۈرلۈك مەسىلىلەرنىڭ كېلىپ چىقىشى مۇقەررەر. دېمەك بۇ بىزدىن قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتىنى ئۈزلۈكسىز يەكۈنلەپ ۋە بۇ جەھەتتە ئىزدىنىپ، ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرگە قارىتا تاقابىل تۇرۇش تەدبىرلىرى ۋە ئۇسۇل - چارىلەرنى مۇھاكىمە قىلىشنى، بۇ ئارقىلىق قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنىڭ ئىجابىي، مۇۋاپىق ۋە ساغلام تەرەققىي قىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش داۋامىدا ساقلىنىۋاتقان تۈرلۈك مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن تۆۋەندىكى ئالتە خىل مېخانىزمنى ئورنىتىش كېرەك.

1. قانۇنچىلىق مېخانىزمى

يولداش دېڭ شياۋپىڭ: «يەنىلا قانۇنچىلىققا تايىنىش كېرەك. قانۇنچىلىققا تايىنىش ئىشەنچلىك بولىدۇ» دەپ كۆرسەتكەنىدى. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ــ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى ئومۇمىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك بولغان ھەم پۈتكۈل ئىجتىمائىي ئىشلارغا چېتىلىدىغان قانۇنچىلىق ئەمەلىي پائالىيىتىدۇر، شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇ سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق پرىنسىپى ئاستىدا ئېلىپ بېرىلىشى، قانۇنچىلىق مېخانىزمى ئورنىتىلىشى، قانۇنچىلىق يولىغا سېلىنىشى لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدى بىلەن قانۇن تۇرغۇزۇش خىزمىتى كۈچەيتىلىشى، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش كۈچلۈك قانۇنىي كاپالەت بىلەن تەمىن ئېتىلىشى كېرەك. قانۇن تۇرغۇزۇش ھوقۇقىغا ئىگە بولغان ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنى ۋە قانۇنلىرىغا ئاساسلىنىپ، ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشقا دائىر قانۇن ياكى يەرلىك نىزاملارنى تۈزۈپ چىقىشى لازىم. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ خاراكتېرى، ۋەزىپىسى، نىشانى، ئۇسۇلى، تەلىپى شۇنىڭدەك تەشكىلىي رەھبەرلىك، خىزمەت قائىدىسى، تارماقلارنىڭ مەسئۇلىيىتى، ھوقۇقى، مەجبۇرىيىتى قاتارلىق جەھەتلەردە ئېنىق بەلگىلىمە چىقىرىپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنى ئاساسلىنىدىغان قانۇن بولۇش، رىئايە قىلىدىغان قائىدە بولۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىشى، بۇ ئارقىلىق بۇ خىزمەتنى پۈتكۈل جەمئىيەت ئورتاق رىئايە ئالىدىغان قانۇنىي مەجبۇرىيەتكە ئايلاندۇرۇشى كېرەك. دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنى ۋە قانۇنلىرى شۇنىڭدەك ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى تۈزۈپ چىققان قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش قانۇنلىرىغا ئاساسلىنىپ، جايلار ئۆز تارماقلىرىنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ئومۇمىي پىلانىنى تۈزۈپ چىقىپ، ئۇنى يولغا قويۇشقا تەشكىللىشى كېرەك. سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش، باج، مال باھا، يەر باشقۇرۇش، مۇھىت ئاسراش، سەھىيە قاتارلىق كەسپىي باشقۇرغۇچى

قىلىشتا ۋەدە بېرىش تۈزۈمىنى تەدرىجىي يولغا قويۇش لازىم. يېزىنى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش، كەنتنى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش قاتارلىق ئاممىۋى ئومۇميۈزلۈك قاتنىشىدىغان ئىدارە قىلىشتىمۇ «يېزا ئاھالىلىرى ئەھدىنامىسى»، «كەنت ئاھالىلىرى ئەھدىنامىسى» قاتارلىق قائىدە - تۈزۈملەر بويىچە ئېلىپ بېرىلىشى لازىم. قانۇنچىلىق مېخانىزمنى ئورنىتىش ئارقىلىق، ھەم تۈرلۈك ئىدارە قىلىش پائالىيىتىنىڭ قانۇنغا ئۇيغۇن بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلغىلى، ھەم دۆلەت قانۇنىنىڭ نوپۇزىغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

2. باشقۇرۇش مېخانىزمى

قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ ماھىيىتى ــ ئىجتىمائىي ئىشلارنى قانۇن ئارقىلىق باشقۇرۇشتىن ئىبارەت. بۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش بىر سىستېما قۇرۇلۇشى ھەم باشقۇرۇش جەريانىدۇر. شۇڭلاشقا، باشقۇرۇش ئىلمىنىڭ ئومۇمىي قانۇنىيىتى ۋە ئۇسۇلىغا ئاساسلىنىپ، زۆرۈر بولغان باشقۇرۇش مېخانىزمنى ئورنىتىش لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن، بىرىنچىدىن، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ دېموكراتىك قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىي گەۋدە تەلىپى ۋە ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، ئۆز جايلىرىنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش يىراق مەنزىللىك نىشانى، باسقۇچلۇق ۋەزىپىلىرى، ئىدارە قىلىش ئوبيېكتلىرى، تەدبىر، ئۇسۇل - چارىلىرى، ئاساسىي تەلەپلەر، تەشكىلىي رەھبەرلىك قاتارلىقلار ئۈستىدە ئومۇميۈزلۈك پىلان تۈزۈپ، ئومۇمىي جەھەتتىن ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك. ئىككىنچىدىن، نىشانلىق باشقۇرۇشنى يولغا قويۇش لازىم. ھەرقايسى تارماقلار ۋە ئورۇنلار قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ ئومۇمىي گەۋدە پىلانىنى پارچىلارغا ئايرىپ، تۈر تۇرغۇزۇپ، مىقدارلاشتۇرۇپ تەپسىلىي رەۋىشتە ھەرقايسى باسقۇچلۇق خىزمەت نىشانى، ئىدارە قىلىش ۋەزىپىسى ھەمدە بۇ نىشان ۋە ۋەزىپىلەرنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ تەدبىر، ئۇسۇل - چارىلىرىنى تۈزۈپ چىقىپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ ئومۇمىي نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك. ئۈچىنچىدىن، كەسپىي باشقۇرۇشنى يولغا قويۇش لازىم. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ كونكرېت خىزمەتلىرىنى ئۇنىڭ خاراكتېرى ۋە ۋەزىپىسى بويىچە ھەرقايسى كەسپلەر ۋە ھەرقايسى قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي تارماقلارغا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئۇلارنىڭ فۇنكسىيىلىك رولى ۋە كەسپىي تارماقلارنىڭ باشقۇرۇش جەھەتتىكى ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئۇلار ئۆز زىممىسىگە ئالغان قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ۋەزىپىلىرىنى ئورۇنلاش لازىم. تۆتىنچىدىن، رەھبەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇش لازىم، رەھبەرلىك ــ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ تەدبىر

كىرگۈزۈپ، پۈتكۈل خىزمەت نىشانىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى قىلىش كېرەك. بولۇپمۇ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمەت نىشانىنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى رەھبەرلەرنىڭ ۋەزىپە ئۆتەۋاتقان مەزگىل ئىچىدىكى خىزمەت نىشانىغا كىرگۈزۈپ، يىللىق خىزمەتلەرنى سىناپ تەكشۈرۈشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىش، كادىرلارنىڭ سىياسىي نەتىجىسىنى باھالاشنىڭ مۇھىم بىر تەرىپى قىلىش، كادىرلارنى ئۆستۈرۈپ ئىشلىتىشنىڭ مۇھىم شەرتى قىلىش كېرەك. قاتلامۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاش قاتارلىق چەكلەش شەكىللىرىنى قوللىنىپ، بۇ خىزمەتنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشمۇ بولغان، تەكشۈرۈشمۇ بولغان، ئەمەلىيلەشتۈرۈشمۇ بولغان ھالىتىنى شەكىللەندۈرۈش لازىم.

3. نازارەتچىلىك مېخانىزمى

قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش قانۇنىيلىقى، سىياسەتچانلىقى، ئاممىۋىلىقى ئىنتايىن كۈچلۈك بولغان بىر تۈرلۈك خىزمەت بولۇپ، ئۇنۇملۇك بولغان نازارەتچىلىك مېخانىزمنى ئورنىتىش لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا، بۇ خىزمەتنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەتلەر نازارەتچىلىكنى يولغا قويۇشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر ۋە ھەر دەرىجىلىك قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش رەھبەرلىك ئاپپاراتلىرى ۋە ئىش بېجىرىش ئاپپاراتلىرى ئۆز جاي، ئۆز تارماقلىرىنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش پىلانىنىڭ ئەمەلىيلىشىش ئەھۋالى ۋە خىزمەت سۈرئەت ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، ھەيدەكچىلىك قىلىپ تۇرۇشى، ۋەزىيەتنى ئۆز ۋاقتىدا تەھلىل قىلىپ، تەدبىرلەرنى مۇھاكىمە قىلىپ، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشقا بولغان ئومۇمىي نازارەتچىلىكنى يولغا قويۇشى لازىم، خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ نازارەتچىلىكنى يولغا قويۇش كېرەك، ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتايلىرى ۋە ئۇنىڭ دائىمىي كومىتېتلىرى نازارەتچىلىك سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، نازارەتچىلىك تەدبىرلىرىنى كۈچەيتىپ، ھۆكۈمەتنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش توغرىسىدىكى خىزمەت دوكلاتلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا ئاڭلاپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ئەھۋالىنى قەرەللىك قاراپ چىقىپ، قاراتمىلىقى بولغان ھالدا كۆزدىن كۆچۈرۈپ، تەكشۈرۈشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش پىلانىنىڭ يولغا قويۇلۇش ئەھۋالى، ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ئۈستىدە پىكىر، تەكلىپلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ھۆكۈمەتنىڭ ھەل قىلىشىغا ھەيدەكچىلىك قىلىش لازىم. ئاخبارات جامائەت پىكرى تارماقلىرى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ نەتىجىلىرىنى، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىدە ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەرنى، بولۇپمۇ ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك بولغان قىزىق مەسىلىلەرنى ۋە قىيىن مەسىلىلەرنى ئۆز ۋاقتىدا تەشۋىق قىلىپ،

ئۆزلىرىنىڭ ئارزۇسى ۋە تەشەببۇسلىرىنى ئىنكاس قىلىشى ھەمدە ھۆكۈمەت ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈشىگە يېقىندىن ماسلىشىشى كېرەك.

4. ماسلاشتۇرۇش مېخانىزمى

قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتى غايەت زور ئىجتىمائىي قۇرۇلۇش بولۇپ، سىياسىي، ئىقتىسادىي، مەدەنىيەتنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىگە ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىگە چېتىلىدۇ. شۇڭلاشقا ھەقىقىي يولغا قويۇشقا بولىدىغان ماسلاشتۇرۇش مېخانىزمى بەرپا قىلىش كېرەك. شۇنداق قىلغاندىلا ئاندىن بۇ خىزمەتنىڭ ئىلمىي يوسۇندا تەرتىپلىك ئېلىپ بېرىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدى بىلەن ھەر دەرىجىلىك قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش رەھبەرلىك گۇرۇپپىلىرى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ بىر تۇتاش ماسلاشتۇرۇش ئاپپاراتلىرىدىن بولۇشى، پارتكوم، خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، ھۆكۈمەتنىڭ رەھبەرلىكى ۋە نازارەتچىلىكى ئاستىدا ماسلاشتۇرۇش فۇنكسىيىسىنى يۈرگۈزۈپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى تەڭشەپ يولغا قويۇشى كېرەك، بولۇپمۇ ھەرقايسى تارماقلار ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى ياخشى ماسلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ئۆزئارا باغلانغان، ئۆزئارا تەسىر كۆرسىتىدىغان، ئۆزئارا ئىلگىرى سۈرىدىغان، ئۆزئارا ماسلىشىدىغان قىلىپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ ئەڭ ياخشى ئۈنۈمىنى ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ئاپپاراتلىرىغا مۇناسىپ ھوقۇق بېرىپ، ئۇلارنىڭ فۇنكسىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش داۋامىدا تەشكىللەش، ماسلاشتۇرۇش، تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش فۇنكسىيىسىنى يۈرگۈزۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش كېرەك. ھەر قايسى كەسىپ، ھەرقايسى تارماقلار بولۇپمۇ قانۇننى ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي تارماقلار ھەر دەرىجىلىك قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماقلارنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكى ۋە ماسلاشتۇرۇشى ئاستىدا، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش پىلانىدىكى تەلەپلەر بويىچە ئۆزىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇشى ھەمدە قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماقلارغا ئەھۋال ئىنكاس قىلىپ تۇرۇشى، خىزمەتلەرنى دوكلات قىلىپ تۇرۇشى، ئۇلارنىڭ تەكشۈرۈشى ۋە نازارەتچىلىكىنى قوبۇل قىلىشى كېرەك.

5. رىغبەتلەندۈرۈش مېخانىزمى

كەڭ كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش جەھەتتىكى ئاكتىپلىقىنى قوزغاش، ئۇلارنىڭ خىزمەت قىزغىنلىقى ۋە ئىجادچانلىق روھىغا ئىلھام بېرىش ئۈچۈن، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش داۋامىدا

نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان كادىرلارنى دادىل ئۆستۈرۈپ، ئەتىۋارلاپ ئىشلىتىش، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنى تەشكىللەپ يولغا قويۇشتا خىزمەت ئىشلىشى كۈچلۈك بولمىغان، خىزمەت ۋەزىپىلىرىنى ئورۇندىيالمىغان ياكى نەتىجىسى ئادەتتىكىدەك بولغان كادىرلارنى ئۆستۈرمەسلىك ۋە ئەتىۋارلاپ ئىشلەتمەسلىك، ئۇلارغا تەربىيە بېرىش، زۆرۈر بولغاندا چارە كۆرۈش، جازالاش كېرەك.

6. كاپالەتلىك مېخانىزمى

قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنىڭ خاراكتېرى، ۋەزىپىسى ۋە بۇ خىزمەتنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىكلىكى، مۈشكۈللۈكىگە ئاساسەن، كۈچلۈك بولغان كاپالەتلىك مېخانىزمى ئورنىتىلىشى كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدى بىلەن تەشكىلىي كاپالەت بولۇشى لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، ھۆكۈمەتلەرنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى گۇرۇپپا باشلىقى بولغان، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ رەھبەرلىرى قاتناشقان قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش رەھبەرلىك گۇرۇپپىلىرىنى قۇرۇپ چىقىپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنىڭ رەھبەرلىك ئاپپاراتى قۇرۇش، كونكرېت خىزمەتلەرگە پارتكومنىڭ تەشۋىقات تارماقلىرى ۋە ئەدلىيە مەمۇرىي تارماقلىرى مەسئۇل بولۇشى كېرەك. سىياسىي ساپاسى ياخشى، كەسپىي ئىقتىدارى كۈچلۈك، مۇئەييەن خىزمەت تەجرىبىسىگە ۋە تەشكىللەش، ماسلاشتۇرۇش ئىقتىدارىغا ئىگە كادىرلارنى ھەر دەرىجىلىك قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش ئىش بېجىرىش ئاپپاراتلىرىغا سەپلەپ، مەخسۇس ۋە قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتەش بىرلەشتۈرۈلگەن قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىشنى باشقۇرۇش قوشۇنى بەرپا قىلىشى لازىم. قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى تەشكىللەشكە ئېھتىياجلىق بولغان راسخوتنى يەرلىك مالىيە خام چوتىغا كىرگۈزۈپ، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ ئېھتىياجىغا كاپالەتلىك قىلىنىشى كېرەك.

قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىدە تۈرلۈك مېخانىزملارنى ئورنىتىش ئارقىلىق، خىزمەت داۋامىدا ساقلىنىۋاتقان ھەر خىل مەسىلىلەرنى ئۈنۈملۈك ھەل قىلغاندىلا، قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش خىزمىتىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلغىلى، دۆلەتنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىنى پەيدىنپەي قانۇنچىلىق يولىغا كىرگۈزگىلى، دۆلەتنىڭ سىياسىي تۇرمۇشى، ئىقتىسادىي تۇرمۇشى ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇشىنى قانۇن - تۈزۈملەشتۈرۈش ۋە قېلىپلاشتۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرغىلى، كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ دۆلەتنى باشقۇرۇش، ئىقتىسادىي، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى باشقۇرۇش، ئىجتىمائىي ئىشلارنى باشقۇرۇشقا قاتنىشىشنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى، قانۇن ئارقىلىق دۆلەتنى ئىدارە قىلىپ، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق دۆلىتى قۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

ئابلەت ھاجى تەرجىمىسى

شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ ھەمكارلىقى

لى فۇگېن

ھازىر شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم قول تۇتۇشۇپ ھەمكارلىشىپ، ئۈستۈنلۈكلىرى ئارقىلىق بىر - بىرىنى تولۇقلاپ، ئۆزئارا ياردەم بېرىپ، مەنپەئەت يەتكۈزۈشتىن، بىرلىكتە ئالغا باسىدىغان ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش دولقۇنى بىپايان جۇڭگو زېمىنىدا كۆتۈرۈلدى. ئۇنىڭ ئىستىقبالى پارلاق.

پەرق ۋە تەدبىر

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن 10 نەچچە يىلدىن بۇيان شەرقىي جەنۇبىي دېڭىز بويىدىكى جايلار تارىخىي ئامىللار، جۇغراپىيىلىك ئۈستۈنلۈك، ئەۋزەل سىياسەت ۋە مەبلەغ سېلىش جەھەتتىكى مايىللىق نەتىجىسىدە ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىش يولىغا ماڭدى. ھالبۇكى ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمدىكى رايونلارنىڭ تەرەققىياتى ئاستىلاپ، پەرق بارغانسېرى زورايدى. شەرقىي قىسىمدىكى جياڭسۇ ئۆلكىسىنىڭ ۋۇشى شەھىرىدە قارىلىق بىر ناھىيىنىڭ ئومۇمىي ئىقتىسادىي ئۆلچىمى غەربىي قىسىمدىكى بىر ئۆلكە، ئاپتونوم رايوننىڭكى بىلەن تەڭلىشىدۇ.

بىر قىسىم رايونلارنى ئالدىن بېيىتىش، باشقا رايونلارنى تەرەققىياتقا ئۈندەش ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنىڭ باش لايىھىلىگۈچىسى دېڭ شياۋپىڭ ئەپەندىنىڭ ستراتېگىيىلىك ئىدىيىسى. شەرقىي جەنۇبىي دېڭىز بويىدىكى ئالدىن بېيىغان رايونلار ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ تەرەققىياتىغا مول، قىممەتلىك تەجرىبىلەرنى توپلاپ بېرىپلا قالماي، بۈگۈنكىدەك ھەمكارلىق ۋە قول تۇتۇشۇپ بىرلىكتە بېيىش يولىغا مېڭىشقا پۇختا ماددىي ئاساس سالدى، مادىي كۈچ ۋە ئادەم كۈچى ئاساسى ھازىرلاپ بەردى.

ئىقتىسادىي تەرەققىياتتىكى پەرقنى بىر خىل ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ. لېكىن پەرق بەك زورىيىپ كەتسە، توسقۇنلۇققا ئايلىنىدۇ. جۇڭگو ھۆكۈمىتى بۇنىڭغا ئىجابىي ئىنكاس قايتۇردى. بۇلتۇر 3 - ئايدا ئېچىلغان خەلق قۇرۇلتىيى ۋە سىياسىي كېڭەش يىغىنلىرىدا ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ پەرقىنى كىچىكلىتىش مەسىلىسى ئوتتۇرىغا قويۇلۇپ، ئۇ جۇڭگو خەلقى ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغان مۇھىم نۇقتا بولۇپ قالدى. مۇشۇ يىغىنلاردا 9 - بەش يىللىق پىلان (1996—2000) ۋە 2010 - يىلىغىچە بولغان ... يۆنىلىش توغرىسىدىكى سىياسەت - تەدبىرلىرى يولغا قويۇلۇشقا باشلىدى.

دۆلەت قۇرۇلغاندىن بۇيان كېيىنى - كېيىندىن يولغا قويۇلغان «جوڭ غەربىي شىمالغا ياردەم بېرىش»، نامراتلارنى يۆلەش قاتارلىق تەدبىرلەر يولغا قويۇلدى، لېكىن بۇ قېتىم ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم بىلەن قول تۇتۇشۇپ ھەمكارلىشىش ئىقتىسادىي ھەرىكەت تۈسىنى ئېلىپ، ئۇنىڭغا مەركىزىي ھۆكۈمەت پائال قاتنىشىش ۋە ئۇنى ئىلگىرى سۈردى. شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم ئىقتىسادىنىڭ ئۈستۈنلۈكلىرى ئارقىلىق بىر - بىرىنى تولۇقلاش خاراكتېرى ئىنتايىن روشەن. شەرقىي قىسىم رايونلار مەبلەغ، تېخنىكا، ئىختىساس ئىگىلىرى، ئۇچۇر، مەھسۇلات، باشقۇرۇش ۋە مېخانىزم جەھەتتە ئۈستۈنلۈككە ئىگە. لېكىن دۆلەت زېمىنىنىڭ 89% نى، ئاھالىسىنىڭ 64% نى ئىگىلىگەن غەربىي قىسىم رايونلارنىڭ بايلىقى مول بولۇپ، كۆپ بازىرى ۋە ئەرزان ئەمگەك كۈچى قاتارلىق ئۈستۈنلۈكى بار. دۆلەتنىڭ ئۇزۇنلۇق ئىقتىساد تارمىقىنىڭ ماتېرىيالىدىن قارىغاندا، ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ قېزىلما بايلىقى بەك مولكەن. شەرقىي قىسىمدىكى مىسال قىلساق، مەملىكەت بويىچە 169 خىل قېزىلما بايلىقنىڭ 127 خىلى شىنجاڭدا بار ئىكەن، بۇلارنىڭ ئىچىدە نېفىت، كۆمۈر، رەڭلىك مېتال زاپىسى مەملىكەت بويىچە ئالدىنقى ئورۇندا تۇرىدىكەن. شۇڭا ئېيتىشقا ئەرزىيدۇكى، 1994 - يىلىدىن بۇيان شەرقىي قىسىمدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئىقتىسادىي ئۇنۈمى ئومۇميۈزلۈك تۆۋەنلىگەن، بۇنىڭدا ماكرو مۇھىتنىڭ تەسىرىدىن باشقا، تەننەرخنىڭ يۇقىرىلاپ كېتىشى ئاساسلىق ئامىل ئىكەن. ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنىڭ باھاسىنىڭ ئۆرلەپ كېتىشى، ئېنېرگىيە جىددىيلىكى، تۇرمۇش ئېھتىياجى بۇيۇملىرى ئۈچۈن قىلىنىدىغان چىقىمنىڭ زور ... ئېشىشى ... قىلىنىدىغان خام ئەشيا موھتاج، ئەمگەككە كۆپ تەلەپ قىلىدىغان پىششىقلاش كارخانىلىرى جىددىيلىشىۋاتىدۇ. شەرقىي قىسىمنىڭ ...

ئېپىشقا ئۈتۈشكە مەجبۇرلىدى. شۇڭا بۇ قېتىمقى ھەمكارلىق بىر تەرەپنىڭلا ئارزۇسى ئەمەس.

شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ ھەمكارلىشىش دولقۇنى

شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ ئىقتىساد - تېخنىكا ھەمكارلىقى خېلى بۇرۇنلا باشلانغانىدى. غەربىي جەنۇبتىكى گۇاڭشى، گۈيجۇ، يۈننەن رايونلىرىدا ئېگىز تاغ، تېز ئېقىنلار بار، دەريالار كۆپ ھەم گىرەلىشىپ كەتكەن. ئۇ رايونلاردا مول كۆمۈر زاپىسى ۋە ئېلېكتر - ئېنېرگىيىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا باپ شارائىت بار، لېكىن ئۇلارنىڭ ئېچىشقا قۇدرىتى يەتمەيدۇ. توك ئىشلىتىش بازىرىمۇ چەكلىك. ھالبۇكى ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ھەممىدىن تېز بولۇۋاتقان گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى ئېنېرگىيە كرىزىسىنى ھەل قىلىشقا موھتاج. 1988 - يىلى 4 - ئايدا دۆلەتنىڭ ياردەم بېرىشى بىلەن گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى يۇقىرىدىكى ئۈچ ئۆلكە، ئاپتونوم رايون ۋە دۆلەت ئېنېرگىيىگە مەبلەغ سېلىش باش شىركىتى بىلەن شېرىكلىشىپ، چوڭ تىپتىكى سۇ ئېلېكتر ئىستانسىلىرىنى قۇرۇش كېلىشىمى ئىمزالىدى. ھازىر گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى ھەر يىلى 3 مىليارد كىلوۋات سائەتتىن ئارتۇق توككا ئېرىشمەكتە. مۇشۇنىڭ ئۆزىدىنلا گۇاڭدۇڭنىڭ سانائەت مەھسۇلات قىممىتى 10 نەچچە مىليارد يۈەنگە يەتتى.

ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىمۇ بەك ئاستا، بۇمۇ پەرقنىڭ پەيدا بولۇشىدىكى بىر مۇھىم سەۋەب. ئۇقۇشىمىزچە، 1993 - يىلى پۈتكۈل غەربىي قىسىمدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ مەھسۇلات قىممىتى مەملىكەتنىڭ 10% گىمۇ يەتمەيدىكەن. ئەكسىچە، شەندۇڭ ياكى جياڭسۇ ئۆلكىسىنىڭ يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ مەھسۇلات قىممىتى 15% نى ئىگىلەيدىكەن. گوۋۇيۈەن مۇشۇنى كۆزدە تۇتۇپ، 1995 - يىلى يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ يېزا - بازار كارخانىلىرى بويىچە شەرق - غەرب ھەمكارلىشىش تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇشنى رەسمىي تەستىقلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، شەرقىي قىسىمدىكى يۇقىرىلار باشقۇرغان كارخانىلارمۇ ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمغا پائال ئاتلاندى. 1995 - يىلىنىڭ بېشىدا جېجياڭ ئۆلكىسىدىكى جىتىي گۇرۇھى 10 نەچچە ...

يېتەرسىزلىكمۇ يوشۇرۇن كۈچ

ھازىر شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ ھەمكارلىقى كۆڭۈلدىكىدەك بولماۋاتىدۇ، نەتىجىمۇ، مەغلۇبىيەتمۇ بار؛ تەجرىبىمۇ، ساۋاقمۇ بار. شەرقىي قىسىمنىڭ تەرەققىياتىمۇ نىسپىي تەرەققىيات، ئۇلاردىمۇ پەرق مەۋجۇت، مەنپەئەت تۈرتكىسى تېخى ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمغا كەڭ كۆلەمدە يۈرۈش قىلىش دەرىجىسىگە يەتمىدى. مەخسۇس «غەربكە يۈرۈش قىلىش» ئىشخانىسى تەسىس قىلغان، ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم بىلەن ھەمكارلىشىشتا قىزغىن بولۇۋاتقان شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ يەنتەي شەھىرىدە 75% نى تەشكىل قىلىدىغان يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ مەبلىغى ئومۇميۈزلۈك كەمچىل بولماقتا. مۇشۇنداق ئەھۋالدا بۇ ئىشتىن بەكمۇ ئۈمىد كۈتۈشكە بولمايدۇ. شەرقىي قىسىمدىكى رايونلارنىڭ ئىنكاسىدىن قارىغاندا، ھەمكارلىشىشتىكى ئەڭ چوڭ توسالغۇ يەنىلا ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ ئىجتىمائىي مۇھىتىنىڭ ناچار بولۇشى، تەبىئىي مۇھىتىنىڭمۇ ياخشى بولماسلىقىدا ئىكەن. جياڭسۇ ئۆلكىسى ئىلگىرى غەربىي شىمالدىكى مەلۇم جاي بىلەن ھەمكارلىشىپ ئاليۇمىن زاۋۇتى قۇرغان، قارشى تەرەپ ئاليۇمىن باھاسى تۆۋەنلىگەندە جياڭسۇ ئۆلكىسىگە ئاليۇمىن بەرمىگەن، ئاليۇمىن باھاسى چۈشۈپ كەتكەندە ئاندىن ئاليۇمىن بەرگەن. بۇنىڭ بىلەن جياڭسۇ ئۆلكىسى نەچچە 10 مىليون يۈەن زىيان تارتقان. بۇنىڭدىن باشقا، يەرلىك قوغدىغۇچىلىقمۇ ھەمكارلىقتىكى ئەڭ چوڭ توسالغۇ ئىكەن.

لېكىن مۇشۇ زىددىيەتلەر ۋە يېتەرسىزلىكلەرمۇ شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمنىڭ ھەمكارلىشىش يوشۇرۇن كۈچىنىڭ ناھايىتى زور ئىكەنلىكىنى، بۇلار ھەل قىلىنغاندىن كېيىن تېخىمۇ كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلغىلى بولىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ.

تېلېفون جوڭگولۇقلارنىڭ تۇرمۇشىنى ئۆزگەرتمەكتە

لۇي خۇي

مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش

ئون يىل ئىلگىرى تېلېفون ئادەتتىكى جوڭگولۇقلار ئۈچۈن ئېيتقاندا، قول يەتمەس «ئاچچىق ئۈزۈم» ئىدى. جوڭگودا تېلېفون خېلى ئۇزاق ۋاقىتقىچە مەرتىۋە ۋە سالاھىيەتنىڭ سىمۋولى بولۇپ كەلگەن.

1980 - يىلى مەملىكەت بويىچە شەخسىي تېلېفون ئاران 1000دىن ئاشاتتى. ئون يىلدىن كېيىن، يەنى 1990 - يىلى مەملىكەت بويىچە ئابونتلار 1مىليون 520 مىڭغا يەتتى، ئۇ شەھەر تېلېفونى ئومۇمىي سانىنىڭ 22% نى ئىگىلىدى، بۇلارنىڭ ئىچىدە يۇقىرىلار ئۆزلىرى پۇل چىقىرىپ ئورناتقان تېلېفون 1 مىليونغا يەتتى. 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە (1991ــ 1995) شەخسلەرنىڭ ئائىلە تېلېفونلىرى ھەسسىلەپ ئاشتى. 1995 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا شەخسىي ئائىلە تېلېفونى 27 مىليون 940 مىڭغا يېتىپ، قىسقىغىنە بەش يىلدا ئون ھەسسە كۆپەيدى. بۇ دۇنيادا كەمدىن كەم ئۇچرايدىغان يېڭىلىق. تەرەققىياتنىڭ مۇنداق تېز بولۇشىدىكى سەۋەب نېمە؟

ئىقتىسادنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، خەۋەرلىشىش ئېھتىياجىمۇ يۇكسەلدى. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن 17 يىلدا جەمئىيەتتىكى بېكىنمە ھالەت بۇزۇپ تاشلاندى، كىشىلەرنىڭ ئالاقىسى كۆپەيدى. ۋاقىتقا ئەھمىيەت بېرىش، ئىجتىمائىي ئالاقىنى كۈچەيتىش، ئىش بېجىرىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش جوڭگولۇقلارنىڭ يېڭى ئېنتىلىشى بولۇپ قالدى. بۇلاردىن باشقا، شەھەر كۆلىمىنىڭ كېڭىيىشى، پەرزەنتلەر بىلەن ئاتا-ئانىلارنىڭ ئايرىلىپ تۇرۇشى تۇيەيلىدىن ئۆزئارا ئالاقە قىلىشى گەۋدىلىك مەسىلىگە ئايلىنىپ قالدى. بۇنىڭ بىلەن تېلېفون تەبىئىي ھالدا ئائىلىلەرگە قەدەم قويدى.

تېلېگراف ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى جوڭگولۇقلارنىڭ تۇرمۇشىنى ئۆزگەرتتى. چەت ئەللىكلەرنىڭ «ھازىر تېلېفون بولمىسا ياشىغىلى بولمايدۇ» دېگەن سۆزى جوڭگولۇقلارنىڭمۇ ئاغزىدىن چۈشمەيدىغان سۆز بولۇپ قالدى.

تېلېفون كىشىلەر ئارىسىدىكى مۇساپىنى قىسقارتتى. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن كېيىن چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيدىغانلار، خىزمەت قىلىدىغانلار بارغانسېرى كۆپەيدى. ئاشۇنداق نەچچە ئون مىڭ چاقىرىم يىراقلىقتىكى ئۇرۇق - تۇغقانلارنىڭ ئالاقىلىشىشىدە خەلقئارا تېلېفون كۆۋرۈك بولدى؛ ھېيت - بايراملاردا يېقىن دوستلار، ئۇرۇق - تۇغقانلارنىڭ ئەنئەنىۋى قائىدە - يوسۇن بويىچە ئۆزئارا ھال سورىشىغا شارائىت يارىتىپ بەردى؛ يېزىدىكىلەر بىلەن شەھەردىكىلەرنىڭ ھال - ئەھۋال سورىشىپ تۇرۇشىغىمۇ ئاسانلىق تۇغدۇرۇپ بەردى.

تېلېفوننىڭ ئومۇملىشىشى نەتىجىسىدە تېلېگراممۇ ئارقىلىق ئالاقىلىشىش ئازايدى. تېلېفون ئارقىلىق مال سېتىۋېلىش، تېلېفون ئارقىلىق يىمەكلىك، كۆكتات، مال زاكاز قىلىش، تېلېفون ئارقىلىق دوختۇر تەكلىپ قىلىش ۋە سالامەتلىك مەسلىھەتى سوراش، تېلېفون ئارقىلىق ناخشا - مۇزىكا تەكلىپ قىلىش شەكىللىرى كۆپەيدى. بۇنىڭ بىلەن ۋاقىتمۇ تېجەلدىغان، ئىشلارمۇ كۆڭۈلدىكىدەك بېجىرىلىدىغان بولدى. ھازىر جوڭگولۇقلاردا چاقىرغۇ، كۆچمە تېلېفونلارمۇ كۆپەيدى. 1995- يىلىنىڭ ئاخىرىدا جوڭگودا چاقىرغۇ ئىشلىتىدىغانلار 17 مىليون 430 مىڭغا يېتىپ، كۆچمە تېلېفون ئابونتلىرى 3 مىليون 630 مىڭغا يەتتى.

قىرغىزىستاندىكى ھەيكەللەر

شى گې

سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىدا كۆرگەن ھەيكەللەر كۆپ، دەپ ئاڭلىغانىدىم، بۇلتۇر 8 - ئايدا مەن «قەدىمكى يىپەك يولىدىكى ...

كۆتۈرگەن ئىككى قىزىل ئارمىيە جەڭچىسىنىڭ ھەيكىلى. بۇ ئۈچ ھەيكەل قورۇلما جەھەتتە بىر - بىرىگە بەكمۇ ...

قولىدا مىس قالپىقىنى تۇتقان، سول قولىدا ئاپتوماتنى يەرگە قارىتىپ تۇتقان، قوشۇمىسىنى تۈرگەن ھالدا سۈكۈتتە تۇرغان ...

يىللىق پىلان (1996 - 2000) ۋە 2010 - يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسى ئوتتۇرىغا قويۇلدى. شۇنىڭدىن كېيىن دۆلەتنىڭ ئوتتۇرا، غەربىي قىسمىنى جەددىيلەشتۈرۈۋەتتى. شەرقىي قىسمىنىڭ تەرەققىياتىنى چەكلەيدىغان ئامىللار ئۇلارنى ئوتتۇرا، غەربىي قىسىمدىن تەرەققىيات زاپىسى ئىزدەشكە ئۈندىدى. بېشىدا جېجياڭ ئۆلكىسىدىكى جىنىي گۇرۇھى 10 نەچچە مىليون يۈەن سەرپ قىلىپ، سىچۇەن ئۆلكىسىنىڭ پېيلىڭ شەھىرىدىكى سەككىز كارخانىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئۆزگەرتىش ھوقۇقىنى قولغا كەلتۈردى، ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتى زاۋۇتتىن چىقمايلا خېرىدارلار كېلىشكە باشلىدى.

مەملىكەت بويىچە توقۇمىچىلىق ساھەسىدە داغدۇغىلىق ئېلىپ بېرىلىۋاتقان «شەرقنىڭ ئۆرچۈقىنى غەربكە يۆتكەش» ستراتېگىيىسى مەملىكەت بويىچە نۇقتىلىق پاختا بازىسى بولغان شىنجاڭغا كۆپ پايدا يەتكۈزدى. تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبىي ۋە شىمالىدا شاڭخەي، شەندۇڭ، گۇاڭدۇڭ، جياڭسۇ ئۆلكىلىرى بىلەن شېرىكلەشكەن، ھەمكارلاشقان پاختا توقۇمىچىلىق زاۋۇتلىرى كەينى - كەينىدىن مەيدانغا كەلدى. شەرقىي قىسمىنىڭ ئۈسكۈنىلىرى بىلەن مەبلىغىنىڭ كېلىشكە ئەگىشىپ ئىختىساس ئىگىلىرى بىلەن تېخنىكىسىمۇ يېتىپ كەلدى. باشقۇرۇش ۋە ئۈنۈمىمۇ ياخشىلاندى. بۇنىڭ بىلەن شىنجاڭ جۇڭگودىكى سۈپەتلىك پاختا يىپ ۋە رەخت ئىشلەپچىقىرىش بازىسى بولۇپ قالدى. ھازىر شەرقىي قىسىم بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم كۆپ تەرەپلىمە ھەمكارلاشتى.

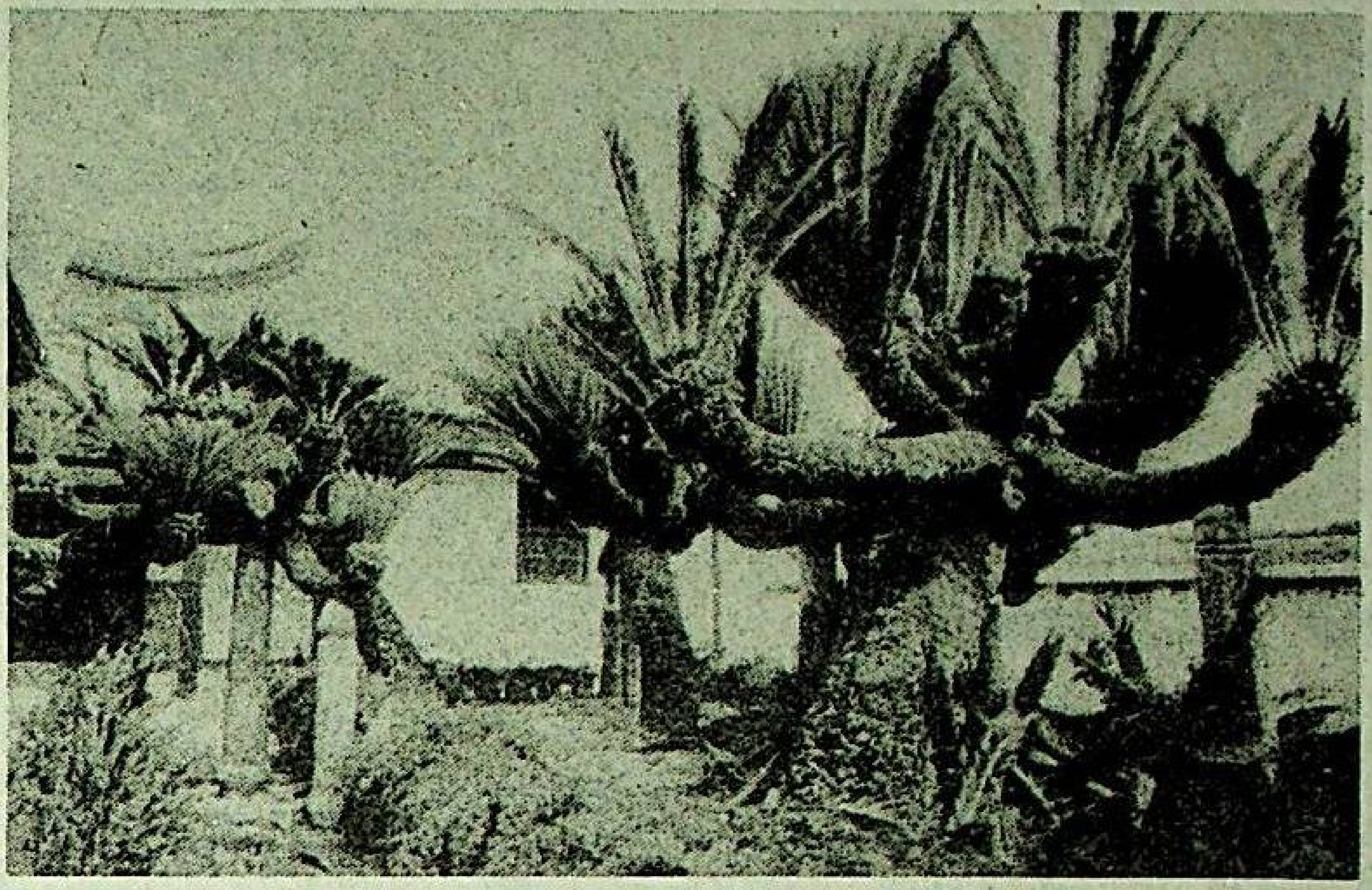

سۈرەتتە: فۇجۇدىكى مەنزىرىلىك جاي - گۇسەنگە جايلاشقان يۇگچۇەن بۇتخانىسى قورۇسىدىكى مىڭ يىللىق سىكاس دەرەخلىرى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شۋېتسارىيەدە ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئەتىنىڭ قوغدىلىشى

چېن ۋېيزېڭ

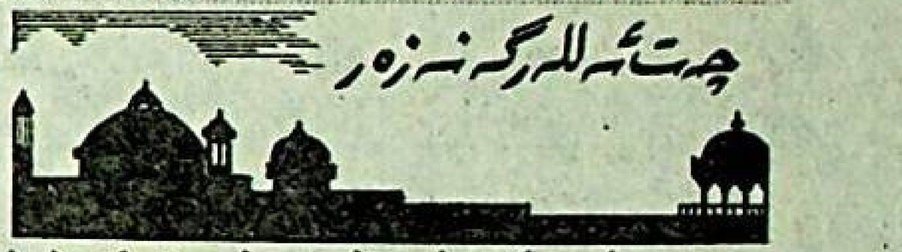

شۋېتسارىيە كىچىك دۆلەت بولسىمۇ، ئۇنىڭدا داڭلىق مەھسۇلاتلار ناھايىتى كۆپ، قول سائىتى، قېلىچ قاتارلىقلاردىن تارتىپ قەھۋەلەرگىچە داڭلىق، سۈپەتلىك، ئىشەنچلىك مەھسۇلاتلار بار.

شۋېتسارىيە دۇنيادا سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلىش ۋە ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئەتىنى قوغداش جەھەتتە قانۇن چىقارغان دۆلەتلەرنىڭ بىرى. «ناتوغرا رىقابەتكە قارشى تۇرۇش قانۇنى»نى مەركەز قىلغان بىر يۈرۈش قانۇن بۇ دۆلەتتىكى كارخانىلار ۋە سودىگەرلەرنىڭ ھەرىكىتىنى چەكلەيدىغان... ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ سودا - سانائەتنى باشقۇرۇش، تېخنىكىنى نازارەت قىلىش، ئىمپورت تاۋارلىرىنى تەكشۈرۈش، مال باھاسىنى باشقۇرۇش، مۇھىت ئاسراش تارماقلىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك ئىستېمالچىلار جەمئىيەتلىرى قانۇن - نىزاملارغا ئاساسەن، ئۆزلىرىنىڭ خىزمەت مەسئۇلىيىتى دائىرىسىدە ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئەتىنى قوغداشقا دائىر كونكرېت ئىشلارنى ئۈنۈملۈك يولغا قويىدۇ، ئاخبارات ۋاستىلىرى ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئەتىگە زىيان سالىدىغان ھەرىكەتلەرنى دائىم پاش قىلىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ساداسىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ، كۈچلۈك ئىجتىمائىي نازارەتچىلىك رولىنى ئوينايدۇ. بۇنىڭدىن باشقا، شۋېتسارىيىنىڭ ئىستېمالچىلىرى «پىشقان» ئىستېمالچىلار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۆزىنى قوغداش ئېڭى ۋە ئىقتىدارى ناھايىتى يۇقىرى. ئۇلار ھەر دەرىجىلىك ئىستېمالچىلار جەمئىيەتلىرىنىڭ ياردىمى بىلەن قانۇننى قورال قىلىپ، دادىل ئەرز قىلىدۇ ۋە دەۋالىشىپ، كارخانىلار ۋە سودىگەرلەرنىڭ ئادالەتسىزلىكىگە تاقابىل تۇرىدۇ.

جەنۋە ئىستېمالچىلار جەمئىيىتىدىكى ستىفېنى خانىم: «شۋېتسارىيىنىڭ داڭلىق، ئېسىل مەھسۇلاتلىرى باھالاش ئارقىلىق ئەمەس، بەلكى جاپالىق ئەجىر ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن، داڭلىق، ئېسىل مەھسۇلاتلارنى باھالاش ھەرىكىتى بىھۇدە ئاۋارىچىلىق تۇغدۇرۇپلا قالماي، كارخانىلارنىمۇ تەمتىرىتىپ قويىدۇ، شۇنداقلا ساختىپەزلىكنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇ، ئىستېمالچىلارغا زىيانلىق. شۋېتسارىيەدە بۇنداق باھالاش بەك ئاز، بۇنىڭ ئەكسىچە كارخانىلارنىڭ سۈپەتنى ھەققىي ئۈستۈرۈشكە ئىلھام بېرىلىدۇ. بۇنداق پائالىيەت يولغا قويۇلغان تەقدىردىمۇ سۈپەت ئۆتكىلى چىڭ تۇتۇلىدۇ. مەسىلەن: شۋېتسارىيەدە ھەر يىلى مېھمانخانا ۋە ئاشخانىلارنىڭ دەرىجىسى باھالىنىدۇ، ئۇنى باھالاشقا ئىستېمالچىلار جەمئىيىتىنىڭ خادىملىرى قاتناشتۇرۇلۇپلا قالماي، ئالدىن خەۋەرى يوق شەخسلەر زىيارەت قىلىنىدۇ. ھەر يىلى بىر نەچچە تۈركۈم باھالىغۇچى تەكشۈرۈپ نومۇر قويىدۇ، بىر ئورۇننىڭ نەچچە قېتىم ئېرىشكەن نومۇرى قوشۇلۇپ، بۆلۈنۈپ، ئوتتۇرىچە نومۇر چىقىرىلىدۇ. ئۆلچەمگە توشمايدىغانلارنىڭ دەرىجىسى قىلچە يۈز - خاتىرە قىلماي تۆۋەنلىتىلىدۇ» دەيدۇ.

شۋېتسارىيەدە قانۇن قاتتىق ئىجرا قىلىنىدۇ. مەسىلەن: بىر يىلى بىر خىل ئويۇنچۇقنىڭ بالىلارنى زەخىملەندۈرگەنلىكى ئىنكاس قىلىنغاندا، شۋېتسارىيە ئىستېمالچىلار جەمئىيىتى بۇنىڭغا ئارىلىشىپ، مەملىكەت دائىرىسىدىكى ماگىزىنلاردىن خەۋپى بار دەپ قارالغان 10 نەچچە خىل ئويۇنچۇقنى مۇسادىرە قىلغان.

ساختا تاۋار مەسىلىسىدە شۋېتسارىيە تېخىمۇ يۈز - خاتىرە قىلمايدۇ، بىر قول سائىتىنىڭ سۈپىتىدىن مەسىلە چىقسا 50 مىڭ شۋېتسارىيە فرانكى (30 مىڭ دوللاردىن كۆپرەك) جەرىمانە قويىدۇ. مەسىلە ئېغىر بولغانلىرىنىڭ تىجارەت كىنىشكىسىنى بىكار قىلىدۇ ھەتتا تۈرمىگە ئالىدۇ.

«قۇچقاچ چاڭگىسى» شىركىتىنىڭ ئاخبارات ئەمەلدارى بىرو: «شىركىتىمىز سۈپەتنى ئۈزلۈكسىز ياخشىلاش بىلەن بىللە، ساختا تاۋارلارنى ئىشلەپ چىقارغان، ساتقانلارغا قاتتىق زەربە بېرىشنى تۇتۇپ، بىرىنچىدىن، شىركىتىمىزنىڭ ئىناۋىتىنى قوغدىدى؛ ئىككىنچىدىن، دۇنيا ئىستېمالچىلىرىنىڭ ھوقۇق- مەنپەئەتىنى قوغدىدى. شىركىتىمىز-نىڭ ئالاقىدار ئاپپاراتلىرى خېرىدارلارنىڭ ئەرزلىرىنى توپلاپ تەھلىل قىلىپ تۇردى؛ بىر قىسىم قانۇن مۇتەخەسسىسلىرى دەۋاغا مەسئۇل بولدى؛ شىركىتىمىز گاھىدا خۇسۇسىي رازۋېتچىكلارنى ياللاپ يالغان، ساختا تاۋارلارنى ئىشلەپچىقارغان، ساتقانلارنى رازۋېتكا قىلدى» دەيدۇ.

8 - ئايدا مەن «قىدىمكى يىپەك يولىدىكى خۇيزۇلار دېگەن» تېلېۋىزىيە فىلىمىنى سۈرەتكە ئېلىش گۇرۇپپىسى بىلەن بىللە قىرغىزىستان ۋە قازاقىستانغا زىيارەتكە باردىم، ئاڭلىغانلىرىم ھەقىقەتەن راست ئىكەن.

قىرغىزىستاننىڭ پايتەختى بىشكەك بەئەينى باغچىنىڭ ئۆزى ئىكەن. قۇچاق يەتمەيدىغان سۇۋادان تېرەكلەر، توپتوز ئۆسكەن ھەر خىل دەرەخلەر، بوك - باراقسان ئۆسكەن ئاق قېيىن بىلەن ئورالغان «غالىبىيەت» مەيدانىدىكى ئۈچ چوڭ ھەيكەل كىشىنى بەكمۇ جەلپ قىلىدىكەن. بۇ ھەيكەللەردىن بىرى سالاپەتلىك بىر ئايالنىڭ ھەيكىلى بولۇپ، ئۇ «ۋەتەن - ئانا»نىڭ سىمۋولى ئىكەن. مەيداننىڭ ئىككى بۇرجىكىدە بىر گۇرۇپپا ھەيكەل بولۇپ، سول بۇرجەكتىكىسى غەلىبىنى تەبرىكلەۋاتقان تۆت جەڭچى ۋە ئىككى جەڭچىنىڭ مۇرىسىگە مىنىۋېلىپ گۈل پۇلاڭلىتىۋاتقان ئىككى بالىنىڭ ھەيكىلى. ئوڭ بۇرجەكتىكىسى پىلموت، ئوق ساندۇقى قۇرۇلما جەھەتتە بىر - بىرىگە بەكمۇ ماسلاشتۇرۇلغان بولۇپ، چوڭقۇر مەنا بېرىدىكەن. بىز دەرەخ سايىسىدە دەم ئېلىپ ئولتۇرغاندا بىر قىزىل پىكاپ كېلىپ توختىدى. پىكاپتىن توي قىلماقچى بولغان بىر جۈپ ياش چۈشۈپ، پەلەمپەينى بويلاپ يۇقىرىغا ماڭدى ۋە بىردەستە گۈلنى دائىم يېنىپ تۇرىدىغان چىراغ ئاستىغا قويدى. ئاڭلىشىمىزچە، 2 - دۇنيا ئۇرۇشىدىن بۇيانقى يېرىم ئەسىردىن كۆپرەك ۋاقىتتا ياشلار توي قىلغاندا مانا مۇشۇنداق ئۇسۇل بىلەن ئۆزلىرىنىڭ كۆڭلىنى ئىزھار قىلىپ كەلگەن. بۇ ئۈچ گۇرۇپپا ھەيكەل كىشىلەرگە ئەمىن چاغلاردا خەۋپ - خەتەرنى ئويلاش، ئۆتمۈشنى ئۇنتۇماسلىقنى ئەسكەرتىدىكەن.

مەيدانغا ئانچە يىراق بولمىغان جايدا ھەيۋەتلىك دۆلەت تىياترخانىسى بولۇپ، ئۇنىڭ تېمىغا پوشكىن، گوركى، ئاباي قاتارلىق مەشھۇر ئەدىبلەرنىڭ كۆپتۈرمە ھەيكىلى ئورۇنلاشتۇرۇلغان. زالغىمۇ 10 نەچچە كىشىنىڭ يېرىم گەۋدە ھەيكىلى ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، ئۇلار ئەل ئىچىدىكى چوڭقۇر تەسىرى بار ناخشىچىلار، قومۇزچىلارنىڭ ھەيكىلى ئىكەن. بۇ ھەيكەللەر دۆلەتنىڭ مەدەنىيەتكە ئەھمىيەت بېرىدىغانلىقى ۋە سەنئەتكارلارنى ھۆرمەتلەيدىغانلىقىنى گەۋدىلەندۈرگەن.

مەيلى شەھەر - بازارلار ياكى يېزا - كەنتلەردە بولسۇن، ھەممىلا جايدا لېنىن ۋە قىزىل ئارمىيە جەڭچىلىرىنىڭ ھەيكىلىنى كۆرگىلى بولىدۇ. بىشكەكتىن 70 نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتىكى «كەنت» رايونىدا رۇسلار ئەڭ كۆپ بولۇپ، مېھمانخانا يېنىدىكى ئورمانزارلىقتا قىزىل ئارمىيە جەڭچىسىنىڭ ھەيكىلى بار ئىكەن، ئۇ ئۆزگىچە بولۇپ، قامەتلىك جەڭچى ئوڭ قولىدا مىلتىق، سول قولىدا ... قوشۇمىسىنى تۈرگەن ھالدا سۈكۈتتە تۇرغان كۆرۈنۈش. ئۇ قۇربان بولغان سەبداشلىرىغا ماتەم بىلدۈرۈۋاتامدىغاندۇ؟ ھەيكەلنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى گرانىت تاشقا كەنت رايونىدىن 2 - دۇنيا ئۇرۇشىغا قاتنىشىپ قۇربان بولغان ئىنقىلابىي قۇربانلارنىڭ ئىسىم - فامىلىسى ئويۇلغان. بۇ جايدا لېنىننىڭ ھەيكىلى ئەڭ كۆپ ئىكەن. ئۇنىڭ ئىچىدە لېنىننىڭ كېزىت تۇتۇپ چوڭقۇر خىيالغا چۆككىنىمۇ، ئىككى قولىنى يانچۇقىغا سېلىپ مېڭىپ كېتىۋاتقىنىمۇ، سەبداشلىرى بىلەن شىردىشىۋاتقاندەك مۇلايىم قىياپەتتە ئولتۇرغىنىمۇ بار...

8 - ئاينىڭ 31 - كۈنى قىرغىزىستاننىڭ دۆلەت بايرىمى، بايرام كۈنى ئالاھىدە ئېتىبار بېرىلىپ، رېژىسسور ۋە ئوپېراتورلىرىمىز رەئىس سەھنىسى ئالدىغا ئورۇنلاشتۇرۇلدى، قالغانلىرىمىز ئالاھىدە يول مېڭىش گۇۋاھنامىسى بىلەن بايرامنى كۆزدىن كۆچۈرگۈچىلەر توپىغا قوشۇلدۇق. چىرايلىق مىللىيچە كىيىم كىيگەن قىزلار ناخشا - ئۇسسۇلغا چۈشتى. پاراشوتچىلار ھاۋادىن سەكرىدى، تۆت چاسا تىزىلغان پارات قوشۇنى رەئىس سەھنىسى ئالدىدىن ئۆتتى. «ھۇررا!» ئاۋازلىرى ئارقا - ئارقىدىن ياڭرىدى. بۇ كۆرۈنۈشلەر ھەممىمىزدە ئۆچمەس تەسىر قالدۇردى.

پارات مەيدانىدىكى گرانىت پەشتاق ئۈستىدە لېنىننىڭ ھەيۋەتلىك مىس ھەيكىلى تۇراتتى. لېنىن پەلتو كىيگەن، پەلتوسىنىڭ پەشلىرى شامالدا يەلپۈنۈپ تۇرغان، يىراققا تىكىلگەن، جەزمەن غەلىبە قىلىشقا ئىشەنچ باغلىغان، ئوڭ قولىنى ئالدىغا سوزۇپ ئۆزىگە تىكىلگەن كىشىلەرگە، پۈتۈن ئىنسانىيەتكە نىشان كۆرسىتىپ بېرىۋاتقان قىياپەتتە ئىدى...

676 - سان

تامغىنى مۇختەر ئەپەرى ئىشلىگەن

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئاپرېل
23
چارشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 25 ℃-13 ℃ بولىدۇ، ئۈچ بال شامال چىقىدۇ، شەھەرنىڭ جەنۇبىدا بەش بال شەرقىي جەنۇب شامىلى چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

جياڭ زېمىن موسكۋاغا كېلىپ روسىيەدىكى زىيارىتىنى باشلىدى

لى پېڭ، چياۋشى، لى رۈيخۇەن، ليۇخۋاچىڭ، رۇڭ يىرېن قاتارلىق كىشىلەر رەئىس جياڭ زېمىننى ئۇزىتىپ قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. روسىيە فېدېراتسىيەسىنىڭ زۇڭتۇڭى يېلتسىننىڭ تەكلىپىگە بىنائەن، جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن موسكۋاغا كېلىپ، روسىيەدىكى بەش كۈنلۈك دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىنى باشلىدى. بۇ جۇڭگو- روسىيە دۆلەت باشلىقلىرى ئارا ئېلىپ بېرىلغان 4 - قېتىملىق رەسمىي ئۇچرىشىش، شۇنداقلا ئىككى دۆلەت باراۋەرلىك، ئىشەنچ ئاساسىدا 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ستراتېگىيىلىك ھەمكارلىق - ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشنى قارار قىلغاندىن كېيىنكى تۇنجى قېتىملىق ئالىي دەرىجىلىكلەر ئۇچرىشىشى.

رەئىس جياڭ زېمىن ئايرودرومدا يازما سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن روسىيە ئۇزاق مۇددەتلىك، ئىناق قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق، باراۋەرلىك، ئىشەنچ، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدىكى ھەمكارلىق، ئورتاق راۋاجلىنىشتىن ئىبارەت يېڭى تىپتىكى دۆلەت مۇناسىۋىتى ئورناتتى، بۇ جۇڭگو - روسىيە دۆلەتلىرى ۋە خەلقلىرىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن بولۇپلا قالماستىن، ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونى ۋە دۇنيا تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈنمۇ پايدىلىق، بۇ خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشقا قوشۇلغان بىر ئىجابىي تۆھپە.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ تاغ - دەريالىرى تۇتاش، ئۇلار ئەڭ چوڭ قوشنا دۆلەتلەر. ئىككى دۆلەت خەلقلىرى ئارىسىدىكى ئەنئەنىۋى دوستلۇقنىڭ تارىخى ئۇزاق. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيانقى ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىيات مۇساپىسىنى ئەسلەيدىغان بولساق، بىز ئىككى تەرەپنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىدىكى ھەمكارلىقتا قولغا كەلتۈرگەن ئىجابىي نەتىجىلەردىن مەمنۇن بولىمىز.»

رەئىس جياڭ زېمىن چۈشكەن مەخسۇس ئايروپىلان شۇ جاينىڭ ۋاقتى بىلەن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن سائەت ئىككىدە ھونكوۋو 2- ئايرودرومغا ئاستا - ئاستا قوندى. رەئىس جياڭ زېمىن ئايروپىلاندىن چۈشكەندە روسىيە زۇڭلىسى چېرنومىلكىن ئالدىغا باردى، ئىككى رەھبەر سەمىمىي قول ئېلىشىپ كۆرۈشتى، قىزغىن قۇچاقلاشتى. روسىيە زۇڭلىسىنىڭ رەپىقىسى چېرنومىلكىننا رەئىس جياڭ زېمىننىڭ ئايالى ۋاڭ يېپىڭغا گۈل تۇتتى. جۇڭگونىڭ روسىيەدىكى باش ئەلچىخانىسىدىكى قىزلارمۇ جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسىگە گۈل تۇتتى.

روسىيىنىڭ مۇۋەققەت دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئىۋانوۋ، روسىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى روگاشوۋ ۋە باشقا ھۆكۈمەت ئەمەلدارلىرىمۇ ئايرودرومغا چىقىپ، جۇڭگولۇق مېھمانلارنى كۈتۈۋالدى.

جۇڭگو - روسىيە دۆلەت بايراقلىرى لەپىلدەپ تۇرغان ئايرودرومدا داغدۇغىلىق قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلدى. ھەربىي ئوركېستىر جۇڭگو - روسىيە دۆلەت شېئىرلىرىنى ئورۇندىدى. ھەيۋەتلىك ئوركېستىر ساداسى ئىچىدە رەئىس جياڭ زېمىن چېرنومىلكىن زۇڭلىنىڭ ھەمراھلىقىدا قۇرۇقلۇق، دېڭىز، ھاۋا ئارمىيىلىرىدىن تەركىب تاپقان ھۆرمەت قاراۋۇللىنى كۆزدىن كۆچۈردى.

قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئاياغلاشقاندىن كېيىن، رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى چېرنومىلكىن زۇڭلى ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسىنىڭ ھەمراھلىقىدا ئۆزى چۈشىدىغان كرېمىل سارىيىدىكى دۆلەت مېھمانخانىسىغا يۈرۈپ كەتتى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

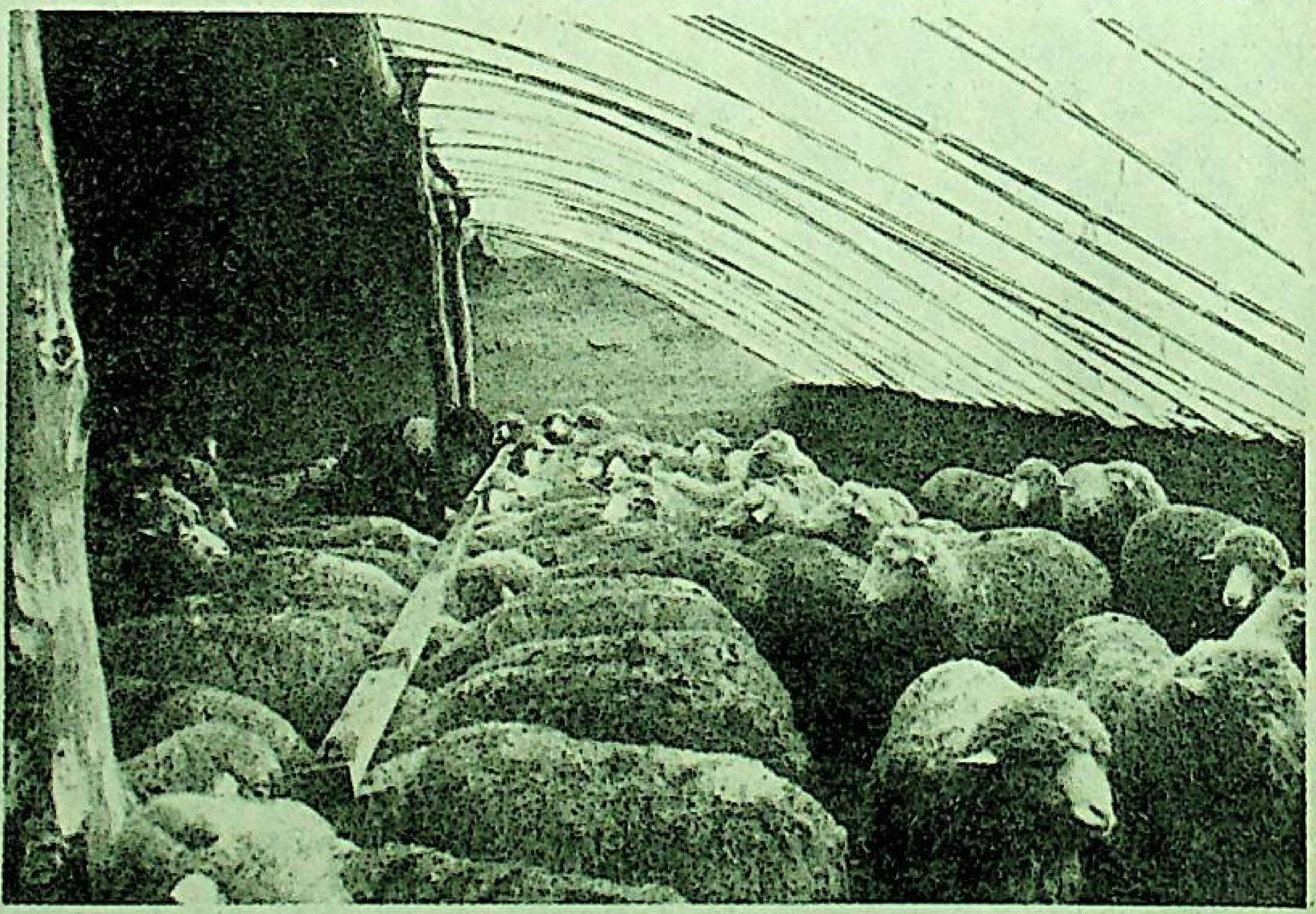

بۆلتۈر قىش، بۇ يىل ئەتىيازدا ئۇدا قاتتىق قار ئاپىتىگە ئۇچرىغان «181» تۈەن - مەيداندىكىلەر ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، ئۆزىنى قۇتقۇزۇشقا ئاتلاندى. ھازىر تۈەن - مەيداندىكى 50 مىڭ تۇياق چارۋا مال قىشتىن بىخەتەر ئۆتتى.

سۈرەتتە: قوتاندا بېقىلىۋاتقان تېمەن چارۋا ماللار.

گۇەن شىجياڭ فوتوسى

غوپۇر ئابدۇللا ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي ھەرىكەتلەرنى تەھلىل قىلىش يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى:

ئالدىنقى يېرىم يىللىق ئىقتىساد، سودا ۋەزىپىلىرىنى پۈتۈن كۈچ بىلەن ئورۇنداش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز **جېڭ يۈي** خەۋەر قىلىدۇ: «ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، ئومۇميۈزلۈك ئىقتىسادىي تارماقلار، نازارەت - ئىدارىلەر كۆڭۈل قويۇپ ئويۇشتۇرۇپ، 2 - پەسىلدىكى مۇھىم يىغىنلار كۆپ بولماسلىق، ھاۋا سالقىن بولۇش، ۋاقىت نىسپىي ئازادە بولۇشتەك پايدىلىق ئەھۋاللاردىن تولۇق پايدىلىنىپ، ئاساسىي قاتلاملارغا چۆكۈپ، 2 - پەسىلنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنى پۈتۈن كۈچ بىلەن ياخشى ئېلىپ بېرىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا، ئىجتىمائىي مۇقىملىقىغا كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.» ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا بۇ سۆزنى 4 - ئاينىڭ 17 - كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي ھەرىكەتلەرنى تەھلىل قىلىش يىغىنىدا قىلدى.

1 - پەسىلدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي ھەرىكەت ۋەزىيىتى ياخشى بولدى. ئىقتىسادنىڭ يۈكسىلىشى ئالاھىدە تېز، ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولدى، ئىشلەپچىقىرىش بىلەن سېتىشنىڭ جىپسىلىشىشى نورمال، مالىيە، پۇل مۇئامىلە ۋەزىيىتى مۇقىم بولدى. تاشقى سودا سوممىسى تېز ئاشتى، مال باھاسىنىڭ ئۆرلەش نىسبىتى

لېكىن ئىقتىسادىي ھەرىكەتلەردە ھازىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇۋاتقان تۆۋەندىكى مەسىلىلەر ۋە قىيىنچىلىقلارنىمۇ سەل چاغلاشقا بولمايدۇ: دۆلەت ئىگىلىكىدىكى كارخانىلاردا زىيان كۆپ بولۇشتەك پاسسىپ ئەھۋال تېخى تۈپتىن ياخشىلانغىنى يوق؛ مەھسۇلاتلارنىڭ سېتىلىشىدىكى قىيىنچىلىق زورىيىپ كېتىپ، كارخانىلارنىڭ خېلى بىر قىسمى تولۇق ئىشلىيەلمەيۋاتىدۇ؛ مەھسۇلات قۇرۇلمىسىنىڭ تەڭشىلىشى ئاستا، مەبلەغ ئوبوروت ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇۋاتىدۇ، كارخانىلارنىڭ سېلىقى ئېغىرلىشىپ كېتىۋاتىدۇ، باجدىن باشقا ئېلىنىدىغان ھەقلەر، سېلىقلار ئېغىر بولۇۋاتىدۇ.

غوپۇر ئابدۇللا يۇقىرىقى ئەھۋاللارنى كۆزدە تۇتۇپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: 2 - پەسىلنىڭ قالغان قىسمىدا مۇنداق بەش جەھەتتىكى خىزمەتنى چوقۇم ياخشى ئىشلىشىمىز كېرەك: 1) مەبلەغ ئوبوروتىنى باشقۇرۇشنى چىڭ تۇتۇش لازىم. 2) كارخانىلارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ رەھبەرلىك كوللېكتىپىنى تەكشۈرۈش، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلەپ، يىل ئاخىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ

ئۈنۈم ھاسىل قىلىشقا تىرىشىش لازىم. 3) كارخانىلارنىڭ سېلىقلىرىنى يېنىكلىتىشكە ياردەم بېرىش، زىياننى تۈگىتىش، پايدىنى ئاشۇرۇش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى ئىشلەش لازىم. جايلار، تارماقلار يىغىن چۈشۈرگەن زىياننى تۈگىتىش، پايدىنى ئاشۇرۇش كۆرسەتكۈچىنى ۋەزىپىلەرنى دەرھال كارخانىلارغا ئەمەلىيلەشتۈرۈشى ھەم نەتىجە ھاسىل قىلىشى لازىم. مۇشۇ ئاي ئىچىدە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاش ۋەزىپىسىنى قاتلاممۇ قاتلام ئورۇنداش، مەسئۇلىيەتنى ھەقىقىي تۈردە كىشى بېشىغىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. 4) تېخنىكا تەرەققىياتى ۋە ئۆزگەرتىشنى داۋاملىق چىڭ تۇتۇش لازىم. 5) كارخانا ئىسلاھاتىنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇش، شەھەرلەردە «كاپىتال قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاش» سىنىقىنى ياخشى تۇتۇش، كارخانىلار قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، بايلىقتىن پايدىلىنىشنى ياخشىلاش لازىم.

«3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسىنىڭ 3- قۇرۇلتىيى ئۆتكۈزۈلدى

خوتەن شەھىرىدە دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتى پۇختا، ياخشى ئىشلەنمەكتە

ۋەزىيىتى مۇقىم بولدى. ئاشلىق سودا سوممىسى تېز ئاشتى، مال باھاسىنىڭ ئۆرلەش نىسبىتى تۆۋەنلىدى، قاتناش - ترانسپورت ئەھۋالىمۇ ياخشى بولدى.

چىڭتۇتۇپ ياخشى ئىشلەپ، يىل ئاخىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئاز دېگەندە % 50 ىدە ئۈنۈم ھاسىل قىلىشقا ھەم بىر تۈركۈم نۇقتىلىق كارخانىلاردا كۆرۈنەرلىك

پىچان ناھىيىسىنىڭ لۈكچۈن بازىرىدا قوغۇننى تۇپراقسىز تېرىش لايىسىدىن بەشى ياسالدى. بۇ لايىسلاردىن يىلدا ئىككى قېتىم قوغۇن ئېلىنىپ، 5 - ۋە 11- ئايلاردا بازارغا سېلىنىدۇ، يىللىق مەھسۇلات مىقدارى ئالتە تونندىن ئارتۇق بولۇپ، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولماقتا.

سۈرەتتە: تېخنىك خادىم قوغۇن لايىسىنى كۆڭۈل قويۇپ تۈزەشتۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز ياۋشىنشېڭ فوتوسى

خىزمىتى پۇختا، ياخشى ئىشلەنمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **لى چىنمىن** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن شەھىرى يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، ئەمەلىي ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

خوتەن شەھىرى 1993 - يىلى دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشكە دائىر تۈرلەرنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى چىڭ تۇتۇپ، نامۇۋاپىق ھەق ئېلىش تۈرلىرىدىن 114 نى ئېنىقلاپ، دېھقانلارغا چېچىلغان 822 مىڭ 400 يۈەن سېلىقنى ئازايتقان، 1994- يىلى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان تۈرلەرنىڭ يېڭىباشتىن تۈرغۇزۇلۇشىنىڭ ئالدىنى ئالغان ھەم ئالدىنقى يىلدىكى ئاساستا يېڭىدىن سەككىز تۈرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، دېھقانلارنىڭ 75 مىڭ 300 يۈەن سېلىقىنى يېنىكلەتكەن، كەلسە - كەلمەس ئېلىنغان ھەقلەردىن 79 مىڭ 600 نەچچە يۈەننى ئېنىقلاپ چىققاندى؛ 1996 - يىلى يېزىلاردا كەنت دەرىجىلىك تەشكىلاتلارنى قېلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇشنىڭ ئەمەلىيلىشىشىنى تۇتۇپ، دېھقانلاردىن كۆپ ئېلىنغان سۇ پۇلى، مائارىپ قوشۇمچە پۇلىدىن 21 مىڭ 900 يۈەننى ئېنىقلاپ قايتۇرۇپ بەردى. شەھەر بويىچە ئۈچ يېزا، بىر بازار ئالغان يېزا بىر تۇتاش توپلايدىغان پۇل، كەنت قالدۇرۇقى دېھقانلار يىللىق كىرىمىنىڭ % 2.39 ىنىلا ئىگىلىدى.

بۇ شەھەرنىڭ دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش خىزمىتىدە ئۈنۈم ھاسىل قىلىشتىكى ئاساسىي ئۇسۇلى مۇنۇلاردىن ئىبارەت: بىرىنچى، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش بويىچە مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە ئەھمىيەت بەردى. ئىككىنچى، نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنى كۈچەيتتى. ئۈچىنچى، دېھقانلارنى زىيانغا ئۇچرىتىش دېلولىرىنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى.

رايونلۇق شۆبىسىنىڭ 3- قۇرۇلتىيى ئۆتكۈزۈلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۇدەن** خەۋەر قىلىدۇ: «3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسىنىڭ 3-قۇرۇلتىيى 4-ئاينىڭ 12-كۈنىدىن 4-ئاينىڭ 14-كۈنىگىچە ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى.

قۇرۇلتاي ئېچىلغاندا ئاپتونوم رايونىنىڭ رەھبەرلىرىدىن قېيۇم باھاۋۇدۇن، خوجىخان ھاكىموۋ، مىجىت ناسىر، ۋۇجياخېلار قۇرۇلتايغا قاتناشتى ۋە تەبرىكلىدى. «3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاۋۋېيجى ئالاھىدە كېلىپ قۇرۇلتايغا قاتناشتى ۋە يېتەكچىلىك قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومغا ۋەكالەتەن تەبرىك سۆزى قىلدى.

قۇرۇلتايدا «3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى 2-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ خىزمەت دوكلاتى ماقۇللاندى؛ «3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق 3-نۆۋەتلىك كومىتېتى ۋە «3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ مەملىكەتلىك 7-قۇرۇلتىيىغا قاتنىشىدىغان ۋەكىللەر سايلاپ چىقىلدى. قۇرۇلتايدا يەنە چېن شيەنمىن «3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسىنىڭ پەخرىي مۇدىرلىقىغا كۆرسىتىلدى ھەم ۋەزىپىسىدىن ئايرىلغان پېشقەدەم ئەزالارغا يېزىلغان ھۆرمەت خېتى ئوقۇپ ئۆتۈلدى.

«3-سېنتەبىر» ئىلمىي جەمئىيىتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى 3-نۆۋەتلىك كومىتېتىنىڭ 1-يىغىنىدا 3-نۆۋەتلىك كومىتېت دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزالىرى ۋە مۇدىرلىرى، مۇئاۋىن مۇدىرلىرى ۋە باش كاتىپى سايلاپ چىقىلدى. گۇڭ جىڭدۇڭ مۇدىرلىققا، ۋاڭ خەنشىڭ، چى ۋېنگۇڭ، ۋاڭ دېجى (قوشۇمچە باش كاتىپ)لار مۇئاۋىن مۇدىرلىققا سايلاندى.

پامىر ئېگىزلىكىدە تۇنجى نېفت قۇدۇقى چارلاندى
ئۇلۇغچاتتا بىر قۇدۇق بۇرغىلىنىشقا باشلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **جىن يىڭيۇ، يۈجېگلىن** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ ئۇلۇغچات ناھىيىسىدىكى قىزىلئۆي يېزىسىدا 4-ئاينىڭ 10-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئۇلۇغچات 1-قۇدۇقى بۇرغىلىنىشقا باشلىدى.

ئۇلۇغچات 1-قۇدۇقى جۇڭگو نېفت - تەبىئىي گاز باش شىركىتى يېڭى رايون ئىشلىرى بۆلۈمى قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ ئۇلۇغچات ناھىيىسىنى بۇرغىلىغان 1-نۇقتىلىق قۇدۇق.

1996 - يىلى، كەچ كۈز.

تەبىئەت شىخۇ يېزىلىرىغا ئۆزگىچە گۈزەللىك ئاتا قىلغانىدى، ئالتۇن رەڭدە تاۋلىنىپ تۇرغان بۈك - باراقسان دەل - دەرەخلەر، مېۋىلىك باغلار، بىر - بىرىگە تۇتاشقان كۆجۈم مەھەللىلەر، رەت - رەت سالا ئېتىزلار، ياپيېشىل بۇغداي مايسىلىرى كىشىنى ئۆزىگە مەھلىيا قىلاتتى.

بىزنىڭ شىخۇ شەھىرىنىڭ خۋاڭگوڭ (خانسارىيى دېگەن مەنىدە) بازىرىغا زىيارەتكە بارغان ۋاقتىمىز دەل مۇشۇنداق مەزگىلگە توغرا كەلگەچكە، ئەتراپتىكى ھەممىلا نەرسە بىزنى باشقىچە مەپتۇن قىلىۋالدى.

-شەھەرگە سودا ئىشى بىلەن بارغانمىدىڭىز؟ مىنبۇسنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى ئورۇندۇقتا بىز بىلەن ياندىشىپ ئولتۇرغان ئوتتۇرا ياشلىق ئىككى خەنزۇ دېھقاننىڭ قىلىشۋاتقان پاراڭلىرى دىققىتىمىزنى تارتتى.

- شۇنداق، ئۆتكەن يىلى كۈزدە يېڭى ئۆي سالغانىدىم، ئەمدى ئۆينى زىننەتلەش ئۈچۈن ماتېرىيال ئۇقۇشقىلى كىرگەن، سىزچۇ؟

- ئۆيدىكى باللارنىڭ غەلۋىسى بولمامدۇ، ئىككى يىل ئىلگىرى 14 دىيۇملۇق رەڭسىز تېلېۋىزور سېتىۋالغانىدۇق. مانا ئەمدى ئۇلار تېلېۋىزورنى كىچىككەن، قوشنىمىزنىڭكىدەك رەڭلىك تېلېۋىزور ئېلىپ بېرىسەن دەپ تۇرۇۋالدى، شۇ ۋەجىدىن شەھەرگە كىرگەن...

شوپۇرنىڭ سىگنال بېرىشى بىلەن ئۇلارنىڭ سۆھبىتى ئۈزۈلۈپ قالدى، مىنبۇس خۋاڭگوڭ بازىرىغا يېتىپ كەلگەنىدى.

خۋاڭگوڭدا شادلىق

(زىيارەت خاتىرىسى)

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **دولقۇن مۇھەممەت، مېھرىگۈل تۇردى**

بىز بازارلىق پارتكومنىڭ ئۆزگىچە سېلىنغان تۆت قەۋەتلىك خىزمەت بىناسىغا يېتىپ كەلدۇق ۋە بازارلىق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى شۇلوگفېينىڭ ئىشخانىسىغا كىردۇق، ئۆزئارا تونۇشۇپ سورىشىپ، تونۇشقىنىمىزدىن كېيىن بىز شۇجىغا بۇ يېزىغا زىيارەتكە كېلىشتىكى مەقسىتىمىز، بولۇپمۇ خۋاڭگوڭ يېزىسىنىڭ دېھقان، چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يېتەكلەش جەھەتتە ئىشلىگەن خىزمەتلىرىنى تونۇشتۇرۇپ بېرىشنى ئىلتىماس قىلدۇق. شۇجى ئىلتىماسىمىزنى خۇشاللىق بىلەن قوبۇل قىلدى.

- دېھقان، چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن ئىمكان قەدەر تېز قۇتۇلدۇرۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يېتەكلەش ھازىرقى يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا خىزمىتىدىكى مەركىزىي ۋەزىپە، - دېدى ئۇ گەپ باشلاپ، - شۇڭا بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 1993 - يىلىدىن باشلاپ بۇ ئىشنى مۇھىم ئىش قاتارىدا چىڭ تۇتتۇق. بازىرىمىزنى ناھىيە بويىچە ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشتىكى ئۈلگىلىك ئورۇن قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئىرادىسى بىلەن شۇ يىلى بازار بويىچە ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش بويىچە چوڭ مۇھاكىمىنى قانات يايدۇردۇق ھەم «بازاردا بىر قوللانما بولۇش، كەنتلەردە بىر توپلام بولۇش، ئائىلىلەردە بىر سەھىپە بولۇش»تىن ئىبارەت ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىشتىكى يېڭى پىكىر يولىنى ئوتتۇرىغا قويدۇق. بىز دۆلەت، ئاپتونوم رايون، ۋىلايەت، شەھەرنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش ئۆلچىمىگە مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلىرى، بازىرىمىزنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش بويىچە كۆرەش نىشانى ۋە پىلان كۆرسەتكۈچلىرىنى يىغىپ، بازىرىمىزنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىشتىكى قوللانما قىلدۇق. مۇشۇ قوللانمىغا ئاساسەن، كەنتلەر ئۆزلىرىنىڭ كونكرېت پىلان، كۆرسەتكۈچ، كونكرېت چارە - تەدبىرلىرى، ھەرقايسى دېھقان، چارۋىچى ئائىلىسىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئەھۋالى ئارخىپىنى يىغىپ توپلام قىلدى، ھەر بىر ئائىلە ئۆزلىرىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى ئاساس قىلىپ، ھاللىق

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

خوشۇت ناھىيىسى تاغارچى يېزىسىنىڭ زۇلۇمسۇ كەنتىدە تېلېفون ئورناتقان دېھقان ئائىلىسى 181 گە يەتتى، بۇ - كەنت ئومۇمىي ئائىلە سانىنىڭ % 79.3 ىنى ئىگىلەيدۇ.

لياۋشىنۋېن فوتوسى

ئەلنىڭ كۆزى ئادىل تارازا

- ئاپتونوم رايون بويىچە «ئىلغار خىزمەتچى» ئىمىن تۇرەك توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت**

مەكىت ناھىيىسىنىڭ غازكۆل يېزىسىدا 90- يىللاردىن بۇيان زور ئۆزگىرىش بولدى، يېزا ئىگىلىكىدىن يىلمۇ يىل مول ھوسۇل ئېلىندى، خەلق تۇرمۇشى ياخشىلاندى، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىم 1990- يىلدىكى 960 يۈەندىن 1995- يىلى 1915 يۈەنگە يەتتى. يېزا ھاللىق سەۋىيىگە يەتكەن يېزا قاتارىدىن ئورۇن ئالدى. نەتىجىلەر ئەلبومىنى ۋاراقلاپ، شان- شەرەپ مۇنبىرىگە كۆز تىككەن كىشى يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى ئىمىن تۇرەكنىڭ دېھقانلارنى روناق تاپقۇزۇش جەريانىدا ھارماي ئىشلىگەن سەركەردە ئىكەنلىكىنى بىلەلەيدۇ.

دېھقانلارنىڭ ئەقىدىسى

1965- يىلى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئىمىن تۇرەك يۇقىرى مەكتەپلەرگە بېرىپ ئوقۇش پۇرسىتىگە ئىگە بولالماي، ئائىلىسىگە قايتىپ، كەتمەن بىلەن ھەپىلەشتى. ئىمىن تۇرەكنىڭ ئەمگەكچانلىقى دېھقانلارنى قايىل قىلدى، دېھقانلار ئۇنى كەنتنىڭ بوغالتىرلىقىنى قىلىپ بېرىشكە تەيىنلىۋالدى. ئۇ بۇ جەرياندا كەنتنىڭ تۈرلۈك ھېساباتلىرىنى ئەستايىدىللىق بىلەن ئىشلەپ، دېھقانلارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشتى. ئارىدىن ئۇزاق ئۆتمەي ئۇ يەنە كەنتنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى بولدى. دېھقان پەرزەنتى ئىمىن تۇرەك يۇرتىدىكى قېرىنداشلىرىنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلاش يولىدا تەر ئاققۇزۇپ ئىشلىگەنلىكتىن، 1976- يىلى كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىلىقىغا سايلاندى. ئۇ زىممىسىگە يۈكلەنگەن ۋەزىپە ئېغىرلاشقانسېرى كەنتتىكى كادىرلار ۋە دېھقانلار بىلەن بىللە مۈرىنى- مۈرىگە تىرەپ ئىشلەپ، زەي، شورلۇق بۇ زېمىندا زور ئۆزگىرىش ھاسىل قىلدى. تەشكىل ۋە ئامما ئۇنىڭ قابىلىيىتىگە قايىل بولۇشتى. يېزىلىق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى بولغاندا، «دېھقان قېرىنداشلىرىم ماڭا شوتا بولدى. مەن ئۇلار ئۈچۈن ئىشلىشىم كېرەك! دېھقانلار ئۈچۈن ئاز -تولا پايدىلىق ئىش قىلىپ بېرەلىسەم، ئۇلارنىڭ ماڭا قىلغان ئەقىدىسىنى يەردە قويغىلى بولمەن...» دەپ ئويلىدى ۋە ئويلىغانلىرى بويىچە ئىشلەشكە كىرىشتى.

ئەقىدىنى ئاقلاش يولىدا

ئىمىن تۇرەك خەلقنىڭ ئەقىدىسىنى ئاقلاش ئۈچۈن جاپاغا چىداپ ئىشلىدى. ئارقىدا قالغان كەنتلەرنى باشلامچىلىق بىلەن ھۆددىگە ئېلىپ، قىياپىتىنى ئۆزگەرتىپ، باشقا كادىرلارغا ئۈلگە بولدى. 1989- يىلى يېزا باشلىقى بولغاندىن كېيىن «كونا چىگىش ئورۇن» - دۆگمەھەللە كەنتىگە كېلىپ، بىر يىل ئولتۇراقلىشىپ تۇرۇپ دېھقانلار بىلەن بىللە ئارقىدا قېلىشتىكى سەۋەبىنى تەھلىل قىلدى، ئورتاق پىكىر يۈرگۈزۈش، پىلان- تەدبىر تۈزۈش، كەنت بەنزىسىنى ئۆزگەرتىش قاتارلىق ئىشلارنى بىۋاستە تۇتۇپ، جاپاغا چىداپ ئىشلەش روھى كەم، يېڭىلىق يارىتىشقا جۈرئەت قىلمايدىغان، كونىلىق ئىدىيىسىدىن قول ئۈزەلمىگەن ئىككى كەنت كادىرىنى خىزمەتتىن قالدۇرۇپ، دېھقانلارغا ھەقىقىي باشلامچىلىق قىلالايدىغان، ئىسلاھاتنىڭ بوران- چاپقۇنىغا ماسلىشالايدىغان كادىرنى رەھبەرلىك ئورنىغا قويدى.

ئىمىن تۇرەكنىڭ تەشەببۇسى، كەنت يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسىدىكىلەرنىڭ ئاممىغا يېتەكچىلىك قىلىپ جاسارەت بىلەن ئىشلىشى نەتىجىسىدە 250 مو بوز يەر ئېچىلدى، 17 كىلومېتىر ئۆستەڭ چېپىلىپ، سۇغىرىش شارائىتى ياخشىلاندى. ئۇنىڭ بىلەن بۇ كەنتتە شۇ يىللىق كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىم 1800 يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى قاتاردىن ئورۇن ئالدى.

يېزىلىق پارتكوم شۇجىسى بولغان ئىمىن تۇرەك 1993- يىلى شارائىتى ناچار، باشقۇرۇشى قالايمىقان ياچاقتى كەنتىنى نۇقتا قىلىپ تۇتتى. ئۇ تۈرلۈك ئىشلاردا دادىللىق بىلەن تەدبىر قوللاندى، ئۇنىڭ كادىرلار ۋە ئاممىنى تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتىشكە سەپەرۋەر قىلىشى بىلەن 400 مو بوز يەر ئېچىلدى ۋە ئۇ ئېرىق- ئۆستەڭلىرى راۋانلاشقان، دەل - دەرەخلىرى تورلاشتۇرۇلغان ئۆلچەملىك سالا ئېتىزغا ئايلاندۇرۇلدى، يەتتە كىلومېتىر سۇغىرىش ئېرىقى سۇ سىڭمەسلەشتۈرۈلدى، 48 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ تۆت كۆز قۇدۇق قېزىلدى...

ئانا تۇپراق سېخى كېلىدۇ، ئەگەر كىمكى ئېرىنمەي تەر تۆكسە ئۇنىڭغا تۈگىمەس بايلىق ئاتا قىلىدۇ. ئىمىن تۇرەك ياچاقتى كەنتىدىكىلەرنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، كەنتنىڭ قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش جېڭىگە ياخشى قوماندانلىق قىلىۋىدى، دېھقانلار يەرگە راسا كۆچەپ ئىشلىدى. يەرمۇ دېھقانلارنىڭ ئۈمىدىنى يەردە قويمىدى. 1993- يىلى بۇ كەنتنىڭ پاختىسى 1400 دىن، ئاشلىقى 50 مىڭ كىلوگرام ئاشتى. دېھقانلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 170 يۈەن ئاشتى. بۇنىڭ بىلەن دېھقانلارنىڭ كۆڭلى خاتىرجەم بولۇشقا باشلىدى. جاپالىق ئەجرىنىڭ تەمىنى تېتىغان دېھقانلار ھاياجانلانغان ھالدا: «ئىمىن شۇجىغا ئوخشاش خەلقنىڭ غېمىنى يەيدىغان ياخشى كادىر بولسا، بىزنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە بۇرۇن يېتىشىمىزدە گەپ يوق!» دېيىشتى.

ئىمىن تۇرەك مانا مۇشۇنداق نەدە جاپالىق خىزمەت بولسا، شۇ يەردە، نەدە ئارقىدا قالغان ئورۇن بولسا شۇ يەردە ئامما بىلەن ئىچ قويۇن بولۇپ بىللە تەر تۆكتى. دېھقانلارمۇ ئۇنىڭغا قىلغان ئىشەنچ، ئەقىدىسىنىڭ بىكارغا كەتمىگەنلىكىدىن رازى بولۇشتى. 1994- يىل 4-ئاينىڭ 6- كۈنى غازكۆل يېزىسى تارىختا كۆرۈلمىگەن قاتتىق قۇم- بوران ئاپىتىگە ئۇچرىدى. يېزا بويىچە 8300 مو كېۋەزنىڭ سۇلياۋ يوپۇقىنى بوران ئۇچۇرۇپ كەتتى. ئۈمىدسىزلەنگەن بىر قىسىم دېھقانلار: «شېرىن خىيالىمىز كۆپۈككە ئايلاندىغۇ ئەمدى...» دېگىنىچە ئېتىزلىقتا بېشىنى تۇتۇپ، غەمكە پاتتى،

يۈەندىن ئارتۇق مائاشىنى كەنتنىڭ مەبلەغ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىۋېلىشىغا بەردى. بىر قېتىملىق ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش جېڭى ئاخىرلاشتى، ئىمىن تۇرەكنىڭ كۆزلىرى قىزىرىپ ئىچىشىپ كەتكەنىدى، كۆزىنىڭ ئاغرىقىدا بىرنەچچە كۈنگىچە بىئارام بولدى. ئەمما ئۇ كۆڭلىدە: «بۇنچىلىك جاپا چەكمىسەم، قانداقمۇ تەشكىل ۋە ئاممىنىڭ ئىشەنچىسىنى ئاقلىيالايمەن! ھەقىقىي كوممۇنىست، خەلقنىڭ ھەقىقىي چاكىرى بولغان كىشى ئەل ئۈچۈن كۆپرەك جاپا چېكىشى كېرەك!...» دېگەنلەرنى ئويلاپ، خەلق ئالدىدا ئادا قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلىرىنىڭ تېخىمۇ كۆپ، مۇرەككەپلىكىنى ھېس قىلدى...

قىيىنچىلىقى بارلارغا شەپقەت يەتكۈزۈش

ئىمىن تۇرەك يېزىدىكى قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرنىڭ شەپقەتچىسى بولۇشنى ئۇنتۇپ قالمىدى. ئۇ ھەمىشە باشقىلارغا: «بىز خەلقتىن ئايرىلساق، يىلتىزىمىز قۇرۇپ قالىدۇ. ھەرگىزمۇ ئۇلاردىن ئايرىلىپ قالماسلىقىمىز كېرەك!» دەپ كەلدى. بۇ سۆزگە راستىن ئەمەل قىلدىمۇ؟ ئۇ ئەمەل قىلدىلا ئەمەس، بەلكى ياخشى باشلامچى بولۇپ كەلدى.

1994- يىلى بۇ يېزىنىڭ باغئاۋات كەنتىدە نۇقتىدا تۇرۇپ ئىشلىگەن ئىمىن تۇرەك 5- مەھەللىدىكى قاسىم ئايۇپنىڭ يىللاردىن بۇيان كوللېكتىپقا 5000 يۈەن قەرزگە بوغۇلۇپ قالغانلىقىنى ئۇقتى. ئۇ قاسىم ئايۇپنى قەرزدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن كۆپ باش قاتۇردى. قاسىم ئايۇپنىڭ ئائىلىسىدە بەش جان بولۇپ، 31 مو يەر تېرىيتتى. مۇشۇنداق ئەھۋالدا ئۇ نېمىشكە ھازىرغىچە كونا قەرزلەرنىڭ ئاسارىتىدىن قۇتۇلالمىدى؟ ئىمىن تۇرەك تەكشۈرۈش، سىردىشىش ئارقىلىق ئۇنىڭ يەرگە ئوبدان مەبلەغ سالالمىغانلىقى ۋە ئوبدان پەرۋىش قىلالمىغانلىقىنى بىلدى. ئىمىن تۇرەك قاسىم ئايۇپقا سەككىز قاپ خىمىيىۋى ئوغۇت ئېلىپ بەردى، ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم ئۆيىگە بېرىپ پەن- تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكلىدى. كېۋەز مايسىلىرىنى باشقۇرۇش، زىيانداش

بۇلتۇر 4- ئاينىڭ 1- كۈنىدىن 9- كۈنىگىچە توختىماي ئۇدا يامغۇر يېغىپ، بىر قىسىم ئائىلىلەرنىڭ ئۆيلىرى خەتەرلىك بولۇپ قالغانىدى.

ئىمىن تۇرەك دەرھال يېزا باشلىقلىرى يىغىنى ئېچىپ، ئۆزى باشلامچىلىق بىلەن 500 يۈەن پۇلنى شىرە ئۈستىدە قويدى. بۇنىڭ بىلەن باشقىلارمۇ يامغۇر ئاپىتىگە ئۇچرىغانلارغا پۇل ئىئانە قىلىشقا باشلىدى. جەمئىي ئىئانە پۇل 7000 يۈەنگە يەتتى. بۇ پۇلنى 14 قىيىنچىلىقى بار ئائىلىنىڭ ئۆيلىرىنى رېمونت قىلىشقا ئىشلىتىپ، ئۇلارنى غەمدىن خالاس قىلدى...

پاك ياشىغاننىڭ ھۆرمىتى چوڭ

ئەمەل تۇتقان كىشى ئاممىنى ئۇنتۇپ مال- دۇنيا يىغىشقا بېرىلىپ كەتسە ئاممىدىن ئايرىلىپ قالىدۇ. ئىمىن تۇرەك ئۆزىنى پاك تۇتۇپ، ھەقىقىي كوممۇنىستلارغا لايىق ئىش قىلدى.

جالادۇن كەنتىدە توغۇلۇپ ئۆسكەن، كەنت، يېزىنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىكىنى ئۆتەپ كەلگەن ئىمىن تۇرەك ھازىرغا قەدەر ھوقۇقتا تايىنىپ، نەپسانىيەتچىلىك قىلمىدى. ئۇ ئەينى يىللاردا سېلىنغان ئۆيىدە ئولتۇرۇپ كەلدى، كوللېكتىپنىڭ ياغاچ، سېمونتىنى ئىشلىتىپ ئازادە يېڭى كۆركەم ئۆي سالمىدى. ئۇنىڭ ئايالى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن بولۇپ، بىلىم مەلۇماتى بار ئىدى. 1992- يىلى مائارىپ سىستېمىسى ئۇنىڭ ئايالىنى ئوقۇتقۇچىلىققا ئورۇنلاشتۇرۇپ قويۇشنى ئېيتقاندا، «مېنى پارتىيە تەربىيىلىگەن، ھوقۇقنى خەلق بەرگەن، بۇ ئىشتا مەن باشلامچى بولالمايمەن، ئەڭ ياخشىسى ئۆزى پۇل تۆلەپ ئوقۇپ، دىپلوم ئالغان دېھقانلارنىڭ پەرزەنتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك!» دېدى. ئۇنىڭ ئايالى دېھقان بولغاچقا، ھۆددىگە ئالغان سەككىز مو يەرنى تېرىش، يىغىش ئىشلىرىنى ئۆزى قىلدى، ئۈچ پەرزەنتى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ تىرىشىپ ئۆگىنىپ، ئىمتىھان بېرىپ ئالىي، ئوتتۇرا تېخنىكوملارغا ئوقۇشقا باردى.

ئۆزى پاك- دىيانەتلىك بولغان كىشىنىڭ گېپى ئۆتكۈر بولىدۇ، ئۆتكەن يىلنىڭ بېشىدا بىر قۇرۇلۇش ھۆددىگىرى كەنتلەرنىڭ قۇرۇلۇشىنى ھۆددىگە ئېلىش مەقسىتىدە، ئۇنىڭ ئۆيىگە 2000 يۈەن پۇل ئېلىپ كىردى. ئىمىن تۇرەك بۇ قۇرۇلۇش ھۆددىگىرىگە: «سىز مېنى چۈشەنمەمسىز، ئىشنى ئوچۇق - ئاشكارا قىلغان ياخشى، بۇ پۇلنى ئۆزىڭىز ئىشلىتىڭ» دەپ ئېلىشنى رەت قىلدى. ئىمىن تۇرەك مەلۇم بىر كادىرنىڭ ئۆيىدە كۆتۈلگەن ئۈچ قېتىملىق مېھمان چىقىمىنىڭ دېھقانلارغا چېچىلغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، يېزا بويىچە يېزا، كەنت، مەھەللە كادىرلىرىنى يىغىپ چوڭ يىغىن ئېچىپ، مېھمان بولغان ھەر بىر ئادەمدىن يۇقىرىسى 270 يۈەن، تۆۋىنى 30 يۈەندىن پۇل تۆلىتىپ ئېلىپ، ئامما ئارىسىدا كۈچلۈك تەسىر قوزغىدى. بۇ ئىش باشقا كادىرلارغا ئىبرەت ۋە ئەينەك بولدى.

خەلق بەرگەن ھوقۇقنى خەلق ئۈچۈن ئىشلىتىپ، ئۆزىنى پاك - دىيانەتلىك تۇتۇش ئىمىن تۇرەكنىڭ ئامما ئارىسىدىكى ھۆرمىتىنى تېخىمۇ يۇقىرى كۆتۈردى. شۇڭا دېھقانلار ئۇنىڭغا نېمە گېپى بولسا دەيدىغان، ئىشىنىدىغان بولدى. دېھقانلارنىڭ ئۇنىڭغا ناتوغرا قىلمىشلار توغرىلىق يازغان خېتى 180 پارچىدىن ئېشىپ كەتتى...

ئەلنىڭ كۆزى ئادىل تارازا

بارلىقىنى دېھقانلارنىڭ روناق تېپىپ، گۈللىنىشىگە بېغىشلىغان، 46 ياشلارنىڭ قارىسىنى ئالغان ئىمىن تۇرەك غازكۆل تەۋەسىدىلا ئەمەس، ناھىيە، ۋىلايەت، ئاپتونوم رايون بويىچە تونۇلۇشقا باشلىدى. ئۇ 1990- يىلدىن بۇيان ناھىيە بويىچە ئۇدا «مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى» بولۇپ كەلدى، 1994- يىلى قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە «مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسى»، 1993- يىلى ۋە 1994- يىلى «ئىلغار خىزمەتچى» بولدى. 1995- يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «ئىلغار خىزمەتچى» بولۇپ باھالىنىپ، ئاپتونوم رايون قۇرۇلغانلىقىنىڭ 40 يىللىقىنى تەبرىكلەش مۇراسىمىغا قاتناشتى. بۇ شان- شەرەپلەرنى خەلق بەرگەن، ئەلۋەتتە.

ئىمىن تۇرەك ھەقىقىي خەلق ئوغلى بولۇشقا لايىق ئادەم. ئۇ خەلق بەرگەن ھوقۇقنى خەلق ئۈچۈن ئىشلەتتى. ھەرگىزمۇ ئۆزىنى سەمرىتىش كويىدا بولمىدى. ئىمىن تۇرەك ھازىر مەكىت ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇئاۋىن ھاكىملىقىنى ئۈستىگە ئېلىپ، ئىسلاھاتنىڭ جەڭ تۇلپارىنى يېڭى نىشانغا قاراپ چاپتۇرماقتا.

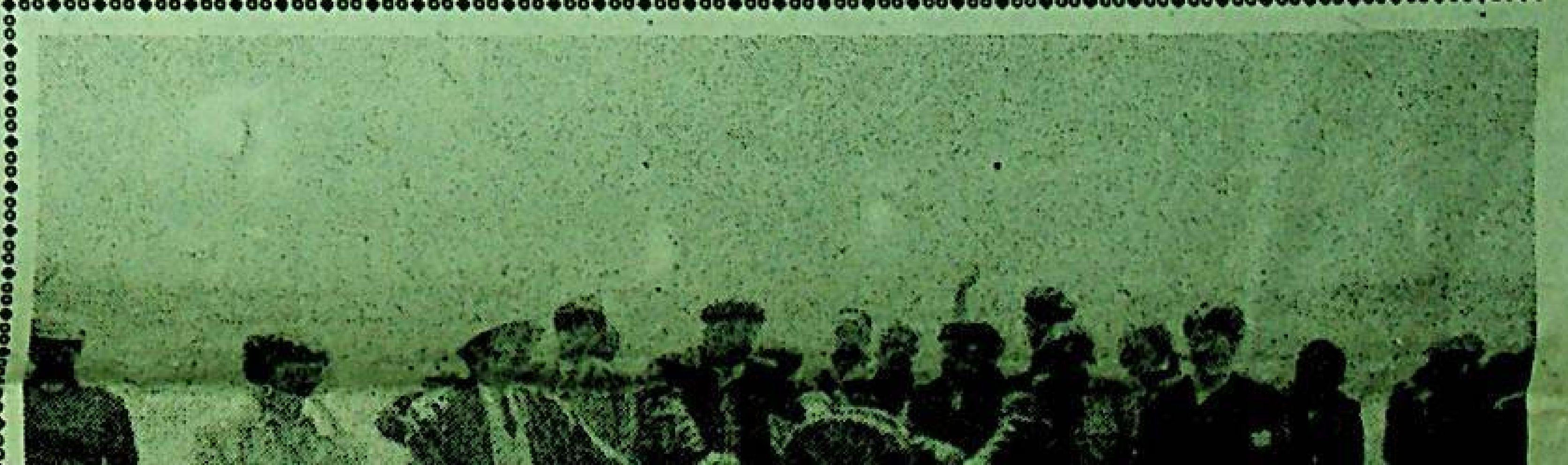

ئۆيگە 2000 يۈەن پۇل ئېلىپ كىردى. ئىمىن نىشانغا قاراپ چاپتۇرماقتا.

پەيزاۋات ناھىيىسى چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈردى

پەيزاۋات ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 1990- يىلىدىن بۇيان، چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇشتىكى مۇھىم بۆسۈش ئېغىزى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، چارۋا ماللارنىڭ تاۋارغا ئايلىنىش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈردى. نەتىجىدە چارۋا ماللارنىڭ سانى ئۆتكەن يىلى 700 مىڭ تۇياققا يېتىپ، 1992- يىلدىكىدىن 81 مىڭ تۇياق ئاشتى، كىشى بېشىغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 2.5 تۇياق چارۋا توغرا كەلدى. چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشى يۈكسەلگەنلىكتىن، بازارلارنى گۆش بىلەن تەمىنلەشمۇ ياخشى بولدى.

سۈرەتتە: ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى ئۇنىۋېرسال سودا بازىرىدا قاسساپلار گۆش ساتماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋىرى ۋە فوتوسى

ئىپتىزلىقتا بېشىنى تۇتۇپ، غەمكە پاتتى، يىغلاشتى...

ئىمىن تۇرەك قاتتىق چىقىۋاتقان بوراندا كەنتمۇ كەنت يۈرۈپ دېھقانلارنى ھەرىكەتلەندۈرۈپ، زىياننى تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈردى. دۆڭمەھەللە كەنتىگە بارغاندا كېۋەزلىكتىكى دېھقانلار ئۈنى يۈز - كۆزلىرى، كىيىم - كېچەكلىرى توپىغا مىلىنىپ كەتكەنلىكتىن تونىيالماي قېلىشتى. بوران توختىدى، ئەمما تېمپېراتۇرا تۆۋەنلەپ كەتكەنلىكتىن، يېزا بويىچە 20 مىڭ مو كېۋەز ئۇرۇقى سېسىپ كەتتى. يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ زىياننى تولۇقلاش ئۈچۈن: «ئون كۈن زەربىدارلىق بىلەن جەڭ قىلىپ، ئاپەت ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ، مول ھوسۇلنى قولغا كەلتۈرەيلى» دېگەن چاقىرىقنى چىقاردى. يېزا باشلىقلىرى دائىرە بويىچە ھۆددىگە ئېلىپ، دېھقانلارنى ئۇرۇق سېسىپ كەتكەن يەرگە قايتا ئۇرۇق سېلىشقا سەپەرۋەر قىلىپ، زىيانغا ئۇچرىغان يەرنى بىر ھەپتىدىلا قايتا تېرىپ بولدى. بۇ چاغدا ئىمىن تۇرەك ئاپەت ئەڭ ئېغىر بولغان باغئاۋات كەنتىدە تۆت كۈنگىچە ئېتىز بېشىدىن ئايرىلمىدى. دۆڭمەھەللە كەنتى 250 مو كېۋەزنىڭ سۇلياۋ يوپۇقىنى بوران ئۇچۇرۇپ كېتىپ، مەبلەغ مەسىلىسىدە قىيىنچىلىققا دۇچ كەلگەندە، ئىمىن تۇرەك ۋە يېزىدىكى ئون كادىر 8000

مايىسىلىرىنى باشقۇرۇش، زىيانداش ھاشاراتلاردىن مۇداپىئە كۆرۈش بويىچە جانلىق ئەمەلىي دەرس ئۆتتى. ئىمىن تۇرەكنىڭ ئىقتىسادىي ۋە پەن- تېخنىكا جەھەتتىن زېرىكمەي ياردەم قىلىشى نەتىجىسىدە، قاسىم ئايۇپنىڭ يىللىق كىرىمى 19 مىڭ يۈەنگە يەتتى. ئۇ كوللېكتىپقا بوغۇلۇپ قالغان كونا قەرز ۋە يەرگە سالغان مەبلەغنى قايتۇرۇپ، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمنى 1000 يۈەنگە يەتكۈزدى. ئۇنىڭ بۇلتۇر كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىمى 1700 يۈەنگە يەتتى.

بۇ كەنتنىڭ 10- مەھەللىسىدە ئولتۇرۇشلۇق ئايتىللاخاننىڭ تۆت بالىسى بولۇپ، ئۇ يولدىشى ئۆلۈپ كەتكەنلىكتىن تۇرمۇشتا قىيىنلىپ قالغانىدى. ئىمىن تۇرەك ئايتىللاخاننىڭ تۇرسۇنجان ئىسىملىك 11 ياشلىق بالىسىنى ئوغۇل قىلىۋالدى، ئايتىللاخانغا ھەر ئايدا ئىككى خالتا ئاق ئۇن، بىر كىلوگىرام ياغ ئېلىپ بېرىپ، تۇرمۇشىدىكى قىيىنچىلىقنى يېنىكلەشتۇردى. ئايتىللاخانمۇ ھەر 15 كۈندە بىر قېتىم ئىمىن تۇرەكنىڭ ئۆيىدە تۇرۇۋاتقان ئوغلىنى يوقلاپ تۇردى.

ئىمىن تۇرەك تۇرسۇنجاننى ئۆز ئوغلىدەك كۆرۈپ، ياتىدىغان ئۆيىنى ئايرىم قىلىپ «قارلەيلىسى» ماركىلىق تېلېۋىزوردىن بىرنى ئېلىپ بەردى. ئۇنىڭ باللىرى ئوبدان ياردەم قىلغانلىقتىن تۇرسۇنجان كىتاب- ژۇرناللارنى بىمالال ئوقۇيالايدىغان بولدى.

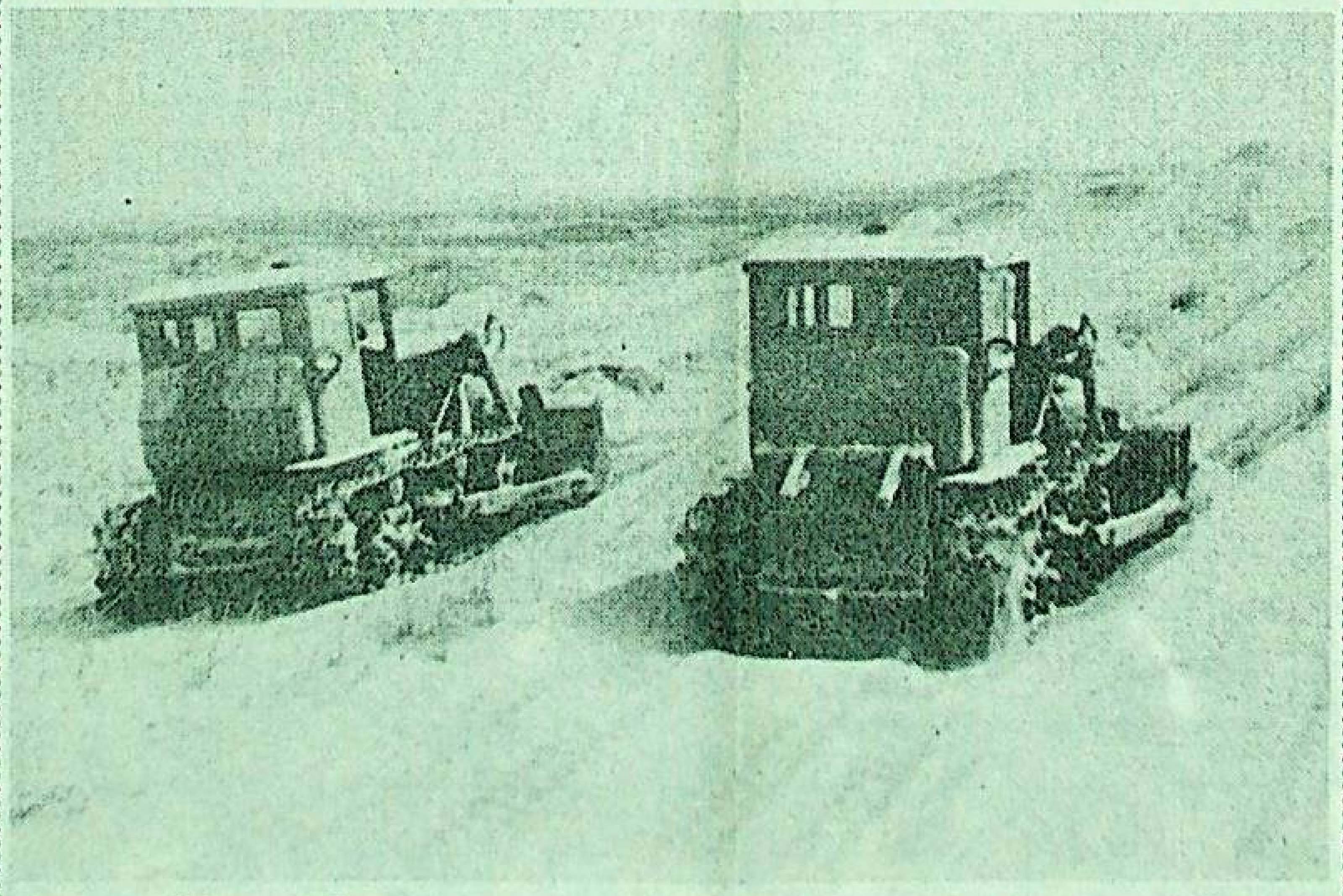

كۇچا ناھىيىسى تېرىلغۇ يەرنى قوغداش بىلەن بىللە، بوز يەر ئېچىشنى چىڭ تۇتتى. ئۆتكەن بىر يىل 40 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ 48 مىڭ 700 مودىن ئارتۇق بوز يەر ئېچىپ، بۇنىڭ 60% تىن كۆپرەكىگە زىرائەت تېرىپ پايدىلاندى.

سۈرەتتە: بېھشباغ يېزىسىدىكى دېھقانلار توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى ئارقىلىق بوز يەر ئاچماقتا.

ئەبەيدۇللا مەھمۇت فوتوسى

بورتالا شەھەرلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى يەرنى ھەقلىق ئىشلىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: بورتالا شەھەرلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان يەرنى ھەقلىق ئىشلىتىش خىزمىتىگە بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ھەقلىق ئىشلىتىش ھەققى يىغىشنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلىدى.

بۇ ئىدارە «بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ بوز يەر ئېچىشنى باشقۇرۇش ۋاقىتلىق بەلگىلىمىسى»نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇردى. ئۆتكەن يىلى بوز يەر ئېچىشنى ئومۇمىيۈزلۈك تەكشۈرۈش خىزمىتىنى ئاياغلاشتۇرغاندىن كېيىن، دەرھال خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئېچىش تۈرى يولغا قويۇلغىنىغا ئۈچ يىلدىن ئاشقان دۆلەت ئىلكىدىكى يەردىن ھەقلىق ئىشلىتىش بويىچە ھەق يىغىش خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن چىڭ تۇتتى. بۇ جەرياندا شەھەرنىڭ شەرقىي قىسىم رايونىدا ھەر بىر مو يەردىن 30 — 50 يۈەن غەربىي قىسىم رايونىدا ھەر بىر مو يەردىن 20 — 30 يۈەن ھەق ئېلىش ئۆلچىمىنى يولغا قويدى. 2- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ئۇلار دۆلەت ئىلكىدىكى يەرنى ھەقلىق ئىشلىتىش ئۆلچىمى بويىچە 500 مىڭ يۈەن يەر ئىشلىتىش ھەققى يىغىۋېلىپ، شەھەرنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپە قوشتى.

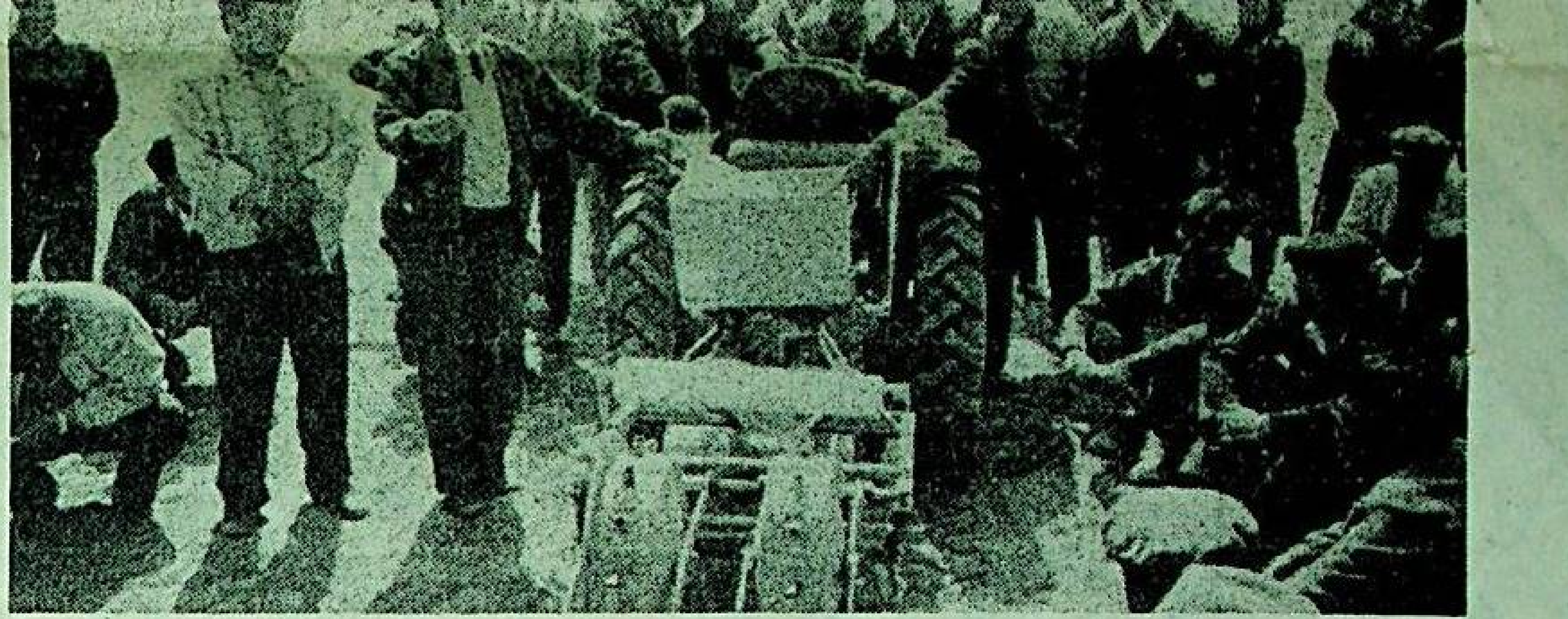

شايار ناھىيىسى كېۋەز ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، كېۋەز تېرىلغۇ سۈپىتىنى چىڭ تۇتتى.

سۈرەتتە: ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى قايلور يېزىسىنىڭ ئاغدۇڭ 4- كەنتىدە سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ كېۋەز تېرىش ماشىنىسىنى تەڭشەش، ئىشلىتىش توغرىسىدا يېزا كادىرلىرىغا دەرس ئۆتمەكتە.

. **تۇرسۇن ياسىن** فوتوسى

پوسكام ناھىيىسىدە يېزا ئىگىلىكىنىڭ ماشىنىلىشىش نىسبىتى 98% كە يەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ياسىن ئوسمان** خەۋەر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، يېزا- بازار، مەيدان، كەنتلەر ۋە دېھقانلارنىڭ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى ۋە يۈرۈشلەشكەن ھەر خىل تىپتىكى چاتما- سايمانلارنى كۆپلەپ سېتىۋېلىشىغا پائال مەدەت بېرىپ، يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈردى.

ناھىيىنىڭ پائال مەدەت بېرىشى بىلەن ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شىركىتى يېزا- كەنتلەر ۋە دېھقانلار ئەڭ ئېھتىياجلىق ماشىنا- تراكتور ۋە چاتما سايمانلارنى كۆپلەپ يۆتكەپ كېلىپ، تەمىنلەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى. ئۇلار ناھىيە بويىچە 15 ئورۇندا يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مۇلازىملىق پونكىتى، 19 ئورۇندا ماي بىلەن تەمىنلەش پونكىتى قۇرۇپ، ئۇنى يېزا، كەنت ۋە دېھقانلار ئۈچۈن ئاكتىپ مۇلازىملىق قىلدۇردى. ئۆتكەن يىلى ناھىيە بويىچە يەنە 6 مىليون 230 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، 163 چوڭ- كىچىك تراكتور، 427 چاتما- سايمان سېتىۋېلىنىپ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ سانى كۆپەيتىلدى. ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەكتىپى ئۆتكەن يىل 3- ئايدىن بۇ يىل 3 - ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە ئۈچ قارار تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ، ئاساسىي قاتلاملار ئۈچۈن 281 شوپۇر يېتىشتۈرۈپ بەرگەندىن سىرت، ئوخشاش بولمىغان مەشغۇلات تەلىپىگە ئاساسەن، ئاساسىي قاتلام پونكىتلىرىدا تەربىيىلەش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، 3276 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلەپ، ئۇلارنى ئېتىز- ئېرىق مەشغۇلات قائىدىسى، مەشغۇلات سۈپىتى، ئۆلچىمى، ماشىنا- سايمانلارنى ئاسراش مەشغۇلاتى قاتارلىق بىلىملەرنى توغرا ئىگىلىۋېلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ناھىيىدىكى كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى سېتىۋېلىش ئاكتىپلىقى ئېشىپ، بۇ يىل 3- ئايغىچە ناھىيە بويىچە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ ئومۇمىي ئېنېرگىيە كۈچى 46 مىڭ 740 كىلوۋاتقا يېتىپ، ئالدىنقى يىلىنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 3.3% كۆپەيدى، ھەر خىل تىپتىكى تراكتور 2685 كە يېتىپ، 5.8% كۆپەيدى. ئۆتكەن يىلى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى تىجارەت كىرىمى 26 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 2 مىليون 590 مىڭ يۈەن ساپ كىرىم قىلىندى. ناھىيە بويىچە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەشغۇلات مىقدارى 3 مىليون 470 مىڭ ئۆلچەملىك موغا يەتتى؛ بۇنىڭ ئىچىدە ماشىنا بىلەن ئاغدۇرۇلغان يەر 452 مىڭ موغا، ماشىنا بىلەن ئۇرۇق سېلىنغان كۆلەم 301 مىڭ موغا، ماشىنا بىلەن سۇلياۋ يوپۇق يېپىلغان كۆلەم 221 مىڭ موغا يېتىپ، ئاغدۇرۇش، ئۇرۇق سېلىش، يوپۇق يېپىش قاتارلىق ئاساسلىق مەشغۇلات تۈرلىرىنىڭ ماشىنىلىشىش نىسبىتى ئايرىم- ئايرىم ھالدا 98.7%، 98% ۋە 99.5% كە يەتتى.

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاماكا ساھەسىدىكى ساختىلىققا، ئەتكەسچىلىككە زەربە بېرىش كۈرىشى بەلگىلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

ئاپتونوم رايونلۇق تاماكا مونوپول تىجارىتى ئىدارىسى، شىنجاڭ گېزىتى ئۇيغۇر مەخسۇس بەتلەر بۆلۈمى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇردى

ئۆتكەن بىر يىلدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك كۆك تاماكا مونوپول تىجارىتى ئىدارىلىرى مەملىكەتلىك كۆك تاماكا مونوپول تىجارىتى خىزمەت يىغىنىدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان تاماكا ساھەسىدىكى ساختىلىققا، ئەتكەسچىلىككە قاتتىق زەربە بېرىشتىن ئىبارەت مۇھىم خىزمەت ۋەزىپىسىنى تولۇق ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ ساختىلىققا، ئەتكەسچىلىككە زەربە بېرىش كۈرىشىنى پائال قانات يايدۇردى.

تاماكا ساھەسىدىكى ساختىلىققا، ئەتكەسچىلىككە زەربە بېرىش كۈرىشىدە ئاساسلىقى تۆۋەندىكى ئىككى تۈرلۈك خىزمەت چىڭ تۇتۇپ ئىشلەندى. بىرىنچىدىن، ئاپتونوم رايونىمىز تەۋەسىدىكى تاماكا بازارلىرى ئىنىقلىنىپ تەرتىپكە سېلىنىپ، ساختا، ناچار تاماكا سېتىش قىلمىشلىرىنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىش بويىچە بىر مەيدان كۈرەش ئېلىپ بېرىلدى. ئۈرۈمچى ۋە بايىنغولىن كۆك تاماكا مونوپول تىجارىتى شۆبە ئىدارىسى تاماكا بازارلىرىنى تەكشۈرۈش جەريانىدا 1000 يەشىككە يېقىن ساختا، ناچار تاماكىنى قولغا چۈشۈردى. ساختا، ناچار تاماكا ساتقان 12 تىجارەتچىنىڭ تاماكا تىجارىتى كىنىشكىسىنى ئەمەلدىن قالدۇردى. بايىنغولىن تاماكا مونوپول شۆبە ئىدارىسى يەنە تاماكا تىجارەتچىلىرى بىلەن «قانۇنلۇق تىجارەت قىلىش مەسئۇلىيەتنامىسى» ئىمزالاپ، ئۇلاردىن قانۇن بويىچە تىجارەت قىلىشنى تەلەپ قىلدى ھەمدە ساختا، ناچار تاماكا ساتماسلىق، ئەتكەسچىلىك قىلماسلىق، گۇۋاھنامىسىز تاماكا يۆتكىمەسلىك، گۇۋاھنامىسىز توپ ساتماسلىق ھەققىدە بەلگىلىمە چىقاردى. ئىككىنچىدىن، يول تەكشۈرۈش خىزمىتى كۈچەيتىلىپ، تاماكا ئەتكەسچىلىكىگە قاتتىق زەربە بېرىلدى. تەپتىش ئورگانلىرىنىڭ ماسلىشىشى بىلەن يول تەكشۈرۈش داۋامىدا تۆت قېتىملىق قانۇنسىز تاماكا يۆتكەش دېلوسى پاش قىلىندى. پوچتا ئارقىلىق قانۇنسىز ئەۋەتىلگەن 400 يەشىكتىن ئارتۇق ساختا، ناچار تاماكا قولغا چۈشۈرۈلدى.

ستاتىستىكىغا قارىغاندا، بۇلتۇر ئاپتونوم رايون بويىچە 22 مىڭ 713 يەشىك ساختا، ناچار تاماكا قولغا چۈشۈرۈلگەن. بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئورۇن ۋە شەخسلەرگە 4 مىليون 90 مىڭ يۈەن جەرىمانە قويۇلغان. نەتىجىدە تاماكا ساھەسىدىكى ساختىلىققا، ئەتكەسچىلىككە زەربە بېرىش كۈرىشىدە يېڭى نەتىجە قولغا كەلتۈرۈلگەن.

دەريا ھەسەن

قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز **خۇدابەردى ئابدۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىلىك تەمىنات- سودا كوپېراتىپى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى دائىملىق خىزمەتلەرگە باشتىن ئاخىر سىڭدۈرۈپ ئېلىپ بېرىپ، ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ كوپېراتىپ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى. ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا دائىر ھۆججەت - ماتېرىياللارنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنى غايىلىك، ئەخلاقلىق، مەدەنىيەتلىك بولۇشقا يېتەكلىدى. 115 خىلدىن ئارتۇق ئۇيغۇرچە خەنزۇچە گېزىت - ژۇرنال ۋە بىليارت، تېنىس توپ، شاھمات قاتارلىق مەدەنىي مەشغۇلات بۇيۇملىرىنى سېتىۋېلىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرگە مەخسۇس پائالىيەت ئۆيى قۇرۇپ بەردى. 60 مىڭ يۈەن پۇل سەرپ قىلىپ، كۆلىمى 384 كۋادرات مېتىر كېلىدىغان بىر ۋاسكېتبول مەيدانى ياسىدى. بۇ كوپېراتىپ يەنە ئىشچى- خىزمەتچىلەرنى قەرەللىك ھالدا ئارغامچا تارتىش، تېنىس توپ، ۋاسكېتبول، ۋالىبول مۇسابىقىلىرىگە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى بېيىتىش بىلەن بىللە، ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئارىسىدا جۇشقۇن، جانلىق كەيپىياتنى بارلىققا كەلتۈرۈپ، تۈرلۈك خىزمەتلەرنىڭ ياخشى ئېلىپ بېرىلىشىغا ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت ھازىرلىدى.

لوپ ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسى ئارمىيە بىلەن بىرلىكتە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىپ، ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

لوپ ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسى مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇپ، شۇ جايدا تۇرۇشلۇق قوراللىق ساقچى قىسىم ئوتتۇرا ئەترىتى بىلەن بىرلىكتە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىپ، ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۇ ئىدارە ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇشتا چىڭ تۇرۇپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشنى ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇھىم شەرتى سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مەزمۇنىنى تېخىمۇ بېيىتىش ئۈچۈن، 1994 - يىلدىن باشلاپ ناھىيىدە تۇرۇشلۇق قوراللىق ساقچى قىسىم ئوتتۇرا ئەترىتى بىلەن ھەربىي ۋە خەلق ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، بىرلىكتە مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش بويىچە دوستلۇق ئورناتتى. شۇنىڭدىن باشلاپ ئىككى ئورۇننىڭ رەھبەرلىرى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋە كوماندىر- جەڭچىلەرگە بولغان سىياسىي - ئىدىيىۋى تەربىيە، مۇقىملىق تەربىيىسى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى كۈچەيتتى. رەھبەرلەر مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، توغرا كەيپىياتنى ئەۋج ئالدۇرۇش، دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈرۈشتە باشلامچى بولدى. قەرەللىك ھالدا تۈرلۈك سۆھبەت يىغىنى ۋە مول مەزمۇنلۇق دوستلۇق پائالىيەتلىرىنى ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈردى. كوماندىر - جەڭچىلەر ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ 250 ئادەم (قېتىم) كۈچ تەشكىللەپ ئاشلىق ئىدارىسىنىڭ ئاشلىق پىششىقلاپ ئىشلەش، يۆتكەش ئىشلىرىغا خالىسانە ياردەملەشتى. ئۇن زاۋۇتىنىڭ ئۈسكۈنىلىرىنى رېمونت قىلىش، كۆچەت تىكىپ مۇھىتنى ياخشىلاش ئىشلىرىنى ئىزچىل چىڭ تۇتتى. ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسى ئوتتۇرا ئەترەتنىڭ تەمىنات ئاشلىقىنى ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بېرىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى. ئۇلار يەنە ئوتتۇرا ئەترەتنىڭ ئىشخانىسىنى رېمونت قىلىپ، بىگىلاپ بەردى ۋە بىر دانە توڭلاتقۇ ئېلىپ بېرىپ، ئوتتۇرا ئەترەتنىڭ تۇرمۇش ئىشلىرىغا قولايلىق يارىتىپ بەردى.

تۇرغۇن تاشتۆمۈر

باي ناھىيىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى تەكلىپ، پىكىرلەرنى بېجىرىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋەلى** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى خەلق ۋەكىللىرى بەرگەن تەكلىپ، تەۋسىيە، پىكىرلەرنى بېجىرىش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلىمەكتە.

بۇلتۇر ئېچىلغان ناھىيىلىك 11 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 4 - يىغىنىدا خەلق ۋەكىللىرى تەرىپىدىن ئويبازار مەكتىپىنىڭ ئوقۇتۇش بىناسىنى سېلىش، ياكوچا يولىغا شېغىل ياتقۇزۇش قاتارلىق 136 پارچە تەكلىپ، تەۋسىيە، پىكىر ئوتتۇرىغا قويۇلغانىدى. دائىمىي كومىتېت بۇنىڭغا ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلىپ، تەكلىپلەرنى تۈرگە ئايرىپ، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئالاقىدار تارماقلارنىڭ بېجىرىشىگە تاپشۇرۇپ بەردى ھەمدە بېجىرىش خىزمىتىگە بولغان نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، بەلگىلەنگەن مۇددەت ئىچىدە تەكلىپلەرگە جاۋاب بېرىلىشنى ئىشقا ئاشۇردى. ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتى رەھبەرلىرى ۋەكىللەرنىڭ ۋە ئاممىنىڭ سادالىرىغا ئەھمىيەت بېرىپ، يېتەرلىك مەبلەغ ۋە ماشىنا ئاجرىتىپ ياكوچا يولىغا بىر كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا شېغىل ياتقۇزدى. ناھىيىلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ تاشلىنىپ قالغان چالا قۇرۇلۇشىنى پۈتتۈردى. ئىككى مەكتەپنى يېڭىدىن سالدى. ھۆكۈمەت پارتگۇرۇپپىسى ئويبازار باشلانغۇچ مەكتىپىنىڭ ئوقۇتۇش بىناسىنى سېلىش قاتارلىق ئىككى تەكلىپنامىگە قارىتا قارار ماقۇللاپ ئەمەلىيلەشتۈردى. دائىمىي كومىتېت مەخسۇس تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتىپ ئەھۋال ئىگىلىدى. تەكلىپلەرنىڭ بېجىرىلىش ئەھۋالىنى تەكشۈردى ۋە خەلق ۋەكىللىرىدىن پىكىر ئالدى. بۇ جەرياندا ئاممىنىڭ 38 پارچە تەكلىپنىڭ جاۋابىدىن نارازى ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىن، مەخسۇس دائىمىي كومىتېت يىغىنى ئېچىپ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بۇ جەھەتتىكى دوكلاتىنى ئاڭلاپ، بېجىرىلمىگەن ۋە ھەل قىلىنمىغان تەكلىپلەرنى دەرھال ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى. نەتىجىدە، دائىمىي كومىتېتنىڭ ھەيدەكچىلىكى، ھاكىملارنىڭ بىۋاسىتە يېتەكچىلىكى ئاستىدا بېجىرىلمەي كەلگەن تەكلىپلەر ئەمەلىيلىشىپ بېجىرىلىشكە باشلىدى. ناھىيە خەلق ئاممىسىغا قىلىپ بەرمەكچى بولغان يەتتە تۈرلۈك ئەمەلىي ئىش ئاساسىي جەھەتتىن ئەمەلىيلەشتى. دائىمىي كومىتېت ھازىرغا قەدەر ئاممىدىن كەلگەن 43 پارچە ئەرزنى قوبۇل قىلىپ، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ بېجىرىشىگە تاپشۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمەلىيلىشىش نىسبىتىنى % 94.2 كە يەتكۈزدى.

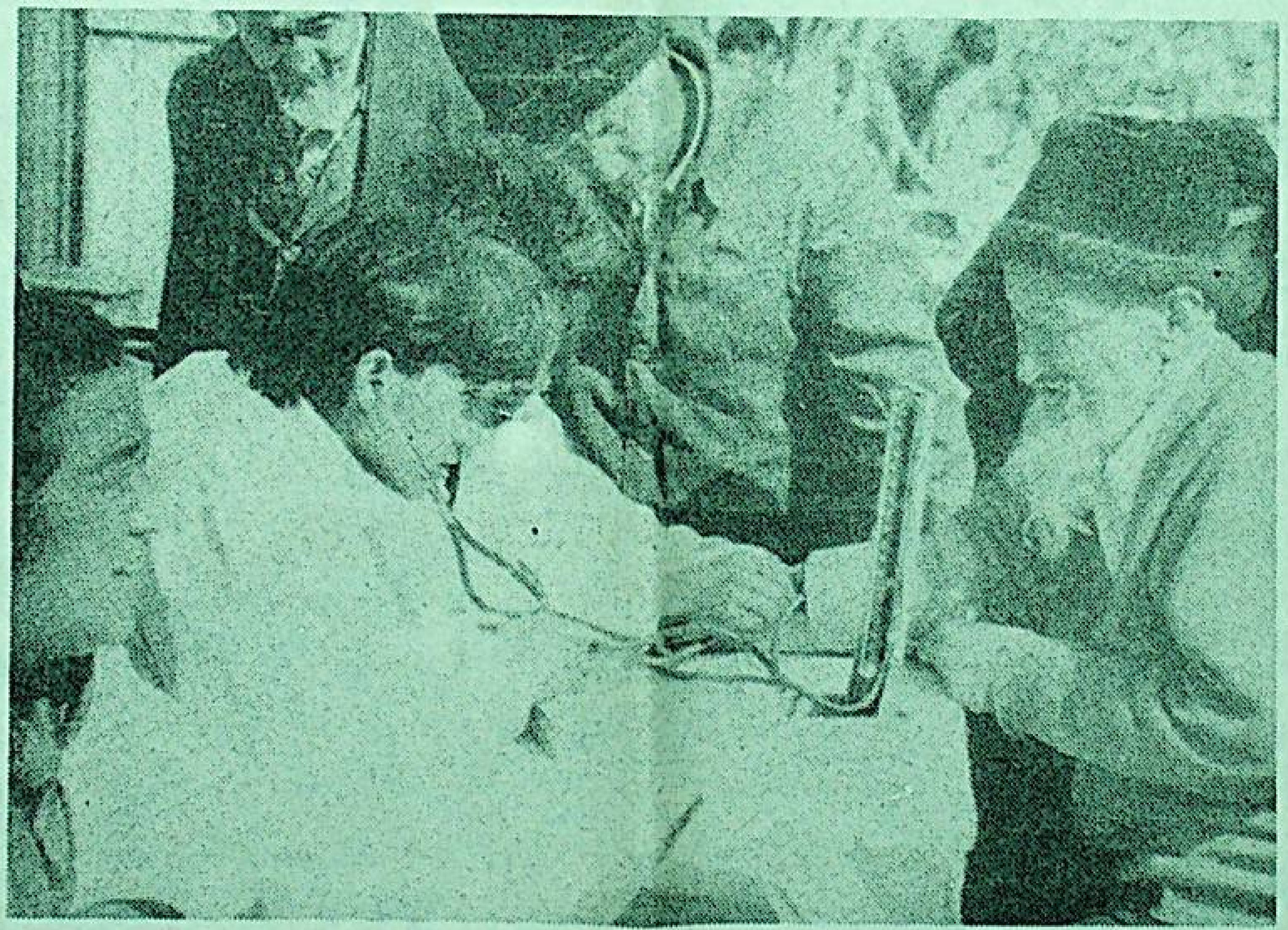

قەشقەر ۋىلايەتلىك ئىتتىپاق كومىتېتى 3 - ئاي كىرگەندىن بۇيان، ئىتتىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلارنى «ياش پىداكارلار» پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ئاممىغا ئىللىقلىق يەتكۈزۈشكە سەپەرۋەر قىلغانىدى. 3 - ئاينىڭ 17 - كۈنىگىچە ۋىلايەت بويىچە 40 مىڭدىن ئارتۇق ھەر مىللەت ئىتتىپاق ئەزاسى ۋە ياش شەھەر - بازار، يېزا - قىشلاقلاردا ئۆزلىرىنىڭ كەسپ ئالاھىدىلىكى بويىچە تۈرلۈك شەكىلدىكى ئىجتىمائىي مۇلازىملىق پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىپ، دەۋرىمىز ياشلىرىنىڭ خالىس تۆھپە قوشۇش، جەمئىيەتكە ئۆزىنى بېغىشلاش، باشقىلارغا ئىللىقلىق يەتكۈزۈشتەك ئالىيجاناب خىسلىتىنى نامايان قىلدى.

سۈرەتتە: قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسىدىكى تىببىي خادىملار كوچىلاردا ھەقسىز كېسەل كۆرمەكتە.

مەتىمىن ئوبۇل فوتوسى

ئىمتىھان بېرىش ئالدىدىكى ئىدىيىۋى تەييارلىق توغرىسىدا

ئوسمان ئۆمەر

ھەر يىلى 4 ـ ۋە 10 ـ ئاينىڭ ئاخىرقى شەنبە، يەكشەنبە كۈنلىرى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىمىزدا ئالىي ماارىپ ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچىلەردىن ئىمتىھان ئېلىنىدۇ. 5 ـ ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدىكى شەنبە، يەكشەنبە كۈنلىرى مەملىكەت بويىچە چوڭلار مائارىپىنىڭ تۈرلۈك چوڭلار ئالىي مەكتەپ ھەم تېخنىكۇملىرىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىمتىھانى ئېلىنىدۇ، 7 ـ ئاينىڭ ئالدىنقى يېرىمى ئىچىدە بولسا، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكۇملارغا ئىمتىھان ئېلىنىدۇ. 6ـ ئاينىڭ ئاخىرى ۋە 7 ـ ئاينىڭ باشلىرىدا ئالىي مەكتەپ، ئالىي تېخنىكوم ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم ھەم ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ يۇقىرى يىللىقىغا كۆچۈش ئىمتىھانى ئېلىنىدۇ. ھازىر يۇقىرىقى ھەرقايسى تۈرلەر بويىچە ئىمتىھان ئېلىش خىزمىتى ئارقا ـ ئارقىدىن باشلىنىش ئالدىدا تۇرىدۇ. بۇ ھەر بىر ئىمتىھان بەرگۈچى ئۈچۈن جىددىي پەيت بولۇپ، ئۇزۇن يىللىق ئۆگەنگەن بىلىملىرىدىن خۇلاسە چىقىرىلىدىغان ھالقىلىق مەزگىل ھېسابلىنىدۇ. شۇڭا بۇنداق چاغدا ئىمتىھانغا قاتناشقۇچىلاردا جىددىيلىشىش، ئەنسىرەش، ئۇيقۇسىزلىق، خۇدىنى يوقىتىپ قويۇش قاتارلىق نورمالسىز روھىي ھالەت پەيدا بولىدۇ.

پسىخولوگىيە ئىلمىنىڭ تەتقىقاتىدىن قارىغاندا، يۇقىرىقىدەك روھىي ھالەتنىڭ كېلىپ چىقىش سەۋەبى تۆۋەندىكىدەك بىر نەچچە خىل بولىدىكەن.

1) كەيپىيات تولىمۇ جىددىيلىشىپ كېتىپ، ئىچى تىت ـ تىت بولۇش، بۇ خىل ئەھۋال دىققەتنى مەركەزلەشتۈرەلمەسلىكنى، ئۆگەنگەن بىلىملىرىنى قوبۇل قىلىش ئىقتىدارى ۋە ئۇنى ئەستە قالدۇرۇش قابىلىيىتىنىڭ تۆۋەنلەپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن مىڭە ئىشلىتەلمەسلىك، «ئۆزى بىر جايدا، كۆڭلى ھەر جايدا» بولۇش ھالىتى كېلىپ چىقىدۇ. پسىخولوگىيىلىك تەجرىبىگە ئاساسلانغاندا، كىشىلەرنىڭ دىققەت ـ ئېتىبارى بىلەن پۈتۈن زېھنىنى بىر ئىشقا قارىتىش ۋاقتى ئىنتايىن قىسقا بولىدىكەن. يەنى دىققەت ئېتىبارىنىڭ داۋام قىلىش ۋاقتى تەخمىنەن ئۈچ سېكۇنتتىن 24 سېكۇنتقىچە بولىدىكەن. دىققەت ـ ئېتىبارنىڭ داۋاملىشىشى تۈگىگەندىن كېيىن يېڭى غىدىقلاشنى قوبۇل قىلىشقا ھازىرلىنىدىكەن، يەنى دىققەت ـ ئېتىبارى باشقا بىر مەسىلىگە كۆچۈشكە تەييارلىق قىلىدىكەن. شۇڭا ئىمتىھان بەرگۈچى كىشى ئاغلىق ھالدا كەيپىياتىنى تەڭشەپ تۇرۇپ، دىققەتنى مەركەزلەشتۈرەلمەسلىكنىڭ نورمال پسىخىكىلىق ھادىسە ئىكەنلىكىنى توغرا تونۇپ، ئۆزىنى پات ـ پات ئاگاھلاندۇرۇپ تۇرۇشى لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا، مىڭە ئىشلىتەلمەسلىكتەك قاتمال ھالەتنى تۈگەتكىلى بولىدۇ.

2) بەزى ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ ئۆزىگە بولغان ئىشەنچىسى تولۇق ئەمەس، ئۇلار ئىمتىھاننى ياخشى بېرەلمەي قالارمەنمۇ؟ ئىمتىھاندىن ئۆتەلمەي قالارمەنمۇ؟ دەپ ئەنسىرەيدۇ ياكى ئۈمىدسىزلىنىدۇ. بۇنداق روھىي ھالەت چوڭ مېڭىنىڭ قوبۇل قىلىش، پىششىقلاپ ئىشلەش، ساقلاش ۋە تاللىۋېلىش ئىقتىدارىنى ناھايىتى زور دەرىجىدە تۆۋەنلىتىۋېتىدۇ.

ئۈمىدسىزلىك كەيپىياتىمۇ كىشىلەرنىڭ جىسمانىي كۈچى ۋە ئەقلىي ئىقتىدارىنى زور دەرىجىدە تۆۋەنلىتىۋېتىدۇ، ھەتتا ئادەمنى گاڭگىرىتىپ قويىدۇ.

ھەرقانداق نورمال ئادەمنىڭ ھەممىسىنىڭ ئۆزىگە چۇشلۇق ئارتۇقچىلىقى بولىدۇ، لېكىن جەمئىيەتتىكى نۇرغۇن ئامىللارنىڭ تەسىرى تۈپەيلىدىن، بەزى كىشىلەردە ئۆزى ئۆزىگە ئىشىنىش كەيپىياتى كەم بولۇش، ئۆزىنى تۆۋەن كۆرۈش تۇيغۇسى پەيدا بولىدۇ. شۇڭا ئىمتىھانغا قاتناشقۇچى ھەربىر كىشى ئۆزىگە بولغان ئىشەنچىنى ھەرگىز يوقاتماسلىقى لازىم. خارۋارد ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ پروفېسسورى جېمىس ئەپەندى: «ئادەتتىكى كىشىلەر ئۆزلىرىدە يوشۇرۇنغان ئىقتىدارنىڭ ئوندىن بىر قىسمىنىلا جارى قىلدۇرالايدۇ» دېگەنىدى. بۇنىڭدىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئىمتىھان بەرگۈچى ھەر بىر كىشىدە ئۈمىدۋارلىقمۇ، ئۈمىدسىزلىكمۇ بولىدۇ. ئۈمىدۋارلىقى كۈچلۈك بولغان چاغلاردىمۇ يەنىلا ئۈمىدسىزلىكنىڭ ئىپادىسى كۆرۈلۈپ تۇرىدۇ. ئۆزىدە جىددىيلىشىش ۋە مەغلۇپ بولۇشتىن قورقۇش روھىي ھالىتى بولغانلىقتىن، ئۆزىنىڭ روھىي كەيپىياتىنى ئۆزى ئۆزىگە ئىشىنىش كەيپىياتى كەم بولغان ئەندىزىگە سېلىۋالىدۇ ـ دە، نەتىجىدە زورۇر بولمىغان ئەنسىزلىك يۈز بېرىپ، ئۆزىدىكى مۇقىم روھىي كەيپىياتنى تەۋرىتىپ قويىدۇ. شۇڭا ئىمتىھان بەرگۈچى ئىمتىھان مەيدانىغا كىرىشتىن بۇرۇن ئۆزىنىڭ روھىي ھالىتىدىكى خاتىرجەملىكنى ساقلاش ئۈچۈن، ئىختىيارىي ھالدا ئۆزىنىڭ كۈچلۈك ھالىتى بىلەن ئاجىز ھالىتىنى سېلىشتۇرۇپ، بۇ قېتىمقى ئىمتىھاندا «چوقۇم غەلىبە قازىنىمەن» دەيدىغان كۈچلۈك روھىي ھالەتنى تىرىشىپ تۇرغۇزۇشى كېرەك.

3) بەزى ئوقۇغۇچىلار ئىمتىھان مەزگىلىدە ناھايىتى جاپالىق ئۆگىنىدۇ. قانغۇدەك ئۇخلىمايدۇ، نورمال ئوزۇقلانمايدۇ. تەنتەربىيە ۋە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىگە قاتناشمايدۇ. شۇنىڭ بىلەن بەدەنگە ئوزۇقلۇق يېتىشمەسلىك، چوڭ مېڭىگە ئوكسىگېن يېتىشمەسلىك سەۋەبىدىن ئۆگىنىش ئۈنۈمى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ئۇزاق مۇددەت بىر خىل دەرسنىلا تەكرار قىلىۋەرگەندە چوڭ مېڭە توقۇلمىلىرىنىڭ بىر بۆلىكى ئۇزۇنغىچە ھاياجانلىنىش ئىچىدە تۇرۇپ قوغداش خاراكتېرىدىكى تورمۇزلىنىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ ـ دە، چوڭ مېڭە ئۇچۇق بولماي، تەكرارلاش نەتىجىسىگە تەسىر يېتىدۇ. شۇڭا ئىمتىھان بەرگۈچى كىشى تەكرارلاش بىلەن دەم ئېلىشنى مۇۋاپىق تەڭشەپ ئورۇنلاشتۇرۇشى لازىم. ئالدى بىلەن كۈنتۈزلۈكنى توختىتىپ، تەركىبىدە ئاقسىل ماددىسى مول بولغان يېمەكلىكلەر بىلەن ياخشى ئوزۇقلىنىشى كېرەك. كەچتە بالدۇرراق يېتىپ، كېچىسى يەتتە ـ سەككىز سائەت قېنىپ ئۇخلىشى، چۈشتە بىر سائەت ئەتراپىدا خاتىرجەم ئۇخلاشقا كاپالەتلىك قىلىشى لازىم. چۈنكى ياخشى ئۇخلىغاندا كېيىنكى ئىشلارنىڭ نورمال ئېلىپ بېرىلىشىغا ياخشى شارائىت يارىتىلىپ، ھاردۇقنى چىقىرىپ نېرۋا ھۈجەيرىلىرىنىڭ نورماللىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرگىلى بولىدۇ.

ئىلمىي ئۇسۇلدا مىڭە ئىشلىتىش كېرەك. يەنى ئەستە قالدۇرۇشنىڭ يۇقىرى ئۈنۈملۈك ۋاقتىدىن توغرا پايدىلىنىشقا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. ئەتىگەندە ئورنىدىن تۇرغاندىن كېيىنكى بىر سائەت ۋاقىت، چۈشتىن بۇرۇن سائەت سەككىزدىن ئونغىچە بولغان ۋاقىت، ئۇخلاشتىن بۇرۇنقى بىر سائەت ۋاقىت بىر كۈنلۈك مەشغۇلات ئىچىدىكى ئەستە قالدۇرۇشنىڭ ئەڭ ئۈنۈملۈك ۋاقتى، بولۇپمۇ سەھەر ۋاقتى ۋە ئۇخلاشتىن ئىلگىرىكى بىر سائەت ۋاقىت ئەستە قالدۇرۇشنىڭ ئېخىمۇ ئۈنۈملۈك ۋاقتى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. مۇشۇ ۋاقىتلار ئېگىلىۋېلىش قىيىن بولغان ئاتالغۇلارنى، يىلنامىلەرنى، ئادەم ئىسىملىرىنى، يەر ـ جاي ناملىرىنى، تەگلىمە ۋە فورمۇلالارنى، تىل ئۆگىنىشتە ئۇچرايدىغان قىيىن خەت، سۆزلۈكلەرنى ئۆگىنىش، يادلاشقا ئورۇنلاشتۇرۇلسا ئىنتايىن مۇۋاپىق بولىدۇ.

4) ئىمتىھانغا تەييارلىق قىلىش مەزگىلى باش كۆتۈرمەي دەرس تەييارلاش، دەپ قارالسا، ئۇ ھالدا قولغا كەلتۈرىدىغان مۇۋەپپەقىيەتنىڭ ئانچە ئۈنۈملۈك بولمايدۇ. دەرۋەقە، دەرس تەييارلاش ئىنتايىن مۇھىم. ئەمما، مۇۋاپىق دەم ئېلىشمۇ مۇھىم. شۇڭا دەرس تەييارلىغاندا ھەر ئىككى سائەتتىن كېيىن، بىر ئاز دەم ئېلىپ گىمناستىكا ئويناش، يېڭى ھاۋادىن كۆپرەك نەپەسلىنىش ئارقىلىق چوڭ مېڭىنىڭ ئارام ئېلىشىغا ئىمكانىيەت يارىتىش كېرەك. ھەر ئىككى سائەتلىك تەكرارلاشتىن كېيىن، مۇۋاپىق ۋاقىت چىقىرىپ گىمناستىكا ئويناپ بەرسە قان ئايلىنىش ياخشىلىنىپ، مىڭە سەگەكلىشىدۇ، چارچىغان نېرۋىلار ياخشى دەم ئېلىپ، مەركىزىي نېرۋا سىستېمىسىنىڭ قوزغىلىش ھەم تورمۇزلىنىشنى تەڭشەپ، نېرۋىنىڭ ئىشلەش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرىدۇ. ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى تېز ئەسلىگە كېلىپ، كېيىنكى دەرسلەرنى ياخشى تەكرار قىلىشقا شارائىت يارىتىلىدۇ. تەكرارلايدىغان دەرسلەرنىمۇ ۋاقىتقا مۇۋاپىق تەقسىملەش لازىم. ئەڭ ياخشىسى ھەر ئىككى سائەتتە بىر قېتىم دەرسنى ئالماشتۇرۇپ تەكرارلاش كېرەك.

5) بىر قىسىم كىشىلەردە ئىمتىھان مەيدانىدا ھودۇقۇش ئەھۋالى كۆرۈلىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئادەتتە پىششىق بىلىدىغان بىلىملىرىنىمۇ ياخشى جاۋاب بېرەلمەيدۇ، كەيپىيات جەھەتتىن جىددىيلىشىپ، جاۋاب يازغاندا قولى تىترەيدۇ، تەرلەيدۇ. ھودۇقۇش ئېغىرراق بولغانلاردا بېشى قېيىش، كۆڭلى ئاينىپ، بىئارام بولۇش ئەھۋاللىرى كۆرۈلۈپ، تەپەككۇرنىڭ چوڭقۇرلۇق دەرىجىسى ۋە چاققانلىقى تەسىرگە ئۇچراپ، ئەستە قالدۇرۇش مەركىزىي نېرۋا سىستېمىسى تورمۇزلىنىش ھالىتىگە ئۆتىدۇ ـ دە، پىكىر قىلىش يولىدا توسالغۇ پەيدا بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئادەتتە پىششىق بىلىدىغان، ئاددىي دەپ قارايدىغان نەرسىلەرنىمۇ ئۇنتۇپ قېلىپ، قايتا ئەسلىيەلمەيدۇ.

ئۇنداقتا قانداق قىلغاندا ئىمتىھان مەيدانىدا ھودۇقۇپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ؟ مېنىڭچە، ئىمتىھان سوئاللىرىغا جاۋاب بەرگەندە ئالدى بىلەن، ئۆزى ئاسان دەپ قارىغانلىرىغا جاۋاب بېرىش، ئاندىن قىيىنلىرىغا ئۆتۈش لازىم. مۇشۇنداق قىلغاندا، ئادەمدە تەدرىجىي خۇشاللىق ھېسسىياتى شەكىللىنىپ، ئىشەنچىسى ئېشىشقا باشلايدۇ ھەمدە كەيپىياتىمۇ بارا ـ بارا تۇراقلىشىدۇ. بۇنداق قىلىشنىڭ ئىمتىھان مەيدانىدا ھودۇقۇپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا پايدىسى بولىدۇ.

6) ئىمتىھاننىڭ ئەھمىيىتىنى توغرا تونۇپ، ھەددىدىن زىيادە جىددىيلىشىپ كەتمەسلىك، سوغۇققان، تەمكىن بولۇش كېرەك. ئىمتىھان سوئالىنى قولغا ئېلىپلا ھودۇقۇپ كېتىدىغانلار سوئال قەغىزىنى ئالدىراپ ئاچماي، ئۆزىنى بىر ئاز بېسىۋېلىپ، كەيپىياتى نورماللاشقاندا ئاندىن سوئالنى كۆرۈپ چىقىش كېرەك. جاۋاب يېزىش كەيپىياتىنى تەدرىجىي تۇراقلاشتۇرۇپ، ئىشەنچىنى ئاشۇرۇپ، ئىمتىھاندىن قەتئىي قورقمايدىغان روھىي ھالەتنى تۇرغۇزۇپ، كۆڭلى ـ كۆكسىنى ئازادە تۇتۇش كېرەك.

7) دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك يەنە بىر مەسىلە، ھەر بىر مەيدان ئىمتىھاندىن كېيىنكى روھىي ھالەت مەسىلىسى، بەزى ئىمتىھان بەرگۈچىلەر بىرىنچى مەيدان ئىمتىھاندىن چىققاندىن كېيىن، نەتىجىسىنىڭ قانداق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ئېغىر بېسىق، تەمكىن ـ سالماق بولۇپ ئالدىنقى مەيداندىكى تەجرىبىلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا يەكۈنلەپ، كېيىنكى مەيدان ئىمتىھاننى ياخشى بېرەلەيدۇ. بۇ خىل روھىي ھالەت ئۇلارنىڭ ئۆزىنىڭ ئەقلىي قابىلىيىتىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، كېيىنكى ئىمتىھاننى ياخشى بېرىشىدە ئاكتىپ رول ئوينايدۇ. لېكىن بىر قىسىم كىشىلەر بىرىنچى مەيدان ئىمتىھاننى خېلى ياخشى بېرەلىگەنلىكىدىن پەخىرلىنىپ خۇدىنى يوقىتىپ، كۆرەڭلەپ كېتىدۇ. كېيىنكى ئىمتىھاندا نەتىجىگە ئېرىشىشىمدە مەسىلە يوق دەپ قارايدۇ. بۇ خىل ھاكاۋۇرلۇق روھىي ھالىتى ئۇلارنى كېيىنكى مەيدان ئىمتىھانغا سەل قارايدىغان قىلىپ قويىدۇ. شۇنىڭ بىلەن زېھنىي ئىقتىدارنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشقا تەسىر يېتىدۇ ـ دە، كېيىنكى ئىمتىھاندا قىيىنچىلىققا يولۇقسا ئالاقزادە بولۇپ كېتىدۇ. يەنە بەزىلەر باركى، ئۇلار بىرىنچى مەيدان ئىمتىھاننى ياخشى بېرەلمىگەنلىكىدىن مەيۈسلىنىپ، روھسىزلىنىپ، سالپىيىپ كېتىدۇ. كېيىنكى مەيدان ئىمتىھانغا نىسبەتەن ئىشەنچىسىنى يوقىتىپ قويىدۇ. بۇ خىلدىكى ئىمتىھان بەرگۈچىلەر ئالدىنقى مەيدان ئىمتىھاندىكى تەجرىبىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، پاسسىپ روھىي ھالەتنى چۆرۈپ تاشلاپ، ئالغا قاراپ، ئىشەنچىسىنى ئاشۇرۇشى، ئەڭ زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ، كېيىنكى مەيدان ئىمتىھاندا مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشقا بەل باغلىشى كېرەك.

8) ئىمتىھان ئېلىنىدىغان پەنلەرگە ئائىت ماتېرىيال تېپىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ تەييارلىق قىلىشمۇ ئىمتىھان بېرىش ئالدىدىكى ئىدىيىۋى تەييارلىقلارنىڭ مۇھىم بىر تەركىبىي قىسمى.

ئىمتىھان سوئالى پۈتۈن كىتابنىڭ بېشىدىن ئاخىرىغىچە ھەممە يېرىدىن بىر تۇتاش چىقىرىلىدىغان بولغاچقا، ئىمتىھان بەرگۈچى بۇ مەزمۇن بەك مۇھىم، شۇڭا بۇنى تولۇق ئۆگىنىشىم كېرەك، ئاۋۇ مەزمۇن ئانچە مۇھىم ئەمەس، شۇڭا ئۇ ئىمتىھانغا چۈشمەسلىكى مۇمكىن، دەيدىغان «تەلەي سىناش» ئىدىيىسىدىن ساقلىنىپ، كېرەكلىك ماتېرىيالنى تېپىپ، باشتىن ئاخىر تولۇق كۆرۈپ، ئەستايىدىل تەييارلىق قىلىشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندىلا «يۈرەك توم» ھالدا ئىمتىھانغا قاتنىشىپ، ياخشى نەتىجىنى قولغا كەلتۈرگىلى بولىدۇ.

دۆلەتنىڭ بۇ يىللىق نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرى بېكىتىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دۆلەت پىلان كومىتېتى يېقىندا دۆلەتنىڭ 1997- يىللىق بېكىتىلگەن نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرى ھەممە ئۇنىڭغا ئالاقىدار ئىشلار توغرىسىدا تەلەپلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى.

دۆلەت پىلان كومىتېتى مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى:

1) تارماقلار، جايلار، پۇل مۇئامىلە ئاپپاراتلىرى، شۇنىڭدەك ئالاقىدار ئورۇنلار «مۇھىم نۇقتىغا، قۇرۇلۇشنىڭ پۈتتۈرۈلۈشىگە، ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈشىگە كاپالەتلىك قىلىش، يېڭىدىن ئىش باشلىنىدىغان تۈرلەرنى قاتتىق تىزگىنلەش» پرىنسىپى بويىچە دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە ئىشلىتىلىدىغان مەبلەغنى پائال ئەمەلىيلەشتۈرۈشى ۋە ئۇنىڭ ئۆز ئورنىغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈلۈشىگە كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

2) مەبلەغ سېلىش تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى پائال چوڭقۇرلاشتۇرۇش كېرەك. ئالاقىدار تەرەپلەر تۈر قانۇنىي ئىگىسى مەسئۇلىيەت تۈزۈمى، تۈر كاپىتال تۈزۈمى ۋە قۇرۇلۇش قىلىشنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇش تۈزۈمىنى زور كۈچ بىلەن يولغا قويۇپ، بازار مېخانىزمىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشى كېرەك.

3) ئالاقىدار تەرەپلەر ماسلىشىشنى كۈچەيتىپ، دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىدە كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىپ، دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

4) نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىدە تۈر باشقۇرۇشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، «كۈچنى تىزگىنلەش» (قۇرۇلۇش سۈپىتى، قۇرۇلۇش مۇددىتى، قۇرۇلۇش تەننەرخى)نى قەتئىي تۈردە ياخشى يولغا قويۇپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان - ئىقتىسادچىل بولۇش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، قۇرۇلۇش تەننەرخىنى تىرىشىپ تۆۋەنلىتىش، مەبلەغنىڭ ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش كېرەك.

5) تارماقلار، رايونلارنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلارنى باشقۇرۇش ئورۇنلىرى پائال تۈردە ئالاقىدار تارماقلار بىلەن بىرلىكتە نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلاردا ئىسلاھاتنى پائال چوڭقۇرلاشتۇرۇش، تۈر باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، قۇرۇلۇش تەننەرخىنى تىزگىنلەش، مەبلەغنىڭ ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش قاتارلىق جەھەتلەردە مەيدانغا كەلگەن تىپلارنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىشى، تەقدىرلىشى، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشى كېرەك.

6) دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە ئىشلىتىلىدىغان مەبلەغنىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، تارماقلار، جايلار ۋە ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىدىن كەلسە - كەلمەس ھەق ئېلىشى، كەلسە - كەلمەس سېلىق چېچىشى ۋە كەلسە - كەلمەس مەبلەغ توپلىشىنى قاتتىق مەنئى قىلىش كېرەك. نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى ئۈستىگە ئالغان ئورۇنلار ھەر خىل ناتوغرا يوللار بىلەن ھەق ئېلىشنى رەت قىلىشقا ھوقۇقلۇق.

7) ئىقتىسادىي تەپتىش تارماقلىرى دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىگە بولغان تەپتىش ۋە نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىشى كېرەك.

غەربىي شىمال رايونىدا ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشى تېز سۈرئەتتە ئاشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئۈرۈمچى خەۋىرى. يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسى نىسپىي ئاجىز بولغان غەربىي شىمال رايونىدا ھازىر ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشى تېز سۈرئەتتە ئېشىش باسقۇچىغا كىردى. بۇلتۇر غەربىي شىمال رايونىدا ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى ئۆتكەن يىلدىكىدىن 6 مىليون توننىدىن كۆپرەك ئاشتى. بۇنىڭ ئىچىدە شەنشىدە % 33.7، نىڭشىيادا % 26.9، گەنسۇدا % 25 ئاشتى؛ شىنجاڭ ۋە چىڭخەيدە% 10 كە يېقىن ئاشتى. بۇ تېز ئېشىش سۈرئىتى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتتى. غەربىي شىمال رايونىدا ئاشلىقنىڭ يىللىق ئېشىشى بويىچە تارىختا ئەڭ يۇقىرى رېكورد يارىتىلدى.

غەربىي شىمال رايونى دۆلىتىمىزدە ئاساسلىق ئاشلىق كەمچىل رايونلارنىڭ بىرى بولۇپ، ئاھالىلەر ئاشلىق يېيىشتە ئۇزاقتىچە باشقا جايلاردىن ئاشلىق يۆتكەپ كېلىپ يېيىشكە تايىنىپ كەلگەنىدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان غەربىي شىمال رايونى ئاشلىقنى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇھىم ئورنىغا قويۇپ، 10 مىليارد يۈەن مەبلەغ سېلىپ، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشىنى مەركەز قىلغان يېزا ئىگىلىك ئاساسىي قۇرۇلۇشىنى تېزلەتتى. تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى مۇقىملاشتۇرۇش ۋە كۆپەيتىش ئاساسىدا تونىلىق ئاشلىق ئېتىزى، قۇرغاق يەرلەردە شال يېتىشتۈرۈش، قوش 1000 جىڭ ھوسۇل بېرىدىغان زىرائەتلەرنى يېتىشتۈرۈش، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ زىرائەت تېرىش قاتارلىق ئىلغار، ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكىلارنى كېڭەيتىپ، ئاشلىقنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى ئاشۇردى.

ھوسۇلنى ئاشۇرۇشتا ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولغان كۆممىقوناق غەربىي شىمال رايونىنىڭ كۆممىقوناقتىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش تۈرى بولۇپ قالدى. تولۇقسىز ستاتىستىكىغا قارىغاندا، غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايوندا بۇلتۇر كۆممىقوناق تېرىلغۇ كۆلىمى 30 مىليون مودىن كۆپرەككە يەتكەن. بۇلاردىن باشقا، غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايون ئۆزلىرىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئاشلىقتا ئۆزىنى ئۆزى تەمىنلەش قۇرۇلۇشى، ئۆلكە بويىچە 1000 جىڭ ھوسۇل ئېلىش قۇرۇلۇشى، سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېمپېراتۇرىنى ساقلاش قۇرۇلۇشى قاتارلىق ئوندىن ئارتۇق قۇرۇلۇش تۈرىنى ئارقا- ئارقىدىن يولغا قويۇپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى ئىلگىرى سۈردى.

غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايون يەنە ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشقا دائىر پەن تەتقىقاتى ۋە تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيىلەشنى كۈچەيتىپ، مۇھىم نۇقتىنى يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش، سۈپەتلىك سورتلارنى تاللاش، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى يوقىتىش، ئىلمىي ئۇسۇلدا ئوغۇتلاش ۋە تەننەرخى تۆۋەن، ئۈنۈمى يۇقىرى بولغان تېرىقچىلىق تېخنىكىسى قاتارلىق جەھەتلەرگە قارىتىپ، ئۇنى يېزىلاردا پائال كېڭەيتتى ۋە يولغا قويدى.

خۇاڭگۇگۇدا شادلىق

(بېشى 1 - بەتتە)

سەۋىيىگە يېتىش بويىچە ئائىلە پىلانىنى تۈزۈپ چىقتى، بۇ ئائىلە ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش نىشانى ۋە تەدبىرى، «ھاللىق سەۋىيىنىڭ ئۆلچىمى نېمە؟»، «مەن ھاللىق سەۋىيىدىن قانچىلىك يىراق؟»، «مەن ھاللىق سەۋىيىگە قانداق يېتىمەن؟» دېگەن مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى بازاردىن كەنتلەرگىچە، كەنتلەردىن ھەر بىر ئائىلىگىچە ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش كۈرەش نىشانى بويىچە ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ، تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، مەسئۇلىيەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، پۈتۈن بازارنى تېزرەك ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يېتەكلەشتە زور رول ئوينىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 1995 - يىلى 3 - ئايدا بازىرىمىزدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە بىزنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە راۋاجلاندۇرۇشقا ماس كېلىدىغان ئۈنۈملۈك يول تېپىپ چىقىشقا يېتەكلىدى، نەتىجىدە ھەرقايسى كەنتلەر دېھقانچىلىقنى ئاساس قىلغان، ھەرقايسى كەسىپلەر تەڭ راۋاجلانغان ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئەندىزىسىنى بەرپا قىلىش يولىدا ئەستايىدىل ئىزدەندى. مەسىلەن: يەنجى، جاناسبەي كەنتلىرى ھاۋارايى ۋە تۇپرىقىنىڭ پاختىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا ماس كېلىدىغانلىقىدەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، ھەر يىلى 5000 مو يەرگە كېۋەز تېرىدى، ئۇلار سېلىنمىنى كۆپەيتىپ كېۋەزنى ئىلمىي ئۇسۇلدا پەرۋىش قىلىشنى كۈچەيتكەنلىكتىن، چىگىتلىك پاختىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 250 كىلوگرامدىن ئاشتى. ھازىر پاختىچىلىق بۇ كەنتلەرنىڭ ئاساسلىق كىرىم مەنبەسى بولۇپ قالدى، دىڭجاخۇ، ئاقچى كەنتلىرى شىخو، كۇيتۇڭ شەھەرلىرىگە يېقىن بولۇشتەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، دېھقانلارنى قوغۇن - تاۋۇز ۋە كۆكتات

بىلەن ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى بويىچە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، ۋەزىپە - كۆرسەتكۈچلەرنى قاتلاممۇقاتلام ئەمەلىيلەشتۈردۇق، خىزمەتلەرنى ئورۇنلاشتۇرغاندا، تەكشۈرگەندە، باھالاپ سېلىشتۇرغاندا، خۇلاسە قىلغاندا ئېتىز- ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى 1- ئورۇنغا قويدۇق، 1993 - يىلدىن بۇيان ئۈچ تەرەپ مەبلەغ توپلاش يولى بىلەن جەمئىي 4 مىليون 700 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 124 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى ئېرىق - ئۆستەڭنى سېمونت بىلەن سۇ سىڭمەس قىلىپ ياساپ چىقتۇق. خۇاڭگۇگۇڭ غول ئۆستىڭى ۋە بەش كىچىك سۇ ئامبىرىنى رېمونت قىلدۇق، كۆۋرۈك، سۇڭگۈچ، توما - تاقاق قاتارلىق سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرىدىن 40 نى ياسىدۇق، 50 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا زەيكەش چاپتۇق،

تېخنىكىغا مەسئۇل بىر مۇئاۋىن بازار باشلىقى، ھەرقايسى كەنتلەرگە بىردىن پەن- تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن كەنت باشلىقى سەپلىدۇق. دېھقانچىلىق پەن - تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتى، زىرائەت دوختۇرخانىسى قۇردۇق. بازارلىق دېھقانچىلىق پەن - تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتى دېھقانلارنى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەشنى چىڭ تۇتتى. دېھقانچىلىقنىڭ ئارىسال مەزگىللىرىدە نەق مەيدان يىغىنى ئېچىپ ئۈلگە كۆرسىتىش، ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش ئوقۇشلۇقى بىلەن تەمىنلەش ئارقىلىق دېھقان تېخنىك تايانچىلىرىنى تەربىيىلەشنى كۈچەيتتى، ئۆتكەن يىلى بازارلىق دېھقانچىلىق پەن - تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىنىڭ كەنتلەرگە بېرىپ دېھقانلارغا دەرس ئۆتكەن ۋە نەق مەيداندا دېھقانلارنىڭ ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشىغا يېتەكچىلىك قىلغان ۋاقتى 60 كۈندىن ئېشىپ كەتتى، بۇ يىل 3 - ئايدا بۇ پونكىت يەنە ئىككى قارار كۇرس ئېچىپ،

قويغان ئامانەت پۇلى كىشى بېشىغا 1600 يۈەندىن، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن مۇقىم مۈلۈك قىممىتى 7000 يۈەندىن توغرا كەلدى...»

سۆھبىتىمىزنىڭ ئاخىرىدا شۇجى يەنە بىزگە ئەسكەرتتى:

يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا يەنە ئىلگىرىلەش بولدى. ئاشلىقنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 631 كىلوگرامغا، ئومۇمىي ھوسۇلى 12 مىليون كىلوگرامغا، ساپ پاختىنىڭ بىرلىك ھوسۇلى 100 كىلوگرامغا، ئومۇمىي ھوسۇلى 2 مىليون 300 مىڭ كىلوگرامغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن خېلى كۆپ ئاشتى. سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 120 مىليون يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىم 3000 يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 468 يۈەن ۋە 29 مىليون يۈەن ئاشتى. بازىرىمىز ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىي قىلىشى ئاخىرقى ھېسابتا بازارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى، دېھقانلىرىمىزنىڭ تۇرمۇش

بازارلىق رادىئو ئۇزېلىنىڭ كونا ئۈسكۈنىلىرى چاستوتىسى تەڭشىلىدىغان يېڭى ئۈسكۈنىگە ئالماشتۇرۇلۇپ، ھەممە ئائىلىلەرگە رادىئو كانىيى ئورنىتىلدى، 1994- يىلى 1200 توچكىلىق پروگراممىلىق تېلېفون كوممۇتاتورى ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، بازارنىڭ خەۋەرلىشىش - ئالاقە ئىشلىرى تارىخىدا يېڭى سەھىپە ئېچىلدى، 400 گە يېقىن ئورۇن ۋە ئائىلە تېلېفون ئورناتتى، بىز ئىككى يىل ۋاقىت سەرپ قىلىپ 17 كەنتتە مەدەنىيەت ئۆيى، ئىتتىپاق ئەزالىرى، خەلق ئەسكەرلىرى پائالىيەت ئۆيى ۋە تەنتەربىيە مەيدانى قۇرۇلۇشىنى تاماملىدۇق. بۇنىڭغا قويۇلغان مەدەنىي مەشغۇلات بۇيۇملىرى 150 دىن، كىتاب 10 مىڭ پارچىدىن، ھەر خىل گېزىت- ژۇرنال 1000 پارچىدىن ئېشىپ، دېھقانلارنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشنى بېيىتىشتا مۇناسىپ رول ئوينىدى. ھازىرغا قەدەر بازاردىكى سەككىز باشلانغۇچ مەكتەپ، بىر ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ خەتەرلىك ئۆيى، ئىمارەتلىرى يېڭىلاندى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش، تۇراقلىشىش ۋە سىنىپ كۆچۈش نىسبىتى

بازىرىمىزدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە بىزنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىشتىكى يېڭى پىكىر يولىمىزغا يۇقىرى باھا بەردى ۋە بۇ جەھەتتە ئىشلىگەن خىزمەتلىرىمىزنى مۇئەييەنلەشتۇرۇپ، «خۋاڭگۇڭ بازىرىنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىش ئەھۋالىدىن قارىغاندا، دېھقانچىلىقتا تايىنىپمۇ ھاللىق سەۋىيىگە يەتكىلى بولىدىكەن» دەپ كۆرسەتتى، ۋاڭ لېچۈەن شۇجىنىڭ بۇ سۆزى خۋاڭگۇڭ بازىرىدىكى 12 مىڭدىن ئارتۇق ھەر مىللەت خەلقىنىڭ روھىنى ئۇرغۇتۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە تېزرەك يېتىش ئىشەنچىسىنى ئاشۇردى.

ئۇ بىر - ئىككى قېتىم چاي ئۇتلىۋالغاندىن كېيىن، داۋاملىق ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ، مۇنداق دېدى: بازىرىمىز دېھقانچىلىقنى ئاساس قىلىدۇ. دېھقانچىلىق كىرىمى ئومۇمىي كىرىمنىڭ % 80 نى ئىگىلەيدۇ، شۇڭا بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بازىرىمىزنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشتە ئىشنى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنى يۈكسەلدۈرۈشكە، مۇھىم نۇقتىنى بازارنى يېتەكچى قىلغان ھالدا تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، دېھقانچىلىقنىڭ ئۇنىۋېرسال ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە قاراتتى. مۇشۇ ئاساستا ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلىنىڭ مۇقىم ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىش شەرتى ئاستىدا ئىقتىسادىي زىرائەت كۆلىمىنى مۇۋاپىق كېڭەيتىش، پاختىچىلىقنى يېزا ئىقتىسادىنى يۈكسەلدۈرۈشتىكى باشلامچى كەسىپ قىلىپ چىڭ تۇتۇش، پاختىچىلىق ۋە قوغۇن - تاۋۇز، كۆكتاتچىلىققا تايىنىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇرۇش، بۇ ئارقىلىق دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتەكلەشتىن ئىبارەت تەرەققىيات پىكىر يولىنى ئوتتۇرىغا قويدۇق، 1993 - يىلدىن ئىلگىرى بازار بويىچە ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمى ئاساسىي سالماقنى ئىگىلەيتتى، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسى تەڭشەلگەندىن كېيىن، ئاشلىق تېرىلغۇ كۆلىمىنى 22 مىڭ 800 مودا مۇقىملاشتۇرۇپ، كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمىنى 30 مىڭ موغا كۆپەيتتۇق، بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ھەرقايسى كەنتلەرنىڭ تەبىئىي شارائىتى ۋە تەبىئىي ئەۋزەللىكىنى ئاساس قىلغان ھالدا كەنتلەرنى ئۆز ئىقتىسادىنى يېقىن بولۇشتەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، دېھقانلارنى قوغۇن - تاۋۇز ۋە كۆكتات تېرىشقا يېتەكلەپ، بۇنى دېھقانلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يېتەكلەشتىكى باشلامچى كەسىپ قىلدى، ئۇلار ھەر يىلى 1000 مو يەرگە قوغۇن - تاۋۇز، كۆكتات تېرىپ، دېھقانلارنىڭ قوشۇمچە كىرىمىنى كۆپەيتتى. خۋاڭگۇڭ كەنتى تېرىلغۇ يەر ئاز، ئىشنچە ئەمگەك كۈچى كۆپ بولۇشتەك زىددىيەتنى ھەل قىلىش ئۈچۈن دېھقانلارنىڭ 2-، 3- كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشىغا ئىلھام بەردى، ئۇلارغا ھەر جەھەتتىن قولايلىق يارىتىپ بەردى. نەتىجىدە 1995 - يىلى بۇ كەنتتە 2-، 3- كەسىپ بىلەن شۇغۇللانغان دېھقانلار 89 غا، ئۇلار ياراتقان يىللىق مەھسۇلات قىممىتى 966 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، كىشى بېشىغا 10 مىڭ 800 يۈەندىن توغرا كەلدى، بۇ كەنتنىڭ 2-، 3 - كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇش جەھەتتىكى تەجرىبىسىنى كېڭەيتىش دېھقانلارنىڭ قوشۇمچە ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ كىرىمنى كۆپەيتىشتە مۇھىم يېتەكچىلىك رول ئوينىدى، شۇنىڭ بىلەن 1995 - يىلى كەنت بويىچە دېھقانلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمى 3000 يۈەنگە يېتىپ، بازار بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. ھازىر بازىرىمىزدىكى 20 كەنتنىڭ ھەممىسىدە بىردىن باشلامچى كەسىپ بولۇش ئىشقا ئاشۇرۇلدى.

شۇجىنىڭ سۆزى تۈگىگەندىن كېيىن بىز ئۇنىڭغا ئەتراپنى ئايلىنىپ پاراڭلىشىش تەكلىپىنى بەردۇق.

— مىڭ ئاڭلىغاندىن بىر كۆرگەن ئەلا دەپتىكەن، توغرا، شۇنداق قىلايلى، — دېدى ئۇ قىزغىنلىق بىلەن.

بىز پاراڭ بىلەن بولۇپ كېتىپ، بازارلىق ھۆكۈمەت ئورگىنىدىن خېلى يىراقلاپ كەتكىنىمىزنىمۇ سەزمەي قاپتىمىز، بىپايان ئېتىزلىقلاردا دېھقانلار يەرلىرىگە توك ياتقۇزۇش بىلەن مەشغۇل بولۇۋاتاتتى.

— بۇ يەرنىڭ سۈيى مول ئوخشىمامدۇ؟

— مول دېگىلىمۇ بولمايدۇ، «سۇ دېگەن يېزا ئىگىلىكنىڭ جان تومۇرى.» بىز چەكلىك سۇ بايلىقىمىزدىن تېخىمۇ ياخشى پايدىلىنىش ئۈچۈن، يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان سۇ تېجەش، سۇ بايلىقىنى ئېچىش تىپىدىكى سۇ قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن ئېلىپ باردۇق. ھەرقايسى كەنتلەر ئەسلىھەلىرىدىن 40 نى ياسىدۇق، 50 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا زەيكەش چاپتۇق، 14 ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىپ، سۇ مەنبەسىنى كۆپەيتتۇق، ھازىر بازار بويىچە ئېرىق - ئۆستەڭلەرنىڭ سۇ سىڭمەس بولۇپ ياسىلىش نىسبىتى % 98 كە يەتتى. كۆۋرۈك، سۇ كۆچ، تۇما، تاقاق قاتارلىق سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرى ئومۇميۈزلۈك يۈرۈشلەشتۈرۈلۈپ، بازىرىمىزنىڭ سۇ تېجەش، سۇدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمى ئىلگىرىكى يىللاردىكىدىن زور دەرىجىدە ئۆستى.

بىز بازار ئەتراپىدىكى ئېكىنزارلىق ۋە سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرىنى، مەھەللىلەرنى ئارىلاپ كۆرگەندىن كېيىن پارتكوم ئىشخانىسىغا قايتىپ كېلىۋېتىپ، شۇجىدىن سورىدۇق.

— بۇ بازارنىڭ پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكنى گۈللەندۈرۈش بويىچە ئىشلىگەن خىزمەتلىرى توغرىسىدىمۇ ئەھۋال ئۇققىمىز بار ئىدى.

— يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا، — دەپ سۆز باشلىدى ئۇ، — بىرىنچىدىن، سىياسەتكە، ئىككىنچىدىن، پەن - تېخنىكىغا، ئۈچىنچىدىن، سېلىنمىغا تايىنىشقا، ئاخىرقى ھېسابتا يەنىلا پەن - تېخنىكىغا تايىنىشقا توغرا كېلىدۇ، كۆپ يىللاردىن بۇيانقى ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتى جەريانىدا دېھقانلار تېرىقچىلىقتا گەرچە مەلۇم تەجرىبىلەرگە ئىگە بولغان بولسىمۇ، لېكىن يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلىشى، تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنىڭ تەڭشىلىشى ۋە يېڭى سورتلارنىڭ ئومۇملاشتۇرۇلۇشىغا ئەگىشىپ، خۋاڭگۇڭ دېھقانلىرىنىڭ ئىلگىرىكى ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلى ئىشلەپچىقىرىشنىڭ يېڭى تەرەققىياتىغا ئۇيغۇنلىشالماي قالدى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، بازارلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانلارنىڭ پەن - تېخنىكىنىڭ يېزا ئىگىلىكنى گۈللەندۈرۈشتىكى رولىغا بولغان تونۇشىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، ئۇلارغا ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشنىڭ ئەھمىيىتىنى چۈشەندۈردۇق. پەن - تېخنىكا ئاپپاراتلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، بازارلىق ھۆكۈمەتكە پەن - ئېشىپ كەتتى، بۇ يىل 3 - ئايدا بۇ پونكىت يەنە ئىككى قارار كۇرس ئېچىپ، پاختىچىلىق، پارنىكتا كۆكتات ئۆستۈرۈش، باغۋەنچىلىك، كېسەللىك ۋە زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش قاتارلىقلار بويىچە 500 ئادەم (قېتىم)نى تەربىيىلىدى. ھازىر بازار بويىچە % 90 تىن كۆپرەك دېھقان بىردىن ئىككىگىچە ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكا بىلىملىرىنى ئىگىلىۋالدى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دېھقانلار ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشنىڭ ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن دېھقانچىلىق ماشىنا - سايمانلىرىنى سېتىۋېلىشقا كۆپلەپ مەبلەغ سالىدىغان بولدى. ھازىر بازىرىمىز بويىچە كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئىلكىدىكى چوڭ تراكتور 93 كە، كىچىك تراكتور 682 گە، چاتما دېھقانچىلىق سايمانلىرى 1876 گە يەتتى. دېھقانچىلىق ماشىنا - سايمانلىرىنىڭ كۆپىيىشى بىلەن بازىرىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش قەدىمى تېزلىتىلدى، ماشىنا ئارقىلىق يەر ئاغدۇرۇش، ئورۇق سېلىش نىسبىتى % 100 ۋە % 95 كە يەتتى، بۇغداي يىغىمىنىڭ ماشىنىلىشىش نىسبىتى % 88 تىن ئاشتى.

بىز ئىشخانىغا قايتىپ كېلىپ بىر ئاز دەممىزنى ئېلىۋالغاندىن كېيىن، شۇجى بىر ماتېرىيالنى بىزنىڭ كۆرۈپ بېقىشىمىزغا سۇندى. بۇ ماتېرىيال بۇ بازارنىڭ بىر نەچچە يىللىق ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئەھۋالى توغرىسىدىكى خىزمەت دوكلاتى ئىكەن، بىز ماتېرىيالنى بىر قۇر كۆرۈپ چىققاندىن كېيىن بىر قىسىم سان - سىپىرلارنى مۇشتىرىلارنىڭ سەمىگە سېلىش ئۈچۈن بۇ ماقالىگە كىرگۈزدۇق: «1995 - يىلى بازار بويىچە ئاشلىقنىڭ مو بېشى ھوسۇلى 612 كىلوگرامغا، ساپ پاختىنىڭ مو بېشى ھوسۇلى 96.6 كىلوگرامغا يەتتى. ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 12 مىليون 100 مىڭ كىلوگرامغا، پاختىنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 2 مىليون 700 مىڭ كىلوگرامغا، بازارنىڭ يېزا ئىگىلىك سانائەت ئومۇمىي كىرىمى 91 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە، دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 2532 يۈەنگە يېتىپ، ئون يىل ئىلگىرىكى 1984 - يىلىغا سېلىشتۇرغاندا، ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلى 2.8 ھەسسە، پاختا ئومۇمىي ھوسۇلى 5.4 ھەسسە، ئومۇمىي كىرىمى 25.6 ھەسسە ئاشتى. دېھقانلارنىڭ بانكىغا قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى، دېھقانلىرىمىزنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ ئۇلارنىڭ مەدەنىيەت ساپاسى، مەنىۋى تۇرمۇش، ئولتۇراق ئۆي، داۋالىنىش، قاتناش - ئالاقە شارائىتى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى، 1995 - يىلى بازىرىمىز ناھىيە تەرىپىدىن ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىشتىكى ئۈلگە كۆرسىتىش بازىرى قىلىپ بېكىتىلدى. ھازىرغىچە بازار بىلەن ھەرقايسى كەنتلەر يېڭىدىن ياسالغان تاشيوللار بىلەن تۇتاشتۇرۇلۇپ بولۇندى. يول بويلىرىغا سۇ سىڭمەس ئېرىق ياسىلىپ، ئېرىق بويلىرىغا مەنزىرە دەرەخلىرى تىكىلدى. ئائىلىلەرنىڭ قورۇ تېمى ۋە دەرۋازىسىنى بىر خىللاشتۇردى. دېھقانلار سالغان خىش قۇرۇلمىلىق ئولتۇراق ئۆي % 90 تىن ئېشىپ، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئولتۇراق ئۆي كۆلىمى 22 كۋادرات مېترغا يەتتى. بىز دېھقانلارنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئېشىپ بېرىۋاتقان مەنىۋى ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن 180 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، تۆت كەنتتە سىملىق تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى ئۇلاپ تارقىتىش پونكىتى قۇردۇق، ھازىر بازار بويىچە ھەممە ئائىلە تېلېۋىزور كۆرەلەيدىغان بولدى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش، تۇراقلىشىش ۋە سىنىپ كۆچۈش نىسبىتى يىلدىن يىلغا يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان، بازارلىق ھۆكۈمەت 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ بازارلىق شىپاخانىنىڭ ياتاق ئۆيلىرىنى رېمونت قىلدى، داۋالىنىش ئۈسكۈنىلىرىنى تولۇقلىدى، 1995 - يىلى بازارلىق شىپاخانا خۋاڭگۇڭ كەنتى، شىخەيزى كەنتىدە ئامبۇلاتورىيە تەسىس قىلىپ، دېھقانلارنىڭ كېسەل كۆرسىتىش تەس بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى. بازىرىمىز بۇ نەتىجىلىرى بىلەن 1993 - يىلى ناھىيە دەرىجىلىك «مەدەنىيەتلىك بازار»، 1995 - يىلى ۋىلايەت دەرىجىلىك «مەدەنىيەتلىك بازار»، دېگەن ناملارغا ئېرىشتى.

بىز زىيارىتىمىزنى ئاخىرلاشتۇرۇپ شۇجى بىلەن خوشلاشتۇق، بۈك - باراقسان ئاسفالت يولدا كېتىۋېتىپ مۇنۇلارنى خىيالىمىزدىن ئۆتكۈزدۇق: ئىلگىرى يىل بويى ئىشلەپمۇ چاپىنىنى تىزىدىن ئاشۇرالمىغان خۋاڭگۇڭلۇقلار مانا ئەمدى پارتىيىمىزنىڭ دېھقانلارنى بېيىتىش سىياسىتىنىڭ تۈرتكىسىدە بۇ زېمىننى بېيىغان دېھقانلارنىڭ ماكانىغا ئايلاندۇرۇپتۇ.

گۈللەن خۋاڭگۇڭ، بۇ زېمىن يەنىمۇ شادلانسۇن!

جياڭ زېمىن موسكۋاغا كېلىپ روسىيىدىكى زىيارىتىنى باشلىدى

(بېشى 1 - بەتتە)

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. روسىيە فېدېراتسىيىسى زۇڭتۇڭى بورىس نىكولايېۋىچ يېلتسىننىڭ تەكلىپىگە بىنائەن دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن مەخسۇس ئايروپىلان بىلەن بېيجىڭدىن موسكۋاغا يۈرۈپ كەتتى.

رەئىس جياڭ زېمىننىڭ رەپىقىسى ۋاڭ يېپىڭ، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى جوخەنچيۇڭ، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى چى خاۋتيەن، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى زېڭ چىڭخۇڭ، دىپلوماتىيە مىنىسترلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىسترى جاڭ دېگۇاڭ، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى تېڭ ۋېنشېڭ، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى يۈي شىگۇي شۇ ئايروپىلاندا بېيجىڭدىن يۈرۈپ كەتتى.

گوۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ۋەييۈەنجاڭى چياۋشى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۈيخۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ليۇ خۇاچىڭ، دۆلەتنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى رۇڭ يىرېن، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە گوۋۇيۈەننىڭ باش كاتىپى لوگەن، گوۋۇيۈەن تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى ليۇ خۇاچيۇ، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ياڭ دېجۇڭ، دىپلوماتىيە مىنىسترلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىسترى تاڭ جياشۈەن ۋە روسىيىنىڭ جۇڭگودىكى ئەلچىخانىسىنىڭ ۋاقىتلىق ۋەكالەتچىسى دېنىسوۋ ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى قاتارلىقلار «خەلق سارىيى»غا بېرىپ رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى ئۇزىتىپ قويدى.

زاۋۇتنى تۈزەش ئۈچۈن ئالدى بىلەن پارتىينى تۈزەش لازىم

— يېڭكۇ توگلاتقۇ باش زاۋۇتى پارتكومى

پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتەيلى

يېڭكۇ توگلاتقۇ باش زاۋۇتى 80- يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا قۇرۇلغان بولۇپ، ئۇ توگلاتقۇ، توگلىتىش ئىشكاپى ئىشلەپچىقىرىشنى ئاساس قىلغان ئائىلە توك سايمانلىرى كارخانىسى. 80- يىللار ئېلىمىزنىڭ ئائىلە توك سايمانلىرى كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ياخشى پۇرسەت يارىتىلغان بولسىمۇ، يېڭكۇ توگلاتقۇ باش زاۋۇتى پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويغانلىقتىن، 1990- يىلدىن 1992- يىلغىچە ئۇدا ئۈچ يىل زىيان كۆرۈلۈپ، جەمئىي 44 مىليون يۈەن زىيان تارتتى، قەرزى 200 مىليون يۈەنگە يەتتى، كارخانا كاپىتالى قەرزگە چىقىش قىلمايدىغان ھالەتكە چۈشۈپ قالدى.

1992- يىلى 10- ئايدا يېڭكۇ شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ كارخانىنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، كارخانىنىڭ پارتىيە، مەمۇرىيەت رەھبەرلىكىنى تەڭشەپ، يېڭى پارتكوم رەھبەرلىك بەنزىسىنى قۇردى.

ئۈچ يىلدىن بۇيان، بىز پارتىينى قاتتىق تۈزەش ۋە زاۋۇتنى قاتتىق تۈزەشتە چىڭ تۇرۇپ، پارتىيىنىڭ سىياسىي رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ، كارخانىنىڭ زىيان تارتىش ھالىتىنى ئۆزگەرتىپ، پايدا ئالىدىغان ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈردۇق. شۇنىڭ بىلەن ۋەزىيەت يىلدىن يىلغا ياخشىلاندى؛ ھەر خىل ئىقتىسادىي كۆرسەتكۈچلەر ھەر يىلى % 30 لىك سۈرئەتتە ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى؛ ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ كىرىمى ھەسسىلەپ ئاشتى. كارخانىنىڭ قەرزى 70 پوئىنت ئازايدى. دۆلەت مال - مۈلكى 50 مىليون يۈەن قىممىتىدە ئاشتى. 1996- يىلى 1- ئايدىن 10- ئايغىچە باج- پايدا ۋەزىپىسى 20 مىليون يۈەن ئورۇندالدى. ھازىر بۇ كارخانا دادىل قەدەم تاشلاپ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدىكى ئۇلۇغۋار نىشان - دۆلەت ھالقىغان گۇرۇھ قۇرۇشقا قاراپ ئىلگىرىلىمەكتە.

ئەمەلىيەت داۋامىدا بىز زاۋۇتنى تۈزەش ئۈچۈن ئالدى بىلەن پارتىينى تۈزەش كېرەكلىكىنى، شۇنداق قىلغاندىلا، كارخانىنى خەۋپلىك ئەھۋالدىن قۇتۇلدۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ھېس قىلدۇق. بۇ جەھەتتە تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى تۇتتۇق:

... قۇردۇق، ئاساسىي قاتلامدىكى ئەڭ مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزالىرىنى تاللاپ ياچېيكا شۇجىلىقىغا سەپلىدۇق. بۇنىڭ بىلەن پارتىيە ياچېيكىسى ئاجىزچىلىق پەيتتە، قىيىنچىلىق يۈز بەرگەندە پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئاممىغا رەھبەرلىك قىلىپ غەلىبىلىك جەڭ قىلىدىغان جەڭگىۋار قورغانغا ئايلاندى.

ئىككىنچى، ئېتىقادى كۈچلۈك، روھلۇق، قاتتىق جەڭ قىلالايدىغان پارتىيە ئەزالىرى قوشۇنىنى قۇرۇش كېرەك. بىز پارتىيە ئەزالىرى قوشۇنىدا ساقلانغان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنى نەزەردە تۇتۇپ، ئالتە قېتىم پارتىيىنى تەرتىپكە سېلىش — پارتىيە قۇرۇلۇشى پائالىيىتىنى يولغا قويدۇق، بۇنىڭدا كىم پارتىيە بايرىقىغا شان- شەرەپ كەلتۈرگەن بولسا، شۇنى ئۈلگە قىلىپ ئۆگىنىش؛ كىم پارتىيە بايرىقىغا داغ چۈشۈرگەن بولسا، شۇنىڭ «پارتىيە بىلىتى»نى يىغىۋېلىش مەزمۇنىنى گەۋدىلەندۈردۇق. ج خ باشقارمىسىنىڭ باشلىقى ئەمگەك ئىنتىزامىغا خىلاپلىق قىلغانلىقى، قىلچە يۈز- خاتىرە قىلماي، مەمۇري ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاپ، پارتىيە ئىچىدە ئاگاھلاندۇرۇش بەردۇق. بىر نەپەر ياچېيكا شۇجىسى خىزمەتتىن چېكىندۈرۈلگەن ئىشچىلارنىڭ مەسىلىسىنى يوشۇرغانلىقى ئۈچۈن پارتىيە ئىچىدىكى ۋەزىپىسىنى ئېلىپ تاشلىدۇق، بۇنىڭدىن باشقا سەككىز نەپەر پارتىيە ئەزاسىغا تەشكىلىي چارە كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىلغار ئۈلگىلەرنى داغدۇغىلىق تەشۋىق قىلىپ، زاۋۇت بويىچە بەش نەپەر مۇنەۋۋەر پارتىيە ئەزاسىنى ئۈلگە قىلىپ تىكلىدۇق. بۇ پارتىيە ئەزالىرىغا جانلىق تەربىيە بولدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆزلىرىنى پارتىيە نىزامنامىسى بويىچە تەكشۈرۈشنى، پارتىيىگە كىرىش قەسىمىنى ئەسلەپ، ئېتىقادىنى كۈچەيتىپ، سۆز- ھەرىكىتىنى پارتىيە نىزامنامىسى بويىچە قېلىپلاشتۇرۇپ، ئەمەلىيەتتە رولىنى جارى قىلدۇرۇشنى تەلەپ قىلدۇق.

ئۈچىنچى، چەكلەش كۈچىگە ئىگە بولغان ۋە يولغا قويغىلى بولىدىغان پارتىيىنىڭ ئىچكى تۈزۈملىرىنى ئورناتتۇق. بىز ئىلگىرى -كېيىن بولۇپ «پارتىينى قاتتىق تۈزەش توغرىسىدىكى تۆت تۈرلۈك بەلگىلىمە» قاتارلىقلارنى تۈزۈپ، پارتىيە ئەزالىرى بەلگە ئېسىپ خىزمەت ئورنىغا كېلىش تۈزۈمىنى يولغا قويدۇق. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۈلگە بولۇشىنى تەلەپ قىلىپلا قالماي ئۇلارغا مەسئۇلىيەت دائىرىسى بەلگىلەپ بەردۇق.

زاۋۇتتا پارتىينى قاتتىق تۈزەش جەھەتتىكى بۇ پائالىيەتلەر كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم بەردى. رەھبەرلىك بەنزە ئەزالىرى ئىشچى- خىزمەتچىلەر بىلەن ئەڭ جاپالىق ھالقىلاردا بىللە بولدى. ئۇلار باشقىلاردىن بالدۇر ئىشقا كېلىپ، كېيىن قايتتى. كۆپ ئىشلەپ، ئاز ھەق ئالدى. ئىلگىرى كارخانا خارابلاشقاندا پارتىيە تەشكىلاتىدىن يىراقلاپ كەتكەن ئاما ئەمدىلىكتە پارتىيە تەشكىلىگە يېقىنلاشتى. پارتىيىگە ئىلتىماس يازغانلار ئىلگىرىكى 30 كىشىدىن 200 دىن ئارتۇق كىشىگە يەتتى...

كارخانىدىكى بۇ ئۆزگىرىش ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر ۋە ئالاقىدار مۇتەخەسسىسلەرنىڭ ماختىشىغا ئېرىشتى. بىر رەھبەر: «يېڭكۇ توگلاتقۇ باش زاۋۇتىدىكى ئۆزگىرىش كومپارتىيە رەھبەرلىكىدىلا دۆلەتنىڭ چوڭ، ئوتتۇرا كارخانىلىرىنى تامامەن ياخشىلىغىلى بولىدىغانلىقىنى چۈشەندۈردى» دېدى.

(«پارتىيە قۇرۇلۇشى مەجمۇئەلىرى»دىن ئېلىندى)

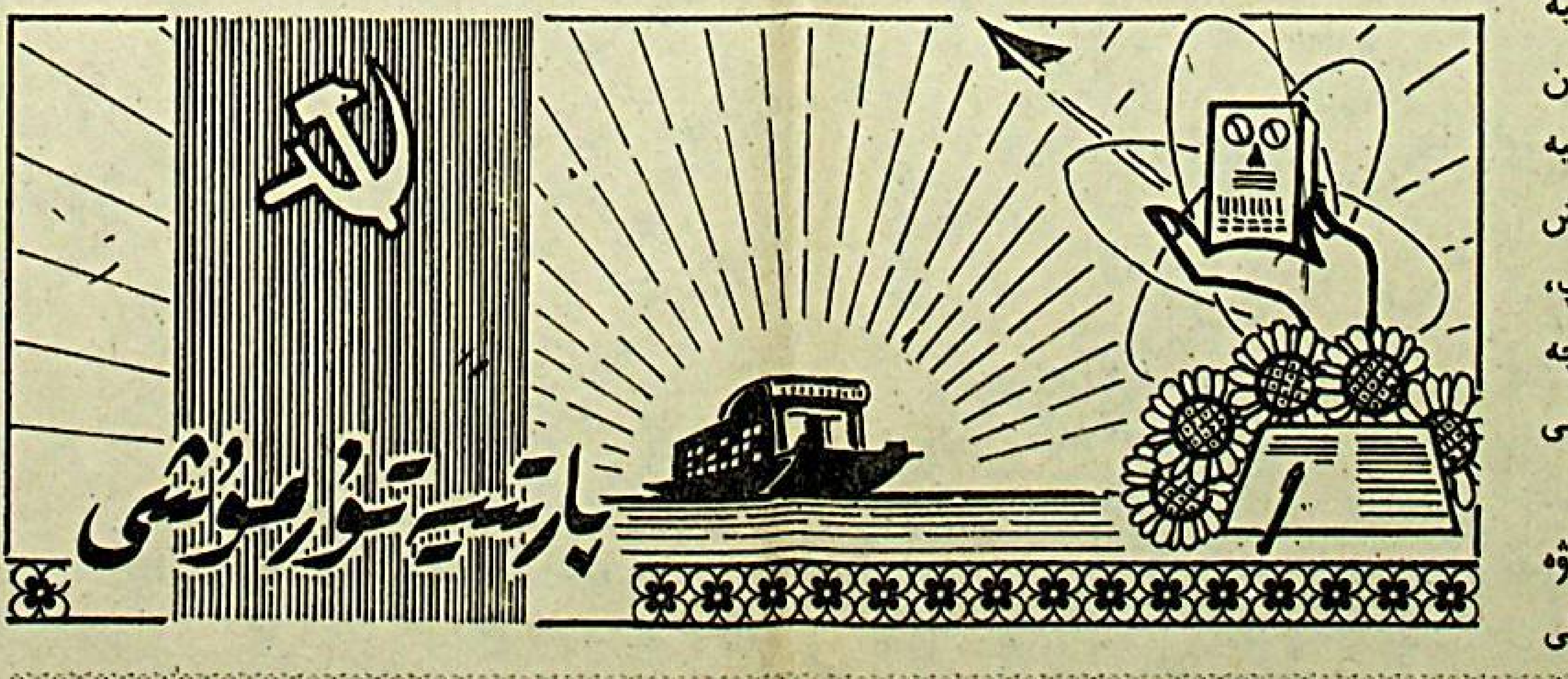

پارتىيىنىڭ ئاممىۋى لۇشيەنىدە چىڭ تۇرۇش - خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشنىڭ ئاساسى

تۇرغۇن تۇمەر

پارتىيىنىڭ ئاممىۋى لۇشيەنى ماركسىزملىق دىئالېكتىكىلىق قاراش ۋە پارتىيىنىڭ خاراكتېرى، مەقسىتى، يېتەكچى ئىدىيىسى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەن بولۇپ، پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ كاپالىتى. يولداش ماۋزېدۇڭ: «كوممۇنىستلارنىڭ بارلىق سۆز- ھەرىكەتلىرى كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ ئەڭ زور مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن كېلىشنى، خەلق ئاممىسىنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىشىشنى ئەڭ ئالىي ئۆلچەم قىلىشى لازىم» دەپ كۆرسەتتى. تارىخنى خەلق ياراتقان، ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرى مىليونلىغان خەلق ئاممىسىنىڭ ئىشى. پارتىيە خەلق ئاممىسىنىڭ ئىجادچانلىق روھىغا تايىنىپ، ئاما ئارىسىدا چوڭقۇر يىلتىز تارتقاندىلا، ھەرقانداق قىيىنچىلىقنى يېڭىپ، تۆتنى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرەلەيدۇ. چۈنكى ئاممىنىڭ مەنپەئەتى ۋە ئاممىنىڭ بەخت- سائادىتىنى كۆزلەش پارتىيىمىزنىڭ بارلىق خىزمەتلىرىنىڭ چىقىش نۇقتىسى. شۇنداقلا پارتىيىمىزنىڭ ئاممىۋى ئاساسقا ۋە ئاما ئارىسىدا يۇقىرى ئابرويغا ئىگە بولۇشىنىڭ تۈپ كاپالىتى.

ئاما ئارىسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، تەكشۈرۈپ- تەتقىق قىلىپ، ئەمەلىي تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، «ئاممىدىن ئېلىپ ئاممىغا قايتۇرۇش»تىن ئىبارەت ئاممىۋى لۇشيەندە چىڭ تۇرغاندىلا، ئوبيېكتىپ قانۇنىيەت بويىچە ئىش قىلغىلى، پارتىيىنىڭ ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەشتىن ئىبارەت ئىدىيىۋى لۇشيەنىنى ئىجرا قىلغىلى بولىدۇ. پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنى خەلق ئاممىسىنىڭ تۈپ مەنپەئەتى ۋە ئورتاق ئارزۇسىنى ئەكس ئەتتۈرگەن بولۇپ، ئاممىنىڭ چۈشىنىشىگە، قوللىشىغا موھتاج. ئاممىۋى لۇشيەندىن ئىبارەت بۇ ئاساستىن ۋە ئاممىنىڭ ئاكتىپلىق ھەرىكىتىدىن ئايرىلغاندا، پارتىيىنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى توغرا ئىزچىللاشتۇرغىلى بولمايدۇ. شۇڭا تۆۋەندىكى بىر قانچە ئىشنى ياخشى ئىشلەش زۆرۈر.

بىرىنچى، ماركسىزملىق ئاممىۋى قاراشتا چىڭ تۇرۇش لازىم. ئاممىغا قانداق مۇئامىلە قىلىش پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار ئۈچۈن سىناق. خەلقنىڭ چاكىرى بولۇش ئېڭىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇش پارتىيىنىڭ ئاممىۋى لۇشيەنىنى جارى قىلدۇرۇشنىڭ ئاچقۇچى. شۇڭا پارتىيە ئەزالىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار جان- دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، خەلقنىڭ چاكىرى بولۇشتەك خىسلەتنى باشتىن ئاخىر ساقلاشنى ئىدىيە ۋە ھەرىكىتىنىڭ ئەڭ ئالىي مىزانى قىلىپ، ئاما ئارىسىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، ئاما بىلەن ئىچقويۇن- تاشقويۇن بولۇپ، ئۇلار بىلەن زىچ مۇناسىۋەت ئورنىتىپ، جاپا- مۇشەققەتتە ئاممىنىڭ ئالدىدا مېڭىشى، راھەت- پاراغەتتە ئارقىدا تۇرۇشى لازىم.

ئىككىنچى، خىزمەتتە ئاممىۋى لۇشيەننى قەتئىي ئىزچىللاشتۇرۇش لازىم. بۇنىڭدا تەدبىرلەرنىڭ توغرا ئىجرا قىلىنىشىغا، خەلق مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن بولۇشقا كاپالەتلىك قىلىپ، دېموكراتىك ھەم ئىلمىي تەدبىرلەرنى تۈزۈش، ئىجرا قىلىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش ناھايىتى مۇھىم. سىياسەت، تەدبىر، خىزمەت پىلانىنى تۈزگەندە، چوڭ- چوڭ ئىشلارنى قارار قىلغاندا چوقۇم ئاممىدىن ئېلىپ، ئاممىغا قايتۇرۇشتەك خىزمەت ئۇسۇلىدا چىڭ تۇرۇپ، تەكشۈرۈپ- تەتقىق قىلىپ، ئاممىنىڭ پىكرىنى مەركەزلەشتۈرۈشكە ماھىر بولۇش لازىم.

ئۈچىنچى، پارتىيىلىك كادىرلار ۋەزىپىسىنىڭ قانداق ئۆزگىرىشىدىن، ئورنىنىڭ قانچە يۇقىرى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ئاما ئىچىگە چوڭقۇر چۆكۈشى لازىم. ئاما پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ قانداق سۆزلىگىنىگە، قانداق شوئار تووۋلىغىنىغا ئەمەس، زادى كىمنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزلەۋاتقانلىقىغا، ئاما ئويلىغاننى ئويلىمىغانلىقىغا، ئاممىنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ئەمەلىي ھەل قىلغان- قىلمىغانلىقىغا قارايدۇ. شۇڭا پارتىيىلىك كادىرلار جاپا- مۇشەققەتتە ئاما بىلەن بىللە بولۇپ، ئاممىغا يار- يۆلەك بولغاندىلا، ئاممىنى يېتەكلىيەلەيدۇ ۋە پارتىيىنىڭ ئاما بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىدە كۆۋرۈكلۈك رول ئوينىيالايدۇ.

تۆتىنچى، بيۇروكراتلىق، شەكلىۋازلىققا قارشى تۇرۇش لازىم. بۇ ئاما ھەممىدىن كۆپ نارازى بولۇۋاتقان، ئىنكاس ھەممىدىن كۈچلۈك بولۇۋاتقان گەۋدىلىك مەسىلىلەرنىڭ بىرى. بيۇروكراتلىق بىلەن شەكلىۋازلىق ئورتاقلىققا ئىگە بولۇپ، ئۇ خەلق ئاممىسىغا ھۆرمەت قىلماسلىق، ئاممىنىڭ مەنپەئەتىگە زىيان يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت. شۇڭا پارتىيىلىك كادىرلار چوقۇم خىزمەت ئىستىلىنى ياخشىلىشى، «بوسۇغۇسىدىن كىرگىلى بولماسلىق، چىرايىغا قارىغىلى بولماسلىق، ئىش بېجىرگىلى بولماسلىق»تەك يامان ئادەتلەردىن ھەزەر ئەيلىشى كېرەك. ئاممىنىڭ تۇرمۇشىغا كۆڭۈل بۆلمەيدىغان، ئاممىنىڭ مەنپەئەتىگە زىيان يەتكۈزىدىغان ئەھۋاللارنىڭ ھەممىسى ئاممىنىڭ ئىشەنچىسىدىن ئايرىلىپ قېلىشنى كەلتۈرىدۇ.

دېھقانلارنى بېيىشقا يېتەكلەۋاتقان يېزىلىق پارتكوم

— ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى - ھاڭگىيا يېزىلىق پارتكوم توغرىسىدا

تۇرغۇن تاشتۆمۈر

ھاڭگىيا يېزىسى لوپ ناھىيىسى بويىچە نامرات ... ئوقۇتۇش بويىچە تەربىيىلەش تورى قۇرۇپ، ... ئىقتىسادىي كىرىمى ئاشتى، دېھقانلارنىڭ تۇرمۇشى

قۇتۇلدۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ھېس قىلدۇق، بۇ جەھەتتە تۆۋەندىكى خىزمەتلەرنى تۇتتۇق:

بىرىنچى، پارتىيىۋىلىكى كۈچلۈك، ئىدىيىدە ئازاد بولغان، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى باشلاپ توغرا يولغا ماڭىدىغان رەھبەرلىك بەنزە قۇرۇش كېرەك. بىز 1-قېتىملىق پارتىيە، مەمۇرىيەت بەنزىسى يىغىنىدا: رەھبەرلىك بەنزە ئەزالىرى باشلامچىلىق بىلەن روھلىنىش، ئىشەنچنى چىڭىتىش، پارتىيىۋىلىككە ئەھمىيەت بېرىش، دۇرۇس ئىش قىلىش كېرەك، ئىتتىپاقسىزلىق قىلىدىغان، تەر تۆكۈش، ئەجىر سىڭدۈرۈشنى خالىمايدىغانلارنى ئاما كۆزگە ئىلمايدۇ، ئۇنداقلارنى رەھبەرلىك بەنزە ئىچىدە قالدۇرۇشقا بولمايدۇ. ئاما رەھبەرلىك بەنزىدىن كارخانىنىڭ ئۈمىدىنى كۆرۈۋالالايدىغان بولسۇن، دەپ ئېنىق ئوتتۇرىغا قويدۇق. رەھبەرلىك بەنزىمۇ شۇ تەلەپ بويىچە ئىش قىلدى. بىز يەنە ئاساسىي قاتلام پارتىيە ياچېيكىسى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتۇق. ئېھتىياجغا قاراپ ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1-سېپىدىكى پارتىيە ياچېيكىلىرىنى تەڭشىدۇق. تىجارەت شىركىتىدە پارتىيە ياچېيكىسى قۇردۇق، ھەتتا ئىش ھەققىنى توختىتىپ، ۋەزىپىسى ساقلاپ قېلىنغان پارتىيە ئەزالىرى ئىچىدىمۇ «ۋەزىپىدىن ئايرىلىپ، خىزمەت كۈتۈۋاتقانلار پارتىيە ياچېيكىسى»

ھاڭگىيا يېزىسى لوپ ناھىيىسى بويىچە نامرات يېزىلارنىڭ بىرى ئىدى. يېزىلىق پارتكوم يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان يېزىنىڭ قىياپىتىنى ئۆزگەرتىش، دېھقانلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، بېيىشقا يېتەكلەشتە ئۆزىنىڭ يادرولۇق رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلار قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش خىزمىتىنى نۇقتىلىق تۇتۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

يېزىلىق پارتكوم 1991-يىلدىن باشلاپ پارتىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇشنى يولغا قويۇپ، ئۇنى ياچېيكىلارغىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. پارتكوم بىلەن پارتىيە ياچېيكىلىرى، ياچېيكىلار بىلەن پارتىيە ئەزالىرى پارتىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، بۇ خىزمەتكە تەشكىلىي جەھەتتىن رەھبەرلىك قىلىشنى كۈچەيتتى. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىدىيىۋى- سىياسىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، يېزا بويىچە 12 قارار پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ، 7000 پارتىيە ئەزاسىنى تەربىيىلىدى. 100 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكتىرلەشكەن ئوقۇتۇش بويىچە تەربىيىلەش تورى قۇرۇپ، ئۈسكۈنىلەرنى تولۇقلىدى. 48 پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ ھەممىسىدە پارتىيە ئەزالىرى پائالىيەت ئۆيى قۇرۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ سىياسىي، پەن-تېخنىكا ئۆگىنىشىنى نۇقتىلىق تۇتتى. ئاممىۋى تەشكىلاتلارنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرى ۋە كەنت كومىتېتلىرىنىڭ تۆرلۈك قائىدە- تۈزۈملىرىنى تۈزۈپ، ھەر ساھە خىزمەتلەرنى تۈزۈم ئارقىلىق باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇردى.

بۇ پارتكوم يەنە «ئۈچ پېشقەدەملەر» خىزمىتىنى ئاساسىي قاتلام پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىكى مۇھىم خىزمەت قاتارىدا تۇتتى. ئۇلار 120 پېشقەدەم پارتىيە ئەزاسىنىڭ ھەر بىرىگە بىر مودىن ئىككى موغىچە تەمنات يېرى ئاجرىتىپ بەرگەندىن باشقا، مۇۋاپىق تۇرمۇش ياردەم پۇلى بەردى. كەنتلەرنىڭ مالىيىسىدىن 118 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك پۇل ئاجرىتىپ، 120 كىشىنى ياشانغاندا كۈتۈنۈش سۇغۇرتىسىغا قاتناشتۇردى. «ئۈچ پېشقەدەملەر» نامىدا 2500 تۈپ ياڭاق كۆچىتى تىكىپ، بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئارقىلىق بۇنىڭدىن قىلغان كىرىمنى «ئۈچ پېشقەدەملەر» ئۈچۈن ئىشلەتتى. بۇنىڭ بىلەن پارتىيە تەشكىلاتى ۋە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاممىنا ئارىسىدىكى ئابرويى يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ، دېھقان، چارۋىچىلاردىن پارتىيىگە كىرىشنى ئارزۇ قىلىدىغانلار كۆپەيدى.

پارتكوم پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن بىرلەشتۈرۈپ تۇتۇپ، پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ بېيىش، ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشنى يولغا قويدى. 1991-يىلدىن بۇيان تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق، پىلە بېقىش، باغۋەنچىلىك قاتارلىق 16 تۈر بويىچە 57 قارار تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىلىپ، 17 مىڭ 800 ئادەم (قېتىم)نى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن-تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەپ، ھەر بىر ئائىلىدە بىردىن ئىككىگىچە پەن - تېخنىكا ماھىرى بولۇش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. بۇنىڭ بىلەن ئىشلەپچىقىرىش راۋاجلاندۇرۇلۇپ، ئەلا سۈپەت، يۇقىرى ھوسۇل، يۇقىرى ئۈنۈم يارىتىش يولىغا مېڭىش چىڭ تۇتۇلۇپ، 12 كەنت، 63 مەھەللىدە 16 مىڭ 352 مو يەردە تونىلىق ئاشلىق ئېتىزى بەرپا قىلىندى.

يېزىلىق پارتكومنىڭ بىر قانچە يىل تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى نەتىجىسىدە پارتىيىنىڭ يېزا ئىقتىسادىي سىياسەتلىرى توغرا ئىجرا قىلىنىپ، يېزىنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ماس قەدەمدە راۋاجلاندى. بۇنىڭ بىلەن كوللېكتىپنىڭ ئىقتىسادىي كىرىمى ئاشتى، دېھقانلارنىڭ تۇرمۇشى ياخشىلاندى. بۇلتۇر يېزا بويىچە 547 ئائىلە نامراتلىقتىن قۇتۇلدى. كوللېكتىپنىڭ كىرىمى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشقان كەنتتىن ئىككىسى، 50 مىڭ يۈەندىن ئاشقان كەنتتىن تۆتى، 20 مىڭ يۈەندىن ئاشقان كەنتتىن 17 سى بارلىققا كەلدى. 37 كەنتتە دېھقانلارنىڭ ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمى يولغا قويۇلدى. بۇلتۇر يېزىدا 56 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، رادىئو ئىستانسىسى ۋە تېلېۋىزىيە كۈچەيتىش پونكىتى قۇرۇلۇپ، دېھقانلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت تۇرمۇشى جانلاندۇرۇلدى.

يېزىلىق پارتكومدىكى بىر بەن ئادەم زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، پارتكومنىڭ جەڭگىۋار قورغانلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، يېزىنىڭ قىياپىتىنى ئۆزگەرتكەنلىكى ئۈچۈن بۇ يېزىلىق پارتكوم 1991-يىلدىن بۇيان ھەر يىلى ۋىلايەت بويىچە ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى بولۇپ باھالاندى، بۇلتۇر ئاپتونوم رايون بويىچە «ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

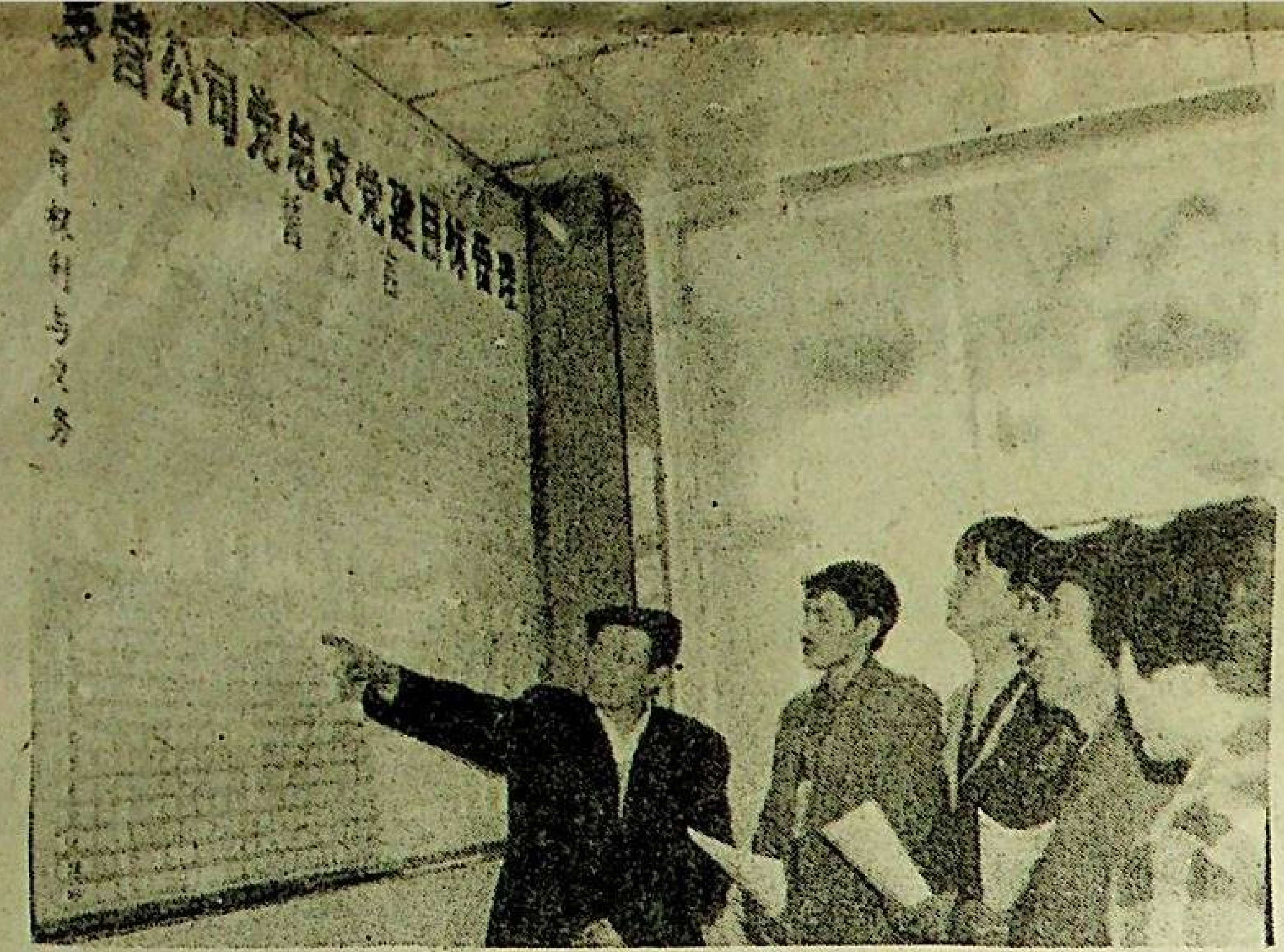

ئۈرۈمچى ليۇداۋان كۆمۈركان پارتكومى يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان پارتىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش بويىچە 34 قارار كۇرس ئېچىپ، پارتىيە ئەزالىرىغا پارتىيە نىزامنامىسى، پارتىيە تارىخى، دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىدىن دەرس ئۆتۈپ، ئۇلارنىڭ سىياسىي - ئىدىيىۋى ساپاسىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: پارتىيە ئەزالىرى ئۆگىنىش تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرماقتا.

ئېزىزجان خۇدابەردى، ئەنۋەر ئابدىلىم فوتوسى

پارتىيە ئەزالىرى پۇلنىڭ چىرىتىشىگە ئاڭلىق تاقابىل تۇرۇشى كېرەك

قاھار ئابدۇللا

جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش ۋە سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت يارىتىش تەكىتلىنىۋاتقان بۈگۈنكى دەۋردە پارتىيە ئەزالىرى، بولۇپمۇ پارتىيىلىك كادىرلار كوممۇنىستلارنىڭ ئېسىل ئەخلاق قارىشى، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە توغرا قىممەت قارىشىنى يېتىلدۈرۈپ، نەپسانىيەتچىلىك، خىيانەتچىلىك ۋە پۇلپەرەسلىككە قەتئىي قارشى تۇرۇشى لازىم.

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بەرپا قىلىنىۋاتقان شارائىتتا پۇل بولمىسا بولمايدۇ. تاۋار ئىشلەپچىقىرىش، ئوبوروت قىلىش، تاۋار ئالماشتۇرۇشتا پۇل ئىنتايىن زۆرۈر. كىشىلەرنىڭ ماددىي، مەنىۋى تۇرمۇشىمۇ پۇلدىن ئايرىلالمايدۇ. ئىسلاھاتنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش دائىرىسىنىڭ كېڭىيىشىگە ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ پەيدىنپەي بەرپا قىلىنىشىغا ئەگىشىپ پۇل يەنىلا مۇھىم رول ئوينايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن پارتىيە ئەزالىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار پۇلنى توغرا تونۇپ، توغرا مۇئامىلە قىلىشى لازىم، ھەممىدە پۇلغا قارايدىغان بۇرژۇئازىيىنىڭ چىرىك پۇلپەرەسلىك ئىدىيىسى بىر قىسىم پارتىيە ئەزالىرى ۋە رەھبىرىي كادىرلارنى چىرىتىپ، ئاممىغا يامان تەسىر بېرىپ، پارتىيىمىزنىڭ ئوبرازىغا داغ تەگكۈزمەكتە.

1. ئاز ساندىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار پۇل ۋە بايلىقنى كىشىلىك تۇرمۇشتا ئىنتىلىدىغان غايە قىلىۋالدى. ئۇلار كىشىلىك تۇرمۇشنىڭ قىممىتى بىلەن تاۋارنىڭ قىممىتىنى ئارىلاشتۇرۇۋېتىپ، كوممۇنىستىك غايە، ئېتىقادتىن ۋاز كېچىپ، خەلق ئۈچۈن ئىشلەشتەك پارتىيىمىزنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىنى ياددىن چىقىرىپ قويدى. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ قوللىرىدىكى پۇللارنىڭ توغرا يولدىن كەلگەن- كەلمىگەنلىكى بىلەن قىلچە ھېسابلاشماي، پۇل تېپىش ئۈچۈن پارتىيە ئىنتىزامى، دۆلەت قانۇنىغا خىلاپلىق قىلىپ خىيانەتچىلىك، پارىخورلۇق، ئەتكەسچىلىك بىلەن شۇغۇللاندى.

2. ھوقۇقنى تاۋارلاشتۇرۇش پۇلپەرەسلىكنىڭ گەۋدىلىك ئىپادىسى بولۇپ قالدى. ھازىر پۇلپەرەسلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدىكى ئاز ساندىكى پارتىيىلىك كادىرلار ۋە پارتىيە ئەزالىرىنى چىرىتمەكتە. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ خىزمەت دائىرىسىدىكى پىرىنسىپ بويىچە ھەل قىلغىلى بولىدىغان ئىشلاردىمۇ پۇلنى ۋاستە قىلىۋالىدىغان بولدى.

3. بەزىلەر ۋىجدان، غۇرۇرىنى سېتىپ، پۇلنى ۋىجداندىن، غۇرۇردىن ئەلا بىلدى. پۇل ئۈچۈن كەسىپ ئەخلاقىنى قايرىپ قويۇپ، خەلققە زور ئىقتىسادىي زىيانلارنى سالدى. پۇلپەرەسلىكنىڭ يۇقىرىقىدەك ئىپادىلىرى بەزى ئىرادىسى ئاجىز پارتىيە ئەزالىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلارنى تەۋرىتىپ قويماقتا. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى بۇ مەسىلىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى لازىم.

بىزنىڭ پۇلپەرەسلىككە قارشى تۇرۇشىمىز ھەرگىزمۇ پارتىيە ئەزالىرى پۇلنى كېرەك قىلمايدۇ، دېگەنلىك ئەمەس. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا كومپارتىيە ئەزالىرىنىڭ بازار قايىنىمىغا چوڭقۇر چۆكۈپ، ھالال ئەمگەك بىلەن پۇل تېپىپ ئالدىن بېيىشى يوللۇق. پارتىيە ئەزالىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار ھالال ئەمگىكى ئارقىلىق پۇل تېپىشنىڭ، ئالدىن بېيىشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇش ئۈچۈن، سوتسىيالىستىك ئەخلاقتا، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ سىياسەت، قانۇن - نىزاملىرىغا ئاڭلىق بويسۇنۇپ، ئۆزىنىڭ ئەقىل - پاراستىنى ئىشقا سېلىش ئارقىلىق جەمئىيەتكە كۆپرەك تۆھپە قوشۇشى لازىم.

شىنجاڭ سودا شەھىرىدىكى تۆت يەككە تىجارەتچى كومپارتىيە ئەزاسى بازار باشقۇرۇش ئورنىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈشى بىلەن «مەن كومپارتىيە ئەزاسى» دېگەن بەلگىنى ئېسىپ تىجارەت قىلىپ، ھەر مىللەت خېرىدارلىرىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ ۋېيجۈن فوتوسى

لى پېڭ قازاقىستان تۆۋەن پالاتاسىنىڭ باشلىقى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن قازاقىستان تۆۋەن پالاتاسىنىڭ باشلىقى مارات ئوسپانوۋ بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگو قازاقىستان بىلەن تىنچلىقتا بىللە تۇرۇشنىڭ بەش پرىنسىپى ئاساسىدا ئورتاق تىرىشىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ھەر تەرەپلىمە ھەمكارلىق ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنى ئورنىتىشنى خالايدۇ.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو، قازاقىستان، روسىيە، قىرغىزىستان، تاجىكىستان دۆلەتلىرى ئۆتكەن يىلى 4 - ئايدا بەش دۆلەتنىڭ چېگرا رايوندا ھەربىي ساھەدىكى ئىشەنچىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا كېلىشىم ئىمزالىغانىدى. يېقىندا بەش دۆلەت يەنە مۇھىم كېلىشىم ئىمزالايدۇ، بۇ ھۆججەتلەرنىڭ ئىمزالىنىشى جۇڭگو بىلەن قازاقىستاننىڭ ئىناق قوشنىدارلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتى ۋە ئۆز ئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدىكى ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈشكە پايدىلىق بولۇپلا قالماي، ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ، ھەتتا پۈتۈن دۇنيانىڭ تىنچلىقىنى قوغداشتىمۇ مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

لى پېڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگو مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى بىلەن قازاقىستان پارلامېنتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ياخشى ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتتى، مۇنداق ھەمكارلىق ۋە بېرىش - كېلىش ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى، ئىككى دۆلەتنىڭ مۇشۇنداق ياخشى بېرىش - كېلىشنى داۋاملىق ساقلاپ، جۇڭگو بىلەن قازاقىستاننىڭ ئىناق قوشنىدارلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆز ئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان ھەمكارلىقنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

ئوسپانوۋ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتى ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش مۇۋەپپەقىيەتلىرى مەندە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى. قازاقىستان بىلەن جۇڭگو ئۆز ئارا مەنپەئەت يەتكۈزىدىغان ۋە ئېتىبار بېرىدىغان ئىقتىساد - سودا ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇشى، ئىناق قوشنىدارلىق، دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇشى كېرەك.

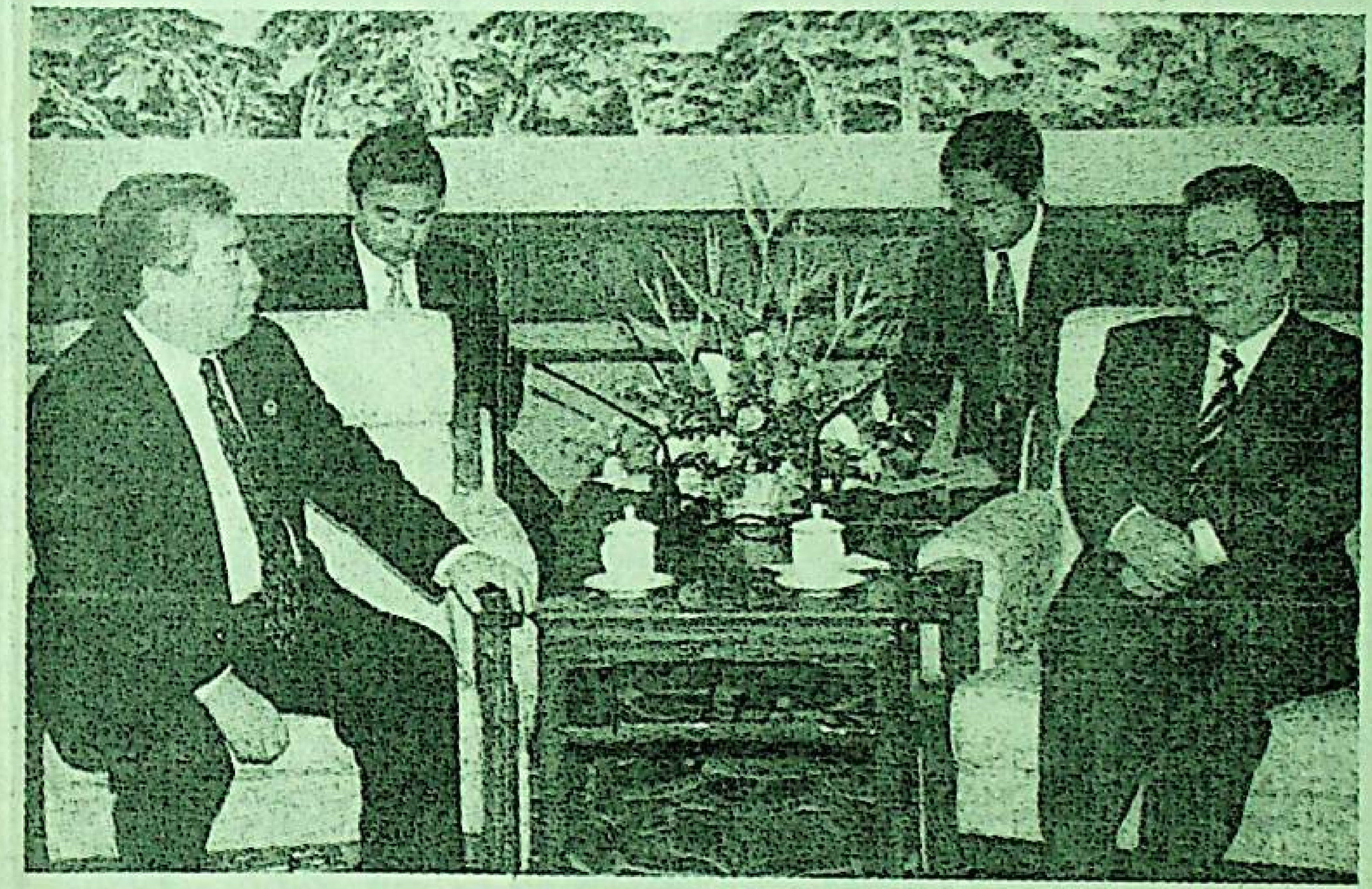

گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ مۇشۇ ئاينىڭ 22 - كۈنى جوڭنەنخەيدە قازاقىستان تۆۋەن پالاتاسىنىڭ رەئىسى ئوسپانوۋ بىلەن كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

لى پېڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىنىڭ باش ئىش بېجىرگۈچىسى رۇ جېرۇ بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەننىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ بۈگۈن دۇنيا سودا تەشكىلاتىنىڭ باش ئىش بېجىرگۈچىسى رو جېرۇ بىلەن كۆرۈشكەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشكە دائىر سىياسىتى ئىزچىل، لېكىن جۇڭگوغا قويۇلغان تەلەپ جۇڭگونىڭ ھازىرقى ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتسە بولمايدۇ، جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا قاتنىشىش مەسىلىسىنى سىياسىيلەشتۈرۈۋېتىشكە تېخىمۇ بولمايدۇ.

لى پېڭ رۇ جېرۇنىڭ جۇڭگوغا زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى ھەم ئۇنىڭ جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا قاتنىشىش مەسىلىسگە كۆڭۈل بۆلگەنلىكىگە رەھمەت ئېيتتى. لى پېڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو دۇنيا سودا تەشكىلاتى ۋەكىللىكىدىكى كۆپ تەرەپلىك سودا تۈزۈلمىسىگە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلىدۇ، بۇ تەشكىلاتنىڭ خەلقئارا سودىدىكى ئىجابىي رولىنى قوللايدۇ.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا قاتنىشىش توغرىسىدىكى سىياسىتى ئىزچىل، ئۆزگەرگىنى يوق، جۇڭگونىڭ تەرەققىياتى دۇنيادىن ئايرىلالمايدۇ. دۇنيانىڭ تەرەققىياتىمۇ جۇڭگودىن ئايرىلالمايدۇ، جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا قاتنىشىشى جۇڭگونىڭلا ئەمەس، دۇنيانىڭمۇ ئېھتىياجى، جۇڭگو ئالاقىدار دۆلەتلەر بىلەن ھوقۇق ۋە مەجبۇرىيەتتە باراۋەر بولۇش پرىنسىپى ئاساسىدا داۋاملىق سۆھبەت ئۆتكۈزىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئۆتكەن يىلنىڭ كېيىنكى يېرىمىدىن بۇيان جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا قاتنىشىشى توغرىسىدىكى سۆھبەتتە ئاز تولا ئىلگىرىلەش بولدى، بۇ ياخشى ئىش. لېكىن جۇڭگو يەنىلا تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەت. ئۇ مۇنداق دېدى: «سىز بېيجىڭ ئەتراپىدىكى نامرات كەنتلەرنى ئېكسكۇرسىيە قىلىپسىز. پايتەخت ئەتراپىدا تېخىچە بىر قىسىم نامرات جايلار بار، بۇ جۇڭگونىڭ تەرەققىياتىنىڭ يەنىلا تەكشى ئەمەسلىكىنى، جۇڭگونىڭ يەنىلا تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەت ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇ. شۇڭا جۇڭگوغا قويۇلغان تەلەپ جۇڭگونىڭ ھازىرقى ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتسە بولمايدۇ، جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا قاتنىشىش مەسىلىسىنى سىياسىيلەشتۈرۈۋېتىشكە تېخىمۇ بولمايدۇ، ئۇنداق قىلىنسا ئادىل بولمايدۇ.»

رۇ جېرۇ مۇنداق دېدى: بىر نەچچە كۈندىن بۇيان ئېكسكۇرسىيە قىلىش داۋامىدا جۇڭگودىكى تەرەققىي قىلىۋاتقان شەھەرلەرنى كۆردۈم ھەم بىر قەدەر ئارقىدا قالغان سەھرالارنىمۇ كۆردۈم، لېكىن جۇڭگونىڭ ئىسلاھاتى، ئېچىۋېتىشى ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتى مەندە ئۇنتۇلغۇسىز تەسىرات قالدۇردى. جۇڭگو دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرسە، جۇڭگوغىلا پايدىلىق بولۇپ قالماستىن، پۈتكۈل دۇنياغىمۇ پايدىلىق.

رۇ جېرۇ مۇنداق دېدى: مەن جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا قاتنىشىش مۇساپىسىگە ئىزچىل كۆڭۈل بۆلۈپ كەلدىم، سۆھبەتنى ئىلگىرى سۈرۈپ، جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا بالدۇرراق كىرىشىگە تىرىشىمەن.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

- چياۋشى فىنلاندىيىنىڭ دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى بىلەن كۆرۈشتى
- چيەن چىچېن ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ياپونىيە دۆلەت مەجلىسىنىڭ 200 دىن كۆپرەك ئەزاسى جىنگو ئىبادەتخانىسىغا بېرىپ تاۋاپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دۇڭجىڭ، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ئىچكى كابىنېتنىڭ ئىككى ئەزاسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ياپونىيە دۆلەت مەجلىسىنىڭ 223 ئەزاسى بۈگۈن جىنگو ئىبادەتخانىسىغا بېرىپ كوللېكتىپ تاۋاپ قىلدى.

بۈگۈن جىنگو ئىبادەتخانىسىغا بېرىپ تاۋاپ قىلغان دۆلەت مەجلىسىنىڭ ئەزالىرى ئاساسەن ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈۋاتقان ئەركىن دېموكراتلار پارتىيىسى ۋە ھاكىمىيەت سىرتىدىكى يېڭى تەرەققىيپەرۋەرلەر پارتىيىسى، قۇياش پارتىيىسىدىن بولۇپ، ھەممىسى «جىنگو ئىبادەتخانىسىغا بېرىپ كوللېكتىپ تاۋاپ قىلغۇچى دۆلەت مەجلىسى ئەزالىرى جەمئىيىتى»نىڭ ئەزاسى. تاۋاپ قىلىشقا قاتناشقان ئىچكى كابىنېت ئەزالىرى ترانسپورت ۋەزىرى گوخېچېڭ ۋە بىخەيداۋ - چۇڭشىڭ تەرەققىيات نازارىتىنىڭ ئەمەلدارى داۋتەن شىنەن، بەزى دۆلەت مەجلىسى ئەزالىرىغا باشقىلار ۋەكىل بولۇپ، جىنگو ئىبادەتخانىسىغا بېرىپ تاۋاپ قىلغان.

ياپونىيە سىياسىي ساھەدىكى ئەربابلارنىڭ جىنگو ئىبادەتخانىسىغا بېرىپ تاۋاپ قىلىشىدىن ئىبارەت ئاسىيادىكى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان دۆلەتلەر خەلقلىرىنىڭ غۇرۇرىنى كۆزگە ئىلماسلىق، تاجاۋۇزچىلىق تارىخىي پاكىتىنى يوقىتىۋېتىشكە ئۇرۇنۇش قىلمىشى ياپونىيىنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدىكى ئادىل جامائەتچىلىكنىڭ قاتتىق ئەيىبلىشىگە ئۇچراپ كەلمەكتە.

روسىيىنىڭ ھەر ساھەسىدىكى ئەربابلار سۆھبەت بايان قىلىپ، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ روسىيىگە زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. روسىيە گېزىتى بۈگۈن ھەر ساھەدىكى ئەربابلارنىڭ سۆھبىتى، ماقالىسى، ۋە ئوبزورلىرىنى ئېلان قىلىپ، رەئىس جياڭ زېمىننىڭ روسىيىگە زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى ھەم ئۇنىڭ زىيارىتىنىڭ تولۇق مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشىغا تىلەكداشلىق بىلدۈردى.

روسىيىنىڭ مۇئاۋىن دىپلوماتىيە مىنىستىرى كاراسىن «كومسومول ھەقىقىتى» گېزىتىدە مىنىڭچە، روسىيە - جۇڭگو مۇناسىۋىتى پۈتكۈل خەلقئارا جەمئىيەتكە ياخشى ئۈلگە بولالايدۇ.

كاراسىن روسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ چېگرا چارلاش خىزمىتى ئۈستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: روسىيە ۋەدىسىگە ۋاپا قىلىپ، جۇڭگو بىلەن بىرلىكتە شەرقىي قىسىم چېگرىنى تەكشۈرۈش خىزمىتىنى بۇ يىل ئىچىدە تاماملايدۇ، بۇ ئىككى دۆلەتنىڭ مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن بولۇپ، ستراتېگىيىلىك ئەھمىيەتكە ئىگە.

جياڭ زېمىن روسىيىدە زىيارەتتە بولۇش مەزگىلىدە روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان ۋە تاجىكىستاننىڭ رەھبەرلىرى بىلەن ئىمزالايدىغان چېگرا رايونلىرىدا ئەسكەر قىسقارتىش كېلىشىمى «7500 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى چېگرىنى ئاسىيانىڭ تىنچ ۋە مۇقىم رايونىغا ئايلاندۇرىدۇ».

روسىيىنىڭ سابىق مۇئاۋىن زۇڭلىسى شاخلان «مۇستەقىللىك» گېزىتىدە ماقالە ئېلان قىلىپ، جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي ئىسلاھات تەجرىبىلىرىنى

روسىيىنىڭ مۇئاۋىن دىپلوماتىيە مىنىستىرى كاراسىن «كومسومول ھەقىقىتى» گېزىتىدە سۆھبەت بايان قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: روسىيە جۇڭگو بىلەن بولغان مۇناسىۋەتكە ھەممىدىن ئاۋۋال ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى.

ئۇيغۇن بولۇپ، ستراتېگىيىلىك ئەھمىيەتكە ئىگە.

روسىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى روگاشوۋ «ئەمگەك» گېزىتى مۇخبىرىغا سۆھبەت بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: رەئىس

«مۇستەقىللىك» گېزىتىدە ماقالە ئېلان قىلىپ، جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي ئىسلاھات تەجرىبىلىرىنى تونۇشتۇردى. ئۇ: ھازىر روسىيە- جۇڭگو مۇناسىۋىتىنىڭ يەنىمۇ تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئەڭ ياخشى پەيتى، دېدى.

ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈۋاتقان ئەركىن دېموكراتلار پارتىيىسى ۋە ھاكىمىيەت سىرتىدىكى يېڭى

داۋتەن شىنەن، بەزى دۆلەت مەجلىسى ئەزالىرىغا باشقىلار ۋەكىل بولۇپ، جىنگو

جامائەتچىلىكنىڭ قاتتىق ئەيىبلىشىگە ئۇچراپ كەلمەكتە.

فرانسىيىنىڭ ئۇرۇش توختىتىشقا نازارەت قىلىۋاتقان ۋەكىلى ئىسرائىلىيىدىن لىۋاننىڭ جەنۇبىدىن قوشۇن چېكىندۈرۈشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيرۇت، 21 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. لىۋان بىلەن ئىسرائىلىيىنىڭ ئۇرۇش توختىتىشقا نازارەت قىلىدىغان بەش دۆلەت كومىتېتىدىكى فرانسىيە ۋەكىلى گىسۇ بۈگۈن بۇ يەردە ئىسرائىلىيە لىۋاننىڭ جەنۇبىي قىسمىنى ئىشغال قىلىپ تۇرۇۋاتقان ئەھۋالدا جەنۇبىي لىۋاندىكى جىددىيلىكنىڭ پەسىيىشى مۇمكىن ئەمەس، دەپ كۆرسەتتى.

گىسۇ مۇنداق دېدى: ئۇرۇش توختىتىشقا نازارەت قىلىش كومىتېتى لىۋان مەسىلىسىنى ئاخىرقى ھېسابتا ھەل قىلىشقا قادىر ئەمەس، بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، ئىسرائىلىيە ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ 425 - نومۇرلۇق قارارىنى ئىجرا قىلىپ، لىۋاننىڭ جەنۇبىي قىسمىدىن شەرتسىز قوشۇن چېكىندۈرۈشى لازىم.

گىسۇ يەنە ئۇرۇشنى توختىتىشقا نازارەت قىلىش كومىتېتىغا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ داۋاملىق ئادىل بولۇپ، ئاكتىپ رول ئوينىشىنى ئۈمىد قىلدى. بۇ كومىتېتقا كېلەر ئايدا ئامېرىكا رەئىس

بولىدىكەن.

گىسۇ شۇ كۈنى لىۋان زۇڭتۇڭى ھىراۋى بىلەن سۆھبەت ئۆتكۈزۈپ، ئۇنىڭغا ئۇرۇش توختىتىشقا نازارەت قىلىش كومىتېتىنىڭ خىزمىتىدىن مەلۇمات بەردى.

روسىيە ۋە چېخ زۇڭلىلىرى ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرىدىغانلىقىنى ئېيتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پراگا، 21 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. روسىيە زۇڭلىسى چېرنومىردىن بىلەن چېخ زۇڭلىسى كىلاۋۇس بۈگۈن پراگادا سۆھبەتلەشكەندىن كېيىن ئۆتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: روسىيە بىلەن چېخ ئوتتۇرىسىدا شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشى مەسىلىسىدە پرىنسىپال ئىختىلاپ بولسىمۇ، ئىككى دۆلەت ئۆزئارا مۇناسىۋىتىنى، بولۇپمۇ ئىقتىسادىي مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشنى خالايدۇ.

ئىككى تەرەپ ئىقتىسادىي ھەمكارلىقنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇپ، سودا ئالاقىسىنى كۆپەيتىش، شېرىك كارخانىلارنى قۇرۇشنى كېڭىشىپ بېكىتتى.

روسىيە بىلەن چېخ يەنە تەشكىللىك جىنايى ھەرىكەتلەرگە زەربە بېرىش بويىچە ھەمكارلىشىش كېلىشىمى ۋە روسىيىنىڭ چېخقا بوغۇلۇپ قالغان قەرزنى قايتۇرۇش توغرىسىدىكى كېلىشىمنى ئىمزالىدى.

ئامېرىكا ئەمەلدارى ئامېرىكىنىڭ يېزا ئىگىلىكى چەت ئەل بازارلىرىغا تېخىمۇ كۆپ تايىنىدۇ دەپ ھېسابلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 21 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى چەت ئەللەرگە سېتىش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى شۇماخ مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى مەملىكەتلىك يېزا ئىگىلىك مۇخبىرلىرى جەمئىيىتىنىڭ يىللىق يىغىنىدا مۇنداق دېدى: ئامېرىكىنىڭ دۆلەت ئىچىدىكى يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى بازىرىنىڭ كۆپىيىش يوشۇرۇن كۈچى ناھايىتى ئاجىز بولغانلىقتىن، ئامېرىكا يېزا ئىگىلىكىنىڭ يۈكسىلىشى چەت ئەل بازارلىرىغا تېخىمۇ كۆپ تايىنىشى كېرەك.

شۇماخ مۇنداق دېدى: بۇلتۇر 9 - ئاينىڭ 30 - كۈنى توشقان 1996- يىللىق مالىيە يىلىدا ئامېرىكىنىڭ يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى ئېكسپورت سوممىسى 59 مىليارد 800 مىليون دوللارغا يېتىپ، رېكورت يارىتىلدى. يېزا ئىگىلىكى ئامېرىكىنىڭ تاشقى سودىسىدىكى ئاكتىپ بالانس ئەڭ زور تارماق بولۇپ، بۇ خىل ئاكتىپ بالانسنى ئۇدا 37 يىل ساقلىدى. بۇ يىللىق يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى ئېكسپورت سوممىسى ئامېرىكا تارىخىدا يەنىلا ئىككىنچى ئورۇننى ئىگىلەيدۇ.

ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، ئامېرىكا يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ دۇنيا بازىرىدا ئىگىلىگەن سالمىقى بۇنىڭدىن ئون يىل ئىلگىرىكى %17 تىن ھازىرقى %23 كە يەتكەن. ياپونىيە ئامېرىكا يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى ئىمپورت قىلىدىغان ئەڭ چوڭ دۆلەت، ئۇنىڭ بۇ يىللىق ئىمپورت سوممىسى 11 مىليارد 900 مىليون دوللارغا يېتىشى مۇمكىن. ياۋروپا ئىتتىپاقى ئىككىنچى ئورۇندا تۇرىدۇ، ئۇنىڭ ئىمپورت سوممىسى تەخمىنەن 8 مىليارد 900 مىليون دوللار بولۇشى مۇمكىن. ئامېرىكا يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ ئاساسلىق ئېكسپورت بازارلىرى يەنە كانادا، مېكسىكا، كورېيە ۋە جۇڭگو قاتارلىق دۆلەتلەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

شىراك قانۇن چىقىرىش ئورگىنى سايلىمىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن خەلق پارلامېنتىنى تارقىتىۋەتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پارىژ، 21 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراك بۈگۈن تېلېۋىزىيە نوتقى سۆزلەپ، خەلق پارلامېنتىنى تارقىتىۋېتىپ، 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنى ۋە 6 - ئاينىڭ 1 - كۈنى قانۇن چىقىرىش ئورگىنى سايلىمى ئۆتكۈزۈپ، يېڭى بىر نۆۋەتلىك خەلق پارلامېنتى ئۇيۇشتۇرىدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

شىراك مۇنداق دېدى: قانۇن چىقىرىش ئورگىنى سايلىمىنى ئون ئاي بالدۇر ئۆتكۈزۈشتىكى مەقسەت ھۆكۈمەتنى خىرىسقا تاقابىل تۇرغىدەك «كۈچ ۋە زۆرۈر ۋاقىت»قا ئىگە قىلىشتىن ئىبارەت. بۇ خىرىس بىرىنچىدىن، ئىچكى ئىسلاھاتتىن، ئىككىنچىدىن، ياۋروپا قۇرۇلۇشىدىن كېلىۋاتىدۇ.

شىراك مۇنداق دېدى: فرانسىيە چوڭقۇر ئىجتىمائىي ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، ئاكتىپ نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، سىياسەتلەرنىڭ ئىزچىللىقىنى ساقلاش ئۈچۈن قانۇن چىقىرىش ئورگىنى سايلىمىنى بالدۇر ئۆتكۈزۈش پايدىلىق. ھۆكۈمەتنىڭ سايلامدا تېخىمۇ كۆپ قوللاشقا ئېرىشىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

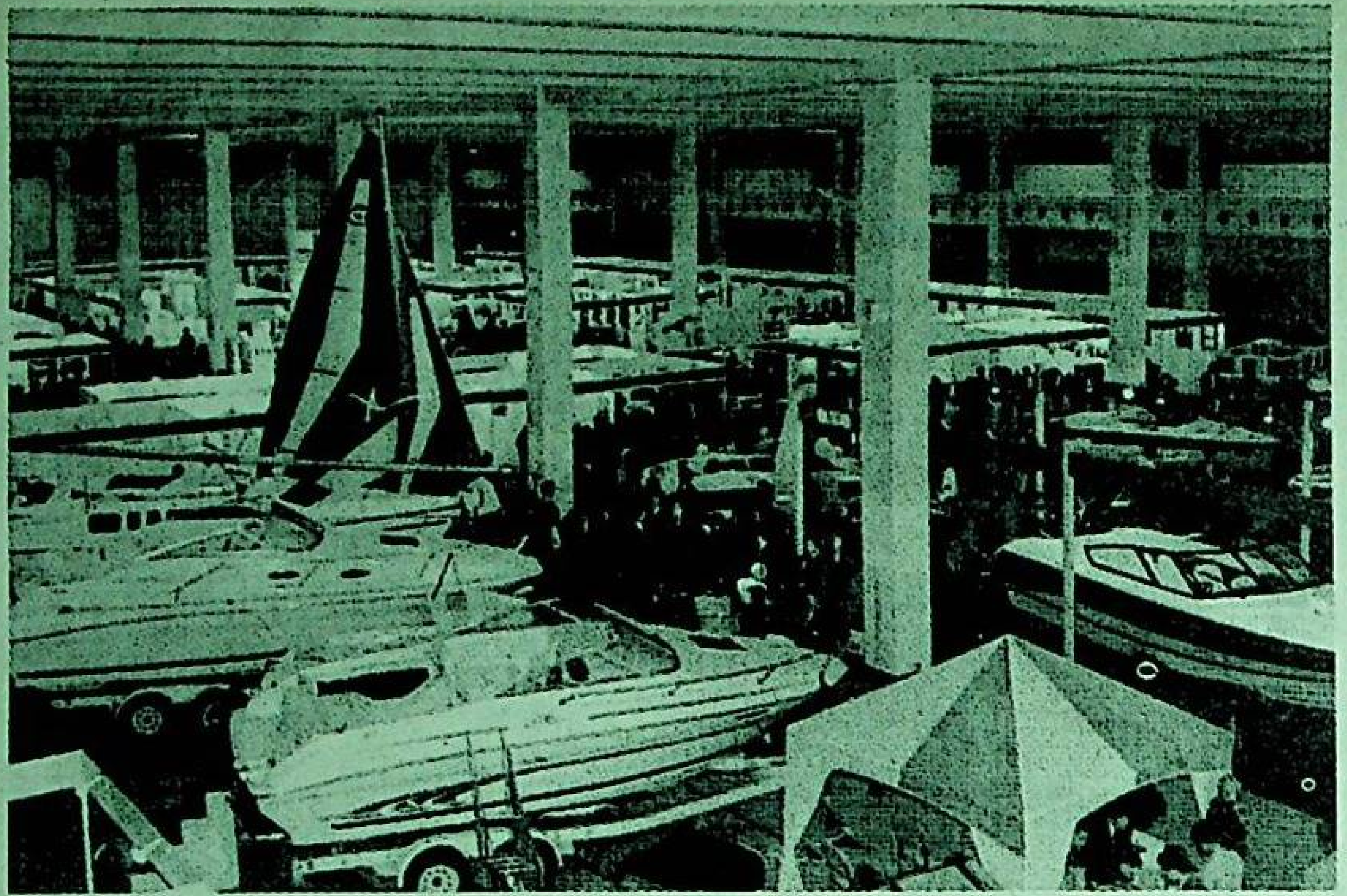

97 - يىللىق جۇڭگو خەلقئارا كېمە كۆرگەزمىسى يېقىندا شاڭخەيدە ئۆتكۈزۈلدى. ئەنگلىيە، ئامېرىكا، گېرمانىيە، ئىتالىيە قاتارلىق ئون نەچچە دۆلەت ۋە رايوندىن كەلگەن 100 گە يېقىن شىركەت ۋە كارخانىچى كۆرگەزمىگە قاتناشتى.

سۈرەتتە: كۆرگەزمە زالىدىن كۆرۈنۈش.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سۇدان ھۆكۈمىتى بىلەن ھۆكۈمەتكە قارشى گۇرۇھلار تىنچلىق كېلىشىمى ئىمزالىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خارتوم، 21- ئاپرېل تېلېگراممىسى. سۇدان ھۆكۈمىتى بىلەن سۇداننىڭ جەنۇبىدىكى ھۆكۈمەتكە قارشى تۆت گۇرۇھ بۈگۈن بۇ يەردە تىنچلىق كېلىشىمى ئىمزالاپ، سۇدان مەسىلىسىنى ئومۇميۈزلۈك ھەل قىلىش جەھەتتە يېڭى قەدەم تاشلىدى.

لېكىن سۇداننىڭ جەنۇبىدىكى ھۆكۈمەتكە قارشى ئەڭ چوڭ قوراللىق گۇرۇھ - سۇدان خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى كېلىشىمگە ئىمزا قويغىلى ئۇنىمىدى.

ئۇ يەردىكى ئاخبارات ۋاستىلىرىنىڭ خەۋەر قىلىشىغا قارىغاندا، كېلىشىمگە سۇداننىڭ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭى سالىخ ۋە ھۆكۈمەتكە قارشى تۆت گۇرۇھنىڭ رەھبەرلىرى ئىمزا قويغان. ئىمزا قويۇش مۇراسىمىغا سۇدان زۇڭتۇڭى باشىر، ئوتتۇرا ئافرىقا زۇڭتۇڭى پاتاسى ۋە چاد زۇڭتۇڭى دېبىي قاتناشقان.

كېلىشىمدە مۇنداق بەلگىلەنگەن: بۇنىڭدىن كېيىنكى تۆت يىل ئۆتكۈنچى مەزگىل بولىدۇ. بۇ مەزگىلدە ھۆكۈمەت ئەمەلدارلىرى ۋە ھۆكۈمەتكە قارشى تۆت گۇرۇھنىڭ ۋەكىللىرىدىن تەركىب تاپقان ماسلاشتۇرۇش كومىتېتى جەنۇبىي سۇداننىڭ ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ.

ياۋروپا «يۆنىلىش خاراكتېرلىك تاللاش»قا دۇچ كەلمەكتە

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بونن خەۋىرى. گېرمانىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى كىنكېل مۇشۇ ئاينىڭ 14 - كۈنى مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا ياۋروپا «يۆنىلىش خاراكتېرلىك تاللاش»قا دۇچ كېلىدۇ، دېدى.

كىنكېل مۇنداق دېدى: بۇ خىل «يۆنىلىش خاراكتېرلىك تاللاش»نى بۇنىڭدىن 40 يىل ئىلگىرىكى ياۋروپا دۆلەتلىرى ئىمزالىغان «رىم شەرتنامىسى»غا سېلىشتۇرۇشقا بولىدۇ. ئۇ چاغدا «رىم شەرتنامىسى» ياۋروپا ئورتاق گەۋدىسىنى قۇرۇش ئۈچۈن ئۇل سالغان.

ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ يىل 6 - ئايدا ئامستېردامدا ئېچىلىدىغان ياۋروپا ئىتتىپاقى باشلىقلىرى يىغىنى ۋە 7 - ئايدا مادرىتتا ئېچىلىدىغان شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى باشلىقلىرى يىغىنى ياۋروپانىڭ كېلەچىكىنى لايىھىلەشكە «ھەل قىلغۇچ يۆنىلىش كۆرسىتىپ بېرىدۇ»، 10 - ئايدا لىيۇكسېمبۇرگدا ئۆتكۈزۈلىدىغان ياۋروپا ئىتتىپاقى كومىتېتىنىڭ پەۋقۇلئاددە يىغىنى كېيىنكى تۈركۈمدە ياۋروپا ئىتتىپاقىغا كىرىدىغان دۆلەتلەرنىڭ سۆھبىتى توغرىسىدا قارار چىقىرىدۇ، 1998 - يىلى 1- ئايدا ياۋروپا ئىتتىپاقى ئورتاق پۇل يۆنىلىشىگە قاراپ «دەۋر بۆلگۈچ ئەھمىيەتكە ئىگە بىر قەدەم» تاشلايدۇ، بۇنىڭدىن باشقا 1999- يىلىنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا ياۋروپا ئىتتىپاقى مالىيە مەسىلىسىنى يېڭىباشتىن ئورۇنلاشتۇرىدۇ، ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ يېزا ئىگىلىكى ۋە قۇرۇلما سىياسىتىمۇ ئىسلاھ قىلىنىدۇ.

كىنكېل يەنە ھازىرقى گېرمانىيە - پولشا مۇناسىۋىتى توغرىسىدا توختىلىپ مۇنداق دېدى: پولشا - گېرمانىيىنىڭ ئوتتۇرا، شەرقىي ياۋروپادىكى ئەڭ مۇھىم سودا شېرىكى، گېرمانىيە پولشا ئۈچۈن ئېيتقاندا ئەڭ مۇھىم سودا شېرىكى بولۇپلا قالماستىن، 2 - چوڭ مەبلەغ سالغۇچى. ئۇ مۇنداق دېدى: گېرمانىيە بىلەن پولشا ھازىر «پۈتۈنلەي نورمال قوشنىلاردىن بولۇپ قالدى»، ئىككى تەرەپ «بىرلەشكەن ياۋروپا ئىچىدە تېخىمۇ گۈزەل كەلگۈسى قۇرۇشنى خالايدۇ».

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

1997 - يىل
ئاپرېل
24
پەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 26℃-15℃ بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ، شەھەرنىڭ جەنۇبىدا بەش بال شەرقىي جەنۇب شامىلى چىقىدۇ.

شىنجاڭ گېزىتى

新 疆 日 报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

مۇھىم خەۋەرلەر

تەييارلىق بالدۇر، پۇختا ئىشلەنگەنلىكتىن

ئاقسۇ ۋىلايىتىدە «پاختىچىلىق يىلى»نىڭ تۇنجى جېڭى ئۇتۇقلۇق ئېلىپ بېرىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: 4 - ئاي كىرىشى بىلەن ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ ھەرقايسى ئاساسلىق پاختىچىلىق رايونلىرىدا كېۋەز تېرىلغۇسى ئومۇميۈزلۈك باشلىنىپ كەتتى. تەييارلىق بالدۇر، پۇختا ئىشلەنگەنلىكتىن، ۋىلايەت بويىچە كېۋەز تېرىلغۇسىنىڭ كۈندىلىك ئوتتۇرىچە سۈرئىتى 100 مىڭ مودىن كۆپرەككە يېتىپ، «پاختىچىلىق يىلى»نىڭ تۇنجى جېڭى ئۇتۇقلۇق ئېلىپ بېرىلدى.

ئاقسۇ ۋىلايىتى بۇلتۇر كېۋەز ھوسۇلى كېمىيىپ كېتىشتىكى تەجرىبە - ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، 1997 - يىلنى ۋىلايەت بويىچە «پاختىچىلىق يىلى» قىلىپ بېكىتىپ، «ئىككى قەدەمنى بىر بېسىش»، يەنى كېۋەز كۆلىمىنى 2 مىليون 50 مىڭ موغا، ساپ پاختىنىڭ ئومۇمىي ھوسۇل مەسئۇلىيەت كۆرسەتكۈچىنى 200 مىڭ توننىغا يەتكۈزۈش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇ كۆرەش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ۋىلايەت بويىچە ئالدى بىلەن يۇقىرىدىن - تۆۋەنگىچە، كادىرلاردىن دېھقانلارغىچە ئىدىيىۋى جەھەتتىن قوزغىتىش خىزمىتى ياخشى ئىشلىنىپ، ئۇلارنىڭ پاختىچىلىقتا قەد كۆتۈرۈش جېڭىنى غەلىبىگە ئېرىشتۈرۈشكە بولغان ئىشەنچىسى كۈچەيتىلدى. شۇ ئاساستا كېۋەز تېرىلغۇ پىلانى ھەر بىر يېزا - بازار، كەنت - مەھەللە، ئېتىزغىچە قاتلاممۇ قاتلام كونكرېت ئەمەلىيلەشتۈرۈلدى. تېرىلغۇدىن ئىلگىرىكى تۈرلۈك تەييارلىق خىزمەتلىرى بالدۇر، پۇختا ئىشلىنىپ، 3 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ۋىلايەت بويىچە 284 مىليون

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە «تەبىئىي پارنىك» دەپ ئاتالغان پىچان ناھىيىسى يېقىندا مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلاردىن مۇتەخەسسىس، ئالىملارنى ناھىيە ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئەقىل - تەدبىر كۆرسىتىشكە تەكلىپ قىلدى. مۇتەخەسسىسلەر ناھىيىنىڭ تەبىئىي ئەۋزەللىكىنى ئاساس قىلىپ، 50 مو كۆلەمدىكى پارنىكتا ئۈزۈم تېلى ئۆستۈرۈش، 1000 مو يەردە چىلان بىلەن ئاشلىق زىرائىتىنى كىرىشتۈرۈپ ئۆستۈرۈش، 200 مو يەردە پىستە ئۆستۈرۈش سىناق نۇقتىسى قۇرۇش، ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇپ، پەن - تېخنىكا يېڭى قوشۇنى بەرپا قىلىش، دېھقانلارنىڭ باغۋەنچىلىك ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش توغرىسىدا ياخشى پىكىر، تەكلىپلەرنى بەردى.

سۈرەتتە: ئۈرۈمچى شەھىرىگە قاراشلىق يامالىق تېغى كۆكەرتىش كومىتېتىنىڭ مەسئۇلى ئۆمەرجان ئابدۇرېھىم (ئوڭدىن 2 - كىشى) ھەرقايسى ئاخبارات ئورۇنلىرى مۇخبىرلىرىنىڭ پىچان ناھىيىسىنىڭ باغۋەنچىلىكى توغرىسىدا سورىغان سوئاللىرىغا جاۋاب بەرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەد نىياز** خەۋىرى ۋە فوتوسى

ئاپتونوم رايونىمىزدا ئەتىيازلىق تېرىلغۇ سۈرئىتى تېز، سۈپىتى ياخشى بولماقتا

ھازىرغىچە 16 مىليون مودىن كۆپرەك يەر تېرىپ بولۇندى، بۇ بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 9 مىليون 500 مىڭ مو كۆپ

ئۆز مۇخبىرىمىز **جاڭ لىشۇ** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا ئەتىيازلىق تېرىلغۇ يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى، ئەتىيازلىق تېرىلغۇنىڭ سۈرئىتى تېز، سۈپىتى ياخشى بولماقتا. ستاتىستىكىلىق مەلۇماتقا ئاساسلانغاندا، 4 - ئاينىڭ 16 - كۈنىگىچە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە (بىڭتۇەننى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) 16 مىليون 148 مىڭ مو يەرگە ھەر خىل زىرائەت تېرىلغان، بۇ بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 9 مىليون 591 مىڭ 600 مو كۆپ. بۇنىڭ ئىچىدە 5 مىليون 241 مىڭ 600 مو يەرگە ئاشلىق زىرائەتلىرى تېرىلغان بولۇپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 2 مىليون 568 مىڭ 300 مو كۆپ، 9 مىليون 368 مىڭ 300 مو يەرگە كېۋەز تېرىلغان بولۇپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 6 مىليون 330 مىڭ 400 مو كۆپ. ئاساسىي پاختىچىلىق رايونى ھېسابلىنىدىغان ئاقسۇ، قەشقەر، خوتەن ۋىلايەتلىرى ۋە بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا كېۋەز تېرىلغۇسى ئاساسەن ئاياغلاشقان. تېرىلغۇ سەل كېيىن باشلىنىدىغان شىمالىي شىنجاڭ رايونىدىكى دېھقانلارمۇ يەرلەرنى شۇدىگەر قىلىش، ئۇرۇق سېلىش ئىشلىرىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىمەكتە.

بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇسىنىڭ ئاساسىي ئالاھىدىلىكىنى مۇنداق تۆت جۈملە سۆزگە يىغىنچاقلاشقا بولىدۇ: ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر ئەھمىيەت بەردى، ئىشلەپچىقىرىش نىشانى ئايدىڭ بولدى، پەن - تېخنىكا سېلىنمىسى ئاشتى، تۈرلۈك تەدبىرلەر ئەمەلىيلەشتى.

ئەتىيازلىق تېرىلغۇ باشلىنىش بىلەنلا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ئاساسىي رەھبەرلىرى جەنۇبىي شىنجاڭ، شىمالىي شىنجاڭ يېزىلىرىغا بېرىپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلىرىنى تەكشۈردى ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلدى، جايلاردىكى كونكرېت قىيىنچىلىق ۋە مەسىلىلەرنى نەق مەيداندا ھەل قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق دېھقانچىلىق نازارىتى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەۋسۇمى ۋە يىللىق يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىغا بولغان ماكرولۇق باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. دائىرىلەرنى ئايلىنىدىغان ئۈچ خىزمەت گۇرۇپپىسى، زىرائەتلەرنى ئاسراش بويىچە ئۈچ خىزمەت گۇرۇپپىسى، نۇقتىدا تۇرۇپ ئىشلەيدىغان 13 خىزمەت گۇرۇپپىسىنى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جاي - جايلىرىدا يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىغا ۋە يېزا خىزمىتىگە ياردەملىشىشكە، يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى. ۋىلايەت (ئوبلاست)، ناھىيە، شەھەرلەرنىڭ رەھبەرلىرىمۇ خىزمەت گۇرۇپپىلىرىنى باشلاپ ئېتىز باشلىرىغا بېرىپ، دائىرىلەرنى ھۆددە ئېلىش تۈزۈلمىسى قوللىنىپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا بولغان يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى.

ئاپتونوم رايونلۇق دېھقانچىلىق نازارىتى بۇ يىل ئاشلىق ئومۇمىي ھوسۇلىنى 8 مىليون توننىغا يەتكۈزۈش، پاختىچىلىقنى تېز سۈرئەتتە راۋاجلاندۇرۇپ، ئومۇمىي ھوسۇلنى 1 مىليون 150 مىڭ توننىغا يەتكۈزۈش، دېھقانلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمىنى 200 يۈەندىن ئاشۇرۇش نىشانىغا يېتىشكە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، سورتلۇق ئۇرۇقلۇقنى كېڭەيتىش، يۇقىرى ھوسۇل ئېلىشنى يولغا قويۇشتەك توققۇز تۈر بويىچە ھوسۇلنى ئاشۇرۇپ، مول ھوسۇل ئېلىش تەدبىرىنى يولغا قويدى، بۇنىڭ بىلەن ھەر خىل يېزا ئىگىلىك زىرائەتلىرى كۆلىمى 15 مىليون مودىن ئاشۇرۇلدى، بۇلتۇر قىش كىرگەندىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە «قىشلىق پەن - تېخنىكا پائالىيىتى» ۋە يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسى بويىچە تەربىيىلەش خىزمىتى كەڭ دائىرىدە قانات يايدۇرۇلدى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزا ئىگىلىكىگە ئالاقىدار تارماقلار ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ۋە يېزا ئىگىلىكىگە مەدەت بېرىش بويىچە 30 نەچچە خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللىدى، بۇ گۇرۇپپىلار يېزىلارغا چۈشۈپ، نۇقتىدا تۇرۇپ يېڭى سورتلارنى كېڭەيتىش، ھوسۇلنى ئاشۇرۇش، مول ھوسۇل ئېلىش پىلانىنى يولغا قويۇشقا نازارەت قىلدى ۋە يېتەكچىلىك قىلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى جامائەت خەۋپسىزلىكى ئورگانلىرى «ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىپ، ئوبراز تىكلەش» خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

كەسىپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش قۇرۇلۇشىنى تۇتۇپ، كەسىپ - ساھەلەردە يېڭى ئىستىل تۇرغۇزۇش لازىم

كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش قۇرۇلۇشى تۇتۇپ، كەسپ -
ساھەلەردە يېڭى ئىستىل تۇرغۇزۇش لازىم

— ئۈرۈمچى شەھەرلىك يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتكەنلىكىنى تەكشۈرۈش

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **جىلى ۋەنجەن**

ئۈرۈمچى شەھەرلىك يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىرتۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى شەھەردىكى 4500 دىن ئارتۇق كىرا ئاپتوموبىلى، 1500 دىن ئارتۇق مىنبۇس ۋە 10 مىڭدىن ئارتۇق شوپۇر، بېلەت ساتقۇچىنى باشقۇرىدۇ. بۇ قوشۇننىڭ مۇلازىمىتلىق ئوبيېكتى مىڭلىغان، 10 مىڭلىغان يولۇچى. شەھەرلىك يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، قاتتىق باشقۇرۇشقا، تەربىيە بېرىشكە ئەھمىيەت بېرىپ، كەسىپ يېڭى ئىستىلنى تۇرغۇزۇپ، يولۇچىلار ترانسپورت بازارلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى ئىشنى رەھبىرىي كادىرلاردىن باشلاپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى كەسپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش بىلەن بىرلەشتۈردى. مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ئومۇمىي پىلانىنى تۈزۈپ چىقىشتىن كونكرېت ئەمەلىيلەشتۈرۈشكىچە، ئادەمنى تەربىيىلەشنى تۇتۇشتىن قائىدە-تۈزۈملەرنى ئورنىتىش، مۇكەممەللەشتۈرۈش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش، ئىجرا قىلىشقىچە بولغان ئىشلارنىڭ ھەممىسىگە رەھبىرىي كادىرلار تەشەببۇسكارلىق بىلەن قاتنىشىش، باشلامچى بولۇش ئارقىلىق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇشتا ئۈلگە بولدى.

يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى يەنە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش بىلەن بىللە، كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، كەسپلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش نىشان مەسئۇلىيەتنامىسىنى قاتلاممۇقاتلام ئىمزالاپ «پارتكوم، مەمۇرىيەتنىڭ 1-قول رەھبەرلىرى بىۋاستە تۇتۇش، مەسئۇل رەھبەرلەر مەسئۇل بولۇش، بۆلۈم، ئىشخانىلارنىڭ رەھبەرلىرى كونكرېت تۇتۇش، باشقا تارماقلار ماسلىشىپ تۇتۇش» تەك خىزمەت تورىنى شەكىللەندۈرۈپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

بەزى خادىملارنىڭ ئادەم باشقۇرمەن دەپ ئۆزىگە تەمەننا قويۇۋاتقانلىقى، يەنە بەزىلەرنىڭ نىيىتىنىڭ ساپ ئەمەسلىكنى، ئىلگىرى يۈز بەرگەن يېيىش - ئىچىش، ئېلىۋېلىش، قىسىش، تەمە قىلىش، ئىمتىياز تەلەپ قىلىش قاتارلىق مەسىلىلەرنى نەزەردە تۇتۇپ، يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى «ئۆگىنىشكە ئەھمىيەت بېرىش، سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش، توغرا كەيپىياتنى تەكىتلەش» تەربىيىسى پائالىيىتى ۋە «مەن يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسىغا نېمىلەرنى قىلىپ بەردىم» دېگەن تېمىدىكى مۇھاكىمىنى قانات يايدۇردى. بۇنىڭ بىلەن كادىرلار، ئاممىنىڭ ئىدىيىۋى تونۇشى ئۆستى، خىزمەت قىزغىنلىقى ۋە ئاكتىپلىقى قوزغالدى، بەزى خادىملارنىڭ قانۇن بويىچە ئىش بېجىرمەسلىك، نىزام بويىچە جەرىمانە قويماسلىق ۋە خىزمەت پوزىتسىيىسىدىكى قوپاللىق، سوغۇق مۇئامىلە قىلىش، قاتتىق بولۇش، سوۋغا-سالام بەرمىسە ئىش بېجىرىپ بەرمەسلىك، سوۋغا-سالام بەرسىمۇ ئىشنى قالايمىقان بېجىرىشتەك چىرىكلىشىش ئەھۋاللىرىنىڭ يەنە يۈز بېرىشىنىڭ ئالدى ئېلىندى. تۈزۈم قاتتىق، تەدبىر كۈچلۈك بولغانلىقتىن، ھۆكۈمەت پۇلىغا مېھمان چاقىرىش، سوۋغات تەقدىم قىلىش-يېيىش -

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

تاشقى سودىدا ئۈچ چوڭ تەگشەش قۇرۇلۇشى يولغا قويۇلدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز **ياڭ فەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش سەۋىيىسىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈش، تاشقى سودا كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات سالمىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، بۇ يىل تاشقى سودىدا ئۈچ چوڭ تەگشەش قۇرۇلۇشىنى نۇقتىلىق يولغا قويىدۇ.

- ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئېكسپورت تاۋارلىرىنىڭ قۇرۇلمىسىنى تەگشەش تېزلىتىلىدۇ، ئېكسپورت تاۋارلىرى قۇرۇلمىسى ياخشىلىنىدۇ. بۇنىڭدا بۇ يىل ماشىنا- ئېلېكتر مەھسۇلاتلىرى ۋە يۇقىرى تېخنىكىلىق مەھسۇلاتلار ئېكسپورتى كېڭەيتىلىدۇ، ئەنئەنىۋى ئېكسپورت تاۋارلىرى جەھەتتە سودا-سانائەت-يېزا ئىگىلىكى، تېخنىكىنى بىرلەشتۈرۈش كۈچەيتىلىپ، سېلىنما كۆپەيتىلىپ، مەھسۇلات سۈپىتى ياخشىلىنىپ، ئېكسپورت تاۋارلىرىنىڭ قوشۇمچە قىممىتى ئاشۇرۇلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، داڭلىق ماركا ئېگى تۇرغۇزۇلۇپ، بۇ يىل ئىچىدە بىر نەچچە تايانچ تاۋارنىڭ ISO - 9000 گۇۋاھلىقىنى قولغا كەلتۈرۈش ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئېكسپورت تاۋارلىرىنىڭ رىقابەتلىشىش كۈچى ئاشۇرۇلىدۇ.

- كارخانىلارنىڭ تەشكىلىي قۇرۇلمىسى ۋە مېخانىزمىنى تەگشەش چىڭ تۇتۇلىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق تاشقى ئىقتىساد- سودا نازارىتى مۇلۈك ھوقۇقىنى ئايدىڭلاشتۇرۇش، ھوقۇق بىلەن مەسئۇلىيەتنى ئايدىڭلاشتۇرۇش، مەمۇرىيەت بىلەن كارخانىنى ئايرىش، باشقۇرۇش ئىلمىي بولۇش پرىنسىپى بويىچە تاشقى سودىغا بىۋاستە قاراشلىق تاشقى سودا كارخانىلىرىدا دۆلەت مۈلكىنى باشقۇرۇش سىنىقى ئېلىپ بېرىپ، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنى يولغا قويۇش قەدىمىنى تېزلىتىدۇ.

- ئىگىلىك باشقۇرۇش قۇرۇلمىسى تەگشىلىدۇ، بۇنىڭدا نوقۇل ئىگىلىك باشقۇرۇش رامكىسىدىن چىقىپ، بىر كەسىپنى ئاساس قىلىش، كۆپ خىل ئىگىلىك باشقۇرۇش زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇلىدۇ. تاشقى سودىنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش ئەۋزەللىكى ئاساس قىلىنىپ، ناچار مەھسۇلاتلارنى باشقۇرۇش ھەم ئۇنىڭغا ئالاقىدار يۈرۈشلەشتۈرۈلگەن مۇلازىمەتلىق راۋاجلاندۇرۇلىدۇ، ئىچكى-تاشقى سودا بىرلەشتۈرۈلۈپ، مۇھىم نۇقتا يۇقىرى تېخنىكىلىق مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپچىقىرىشقا قارىتىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، خەلقئارا، ئىچكى بازارلاردىن تولۇق پايدىلىنىپ، پىششىقلاپ ئىشلەش سودىسى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇلىدۇ ھەم ئۆزلىرى باشقۇرۇش، بىرلىشىپ باشقۇرۇش، بىر-بىرىنى تولۇقلاش ياكى چەت ئەل مەبلىغىنى كىرگۈزۈش ئۇسۇلى قوللىنىلىپ، بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان ئېكسپورت تاۋارلىرى بازىلىرى بەرپا قىلىنىدۇ.

«ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىپ، ئۇبراز تىكلەش» خىزمىتىنى
سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرى ئۆتكەن يىلىنىڭ بېشىدىن بۇيان ئىچكى جەھەتتە ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىپ ساپانى ئۆستۈرۈش، تاشقى جەھەتتە ئۇبراز تىكلەش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرى «ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىپ، ئۇبراز تىكلەش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشتا قاتناش ساقچىلىرىنىڭ ئۇبرازىنى تىكلەشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلدى. جىنەن قاتناش ساقچىلىرىدىن ئۆگىنىش، جاڭجياگاڭدىن ئۆگىنىشنى ج خ قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش بىلەن زىچ بىرلەشتۈردى. ئاممىنىڭ ئىنكاسى بىر قەدەر كۈچلۈك بولغان مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە، ئىچكى قىسىمدىكى قائىدە، تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتتى. ئىچكى جەھەتتە ساپانى ئۆستۈرۈش، تاشقى جەھەتتە ئۇبراز تىكلەش خىزمىتى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرىدا ماس قەدەمدە، تەرتىپلىك ئىشلەنگەچكە، ھەر مىللەت ج خ كادىر - ساقچىلىرىنىڭ خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، خەلققە قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئېڭى يەنىمۇ كۈچىيىپ، ئۇلارنىڭ قانۇننى ئادىل ئىجرا قىلىش ئاڭلىقلىقى زور دەرىجىدە ئاشتى، كۆزنەك ئورۇنلارنىڭ ئىش بېجىرىش ئۈنۈمى ۋە مۇلازىمەتلىق پوزىتسىيىسى خېلى ياخشىلىنىپ، ساقچىلار بىلەن خەلقنىڭ مۇناسىۋىتى يەنىمۇ قويۇقلاشتى، ج خ ئورگانلىرى ۋە خەلق ساقچىلىرى ئۆزلىرىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكىتى ئارقىلىق خەلق ئاممىسىنىڭ ئىشەنچىسى ۋە قوللىشىغا ئېرىشتى. ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ 96 - يىلىنىڭ ئاخىرىدىكى تەكشۈرۈشىگە قارىغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 15 قاتناش ساقچى تارماق ئەترىتى كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىش خىزمىتىدە ئۆز رايونى تەۋەسىدە ئالدىنقى ئورۇنغا ئۆتكەن. ئۆتكەن يىلى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ج خ سىستېمىسىدىكى ئۈچ كوللېكتىپ ۋە ئۈچ شەخس ج خ مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن جىنەن قاتناش ساقچىلىرىدىن ئۆگىنىشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخس بولۇپ باھالىنىپ مۇكاپاتلاندى، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ج خ قاتناش ساقچىلىرى سىستېمىسى بۇ يىل 2 - ئايدا يەنە ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى تەرىپىدىن كەسىپ ئىستىلىنى تۈزىتىشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى.

«ئىككى توپ بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش»نى زىچ دەۋر قىلىپ، كارخانىلارنىڭ زىيانىنى پايدىغا ئايلاندۇرۇشنى تېزلىتەيلى

ئاپتونوم رايونلۇق تەمىنات - سودا بىرلەشمە كوپېراتىپىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى قادىر ئىسمائىل

«ئىككى توپ بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش»نى يولغا قويۇش - يېڭى تۈزۈلمە بىلەن كونا تۈزۈلمە ئالمىشىش مەزگىلىدىكى بىر تۈرلۈك ئېچىش خاراكتېرلىك ئىش، شۇنداقلا تارىخىي خاراكتېرلىك تەرەققىيات. كارخانىلارنىڭ ئۈنۈمى تۆۋەنلەپ، زىيىنى ئېغىر بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتا نۆۋەتتە تۆۋەندىكى بىر قانچە تۈرلۈك خىزمەتنى ھەقىقىي تۇتۇپ ئىشلەشكە توغرا كېلىدۇ.

بىرىنچى، قاراشنى ئۆزگەرتىپ «ئىككى توپ بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش»نىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇشنى ئۆستۈرۈش.

مەركىزىي كومىتېت بۇنىڭدىن كېيىنكى 15 يىلدا ئىقتىسادىي تۈزۈلمىدە ئەنئەنىۋى پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسىدىن سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىگە ئۆتۈش، ئىقتىسادنىڭ ئېشىش شەكلىدە يىرىك تىپتىن ئۈنۈمدارلىق تىپىگە ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىشتىن ئىبارەت ئىككى توپ بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىشنى ئوتتۇرىغا قويدى، ئىقتىسادىي تۈزۈلمىدە توپ بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش - ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋىتىدىكى ئىسلاھات ۋە ئىسلاھات ستراتېگىيىسىنى كۆرسىتىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەمىنات - سودا كوپېراتىپ كارخانىلىرىغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە جەھەتتە تۈپتىن بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىپ، پىلانلىق ئىگىلىك دەۋرىدىكى كونا قاراشنى چۆرۈپ تاشلاپ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە خاس يېڭى قاراشنى تۇرغۇزۇپ، بازارنىڭ كارخانىلارنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ۋە تەرەققىي قىلىشىدىكى پۈت تىرەپ تۇرۇش نۇقتىسى ئىكەنلىكىنى، ئەلالىرىنىڭ غەلىبە قىلىپ، ناچارلىرىنىڭ شاللىۋېتىلىشى-كىشلەرنىڭ سۇبيېكتىپ ئىرادىسىگە باقمايدىغانلىقىنى، بازارنى يۆلەنچۈك قىلىپ، رىقابەتتە تەرەققىياتقا ئېرىشىشنىڭ كارخانىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ۋە تەرەققىي قىلىشىنىڭ

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى تاۋارلارغا بولغان سۈپەت نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتىپ، بازار تەرتىپىنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى» ۋە «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەھسۇلات سۈپىتىنى نازارەت قىلىش نىزامى»نى قورال قىلىپ، تاۋارلارنىڭ سۈپىتىگە قانۇن بويىچە نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بازار تەرتىپىنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىك تارماقلىرى ساختا تاۋارلارنى چەكلەش خىزمىتىنى پائال قانات يايدۇرۇپ، خېلى ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. جەمئىيەتنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك، ئاممىنىڭ نارازىلىقى كۆپ بولغان ساختا تاۋارلارنى چەكلەش خىزمىتى بىلەن بازارغا سېلىنىدىغان تاۋارلارنىڭ سۈپىتىنى كۈندىلىك نازارەت قىلىپ تەكشۈرۈش، لاياقەتلىك گۇۋاھنامىسى يوق مەھسۇلاتلارنى ۋاقتىدا تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشنى بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ باردى. تېخنىكا نازارەتچىلىك تارماقلىرى مەمۇرىي قانۇننى ئىجرا قىلىش فۇنكسىيىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، ھەر دەرىجىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىك تارماقلىرى قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى. ھازىرغىچە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىك ئورنىدىن بىرى، ۋىلايەت دەرىجىلىكتىن 16 سى، ناھىيە دەرىجىلىكتىن 28 ى قۇرۇلدى. ئۇلار قانۇن ئىجرا قىلىش سالمىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن تۈرلۈك بەلگىلىمە، تۈزۈملەرنى تۈزۈپ يولغا قويدى. سۈپەتنى نازارەت قىلىش، ئۇنى باشقۇرۇش خىزمىتىنى قەدەممۇقەدەم كۈچەيتتى. ھازىرغا قەدەر سۈپەت تەكشۈرۈش ئورۇنلىرىدىن 97 نى قۇرۇپ، ئۇنىڭغا 1500 دىن ئارتۇق تېخنىك خادىم سەپلىدى. ئۈچ يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى 448 مىليون يۈەن قىممىتىدە ھەر خىل ئۆلچەمگە توشمايدىغان تاۋارلارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى قانۇن ئىجرا قىلىش خىزمىتىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇش بىلەن بىرگە يەنە جامائەت پىكرى ئارقىلىق سۈپەتسىز تاۋارلارنى نازارەت قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. 1993-يىلدىن باشلاپ دۆلەتنىڭ «سۈپەت ئۇزۇن سەپىرى» ناملىق مەھسۇلاتلارنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرۈش پائالىيىتىگە ماسلىشىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىزدا «تەڭرىتاغ سۈپەت سەپىرى» پائالىيىتى ئېلىپ باردى. بۇ پائالىيەت جەريانىدا 20 ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر، ناھىيە، 20 تۈمەن-مەيدانىنى تەكشۈرۈپ يېزىلغان 220 پارچە ماقالىنى تۈرلۈك ئاخبارات ۋاسىتىلىرى ئارقىلىق جەمئىيەتكە ئاشكارا ئېلان قىلىپ، جەمئىيەتنىڭ مەھسۇلات سۈپىتىنى نازارەت قىلىش سالمىقىنى ئاشۇردى. بۇ ئارقىلىق ئاپتونوم رايونىمىزدا بازار تەرتىپىنىڭ قالايمىقانلىشىپ كېتىشىنىڭ ئۈنۈملۈك ئالدى ئېلىندى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بازار باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر شېرىپ** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇلتۇردىن بۇيان بازار يېتىلدۈرۈش، ئۇنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، بازارلارنى نازارەت قىلىپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، بازار تەرتىپىنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى.

ھازىر شەھەر بويىچە جەمئىي 172 بازار بولۇپ، دائىرىسى كەڭ، باشقۇرۇش جەھەتتىكى بېسىم ئېغىر بولسىمۇ، ھەر مىللەت بازار باشقۇرۇش خادىملىرى جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىپ، بازارلارنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇش بىلەن كۈندىلىك چارلاپ تەكشۈرۈشنى ئۆز-ئارا بىرلەشتۈرۈپ، ئالدامچىلىق، ساختا مال سېتىش، بازار زومىگەرى بولۇۋېلىش، ياخشى مالغا ناچار مالنى ئارىلاشتۇرۇپ سېتىش قىلمىشلىرى ھەمدە باھانى قالايمىقان ئۆستۈرۈۋېلىشقا ئوخشاش قانۇنسىز ھەرىكەتلەرگە قاتتىق زەربە بېرىپ، ئادىل سودىنى قوغدىدى، مۇنتىزىم بازارلارنى ئومۇميۈزلۈك باشقۇرۇش بىلەن بىللە، بازار سىرتىدىكى سودا نۇقتىلىرى، يول بويىدىكى تىجارەت دۇكانلىرىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ، يولنى ئىگىلىۋېلىپ كېنىشكىسىز تىجارەت قىلغانلارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى ۋە تەرتىپكە سالدى. تۈرلۈك ئىستېمال بۇيۇملىرى بازىرى، ئىشلەپچىقىرىش ئامىللىرى بازىرى، ئىشلەپچىقىرىش ۋاسىتىلىرى بازىرى، ماتورلۇق قاتناش ۋاسىتىلىرى بازىرى، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى توپ سېتىش بازىرى قاتارلىق بازارلارنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇپ، بۇ بازارلاردا «مەدەنىيەتلىك بازار بەرپا قىلىش» مۇسابىقە پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇردى. بۇنىڭغا بىرلەشتۈرۈپ، مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن، بازارلارنى رويخەتكە ئېلىپ تىزىملاشنى ۋە بازار قۇرۇش ئۆتكىلىنى چىڭ ئىگىلەپ، يېڭىدىن قۇرۇلغان بازارلارنى دەسلەپكى تەكشۈرۈش، تەكشۈرۈپ تەستىقلاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، شارائىتى پىشىپ يېتىلگەن، قانۇن - نىزاملارغا ئۇيغۇن كېلىدىغان بازارلارنى تىزىملاپ رويخەتكە ئالدى ھەمدە قالايمىقان مەبلەغ سېلىپ قارىغۇلارچە بازار قۇرۇش ھادىسىلىرىنىڭ ئالدىنى ئالدى. نۆۋەتتە ئۈرۈمچى شەھىرىدە 26 بازار شەھەر بويىچە مەدەنىيەتلىك بازار، ئون بازار ئاپتونوم رايون بويىچە مەدەنىيەتلىك بازار ئۆلچىمىگە يەتتى، بۇنىڭ ئىچىدە «دوستلۇق» بازىرى، «1 - ئىيۇل» سودا بازىرى شىنجاڭ بويىچە ئون ياخشى بازارنىڭ بىرى بولۇپ باھالاندى.

يۇقىرىقىلاردىن باشقا بۇ ئىدارە پاختا بازىرىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، تەكشۈرۈش ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇپ، پىلان بويىچە يۆتكىلىدىغان 210 مىڭ توننا پاختىغا يۆتكەش رەسمىيىتى بېجىردى، ھايانكەشلىك قىلمىشى بىلەن قانۇنسىز يۆتكەلگەن بىر قىسىم پاختا، چوچۇك بويا، خىمىيىۋى ئوغۇت قاتارلىق مەھسۇلاتلارنى توسۇپ قېلىپ، مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمە بويىچە بىر تەرەپ قىلدى.

پەيزاۋات ناھىيىسى بەش يىلدا 376 مىڭ مو ئورمان بىنا قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋەر قىلىدۇ: پەيزاۋات ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى بەش يىلدىن بۇيان ئورمانچىلىقنى چىڭ تۇتۇپ، بۇ يىل ئەتىيازغىچە جەمئىي 376 مىڭ مو ئورمان بىنا قىلدى.

ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئورمانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشقا بولغان رەھبەرلىكنى قاتلاممۇقاتلام كۈچەيتتى. ناھىيىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسى كۈز ۋە ئەتىياز پەسىلدىكى كۆچەت تىكىش مەزگىلىدە يېزا-بازارلارنىڭ ئورمان بىنا قىلىش پىلانىنى ئورۇنداشقا تېخنىكا جەھەتتىن ياردەم قىلدى. ئورمانچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بەرگەن ئورۇن، شەخسلەرنى سۇ، ئوغۇت، مەبلەغ جەھەتتىن ئاكتىپ قوللىدى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيىنىڭ ئورمانچىلىق تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلۈپ، ئېتىز-ئېرىق، يول بويلىرىنى دەل-دەرەخلاشتۇرۇش ئاساسەن ئىشقا ئاشتى. ناھىيە يەنە كەلكۈن مەزگىلىدە كەلكۈن سۈيىدىن پايدىلىنىپ، 50 مىڭ مو يۇلغۇنلۇق بىنا قىلىپ، قۇم-بوراننىڭ دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىگە بولغان زىيىنىنى ئۈنۈملۈك تىزگىنلىدى. بۇنىڭ يەر ئاستى سۇ ئورنىنى تۆۋەنلىتىش، تۇپراقنى ياخشىلاش، ئېكولوگىيىلىك مۇھىتنى قوغداشتىمۇ رولى زور بولدى.

1992-يىلدىن ھازىرغىچە بۇ ناھىيىدە بىنا قىلىنغان ئومۇمىي ئورمان كۆلىمى 376 مىڭ موغا يەتتى. شۇنىڭ بىلەن ناھىيە ئورمانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى تەرەققىي قىلدۇرۇش بويىچە بىر نەچچە قېتىم ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەت تەرىپىدىن ئىلغار ئورۇن بولۇپ تەقدىرلەندى.

يەكەن ناھىيىسىدە ئېتىز-ئېرىق، يول بويلىرىنىڭ دەل- دەرەخ بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى 39.6% كە يەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت مۇسا** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىسى پەن-تېخنىكا ئارقىلىق ئورمانچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش ستراتېگىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئورمانچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگەنلىكتىن، ھازىرغىچە ناھىيە بويىچە ئومۇمىي دەل-دەرەخ 140 مىليون تۈپكە يەتتى. ناھىيىنىڭ ئېتىز-ئېرىق، يول بويلىرىنىڭ دەل-دەرەخ بىلەن قاپلىنىش نىسبىتى 39.6% كە يەتتى.

بۇ ناھىيە 1987-يىلدىن بۇيان ئورمانچىلىقنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى بادامنى ئاساس قىلغان ئىقتىسادىي ئورمان بىنا قىلىشقا قارىتىپ، «ئۈچ شىمال» ئىھاتە ئورمان سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى يولغا قويدى. «شىنجاڭ سوۋادان تېرىكىدىن كۆلەملىك قەلەمچە تىكىپ كۆچەت يېتىشتۈرۈش تېخنىكىسى»، «بادام بىلەن دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى كىرىشتۈرۈپ ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى»، «تۆۋەن مەھسۇلاتلىق بادام كۆچەتلىرىنى ئۆزگەرتىش تېخنىكىسى»، «ئۆلچەملىك بادام كۆچىتى يېتىشتۈرۈش تېخنىكىسى» قاتارلىق يېڭى تېخنىكا، يېڭى سورتلارنى كىرگۈزۈپ، بادامنىڭ يېڭى سورتىنى 14 خىلغا يەتكۈزدى. توققۇز يىل ئىچىدە 1 مىليون 100 مىڭ تۈپ بادام كۆچىتى تىكىلىپ، بۇنىڭ 300 مىڭ تۈپى مېۋىگە كىرگۈزۈلدى ھەمدە مەھسۇلات قىممىتى 170 مىليون 724 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈلدى. 1996-يىلى بادام مەھسۇلاتى 150 توننىغا، مەھسۇلات قىممىتى 4 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

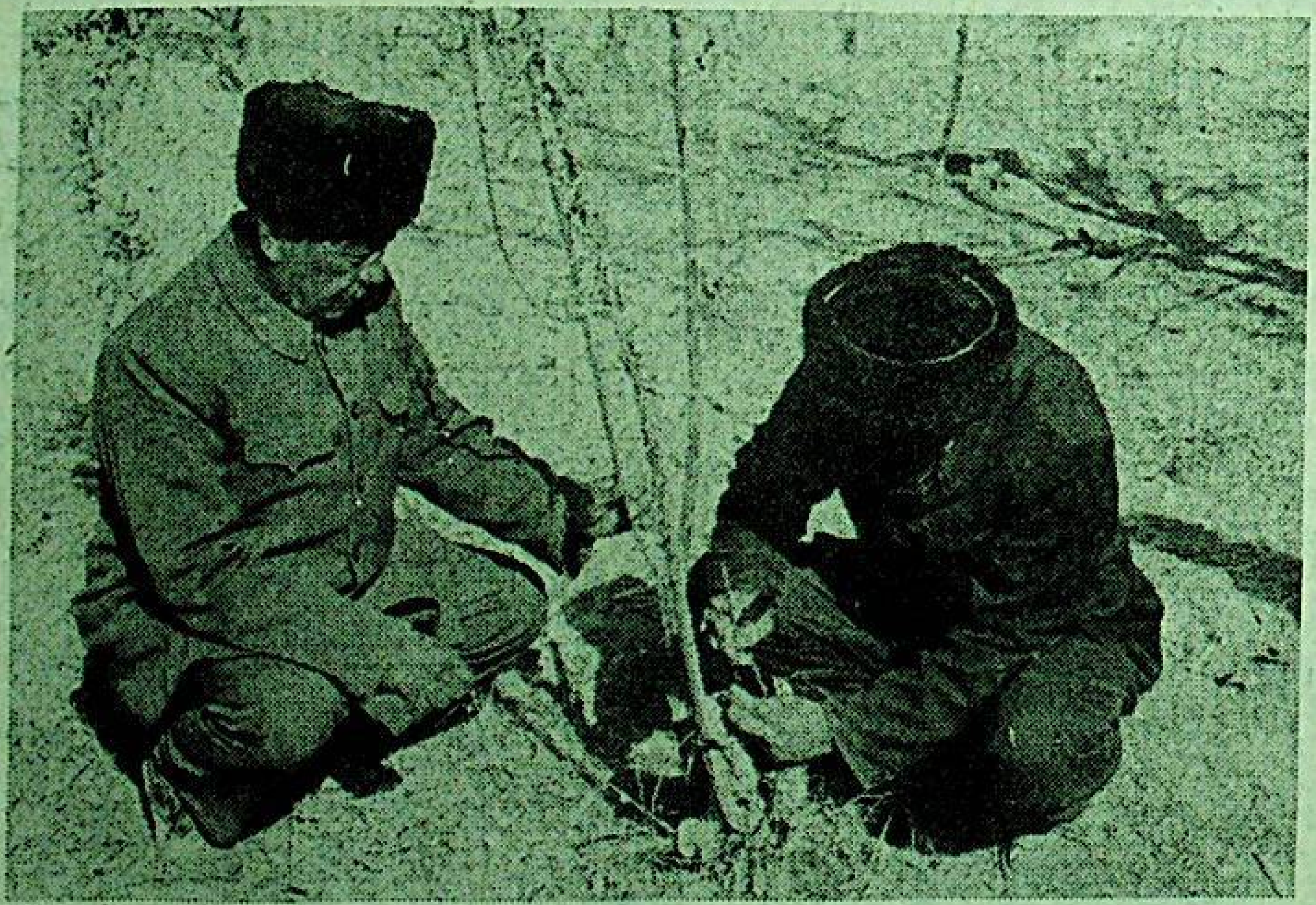

لوپ ناھىيىسى مېۋە سورتلىرىنى ياخشىلاپ باغۋەنچىلىك ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلەتتى. ھازىر ناھىيە بويىچە مېۋىلىك باغ كۆلىمى 68 مىڭ 500 موغا يېتىپ، ھەر بىر ئائىلىگە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن بىرمو ئىككى پۇڭدىن توغرا كەلدى.

سۈرەتتە: ھاڭگىيا يېزىسىدىكى دېھقانلار مېۋىلىك كۆچەتلەرگە ئەلا سورتلارنى ئۇلىماقتا.

تۇرغۇن تاشتۆمۈر فوتوسى

لوپ ناھىيىسى ئۈل قۇرۇلۇشنى ياخشىلاپ، ئىگىلىك

تۇرغۇن تاشتۆمۈر فوتوسى

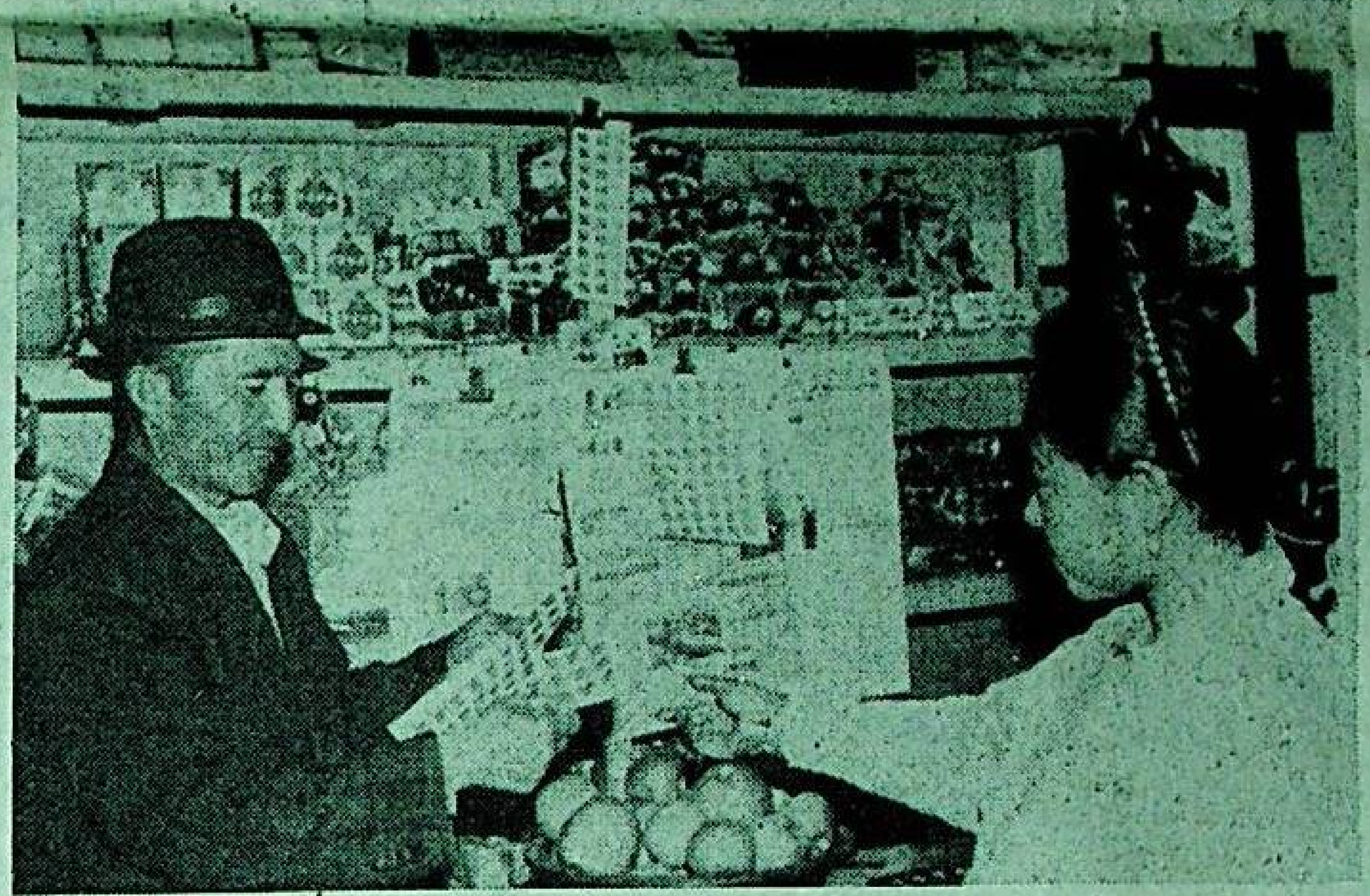

قۇمۇل شەھەر ئىچى يېزا جىگدە قۇدۇق كەنتىدىكى ئابدۇرېھىم ياقۇپ يېزىنىڭ ئاۋات جايىدا دۇكان ئاچقان ئون يىلدىن بۇيان سودىدا ئادىل بولۇپ، تىجارىتىنى جانلاندۇرۇپلا قالماستىن، قوشۇمچە گېزىت - ژۇرنال مۇشتىرى قوبۇل قىلىش، تارقىتىش، ماركا، كونۋېرت سېتىش كەسپى بىلەنمۇ شۇغۇللىنىپ، ھەر مىللەت ئاممىسى ئۈچۈن ھەقسىز مۇلازىمەت قىلماقتا. ھازىرغىچە ئۇ شىنجاڭ گېزىتى قاتارلىق گېزىت - ژۇرنالدىن 36 مىڭ نۇسخا، 10 مىڭ پارچىدىن ئارتۇق خەت، 1000دىن ئارتۇق پوسۇلكا، پۇل چەكلىرىنى ۋەكالىتەن ئۆز ئىگىلىرىگە ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بېرىپ، ئاممىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ئۇ خېرىدارلارغا ماركا سېتىپ بەرمەكتە.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** فوتوسى

لوپ ناھىيىسى ئۇل قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاپ، ئىگىلىك تەرەققىياتىنى تېزلەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن تاشتۆمۈر** خەۋەر قىلىدۇ: لوپ ناھىيىسى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، مەبلەغ سېلىش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ئۇل قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاپ، ئىگىلىك تەرەققىياتىنى تېزلەتتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئۇل قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاشنى ئىقتىسادىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىپ، ناھىيە ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاپ، ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش يوللىرىنى كېڭەيتىشتىكى مۇھىم خىزمەت سۈپىتىدە ئەستايىدىل چىڭ تۇتتى. ناھىيە ئىشنى قاتناش شارائىتىنى ياخشىلاشتىن باشلاپ، ئۈچ يىل ئىچىدە دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر بىرلىكتە 10 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ توپلاپ، 30 كىلومېتىر يولنى ئاسفالتلاشتۇردى، 25 كىلومېتىر غول يول تۈزلەندى، 100 نەچچە كىلومېتىر يېزا، كەنت يوللىرىغا شېغىل ياتقۇزۇلدى، ھازىر ناھىيە بويىچە ئون يېزا - بازار يوللىرى ۋە يېزا - بازارلارنى تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدىغان 173 كىلومېتىر يول ئومۇميۈزلۈك ئاسفالتلاشتۇرۇلۇپ، قاتناش شارائىتى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى؛ يېڭىدىن 6 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، سامپۇل يېزىسىدا سائىتىگە 800 كىلوۋات توك چىقىرىش ئىقتىدارىغا ئىگە بىر ئېلېكتر ئىستانسىسى قۇرۇلۇپ، سامپۇل خەلقىنىڭ توك قىيىنچىلىقى ھەل قىلىندى. بۇ ناھىيە يەنە 3 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ناھىيە بازىرىدىن بەشتوغراق يېزىسىغا قەدەر 30 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتىپ، بۇ يېزىدىكى 4000دىن كۆپرەك دېھقان، چارۋىچىنى قارا چىراغدىن قۇتۇلدۇردى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بۇ ناھىيىنىڭ پوچتا - تېلېگراف ئالاقىسىمۇ يېڭى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى، ئۆتكەن يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا - تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ قوللىشى بىلەن ناھىيە بويىچە ئاپتوماتىك تېلېفون ئومۇملىشىپ، ئون يېزا - بازارنىڭ ھەممىسىدە بىۋاستە ئۇلىنىدىغان ئاپتوماتىك تېلېفون ئالاقىسى يولغا قويۇلدى. ئۇنىڭدىن باشقا بۇ ناھىيىدە گاز بىلەن تەمىنلەش، پار بىلەن ئىسسىنىش، كىرەكسىز سۇلارنى چىقىرىش قۇرۇلۇشى چىڭ تۇتۇلدى، ئۆتكەن يىلى 2 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، يېڭىدىن بىر گاز بىلەن تەمىنلەش پونكىتى قۇرۇلدى. ھازىر ناھىيە بويىچە پار بىلەن تەمىنلىنىش ئومۇمىي كۆلىمى 45 مىڭ كۋادرات مېتىرغا يەتتى. بۇ ناھىيە ئەسلى بار بولغان ئىچىملىك سۇ ئەسلىھەلىرىنى ياخشىلاش ئاساسىدا، ئۆتكەن يىلى يەنە 8 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ، بەش سۇ مۇنارى ياسىدى، 500 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا تۇرۇبا ياتقۇزدى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە 15 مىڭ 700 ئادەم، 31 مىڭ 400 تۇياق چارۋا مالنىڭ سۇ مەسىلىسى ھەل بولدى؛ پاسكىنا سۇلارنى بىر تەرەپ قىلىش قۇرۇلۇشىنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرى تاماملىنىپ، بىرىنچى باسقۇچلۇق قۇرۇلۇشتا ئىش باشلاندى؛ ناھىيە بازىرىنىڭ كۆكەرتىلىش نىسبىتى 13.5% كە يەتتى؛ 205 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، ئىككى ئورۇنغا ئېگىز جاھازلىق يول چىرىغى ئورنىتىلدى.

پالۋانتۇر يېزىسى بازارنى 1000 توننىدىن كۆپ گۆش بىلەن تەمىنلەش سەۋىيىسىگە يەتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھىرىنىڭ پالۋانتۇر يېزىسى ئۆز جايىنىڭ ئوت-چۆپ، يەم-خەشەك مەنبەسى مول بولۇش ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ، باقمىچىلىق كەسپىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇپ، بۇلتۇر بازارنى 1236 توننا گۆش بىلەن تەمىنلىدى.

بۇ يېزا دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى تۇۋرۇك كەسپ سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى، باقمىچىلىق كەسپىگە 2 مىليون 700 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى، باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىگە دۆلەتنىڭ ئېتىبار بېرىش سىياسىتىگە ئاساسەن، مەبلەغ، يەر، ئوتلاق جەھەتلەردە ئېتىبار قىلدى، بۇنىڭ بىلەن دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقى كۆلەملىشىش، كەسپلىشىش ئىزىغا چۈشتى. بازارنى 100 توننا گۆش بىلەن تەمىنلەيدىغان كەنت، ئون توننا گۆش بىلەن تەمىنلەيدىغان ئائىلە بارلىققا كەلدى. شۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدا باقمىچىلىق كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئائىلە 200 دىن كۆپرەككە، بوردالغان چارۋا مال 60 مىڭ تۇياققا يەتتى. باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىنىڭ چارۋىچىلىقتىن قىلغان كىرىمى يېزا ئومۇمىي كىرىمىنىڭ 28% نى ئىگىلىدى، چارۋىچىلىق يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا تۇۋرۇك كەسپ بولۇپ قالدى. يېزا بويىچە كىشى بېشى ئوتتۇرىچە كىرىم 2070 يۈەنگە يەتتى.

نىيە ناھىيىسى خوتەن ۋىلايىتىنىڭ چارۋىچىلىق رايونى بولۇپ، چارۋىچىلىق ئومۇمىي كىرىمى ناھىيە ئومۇمىي كىرىمىنىڭ 45% نى ئىگىلەيدۇ. بۇ ناھىيە 1990 - يىلدىن بۇيان، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىش، ئوتلاق كۆلىمىنى كېڭەيتىش ۋە باشقۇرۇش، نەسىل ياخشىلاش خىزمىتىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى. 1990 - يىلدىن ھازىرغىچە 45 مىڭ تۇياق يەرلىك قوينىڭ نەسلى ياخشىلاندى، يۇڭ مىقدارى بىر كىلوگرامدىن ئىككى كىلوگرامغا يەتتى. 65 مىڭ تۇياق ئۆشكىنىڭ 50% نىڭ تىۋىت مىقدارى ئىلگىرىكى 60 گرامدىن كۆپىيىپ ھازىرقى 150 گرامغا يەتتى. چارۋىچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 950 يۈەنگە يەتتى.

سۈرەتتە: چارۋىچىلىق مەيدانىدىن كۆرۈنۈش

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ھەمتىمىن** فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ پەيزاۋات ناھىيە شاپتۇل يېزىلىق ئامانەت- قەرز كوپېراتىپى 7 مىليون 400 مىڭ يۈەن پۇل ئامانەت توپلاپ، يىللىق ئامانەت توپلاش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن توققۇز ئېرىم ئاي بۇرۇن، 400 مىڭ يۈەن ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى، ئۇلار يەنە 2 مىليون 200 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇنىڭ ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

ياسىن تاھىر

△ قورغاس ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى ناھىيىنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلىرىنىڭ ۋاقتىدا ئۇڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشى ئۈچۈن، 6 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

مۇتەللىپ سېيتقازى

△ كۇچا ناھىيە يېڭى شەھەر ئامانەت- قەرز كوپېراتىپى بازار تەۋەسىدىكى سودا- سانائەتچىلەر، تىجارەتچىلەر ۋە كارخانا ئورۇنلىرىغا 22 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى، بۇ ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلىدىكىدىن 2 مىليون يۈەن كۆپ.

ئابلىمىت ئەبەيدۇللا

△ پوسكام ناھىيە گۈلباغ يېزىلىق يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى نازارەت قىلىش - باشقۇرۇش پونكىتى يېقىندا 1996 - يىللىق يېزا ئىگىلىك ماشىنا مەشغۇلات خىزمىتىدە ۋىلايەت بويىچە «بەشتە ياخشى يېزا مۇلازىمەت پونكىتى» بولۇپ باھالىنىپ، 20مىڭ يۈەن پۇل بىلەن مۇكاپاتلاندى.

ئوبۇلقاسىم ئابلىز

△ قاراقاش ناھىيە پۇرچاقچى يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى دېھقانلارنىڭ خىمىيىۋى ئوغۇت، سولياۋ يوپۇق سېتىۋېلىشى ھەم بوغداي پەرۋىشى ئۈچۈن 1 مىليون 684 مىڭ يۈەن، دېھقانلارنىڭ 3 ـ كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشى ئۈچۈن 1 مىليون 166 مىڭ يۈەن، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، يەككە سودا - سانائەتچىلەرنىڭ تىجارىتى ئۈچۈن 320 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

ئەخمەتنىياز ياقۇپ

△ گۇما ناھىيىلىك يېزا ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى دېھقان، چارۋىچىلارغا 4 مىليون 855 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، ناھىيىنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلىرىنىڭ ۋاقتىدا، سۈپەتلىك ئورۇندىلىشىغا ئاساس سالدى.

ئابدۇكېرەم قۇربان

△ كۇچا ناھىيىلىك يېزا ئامانەت - قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى دېھقانلارنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ تەييارلىقى، ئوغۇت، سولياۋ يوپۇق سېتىۋېلىشى ئۈچۈن 24 مىليون 272 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى، بۇ ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 4 مىليون 119 مىڭ يۈەن كۆپ.

ئابلىمىت ئەبەيدۇللا

△ يوپۇرغا ناھىيىسى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان، بازار شارائىتىنى ياخشىلاپ، باشقۇرۇشنى كۈچەيتكەنلىكتىن، ھازىر بۇ ناھىيىدە يەككە سودا - سانائەتچىلەر تېز كۆپىيىپ، 1938 گە يەتتى.

ئابدۇرېھىمجان قاسىم

△ ئەتىيازلىق تېرىلغۇنىڭ ۋاقتىدا، ئوڭۇشلۇق ھەم سۈپەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، پوسكام ناھىيە گۈلباغ يېزىلىق يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى نازارەت قىلىش، باشقۇرۇش پونكىتى ئىككى قارار كۇرس ئېچىپ، 150 ئادەمنى يېزا ئىگىلىك ماشىنا مەشغۇلات بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلىدى.

ئوبۇلقاسىم ئابلىز

ئاپتونوم رايونىمىزدا «ئورۇق باشقۇرۇش نىزامى»نى تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇش خىزمىتى پۇختا ئىشلەنمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەد نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزدا «ئورۇق باشقۇرۇش نىزامى»نى تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇش خىزمىتى پۇختا ئىشلەندى.

«ئورۇق باشقۇرۇش نىزامى» ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئاپتونوم رايون بويىچە تۈرلۈك تەشۋىقات ۋاسىتىلىرى ئارقىلىق شەھەر، يېزىلاردا «ئورۇق باشقۇرۇش نىزامى» كەڭ تەشۋىق قىلىندى. «نىزام»نى تەشۋىق قىلىشقا دائىر 450 دانە ئۈنئالغۇ لېنتىسى، 9200 پارچىدىن كۆپرەك «ئېلان» ۋە 2000 نۇسخىدىن كۆپرەك تەشۋىقات ۋەرەقىسى تارقىتىلدى. چەت- ياقا تاغلىق رايونلاردىن باشقا جايلاردىكى ئاممىنىڭ بۇ «نىزام» تەشۋىقاتى توغرىسىدىكى رادىئو، تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى ئاڭلاش، كۆرۈش نىسبىتى %80 تىن كۆپرەككە يەتتى. تۈرلۈك تەشۋىقات پائالىيەتلىرى ئارقىلىق كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ «نىزام» بويىچە ئورۇق باشقۇرۇش ئاڭلىقلىقى ئۆستى، «نىزام»نى ئۆگىنىش، ئىجرا قىلىش، نىزامغا رىئايە قىلىش كەيپىياتى شەكىللەندى، سانجى، قۇتۇبى، ئىلى، غۇلجا قاتارلىق ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيە (شەھەر)لەر «ئورۇق باشقۇرۇش نىزامى»نى تەشۋىق قىلىش بىلەن ئۇنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ بېرىلىپ، جۇغراپىيىلىك شارائىتىنى تەكشۈرۈش، ئورۇق سورتلىرىنى تەكشۈرۈش، ئورۇقنىڭ لايىقەتلىك گۇۋاھنامىسىنى تەكشۈرۈش، ئوراش، قاچىلاشنى ۋە ماركىلىرىنى تەكشۈرۈش، ساختا، ناچار ئورۇق دېلولىرىنى تەكشۈرۈش، ئورۇق باشقۇرۇش قوشۇنىنى تەرتىپكە سېلىش، ئورۇق ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرىنى تەرتىپكە سېلىش، ئورۇق تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى ئورۇنلارنى تەرتىپكە سېلىشتىن ئىبارەت «ئالتىنى تەكشۈرۈش، ئۈچنى تەرتىپكە سېلىش» خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

ئاپتونوم رايون بويىچە ھەر يىلى ئەتىياز ۋە كۈز پەسىللىرىدە ئورۇقچىلىققا دائىر قانۇن ئىجراسىنى چوڭ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىلدى. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، ئاپتونوم رايون بويىچە ئورۇقلۇققا مۇناسىۋەتلىك 108 دېلو يۈز بېرىپ، بۇنىڭدىن 80 دېلو بىر تەرەپ قىلىنىپ، قايتۇرۇۋېلىنغان ئىقتىسادىي زىيان 9 مىليون 870 مىڭ يۈەنگە يەتكەن.

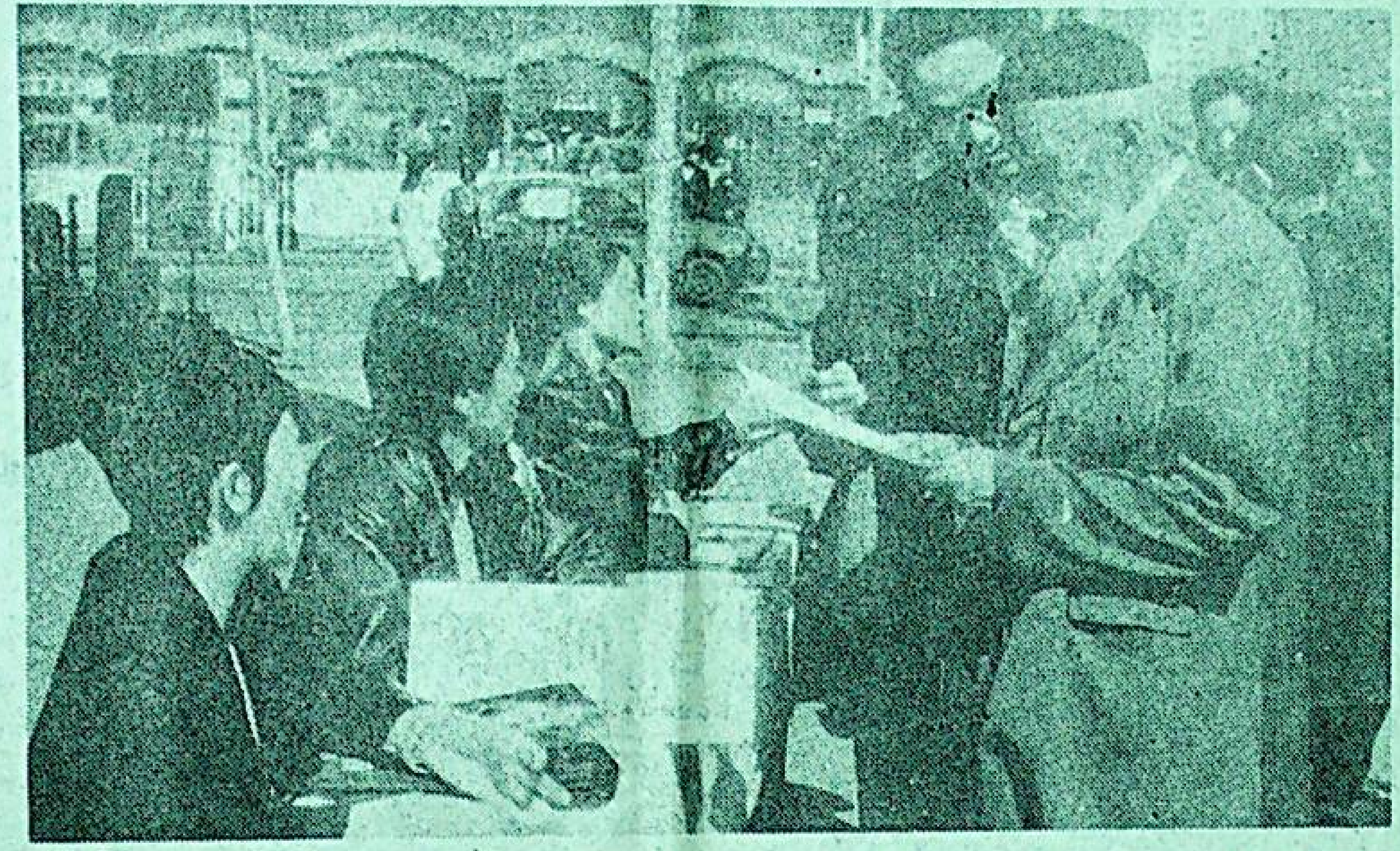

جۇڭگو ئۆمۈر سۇغۇرتىسى چەكلىك شىركىتىنىڭ ئۇرۇمچى شۆبىسى خادىملارنى تەشكىللەپ، ھەر مىللەت ئاممىسىغا سۇغۇرتا بىلىملىرىنى تەشۋىق قىلىش ۋە مەسلىھەت بېرىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى.

سۈرەتتە: تەشۋىقات خادىملىرى ئاممىغا ئۆمۈر سۇغۇرتىسىغا ئائىت ئىشلار ھەققىدە مەسلىھەت بەرمەكتە.

مامۇت بارات فوتوسى

ئاقسۇ تاشيول باش ئۆچاستكىسى چىرىكلىككە قارشى تۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ تاشيول باش ئۆچاستكىسى چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىدە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

ئۇلار بۇ جەھەتتە ئاساسلىقى تۆۋەندىكى بىر نەچچە ئىشنى چىڭ تۇتتى:

— كادىرلارنى مەركەز، ئاپتونوم رايوننىڭ پاك، ئىنتىزامچان بولۇشقا دائىر ھۆججەت، بەلگىلىمىلىرىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، چىرىكلىك ھادىسىلىرىنى يىلتىزىدىن تۈگىتىش، بىخ ھالىتىدە يوقىتىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەردى. بۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بۇلتۇر 5- ئايدا ئۆچاستكا بويىچە بارلىق پارتىيىلىك كادىرلاردىن پارتىيە ئىستىلى، پارتىيە ئىنتىزامى، مەمۇرىي ئىنتىزام بىلىملىرىدىن ئىمتىھان ئالدى، 7- ئايدا يەنە ئۇلارنى يۇقىرىقى مەزمۇنلار بويىچە زېھىن سىناش مۇسابىقىسىگە قاتناشتۇردى. بۇ، ھەر دەرىجىلىك پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ تەربىيىلىنىشنى كۈچەيتىش، قانۇن- ئىنتىزامغا رىئايە قىلىش، ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇش، ئۆز- ئۆزىنى چەكلەش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈشتە ئىجابىي رول ئوينىدى.

— ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش تەدبىرلىرىنى كۈچەيتىپ، قائىدە- تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈردى. ئۆچاستكا پارتكومى بىلەن ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىيىتىگە ئاساسەن «قۇرۇلۇش ھۆددىگە بېرىش جەريانىدىكى بىر قانچە كونكرېت مەسىلە توغرىسىدىكى بەلگىلىمە»، «ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش بويىچە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى»، «يول مەمۇرىيىتى خادىملىرىنى باشقۇرۇش تۈزۈمى ۋە سىناش- تەكشۈرۈش چارىسى»، «قاتناش كەسپىدە قانۇن ئىجرا قىلغۇچى خادىملارغا يەتتە ئىشتا يول قويماسلىق» قاتارلىق بىر يۈرۈش قائىدە- تۈزۈملەرنى تۇرغۇزۇپ، ئۇنى ئەمەلىي خىزمەت داۋامىدا ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇردى. چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش بويىچە پاش قىلىش تېلېفونىدىن ئىككىنى، پاش قىلىش خەت ساندۇقىدىن 11 نى ئورناتتى. يول مەمۇرىيىتى خادىملىرىنى نازارەت قىلىدىغان ئورۇندىن بىرنى تەسىس قىلدى.

— كادىرلارنىڭ پاك، ئىنتىزامچان بولۇشنى تەشەببۇس قىلىشتا ھۆكۈمەت پۇلىغا يەپ- ئىچىش، سوۋغات تەقدىم قىلىش، ئومۇمنىڭ ئاپتوموبىلىنى شەخسىي ئىشقا ئىشلىتىشنى توسۇشنى مۇھىم نۇقتا قىلدى. ئۆچاستكا مەسئۇللىرى ئاساسىي قاتلامغا خىزمەت تەكشۈرگىلى بارغاندا ياتاق، تاماق پۇلىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۆزى تۆلىدى، ھۆكۈمەت ئاپتوموبىلى، تېلېفوننى شەخسىي ئىشقا ئىشلەتكەندە بەلگىلىمە بويىچە ھەق تاپشۇردى. بۇلتۇر يىل بېشىدىن بۇيان ئۆچاستكا بويىچە شەخسلەردىن يىغىۋېلىنغان ئاپتوموبىل ئىشلىتىش ھەققى 234 يۈەنگە، تېلېفون ھەققى 2073 يۈەنگە، قايتۇرۇۋېلىنغان مالىيە ئىنتىزامىغا خىلاپ پۇل 1770 يۈەنگە، ئايرىم كادىرلارنىڭ ئاساسىي قاتلامغا ئاتاپ قىلدۇرۇۋالغان ھەر خىل تالون ھەققى 1472 يۈەنگە يەتتى.

مارالبېشى ناھىيىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى بىلەن مەمۇرىي تەپتىش ئىدارىسى ئۆز رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇمىجىت مۇسا** خەۋەر قىلىدۇ: مارالبېشى ناھىيىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى بىلەن مەمۇرىي تەپتىش ئىدارىسى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ئاممىنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك بولغان مەسىلىلەرنى ھەل قىلدى. ئومۇمنىڭ پۇلىغا يەپ- ئىچىش، ئويۇن- تاماشا قىلىش شامىلىنى توسۇپ، ناھىيىنىڭ

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ناھىيىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى بىلەن مەمۇرىي تەپتىش ئىدارىسى ئاممىدىن 899 پارچە پاش قىلىش خېتى تاپشۇرۇۋېلىپ، خەتتىكى ئەھۋاللارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. قالايمىقان ھەق ئېلىش، قالايمىقان سېلىق سېلىش، يەرلەرنى قانۇنسىز ئىگىلىۋېلىش قاتارلىق مەسىلىلەرنى ئەستايىدىل تەكشۈردى. 22 تۈرلۈك نامۇۋاپىق ھەق ئېلىش تۈرىنى

[illegible]

جەمئىيەت كۈندىن كۈنگە تەرەققىي قىلىۋاتقان، ئىسلاھات، ۋە ئېچىۋېتىش ئىشلىرى يۈكسىلىۋاتقان، رىقابەت كەسكىنلىشىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بېرىدىغان ئوقۇغۇچىلار كەسپنى توغرا تاللىشى، ئالاھىدە كەسپلەرگىلا ئېسىلىۋالماي، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن غوللۇق ئىختىساس ۋە ماھارەت ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈپ بېرىدىغان، سانائەت ئىشلەپچىقىرىشى ۋە 3- كەسپنىڭ ئېھتىياجىغا تېز ماسلىشىپ، بىۋاسىتە قىممەت يارىتالايدىغان مەلىكىلىك ئىشچىلارنى تەربىيىلەيدىغان كەسپىي مەكتەپ، تېخنىكوم ۋە تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىنى تاللاشقىمۇ ئەھمىيەت بېرىشى لازىم. شۇنداق قىلغاندا، ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن بىر نەچچە يىللاپ جەمئىيەتتە ئىش كۈتۈپ تۇرۇش ئەھۋاللىرىدىن خالىي بولۇپ، ۋاقتىدا ئۆزىنىڭ كاراmitىنى كۆرسىتىدىغان ئورۇن تاپالايدۇ.

پۈتۈن جەمئىيەتنىڭ كەسپ ماھارىتى بولغان تونۇشى [illegible]

پۈتتۈرۈپلا خىزمەت تېپىش ئۈچۈن، ئەڭ ياخشىسى جەمئىيەتنى كۆزىتىشكە توغرا كېلىدۇ. جەمئىيەت قايسى كەسپكە موھتاج؟ بۇ ئىشقا بالدۇرراق ئويلىنىشنىڭ مۇھىم ئامىللىرىنىڭ بىرى. ئوقۇغۇچىلار ئادەتتىكى مەكتەپلەرگە ئوقۇشقا كىرىشتە باشقىلارنىڭ مەسخىرە قىلىشىدىن قورقماسلىقى، قەيسەر، ئىرادىلىك ۋە سەۋرچان بولۇشى كېرەك. ئالىي مەكتەپكە كىرىپ يۇقىرى مەلۇماتلىق بولۇش ياخشى ئىش. لېكىن ئائىلىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىمۇ قارىماي بولمايدۇ. ئالىي مەكتەپتە كەم دېگەندە تۆت يىل ئوقۇشقا توغرا كېلىدۇ، ئاتا- ئانىلار ياخشى يېمەي، ياخشى كىيمەي، پەرزەنتلىرىنىڭ خاتىرجەم ئوقۇشى ئۈچۈن ئىقتىساد توپلايدۇ. بۇ ئىش ئىقتىسادىي ئەھۋالى ناچار ئائىلىلەرگە نىسبەتەن ئېيتقاندا ئېغىر يۈك. بىر ئوقۇغۇچىنىڭ يىللىق ئوقۇش راسخوتى ئوتتۇرا [illegible]

غۇلجا ناھىيىسىدە دورا بازارلىرى تەرتىپكە سېلىندى

غۇلجا ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان دورا بازارلىرىنى تەرتىپكە سېلىش، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ناچار، ساختا، دورىلارنى ئېلىپ- سېتىش ۋە دورا ئوبوروتىدىكى شېرىنكانە ئېلىش ئەھۋاللىرىنى قاتتىق توستى.

بۇ ناھىيە ئالدى بىلەن ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ مەسئۇللىرىدىن تەشكىللەنگەن رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، دورا بازارلىرىغا

ئۇلار بىر نەچچە يىلدا 13 خىل لاياقەتسىز دورا، 27 خىل ۋاقتى ئۆتكەن، سۈپىتى ئۆزگەرگەن دورا، 12 خىل ساختا، ناچار دورىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. غەيرىي يول بىلەن كىرگەن 37 مىڭ يۈەن قىممەتتىكى دورىنى قولغا چۈشۈردى. دورا ئوبوروتىدا شېرىنكانە ئورنىدا ئېلىنغان 150 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇلنى

گۈزرۈپپىسى قۇرۇپ، دورا بازارلىرىغا بولغان باشقۇرۇش، نازارەتچىلىكنى كۈچەيتتى. دوختۇرخانا، شىپاخانىلاردا دورىلارنى مەخسۇس دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ئورۇنلاردىن قانۇنىي رەسمىيەت بويىچە كىرگۈزۈپ، شەخسىلەرنىڭ قولىدىكى دورىنى ئېلىش ياكى ئۆز خاھىشى بويىچە دورا كىرگۈزۈشكە يول قويمىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەر يىلى «دورا باشقۇرۇش قانۇنى»، «دورا باشقۇرۇش قانۇنى»نى يولغا قويۇش چارىسى» قاتارلىق قانۇن- نىزام، بەلگىلىمىلەرنى تەشۋىق قىلىپ، دورا تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلارنى تەربىيىگە ئىگە قىلدى؛ خۇسۇسىي دورا دۇكانلىرىنى تەكشۈرۈپ، لاياقەتسىزلىرىنى پېچەتلىدى. جەمئىيەتتىن 300 دىن ئارتۇق خالىس نازارەتچى تەكلىپ قىلىپ ۋە پاش قىلىش تېلېفونى تەسىس قىلىپ، ئامما نازارەتچىلىك قىلىش، ئامما پاش قىلىش، ئامما تەشۋىق قىلىشنى يولغا قويدى. مەخسۇس تەكشۈرۈش، نۇقتىلىق تەكشۈرۈش، ئارىلاپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق، كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلدى. نەتىجىدە

...مەك يۈەندىن ئارتۇق پۇلنى ئىنقىلاپ چىقتى.

ئەنۋەر تۇرسۇن

ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بېرىدىغان ئوقۇغۇچىلار كەسپ تاللاشتا ئالاھىدە كەسپلەرگىلا ئېسىلىۋالماسلىقى كېرەك

پەرھات مۆتەللىپ

پۈتۈن جەمئىيەتنىڭ كەسپ ماتارىيالىغا بولغان تونۇشى كونسېرى ئۆسۈۋاتقان پەيتتە، بەزى ئوقۇغۇچىلاردا كەسپ خاراكتېرىنى ئالغان كەسپىي مەكتەپ، تېخنىكوم ۋە تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىنى تۆۋەن كۆرۈش ياكى بۇ مەكتەپلەردە ئوقۇشنى خالىماسلىق خاھىشلىرى كۆرۈلمەكتە. نەتىجىدە، بۇنداق ئوقۇغۇچىلار تۆۋەن دەرىجىدىكى مەكتەپلەردىن خالى بولالمايۋاتىدۇ.

بىرىنچى، ئۇلار كەسپىي مەكتەپ، تېخنىكوم ۋە تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىنى تۆۋەن كۆرۈپ، كەسپىي تەربىيە ۋە كەسپ ماھارىتىنىڭ تەرەققىياتىغا سەل قارىماقتا. ئۇلار جەمئىيەتتىكى 3-كەسپنىڭ ئېھتىياجىغا تېز ماسلىشىشنى قولغا كەلتۈرمەستىن، ھە دېسىلا نوقۇللۇق ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇپ، چوڭراق دىپلوم ئېلىپ، ئورگان ۋە كەسپىي ئورۇنلاردا ئىشلەشنىلا ئويلىماقتا.

ئىككىنچى، بەزى ئوقۇغۇچىلار ئالىي مەكتەپكە كىرگەن بولسىمۇ، بارا-بارا ئۆزى ئوقۇۋاتقان كەسپنىڭ جەمئىيەت ئېھتىياجىغا تازا ماس كەلمەيۋاتقانلىقىنى ھېس قىلىپ ياكى بۇ كەسپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ كەسپكە لايىق خىزمەت تاپالماي، جەمئىيەتتە ئىش كۈتۈپ تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، ئوقۇشتىن ۋاز كېچىۋاتىدۇ ياكى كۆڭۈل قويۇپ ئوقۇيالمايۋاتىدۇ.

ئۈچىنچى، بەزى ئوقۇغۇچىلار ئالىي بىلىم يۇرتلىرىغا كىرىپ ئوقۇپ، يۇقىرى مەلۇماتلىق مۇتەخەسسىس ئىگىلىرىدىن بولۇپ چىقىش نىيىتى قىلغان بولسىمۇ، ئۇلارنىڭ بىر نەچچە يىل خاتىرجەم ئوقۇشىغا ئائىلىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى يار بەرمەسلىكتەك سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن بۇنداق ئوقۇغۇچىلاردا ئوقۇشتىن يېرىم يولدا توختاپ قېلىش، ياخشى ئوقۇيالماسلىق ئەھۋاللىرى سادىر بولماقتا. نەتىجىدە، بۇ ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش پۈتتۈرگەندە كەسپكە لايىق خىزمەت تاپالماي جەمئىيەتكە، شۇنداقلا ئائىلىسىگە يۈك بولۇپ قېلىۋاتىدۇ.

يەنە ئېيتقاندا، بۇنداق ئوقۇغۇچىلار ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بەرگەندە كەسپ تاللاشقا ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلمىغان. ئىسلاھات ۋە ئېچىۋېتىش سىياسىتى يولغا قويۇلۇپ، مەملىكىتىمىز ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە يۇقىرىقىدەك ئەھۋاللارنىڭ داۋاملىق يۈز بېرىپ تۇرۇشى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىغا بەلگىلىك تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ياشلىق دەۋر ئىنسان ھاياتىنىڭ ئالتۇن دەۋرى، شۇنداقلا ياشلىق -ياشلاردىكى ئەڭ چوڭ ئۈستۈنلۈك. بىراق بىر ئوقۇغۇچىنىڭ جەمئىيەتنى كۆزىتىشى، بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى تەھلىل قىلىشى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك. شۇڭا ئوقۇغۇچىلار ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بەرگەندە مەكتەپنىڭ، كەسپنىڭ يۇقىرى-تۆۋەنلىكى بىلەن ھېسابلاشماي، بازار ئىگىلىكى رىقابىتىدە پۇت تىرەپ تۇرالايدىغان، كەسپىي مەكتەپ، تېخنىكوم ۋە تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىنىڭ جەمئىيەتكە ئەڭ ئېھتىياجلىق كەسپلىرىدە ئوقۇشنى تاللاشقىمۇ ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك.

ئوقۇغۇچىلار ئۆسۈش، يېتىلىش دەۋرىدە تۇرغاچقا، ئۇلارنىڭ ھېسسىيات قۇرۇلمىسى، فىزىئولوگىيىلىك ۋە پسىخىك ھالىتى مۇئەييەن دەرىجىدە تۇراقسىز بولىدۇ. ئۇلاردا دائىم تۇيۇقسىز ھاياجانلىنىدىغان، بىرەر ئىشقا دۇچ كەلگەندە گاڭگىراپ قالىدىغان ئەھۋاللار كۆرۈلۈپ تۇرىدۇ. شۇڭا بەزى ئوقۇغۇچىلاردا ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بەرگەندە يۇقىرىنى ياماشىش، تۆۋەننى ياراتماسلىق خاھىشلىرى كۆرۈلۈپ، كەسپنى توغرا تاللىيالماسلىق ئەھۋاللىرى يۈز بېرىدۇ. مۇشۇنداق چاغدا ئاتا-ئانىلار پەرزەنتلىرىنىڭ كەسپ تاللىشىغا ئەستايىدىل ياردەم بېرىشى، بەزى كەسپلەرگە نىسبەتەن كەمسىتىش پوزىتسىيىسى تۇتماسلىقى لازىم.

ئوقۇغۇچىلار ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بەرگەندە تۆۋەندىكى ئىشلارغا دىققەت قىلىشى كېرەك: ئوقۇش

ئوقۇغۇچىنىڭ يىللىق ئوقۇش راسخوتى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1500 يۈەن بولسا، ئايلىق تۇرمۇش راسخوتى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 350 يۈەن بولسا، بىر يىلدا تەخمىنەن 5000 يۈەندىن كۆپرەك پۇل كېتىدۇ. شۇ ئوقۇغۇچىنىڭ ئوقۇشى تۆت يىل بولسا، ئوقۇش پۈتتۈرۈشى ئۈچۈن 20 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك پۇل كېتىدۇ. بەش يىللىق ئوقۇشقا بولسا ئۇنىڭدىنمۇ جىقراق پۇل كېتىدۇ. شۇ ئوقۇغۇچى قىشلىق-يازلىق كانىكۇلدا ئۆيىگە باردى دېسەك، تۆت يىلدا 16 قېتىم بېرىپ كېلىدۇ. دېمەك، تۆت يىلدا بىر ئوقۇغۇچىنىڭ كىرا ھەققى، ئوقۇش پۇلى ۋە تۇرمۇش راسخوتى پۇلىنى قوشۇپ ھېسابلىغاندا، 30 مىڭ يۈەنگە يېقىن خىراجەت كېتىدۇ. ئەمدى بۇنىڭغا شۇ ئوقۇغۇچىنىڭ ئائىلىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالى يار بەرمىسە قانداق بولار؟ ئوقۇش پۈتتۈرۈپ خىزمەتنى ۋاقتىدا تاپالمىسا، شۇ ئوقۇغۇچىنىڭ، بولۇپمۇ ئاتا-ئانىسىنىڭ ھاردۇقى قانداق چىقار؟ ئەگەر شۇ ئوقۇغۇچى جەمئىيەت ئەڭ ئېھتىياجلىق بولغان كەسپىي مەكتەپ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ياكى تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرىنىڭ بىرەر كەسپىدە ئىككى- ئۈچ يىل ئوقۇسا، جەمئىيەتكە چىققاندا تېزلا خىزمەت ئورنىغا ئىگە بولىدۇ.

مۇنتىزىم مەكتەپلەرگە كىرىپ ئوقۇش كىشىلەرنىڭ پەن-مەدەنىيەت بىلىملىرىنى كۆپرەك ئىگىلىشىنىڭ بىردىنبىر يولى ئەمەس. بىلىمنى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش جەريانىدا، خىزمەت جەريانىدا، ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتى جەريانىدىمۇ ئىگىلىۋالغىلى بولىدۇ. تېخىمۇ كۆپ بىلىم، پەن-تېخنىكىنى ئەمەلىيەت جەريانىدا ئۆزلۈكسىز ئۆگىنىشكە توغرا كېلىدۇ. شۇنىڭدەك خىزمەتكە چىقىپ ماشلىق بولغاندا ئېغىرچىلىقنى ئاتا-ئانىسىغا سالماي، ئوقۇش خىراجىتىنى ئۆزى تۆلەپ، بىر تەرەپتىن ئىشلەپ، بىر تەرەپتىن ئىشتىن سىرتقى كەسپىي ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇغىلى بولىدۇ.

بىز ھازىر ئىسلاھات دەۋرىدە ياشاۋاتىمىز، رىقابەت مېخانىزمى ھەممە ساھەگە بۆسۈپ كىرمەكتە ۋە تەسىر كۆرسەتمەكتە. بۇ ھال كىشىلەرنىڭ رىقابەت ئېڭىنى يېتىلدۈرۈشكە پايدىلىق. سوتسىيالىزم تۈزۈمى باراۋەرلىك ئاساستا رىقابەتلىشىش مۇھىتى بىلەن تەمىنلەيدۇ. ئەمما رىقابەت بىلىملىكلەر بىلەن بىلىمسىزلەرگە، ئىختىساس ئىگىلىرى بىلەن يارامسىزلارغا تەڭ ياشاش، تەڭ گۈللىنىش پۇرسىتى بەرمەيدۇ. دېمەك، رىقابەتتە ئىقتىدارلىقلار ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەپ روناق تاپىدۇ، ناچارلار شاللىنىپ قالىدۇ. بۇنداق تارىخىي مۇقەررەرلىكنى كىم بالدۇر تونۇپ يەتسە ۋە ئۆز ھەرىكىتىنى ئاشۇ قانۇنىيەتكە مۇناسىپ تەڭشىسە، شۇ كىشى ئۇزۇپ چىقىدۇ. ئەكسىچە بولغاندا ئارقىدا قالىدۇ. دېمەك، ئىسلاھات ھەممە كىشىگە باراۋەر ئاساستا رىقابەتلىشىش، راۋاجلىنىش، روناق تېپىش مۇھىتى ھازىرلاپ بەردى. شۇڭا ئىسلاھات دەۋرىدە ياشاۋاتقان ھەرقانداق كىشى بازار ئېھتىياجىنىڭ ئۆزگىرىشىگە تېزدىن ماسلىشىپ مېڭىشى كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن ئالىي مەكتەپكە ئىمتىھان بەرگەندە جەمئىيەتنىڭ نۆۋەتتىكى ئەڭ ئېھتىياجلىق بولغان كەسپىنى تاللاش كېرەك. شۇ كەسپ ۋە مەكتەپنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى بىلەن ھېسابلىشىپ ئولتۇرماي مەكتەپ ۋە كەسپ ئارزۇسىنى تولدۇرۇشى، ئانكېتقا دادىللىق بىلەن شۇ مەكتەپنىڭ شۇ كەسپىنى تولدۇرۇشى كېرەك. مەكتەپكە قوبۇل قىلىنغاندىن كېيىن، تىرىشىپ ياخشى ئۆگىنىشى لازىم. ۋەتەن، خەلق ۋە ئاتا-ئانىسىنىڭ ئۈمىدىنى ئاقلاشقا، ئوقۇتقۇچىنىڭ ئەجرىگە توغرا جاۋاب قايتۇرۇشقا تىرىشىشى كېرەك. ئوقۇش پۈتتۈرۈپ جەمئىيەتكە چىققاندا، جەمئىيەت مۇشۇنداق ئوقۇغۇچىلارنى قەدىرلەيدۇ ۋە قىزغىن قارشى ئالىدۇ. ئۇلارنى تالىشىپ قوبۇل قىلىدىغان ئورۇنلار كۆپ چىقىدۇ.

...ئەستايىدىل تەكشۈردى. 22 تۈرلۈك ناموۋاپىق ھەق ئېلىش تۈرىنى ئەمەلدىن قالدۇردى. تاشيوللاردا قالايمىقان توساق قۇرۇش قىلمىشلىرىنى تەكشۈرۈپ، ئىنتىزامغا خىلاپ ئېلىنغان 16 مىڭ 900 يۈەننى يىغىۋالدى. مەكتەپلەردىكى قالايمىقان مەبلەغ توپلاش شامىلىنى توسۇپ، توپلانغان 464 مىڭ 600 يۈەن مەبلەغنى ئۆز ئىگىلىرىگە قايتۇرغۇزدى. ئىنتىزامغا خىلاپ جەرىمانە قويۇلغان ۋە مۇسادىرە قىلىنغان 43 مىڭ 582 يۈەن پۇلنى، ھەمدە ئومۇمنىڭ پۇلىدىن قەرز ئېلىپ قايتۇرۇلمىغان 1 مىليون 830 مىڭ يۈەن پۇلنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ قايتۇرغۇزدى. ئىنتىزامغا خىلاپ 159 دېلونى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ، 149 كىشىگە پارتىيە ئىنتىزامى ۋە مەمۇرىي ئىنتىزام بويىچە چارە كۆردى. بۇنىڭ ئىچىدە پارتىيە ئىنتىزامى بويىچە چارە كۆرۈلگەنلەر 115 بولۇپ، 31 پارتىيە ئەزاسى پارتىيىدىن چىقىرىلدى. 39 كىشىنىڭ ۋەزىپىسى ئېلىپ تاشلاندى. ئالتە كىشى ئەدلىيە ئورگانلىرىنىڭ قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلىشىغا يوللاپ بېرىلدى. ئايرىم ئورۇنلارنىڭ ئۆز ئالدىغا قۇرۇۋالغان «كىچىك خەزىنە»لىرىدىكى 500 مىڭ يۈەننى، كەنت كادىرلىرى ئىگىلىۋالغان 400 مو تېرىلغۇ يەرنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىدى.

قىلىش شامىلىنى توسۇپ، ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى.

قورالliq ساقچى قىسمىنىڭ ئىلدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسمىدىكى كوماندىر-جەڭچىلەر بۇ يىل جەمئىيەتكە خالىس تۆھپە قوشۇش گۇرۇپپىلىرىنى قۇرۇپ، ھەربىي ۋە خەلق ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتتى.

سۈرەتتە: كوماندىر-جەڭچىلەر ئاممىنىڭ كېسىلىنى كۆرۈپ، چاچ-ساقاللىرىنى ئېلىپ قويماقتا.

كامال جامال فوتوسى

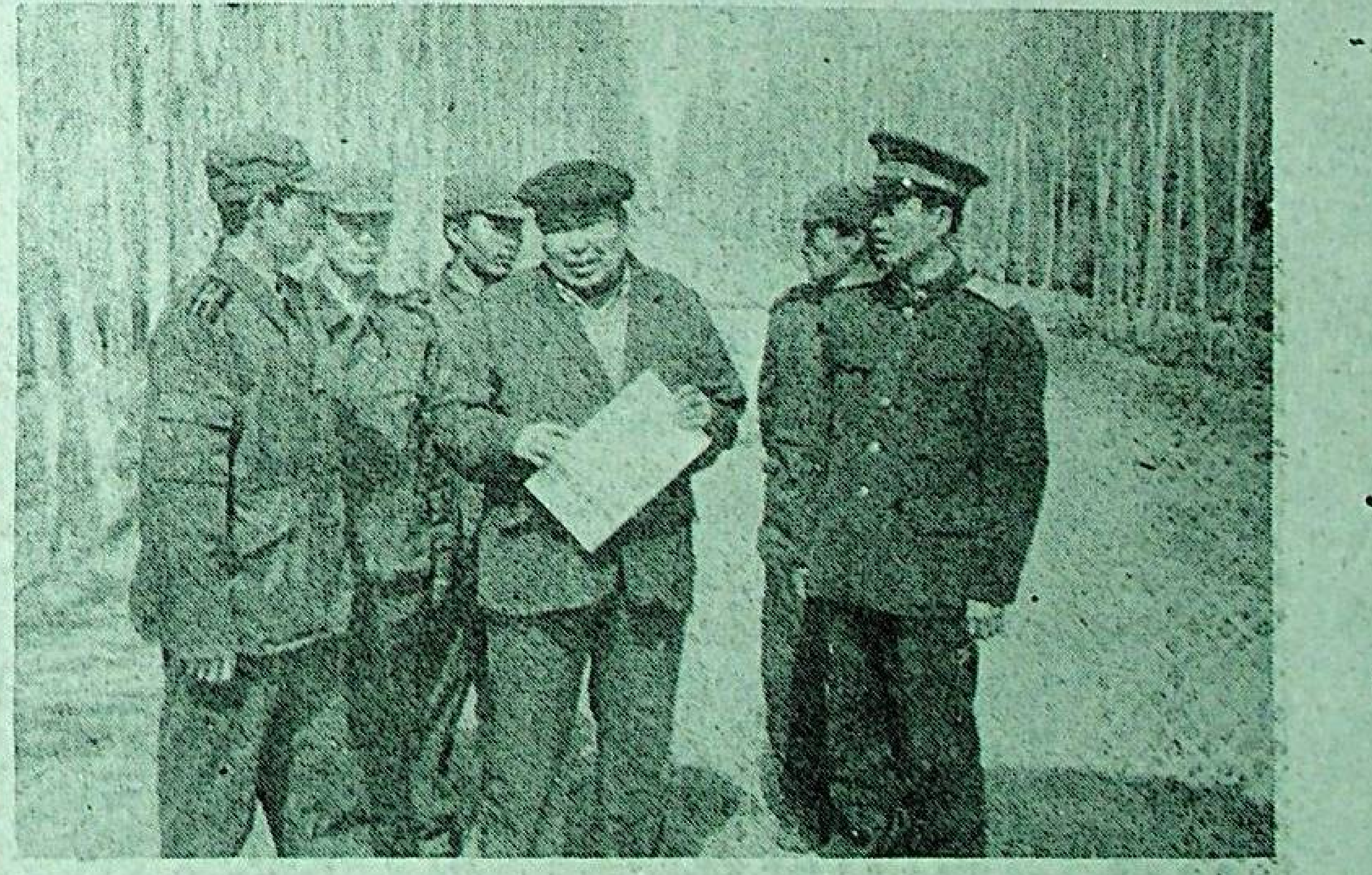

كۇچا ناھىيىسىدىكى ئۈچئۆستەڭ يېزىسى ئۇزاق يىللاردىن بۇيان، شۇ جايدا تۇرۇشلۇق مەلۇم قىسىمدىكى كوماندىر-جەڭچىلەر بىلەن بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك ئىناق، ئىتتىپاق ئۆتۈپ، ھەربىي-خەلق ئىتتىپاقلىقىنىڭ يېڭى مارشىنى ياڭراتتى.

سۈرەتتە: يېزىلىق پارتكوم شۇجىسى راخمان كېۋىر بۇ يېزىنىڭ داۋزىيا كەنتىگە كېلىپ، لىبى فېڭدىن ئۆگىنىپ خالىسانە تۆھپە قوشۇش پائالىيىتىگە قاتنىشىۋاتقان كوماندىر-جەڭچىلەر بىلەن پىكىرلەشمەكتە.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم فوتوسى**

جايلار «ئەتىيازلىق قاتتىق زەربە بېرىش ۋە تۈزەش ھەرىكىتى»دە دەسلەپكى نەتىجىگە ئېرىشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. «ئەتىيازلىق قاتتىق زەربە بېرىش، تۈزەش ھەرىكىتى» قانات يايدۇرۇلغاندىن بۇيان، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ج خ ئورگانلىرى ئۇدا جەڭ قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، بۇ قېتىمقى ھەرىكەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى چىڭ تۇتۇپ، بىر تۈركۈم چوڭ دېلولارنى پاش قىلىپ، دەسلەپكى نەتىجىگە ئېرىشتى.

گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى 3-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن 20-كۈنىگىچە 3000 دىن ئارتۇق جىنايى ئىشلار دېلوسىنى پاش قىلدى، بۇنىڭ ئىچىدە چوڭ دېلو 1600 دىن ئاشىدۇ. 3500 دىن ئارتۇق جىنايەت گۇماندارىنى تۇتتى؛ 1054 جىنايەتچىلەر گۇرۇھىنى ۋەيران قىلىپ، ئۇنىڭ 4394 ئەزاسىنى قولغا چۈشۈردى؛ 120 دىن ئارتۇق ھەر خىل قانۇنسىز قورال -ياراغنى غەنىيمەت ئالدى؛ 7000 گرامدىن ئارتۇق خروئىن، ئۈچ كىلوگرام باشقا زەھەرلىك چېكىملىكنى قولغا چۈشۈردى؛ 824 نۇقتىلىق رايون، 765 يول بۆلىكىنى تەرتىپكە سالدى. گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسى فوشەن شەھەرلىك ج خ ئورگىنى كۈچنى مەركەزلەشتۈرۈپ، بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان يۈز بەرگەن 14 قاتىللىق ئەنزىسىنىڭ 11 نى پاش قىلدى.

شەندۇڭ ئۆلكىسى چىڭداۋ شەھەرلىك ج خ ئورگىنى جىنايەتچىلەر گۇرۇھىغا زەربە بېرىشنى كۈرەشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ، يىپ ئۇچلىرىنى پائال قېزىپ، جەڭ نەتىجىلىرىنى كېڭەيتتى. سفاڭ رايونلۇق ج خ شۆبە ئىدارىسى رازۋېتكا يىپ ئۇچىغا ئاساسەن گۇاڭجۇ شەھىرىگە ئادەم ئەۋەتىپ، جىنايەتچىلەر گۇرۇھىدىكى گۇماندار جىنايەتچى خۇاڭ ×× نى تۇتۇپ، مۇشۇ يىپ ئۇچى ئارقىلىق جىنايەتچىلەر گۇرۇھىنىڭ ئەزاسى يالىڭ × × قاتارلىق بەش كىشىنى تۇتتى، 18 ئوغرىلىق دېلوسىنى بىر يوللا پاش قىلدى. جاۋنەن شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى لى ×× قاتارلىق ئالتە كىشىدىن تەشكىللەنگەن پەۋقۇلئاددە چوڭ ئوغرىلىق شايكىسىنى يوقاتتى.

چېڭخەي ئۆلكىسىدىكى ج خ ئورگانلىرى يېقىندا ئىككى بۇلاڭچىلىق دېلوسىنى پاش قىلدى. چېڭخەي ئۆلكىسىنىڭ خۇاڭجۇڭ ناھىيىسىدە 3-ئاينىڭ 12-كۈنى ئېغىر دەرىجىدە ھوشسىزلاندۇرۇپ بۇلاڭچىلىق قىلىش دېلوسى يۈز بەرگەندى. ج خ ئورگانلىرى بۇ دېلونى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن، جىنايەتچىلەرنىڭ قاچىدىغان يوللىرىنى ۋاقتىدا توسۇپ، ئۈچ گۇماندار جىنايەتچىنى 30 مىنۇت ئىچىدىلا قولغا چۈشۈردى.

سىچۈەن ئۆلكىسى نېيجاڭ شەھەرلىك ج خ ئورگىنى بۇلاڭچىلىق، باسقۇنچىلىق، ئوغرىلىق دېلوسىنى بىر يوللا پاش قىلدى. بۇلتۇر 3-ئايدىن بۇيان نېيجاڭ شەھىرىنىڭ ۋېييۈەن ناھىيىسىدە يۇقىرى قەۋەتلىك ئۆيلەردە ئولتۇرۇشلۇق ئائىلىلەر ئارىسىدا ئوغرىلىق، بۇلاڭچىلىق، باسقۇنچىلىق دېلولىرى ئارقا-ئارقىدىن يۈز بەرگەندى. ئەتىيازلىق قاتتىق زەربە بېرىش، تۈزەش ھەرىكىتىدە ۋېييۈەن ناھىيىلىك ج خ ئورگىنى بۇ دېلوغا يۇكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، تېزدىن مەخسۇس دېلو گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، 3-ئاينىڭ 14-كۈنى گۇماندار جىنايەتچى ۋاڭ ×× نى تۇتتى. تەكشۈرۈش ئارقىلىق ۋاڭ ×× نىڭ بىر يىلدىن بۇيان سۇ تۇرۇبىسى، تەبىئىي گاز تۇرۇبىسىغا يامىشىپ چىقىپ ئۆيگە كىرىپ 93 قېتىم ئوغرىلىق قىلىش، ئاياللارغا پىچاق تەڭلەپ تۇرۇپ باسقۇنچىلىق قىلىش، بۇلاڭچىلىق قىلىش ئەنزىسى توغدۇرغانلىقىنى ئېنىقلىدى.

كەسپلەردىكى ناتوغرا ئۇسلۇبلارنى تۈزىتىش قۇرۇلۇشىنى تۇتۇپ، كەسىپ، ساھەلەردە يېڭى ئۇسلۇب تۇرغۇزۇش لازىم

(بېشى 1 - بەتتە)

ئېچىش، ئويناشتەك قويۇن ئاساسەن توسۇلدى، ئۆتكەن يىلى 1-ئايدىن 10-ئايغىچە ئېلىنغان ستاتىستىكىغا قارىغاندا، يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى يېيىش-ئىچىش، ئويناشنى 50 قېتىمدىن ئارتۇق رەت قىلغان، 60 پاچكا (بوتۇلكا) دىن كۆپرەك پاپىروس، ھاراق ھەم قىممىتى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشىدىغان ھەر خىل سوۋغىنى رەت قىلغان. 1994-يىلدىن بۇيان يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى يولۇچىلار ترانسپورت كىنىشكىسىنى كەم ئاشىدۇ قىلىپ سېتىش بويىچە ئۈچ قېتىم پائالىيەت ئۆتكۈزۈپ، تۈردى. ھازىرغىچە 57 قارار تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىلدى، تەربىيىلەنگەن خادىملار سانى 5000 ئادەم (قېتىم)دىن ئاشتى. بۇنىڭ بىلەن كەسپىي خادىملارنىڭ ساپاسى كۆرۈنەرلىك ئۆستى.

يولۇچى ترانسپورت ساھەسىدە ساقلىنىۋاتقان قانۇنسىز ئىجارىگە بېرىش، كۆپ ھەق ئېلىش، باھا ھېسابلىغۇچ ئىشلەتمەسلىك قاتارلىق قائىدىگە خىلاپ قىلمىشلارنى نەزەردە تۇتۇپ، يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىرتۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى تەكشۈرۈش خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئۈزلۈكسىز زورايتتى، ئۆتكەن يىل 1-ئايدىن 10-ئايغىچە قائىدىگە خىلاپ 4000 خىلدىن ئارتۇق قانۇنسىز قىلمىشنى تەكشۈرۈپ ساتقۇچىلارنىڭ مەدەنىيەتلىك مۇلازىمەتلىك قىلىش ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇردى، شۇنىڭ بىلەن ياخشى ئادەم، ياخشى ئىشلار ئۈزلۈكسىز بارلىققا كەلدى. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، ئۆتكەن يىل شوپۇر، بېلەت ساتقۇچىلاردىن پۇل تېپىۋېلىپ تەشكىلگە، ئىگىسىگە تاپشۇرغانلار 82 قېتىمغا يەتكەن، ئۇنىڭ ئىچىدە قىممىتى 50 مىڭ يۈەنگە يېقىن 19 كۆچمە تېلېفون، ئالتە تېلېكامېرا، فوتو ئاپپارات تېپىۋېلىنغان، يولۇچىلار تەقدىم قىلغان 17 لەۋھە، 70 نەچچە پارچە مىننەتدارلىق خېتى تاپشۇرۇۋېلىنغان، پۈتۈن شەھەرنىڭ يولۇچىلار ترانسپورتى كەسپىدە

«ئىككى توپ بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش»نى زىچ دەۋر قىلىپ، كارخانىلارنىڭ زىيانىنى پايدىغا ئايلاندۇرۇشنى تېزلىتەيلى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئوبيېكتىپ ئېھتىياجى ئىكەنلىكىنى تولۇق تونۇپ يېتىشىمىز كېرەك. كىرىزىس ئېڭى، ئىسلاھات ئېڭى، پۇرسەت ئېڭى، رىقابەت ئېڭى ۋە تەرەققىيات ئېڭىمىزنى ئاشۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ بازارنى دەۋر قىلىشىدىن ئىبارەت ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەت مېخانىزمىنى ئورنىتىشىمىز كېرەك.

تەمىنات - سودا كوپىراتىپ كارخانىلىرى ئىقتىسادنىڭ ئېشىش شەكلىدە تۈپتىن بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش ئۈچۈن، ئىقتىسادىي تەرەققىياتتا شەكىلدىن مەزمۇنغىچە بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىپ، ئۆتكەنكىدەك سېلىنمىنى كۆپەيتىش ئارقىلىق كۆلەم ئۈنۈمىگە ئېرىشىشنى ۋە مەبلەغ، تاۋارلارنىڭ بېسىلىپ قېلىشىنى تۈگىتىپ، مەۋقەنى ئىچكى جەھەتكە قارىتىپ، يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىپ، خىراجەت، چىقىملارنى تېجەپ، ئاز سېلىنما ئارقىلىق يۇقىرى مەھسۇلات، يۇقىرى سۈپەت، يۇقىرى ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈرۈشنى ئىزچىل ئاشۇرۇپ، يېرىك تىپتىكى تىجارەتتىن ئۈنۈمدارلىق تىپىدىكى تىجارەتكە بۇرۇلۇشىمىزغا توغرا كېلىدۇ، يىغىپ ئېيتقاندا، ئىككىدە تۈپتىن بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش - بىرسى، ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋىتىنى، يەنى تۈزۈلمىنىڭ ئۆزگىرىپ ئىزغا چۈششىنى كۆرسەتسە، يەنە بىرسى، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشنى كۆرسىتىدۇ. ئىسلاھات بىلەن تەرەققىياتنىڭ بىر-بىرىنى تولۇقلىشى - ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋىتى بىلەن ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ ئۈزلۈكسىز تەڭشىلىش ۋە ماسلىشىش جەريانىدۇر.

ئىككىنچى، كارخانىلارنىڭ بوغالتىرلىق خىزمەت تەرتىپىنى رەتكە سېلىپ، ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈم مۇھىتىنى يارىتىش كېرەك.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، بوغالتىرلىق خىزمىتىنى ئىسلاھ قىلىش، قائىدە - نىزام قۇرۇلۇشى، خادىم تەربىيىلەش قاتارلىق خىزمەتلەرنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشىغا ئەگىشىپ، كارخانىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش، تەرەققىي قىلىش، ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەت پائالىيەتلىرىنىڭ نورمال ئېلىپ بېرىلىش-بېرىلماسلىقىغا مۇناسىۋەتلىك چوڭ ئىش ئىكەنلىكىنى تولۇق تونۇشىمىز كېرەك. مالىيە باشقۇرۇش - كارخانا باشقۇرۇشنىڭ يادروسى بولۇپ، باشقا باشقۇرۇش شەكىللىرى ئۇنىڭ ئورنىنى باسالمايدۇ، كارخانىنىڭ 1 - قول رەھبىرى بۇ خىزمەتكە يۇكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشى ۋە مەسئۇل بولۇشى كېرەك. «كىچىك خەزىنە»لەرنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاشنى بوشۇش ئېغىزى قىلىپ، تاۋارلارنى ئېنىقلاپ، ئامبار زاپىسىنى تەكشۈرۈش، ئېسىپ قويۇلغان نېسى پۇللارنى ئېنىقلاپ ھېساباتىنى تەكشۈرۈش؛ قائىدە - نىزاملارغا خىلاپ چىقىملارنى ئېنىقلاپ، ئاتچوت دوكۇمېنتلىرىنى تەكشۈرۈشتىن ئىبارەت «ئۈچنى ئېنىقلاش، ئۈچنى تەكشۈرۈش» خىزمىتىنى ئەستايىدىل قانات يايدۇرۇش كېرەك.

ئۈچىنچى، كارخانىلار بازارنى دەۋر قىلىپ، ئىقتىسادنىڭ ئېشىش شەكلىدە ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىشى كېرەك.

ئاز سېلىنما بىلەن بىر قەدەر يۇقىرى ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈرۈش بازار ئارقىلىق بايلىق مەنبەسىنى ئورۇنلاشتۇرۇشتىكى ئاساسىي قائىدە، بازار ئىگىلىكىنىڭ ئەلالىرى غەلبە قىلىپ، ناچارلىرى شاللىنىپ كېتىشتەك ئالاھىدىلىكى كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەت پائالىيەتلىرىدە چوقۇم بازارنى ئاساسىي گەۋدە، ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى مەركەز قىلىپ، ئىقتىسادنىڭ ئېشىش شەكلىدە ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىشنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. تەمىنات - سودا كوپىراتىپلىرى پىلانلىق ئىگىلىك مەزگىلىدىكى «سېتىشقا قاراپ ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆلچەش»تەك كونا قاراشنى چۆرۈپ تاشلاپ، سېلىنما ئارقىلىق ئۈنۈم ھاسىل قىلىش قارىشىنى تىكلەپ، يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىش كېرەك.

باشقۇرۇش - كارخانىلارنىڭ مەڭگۈلۈك ئىشى، باشقۇرۇشنىڭ ئەڭ ئاخىرقى نىشانى - كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ. شۇڭلاشقا، يېرىك تىپتىكى تىجارەتنى ئۈنۈمدارلىق تىپىدىكى تىجارەتكە ئۆزگەرتىش داۋامىدا، باشقۇرۇشتا ئۈنۈمنى دەۋر قىلىش يېتەكچى ئىدىيىسىدە چىڭ تۇرۇپ، تىجارەت باشقۇرۇشتىكى ئاجىز ھالقىلارغا قارىتا تەدبىر قوللىنىپ، باشقۇرۇشنى ھەقىقىي كۈچەيتىش لازىم. پىلانلىق ئىگىلىك شارائىتىدا، تاۋارلارنى دۆلەت بىر تۇتاش تەقسىملەپ، باھاسىنى بىر تۇتاش بېكىتىپ بېرەتتى، كارخانىلار سېتىۋالىدىغان ماللىرىنىڭ تەننەرخى ئۈستىدە ئويلىنىش ئىنتايىن ئاز بولۇپ، پەقەت مالنى ئېلىپ، پۇل چىقىم قىلسىلا بولاتتى. بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، كۆپ خىل سېتىۋېلىش يوللىرى مەيدانغا كېلىپ، باھامۇ بازارغا باقىدىغان بولدى. مال كىرگۈزۈش - تاۋار ئوبوروتىنىڭ باشلىنىش نۇقتىسى، تاۋارنى ياخشى باھادا ساتمەن دەيدىكەنمىز، ئاۋۋال ياخشى باھادا سېتىۋېلىشىمىز كېرەك. «مالىمانچىلىق» كېلىپ چىقىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، مال كىرگۈزۈشنى چەكلەش مېخانىزمىنى ئورنىتىپ، مال كىرگۈزۈش باھاسى، سانى، پۇل چىقىم قىلىش شەكلى قاتارلىقلارنى كەسىپ، پىلان، مال باھا، مالىيە، بوغالتىر قاتارلىق تارماقلار تەرتىپ بويىچە تەكشۈرۈپ تەستىقلاشنى كۈچەيتىپ، قارىغۇلارچە مال كىرگۈزۈشتىن ۋە تەدبىر جەھەتتە سەۋەنلىك كۆرۈلۈشتىن ساقلىنىش كېرەك، مىنگىچە، مەبلەغ ئوبوروتىدا تۆۋەندىكى بىر قانچە تۈرلۈك خىزمەتنى چىڭ تۇتۇش كېرەك: (1) ئامبار قۇرۇلمىسىنى ياخشى تەڭشەپ، قالدۇق مۇلۇكلەرنى تىرىشىپ جانلاندۇرۇش كېرەك؛ (2) نىشان مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، نېسى پۇللارنى ئېنىقلاش خىزمىتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك.

قايتۇرۇۋېلىشقا تېگىشلىك نېسى پۇللارنىڭ ئازايماسلىقى كارخانا مەبلەغ ئوبوروتىنىڭ تېز بولماسلىقى ھەمدە زىيانىنىڭ ئېغىر بولۇشىدىكى

سېتىش بويىچە ئۈچ قېتىم پائالىيەت ئۆتكۈزۈپ، 53 كىنىشكا سېتىپ، بازار ئىگىلىكىنىڭ ئاشكارا، ئادىل، رىقابەتلىشىش خاراكتېرىنى گەۋدىلەندۈردى، يولۇچىلار ترانسپورت كىنىشكىسىنى تارقىتىش، ئۆتكۈزۈپ بېرىش جەريانىدا ناتوغرا ئىستىلنىڭ پەيدا بولۇشىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

كىرا ئاپتوموبىل كەسپىدىكىلەر يەككە ئىگىلىكنى ئاساس قىلغاچقا، باشقۇرۇش جەھەتتە مەلۇم قىيىنچىلىق ساقلىنىپ كەلگەنىدى، شۇڭا 1993-يىلدىن باشلاپ يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى ئىككى دەرىجىلىك باشقۇرۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ھەرقايسى ئاپتوموبىل ئەترەتلىرى بىلەن باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، مەسئۇلىيەت، ھوقۇق، مەنپەئەتنى ئايدىڭلاشتۇردى، كەسىپ ئەخلاقىنى كۈچەيتىش، كەسىپنى ھۆرمەتلەش روھىنى يېتىلدۈرۈش، كەسىپتە يېڭى ئىستىل تۇرغۇزۇشنى مۇھىم مەزمۇن قىلىپ، ئۇنى مەنىۋى مەدەنىيەت خىزمىتىنىڭ ئالدىغا قويۇپ، شوپۇر، بېلەت ساتقۇچىلارغا كەسىپ ئەخلاقى، كەسىپ قائىدە-نىزامى، ترانسپورت مۇلازىملىقى قاتارلىق مەزمۇنلاردا تەربىيە بېرىشتە چىڭ

خىلدىن ئارتۇق قانۇنسىز قىلمىشنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلدى. ئارتۇق ئېلىنغان ئون نەچچە مىڭ يۈەن پۇلنى يولۇچىلارغا قايتۇرۇپ بەردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇلار جامائەت پىكرى نازارەتچىلىكى رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئاخبارات ۋاستىلىرى ئارقىلىق قائىدىگە خىلاپ ماشىنا ھەيدىگەن شوپۇرلارنى پاش قىلدى، تەنقىد قىلدى ۋە ئۇلارنى يولۇچىلاردىن ئەپۇ سوراشقا بۇيرىدى. ھازىرغىچە گېزىت، رادىئو ئىستانسىلىرىدا يۇقىرىدىكىدەك قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلار 150 ئادەم (قېتىم) ئاشكارىلاندى. بۇ بىر قاتار ئۈنۈملۈك تەدبىرلەر قوشۇننى ساپلاشتۇردى، يولۇچىلار ترانسپورتى كەسپىدە ساقلىنىۋاتقان قانۇن، قائىدىلەرگە خىلاپ قىلمىشلارنى كۈچلۈك چەكلىدى. بۇنىڭ بىلەن يولۇچىلار ترانسپورتى كەسپىنىڭ ئىناۋىتى ئۆستى.

ئۆتكەن يىل يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى شەھەردىكى يولۇچىلار ترانسپورتى كەسپىدە «مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش»، «مەدەنىيەتلىك، ئۈلگىلىك مۇلازىملىق قىلىش»، «مەدەنىيەتلىك، ئەدەپلىك ئۈرۈمچى كىشىلىرىدىن بولۇش» پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. شوپۇرلار، بېلەت

شەھەرنىڭ يولۇچىلار ترانسپورتى كەسپىدە ئادالەت يولىدا باتۇرلۇق كۆرسەتكەن، ئالتۇن تېپىۋالسىمۇ چۈنتەككە سالمايدىغان، باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان مۇنەۋۋەر شوپۇر، بېلەت ساتقۇچىلارنى تەقدىرلەش ئۈچۈن يولۇچىلار ترانسپورتىنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش ئىشخانىسى يەنە بىر قىسىم مەبلەغ ئاجراتتى.

خىزمەتلەرنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشىغا ئەگىشىپ، كۆپ ساندىكى ئورۇنلارنىڭ بوغالتىرلىق خىزمىتىنىڭ ئاساسى مۇكەممەللەشتى، لېكىن يەنە ئاز ساندىكى ئورۇنلارنىڭ بوغالتىرلىق خىزمىتى ئاساسى ئاجىز، خادىملارنىڭ ساپاسى تۆۋەن، شۇڭا بىز بوغالتىرلىق خىزمەت تەرتىپىنى رەتكە سېلىشنى بوغالتىرلىق تارماقلىرى ۋە بوغالتىرلارنىڭلا ئىشى دەپ قارىماستىن،

ھاسىل قىلىش قارىشىنى تىكلەپ، «سېتىلىشقا قاراپ مال كىرگۈزۈشنى بەلگىلەش، ئېھتىياتچانلىق بىلەن مال كىرگۈزۈپ، تېز سېتىپ چىقىرىش»تىن ئىبارەت ئىقتىسادىي پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇپ، «ئامبار زاپىسى كۆپ بولۇش، ئوبوروت ئاستا بولۇش»نى «ئامبار زاپىسى ئاز بولۇش، ئوبوروت تېز بولۇش» قا ئۆزگەرتىپ، كارخانىلارنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەمىنات - سودا كوپېراتىپ كارخانىلىرى بازار رىقابىتىگە ماسلىشىش ئۈچۈن، چوقۇم ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، مۈلۈكنىڭ قىممىتىنى كۆپەيتىشنى يادرو قىلغان تىجارەت قارىشىنى تۇرغۇزۇشى كېرەك. ئەنئەنىۋى تاۋار تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىپلا قالماستىن، دادىل ھالدا مۈلۈك تىجارىتىنى ئېچىپ، قالدۇق مۈلۈكلەرنى جانلاندۇرۇپ، ئېسىلىپ قالغان نېسى پۇلنى تېز يىغىۋېلىپ، ئاز پۇلنى كۆپەيتىپ، كارخانا تىجارىتىدە ئەڭ ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشىشى كېرەك.

ئۆتتىنچى، ئۈنۈمنى دەۋر قىلغان ھالدا باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئىچكى قىسىمدىكى

بولماسلىقى ھەمدە زىياننىڭ ئېغىر بولۇشىدىكى مۇھىم سەۋەبلەرنىڭ بىرى.

ھەر دەرىجىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى ۋە بىۋاسىتە قاراشلىق كارخانىلار مۇدىر، دىرېكتورلار باشچىلىقىدىكى نېسى پۇللارنى ئېنىقلاش بەنزىسى قۇرۇپ، قابىل خادىملارنى سەپلەپ، قايتۇرۇۋېلىشقا تېگىشلىك نېسى پۇللارنى چەكلىك مۇددەتتە مۇئەييەن نىسبەتتە چۈشۈرۈشنى ھەمدە ۋەزىپىنى ئورۇنداش ئەھۋالىغا ئاساسەن مۇكاپاتلاش - جازالاشنى يولغا قويۇشى كېرەك.

مەبلەغ ئورۇنلاشتۇرۇشنى سەرخىللاشتۇرۇپ، كەسىپنى تىرىشىپ كېڭەيتىپ، تىجارەت پايدىسىنى كۆپەيتكەندىن سىرت، باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، خىراجەت چىقىمىنى تېجەشنى كارخانىلاردا زىياننى پايدىغا ئايلاندۇرۇشتىكى مۇھىم ھالقا سۈپىتىدە تۇتۇش كېرەك.

قىسقىسى، تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى «ئىككىدە تۇتۇپ بۇرۇلۇش ھاسىل قىلىش»نى مۇھىم نۇقتا، بازارنى دەۋر قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، بارلىق كادىر، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تىرىشچانلىقىنى قولغا كەلتۈرۈپ كەسىپنى كېڭەيتىش، قاتتىق باشقۇرۇش، يار - يۆلەك بولۇش ئارقىلىق زىياننى پايدىغا ئايلاندۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشى لازىم.

(بېشى 1 - بەتتە)

يۈەن دېھقانچىلىق قەرز مەبلىغى تەييارلىنىپ، 180 مىڭ توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 7520 توننا سۇلياۋ يوپۇق، 25 مىڭ توننا ئورۇقلۇق چىگىت يۆتكەپ كېلىنىپ، كېۋەز تېرىلغۇسىنىڭ مەبلەغ، ماددىي ئەشيا جەھەتتىكى ئېھتىياجى كاپالەتلەندۈرۈلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇ ۋىلايەت ئەتىيازلىق تېرىلغۇدىن ئىلگىرى كېۋەز زىيانداش ھاشاراتلىرىنى تىزگىنلەش، يوقىتىش، مۆلدۈردىن مۇداپىئە كۆرۈش، پاختىكار- لارنى تېخنىكىلىق تەربىيىلەش خىزمىتىگىمۇ يېتەرلىك ئەھمىيەت بەردى. قىش كىرگەندىن بۇيان ۋىلايەت بويىچە كېۋەز زىيانداش ھاشاراتلىرىنى تىزگىنلەش-يوقىتىش تەدبىرى قوللىنىلغان كۆل - گىياھ 399 مىڭ 800 تەشتەككە، پارنىك- لاپاس 19 مىڭ 400 موغا، كېسىۋېتىلگەن چوكا دەرىخى 1762 تۈپكە، يىغىپ بىر تەرەپ قىلىنغان ھاشارات قورچىقى 33 تونىنىغا يەتتى. مۆلدۈردىن مۇداپىئە كۆرۈشكە ئىشلىتىلىدىغان 120 زەمبىرەك رېمونت قىلىنىپ، 35 مىڭ پاي توپ ئوقى تەييارلاپ قويۇلدى، ئۈچ ئورۇندىكى رادار پونكىتى نورمال ئىشقا كىرىشىپ كەتتى. ۋىلايەت بويىچە پاختىچىلىق تېخنىكىسى ئاساس قىلىنغان «قىشلىق پەن - تېخنىكا» پائالىيىتى كەڭ قانات يايدۇرۇلۇپ، بۇنىڭدا تەربىيىلەنگەنلەرنىڭ ئومۇمىي سانى 350 مىڭ ئادەم (قېتىم) گە يەتتى.

شىنجاڭ ماھارەت تەنھەرىكەت مەكتىپىنىڭ 1997-يىللىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش توغرىسىدىكى ئېلانى

ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ بىرلىشىپ تارقاتقان ش ت (1997) 029-نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ روھىغا ئاساسەن، مەكتىپىمىز بۇ يىل تۆۋەندىكى تۈرلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ.

1. ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان تۈرلەر:

(1) دۆلەت خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىش تۈرلىرى: يېنىك ئاتلېتىكا، ۋاسكېتبول، ۋالېبول، پۇتبول، (ئوغۇللار)، قارىغا ئېتىش، ئوقيا ئېتىش، تېز سۈرئەتتە كانكى تېيىلىش، بوكس، چېلىشىش.

(2) ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىش تۈرلىرى: ئاتلېتىكا، ۋاسكېتبول، چامباشچىلىق، ۋتبول.

2. ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش شەرتلىرى:

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ئىشتىن سىرتقى تەنھەرىكەت مەكتەپلىرى، تەنتەربىيە ئوتتۇرا مەكتەپلىرى، ئەنئەنىۋى تەنھەرىكەت تۈرلىرى بويىچە قۇرۇلغان مەكتەپلەر، تەنتەربىيە سىنىپى ۋە ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردىكى تەنتەربىيە ماھىرلىرى تاللاپ قوبۇل قىلىنىدۇ.

(1) دۆلەت خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار چوقۇم تولۇقسىز 2-يىللىقتىن يۇقىرى ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولۇشى؛ ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار تولۇقسىز 3-يىللىق ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولۇشى كېرەك.

(2) دۆلەت خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ياش چەكلىمىسى: دۆلەت خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار 1982-يىل 1-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن كېيىن تۇغۇلغان بولۇشى لازىم. نەتىجىسى ئالاھىدە بولسا 1981-يىل 1-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن كېيىن تۇغۇلغان بولسىمۇ بولىدۇ.

(3) ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ياش چەكلىمىسى: 1981-يىل 1-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن كېيىن تۇغۇلغان بولۇشى لازىم.

(4) تەييارلىق سىنىپىدا ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ياش چەكلىمىسى: 1983-يىل 1-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن كېيىن تۇغۇلغان بولۇشى لازىم.

3. ئىمتىھان ئېلىنىدىغان ئورۇن ۋە ۋاقتى، تەنتەربىيىگە ئائىت بەدەن سۈپىتى ۋە مەخسۇس تۈرلەردىكى تېخنىكىدىن ئېلىنىدىغان ئىمتىھان ۋاقتى ۋە ئورۇنلىرى:

(1) ئۈرۈمچى ئىمتىھان رايونىدا: 5-ئاينىڭ 22-كۈنىدىن 27-كۈنىگىچە تىزىمغا ئېلىنىدۇ ۋە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ. (ئورنى: ئەنمىن تەنتەربىيە مەيدانى)، بۇ ئىمتىھان ئېلىش رايونىدا ئىمتىھانغا قاتنىشىدىغان رايونلار: قۇمۇل، تۇرپان ۋىلايەتلىرى، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، شىخەنزە، قاراماي، ئالتاي، بورتالا، ئۈرۈمچى شەھىرى، ئۈرۈمچى ناھىيىسى، كۈيتۇڭ، چۆچەك.

(2) ئىلى ئىمتىھان رايونىدا؛ 5-ئاينىڭ 13-كۈنىدىن 18-كۈنىگىچە تىزىمغا ئېلىنىدۇ ۋە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ. (ئورنى: ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە كومىتېتى)

(3) سانجى ئىمتىھان رايونىدا: 5-ئاينىڭ 19-كۈنىدىن 24-كۈنىگىچە تىزىمغا ئېلىنىدۇ ۋە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ. (ئورنى: ئوبلاستلىق تەنتەربىيە كومىتېتى)

(4) قەشقەر ئىمتىھان رايونىدا: 4 - ئاينىڭ 28 - كۈنىدىن 5 - ئاينىڭ 3 - كۈنىگىچە تىزىمغا ئېلىنىدۇ ۋە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ. (ئورنى: ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە كومىتېتى)

(5) ئاقسۇ ئىمتىھان رايونىدا: 5-ئاينىڭ 5-كۈنىدىن 10-كۈنىگىچە تىزىمغا ئېلىنىدۇ ۋە ئىمتىھان ئېلىنىدۇ. (ئورنى: ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە كومىتېتى)

مەدەنىيەت دەرسلىرىدىن ئېلىنىدىغان ئىمتىھان ۋاقتى ۋە ئورنى: تەنتەربىيىگە ئائىت بەدەن سۈپىتى، مەخسۇس تۈرلەردىن ئېلىنىدىغان تېخنىكا جەھەتتىكى ئىمتىھاندا لاياقەتلىك بولغانلارغا مەكتىپىمىز مەدەنىيەت دەرسىدىن ئېلىنىدىغان ئىمتىھانغا قاتنىشىش كىنىشكىسى تارقىتىپ بېرىدۇ. ئوقۇغۇچىلار بۇ كىنىشكىنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن، ئۆزلىرىنىڭ نوپۇسى تۇرۇشلۇق رايونلاردىكى مائارىپ كومىتېتىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىلىرىغا بېرىپ، مەدەنىيەت دەرسلىكى ئىمتىھانىغا قاتنىشىش رەسمىيىتىنى بېجىرىپ، ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەردە ئېلىنىدىغان ئاپتونوم رايوننىڭ 6-ئاينىڭ 22-كۈنىدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرىدىن ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىگە كىرىش بويىچە بىر تۇتاش ئىمتىھانغا قاتنىشىدۇ.

4. ئىمتىھان ئېلىنىدىغان دەرسلىكلەر:

(1) تەنتەربىيىدىن: 100 مېترغا يۈگۈرۈش ؛ ئىزىدا تۇرۇپ يىراققا سەكرەش، 800 مېترغا يۈگۈرۈش (قىزلار)، 1500 مېترغا يۈگۈرۈش (ئوغۇللار)، ئارقىچىلاپ چويۇن توپ ئېتىش (تۆت كىلوگراملىقنى ئاتىدۇ).

(2) مەخسۇس تۈرلەر بويىچە تېخنىكا، بەدەن ئاملىدىن ئىمتىھان ئېلىنىدۇ.

5. دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلار:

(1) مەكتىپىمىزگە ئىمتىھان بېرىشكە تىزىملاتقان ئوقۇغۇچىلار ئۆز رايونىدىكى تەنھەرىكەت مەكتىپىگە ئىمتىھان بېرىشكە تىزىملاتسا بولىدۇ.

(2) ئىمتىھانغا قاتنىشىدىغان ئوقۇغۇچىلار خىراجەتنى ئۆزى تۆلەيدۇ، تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتىدا نوپۇس دەپتىرىنى، مەكتەپنىڭ ئوقۇش تارىخى ئىسپاتى، ياللاڭباش چۈشكەن بىر سۈگلۈق رەسىمدىن ئون پارچىنى ئېلىپ كېلىشى لازىم. تىزىمغا ئالدۇرۇش ھەققى ئۈچۈن 20 يۈەن، تەنتەربىيە كەسپى ئىمتىھانى ئۈچۈن (مەيدان ھەققىمۇ بۇنىڭ ئىچىدە) 30 يۈەن تاپشۇرىدۇ.

(3) ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلاردىن ۋە تەييارلىق سىنىپ ئوقۇغۇچىلىرىدىن ئېلىنىدىغان ئىمتىھان تۈرلىرى دۆلەت راسخوتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلاردىن ئېلىنىدىغان ئىمتىھانغا ئوخشاش بولىدۇ.

(4) دۆلەت خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ تىزىمغا ئالدۇرغان ۋاقتىدا مەلۇم قىلغان يېشى قوبۇل قىلىنىپ، نوپۇسى يۆتكەلگەندىن كېيىنكى يېشى بىلەن ئوخشاش چىقمىسا، بۇ كۆز بويامچىلىق قىلغانلىق بولۇپ، بۇنداق ئوقۇغۇچىلارنىڭ قىلمىشى ئېغىرلىرى ئۆز ئورنىغا قايتۇرۇلىدۇ.

كونكرېت پرىنسىپلارنى ئىمتىھان ئېلىش رايونلىرىدىن بىلىۋېلىڭ.

مەكتىپىمىزنىڭ ئالاقىلىشىش تېلېفونى 2857803

ئالاقىلەشكۈچى: لى يۈي، ۋەن سېن

شىنجاڭ ماھارەت تەنھەرىكەت مەكتىپى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى

«بەشنى سۆيۈش» سوتسىيالىستىك ئەخلاق قۇرۇلۇشىنىڭ تۈپ تەلپى

شىنجاڭ سانائەت شۆيۈەندىن سىدىق يۈنۈس

ج ك پ 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ قارارىدا: «سوتسىيالىستىك ئەخلاق قۇرۇلۇشىدا خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنى يادرو، كوللېكتىۋىزمنى پرىنسىپ، ۋەتەننى سۆيۈش، خەلقنى سۆيۈش، ئەمگەكنى سۆيۈش، ئىلىم - پەننى سۆيۈش، سوتسىيالىزمنى سۆيۈشنى ئاساسىي تەلەپ قىلىپ، ئىجتىمائىي ئەخلاق، كەسىپ ئەخلاقى، ئائىلە ئەخلاقى تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇپ، پۈتكۈل جەمئىيەتتە ئىتتىپاقلىشىپ ئۆزئارا ياردەم بېرىدىغان، باراۋەر، دوستانە ئۆتىدىغان، ئورتاق ئالغا ئىلگىرىلەيدىغان كىشىلىك مۇناسىۋەتنى شەكىللەندۈرۈشىمىز كېرەك» دەپ كۆرسىتىلدى.

سوتسىيالىستىك ئەخلاق كىشىلەر بىلەن كىشىلەر ئوتتۇرىسىدىكى، شەخسلەر بىلەن جەمئىيەت ئوتتۇرىسىدىكى تۈرلۈك مۇناسىۋەتلەرنى تەڭشەپ تۇرىدىغان ھەرىكەت قائىدىلىرىنىڭ يىغىندىسى. ئۇ سوتسىيالىزم ئىشلىرى بىلەن ئورگانىك ھالدا باغلانغان بولۇپ، سوتسىيالىستىك ئىقتىسادىي بازىس تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ ۋە سوتسىيالىستىك ئىقتىسادىي بازىسنى مۇستەھكەملەش، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن خىزمەت قىلىدۇ. «قارار»دا كۆرسىتىلگەندەك «ۋەتەننى سۆيۈش، خەلقنى سۆيۈش، ئەمگەكنى سۆيۈش، ئىلىم - پەننى سۆيۈش، سوتسىيالىزمنى سۆيۈش»تىن ئىبارەت بەشنى سۆيۈش ھەم سوتسىيالىستىك ئەخلاق قۇرۇلۇشىنىڭ ئاساسىي تەلپى، ھەم سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم بىر مەزمۇنى، شۇنداقلا ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە پۇقرالىرىنىڭ ئەخلاقىي ھەرىكىتىگە باھا بېرىش ۋە ھۆكۈم

كۆرسىتىپ ئۆتكەندەك «ئېلىمىز تارىخىدا ۋەتەنپەرۋەرلىك ئەزەلدىن خەلقنى ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىشقا سەپەرۋەر قىلىدىغان ۋە ئىلھاملاندۇرىدىغان بايراق، ئۇ ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق مەنىۋى تۈۋرۈكى بولۇش سۈپىتى بىلەن ۋەتىنىمىزنىڭ بىرلىكىنى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش، چەتنىڭ تاجاۋۇزىغا قارشى تۇرۇپ، جەمئىيەت تەرەققىياتىنى ئىلگىرىلىتىشتە ناھايىتى زور رول ئويناپ كەلدى، ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنىڭ ئىلھامى بىلەن جۇڭخۇا مىللەتلىرى ئۆزىنى كۈچەيتىپ، بۈيۈك ئۇيۇشۇشچانلىق روھىنى ۋە ھاياتىي كۈچىنى كۆرسەتتى.» ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلىۋاتقان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەن، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىنىۋاتقان يېڭى تارىخىي شارائىتتا ۋەتەنپەرۋەرلىك يەنىلا ھەر مىللەت ئاممىسىنى تەربىيىلەيدىغان ۋە ئىلھاملاندۇرىدىغان مەنىۋى كۈچ، ئۇ ئىنتايىن كۈچلۈك سەپەرۋەر قىلىش، ئۇيۇشتۇرۇش، تەشكىللەش كۈچىگە ئىگە. شۇڭا پۈتكۈل سوتسىيالىزم دەۋرىدە، بولۇپمۇ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان تارىخىي شارائىتتا ۋەتەننى سۆيۈش روھىنى تەشەببۇس قىلغان ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرغاندىلا، كىشىلەردە سوتسىيالىستىك ۋەتەننى قىزغىن سۆيىدىغان چوڭقۇر ھېسسىياتنى، مىللىي ئىشەنچ، مىللىي غۇرۇرنى يېتىلدۈرگىلى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشنى ئاڭلىق ھەرىكەتكە ئايلاندۇرغىلى، سوتسىيالىستىك ۋەتەننىڭ بېيىشى، قۇدرەت تېپىشى ئۈچۈن كۈچ چىقىرىشقا يېتەكلىگىلى بولىدۇ.

پاراستىگە، ئىتتىپاقلىشىپ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىشقا تايىنىمىز. شۇڭا سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئېلىپ بېرىش ۋە كۈچەيتىش داۋامىدا خەلقنى سۆيۈش تەربىيىسىنى ئۇزاققىچە، چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، كىشىلەردە ھەممە ئىشتا شەخسنىڭ ياكى كىچىك گۇرۇھنىڭ مەنپەئەتىنى ئەمەس، بەلكى ئومۇمىي خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى كۆزدە تۇتىدىغان، خەلقنىڭ مەنپەئەتىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىدىغان، زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىغا ئاكتىپ قاتنىشىدىغان، جاپاغا چىداپ تىرىشىپ ئۆگىنىدىغان، جاپاغا چىداپ تىرىشىپ ئىشلەيدىغان ئالىيجاناب روھنى يېتىلدۈرۈش لازىم. شۇنداق قىلغاندىلا، جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىمىز ئوڭۇشلۇق تەرەققىي قىلالايدۇ.

ئۈچىنچى، ئەمگەكنى سۆيۈش سوتسىيالىستىك ئەخلاق پرىنسىپىنىڭ ئىنتايىن مۇھىم بىر مەزمۇنى. ئۇ كىشىلەردىن ئەمگەك قىلىشنى شەرەپ دەپ بىلىپ، ئۆزىنىڭ قابىلىيىتىگە يارىشا ئىجتىمائىي ئەمگەككە ئاكتىپ قاتنىشىشنى، ئەمگەك جەريانىدا تەشەببۇسكارلىق ۋە يۈكسەك دەرىجىدىكى كەسىپچانلىق ھەم مەسئۇلىيەتچانلىق روھىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشنى، ئەمگەك ئىنتىزامىغا ئاڭلىق رىئايە قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ. ئەمگەك ئىنسانىيەت جەمئىيىتىنىڭ باشلىنىش نۇقتىسى، شۇنداقلا ئىنسانىيەت جەمئىيىتىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ۋە تەرەققىي قىلىشىنىڭ ئاساسى، بارلىق ماددىي بايلىق ۋە مەنىۋى بايلىقنىڭ كېلىش مەنبەسى. ئەمگەك بولمىسا جەمئىيەت مەۋجۇت بولۇپ تۇرالمايدۇ ۋە تەرەققىي

ئەمگەكنى سۆيۈش تەربىيىسى قانات يايدۇرۇلسا، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ئەمگەك ئاكتىپلىقىنى قوزغىغىلى، ئەمگەك ئۈنۈمدارلىقىنى ئۆستۈرگىلى، تېخىمۇ مول ماددىي ۋە مەنىۋى بايلىق ياراتقىلى، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئېشىپ بېرىۋاتقان ماددىي، مەنىۋى تۇرمۇش ئېھتىياجىنى زور دەرىجىدە قاندۇرۇپ، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ھەركىم قابىلىيىتىگە يارىشا ئىشلەيدىغان، ھەركىمگە ئىشلىگىنىگە قاراپ ھەق بېرىدىغان سوتسىيالىستىك تەقسىمات پرىنسىپىنى گەۋدىلەندۈرۈش بىلەن بىر ۋاقىتتا، كىشىلەردە يەنە ھەق بىلەن ھېسابلاشماي، جەمئىيەت ئۈچۈن، خەلق ئۈچۈن خالىسانە تۆھپە قوشۇشقا ئىنتىلىدىغان، سوتسىيالىزم ئىشلىرى ئۈچۈن ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا ئىشلەيدىغان كوممۇنىستىك ئەمگەك پوزىتسىيىسىنى يېتىلدۈرگىلى، ئەمگەك قىلىش شەرەپ دەيدىغان ياخشى ئىجتىمائىي كەيپىياتنى شەكىللەندۈرگىلى بولىدۇ.

تۆتىنچى، پەننى سۆيۈش سوتسىيالىستىك ئەخلاق پرىنسىپىنىڭ ئالاھىدە مەناغا ئىگە بولغان يەنە بىر مەزمۇنى. ئۇ كىشىلەردىن ھەر خىل پەننىي بىلىملەرنى قېتىرقىنىپ، تىرىشىپ ئۆگىنىشنى، پەننى سۆيۈشنى، پەنگە ئىشىنىشنى، پەننىي بىلىملەرنى ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتكە ماھىرلىق بىلەن تەتبىقلاپ، دۇنيانى بىلىش ۋە دۇنيانى ئۆزگەرتىشنى، ھەقىقەتتە چىڭ تۇرۇپ خاتالىقنى تۈزىتىشكە جۈرئەت قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ. پەن ئىنسانلارنىڭ تەبىئەت، جەمئىيەت ۋە ئىنسانلار تەپەككۇرىنىڭ قانۇنىيەتلىرىنى توغرا ئەكس

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ پەن - تېخنىكا ئىشلىرىغا دائىر بايانلىرى

پەن - تېخنىكا ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى دېيىلگەنىكەن، ئۇنداقتا پەن - تېخنىكا خادىملىرى ئەمگەكچى ھېسابلىنىدۇ!

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى، 2 - توم، 74 - بەت.

تۆتنى زامانىۋىلاشتۇرۇشنىڭ ئاچقۇچى - پەن - تېخنىكىنى زامانىۋىلاشتۇرۇش. زامانىۋى پەن - تېخنىكا بولمىسا، زامانىۋى يېزا ئىگىلىكى، زامانىۋى سانائەت، زامانىۋى دۆلەت مۇداپىئەسىنى بەرپا قىلغىلى بولمايدۇ. پەن - تېخنىكا يۇقىرى سۈرئەت بىلەن راۋاجلاندۇرۇلمىسا، خەلق ئىگىلىكىنىمۇ يۇقىرى سۈرئەت بىلەن راۋاجلاندۇرغىلى بولمايدۇ.

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى، 2 - توم 184 - بەت.

پەن - تېخنىكا - ئىشلەپچىقىرىش كۈچى، بۇ - ماركسىزمنىڭ ئەزەلدىن بۇيانقى كۆز قارىشى، بۇنىڭدىن يۈز نەچچە يىل بۇرۇنلا ماركس: ماشىنا بىلەن ئېلىپ بېرىلىدىغان ئىشلەپچىقىرىشنىڭ تەرەققىياتى تەبىئىي پەننى ئاڭلىق تەتبىق قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ، دېگەنىدى. شۇنىڭدەك ئۇ: «ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى ئىلىم - پەننىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ» دەپ كۆرسەتكەنىدى. ھازىرقى زامان پەن - تېخنىكىسىنىڭ تەرەققىياتى ئىلىم - پەن بىلەن ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى بارغانسېرى زىچلاشتۇردى. پەن - تېخنىكا ئىشلەپچىقىرىش كۈچى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆزىنىڭ غايەت زور رولىنى بارغانسېرى نامايان قىلماقتا.

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى، 2 - توم، 185 - بەت.

زىيالىيلار ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئۆزىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ قالدى،... ئۇلار جىسمانىي ئەمگەكچىلەردىن پەقەت ئىجتىمائىي ئىش تەقسىماتىنىڭ ئوخشاش بولمىغانلىقى بىلەنلا پەرقلىنىدۇ. جىسمانىي ئەمگەك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلارمۇ، ئەقلىي ئەمگەك بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلارمۇ سوتسىيالىستىك جەمئىيەتتىكى ئەمگەكچىلەردۇر.

بولۇۋاتقىنىمىز يوق، پەن - تېخنىكىدا دۇنياۋى ئىلغار سەۋىيىگە يېتىشىۋالغان تەقدىردىمۇ يەنىلا ئۇلارنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى ئۆگىنىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى، 2 - توم، 194 - بەت.

ئىلمىي تەتقىقات پىلانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش، ئىلمىي تەتقىقات خىزمىتىنى يۈكسەلدۈرۈش ئۈچۈن ئارقا سەپ تەمىناتى جەھەتتىن كاپالەتلىك قىلىش خىزمىتىنىمۇ ياخشى ئىشلەپ، پەن - تېخنىكا خادىملىرىغا زۆرۈر خىزمەت شارائىتى يارىتىپ بېرىش لازىم، بۇمۇ پارتكوم خىزمىتىنىڭ مەزمۇنى. مەن سىلەر ئۈچۈن ئارقا سەپ تەمىنات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى بولۇپ بېرىشنى خالايمەن، ھەر دەرىجىلىك پارتكوملاردىكى رەھبىرىي يولداشلار بىللە بۇ جەھەتتىكى خىزمەتنى ياخشى ئىشلەشنى خالايمەن.

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى، 2 - توم، 209 - بەت.

پەن - تېخنىكا مۇتەخەسسىسلىرى... سىلەرنىڭ خىزمەتلىرىڭلار قانچە ياخشى، قانچە نەتىجىلىك ئىشلەنسە، پۈتۈن مەملىكەت خەلقى بىلىمنىڭ قەدرىگە شۇنچە يېتىدىغان بولىدۇ، كۆپچىلىكنىڭ بىلىمنى ھۆرمەت قىلىشىغا، بىلىم ئۆگىنىشكە، بىلىم ئىگىلەشكە شۇنچە تۈرتكە بولىدۇ. كىشىلەر پەن - تېخنىكىنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدا تۇتقان ئورنىغا، پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ رولىغا سىلەرنىڭ خىزمەتلىرىڭلار ئارقىلىق باھا بەرمەكتە.

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى 3 - توم، 221 - بەت.

يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشتا بىرىنچىدىن، سىياسەتكە تايىنىش، ئىككىنچىدىن، ئىلىم - پەنگە تايىنىشقا توغرا كېلىدۇ، پەن - تېخنىكىنىڭ تەرەققىياتى ۋە رولى چەكسىز بولىدۇ.

قىلىشنىڭ ئاساسىي ئۆلچىمى ھەم ئۇلارنىڭ ھەرىكەت مىزانى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئاساسىي قانۇنىنىڭ 24 - ماددىسىدىمۇ «دۆلەت ۋەتەننى سۆيىدىغان، خەلقنى سۆيىدىغان، ئەمگەكنى سۆيىدىغان، پەننى سۆيىدىغان، سوتسىيالىزمنى سۆيىدىغان ئىجتىمائىي ئەخلاقنى تەشەببۇس قىلىدۇ...» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇنىڭدىن «بەشنى سۆيۈش» ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە پۇقرالىرىنىڭ ئەخلاقىي مەجبۇرىيىتى بولۇپلا قالماستىن، چوقۇم ئادا قىلىشقا بولمايدىغان قانۇنىي مەجبۇرىيىتى ئىكەنلىكىنى، ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە پۇقرالىرىنىڭ ئۇنىڭغا چوقۇم ئەمەل قىلىشى لازىملىقىنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ.

بىرىنچى، ۋەتەننى سۆيۈش ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە پۇقرالىرى بىلەن ۋەتەن ئوتتۇرىسىدىكى ئەخلاقىي مۇناسىۋەتنى ئەكس ئەتتۈرىدۇ. ئۇ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى، ۋەتىنىمىزنىڭ جەمئىيەت تارىخىنى ئالغا ئىلگىرىلىتىشتە تۈرتكە بولىدىغان غايەت زور مەنىۋى كۈچ. ئۇ ھەر مىللەت خەلقىدىن ۋەتەننىڭ زېمىنىنى، ئۇزاق تارىخىنى، شانلىق مەدەنىيىتىنى قىزغىن سۆيۈشنى، ۋەتەننىڭ تەقدىرى ۋە ئىستىقبالىغا كۆڭۈل بۆلۈشنى، ۋەتەننىڭ مەنپەئەتى ۋە ئىززەت - ھۆرمىتىنى ھەممىدىن ئۈستۈن كۆرۈشنى، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداشنى، ۋەتەننىڭ گۈللەپ ياشنىشى ۋە قۇدرەت تېپىشى ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلىشنى، ۋەتەن ئۈچۈن بارلىقىنى بېغىشلاشنى تەلەپ قىلىدۇ. باش شۇجى جياڭ زېمىن

ئىككىنچى، خەلقنى سۆيۈش سوتسىيالىستىك ئەخلاقنىڭ يادروسى، ئۇ كىشىلەردىن خەلققە ئىشىنىش، خەلققە تايىنىش، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، خەلققە كۆڭۈل بۆلۈش، خەلقنى ئاسراش، خەلق مەنپەئەتىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىش ھەمدە خەلق ئالدىدا جاۋابكار بولۇش، خەلقنىڭ ئازادلىقى ۋە بەخت - سائادىتى ئۈچۈن ئۆزىنى بېغىشلاش ۋە كۈرەش قىلىش، خەلقنىڭ مەنپەئەتىگە زىيان يەتكۈزىدىغان بارلىق سۆز - ھەرىكەتلەرگە ئاكتىپ قارشى تۇرۇش، زۆرۈر تېپىلغاندا ھېچ ئىككىلەنمەي خەلقنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىشنى تەلەپ قىلىدۇ. جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش خەلقنى سۆيۈشنىڭ يادروسى. چۈنكى خەلق ئاممىسى تارىخنىڭ ياراتقۇچىسى، ئۇ ھەم ماددىي بايلىقلارنىڭ ياراتقۇچىسى، ھەم مەنىۋى بايلىقلارنىڭ ياراتقۇچىسى، شۇنداقلا ئىنسانىيەت جەمئىيىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان مۇھىم كۈچ. سوتسىيالىستىك دۆلىتىمىزدە ھەر مىللەت خەلقى دۆلەتنىڭ خوجايىنى. نۆۋەتتە ئېلىپ بېرىلىۋاتقان ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىنىڭ ھەممىسى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئېشىپ بېرىۋاتقان ماددىي ۋە مەنىۋى تۇرمۇش ئېھتىياجىنى ئەڭ زور دەرىجىدە قاندۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ. شۇنداقلا بۇ مەقسەتنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا يەنە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئەقىل -

قىلالمايدۇ. بۇ ھەرقانداق جەمئىيەتنىڭ تەرەققىي قىلىشىدىكى ئورتاق قانۇنىيەت. سوتسىيالىستىك دۆلىتىمىزدە ئەمگەكنى سۆيۈشنى تەشەببۇس قىلىش سوتسىيالىستىك جەمئىيىتىمىزدىكى ئەمگەكنىڭ خاراكتېرى تەرىپىدىن بەلگىلەنگەن. دۆلىتىمىزدە كىشىنى كىشى ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىدىغان تۈزۈم ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان، ئەمگەكچىلەر ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچىلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۆزى ئۈچۈن، جەمئىيەت ئۈچۈن ئەمگەك قىلىدۇ. شۇڭا سوتسىيالىستىك جەمئىيىتىمىزدە ئەمگەك قىلىش شەرەپلىك، ئەمگەك قىلماسلىق، ئەمگەكنى سۆيمەسلىك نومۇس دەپ قارىلىدۇ. شۇڭا ئەمگەكنى سۆيۈش سوتسىيالىستىك دۆلىتىمىزدە ئەڭ ئومۇمىي، ئەڭ ئاساسىي ئەخلاق ئۆلچىمى ھېسابلىنىدۇ. دۆلىتىمىزدە مەيلى ئاددىي ئەمگەك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار بولسۇن ياكى مۇرەككەپ ئەمگەك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار بولسۇن، جىسمانىي ئەمگەك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار بولسۇن ياكى ئەقلىي ئەمگەك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار بولسۇن پەقەت ئۆزلىرىنىڭ قابىلىيىتىگە يارىشا ئەمگەك قىلىپ، ئۆزلىرى ئۈچۈن ۋە جەمئىيەت ئۈچۈن بايلىق، تۆھپە يارىتىدىغانلا بولسا، ئۇلارنىڭ ھەممىسى كىشىلەرنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولىدۇ. شۇڭا سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش جەريانىدا ھەر مىللەت ئاممىسى ئارىسىدا ئەمگەكنى سۆيۈش روھىنى تەشەببۇس قىلىش ۋە ئەمگەكنى سۆيۈش تەربىيىسىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، 9 - بەش يىللىق پىلان ۋە 2010 - يىلغىچە بولغان تەرەققىيات نىشانىنى ئوڭۇشلۇق ئىشقا ئاشۇرۇشتا ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئەتتۇرگەن بىلىملىرىنىڭ سىستېمىسى بولۇپ، ئىنسانلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت خەزىنىسىدىكى بىباھا گۆھەر ۋە ئىنتايىن قىممەتلىك بايلىق، ئۇ كىشىلەرنىڭ تەبىئەت دۇنياسىنىڭ سىرىنى ئېچىش تەبىئەت دۇنياسىدىكى شەيئى ۋە ھادىسىلەرنىڭ ئىچكى قانۇنىيەتلىرىنى بىلىش ۋە بۇ قانۇنىيەتلەردىن پايدىلىنىپ تەبىئەت دۇنياسىنى ئۆزگەرتىپ، مول ماددىي بايلىقلارنى يارىتىشتا تايىنىدىغان ئىنتايىن مۇھىم ۋاسىتە بولۇپلا قالماستىن، بەلكى كىشىلەرنىڭ ئىنسانلار جەمئىيىتىنىڭ قانۇنىيەتلىرىنى بىلىش، جەمئىيەتنى ئۆزگەرتىش، ئىجتىمائىي ئىنقىلاب ئېلىپ بېرىش، مەنىۋى جەھەتتە ئازادلىققا ئېرىشىش ۋە ئەخلاقىي جەھەتتە ئالغا ئىلگىرىلەشتە تايىنىدىغان ئىدىيىۋى قورال. ئىنسانلار تارىخىدىكى ئىلغار ئەخلاقىي پرىنسىپلارنىڭ ھەممىسى ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە ئىلىم - پەن ئۆگىنىش، ئىلىم - پەنگە ھۆرمەت قىلىش، ئىلىم - پەننى قىزغىن سۆيۈش، ئىلىم - پەنگە تايىنىش، ئىلىم - پەنگە ئىنتىلىش ۋە ھەقىقەتتە چىڭ تۇرۇشنى تەشەببۇس قىلىپ كەلدى. سوتسىيالىستىك ئەخلاق ئىنسانلار تارىخىدىكى ئەڭ ئىلغار ئەخلاق بولۇپ، ئۇ ئىنسانىيەتنى ئېكسپىلاتاتسىيىدىن، زۇلۇمدىن، نامراتلىقتىن، نادانلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، ئىنسانلار جەمئىيىتىنى ئېخمۇ يۇقىرى تەرەققىيات باسقۇچىغا كۆتۈرۈش ئۈچۈن خىزمەت قىلىدۇ. شۇڭلاشقا پەننى سۆيۈش ئىنسانىيەت ياراتقان بارلىق ئىلىم - پەن بىلىملىرىنىڭ نەتىجىلىرىنى قوبۇل قىلىش، ئىلغار پەن - تېخنىكىنى ئۆگىنىش، ئىگىلەش، «پەن - تېخنىكا بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى» دېگەن قاراشنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇش، ئۇنى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرى ئۈچۈن ئاكتىپ خىزمەت قىلدۇرۇش سوتسىيالىستىك ئەخلاق قۇرۇلۇشىنىڭ تۈپ تەلىپى بولۇپ

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»
ئۇيغۇرچە نەشرى، 2 - توم، 190 - بەت.

پەن - تېخنىكا - ئىنسانلار ئورتاق ياراتقان بايلىق. ھەرقانداق مىللەت، ھەرقانداق مەملىكەت باشقا مىللەتلەر ۋە باشقا مەملىكەتلەرنىڭ ئارتۇقچىلىقلىرىنى ئۆگىنىشكە، ئۇلارنىڭ ئىلغار پەن - تېخنىكىسىنى ئۆگىنىشكە موھتاج. بىز بۈگۈنكى كۈندە پەن-تېخنىكىمىز ئارقىدا قالغانلىقى ئۈچۈنلا چەت ئەللەردىن تىرىشىپ ئۆگىنىشكە موھتاج

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى، 3 - توم، 32 - بەت.

يېزا ئىگىلىك پەن تەتقىقاتىنى ۋە ئىختىساسلىق كىشىلەرنى يېتىشتۈرۈش ئىشىنى تازا كۈچەيتىش، يېزا ئىگىلىك پەنلىرى بويىچە ئۇقتىلىق ئوبيېكتىلاردا ئاچقۇچلۇق مەسىلىلەرنىڭ ھەل قىلىنىشىغا ھەققىي تەشكىللاتچىلىق قىلىش لازىم.

«دېڭ شياۋپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى، 3 - توم، 43 -، 44 - بەتلەر.

قالدى. پەننى سۆيۈش ۋەتەن ئۈچۈن، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، مىللەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنىڭ مۇھىم ۋاستىسى. ئېلىمىزنىڭ ھەر بىر پۇقراسى، بولۇپمۇ ھەر مىللەت كادىرلىرى، كومپارتىيە ئەزالىرى ۋە ياشلار ئۆزلىرىنىڭ جاپالىق ئەمگىكى ئارقىلىق ۋەتەن ئۈچۈن، خەلق ئۈچۈن، مىللەت ئۈچۈن كۆپرەك تۆھپە قوشىمەن دېيدىكەن، چوقۇم ئىلىم - پەننى تىرىشىپ ئۆگىنىشى، ئۇنى ئىگىلىشى ۋە ئۇنى ئۆزلىرىنىڭ مەقسىتىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئاكتىپ خىزمەت قىلدۇرۇشى لازىم.

بەشىنچى، سوتسىيالىزمنى سۆيۈش سوتسىيالىستىك ئەخلاقنىڭ ئەڭ مۇھىم ئۆلچىمى. ئۇ ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىدىن سوتسىيالىستىك تۈزۈمنى ئاڭلىق قوغداشنى، سوتسىيالىستىك تۈزۈمگە زىيان يەتكۈزىدىغان ھەرقانداق سۆز - ھەرىكەتلەرگە قارشى باتۇرلۇق بىلەن كۈرەش قىلىشنى، سوتسىيالىستىك تۈزۈمنى مۇستەھكەملەش، راۋاجلاندۇرۇش، مۇكەممەللەشتۈرۈش ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپە قوشۇشنى تەلەپ قىلىدۇ. سوتسىيالىزمنى سۆيۈش تارىخ تەرەققىياتىنىڭ مۇقەررەر تەلىپى. سوتسىيالىزمنى سۆيۈش كىشىلەرنى ئورتاق مەنپەئەت، ئورتاق غايە ئۈچۈن ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىشقا ئىلھاملاندۇرىدۇ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇپ ئېلىمىزنى يۈكسەك مەدەنىيەتكە، يۈكسەك دېموكراتىيىگە ئىگە زامانىۋىلاشقان قۇدرەتلىك دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق غايىسى، بۇ ئورتاق غايىدە

دۆلىتىمىزدىكى ھەر مىللەت ئىشچىلىرى، دېھقانلىرى، زىيالىيلىرى ۋە باشقا ئەمگەكچىلەرنىڭ، ۋەتەنپەرۋەرلەرنىڭ تۈپ مەنپەئەتى ۋە ئارزۇسى مەركەزلەشكەن، بۇ ئورتاق غايە شەخسىي مەنپەئەت بىلەن دۆلەت مەنپەئەتى، شەخسىي مەنپەئەت بىلەن كوللېكتىپ مەنپەئەتىنى زىچ بىرلەشتۈرگەن. ئورتاق غايە ئەمەلگە ئاشمايدىكەن، دۆلەتنىڭ ئۇنىۋېرسال كۈچىنىڭ ئېشىشى، خەلقنىڭ بەخت - سائادىتى ۋە ئىستىقبالى بولمايدۇ. سوتسىيالىزمنى سۆيۈشنى تەشەببۇس قىلغاندا، ھەر مىللەت خەلقىنىڭ سوتسىيالىستىك ئېڭىنى ئۆستۈرگىلى، سوتسىيالىزم قۇرۇش ئاكتىپلىقىنى قوزغاتقىلى، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئىرادىسىنى كۈچەيتكىلى، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ. شۇڭا سوتسىيالىزمنى سۆيۈشنى زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلغاندىلا، ئاندىن كىشىلەرنى ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچى سىنىپلارنىڭ شەخسىي مەنپەئەتنى ھەممىدىن ئۈستۈن قويىدىغان، قاقتى - سوقتى قىلىدىغان، چىرىك ئىدىيىنىڭ چىرىتىشى ۋە ھۇجۇمىغا تاقابىل تۇرالايدىغان، ۋەتەننىڭ ئىستىقبالى ۋە شان - شۆھرىتىنى قوغداش ئۈچۈن بارلىقىنى تەقدىم قىلىدىغان قىلغىلى بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن سوتسىيالىستىك ئەخلاق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش داۋامىدا سوتسىيالىزمنى سۆيۈشنى تەشەببۇس قىلىش مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

يېلتسىن جياڭ زېمىننى قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى نائىنا بۈگۈن كرېملدىكى گېئورگى زالىدا رەسمىي مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، روسىيىگە دۆلەت زىيارىتىدە بولۇش ئۈچۈن كەلگەن جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى ۋاڭ يېفېڭنى قىزغىن قارشى ئالدى.

چۈشتىن بۇرۇن سائەت ئوندا رەئىس جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى، يېلتسىن زۇڭتۇڭ ۋە ئۇنىڭ رەپىقىسى قارشى ئېلىش مۇزىكا ساداسى ئىچىدە رەڭگارەڭ چىراغلار چاقناپ تۇرغان گېئورگى زالىغا كىردى. ئىككى رەھبەر قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈپ قۇچاقلاشتى. يېلتسىن خانىم نائىنا ۋاڭ يېفېڭغا گۈل تۇتتى. ئوركېستىر جۇڭگو - روسىيە دۆلەت شېئىرلىرىنى ئورۇندىدى.

ئاندىن ئىككى رەھبەر ئىككى تەرەپنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن تونۇشتى. يېلتسىن زۇڭتۇڭ رەئىس جياڭ زېمىنغا روسىيە تەرەپنىڭ خادىملىرىنى تونۇشتۇردى. ئۇلار: روسىيە زۇڭلىسى چېرنومىردىن، 1 - مۇئاۋىن زۇڭلى نېمزوۋ، دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى رودىئونوۋ، زۇڭتۇڭ ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ياستىرژېمبىسكىي، دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ مۇۋەققەت مىنىستىرى ئىۋانوۋ، زۇڭتۇڭنىڭ خەلقئارا مەسىلىلەر بويىچە ياردەمچىسى پرىخودكوۋ ۋە روسىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى روگاشوۋ.

رەئىس جياڭ زېمىن يېلتسىن زۇڭتۇڭغا جۇڭگو تەرەپتىن ھەمراھ بولۇپ بارغان خادىملارنى تونۇشتۇردى.

قارشى ئېلىش مۇراسىمى ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن يېلتسىن زۇڭتۇڭ سۆھبەتلەشتى.

روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن مۇشۇ ئاينىڭ 23-كۈنى كرېملدا مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، زىيارەتكە كەلگەن جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى قارشى ئالدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

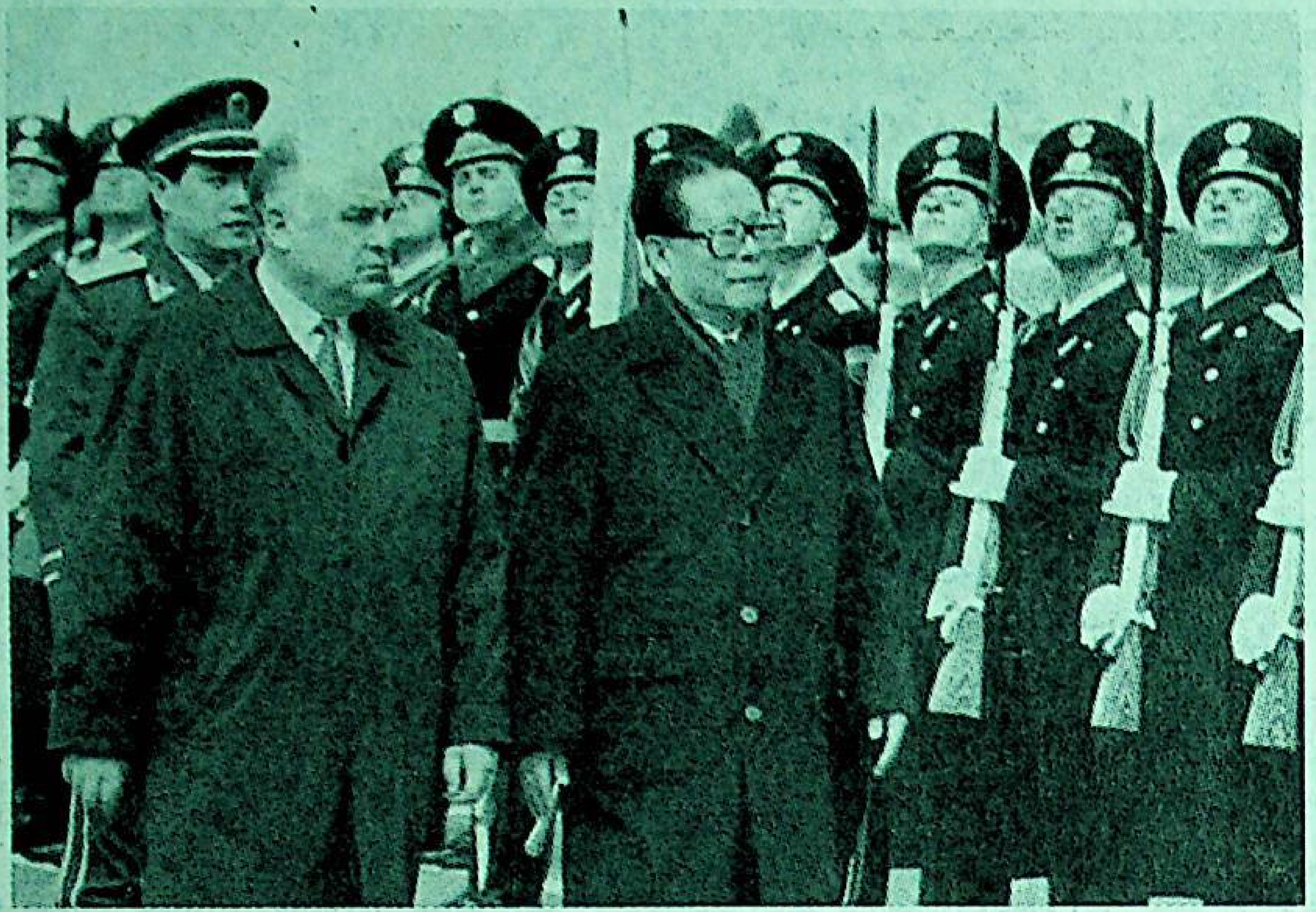

دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن مۇشۇ ئاينىڭ 22-كۈنى موسكۋاغا بېرىپ، روسىيىدىكى دۆلەت زىيارىتىنى باشلىدى. روسىيە زۇڭلىسى چېرنومىردىن ئايرودرومدا مۇراسىم ئۆتكۈزۈپ، رەئىس جياڭ زېمىننى قارشى ئالدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو - روسىيە رەھبەرلىرى ئىككى دۆلەتنىڭ قوشما باياناتىنى ئىمزالىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بىلەن روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن بۈگۈن چۈشتە كرېملدا «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى بىلەن روسىيە فېدېراتسىيىسىنىڭ دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىشى ۋە خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش توغرىسىدىكى قوشما باياناتى»نى ئىمزالىدى.

ئىككى دۆلەت رەھبەرلىرى بۇ قوشما باياناتتا ھەرقايسى دۆلەتنىڭ تىنچلىق ۋە مۇقىملىق ئورنىتىش، ئادىل، مۇۋاپىق خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش مەسىلىسى توغرىسىدا ئىجابىي سۆزلىشىشنى قانات يايدۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى ھەم مۇشۇ ھەقتە ئورتاق قوبۇل قىلغان ئىجابىي تەكلىپلەرنى ئورتاق مۇزاكىرە قىلىشنى خالايدىغانلىقىنى ئېيتتى («جۇڭگو- روسىيە قوشما باياناتى»نىڭ تولۇق تېكىستى ئايرىم بېرىلدى).

ئىمزا قويۇش مۇراسىمىغا جۇڭگو تەرەپتىن گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى چى خاۋتيەن، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى زېڭ چىڭخۇڭ، جۇڭگونىڭ روسىيىدە تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى لى فېڭلىن، دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى جاڭ دېگۇاڭ، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى تەڭ ۋېنشېڭ، پەۋقۇلئاددە ياردەمچى يۈشىڭگۈي قاتارلىقلار، روسىيە تەرەپتىن زۇڭلى چېرنومىردىن، 1- مۇئاۋىن زۇڭلى نېمزوۋ، دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى رودىئونوۋ، زۇڭتۇڭ ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ياستىرژېمبىسكىي، روسىيىنىڭ مۇۋەققەت دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئىۋانوۋ، زۇڭتۇڭنىڭ خەلقئارا مەسىلىلەر بويىچە ياردەمچىسى پرىخودكوۋ، روسىيىنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى روگاشوۋ قاتارلىقلار قاتناشتى.

جۇڭگو - روسىيە قوشما باياناتى

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى بىلەن روسىيە فېدېراتسىيىسى (تۆۋەندە «ئىككى تەرەپ» دەپ ئاتىلىدۇ) ئۆزئارا باراۋەر بولغان، بىر - بىرىگە ئىشىنىدىغان، 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ستراتېگىيىلىك ھەمكارلىق، ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش، ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىگە دائىمىي ئەزا دۆلەتلىك سۈپىتى بىلەن خەلقئارا جەمئىيەت ئالدىدا ئۈستىگە ئالغان مەسئۇلىيىتىنى ۋە چوڭ - چوڭ خەلقئارا مەسىلىلەرگە تۇتقان بىردەك پوزىتسىيىسىنى ئاساس قىلىپ، تۆۋەندىكىلەرنى ئالاھىدە بايان قىلىپ ئۆتىدۇ:

1. ئىككى تەرەپ ھەمراھلىق مۇناسىۋەت روھى بويىچە دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىشى ۋە خەلقئارا يېڭى تەرتىپنىڭ

خەۋپسىزلىك قارشىنى تىكلەشنى تەشەببۇس قىلىدۇ، سۆزلىشىش، كېڭىشىش ئارقىلىق ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە ئىشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىككى تەرەپلىك، كۆپ تەرەپلىك، ماس قەدەملىك ھەمكارلىق ئارقىلىق تىنچلىق ۋە خەۋپسىزلىككە ئېرىشىش ئۈچۈن «سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى تەسەۋۋۇرى» دىن ۋاز كېچىش، گۇرۇھ سىياسىتىگە قارشى تۇرۇش، دۆلەتلەر ئارىسىدىكى ئىختىلاپ ياكى تالاش-تارتىشلارنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىش، قورال كۈچى ئىشلەتمەسلىك ياكى قورال كۈچى بىلەن تەھدىت سالماسلىق لازىم، دەپ قارايدۇ. ئىككى تەرەپ مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى، ياۋروپا، ئاسىيا رايونلىرىنىڭ مۇقىملىقى

ب د ت خىزمىتىگە ئالاقىدار مەسىلىلەر ئۈستىدە كېڭىشىپ تۇرۇشنى ھەم ئەھۋالغا قاراپ مۇشۇ جەھەتتىكى ھەرىكەتلىرىنى ماسلاشتۇرۇشنى خالايدۇ.

5. ئىككى تەرەپ شۇنى تەكىتلەپ ئۆتىدۇكى: تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر ۋە ئىتتىپاق تۈزمەسلىك ھەرىكىتى دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشتا مۇھىم كۈچ، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ بىرلىشىپ ئۆزىنى كۈچەيتىش ئېڭى كۈچەيمەكتە، خەلقئارا سىياسىي ئىشلاردىكى رولى زورايماقتا، دۇنيا ئىقتىسادىدىكى سالمىقى ئاشماقتا، ئۇنىڭ باش كۆتۈرۈشى، خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش تارىخىي

رەئىس جياڭ زېمىن موسكۋادىكى نامسىز قەھرىمانلار قەبرىسىگە گۈل چەمبىرەك قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. بۇ يەردە دۆلەت زىيارىتى ئېلىپ بېرىۋاتقان جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن موسكۋادىكى قىزىل مەيدان يېنىدىكى نامسىز قەھرىمانلار قەبرىسىگە گۈل چەمبىرەك قويدى.

روسىيە ھۆكۈمىتىنىڭ 1 - مۇئاۋىن زۇڭلىسى نېمزوۋنىڭ ھەمراھلىقىدا رەئىس جياڭ زېمىن قەھرىمانلار قەبرىسى ئالدىغا ئاستا - ئاستا مېڭىپ بېرىپ، گۈل چەمبىرەكتىكى لېنتىنى تۈزلەپ قويۇپ، 2 - دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە قۇربان بولغان سوۋېت ئارمىيىسىنىڭ ئەزىمەتلىرىگە ئېھتىرام بىلدۈردى. گۈل چەمبىرەكتىكى لېنتىغا رۇسچە: «قەھرىمانلارنىڭ نامى بولمىغان بىلەن تۆھپىسى مەڭگۈ ئۇنتۇلمايدۇ!» دەپ يېزىلغان.

جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسى فلوتى چىلىدىكى زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋالپارايسو (چىلى)، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى دېڭىز ئارمىيىسى جەنۇبىي دېڭىز فلوتىنىڭ قوماندانى ۋاڭ يۇڭگو جۇڭجياڭ باشچىلىقىدىكى جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسى فلوتى چىلىدىكى تۆت كۈنلۈك دوستانە زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرغاندىن كېيىن بۈگۈن چىلى دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ قوماندانلىق شتابى جايلاشقان ۋالپارايسو پورتىدىن ۋەتەنگە قاراپ يولغا چىقىپ، جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسى فلوتىنىڭ ئامېرىكا قىتئەسىدىكى تۆت دۆلەتكە قىلغان تۇنجى قېتىملىق سەپىرىنى تاماملىدى.

ۋاڭ يۇڭگو جۇڭجياڭ يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى قىلغان سۆزىدە مۇنداق دېدى: جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسى فلوتى ئامېرىكا قىتئەسىگە قىلغان بۇ قېتىمقى سەپىرىدە كۆزلىگەن مەقسىتىگە يەتتى، ئامېرىكا قىتئەسىدىكى تۆت دۆلەتنىڭ دېڭىز ئارمىيىلىرى بىلەن بولغان چۈشىنىش ۋە دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈردى، زىيارەت مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى.

چىلى 1 - دېڭىز ئارمىيە ھەربىي رايونىنىڭ باش قوماندانى، دېڭىز ئارمىيە شائىشياۋى رودوف سۇرىيا، جۇڭگونىڭ چىلىدا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى ۋاڭ چىڭجيا، جۇڭگونىڭ چىلىدىكى باش ئەلچىخانىسىنىڭ ھەربىي ئەمەلدارى لىيەن شىسۇڭ داشياۋ ۋە جۇڭگو مۇھاجىرلىرى، جۇڭگولۇقلار پۇشتىدىن بولغانلارنىڭ ۋەكىللىرى ۋالپارايسو پورتىغا كېلىپ، جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرىنى ئۇزىتىپ قويدى. چىلىنىڭ يەرلىك ئاھالىسىمۇ پورتقا كېلىپ، جۇڭگو دېڭىز ئارمىيىسى فلوتىنى ئۇزىتىپ قويدى.

ئىراق تىك ئۇچار ئايروپىلان ئەۋەتىپ ھاجىلارنى قايتۇرۇپ كەلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، باغداد، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ئىراق ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋەرىگە قارىغاندا، ئىراق مۇشۇ ئاينىڭ 21 - ۋە 22 - كۈنلىرى سەئۇدى ئەرەبىستانى بىلەن ئىراق چېگرىسىدىكى ئارئار شەھىرىگە تىك ئۇچار ئايروپىلان ئەۋەتىپ، مەككىدىن ھەج قىلىپ قايتقان ئىراقلىق ھاجىلارنى قايتۇرۇپ كەلگەن.

خەۋەرگە قارىغاندا، ئىراق مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى بۇ قېتىمقى تىك ئۇچار ئايروپىلان بىلەن توشۇش پائالىيىتىنى باشلاشنى قارار قىلغاندىن كېيىن، ئامېرىكا ئىراقنىڭ ب د ت نىڭ ئىراققا يۈرگۈزگەن ئۇچۇشنى چەكلەش بۇيرۇقىغا خىلاپلىق قىلماسلىقىنى تەلەپ قىلغان، ئۇنداق قىلمىسا «مۇۋاپىق تەدبىر» قوللىنىدىغانلىقىنى ئېيتقان. مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئىراق ئامېرىكىنى تىك ئۇچار ئايروپىلانلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە تەھدىت سالماسلىقىنى ئاگاھلاندۇرغان، ئەگەر شۇنداق قىلساڭلار بىزمۇ «ئىنكاس قايتۇرىمىز» دېگەن.

ۋانۇئاتۇدا قاتتىق يەر تەۋرىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كامپېرا، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى شۇ يەرنىڭ ۋاقتى بىلەن سائەت 23 تىن ئىككى مىنۇت ئۆتكەندە جەنۇبىي تىنچ ئوكياندىكى ئارال دۆلىتى ۋانۇئاتۇنىڭ شىمالىدىكى سانتىگوس ئارىلىدا 7.6 بال يەر تەۋرىدى.

خەۋەرگە قارىغاندا، 7.6 بال يەر تەۋرەپ يېرىم سائەتتىن كۆپرەك ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن ئۇ يەردە يەنە ئۇدا ئۈچ قېتىم يەتتە بالدىن يۇقىرى يەر تەۋرىگەن. بۇ تۆت قېتىملىق يەر تەۋرەشنىڭ مەركىزى جەنۇبىي پاراللېل 11.9 گرادۇس، شەرقىي مېرىدىئان 166.4 گرادۇسقا توغرا كېلىدىكەن.

ۋانۇئاتۇ رادىئو ئىستانسىسىنىڭ بۈگۈنكى ئاڭلىتىشىغا قارىغاندا، ۋانۇئاتۇنىڭ شىمالىدىكى روگانىبل شەھىرىمۇ خېلى سىلكىنگەن. يەر تەۋرەشتىن كېلىپ چىققان ناھايىتى زور دېڭىز دولقۇنى ۋانۇئاتۇنىڭ شىمالىدىكى بىر كەنتتە 15 ئېغىز ئۆيىنى ۋەيران قىلىۋەتكەن. تەخمىنەن 100 كىشى ماكانسىز قالغان، ئۆلۈم - يېتىم ۋەقەسى ياكى مال - مۈلۈكنىڭ زىيانغا ئۇچرىغانلىقى توغرىسىدا ھازىرچە خەۋەر يوق.

دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىشىنى ۋە خەلقئارا يېڭى تەرتىپنىڭ ئورنىتىلىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. ئىككى تەرەپ مۇنداق ھېسابلايدۇ: 20 - ئەسىرنىڭ ئاخىرىدىكى خەلقئارا مۇناسىۋەتتە سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى ئاخىرلىشىش، ئىككى قۇتۇپلۇق تۈزۈلمە يوقىلىشتەك چوڭقۇر ئۆزگىرىش بولدى. دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىشتەك ئەجابىي يۈزلىنىشى تېز تەرەققىي قىلدى، چوڭ دۆلەتلەر ئارا، جۈملىدىن سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى دەۋرىدىكى دۈشمەنلەشكەن دۆلەتلەر ئارىسىدىكى ئۆزئارا مۇناسىۋەتتە ئۆزگىرىش بولدى، رايون ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتلىرى قۇدرەتلىك ھاياتىي كۈچىنى نامايان قىلدى، ھەرقايسى دۆلەتنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي، مەدەنىيەت تەرەققىياتىدا كۆپ خىللىشىش بارلىققا كەلدى، تىنچلىقنى ۋە كەڭ خەلقئارا ھەمكارلىقنى تەشەببۇس قىلىدىغان كۈچلەر يەنىمۇ كۈچەيدى. ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش ۋە باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈشنى تەلەپ قىلىش، زومىگەرلىك ۋە زوراۋانلىقتىن نەپرەتلىنىش، سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىششنى تەلەپ قىلىش، قارشىلىشىش ۋە توقۇنۇشتىن نەپرەتلىنىش بارغانسېرى كۆپ دۆلەتنىڭ ئورتاق تونۇشىغا ئايلاندى، تىنچ، مۇقىم، ئادىل، مۇۋاپىق بولغان خەلقئارا سىياسىي، ئىقتىسادىي يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش دەۋرنىڭ جىددىي تەلىپى ۋە تارىخىي تەرەققىياتنىڭ مۇقەررەرلىكى بولۇپ قالدى.

2. ئىككى تەرەپ مۇنۇلارنى تەشەببۇس قىلىدۇ: بىر - بىرىنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىغا، زېمىن پۈتۈنلۈكىگە ھۆرمەت قىلىش، ئۆزئارا تاجاۋۇز قىلىشماسلىق، بىر - بىرىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماسلىق، باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، تىنچلىقتا بىللە تۇرۇش ۋە باشقا ئومۇم ئېتىراپ قىلغان خەلقئارا قانۇن پرىنسىپلىرى دۆلەتلەر مۇناسىۋىتىنى بىر تەرەپ قىلىشنىڭ تۈپ مىزانى ۋە خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشنىڭ ئاساسى قىلىنىشى كېرەك. ھەر دۆلەت ئۆز ئەھۋالىغا قاراپ تەرەققىيات يولىنى ئۆز ئالدىغا، ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولغان ھالدا تاللاشقا ھوقۇقلۇق، باشقا دۆلەتلەر ئارىلاشماسلىقى كېرەك. ئىجتىمائىي تۈزۈم، ئىدېئولوگىيە، قىممەت قارىشىدىكى پەرقلەر نورمال دۆلەت مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشقا توسالغۇ بولماسلىقى كېرەك. دۆلەتلەر چوڭ - كىچىك، كۈچلۈك - ئاجىز، باي - نامرات بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ھەممىسى خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ باراۋەر ئەزاسى، ھەر قانداق دۆلەت زومىگەر بولۇشقا ئۇرۇنماسلىقى، زوراۋانلىق سىياسىتى يولغا قويماسلىقى، خەلقئارا ئىشلارنى مونوپول قىلىۋالماسلىقى كېرەك. ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتتىكى كەمسىتىش خاراكتېرلىك سىياسەت ۋە ئۇسۇللارنى تۈگىتىپ، باراۋەرلىك، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ئىقتىساد - سودا، پەن - تېخنىكا، ئانتروپولوگىيە جەھەتلەردىكى ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ ۋە كېڭەيتىپ، ئورتاق تەرەققىيات ۋە گۈللىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم.

3. ئىككى تەرەپ ئومۇمىي ئەھمىيەتكە ئىگە يېڭى دۆلەتلەر بىرلەشمىسى ياۋروپا، ئاسىيا رايونلىرىنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىدىكى مۇھىم ئامىل، شۇڭا جۇڭگو، روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستان ئىمزالىغان چېگرا رايونىدا ھەربىي ساھەدىكى ئىشەنچنى كۈچەيتىش ۋە ئۆزئارا ھەربىي كۈچلەرنى قىسقارتىش توغرىسىدىكى ئىككى كېلىشىم مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە، ئۇنى سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشىدىن كېيىنكى رايون تىنچلىقى، خەۋپسىزلىكى ۋە مۇقىملىقىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ بىر خىل ئەندىزىسى قىلىشقا بولىدۇ، دەپ قارايدۇ. ئىككى تەرەپ ھەربىي ھازىرلىقلارنى قىسقارتىشنى ئىلگىرى سۈرۈشنى خالايدۇ، يادرو سىنىقىنى ئومۇمىيۈزلۈك مەنئى قىلىش شەرتنامىسى ئىمزالاش ۋە يادرو قوراللىرىنى تارقىتىۋەتمەسلىك شەرتنامىسىنى ئىجرا قىلىشنىڭ مۇھىملىقىنى تەكىتلەيدۇ. ئىككى تەرەپ ھەربىي گۇرۇھنى كېڭەيتىش ۋە كۈچەيتىش ئۇرۇنۇشىغا دىققەت قىلىدۇ. چۈنكى بۇنداق يۈزلىنىش بەزى دۆلەتلەرنىڭ خەۋپسىزلىكىگە تەھدىت شەكىللەندۈرۈشى، رايونلار ۋە دۇنيانىڭ جىددىي ۋەزىيىتىنى كۈچەيتىۋېتىشى مۇمكىن.

4. ئىككى تەرەپ بىردەك شۇنداق قارايدۇكى، ب د ت ۋە ئۇنىڭ خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ رولىنى كۈچەيتىش، ب د ت نىڭ دۇنيا تىنچلىقىنى ۋە خەۋپسىزلىكىنى قوغداش جەھەتتىكى تىرىشچانلىقىغا ئەجابىي باھا بېرىش كېرەك. ب د ت ئىگىلىك ھوقۇقلۇق دۆلەتلەردىن تەركىب تاپقان، ئەڭ ئومۇمىي خاراكتېرگە ۋە ئەڭ يۇقىرى نوپۇزغا ئىگە تەشكىلات، ئۇنىڭ دۇنيادىكى ئورنى ۋە رولىنى باشقا ھەرقانداق خەلقئارا تەشكىلات باسالمايدۇ ۋە ئورنىيالمايدۇ. ئۇنىڭ خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش ۋە ئۇنى قوغداشتا ئوينايدىغان مۇھىم رولىغا ئىشىنىش كېرەك. ب د ت نىڭ تىنچلىق ساقلاش تىرىشچانلىقىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى توقۇنۇش يۈز بېرىش ۋە يامراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا قويۇلۇشى كېرەك. تىنچلىق ساقلاش ھەرىكىتى بىدت خەۋپسىزلىك كېڭىشى قارار قىلغان ھەم ئالاقىدار دۆلەتلەرنىڭ قوشۇلۇشىغا ئېرىشكەندىن كېيىن قەتئىي خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ ھوقۇق بېرىشى ۋە ئۇنىڭ نازارىتى ئاستىدا يولغا قويۇلۇشى شەرت. ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى ب د ت نىزامنامىسىدە بەلگىلەنگەن بەلگىلىمىگە ئاساسەن جازالاشنى قارار قىلغاندا، جازالاشتىن كېلىپ چىقىدىغان زىيان ھەم 3 - دۆلەت ۋە قوشنا رايونلارغا كەلتۈرىدىغان زىياننى ئەڭ تۆۋەن سەۋىيىگە چۈشۈرۈشى ھەم ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشى قارارىنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىغا قاراپ جازانى ۋاقتىدا يېنىكلىتىشى ھەم ئەمەلدىن قالدۇرۇشى كېرەك. ئىككى تەرەپ بىدت ۋە ئۇنىڭ باشقا مەخسۇس ئاپپاراتلىرى بىلەن زىچ ھەمكارلىشىپ، ب دت نىڭ خىزمەت ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن تىرىششىنى خالايدۇ. ئىككى تەرەپ كۆتۈرۈشى خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش تارىخىي مۇساپىسىنى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈرىدۇ. ئۇلار كەلگۈسىدىكى خەلقئارا يېڭى تەرتىپتە تېگىشلىك ئورۇنغا ئىگە بولۇشى، خەلقئارا ئىشلارغا باراۋەر ئاساستا، ھەر قانداق كەمسىتىشكە ئۇچرىمىغان ھالدا قاتنىششى كېرەك.

6. ئىككى تەرەپ شۇنى مەمنۇنىيەت بىلەن كۆرسىتىدۇكى: جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ باراۋەرلىك، ئىشەنچ ئاساسىدىكى، 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ستراتېگىيىلىك ھەمكارلىق - ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنى ئورنىتىپ ۋە راۋاجلاندۇرۇپ، سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشىدىن كېيىنكى دۇنيا ۋەزىيىتى ۋە خەلقئارا مۇناسىۋەت تەرەققىياتىنىڭ ئېقىمىغا ماسلىشىشى ئىككى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ تۈپ مەنپەئەتىگە تامامەن ئۇيغۇن، ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ۋە پۈتۈن دۇنيانىڭ تىنچلىقى، خەۋپسىزلىكىگە پايدىلىق. ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ دائىمىي ئەزاسى بولغان جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ ھەمراھ بولۇپ ئىناق، دوستانە ئۆتۈشى، باراۋەرلىك ئاساسىدا ئۆزئارا ئىشەنچ ئورنىتىشى، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ھەمكارلىشىپ، ئورتاق راۋاجلىنىشى خەلقئارا قانۇن پرىنسىپلىرىغا ئەمەل قىلىپ، 3 - دۆلەتكە قارىتىلمايدىغان يېڭىچە ئۇزاق مۇددەتلىك دۆلەت مۇناسىۋىتى ئورنىتىشى - خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشنىڭ زور ئەمەلىيىتى. ئىككى تەرەپ ئاللىقاچان شەكىللەنگەن ئەڭ ئالىي دەرىجىلىكلەر ۋە يۇقىرى قاتلامدىكىلەر ئۇچرىشىپ تۇرۇش تۈزۈمىدىن پايدىلىنىشنى ۋە ئۇنى كۈچەيتىشنى، ئىككى دۆلەتنىڭ دۆلەت ھۆكۈمەت باشلىقلىرى ۋە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرىنىڭ ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتى ۋە چوڭ - چوڭ خەلقئارا مەسىلىلەر ئۈستىدە قەرەللىك پىكىرلىشىپ تۇرۇشىنى خالايدۇ. ئىككى تەرەپ دۇنيا تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىغا ۋە ئىنسانىيەتنىڭ كەلگۈسىگە بولغان تارىخىي مەسئۇلىيىتى بويىچە خەلقئارا ئىشلاردا ماسلىشىش ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىدۇ. ئىككى دۆلەت باشقا دۆلەتلەر بىلەن دوستانە بىللە ئۆتۈپ، باراۋەرلىكتە ھەمكارلىشىپ، دۇنيانىڭ مۇستەھكەم تىنچلىقى ۋە ئىنسانىيەتنىڭ ئورتاق تەرەققىياتى ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپە قوشىدۇ.

7. ئىنسانىيەت پات ئارىدا يېڭى ئەسىرگە قەدەم قويىدۇ، كېيىنكى ئەسىر كىشىلىرىنىڭ قانداق خەلقئارا تەرتىپ ئىچىدە ياشىشى ھەرقايسى ئەل خەلقلىرىنىڭ ئالدىغا كۈندىن - كۈنگە كەسكىن قويۇلماقتا. ئىككى تەرەپ دۇنيا ئەللىرىنىڭ تىنچ، مۇقىم، ئادىل، مۇۋاپىق بولغان خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش مەسىلىسى ئۈستىدە ئەجابىي سۆزلىششىنى مۇراجىئەت قىلىدۇ ھەم مۇشۇ مەقسەتتە ئوتتۇرىغا قويۇلغان ئەجابىي تەكلىپلەرنى بىرلىكتە مۇزاكىرە قىلىشنى خالايدۇ.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى	**روسىيە فېدېراتسىيىسىنىڭ**
نىڭ ۋەكىلى: جياڭ زېمىن	**ۋەكىلى: يېلتسىن**

1997 - يىل 4 - ئاينىڭ 23 - كۈنى، موسكۋا

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783. تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769. تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 ـ يىل
ئاپرېل
25
جۈمە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى بۇلۇتلۇق، بەزىدە ئۇچۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 17°C ـ 26°C بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

جۇڭگو، روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستان چېگرا رايوندا ھەربىي كۈچلەرنى قىسقارتىش كېلىشىمى ئىمزالىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 24 ـ ئاپرېل تېلېگراممىسى. بۇ يەردە دۆلەت ئىشلىرى زىيارىتىدە بولۇۋاتقان جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن 4 ـ ئاينىڭ 24 ـ كۈنى كرېمىل سارىيىدا روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن، قازاقىستان زۇڭتۇڭى نەزەربايېۋ، قىرغىزىستان زۇڭتۇڭى ئاقايېۋ، تاجىكىستان زۇڭتۇڭى راخمانوۋلار بىلەن چېگرا رايوندا ھەربىي كۈچلەرنى ئۆزئارا قىسقارتىش توغرىسىدا كېلىشىم ئىمزالىدى.

رەئىس جياڭ زېمىن بىللە زىيارەتكە بارغان دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى ئاخبارات مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى شېن گوفاڭنىڭ ئېيتىشىچە، يۇقىرىدا ئېيتىلغان كېلىشىمنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى مۇنداق ئىكەن: جۇڭگو بىلەن روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستان دۆلەتلىرى چېگرا رايوندىكى ھەربىي كۈچلىرىنى ئىناق قوشنىلار، دوست دۆلەتلەرگە مۇناسىپ ھالدىكى ئەڭ تۆۋەن سەۋىيىگە چۈشۈرىدۇ، ئۇ مۇداپىئە خاراكتېرىگىلا ئىگە بولىدۇ. ئۆزئارا قورال كۈچى ئىشلەتمەيدۇ ياكى بىر ـ بىرىگە قورال كۈچى بىلەن تەھدىت سالمايدۇ. ئۆز ئالدىغا ھەربىي ئۈستۈنلۈك كۆزلىمەيدۇ. ئىككى تەرەپنىڭ چېگرىغا ئورۇنلاشتۇرغان ھەربىي كۈچلىرى بىر ـ بىرىگە ھۇجۇم قىلمايدۇ؛ ھەرقايسى تەرەپنىڭ چېگرىنىڭ 100 كىلومېتر ئىچكىرىگە ئورۇنلاشتۇرۇلغان قۇرۇقلۇق ئارمىيىسى، ھاۋا ئارمىيىسى، ھاۋادىن مۇداپىئە كۆرۈش ئارمىيىسىنىڭ ئاۋىئاتسىيە قىسىملىرى، چېگرا مۇداپىئە قىسىملىرىنىڭ خادىملىرى ۋە ئاساسلىق ئارمىيە تۈرلىرىنىڭ قوراللىرى قىسقارتىلىدۇ ۋە ئۇنىڭغا چەك قويۇلىدۇ، قىسقارتىلغاندىن كېيىن ساقلاپ قېلىنىدىغان قوشۇننىڭ ئەڭ يۇقىرى سانىغا چەك قويۇلىدۇ؛ قىسقارتىش ئۇسۇلى ۋە مۆھلىتى بېكىتىلىدۇ؛ چېگرا رايوندىكى ھەربىي كۈچلەرگە ئالاقىدار ماتېرىياللار ئالماشتۇرۇلىدۇ؛ كېلىشىمنىڭ ئىجراسىغا نازارەتچىلىك قىلىنىدۇ، كېلىشىمنىڭ ئىناۋەتلىك مۇددىتى 2020 ـ يىل 12 ـ ئاينىڭ 31 ـ كۈنىگىچە بولىدۇ، ئىككى تەرەپ قوشۇلسا، يەنە ئۇزارتىشقا بولىدۇ.

شېن گوفاڭ مۇنداق دېدى: 7000 كىلومېتىردىن ئاشىدىغان چېگرا لىنىيىسىدە ھەرقايسى دۆلەت قوشۇنلىرى 100 كىلومېتر دائىرىدە چېكىندۈرۈلگەندىن كېيىن ھەرقايسى تەرەپ ساقلايدىغان قۇرۇقلۇق ئارمىيە، ھاۋا ئارمىيىسى، ھاۋادىن مۇداپىئە كۆرۈش

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ «ئېلىمىز يېزا ـ بازار كارخانىلىرىنىڭ ئەھۋالى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى توغرىسىدا دوكلات»نى تارقاتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23 ـ ئاپرېل تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن يېقىندا يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ «ئېلىمىز يېزا ـ بازار كارخانىلىرىنىڭ ئەھۋالى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى توغرىسىدا دوكلات»نى تارقىتىش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۇقتۇرۇش تارقاتتى. ئۇقتۇرۇشنىڭ تولۇق تېكىستى تۆۋەندىكىچە:

پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ «ئېلىمىز يېزا ـ بازار كارخانىلىرىنىڭ ئەھۋالى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى توغرىسىدا دوكلات»ىغا قوشۇلىدۇ، سىلەرگە تارقىتىلىدۇ، ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ، ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇشۇڭلارنى، ئىجرا قىلىشىڭلارنى سورايمىز.

يېزا ـ بازار كارخانىلىرى جۇڭگو دېھقانلىرىنىڭ ئۇلۇغ ئىجادىيىتى. پارتىيە 11 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، يېزا ـ بازار كارخانىلىرى تېز تەرەققىي قىلىپ، غايەت زور نەتىجىلەرگە ئېرىشتى. يېزا ـ بازار كارخانىلىرى يېزا ئىقتىسادىدىكى ئاساسىي كۈچ ۋە خەلق ئىگىلىكىنىڭ چوڭ تۈۋرۈكى بولۇپ قالدى، يېزىلاردىكى ئارتۇق ئەمگەك كۈچلىرىنىڭ يۆتكىلىشى، دېھقانلار كىرىمىنىڭ ئېشىشى، يېزا ئىگىلىك سېلىنمىسىنىڭ ئېشىشى، كوللېكتىپ ئىگىلىكنى مۇستەھكەملەش ۋە زورايتىش، باي، مەدەنىيەتلىك، گۈللەنگەن سوتسىيالىستىك يېڭى يېزا قۇرۇش ئۈچۈن زور تۆھپە قوشتى، ئىجتىمائىي ئومۇملۇق تەمىناتنى كۆپەيتىش، دۆلەتنىڭ سانائەتلىشىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئومۇمىيۈزلۈك دۆلەت كۈچىنى ئاشۇرۇش، ئىشچى ـ دېھقانلار ئىتتىپاقىنى مۇستەھكەملەش ۋە جەمئىيەت مۇقىملىقىغا كاپالەتلىك قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردە مۇھىم رول ئوينىدى، دېھقانلار مۇتلەق كۆپ سانىنى ئىگىلەيدىغان بىزدەك مۇشۇنداق چوڭ يېزا ئىگىلىك دۆلىتىدە يېزىلار، دېھقانلار مەسىلىسىنى ھەل قىلىش، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن مۇۋەپپەقىيەتلىك يول ئېچىپ بەردى. يېزا ـ بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش ـ مەملىكىتىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە دۆلەتنى قۇدرەت تاپقۇزۇش، خەلقنى بېيىتىشتىكى زور ستراتېگىيىلىك تاللاش.

كەلگۈسىدىكى 15 يىل ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم دەۋرى بولىدۇ، بۇ دەۋردە يېزا ـ بازار كارخانىلىرى يېڭى تارىخىي ئېغىر ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالىدۇ، پارتىيە 14 ـ نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 5 ـ، 6 ـ ئومۇمىي يىغىنلىرىنىڭ روھى بويىچە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ 9 ـ بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010 ـ يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسى» ۋە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يېزا ـ بازار كارخانىلىرى قانۇنى»نى يولغا قويۇپ، ماددىي مەدەنىيەت بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەتنى بىرلىكتە تۇتۇشتا چىڭ تۇرۇپ، پەن، مائارىپ ئارقىلىق دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ۋە سىجىل تەرەققىيات ستراتېگىيىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمىنى ۋە ئىقتىسادنىڭ ئېشىش شەكلىدىكى ئۆزگىرىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرنىڭ سۈپىتى ۋە ئۈنۈمىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈش لازىم. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى بىلەن ئىجتىمائىيلاشقان يىرىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئوبيېكتىپ تەلەپلىرىگە ئۇيغۇنلىشىش ئۈچۈن «ئۈچكە پايدىلىق» بولۇشنى ئۆلچەم قىلىپ، دېھقانلارنىڭ ئەمەلىيەت ئۆتكۈزۈش، ئىجاد قىلىش ۋە تاللىشىغا ھۆرمەت قىلىپ، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، تەدرىجىي كېڭەيتىپ، كۆپ خىل شەكىل قوللىنىپ، يېزا ـ بازار كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشنى پائال قوللاپ ۋە توغرا

(ئاخىرى 4 ـ بەتتە)

ئاپتونوم رايونىمىزدا «1 ـ ماي» خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەر ئۆتكۈزۈلىدۇ

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىدىن ئىگىلىشىچە، بۇ يىلقى «1 ـ ماي» خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمىنى تەبرىكلەش يۈزىسىدىن ئاپتونوم رايونىمىزدا مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەر ئۆتكۈزۈلىدىكەن.

بۇ يىلقى پائالىيەتلەردە «ئىتتىپاقلىق، ھەققەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش، مۇقىملىق، تەرەققىيات»تىن ئىبارەت ئاساسىي تېما گەۋدىلەندۈرۈلىدۇ. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەر ساھە، كەسىپلىرىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجە يارىتىپ، بۇ يىل مەملىكەتلىك «1 ـ ماي ئەمگەك مېدالى» ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ «شىنجاڭنى ئېچىش، گۈللەندۈرۈش مۇكاپاتى»غا ئېرىشكەنلەر گەۋدىلىك تەشۋىق قىلىنىدۇ.

«1 ـ ماي» ھارپىسىدا، ئاپتونوم رايون بويىچە «1 ـ ماي» خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمىنى تەبرىكلەش ۋە ئىلغارلارنى تەقدىرلەش چوڭ يىغىنى ئېچىلىدۇ. مەخسۇس تېمىلاردا سۆھبەت يىغىنلىرى ئۆتكۈزۈلىدۇ. «1 ـ ماي»نىڭ ئالدى ـ كەينىدە ھەرقايسى جايلارمۇ كۆپ خىل شەكىلدە مول مەزمۇنلۇق پائالىيەتلەرنى ئۇيۇشتۇرۇپ، «1 ـ ماي» خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمىنى قىزغىن كۈتۈۋالىدۇ.

قۇمۇل ۋىلايىتى نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشنىڭ يېڭى يولىنى تاپتى

ئۆز مۇخبىرىمىز خې رۈيلەن خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل ... شەكىللەندى. ... تىرىشماقتا، قولىنچەرى، قوشتىكەن، شىگوبى، ...

ئاقسۇ شەھىرى دېھقانلارغا ياخشى مۇلازىمەت قىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن چېن، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ... دېھقانلارنىڭ پىكىر، تەلەپلىرىنى ئىگىلەشكە ئەھمىيەت ... سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش، ج خ، تېخنىكا ...

ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە «تاغلىق رايوندىكى نامرات دېھقان، چارۋىچىلارنى كۆچۈرۈشنى مۇھىم نۇقتا ، سۇ- تۇپراق بايلىقلىرىنى ئېچىشنى باشلامچى قىلىش، دېھقانچىلىق بىلەن چارۋىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش» تىن ئىبارەت خىزمەت فاڭجېنىنى تۇزۇپ ، قۇمۇل ۋىلايىتىگە ماس كېلىدىغان نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشنىڭ يېڭى يولىنى تاپتى.

ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مەمۇرىي مەھكىمە بەلگىلىگەن خىزمەت فاڭجېنىغا ئاساسەن، ۋىلايەتكە قاراشلىق ئىككى ناھىيە، بىر شەھەردە نامرات ئاھالىنى كۆچۈرۈپ ماكانلاشتۇرۇش، سۇ، تۇپراق بايلىقلىرىنى ئېچىش نۇقتىسى بەلگىلەندى. بۇنىڭغا ئاساسەن قۇمۇل شەھىرى ياۋۇلۇڭ تەرەققىيات رايونىدىكى 120 مىڭ مو يەر بۇ يىل 10 - ئاينىڭ ئاخىرىدا ئېچىلىپ، 400 چارۋىچى ئائىلىسى ماكانلاشتۇرۇلدۇ. بارىكۆل ناھىيىسىنىڭ خۇاڭتۇچاڭ تەرەققىيات رايونىدا 15 مىڭ مو يەر ئېچىلدى، بۇ يەرگە بۇ يىل 250 ئائىلە ئورۇنلاشتۇرۇلدۇ، ئاراتۇرۇك ناھىيىسى نوم تەرەققىيات رايونىدىكى 200 مىڭ مو يەرگە 232 ئائىلىنى ئورۇنلاشتۇرىدۇ. چارۋىچىلارنى كۆچۈرۈپ دائىرە بويىچە ئېچىش ئىشىمۇ ئاساسەن كۆلەم بولۇپ

ھازىر ۋىلايەت بويىچە 1614 نامرات دېھقان، چارۋىچى ئائىلىسى، 8878 كىشى پىلانلىق، تەشكىللىك ھالدا كۆچۈرۈلدى، 32 مىڭ مو بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈلدى، 20 مىڭ موغا يېقىن يەردىن ھوسۇل ئېلىندى. كۆچۈرۈلگەن ئائىلىلەرنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى نامراتلىقتىن قۇتۇلدى، جەنۇبىي ياۋۇلۇڭ، گېتاجىڭ، لوتوچۈەن، قوشتىكەن قاتارلىق تەرەققىيات رايونلىرىدا كۆچۈرۈپ كېلىنگەن دېھقان، چارۋىچىلار بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈپ، كېۋەز، ئاشلىق تېرىپ، كېۋەزنىڭ موبېشى ھوسۇلىنى 80 كىلوگرامغا، ئاشلىقنىڭ موبېشى ھوسۇلىنى 300 كىلوگرامغا يەتكۈزدى ۋە ئۈزۈم ۋە باشقا مېۋىلەردىن 3000 يۈەندىن 5000 يۈەنگىچە كىرىم قىلىپ، بىر يىلدا كۆچۈش ۋە ئېچىش، ئىككى يىلدا قورساق توق بولۇش، كىيىم پۈتۈن بولۇشنى ھەل قىلىش، ئۈچ يىلدىن بەش يىلغىچە نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىش نىشانىنى ئاساسەن ئەمەلگە ئاشۇردى. كىشىنى تېخىمۇ خۇشال قىلىدىغىنى شۇكى، بىر تۈركۈم نامرات ئائىلىلەر كۆچۈپ يېڭى كەنتلەرنى قۇردى، ئۇلار بەس - بەس بىلەن ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشتىكى ئۈلگىلىك كەنت بولۇشقا

كېتاجىڭ قاتارلىق كەنتلەر قىسقىغىنە بىر نەچچە يىل ئىچىدە كەسپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ئارقىلىق، باغۋەنچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنى تېرىپ، كۆپ خىل ئىگىلىكنى يولغا قويغانلىقتىن بۇ كەنتلەردە كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئوتتۇرىچە ساپ كىرىم 2000 يۈەندىن ئېشىپ، نامرات كەنتتە ھاللىق كەنتكە ئايلىنىشتەك مۆجىزە يارىتىلدى.

بۇ ئەيسەنگلىك، خەۋەر قىلىدۇ: 3 - ئايدا ئاقسۇ شەھىرى تەشكىللىگەن «ئەتىيازلىق تېرىلغۇ جەھەتتە دېھقانلارنىڭ ئەھۋالىنى ئىگىلەش» بويىچە تەكشۈرۈش ئەترىتى ئائىلىمۇ ئائىلە پىكىر ئېلىپ، دېھقانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

بۇ شەھەر ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەزگىلىدە ھەممىگە تەڭ ئېسىلۋالىدىغان ئۇسۇلنى ئۆزگەرتىپ، خادىملارنى يېزىلارغا بېرىپ تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشقا، تەكشۈرۈش نەتىجىسى دېھقانلارنىڭ نۆۋەتتە ساختا، ناچار ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىگە زەربە بېرىشكە، «پەن - تېخنىكا، بايلىق ئىلاھى»نىڭ تۆۋەنگە چۈشۈشىگە، يېزا ئىگىلىك كرېدىت مەبلىغىنىڭ ئەمەلىيلىشىشىگە، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى «دوختۇرلىرى»نىڭ كەنتلەرگە كېلىشىگە تەشنا ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى.

دېھقانلارنىڭ ئارزۇسىغا ئاساسەن، بۇ شەھەر سودا- سانائەتچىلىكى، تەمىنات - سودا كوپېراتىپى خادىملىرىدىن تەركىب تاپقان ساختا يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىگە زەربە بېرىش ئەترىتى قۇردى. بۇ ئەترەتتىكىلەر شەھەردىكى ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئورۇنلارنى بىر قېتىم تەكشۈرۈپ، قانۇنسىز تىجارەت تەنزە - ئۇقتىلارنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بازارلىرىنى ساپلاشتۇردى؛ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق قاتارلىق تارماقلاردىن تەشكىللەنگەن پەن - تېخنىكا مەسلىھەت بېرىش ئەترەتلىرى يېزىلاردا كېۋەز ئۆستۈرۈش ۋە پەرۋىش قىلىش، چارۋا مال بېقىش، كۆپەيتىش تېخنىكىلىرىنى دېھقانلارغا ئۆگەتتى؛ پۇل مۇئامىلىسى تارماقلىرىنىڭ خادىملىرى يېزىلاردا مەبلەغ ئېھتىياجىنى تەكشۈردى. يېزا ئىگىلىك كرېدىت مەبلىغىنىڭ يېزا ئىگىلىكتىن باشقا ئىشلارغا ئىشلىتىلىشىنى قاتتىق تىزگىنلىدى، ھازىرغىچە يېزا ئىگىلىككە 38 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقىتىلدى؛ شەھەرلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسى قۇرغان «يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى سەييارە دوختۇرخانىسى»، يېزىلارنى دائىرە بويىچە ھۆددىگە ئېلىپ، كەنت، ئائىلىلەردە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى سەييارە رېمونت قىلدى.

دېھقانلارنىڭ كۆممىقوناق تېرىش ئاكتىپلىقىنى قوغداپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇدا مەبلەغ قىس بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسى 120 مىليون يۈەن ئاجرىتىپ، دېھقانلارنىڭ قولىدىكى كۆممىقوناقنى سېتىۋالدى.

سۈرەتتە: جىمسار ناھىيىسىدىكى دېھقانلار ئېشىلىپ قالغان كۆممىقوناقلىرىنى ساتماقتا.

ۋاڭ چېڭ فوتوسى

جەندىدە پەيتتىكى غەمخورلۇق

تۆر مۇخبىرلىرىمىز ئابدۇشۇكۇر قاۋۇل، نۇرىيە ئىسمائىنياز

ئۈرۈمچىدىن ئاتۇشقا قاراپ يولغا چىققان سەككىز ئاپتوموبىل 1400 كىلومېتىر مۇساپىنى بېسىپ، 5-ئاپرېل ئەتىگەن سائەت توققۇزدا ئاتۇشقا يېتىپ كەلدى. لىق يۈك قاچىلانغان ئاپتوموبىللار شەھەر كوچىسىدىن ئۆتكەندە، يولنىڭ ئىككى ياقىسىدا تۇرغان كىشىلەر قىزغىن پاراڭغا چۈشۈپ كەتكەندى.

- بۇ نېمە ئاپتوموبىللار؟

- كۆزۈپ ئالدىغا چاپلانغان «ساھەلەر بويىچە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولايلى» دېگەن خەتلەرنى كۆرمىدىڭمۇ؟

- كوزۇپتىكى نېمىدۇ؟

- خىمىيىۋى ئوغۇتتەك قىلىدۇ.

ئاپتوموبىللار شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى خىزمەت بىناسىنىڭ ئالدىدىكى مەيدانغا كېلىپ توختىدى.

بۇلتۇر 12-ئايدا ئاپتونوم رايون ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش، ئاپتونوم رايونلۇق سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، ئاپتونوم رايونلۇق يەرلىك باج ئىدارىسى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمى قاتارلىق تۆت ئورۇننى ئاتۇش شەھرىگە يار-يۆلەك بولىدىغان ئورۇن قىلىپ بېكىتكەندى. شۇنىڭدىن بۇيان بۇ ئورۇنلار كۆپ قېتىم ئادەم ئەۋەتىپ ئاتۇش شەھرىدىكى نامرات ئاھالىلەرنىڭ ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلدى. بۇ قېتىم ئۇلار ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا ئۈلگۈرتۈپ سەككىز ئاپتوموبىلدا خىمىيىۋى ئوغۇت ئېلىپ كەلگەندى. ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى ۋاڭ جياگۇي قارشى ئېلىش مۇراسىمىدا سۆز قىلىپ، بۇ يىل يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان ئاتۇش خەلقىنىڭ ئۆزىنى ئۆزى قۇتقۇزۇش، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش ۋە نۆۋەتتىكى ئەتىيازلىق تېرىلغۇنى ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن مالىيەدە قىيىنچىلىق بولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ بۇ تۆت ئورۇننىڭ پاراۋانلىق ۋە كەسپىي خىراجىتىدىن 200 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، 100 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت ئېلىپ كەلگەنلىكىنى ئېيتقاندا، مەيداندا قىزغىن ئالقىش ساداسى ياڭرىدى.

* *

1996 - يىلىدىن ھازىرغا قەدەر ئۇلۇغچات ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمەكىدىكىلەر يېزىلارغا بېرىپ، دېھقان، چارۋىچىلار ئۈچۈن 80 نەچچە قېتىم ئويۇن قويۇپ بەردى. كىنوخانىدىكىلەر يېزىلاردا 200 قېتىم كىنو قويدى، شىنخۇا كىتابخانىسىدىكىلەر يېزىلارغا 1500 دىن ئارتۇق كىتاب يەتكۈزۈپ بەردى.

ليۇ شۇنتىڭ فوتوسى

پەيزاۋات ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى «پوچتا - تېلېگراف مۇلازىملىق يىلى» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ئاپەت مەزگىلىدە ئالاقىلىشىشنىڭ تېز، راۋان بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى

پوچتا - تېلېگراف لوڭقىسى

نامىلىق مۇكاپاتلىق ماقالە

ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا- تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى ھەمكارلاشتى

تۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرېشىت خەۋەر قىلىدۇ: پەيزاۋات ناھىيىلىك پوچتا- تېلېگراف ئىدارىسى رەھبەرلىكى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا «پوچتا - تېلېگراف مۇلازىملىق يىلى» پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئاپەت مەزگىلىدىكى خەۋەر - ئالاقە ئىشلىرىنىڭ تېز، راۋان بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ھەر مىللەت ئابونتلىرىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

1994 - يىلى ناھىيە بازىرى ۋە ھەرقايسى يېزا - بازارلارنىڭ تېلېفونلىرىنى ئومۇميۈزلۈك پروگراممىلىق كونترول قىلىنىدىغان تېلېفونغا ئۆزگەرتىشنى ئىشقا ئاشۇرغان پەيزاۋات ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى ئالاقىلىشىش سۈپىتى ۋە مۇلازىملىق سەۋىيىسىنى يىلدىن - يىلغا ئۆستۈرۈپ، ھەر مىللەت ئابونتلىرى ئۈچۈن ياخشى خىزمەت قىلدى. بۇ ئىدارە رەھبەرلىكى ئۆتكەن يىلى 3 - ئاينىڭ 19 - كۈنى 6.9 بال يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز بەرگەندە، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا «ئاسمان كۆمتۈرۈلۈپ كەتسىمۇ خىزمەت ئورنىدىن ئايرىلماسلىق» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، خەۋەر - ئالاقە ئىشلىرىنىڭ راۋانلىقىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش، ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپە قوشقانىدى. ئىدارە رەھبەرلىكى بۇ يىل يەنە ئاپتونوم رايون بويىچە قانات يايدۇرۇلۇۋاتقان «پوچتا - تېلېگراف مۇلازىملىق يىلى» پائالىيىتىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. 1 - ئاينىڭ 21 - كۈنى ۋە 3 - ئاينىڭ 1 - كۈنلىرىدىكى 6.4 بال ۋە ئالتە بال يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز بەرگەن جىددىي پەيتتە، ناھىيە ۋە يېزا - بازارلاردىكى ھەر مىللەت پوچتا - تېلېگراف خادىملىرى ئىش ئورنىدىن ئايرىلماي، كېچە - كۈندۈز جەڭگىۋار ھالەتتە تۇرۇپ، ناھىيىنىڭ ئاپەت مەزگىلىدىكى خەۋەر - ئالاقە ئىشلىرىنىڭ تېز، راۋان، تەرتىپلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش، ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتى داۋامىدا تىرىشىپ ئەلا مۇلازىملىق قىلدى.

ناھىيىلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ تىجارەت بۆلۈمى ئاپەت مەزگىلىدە ئابونتلارنىڭ ئالاقىلىشىشىغا قولايلىق شارائىت يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، تىجارەت قىلىش ۋاقتىنى ئۇزارتتى، كەچتە دېجورنىلىق قىلىپ ئىشلەش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، تېلېگramma، تېلېفون بەرگۈچىلەر-نىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

باشقۇرۇش كۈچەيتىلىپ، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىلغانلىقتىن تۇرپان ۋىلايىتىدىكى قاتناش- ترانسپورت كارخانىلىرى زىيان تارتىش ھالىتىگە خاتىمە بەردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېقىپ** خەۋەر قىلدۇ: تۇرپان ۋىلايىتىدە باشقۇرۇشنىڭ ياخشى بولماسلىقى تۈپەيلىدىن، ئېزچىل زىيان تارتىپ كېلىۋاتقان دۆلەت ئىلكىدىكى قاتناش- ترانسپورت كارخانىلىرى بۇلتۇر زىياننى پايدىغا ئۆزگەرتىشتەك ياخشى ۋەزىيەت ياراتتى.

قاتناش ۋاسىتىلىرى كۆپىيىپ، قاتناش بازارلىرى قويۇۋېتىلگەن بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، تۇرپان ۋىلايىتىدىكى قاتناش سىستېمىسىغا قاراشلىق ئورۇنلاردا زىيان تارتىش ئەھۋالى يىلدىن - يىلغا ئېغىرلىشىپ، يەتتە كارخانا پالەچ ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغانىدى. بۇ خىل ھالەتنى تۈپتىن ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، بۇلتۇر يىل بېشىدا ۋىلايەت ۋە ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)لىك قاتناش باشقۇرۇش ئورۇنلىرى ئىنچىكىلەپ تەكشۈرۈش ئارقىلىق، قاتناش - ترانسپورت كارخانىلىرىنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسى چېچىلاڭغۇ، باشقۇرۇش ناچار، بازار رىقابىتىگە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارى ئاجىز بولۇش قاتارلىق سەۋەبلەرنى تېپىپ چىقتى ھەمدە ھەر بىر ئورۇننىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ رايىنى سىناش ئارقىلىق زىيان تارتقان ئورۇنلارنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەرتىپكە سالدى. ئىچكى جەھەتتە تەڭشەش، جەمئىيەتتىن خېرىدار چاقىرىش يولى بىلەن قابىل كىشىلەرنى تاللاپ، رەھبەرلىك ئورۇنلىرىغا قويدى. باشقۇرۇشى ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ياخشى ئورۇنلار زىيان تارتقان ئورۇنلارنى ھۆددىگە ئالدى. رەھبەرلىك ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى چارە-تەدبىر كۆرسىتىپ، كارخانىنى گۈللەندۈرۈشكە ئورتاق كۈچ چىقىرىشقا يېتەكلىدى. رەھبىرىي كادىرلار ئارىسىدا رەنە پۇلى قويۇش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، كارخانىنى روناق تاپقۇزۇشنىڭ ئاساسىنى پۇختىلىدى. يېڭى رەھبەرلىك بەنزىسىدىكى يولداشلار ئۆزلىرىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، بازار ئېچىش جەھەتتە ئىزدەندى. ئەمەلىي ئىشلەش، كىرىمنى ئاشۇرۇپ، چىقىمنى تېجەش، پېڭىلىق يارىتىش جەھەتتە تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. ئەلا مۇلازىمىلىق قىلىشنى ھەر بىر خادىمنىڭ ئاڭلىق ھەرىكىتىگە ئايلاندۇردى. نەتىجىدە ئىقتىسادىي ئۈنۈم تەدرىجىي ئېشىپ، زىيان تارتىۋاتقان ئورۇنلار زىياننى پايدىغا ئۆزگەرتتى. ۋىلايەتلىك قاتناش- ترانسپورت باش شىركىتى ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ، 410 مىڭ يۈەن كونا قەرزنى قايتۇرۇپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئىش ھەققىنى ۋاقتىدا تارقىتىشقا كاپالەتلىك قىلدى ھەمدە ئون ئالىي دەرىجىلىك ئاپتوبۇس سېتىۋالدى. ۋىلايەتلىك ماشىنا زاپچاسلىرى شىركىتى ئالدىنقى يىلى 240 مىڭ يۈەن زىيان تارتقان بولسا، بۇلتۇر تىجارەتنى جانلاندۇرۇپ 10 مىڭ يۈەن پايدا ئالدى. توقسۇن ناھىيىلىك يولۇچى توشۇش شىركىتى زىياننى پايدىغا ئۆزگەرتىپ، ئۆتكەن يىلى پايدا سوممىسىنى 65 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزدى. قاتناش سىستېمىسىدىكى باشقا كارخانىلارمۇ زىيان تارتىش ھالىتىگە خاتىمە بېرىپ، پايدا ئېلىشقا يۈزلەندى.

پەيزاۋات ناھىيىسىدە كۆكتاتچىلىق تەرەققىي قىلدى

پەيزاۋات ناھىيىسى يېقىنقى بەش يىلدىن بۇيان، مەبلەغ، تېخنىكا جەھەتتە قوللاش، يېتەكلەش ئارقىلىق 20 نەچچە ئورۇندا پارنىك ياساپ كۆكتاتچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇر- دى. ھازىر بازاردا ھەر خىل كۆكتات مول، تۈرى كۆپ. بۇ ناھىيە كۆكتات بىلەن ئۆز ئۆزىنى تەمىنلىدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار كۆكتات ساتماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** خەۋىرى، فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ، تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەترېھىم** خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان پەن-تېخنىكا تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، پەن - تەتقىقاتنى كۈچەيتىپ، يېڭى تېخنىكا، يېڭى ئۇسكۈنىلەرنى كىرگۈزۈپ ۋە پائال كېڭەيتىپ، تاشيول قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى.

بۇ نازارەت ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتا پەن-تېخنىكىغا تايىنىش، پەن-تېخنىكىنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشقا يۈزلەندۈرۈش يېتەكچى ئىدىيىسىدە چىڭ تۇرۇپ، يېڭى تېخنىكىنى كىرگۈزۈشنى ئاساس قىلىش، ئەمەلىي قوللىنىدىغان

تاشيول ياساش، قۇمدىن مۇداپىئەلىنىش، يول ئۈلى، يول يۈزىنى لايىھىلەش تېخنىكىسىنى قوللىنىپ، تارىم قۇملۇق تاشيولىنى ياسىدى ۋە قۇرۇلۇش راسخوتىدىن 85 مىليون يۈەن، مۇساپىنى قىسقارتىش، تەننەرخىنى تۆۋەنلىتىش، خوراشنى ئازايتىش قاتارلىقلاردىن 131 مىليون 670 مىڭ يۈەن تېجەپ قالدى. شىنجاڭنىڭ قويۇق ماي ئاسفالتىنى يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىدا ئىشلىتىشنى تەتقىق قىلىپ، ئۇنى دۆلىتىمىزنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىدىمۇ ئىشلىتىشكە بولىدىغانلىقىنى ئىسپاتلىدى. ئېلېكترونلۇق ھېسابلاش ماشىنىسى ۋە ئورغۇن ئەلا سۈپەتلىك لايىھىلەش يۇمشاق دېتاللىرىنى كىرگۈزۈپ، تاشيول قۇرۇلۇشىنى لايىھىلەش سەۋىيىسى ۋە سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈردى. بۇ يېڭى تېخنىكا، يېڭى ئۇسكۈنىلەرنىڭ كېڭەيتىلىپ قوللىنىشى ئاپتونوم رايونىمىز تاشيول قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى.

پوسكام ناھىيىسىدە چارۋىماللارنىڭ تاۋارلىشىش نىسبىتى % 60 تىن ئاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئوسمانجان ئۆمەر** خەۋەر قىلدۇ: پوسكام ناھىيىسىدە چارۋىچىلىقتا «ئىككىگە مايىل بولۇش، بىرگە باغلاش» تەدبىرى يولغا قويۇلغاچقا، چارۋىماللارنىڭ تاۋارلىشىش نىسبىتى كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

بۇ ناھىيىدە بۇلتۇردىن باشلاپ، چارۋىماللارنىڭ تاۋارلىشىش نىسبىتىنى ئۆستۈرۈشتە ئادەتتىكى ئائىلىلەرنى چارۋىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىگە مايىللاشتۇرۇش، چارۋىچىلىقتا بېرىلىدىغان تۆۋەن ئۆسۈملۈك قەرز پۇلنى چارۋىمال سانى ۋە يەم-خەشەك مىقدارىغا مايىللاشتۇرۇش، چارۋىماللارنىڭ تاۋارلىشىش نىسبىتىنى مۇكاپات - جازاغا باغلاشتىن ئىبارەت «ئىككىگە مايىل بولۇش، بىرگە باغلاش تەدبىرى» يولغا قويۇلدى. شۇنىڭدىن بۇيان چارۋىچىلارنىڭ ئاكتىپلىقى قوزغىتىلىپ، چارۋىمال نەسلىنى ياخشىلاش، بورداقچىلىق، ئۆي قۇشلىرى بېقىش كەسپى تېز راۋاجلاندى، بۇ كەسپلەرگە 12 مىليون 400 مىڭ يۈەن تۆۋەن ئۆسۈملۈك قەرز پۇل تارقىتىلدى. ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسى كەسپلەشكەن ئائىلە، كەسپلەشكەن بورداقچىلىق نۇقتىسى، كەسپلەشكەن نەسل ياخشىلاش بازىسى قۇرۇلۇشىغا ئۆلچەم بەلگىلەپ، مەخسۇس تۈرلەردىن پايدىلىنىش مۇددىتىنى قىسقارتىپ، ئۈنۈمنى بىر ھەسسە ئاشۇردى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى چارۋىچىلىقنى بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى. بۇ ناھىيە يەنە كەسىپ تۈرلىرى بويىچە 218 ئادەمنى چارۋىچىلىق، بورداقچىلىق، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يەم-خەشەك پىششىقلاش، نەسىل ياخشىلاش تېخنىكىسى بويىچە تەربىيىلىدى. 128 ھەر خىل تېپتىكى ئوت-چۆپ توغراش ماشىنىسىنى ئىشقا سېلىپ، 480 توننا ئوت-سامان، شاخ-شۇمبا ئاممىياكلاشتۇرۇلدى، 35 مىڭ توننا سىلوس بېسىلدى. نەتىجىدە بۇ يىل 1-ئاينىڭ ئاخىرلىرىغىچە ناھىيە بويىچە ئومۇمىي سانى 268 مىڭ تۇياققا، تاۋار چارۋىمال، تاۋارغا ئايلاندۇرۇلغان چارۋا 72 مىڭ 200 تۇياققا يېتىپ، تاۋارغا ئايلىنىش نىسبىتى % 69.3 كە يەتتى. 1860 توننا سۈت، 850 توننا تۇخۇم ئېلىنىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن ئايرىم-ئايرىم ھالدا % 17.6 ۋە % 6 ئاشتى. نەسلى ياخشىلانغان كالا 11 مىڭ 900 تۇياققا يېتىپ، پىلان % 22 ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى. بور- داقچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرى 1275

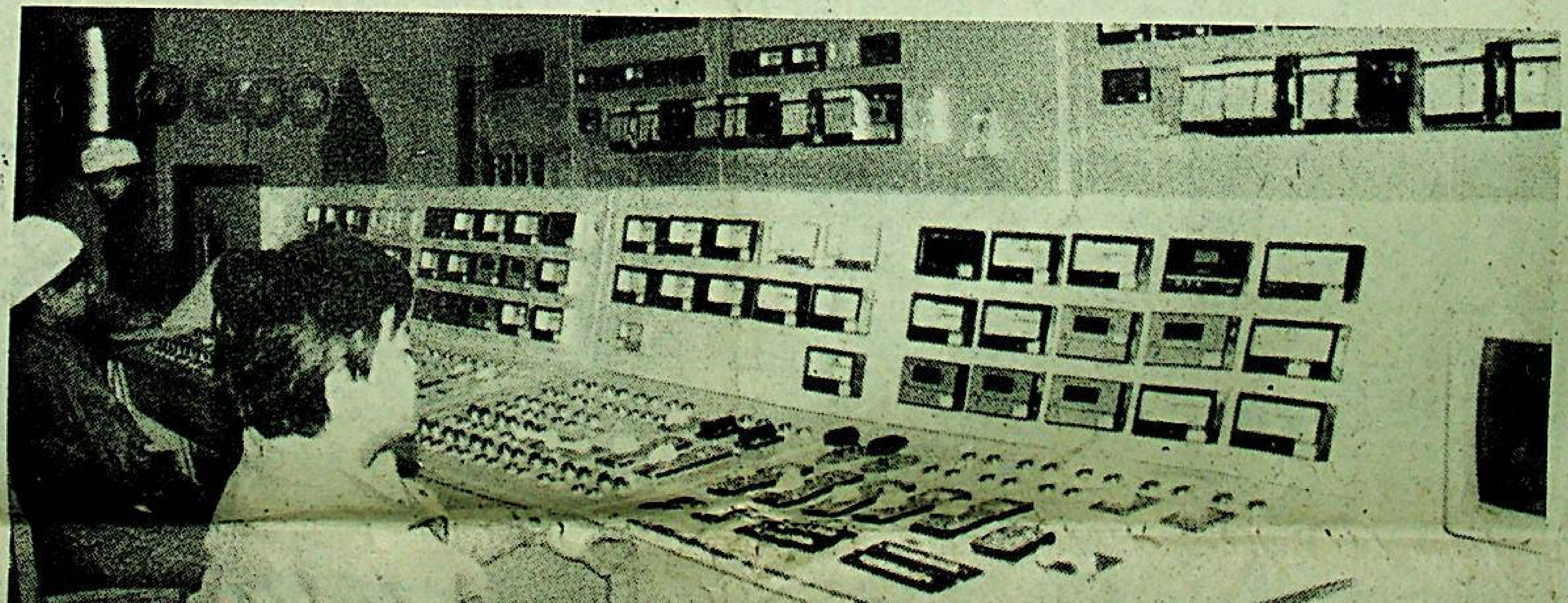

. قاراماي ئېلېكتر ئىستانسىسى بۇ يىل 1-پەسىلدە 198 مىليون 139 مىڭ كىلوۋات / سائەت توك ئىشلەپ چىقىرىپ، ۋەزىپىنى % 4.28 ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

تۇرۇپ، يېڭى تېخنىكىنى كىرگۈزۈشنى ئاساس قىلىش، ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكا بىلەن يۇقىرى تېخنىكىنى ئۆز ئارا بىرلەشتۈرۈش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى. بولۇپمۇ قۇرۇلۇش تەننەرخىنى تۆۋەنلىتىدىغان، قۇرۇلۇش سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرىدىغان، تېز ئۈنۈم بېرىدىغان تۈرلەر بويىچە پەن تەتقىقاتى كۈچەيتتى. كۆچمە قۇملۇق رايونىدا

ۋەزىپىنى % 4.28 ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

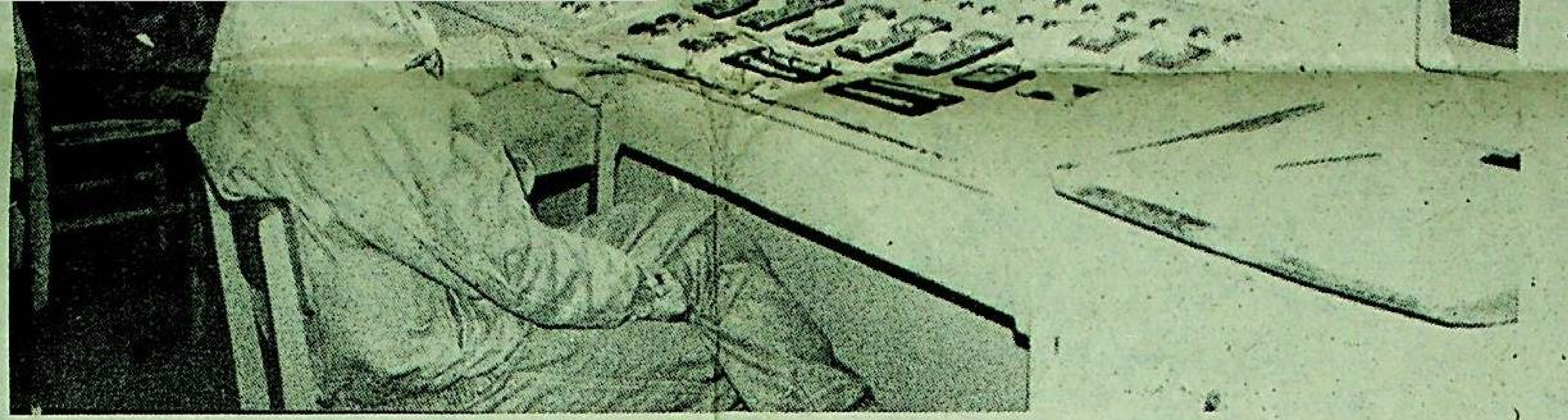

سۈرەتتە: ئىشچىلار مەشغۇلات ئۈستىدە.

مەھەممەت قۇربان روزى فوتوسى

قىسقارتىپ، ئۈنۈمنى بىر ھەسسە ئاشۇردى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا پايدىلىق 12 تۈرلۈك تەدبىر ۋە ئېتىبار بېرىش چارىسىنى يولغا قويدى، بۇزۇۋېتىلگەن 12 مىڭ مو ئوتلاقنى تەدرىجىي ھالدا ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ھەر بىر ئائىلىدە ئىككى مودىن ئوت-چۆپ يېرى

مىڭ 900 تۇياققا يېتىپ، پىلان % 22 ئاشۇرۇپ ئورۇندالدى. بورداقچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرى 1275 كە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 152 ئائىلە كۆپەيدى.

قۇمۇل ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسى يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن ئاكتىپ خىزمەت قىلماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۈنۈس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات بانكىسىنىڭ قۇمۇل ۋىلايەتلىك تارماق بانكىسى فۇنكسىيىلىك رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، يېزا ئىقتىسادىي تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىشكە كۈچلۈك مەدەت بەرمەكتە.

بۇ بانكا يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى توغرا تونۇپ، ئاپتونوم رايونلۇق ۋە ۋىلايەتلىك يېزا خىزمىتى يىغىنلىرىنىڭ روھىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش جەريانىدا، يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن سىياسەت خاراكتېرلىك مەبلەغ توپلاپ، قۇمۇلنىڭ سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىش، تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئالدىن پىلانلاپ، خام چوتقا كىرگۈزۈپ ئاشلىق، پاختا، ياغلىق دان، گۆش ۋە قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشى، مەخسۇس ئېچىش خاراكتېردىكى تۆرلەر ئۈچۈن ئاكتىپ خىزمەت قىلدى. بۇ بانكا ئۆز ئالدىغا تىجارەت قىلىشنى باشلىغان بىر يېرىم يىل مابەينىدە جەمئىي 508 مىليون 216 مىڭ يۈەن ھەر خىل قەرز پۇل تارقاتتى. بۇنىڭ ئىچىدە دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش پىلانى ئىچىدىكى ئاشلىق، پاختا، ياغلىق دان سېتىۋېلىش ئۈچۈن 342 مىليون 375 مىڭ يۈەن، ئاشلىق، پاختا، ياغلىق دان يۆتكەش، پىششىقلاپ ئىشلەش ئۈچۈن 24 مىليون 345 مىڭ يۈەن، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق، ئورمانچىلىق، سۇ قۇرۇلۇشى قاتارلىق ئاساسىي مۇئەسسەسەلەر قۇرۇلۇشلىرىنى ئۆزگەرتىش تۆرلىرىگە 35 مىليون 550 مىڭ يۈەن، نامراتلارغا تەرەققىيات ئارقىلىق يار-يۆلەك بولۇش قۇرۇلۇشى تۆرىگە 12 مىليون 783 مىڭ يۈەن، يېزا ئىگىلىكىنى ئۇنىۋېرسال ئېچىش تۆرلىرى ئۈچۈن 26 مىليون 650 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ۋىلايەتتە 8000 مو بوز يەر ئېچىلدى، 82 قۇدۇق قېزىلىپ يۈرۈشلەشتۈرۈلدى، 712 كىلومېتىر ئۆستەڭلەردە سۇ سىڭمەس ئېرىق ياسالدى.

قاغىلىق ناھىيىسىدىكى يېزا ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلىرى 51 مىڭ دېھقان ئائىلىسىگە بېرىپ قەرز پۇل تارقاتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ئىدرىس قادىر، بارات ئەمەت** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان قاغىلىق ناھىيىسىدىكى يېزا ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلىرى كونا قائىدە-تۈزۈملەرنى ئۆزگەرتىپ، دېھقانلارنىڭ ئائىلىسىگە بېرىپ قەرز پۇل تارقىتىپ، پۇلنى ئىقتىسادىي زىيانداشتىن ساقلاپ قالدى.

بۇ ناھىيىدە ئىلگىرى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن قەرز پۇللار كەنتلەرنى بىرلىك قىلىپ، كوللېكتىپ تارقىتىلاتتى. دېھقانلار ئۆز زىممىسىدىكى قەرز پۇللارنى ئېنىق بىلمەيدىغان، يىل ئاخىرىدا بىر تۇتاش يىغقاندا قاتتىق-سوقتى قىلىنىپ، زىيان تارتىدىغان ئىشلار سادىر بولاتتى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانلارنىڭ ساداسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارغا كۆڭۈل بۆلۈپ، بۇ يىلدىن باشلاپ قەرز پۇللارنى دېھقان ئائىلىلىرىگە بىۋاسىتە تارقىتىشنى ئورۇنلاشتۇردى. ناھىيىلىك يېزا ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى ئورۇنلاشتۇرۇشقا ئاساسەن، ئۆز قارمىقىدىكى 19 يېزا ئاساسىي قاتلام ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلىرى ۋە ناھىيىلىك يېزا ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى تىجارەت ئورۇندىكى 197 خادىمنى تەشكىللەپ، يېزا ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتتى. ئۇلار مەۋقەنى دېھقانلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىمەت قىلىشقا قارىتىپ، تۈرلۈك قىيىنچىلىق ۋە ئاۋارىچىلىقتىن قورقماي، دېھقان ئائىلىلىرى ۋە ئېتىز باشلىرىنىچە بېرىپ، دېھقانلارغا قەرز پۇل تارقاتتى. 3-ئاينىڭ 25-كۈنىگىچە ناھىيە بويىچە 51 مىڭ دېھقان ئائىلىسىگە كۆكلەم تېرىلغۇسى ئۈچۈن 30 مىليون يۈەن، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىش، چارۋىچىلىق ۋە ھەر خىل تېپتىكى ماشىنا-سايمانلارنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن 14 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقىتىپ، يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن ئاكتىپ مەدەت بەردى. تارقىتىلغان قەرز پۇل ئۆتكەن يىلى شۇ مەزگىلدىكىدىن 4 مىليون يۈەن كۆپ بولدى.

كۈچا ناھىيىلىك يېزا ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ مەزگىلىدە دېھقانلارغا 41 مىليون 235 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى، بۇ بۇلتۇرقىدىن 21 مىليون 154 مىڭ يۈەن ئاشتى.

سۈرەتتە: كوپېراتىپلار بىرلەشمىسىنىڭ مەسئۇللىرى قەرز پۇل تارقىتىش ئۈستىدە پىكىرلەشمەكتە.

ئابلىمىت ئەبەيدۇللا فوتوسى

بوزاق يېزىسى دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ناھىيىسىنىڭ بوزاق يېزىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى دېھقان، چارۋىچىلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ بېيىتىشتىكى مۇھىم تەدبىر سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئائىت تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىشىغا ئىلھام بەردى. بولۇپمۇ 1995-يىلى خوتەن ناھىيىسى مەملىكەت بويىچە شاخ-شۇمبا ئارقىلىق چارۋا مال بېقىشتىكى ئۈلگە كۆرسىتىدىغان ناھىيىلەر قاتارىغا كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، يېزا رەھبەرلىرى بۇ پايدىلىق پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، كۆلەملەشكەن باقمىچىلىق بازىلىرىنى قۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتتى. قىشلىق پەن-تېخنىكا ئۆگىنىش پائالىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ دېھقان، چارۋىچىلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىش، يەم-خەشەك تەييارلاش قاتارلىق جەھەتلەردە تەربىيىلىدى. ئۈچ يىلدا يەتتە قارار ئۆگىنىش كۇرسى ئېچىپ، 210 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى، نەق مەيدان يىغىنى، تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنى ئېچىش، ئېكسكۇرسىيىگە ئۇيۇشتۇرۇش قاتارلىق جانلىق ئۇسۇللاردىن پايدىلىنىپ، باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ ئالدىن بېيىغان كەسپىي ئائىلىلەرنىڭ ئىلمىي ئۇسۇلدا يەم-خەشەك تەييارلاش، ئۆلچەملىك ئېغىل-قوتان سېلىش ۋە كېسەلدىن مۇداپىئە كۆرۈش قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئىلغار تەجرىبىلىرىنى ئومۇملاشتۇردى. باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىگە ئېغىل-قوتان ۋە يەم-خەشەك يېرىنى ھەقسىز ئاجرىتىپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىش ئاكتىپلىقى ھەسسىلەپ ئاشتى. ئۈچ يىلدا دېھقان، چارۋىچىلار جەمئىي 1 مىليون 666 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، يەم-خەشەك پىششىقلاش ماشىنىسىدىن 42 نى سېتىۋالدى، 7 مىليون 686 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 76 مىڭ 860 كۋادرات مېتىر كۆلەمدە 864 ئۆلچەملىك ئېغىل-قوتان سالدى.

رەھبەرلىك ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، بۇ يېزىنىڭ دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقى تېز تەرەققىي قىلدى. ئۆتكەن يىلى يېزا بويىچە ئومۇمىي باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىسى 432 گە، بورداقلىغان چارۋا مال 23 مىڭ 760 تۇياققا، گۆش 901 توننىغا يەتتى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ باقمىچىلىقتىن قىلغان ساپ كىرىمى كىشى بېشىغا 257 يۈەندىن توغرا كېلىپ، يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىمنىڭ % 33 نى ئىگىلىدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ گۇما ناھىيىسى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان ناھىيە بويىچە ئىككى قارار كۇرس ئېچىپ، 122 تراكتور شوپۇرىنى بىخەتەرلىك بىلىملىرى بويىچە تەربىيىلىدى.

مىرەخمەت سەيدەخمەت

△ پەيزاۋات ناھىيىلىك ئامانەت-قەرز كوپېراتىپلار بىرلەشمىسى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلىرى ئۈچۈن 30 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

خۇدابەردى سابىر

△ يېقىندا، توققۇزتارا ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسى مەخسۇس باج تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، دۆلەت ۋە كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى 42 كارخانا ۋە 96 يەككە تىجارەتچىنىڭ تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك بولغان 21 مىڭ 600 يۈەندىن كۆپرەك شەخسىي كىرىم تەگشەش بېجى يىغىۋالدى.

شۆھرەت مەھمۇت

توختاملارنى مەمۇرىي جەھەتتىن نازارەت قىلىش - باشقۇرۇشنى كۈچەيتەيلى

ئابدۇشۈكۈر شېرىپ

بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى كۈچەيتىلدى ھەم ئۇنىڭ ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك بولدى. بىراق بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا بەزى يېڭى مەسىلىلەرمۇ ئوتتۇرىغا چىقىۋاتىدۇ. مەسىلەن، كارخانىلاردا توختاملارنى قانۇن بويىچە تۈزمەيدىغان، ئۆز خاھىشى بويىچە توختام تۈزۈپ، ئاخىرىدا ئالدىنىپ قېلىپ دۆلەتنى، كوللېكتىپنى ئېغىر زىيانغا ئۇچرىتىدىغان ئەھۋاللار يۈز بېرىۋاتىدۇ. بۇ ئىقتىسادىي گەۋدىلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىشى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىغا تەسىر كۆرسىتىۋاتىدۇ. شۇڭا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ نورمال تەرتىپىنى قوغداش ئۈچۈن، سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى «توختام قانۇنى»، «ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى»، «شىركەت قانۇنى»، «ناتوغرا رىقابەتكە قارشى تۇرۇش قانۇنى»، «ماركا قانۇنى» قاتارلىق قانۇنلارنى كەڭ، پائال تەشۋىق قىلىپ، ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار، كارخانا قانۇنىي ئىگىلىرى، تاۋار تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنىڭ توختام ئىمزالاش، سودىدا پۈتۈشۈش جەھەتتىكى ئېڭىنى ئۆستۈرۈشى لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، توختاملارنى نازارەت قىلىش-باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ماددىلىرى تولۇق بولمىغان توختاملارنىڭ ماددىلىرىنى تولۇقلاش، توختاملارنى دەلىللەش، ئىمزالىنىشقا تېگىشلىك توختاملارنى تەكشۈرۈپ بېكىتىش، بىر تەرەپ قىلىشقا تېگىشلىك توختاملارنى، قانۇنسىز تۈزۈلگەن توختاملارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش خىزمىتىنى ئوبدان ئىشلەپ، كارخانىلار ئارا تۈزۈلىدىغان توختاملارنى قانۇن ئىزىغا سېلىشى لازىم. شۇنداق قىلغاندا ئىككى تەرەپ تۈزگەن توختامنى قانۇنىي ئاساسقا ئىگە قىلغىلى، توختام تۈزۈش يولى بىلەن دۆلەت، كوللېكتىپ مەنپەئىتىنى زىيانغا ئۇچرىتىش ئەھۋاللىرىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى، ئاتاقتا بار، ئەمەلىيەتتە يوق يالغان كارخانىلار، راست-يالغاننى پەرقلەندۈرمەي قارىغۇلارچە ئىش كۆرىدىغان ۋاستىچى كارخانىلار ۋە «ئۈچتە يوق» كارخانىلارنىڭ سۈپەتسىز، ئۆلچەمگە توشمايدىغان مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپ چىقىرىپ، ئىستېمالچىلارنى زىيانغا ئۇچرىتىدىغان ناتوغرا ھەرىكەتلىرىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى، ئىجتىمائىي كەيپىياتنى نورماللاشتۇرغىلى، ئاخىرىدا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى ساغلام تەرەققىي قىلدۇرغىلى بولىدۇ.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتقاندا، ئىقتىسادنىڭ تېز تەرەققىي قىلىشىنى ئىشەنچلىك كاپالەتكە ئىگە قىلغىلى بولىدۇ

— پىچان ناھىيىسىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز ساتتار رېقىپ، ئۆمەر ھامۇت، ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم

مەنىۋى مەدەنىيەت گۈللىرى

پىچان ناھىيىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، شەھەر، يېزا ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، سانائەت، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى پۇختا قەدەم بىلەن تەرەققىي قىلدۇردى. 1993 - يىلدىن بۇيان، مالىيە كىرىمىنى يىلمۇ يىل ئاشۇرۇپ، ناھىيە ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا ئاپتونوم رايون بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، شەھەر، يېزىلارنىڭ قىياپىتىنى يېڭىلاش، كىشىلەرنىڭ روھىي قىياپىتىدە ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىشتىمۇ خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. بۇ ناھىيە يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەملىكەت بويىچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ناھىيە»، «2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى ئىلغار ناھىيە»، ئاپتونوم رايون بويىچە «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنە ناھىيە»، «مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ناھىيە»، «ئەڭ پاكىز ناھىيە»، «مەدەنىيەت خىزمىتىدىكى ئىلغار ناھىيە» دېگەن ناملارغا ئېرىشكەندىن كېيىن، بۇلتۇر يەنە مەملىكەت بويىچە «مەدەنىيەت خىزمىتىدىكى ئىلغار ناھىيە» بولۇپ باھالاندى.

پىچان ناھىيىسى بۇ نەتىجىلەرنى قانداق قولغا كەلتۈردى؟

- مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتتى. پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» فاڭجېنىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ماددىي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تەڭ تۇتۇشقا ئىزچىل ئەھمىيەت بەردى. بۇ جەرياندا مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى گەۋدىلىك ئورۇنغا قويدى. ناھىيىگە قاراشلىق ئورۇن ۋە تارماقلاردىن ھەرقايسى مەزگىلدىكى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى بويىچە ئىشلەيدىغان خىزمەت، يەتمەكچى بولغان نىشانىنى كونكرېتلاشتۇرۇشنى تەلەپ قىلدى. مەنىۋى مەدەنىيەت خىزمىتىنىڭ ياخشى ئىشلىنىش- ئىشلەنمەسلىكىنى ناھىيىگە قاراشلىق ئورۇنلار

ناھىيىدە سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى قۇردى. يېزا - بازارلارنىڭ سىملىق رادىئوسى ئومۇملاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ جەھەتتىن ياردەم بەردى، چەت، نامرات، توك يوق كەنتلەرگە قۇياش نۇرىدىن توك ھاسىل قىلىش ئۈسكۈنىلىرىنى ئورنىتىپ بېرىپ، بۇ يەردىكىلەرنى ئېلېكتر چىرىغى ئىشلىتىش، رادىئو ئاڭلاش، تېلېۋىزور كۆرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. بۇنىڭدىن باشقا ھەرقايسى يېزا - بازارلارغا پروگرامما باشقۇرۇلىدىغان تېلېفون ۋە فوتو تېلېگراف قوبۇل قىلىش ئاپپاراتى ئورنىتىپ بېرىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە يېزا - بازارلارنىڭ ئالاقە ئىشلىرىنى ئۈنچى بولۇپ راۋاجلاندۇرغان ناھىيە بولۇپ قالدى. ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكىگە «شەرقشاملى» ماركىلىق بىر ئاپتوبۇس، ناھىيىلىك كىنو فىلىم تارقىتىش - قويۇش شىركىتىگە يېزا- قىشلاقلاردا كىنو قويۇشقا ماس كېلىدىغان 16 MM لىق كىنو ئاپپاراتى ئېلىپ بېرىپ، تەشۋىقات ئورۇنلىرىنىڭ سەنئەت ۋە كىنونى ئاساسىي قاتلامغا يۈزلەندۈرۈشكە ئوبدان شارائىت يارىتىپ بەردى.

- شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇپ، ئۇسۇلدا جانلىق بولدى. ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى شەھەرنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغىمۇ يېتەرلىك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، مەدەنىيەت يۇرتى، كۇتۇپخانا، سەنئەت ئۆمىكى، كىنو، تىياتىرخانا، كىنو فىلىم تارقىتىش- قويۇش شىركىتى مۇئەسسەسەلىرى، ئىقتىدارى تولۇق مەدەنىيەت، كۈلتۈر مەركىزىگە ئايلاندۇردى.

ناھىيىلىك مەدەنىيەت يۇرتىدا ياشانغانلار سارىيى، ياشلار، ئۆسمۈرلەر سارىيى تەسىس قىلىپ، ئۇلاردا خەلقئارا شاھمات، جۇڭگوچە شاھمات، ئېلېكترونلۇق ئويۇنچۇق، بىلىيارت، مىللىي چالغۇ ئەسۋاب، تەنتەربىيە توپ، ماجاڭ، قارتا قاتارلىق مەدەنىي-مەشغۇلات قوراللىرىنى تولۇقلاپ بەردى. مەدەنىيەت يۇرتى ياشانغانلار ۋە ياشلار، ئۆسمۈرلەرنىڭ كۆڭۈل ئېچىش، ساغلام

خىزمەت قىلىش بىلەن بىللە، يېزا، زاۋۇت، كانلارنىڭ ئىشتىن سىرتقى تەشۋىقات دۆيلىرىگە ياردەم بېرىش، خەلق ناخشىلىرى، مۇقاملارنى قېزىش، توپلاش، رەتلەشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ، ناھىيىنىڭ ئەدەبىيات- سەنئەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا تۆھپە قوشتى. ئىقتىسادىي ئۈنۈم بىلەن ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە تەڭ ئەھمىيەت بېرىپ، بىر قانچە يىلدىن بۇيان 266 مەيدان ئويۇن قويدى. بۇنىڭ ئىچىدە يېزا- قىشلاقلاردا قويغان ئويۇنى 140 مەيدانغا يەتتى. بۇنىڭدىن باشقا بۇ ئۆمەك جىنەن، لەنجۇ، فۇجۇ شەھەرلىرىدە ئۆتكۈزۈلگەن «جۇڭگو مىللەتلەر ئۆرپ- ئادەتلىرى سەنئەت بايرىمى»غا قاتنىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىزغا شەرەپ كەلتۈردى. پىچان ئون ئىككى مۇقامىنىڭ 11ىنى لېنتىغا ئېلىپ بولدى.

ناھىيىنىڭ شەھەر، يېزا كىنوچىلىقىدىمۇ زور تەرەققىياتلار بولدى. شەھەر ئاھالىسىنىڭ يىللىق كىنو كۆرۈش نىسبىتى ۋىلايەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتتى. يېزىلاردا 11 كىنو، تىياتىرخانا، 54 كىنو قويۇش نۇقتىسى بار. ناھىيىلىك كىنو فىلىم تارقىتىش - قويۇش شىركىتى ئۇلارنى قىزىقارلىق، مەزمۇنى ساغلام، دېھقانلارنى پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يېتەكلەيدىغان ھېكايە فىلىم، ھۆججەتلىك فىلىم بىلەن ۋاقتىدا تەمىنلەپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ پەن، مەدەنىيەت ئېڭىنى كۈرۈنەرلىك ئۆستۈردى. يېزىلىق كىنو ئەترەتلىرى ۋە سەييارە كىنو قويۇش ئەترەتلىرى ئالدىنقى ئىككى يىلدا 1490 مەيدان كىنو قويۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ يىللىق كىنو كۆرۈش قېتىم سانىنى 24 مەيدانغا يەتكۈزدى.

ناھىيە ئۆز تەۋەسىدىكى مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ئاساسىدا خەلق ئارىسىدا تارقىلىپ يۈرگەن مۇنەۋۋەر مەدەنىيەت مىراسلىرىنى قېزىش - رەتلەش خىزمىتىگىمۇ ئەھمىيەت بەردى. يېتەرلىك مەبلەغ، مەخسۇس خادىم ئاجرىتىپ، 50تىن كۆپرەك خەلق ناخشا، مۇزىكىلىرىنى توپلاپ رەتلەپ چىقتى. بۇ ناخشا- مۇزىكىلاردىن توققۇزى مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى تەرىپىدىن ئاڭلىتىلدى. شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى تۇرپان ۋىلايىتىدە

دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكى مۇنەۋۋەر ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشتى. بۇ بىر قاتار خىزمەتلەرنىڭ تۈرتكىسىدە، خەلق ئۆزلۈكىدىن تەشكىللىگەن مۇقام ئۆمەكلىرى بارلىققا كەلدى. لۈكچۈن بازىرىدىكى دېھقان نەغمىچىلەر ۋە ئۆسمۈر ھەۋەسكارلاردىن تەشكىللەنگەن ئىككى مۇقام ئۆمىكى ھەر يىلى 30 مەيدان ئويۇن قويۇپ، ھەرقايسى يېزا- بازاردىكى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى ھەم بىر تۈركۈم ئىز باسارلارنى يېتىشتۈرۈپ چىقتى.

- تىپلارنىڭ تەجرىبىسىنى كېڭەيتىپ، ئارقىدا قالغانلارنى يېتەكلىدى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ناھىيىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا ئىلگىرى كۆرۈلۈپ باقمىغان ياخشى ۋەزىيەت بارلىققا كەلگەن ئەھۋالدا، تەكشۈرۈپ، تەتقىق قىلىشنى كۈچەيتىپ، شەھەر، يېزا مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىشلىرىدا بارلىققا كەلگەن چىقتىم، لۈكچۈن، لەمجىن يېزىلىق مەدەنىيەت پونكىتلىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇش، ئەدەبىيات - سەنئەت ئىشلىرىنى جانلاندۇرۇش جەھەتلەردىكى تەجرىبىلىرىنى كېڭەيتىپ، ناھىيىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت ئىشلىرىنى ئۈزلۈكسىز ئالغا سىلجىتتى. بۇنىڭغا بىرلەشتۈرۈپ، سېرىق نەرسىلەرنى تازىلاش، قانۇنسىز نەشر بۇيۇملىرىغا زەربە بېرىش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنى پاكلاشتۇردى. ھەر يىلى ناھىيىلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، مەدەنىيەت ئىدارىسى، سودا- سانائەتنى مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، باج، ج خ تارماقلىرىنى زىچ ماسلاشتۇرۇپ، 3 - 4 قېتىم مەدەنىيەت بازارلىرىنى تەكشۈرۈپ تۈردى. بۇ جەرياندا ئۇلار سېرىق مەزمۇندىكى كىتاب، ژۇرناللاردىن 230 پارچىنى، سېرىق مەزمۇندىكى سىنئالغۇ لېنتىسىدىن 125نى مۇسادىرە قىلدى ۋە بۇنىڭغا چېتىشلىق 12 يەككە تىجارەتچىنى بىر تەرەپ قىلدى. بۇ بىر قاتار خىزمەتلەرنىڭ چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلىنىشى بىلەن، بۇ ناھىيىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئىشلىرىدا ياخشى نەتىجىلەر بارلىققا كەلدى. كىشىلەرنىڭ روھىي قىياپىتىدە زور ئۆزگىرىش بولدى. بۇ ناھىيىنىڭ «يېزا ئىگىلىكىنى ئاساس، كانچىلىقنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىش، يېمەكلىك، نېفىت - خىمىيە سانائىتىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، نېفىتلىككە خىزمەت قىلىش كىشىلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش»

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ سوتچىسى غالىپ قۇربان سوت خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان 17 يىلدىن بۇيان خىزمەتتە مەسئۇلىيەتچان بولۇپ، دېلو بېجىرىشتە «پاكىتنى ئاساس، قانۇننى ئۆلچەم قىلىش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، دېلولارنى سۈپەتلىك بېجىرىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجە يارىتىپ، كۆپ قېتىم 2 - ۋە 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى. ئۈرۈمچى شەھىرى بويىچە «ئەمگەك نەمۇنىچىسى» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: غالىپ قۇربان (ئوتتۇرىدا) ياشلارنى يېتەكلىمەكتە.

مامۇت بارات فوتوسى

ئاقسۇ شەھىرى مەملىكەت بويىچە «قوش ھىمايە قىلىشتىكى ئۈلگىلىك شەھەر» دېگەن نامغا ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **خەلچەم ساماق** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ شەھىرى 1993 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «قوش ھىمايە قىلىشتىكى ئۈلگىلىك شەھەر» بولۇپ باھالانغاندىن كېيىن، بۇ شەھەردىكى ھەربىي ۋە خەلقنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى نەتىجىسىدە، يېقىندا يەنە مەملىكەت بويىچە «قوش ھىمايە قىلىشتىكى ئۈلگىلىك شەھەر» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى.

بۇلتۇر ئاقسۇ شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى قىسىمنى غەمدىن خالاس قىلىش ئۈچۈن، تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرى ۋە كونكرېت تەدبىرلەرنى تۈزۈپ ئەمەلىيلەش- تۈردى. 1991 - يىلى ئاقسۇ شەھىرىدىكى ھەربىي مەجبۇرىيەت ئۆتەۋاتقان ئەسكەرلەرنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا بېرىلگەن ئېتىبار بېرىش پۇلى كىشى بېشىغا 642.4 يۈەندىن توغرا كەلگەن بولسا، 1995 - يىلىغا كەلگەندە 1391 يۈەندىن ئېشىپ كەتتى. ئۇلار ئەسكەرلەرنى مۇكاپاتلاش فوندى تەسىس قىلىپ، قىسىمدا

قىسىم ۋە ئېتىبار بېرىش ئوبيېكتلىرىغا 21 مىڭ 779 قېتىم ياخشى ئىش قىلىپ بەردى. قىسىمنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە ھەربىي مەشقى ئۈچۈن ئون موغا يېقىن يەر ھەل قىلىپ بەردى. قىسىملاردا 3500دىن ئارتۇق قىسىمدىمۇ، يەرلىكتىمۇ ئىشلىيەلەيدىغان ئىختىساس ئىگىسى يېتىشتۈرۈلدى. قىسىملار يەرلىكتىكى ئامما ئۈچۈن كۆپلىگەن ئەمەلىي ئىش قىلىپ بەردى. شۆبە ھەربىي رايونى بىلەن ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملار دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن، ئۇلارغا ئۇچۇر ۋە تېخنىكا جەھەتتە مۇلازىملىق قىلدى. بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، ئاقسۇدا تۇرۇشلۇق قىسىملار شەھەر خەلقى ئۈچۈن 60 مىڭ ئادەم (قېتىم)دىن ئارتۇق ياخشى ئىش قىلىپ بەردى. 197 ئوفىتسېر - ئەسكەر يەرلىكتىكى ھاياتى خەۋپ ئىچىدە قالغان بىمارلارغا قان تەقدىم قىلدى. قىسىملار «ئۈمىد قۇرۇلۇ- شى»غا، مېيىپلەرگە، مائارىپقا پاتال - ياردەم بەردى

مەنىۋى مەدەنىيەت خىزمىتىنىڭ ياخشى ئىشلىنىش-ئىشلەنمەسلىكىنى ناھىيىگە قاراشلىق ئورۇنلار مەسئۇللىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتىگەن مەزگىلدىكى خىزمىتىنى تەكشۈرۈشتىكى مۇھىم شەرتلەرنىڭ بىرى قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، تەشكىلىي ئاپپاراتلارنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا بولغان كونكرېت يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. 1993-يىلى ئاپپارات ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىلغاندا ناھىيە فۇنكسىيىلىك تارماقلىرىنى بىرلەشتۈرۈپ، قابىل كادىرلارنى ئىشقا قويدى. مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش ئىشخانىسى تەسىس قىلىپ، ئۇلارنىڭ خىزمەت شارائىتىنى ياخشىلاپ بەردى. بۇ ئارقىلىق مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە ئۇنى باشقۇرۇش ۋە ئۇنىڭ تەرەققىي قىلىشىنى ياخشى ئايلىنىش ئىزىغا سالدى. بۇنىڭغا بىرلەشتۈرۈپ، ناھىيىنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئېھتىياجلىق مەبلەغقە ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە كاپالەتلىك قىلدى. 1994-يىلدىن بۇيان ناھىيە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا 6 مىليون 254 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ، مەدەنىيەت سىستېمىسىنىڭ تۈرلۈك مەدەنىيەت ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاپ، خىزمەت شارائىتىنى ياخشىلىدى. ناھىيىلىك كۇتۇپخانىنى زىننەتلەپ، كىتاب، ژۇرنال سانىنى كۆپەيتىپ بەردى. لۇكچۈن، لەمجىن، كۆكيار سۇ ئامبىرى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ۋە تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىنى ئۇلاپ كۆرسىتىش ئىستانسىسى قۇرۇلۇشىنى مەبلەغ جەھەتتىن قوللىدى. ناھىيىلىك رادىئو ئۆزىلىنى چاستوتىسى تېزگىنلىنىدىغان رادىئو ئىستانسىسىغا ئۆزگەرتتى.

تولۇقلاپ بەردى. مەدەنىيەت يۇرتى ياشانغانلار ۋە ياشلار- ئۆسمۈرلەرنىڭ كۆڭۈل ئېچىش، ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە ئەتراپلىق مۇلازىمەت قىلىش ئۈچۈن خىزمەت ئۇسلۇبىنى ياخشىلاپ، ھەر كۈنى ئىككى سېمىنىغا بۆلۈنۈپ ئىشلەش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، مەدەنىيەت يۇرتى ئىشىكىنىڭ يىل بويى ئوچۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. شۇڭا ھەر يىلى بۇ يەرگە كېلىپ كۆڭۈل ئاچىدىغانلار 11 مىڭ ئادەم (قېتىم)دىن ئاشتى. مەدەنىيەت يۇرتى كۈندىلىك خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشتىن سىرت، ھېيت، بايراملاردا بۇ يەرگە كېلىدىغانلارنىڭ ياش قۇرامى بويىچە شاھمات، تىكتاك توپ، ماجاڭ، قارت ۋە ھۆسن خەت، رەسىم سىزىش، نوتۇق سۆزلەش، ناخشا ئېيتىش مۇسابىقىلىرىنى ئۆتكۈزۈپ، ئاممىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

ناھىيىلىك كۇتۇپخانىمۇ ئۆز رولىنى ئوبدان جارى قىلدۇردى. بۇ كۇتۇپخانىدا يەتتە مۇلازىمەتلىق ئورنى بار. ناھىيىنىڭ مالىيە جەھەتتىن قوللىشى ئارقىسىدا كۇتۇپخانىدا بار كىتاب 71 مىڭ پارچىغا، گېزىت- ژۇرنال 189 خىلغا يەتتى. كۇتۇپخانا ھەر ھەپتىدە 54 سائەت ئاممىنى كۈتۈۋېلىپ، گېزىت- ژۇرنال كۆرگۈچى، كىتاب ئارىيەت ئالغۇچىلارغا قىزغىن مۇلازىمەت قىلدى.

ناھىيىلىك سەنئەت ئۆمىكى سەنئەتنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈپ، يېزا - قىشلاقلاردىكى ئاممىنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى بېيىتىشقا ئاكتىپ

خەلق رادىئو ئىستانسىسى تۈريان ۋىلايىتىدە ئۆتكۈزگەن تۈنجى رادىئو ناخشا تاز سانلىق مىللەتلەر ناخشا، مۇزىكا كۆرىكىدە بۇ ناخشا - مۇزىكىدىن ئۈچى 2 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، ئۈچى 3 -

ستراتېگىيىسىنى ئۆگۈشلۈك يولغا قويۇپ، ئىقتىسادنى قىلىش كەسپلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئىشەنچلىك كاپالەتكە ئىگە قىلدى.

مۇكاپاتلاش فوندى تەسىس قىلىپ، قىسمەن خىزمەت كۆرسەتكەن ئوفىتسېر - ئەسكەرلەرنى مۇكاپاتلىدى. بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، يەرلىك چىقارغان ھال سوراش بۇيۇملىرىنىڭ ئومۇمىي قىممىتى 900 مىڭ يۈەندىن ئېشىپ كەتتى.

شى»غا، ھېيپلەرگە، ماتېرىيال ياردەم بەردى. ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ئىشلىرىغا ئاكتىپ قاتنىشىپ، 31 قېتىم خەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتا 60 مىليون يۈەنلىك ئىقتىسادىي زىياننىڭ ئالدىنى ئالدى.

قەشقەر ۋىلايىتىدە «ياش پىدائىيلار پائالىيىتى» ئۈزلۈكسىز قانات يايماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ئىمىن غولام** خەۋەر قىلىدۇ: ئىككى يىلدىن بۇيان قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە قانات يايدۇرۇلغان «ياش پىدائىيلار پائالىيىتى» ئۈزلۈكسىز كېڭىيىپ ۋە مۇكەممەللىشىپ، ياخشى ئادەم، ياخشى ئىشلار كۆپلەپ مەيدانغا كەلدى.

ۋىلايەت بويىچە 1472 ئورۇندا ياش پىدائىيلار مۇلازىمەتلىق ئەترىتى قۇرۇلۇپ، ئۇلارغا قاتناشقانلار 32 مىڭ 900دىن كۆپرەككە يەتتى. ئۇلار ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)لەرنى بىرلىك قىلغان ھالدا ۋەتەنپەرۋەرلىك تازىلىق ھەرىكىتى، قانۇن تەشۋىقاتى، مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش، ھەربىيلەر ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش قاتارلىق تۈرلەر بويىچە ھەقسىز مۇلازىمەتلىق قىلىپ، دەۋرىمىز ياشلىرىنىڭ ئېسىل ئوبرازىنى نامايان قىلدى. قەشقەر شەھەر رايونىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئىتتىپاق تەشكىلاتلىرى تەشكىللىگەن ئەترەتلەر بۇلتۇر كۈزدىن بۇ يىل 3 - ئايغىچە ھەر يەكشەنبە كۈنى كوچىلارغا چىقىپ قانۇندىن مەسلىھەت بېرىش، سەييارە كېسەل داۋالاش، لېي فېڭدىن ئۆگىنىش، ئۇللىقلىق يەتكۈزۈش قاتارلىق پائالىيەتلەرگە قاتناشتى. بۇ جەرياندا ئۇلار قانۇن ساۋاتلىرى، پەن - تېخنىكىغا ئائىت 25 مىڭ 500 پارچىدىن كۆپرەك تەشۋىقات ماتېرىيالى تارقاتتى. يېتىم - يېسىر، ئاجىز - مېيىپ ۋە ياشانغانلارغا 18 مىڭ 500 يۈەن نەق پۇل، 10 مىڭ 700 كىلوگرامدىن كۆپرەك ئاشلىق ئىئانە قىلدى.

بۇلتۇر 9 - ئايدا قەشقەردە چاقىرىلغان «10مىڭ چاقىرىملىق چېگرا رايون مەدەنىيەت كارىدورى»قۇرۇلۇشى نەق مەيدان يىغىنىدا پۈتۈن شەھەر خەلقىگە «مەدەنىيەتلىك، ئەدەبلىك قەشقەر كىشىلىرىدىن بولۇش تەشەببۇسنامىسى»چىقىرىلدى. بۇ يىل پەيزاۋات ناھىيىسىدە يەر تەۋرىگەندە، قەشقەر شەھىرىدىكى ئىتتىپاق تەشكىلاتلىرى پۈتۈن ۋىلايەتتىكى ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە «ئاپەت رايونىدىكى خەلققە ياردەم بېرىش مۇراجىئەتنامىسى»چىقىرىپ، ياش پىدائىيلارنى بۇ پائالىيەتكە پائال سەپەرۋەر قىلدى ھەمدە باشلامچىلىق بىلەن 12 مىڭ 200 يۈەن قىممىتىدە ماددىي بۇيۇم ئىئانە قىلدى. قەشقەر شەھەرلىك 1-، 3 -، 12 - باشلانغۇچ مەكتەپتىكى 100 ئوقۇغۇچى ئاپەتكە ئۇچرىغان رايوندىكى 100 ئوقۇغۇچى بىلەن دوست بولدى. بۇنىڭ تۈرتكىسىدە ھازىر ۋىلايەت بويىچە دوستلۇق ئورناتقان مەكتەپلەر 12گە، دوست بولغانلار 2000دىن كۆپرەككە يەتتى. يېڭىسار ناھىيىسىنىڭ ئەگۈس يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتىپى تەشكىللىگەن «ياش پىدائىيلار مۇلازىمەتلىق ئەترىتى»يېزىلىق قېرىلار ساناتورىيىسىدىكى 30دىن ئارتۇق كىشىنىڭ تۇرمۇشىدىن ئىزچىل خەۋەر ئالدى. مارالبېشى ناھىيىلىك ئىتتىپاق كومىتېتى تەشكىللىگەن «ياش پىدائىيلار مۇلازىمەتلىق ئەترىتى»دېھقانلارنى 12 خىل تۈر بويىچە پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلىدى.

ياش پىدائىيلار پائالىيىتى جەريانىدا، شىنجاڭ 6-ترانسپورت شىركىتى 5 - كالوننىنىڭ ئاپتوموبىل تېخنىكى خۇزىخۇيغا ئوخشاش ئادالەت يولىدا پىداكارلىق كۆرسەتكەن ياش قەھرىمانلار، قانۇننى ئىجرا قىلىش داۋامىدا قەھرىمانلارچە قۇربان بولۇپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن «ئىنقىلابىي قۇربان»دەپ نام بېرىلگەن قەشقەر شەھەرلىك يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ خادىمى ئەركىن يۈسۈپ، ساۋاقداشلىرىنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزۇش يولىدا قارانىيەتلەر بىلەن باتۇرلارچە ئېلىشىپ، قۇربان بولغان شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىسى گاۋخۇيۇ قاتارلىق مۇنەۋۋەر ياشلار مەيدانغا كەلدى.

شەرەپ — تۆھپىكارغا مەنسۇپ

ئادىل ئابدۇللا

- گۈلزار مۇئەللىمنىڭ 18 ئوقۇغۇچىسىغا ھەرقايسى ئالىي مەكتەپلەردىن چاقىرىق قەغىزى كەلدى. ئۇنىڭ سىنىپىدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئالىي مەكتەپكە ئۆتۈش نىسبىتى 78.26% كە يېتىپ، ناھىيىمىز بويىچە يۇقىرى رېكورت يارىتىلدى، بىز بۇ ئوقۇغۇچىلارغا ئۆزىنىڭ يۈرەك قېنىنى سىڭدۈرگەن گۈلزار مۇئەللىمگە رەھمەت ئېيتىمىز!

پېشقەدەم مەكتەپ مۇدىرىنىڭ سۆزى ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، ئۇزۇنغا سوزۇلغان ئالقىش ساداسى ئىچىدە چوڭقۇر ھۆرمەت، ھاياجان ۋە خۇشاللىق ئىلكىدە چاقنىغان 30 جۈپ كۆز بۇلۇڭدائولتۇرغان زىلۋا بويلۇق 30 نەچچە ياشلاردىكى گۈلزار جاپپارغا تىكىلدى.

گۈلزار جاپپار 1984 - يىلى كۇچۇك سەفەننى پۈتتۈرۈپ ئۆز يۇرتى فۇكاڭدا ئىككى يىل ئوقۇتقۇچىلىق قىلغاندىن كېيىن، 1986 - يىلى مورى ناھىيىلىك 2-ئوتتۇرا مەكتەپكە يۆتكىلىپ كېلىپ، بىئولوگىيە ئوقۇتقۇچىسى بولدى، ئۇ گەرچە مەخسۇس كەسىپ ئوقۇمىغان بولسىمۇ، لېكىن ئۆزىنىڭ خىزمەتتىكى تىرىشچانلىقى، ئەستايىدىللىقى بىلەن ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا تېزلا ھۆرمەت تاپتى، مەكتەپ ئۇنى 1990 - يىلى شىنجاڭ سفەن داشۆسىنىڭ بىئولوگىيە فاكۇلتېتىغا بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتتى. «دىپلوم»ئۈچۈنلا بىلىم ئاشۇرۇشقا بېرىشنى ئارزۇ قىلىدىغان بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئەكسىچە، گۈلزار بۇ پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، قېتىرقىنىپ ئۆگىنىپ، كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، 1992 - يىلى مەكتەپكە قايتىپ كەلدى.

1993 - يىلى يېڭى ئوقۇش يىلىدا ئۇ تولۇق 1-يىللىققا سىنىپ مۇدىرى بولدى. يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق ۋە ئوقۇغۇچىلارغا ھەقىقىي كۆيۈنۈش بولغاندىلا سىنىپ مۇدىرلىق خىزمىتىنىڭ ھۆددىسىدىن چىققىلى بولىدىغانلىقىنى ھېس قىلغان گۈلزار جاپپار ئىشنى ئالدى بىلەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ شەخسىي ۋە ئائىلىۋى ئەھۋالى بىلەن تونۇشۇشتىن باشلىدى ۋە ھەر ھەپتىنىڭ سەيشەنبە كۈنى چۈشتىن كېيىنكى ۋاقتىنى ئائىلە سۆھبىتىگە ئاجرىتىپ، ئوقۇغۇچىلار ۋە ئۇلارنىڭ ئاتا - ئانىسى بىلەن سىرداشتى، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىدىيىۋى مەسىلىلىرىنى ھەل قىلدى.

ناھىيىلىك ئۇيغۇر ئوتتۇرا مەكتەپ (90 - يىلى ناھىيىلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپتىن بۆلۈنۈپ چىققان)ناھىيە بازىرىدىكى بىردىنبىر تولۇقسىز ئۇيغۇر ئوتتۇرا مەكتەپ بولسىمۇ، لېكىن ياتاق، ئاشخانا شارائىتى ناچار ئىدى. يىراقتىن كەلگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپىنچىسى ئىككى ئاي ئوقۇ - ئوقۇمايلا ياتاق، تاماق مەسىلىسى تۈپەيلى ئوقۇشسىز قالاتتى. مانا مۇشۇنداق ئەھۋالدا گۈلزار يىراقتىن كەلگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ خاتىرجەم ئوقۇشى ئۈچۈن ئۇلارغا قولىدىن كېلىشىچە ياردەم قىلدى. بىر ئوقۇغۇچىنى ئۆز ئۆيىدە تۇرغۇزدى. ئۇ سىنىپ مۇدىرى بولغان ئۈچ يىل جەريانىدا ئوقۇشتىن توختاپ قالغان تۆت ئوقۇغۇچىنى مەكتەپ قوينىغا قايتۇرۇپ كەلدى.

ئۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆگىنىشكە بولغان قىزغىنلىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، سىنىپ كوللېكتىپى ئىچىدە غايە ۋە ئىنقىلابىي ئەنئەنە تەربىيىسىنى كۈچەيتتى ۋە ئۆزئارا مۇسابىقە، ئۆزئارا ياردەم بېرىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، دەرستە ئارقىدا قالغان ئوقۇغۇچىلارنى يېتەكلەپ، زور ئۈنۈم ھاسىل قىلدى. ئوقۇغۇچىلارنىڭ مىجەز - خاراكتېر، روھىي ھالىتىدىكى ئۆزگىرىشلەرنى سەزگەن ھامان ئۇلار بىلەن ئۇچرىشىپ، سىرداشىپ، ئۇلارنىڭ ئىدىيىۋى يۈكىنى يېنىكلەتتى. مەكتەپ يېڭى قۇرۇلغان بولغاچقا، ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى، بولۇپمۇ تەجرىبە سايمانلىرى كەمچىل بولۇپ، بەزى تەجرىبىلەرنى ئۆگۈشلۈق ئىشلەش مۇمكىنچىلىكى بولماي قالاتتى. لېكىن گۈلزار مۇئەللىم ئۆز دەرسىگە مۇناسىۋەتلىك تەجرىبە سايمانلىرىنىڭ كەملىرىنى باشقا مەكتەپلەردىن ئارىيەت ئېلىپ ئىشلىتىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرس مەزمۇنىنى ياخشى چۈشىنىشى ئۈچۈن كۈچ چىقاردى.

گۈلزار جاپپار ئوقۇغۇچىلار تولۇق 3 - يىللىققا چىققاندا كەيپىياتىنى نورماللاشتۇرۇش، ئۇلارنىڭ ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا بولغان تەييارلىقىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، ئوقۇغۇچىلارغا قارىتىلغان كونسۇلتاتسىيىنى چىڭ تۇتۇپ، تەكرارلاش سۈپىتىنى ئۆستۈردى.

ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا تەييارلىق قىلىنىۋاتقان كۈنلەردە بۇ سىنىپتىكى خالمۇرات رىشىتنىڭ ئاپىسى تۇيۇقسىز ئالەمدىن ئۆتتى. گۈلزار مۇئەللىم ئۇنىڭ كەيپىياتىنى نورماللاشتۇرۇش ئۈچۈن ئۇنىڭغا كۆپ تەرەپلىمە ئىدىيىۋى خىزمەت ئىشلەپ، تەكرارىغا ئۆزى بىۋاسىتە يېتەكچىلىك قىلدى. نەتىجىدە خالمۇرات ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدا تەبىئىي پەندە 300 نومۇر ئېلىپ، جۇڭگو جامائەت خەۋپسىزلىكى داشۆسىگە قوبۇل قىلىندى. غالىبىيەت ئىجتىمائىي پەندە 400 نومۇر ئېلىپ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيانقى ئەڭ يۇقىرى نومۇر بىلەن مەركىزىي مىللەتلەر داشۆسىنىڭ چاقىرىق قەغىزىنى تاپشۇرۇۋالدى. ئامىنە خالىق، زۇمرەت ئابلىزلار غەربىي شىمال مىللەتلەر ئىنستىتۇتىنىڭ خەنزۇ تىلى فاكۇلتېتىغا قوبۇل قىلىندى... سىنىپىدىكى 23 ئوقۇغۇچىنىڭ 18ىنىڭ ئالىي مەكتەپكە ئۆتكەنلىكى گۈلزار جاپپار ۋە ئوقۇتقۇچى- ئوقۇغۇچىلارنى چەكسىز خۇشال قىلدى.

مەكتەپ بۇ نەتىجىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈش ئۈچۈن، مەخسۇس يىغىن ئېچىپ گۈلزار جاپپارنىڭ تۆھپىسىگە يۇقىرى باھا بەردى.

ئىلى ئوبلاستى بويىچە پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن - ئىلى يۇڭ توقۇمىچىلىق فابرىكىسى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدە مۇكاپاتلاش بىلەن جازالاشقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىپ، تەشۋىقات سالمىقىنى ئاشۇرغانلىقتىن يېقىنقى بەش يىلدىن بۇيان، فابرىكا بويىچە پىلانلىق تۇغۇت نىسبىتى 100% كە يەتتى.

سۈرەتتە: فابرىكا رەھبەرلىرى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىدىكى ئىلغارلارنى تەقدىرلىمەكتە.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

گوۋۇيۈەن لى پېڭنىڭ رىياسەتچىلىكىدە 55 - قېتىملىق دائىمىي كېڭەش ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. گوۋۇيۈەن بۈگۈن لى پېڭ زۇڭلىنىڭ رىياسەتچىلىكىدە 55 - قېتىملىق دائىمىي كېڭەش ئۆتكۈزۈپ، «كىچىك شەھەر - بازارلاردا نوپۇس باشقۇرۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتى سىناق نۇقتىسى لايىھەسى»، «يېزىلاردا نوپۇس باشقۇرۇش تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش توغرىسىدا پىكىر» ۋە «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئۆي - جاي بېجى ۋاقىتلىق نىزامى (تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەن لايىھە)»نى مۇزاكىرە قىلدى ۋە پرىنسىپ جەھەتتىن ماقۇللىدى.

«كىچىك شەھەر - بازارلاردا نوپۇس باشقۇرۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتى سىناق نۇقتىسى لايىھەسى» كىچىك شەھەر - بازارلارنى راۋاجلاندۇرۇش يېڭى ۋەزىيىتىگە ئۇيغۇنلىشىش مەقسىتىدە تۈزۈلدى. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان دۆلىتىمىزدە كىچىك شەھەر- بازارلار زور دەرىجىدە راۋاجلاندى، كىچىك شەھەر بازارلارنىڭ سانى، كۆلىمى، ئولتۇراقلاشقان ئاھالە ئۈزلۈكسىز كۆپەيدى. ھازىر يولغا قويۇلۇۋاتقان كىچىك شەھەر - بازارلاردا نوپۇس باشقۇرۇش تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىش، كىچىك شەھەر - بازارلار ۋە يېزىلارنىڭ ئومۇميۈزلۈك راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداشقا پايدىلىق. كېڭەشتە مۇنۇلار تەكىتلەندى: كىچىك شەھەر - بازارلاردا نوپۇس باشقۇرۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى قەتئىي تۈردە لايىھەدە بېكىتىلگەن يولغا قويۇش دائىرىسىدە قەدەم - باسقۇچلۇق ھالدا ئېلىپ بېرىش كېرەك. ئالدى بىلەن كىچىك دائىرە ئىچىدە شارائىت ھازىرلانغان كىچىك شەھەر - بازارلارنى تاللاپ نۇقتىدا سىناق قىلىش، ئۇنىڭدىن كېيىن تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاساسىدا پەيدىنپەي ئېلىپ بېرىش، ھە - ھۇ بىلەن قوزغىلىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئۆي - جاي بېجى ۋاقىتلىق نىزامى (تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەن لايىھە)»گە 1950 - يىلى مەمۇرىي ئىشلار كېڭىشى ئېلان قىلغان، 1954 - يىلى تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەن «ئۆي - جاي بېجى ۋاقىتلىق نىزامى» ئاساسىدا تۈزىتىش كىرگۈزۈلدى. كېڭەش مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، دۆلىتىمىزدە ئۆي - جاي مۈلۈك بازىرى خېلى تېز راۋاجلاندى، يەر، ئۆي ئىگىدارچىلىق ھوقۇقىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش سوممىسى ھەسسىلەپ ئاشتى، سودا شەكلىدىمۇ زور ئۆزگىرىش بولدى، بۇنىڭ بىلەن ئەسلىدىكى «ئۆي - جاي بېجى ۋاقىتلىق نىزامى» يېڭى ۋەزىيەتنىڭ ئېھتىياجىغا ئۇيغۇنلىشالماي قالدى. يېڭىدىن تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەن نىزام دۆلىتىمىز تەۋەسىدە يەر ئىشلىتىش ھوقۇقى، ئۆي ئىگىدارچىلىق ھوقۇقىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئۈستىگە ئالغۇچى ئورۇن ۋە شەخسلەرنىڭ بەلگىلىمە بويىچە ئۆي - جاي تاپشۇرۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشقا پايدىلىق.

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى قاتارلىق ئون مىنىستىرلىك، كومىتېت مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا، سەھىيىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈش پائالىيىتىنىڭ تۈزۈملىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىشنىڭ كونكرېت تەدبىرلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 22 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. بۇلتۇر قىش، بۇ يىل ئەتىيازدىن بۇيان، مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا، سەھىيىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈش پائالىيىتى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا جۇش ئۇرۇپ قانات يېيىپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى ھەم دېھقانلارنىڭ قارشى ئېلىشىغا سازاۋەر بولدى. بۇ پائالىيەتنىڭ دائىملىشىشى، تۈزۈملىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، يېقىندا مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى قاتارلىق ئون مىنىستىرلىك، كومىتېت يەنە 45 تۈرلۈك تەدبىرنى ئوتتۇرىغا قويدى.

دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتى مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكە، ئاپتونوم رايوندا پەننى ئومۇملاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ياخشى يولغا قويۇش؛ «ئۇچقۇن پىلانى»، «نامراتلارغا پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پىلانى»، «چوڭ - چوڭ نەتىجىلەرنى كېڭەيتىش پىلانى»نى يولغا قويۇشقا بىرلەشتۈرۈپ، پەن - تېخنىكىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈشنىڭ دائىملىق پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش؛ مەركەز، ئۆلكە ۋە شەھەرگە قاراشلىق پەن تەتقىقات ئاپپاراتلىرىنى بىر ناھىيە، بىر يېزا ياكى بىر يېزا - بازار كارخانىسىنى تاللىۋېلىپ، يېزىلار بىلەن مۇقىم ئالاقە ئورنىتىپ، ساھەلەر بويىچە ياردەم بېرىشنى ئۇزاققىچە قانات يايدۇرۇشقا ئىلھاملاندۇرۇش لازىم.

يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: ھەر دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك تارماقلىرىدىكى رەھبەرلەر باشلامچى بولۇپ، نۇقتىنى بىۋاستە تۇتۇشى، يېزا ئىگىلىكىدە پەن- تېخنىكا بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىلىدىغان ھەر خىل نۇقتىلار، ئۈلگە كۆرسىتىش رايونلىرىنى ياخشى باشقۇرۇپ يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنىڭ كېڭەيتىلىشىگە تۈرتكە بولۇشى؛ يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىگە بىۋاستە قاراشلىق يېزا ئىگىلىك پەن تەتقىقات ئاكادېمىيىلىرى، ئورۇنلىرىدىن ئۈچتىن بىر قىسمىچە پەن تەتقىقات خادىمى، ئۆلكە دەرىجىلىك يېزا

مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى تۆت تۈرلۈك كونكرېت تەدبىرنى ئوتتۇرىغا قويدى: ھەر دەرىجىلىك مەدەنىيەت باشقۇرۇش تارماقلىرى ئۆز رايونىدىكى بىردىن ئۈچكىچە نامرات ناھىيە، يېزىغا ياردەم بېرىش، يار- يۆلەك بولۇش مۇناسىۋىتى ئورنىتىپ، نۇقتا بەلگىلەپ، نامراتلارغا مەدەنىيەت ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇشى؛ مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈش پىلانىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، دائىملاشتۇرۇپ، يېزىلاردا مەدەنىيەتنى ياخشى تۇتۇشنى مەدەنىيەتنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈش بىلەن بىرلەشتۈرۈشى كېرەك.

سەھىيە مىنىستىرلىكىنىڭ بەش تۈرلۈك تەدبىرى: يېزا ئىگىلىكىگە سەھىيە ئارقىلىق ياردەم بېرىش خىزمىتىنى داۋاملىق قانات يايدۇرۇپ، كونا ئازاد رايونلار، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى، چېگرا رايونلار، نامرات رايونلار ۋە يېزا سەھىيە ئىشلىرى تەرەققىي تاپمىغان رايونلارنى ئاساس قىلىپ ساھەلەر بويىچە ياردەم بېرىشنى قانات يايدۇرۇش، 2 -، 3 - دەرىجىلىك دوختۇرخانىلارنىڭ ساھەلەر بويىچە ياردەم بېرىش ئوبيېكتلىرىنى بەش يىلغىچە ئۆزگەرتمەسلىك؛ «بەش بىر قۇرۇلۇش»دا ساھەلەر بويىچە ياردەم بېرىش پائالىيىتىنى داۋاملىق چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش؛ تەكشۈرۈشنى ياخشى تۇتۇپ، سەھىيىنى يېزىلارغا يۈزلەندۈرۈشنى سەھىيە خىزمىتىنىڭ مۇھىم ۋەزىپىسى قىلىپ، ئۇزاققىچە داۋاملاشتۇرۇشتىن ئىبارەت.

ئاخبارات - نەشرىيات مەھكىمىسى مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: چەت - ياقا رايونلار، ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىغا كىتاب ئىئانە قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش، بەزى نەشرىيات ئورۇنلىرىنى چەت - ياقا رايونلارغا كىتاب يەتكۈزۈپ بېرىشكە تەشكىللەش، ناھىيىدىن تۆۋەن مەركىزىي يېزا - بازارلاردا شىنخۇا كىتابخانىلىرىنىڭ تور، نۇقتىلىرىنى قۇرۇش، يېزىلاردىكى تارقىتىش ئاپپاراتلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، تارقىتىش خادىملىرىنى تولۇقلاش، يېزىلاردا سەييارە كىتاب بىلەن تەمىنلەشنى كۆپەيتىش.

كوممۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى مەركىزىي كومىتېتى مۇنۇلارنى ئوتتۇرىغا قويدى: «جۇڭگو ياش پىدائىيلىرىنىڭ نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە كۆچ ئۇلاش پىلانى»نىڭ يولغا قويۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ يېزا ياشلىرىنىڭ پەن - تېخنىكا كىتابلىرى پونكىتىنىڭ قۇرۇلۇشىنى ۋە راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، كىتاب ئوقۇش، كىتابلارغا باھا بېرىش، تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيىلەشنى كېڭەيتىش، ئۈلگە كۆرسىتىش قاتارلىق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇش لازىم.

2 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك پاختا يەرمەنكىسى بېيجىڭدا ئېچىلدى

چېن جۈنشېڭ پاختىنىڭ تەرتىپلىك ئوبوروت قىلىنىشىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. 2 - نۆۋەتلىك پاختا يەرمەنكىسى بۈگۈن بېيجىڭدا ئېچىلدى. دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى چېن جۈنشېڭ يىغىندا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: بۇ نۆۋەتلىك پاختا يەرمەنكىسىنىڭ مەركىزىي ۋەزىپىسى - ھازىر يولغا قويۇلۇۋاتقان پاختا سىياسىتىنى ئاساسىي جەھەتتىن مۇقىملاشتۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش شەرتى ئاستىدا، پاختا سېتىش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلەش، پاختىنىڭ تەرتىپلىك ئوبوروت قىلىنىشىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش، پاختا ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاشتىن ئىبارەت.

چېن جۈنشېڭ مۇنداق دېدى: بۇلتۇر، پاختىدا تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياجنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىگە ئاساسەن، گوۋۇيۈەن، پاختا بىلەن

قەدەم بولۇپ، ئىسلاھاتنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئۈچۈن شارائىت يارىتىپ بەردى.

چېن جۈنشېڭ يەرمەنكىدە يىغىنغا قاتناشقان كارخانىلارغا قارىتا تۆۋەندىكىدەك بەش تۈرلۈك تەلەپنى ئوتتۇرىغا قويدى:

1. توقۇمىچىلىق كارخانىلىرى ھازىر پاختا بىلەن تەمىنلەش نىسپىي كەڭ بولۇۋاتقان پايدىلىق پۇرسەتنى تۇتۇپ، بەس - بەستە پاختا سېتىۋېلىشى، نورمال ئىشلەپچىقىرىش ئېھتىياجىغا كاپالەتلىك قىلغاندىن باشقا پاختىنىڭ ئامبار زاپىسىنى تولۇقلاپ، ئۇنى نورمال يىللاردىكى سەۋىيىگە يەتكۈزۈشى ۋە ساقلاپ قېلىشى كېرەك. تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرى دۆلەت بەلگىلىگەن مىقدار بويىچە پاختا بىلەن تەمىنلىشى ۋە تۈرلۈك مۇلازىملىق

يەرمەنكىدە ئىمزالانغان توختام بويىچە پاختا سېتىۋېلىش مەبلىغىگە كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك. 5. يەرمەنكىدە كارخانىلار ئۆز ئالدىغا پۈتۈشۈدۇ، دۆلەتنىڭ پاختا يەرمەنكىسى توغرىسىدىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىسىگە خىلاپلىق قىلمىسىلا، ھەرقانداق تارماقنىڭ ۋە ئورۇننىڭ ئۇلارغا ئارىلىشىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

بۇ نۆۋەتلىك يەرمەنكىنى ئىلگىرىكى نۆۋەتلىك يەرمەنكە بىلەن سېلىشتۇرغاندا، كارخانىلارنىڭ يەرمەنكىگە قاتنىشىش دائىرىسى كېڭەيدى. شىنجاڭنى ھېسابقا ئالمىغاندا، ئومۇمەن، ئۆلكىلەر ئارا پاختا يۆتكەش ۋەزىپىسى بارلىكى ئاساسلىق پاختا ئىشلەپ چىقىرىدىغان رايون، ناھىيىلەرنىڭ پاختا - جىبگە شىركەتلىرى يەرمەنكىگە بىۋاستە قاتنىشىدۇ، ئۆلكىلەر ئارا

ئاشتىدا تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياجنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىگە ئاساسەن، گوۋۇيۈەن، پاختا بىلەن تەمىنلەش تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، دۆلەت يېتەكچىلىك قىلىدىغان پاختا يەرمەنكىسى شەكلىنى يولغا قويۇپ، پاختا ئىشلەپ چىقارغۇچى ئورۇنلار بىلەن پاختىغا ئېھتىياجلىق ئورۇنلارنىڭ بىۋاسىتە ئۇچرىشىشى،قوش يۆنىلىشلىك تاللىشى ئارقىلىق ئوبوروت ھالقىلىرىنى ئازايتىپ، خىراجەتنى تۆۋەنلىتىشنى قارار قىلغانىدى. بۇ - پاختا ئوبوروت تۈزۈلمە ئىسلاھاتىدا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە قاراپ تاشلانغان مۇھىم بىر

قەدەم. ... كوپىراتىپلىرى دۆلەت بەلگىلىگەن مىقدار بويىچە پاختا بىلەن تەمىنلىشى ۋە تۈرلۈك مۇلازىملىق خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلىشى كېرەك. 2 - پاختا يەرمەنكىسىگە قاتناشقان بارلىق كارخانىلار پاختا يەرمەنكىسىدە پاختا سېتىۋېلىشى، يەرمەنكىدىن باشقا جايلاردا پاختا سېتىۋېلىش-سېتىشنى مەنئى قىلىشى كېرەك. 3. توختامنىڭ قەتئىيلىكىدە چىڭ تۇرۇش، يەرمەنكىدە ئىمزالانغان توختاملارنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىش، ئەستايىدىل نەقلەشتۈرۈش كېرەك. 4. بانكا تولۇق قوللاش ۋە ماسلىشىش ئارقىلىق يەرمەنكىگە قاتناشقان كارخانىلارنىڭ

... رايون، ناھىيىلەرنىڭ پاختا - چىگە شىركەتلىرى يەرمەنكىگە بىۋاسىتە قاتنىشىدۇ، ئۇلكىلەر ئارا پاختا يۆتكەش ۋەزىپىسى بولمىغان، لېكىن پاختا بىلەن تەمىنلەش ئىقتىدارىغا ئىگە ۋىلايەت ناھىيىلەرنىڭ پاختا - چىگە شىركەتلىرىمۇ تەكشۈرۈپ بېكىتىلگەندىن كېيىن بۇ نۆۋەتلىك يەرمەنكىگە قاتناشسا بولىدۇ.

ئىگىلىنىشچە، پاختا بىلەن تەمىنلەيدىغان ۋە پاختىغا ئېھتىياجلىق بولغان 330 كارخانىنىڭ 800 گە يېقىن ۋەكىلى بۇ نۆۋەتلىك يەرمەنكىدە ئۈچ كۈن كوللېكتىپ ھالدا پاختا سودىسى قىلىدىكەن.

... ئورۇنلىرىدىن ئۈچتىن بىر قىسمىچە پەن تەتقىقات خادىمى، ئۆلكە دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيىسىدىن بەشتىن ئىككى قىسمىدىن ئارتۇق پەن تەتقىقات خادىمى، ناھىيە دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك پەن تەتقىقات ئورۇنلىرىدىن ئۈچتىن ئىككى قىسمىدىن ئارتۇق پەن تەتقىقات خادىمى يېزىلارغا بېرىپ، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى ئۈزلەشتۈرۈش، ئۈلگە كۆرسىتىش، كېڭەيتىش پائالىيىتىگە قاتنىشىپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشتىكى قىيىن مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىشىغا ياردەم بېرىشى لازىم.

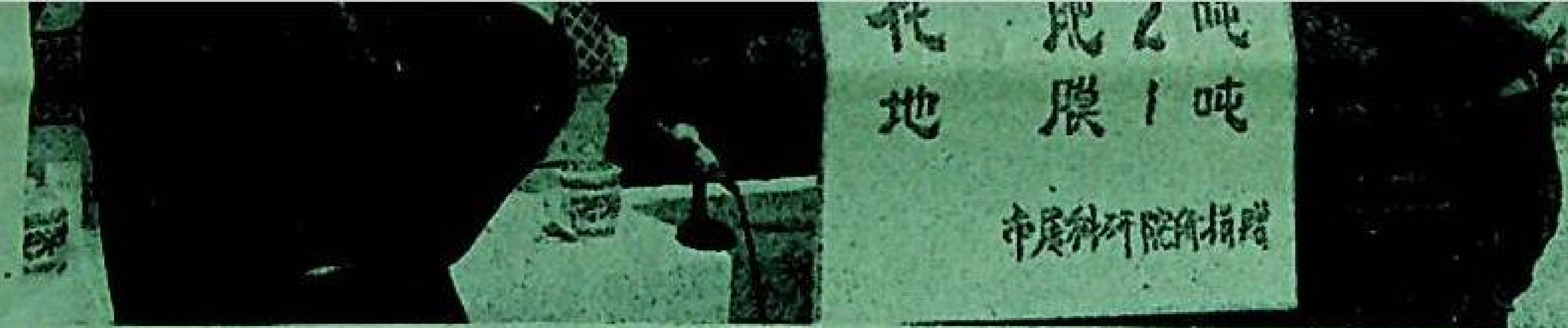

بېيجىڭ شەھەرلىك پەن - تېخنىكا كومىتېتى يېقىندا شەھەرگە قاراشلىق 100 دىن ئارتۇق پەن تەتقىقات ئاكادېمىيىلىرى، ئورۇنلىرىدىكى مۇتەخەسسىس ۋە خادىملارنى بېيجىڭ شەھەر ئەتراپىدىكى تاغلىق رايون يەنچىڭ ناھىيىسىگە بېرىپ، نامراتلارغا پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشقا ئۇيۇشتۇردى.

سۈرەتتە: پەن تەتقىقات ئورۇنلىرىنىڭ ۋەكىللىرى چەت - ياقىدىكى شىيگۇئەرجېي يېزىسىنىڭ پەن- تېخنىكىدا ئۆلگە كۆرسىتىش بىلچىسى قۇرۇلۇشقا ماددىي ئەشيا ئىئانە قىلماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ «ئېلىمىز يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئەھۋالى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىسلاھاتى، تەرەققىياتى توغرىسىدا دوكلات»نى تارقاتتى

(بېشى 1 - بەتتە)

بېتەكلەپ، مۈلۈك ھوقۇقى مۇناسىۋىتىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، يېزا- بازار كارخانىلىرى مۈلكى بولۇپمۇ كوللېكتىپ مۈلۈك قىممىتىنى ساقلاپ قېلىشقا ۋە ئاشۇرۇشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى مۇكەممەللەشتۇرۇپ، ئىگىدارلىق قىلغۇچىلار، ئىگىلىك باشقۇرغۇچىلار، ئىشلەپچىقارغۇچىلارنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە ئىجادچانلىقىنى قوزغاپ، كارخانىنىڭ جۇشقۇنلۇقى ۋە ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرۇش، كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى ۋە رىقابەتلىشىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش لازىم. تەرەققىيات بىلەن ئۆستۈرۈشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ ھەم داۋاملىق تېز سۈرئەت بىلەن ئېشىشنى ساقلاپ قېلىش، ھەم ئومۇمىي ساپانى ئۆستۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىش لازىم. ئۆز جايىنىڭ شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈش، تۈرلەرگە ئايرىپ يېتەكچىلىك قىلىش لازىم. شەرقىي رايونلار ئۆستۈرۈشنى گەۋدىلەندۈرۈشى، ئۆستۈرۈش داۋامىدا راۋاجلاندۇرۇشى؛ ئوتتۇرا، غەربىي رايونلار داۋاملىق تېز راۋاجلاندۇرۇشى، راۋاجلاندۇرۇش داۋامىدا ئۆستۈرۈشى لازىم، ئوتتۇرا، غەربىي رايونلارنىڭ تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىش ئۈچۈن، شەرقىي رايونلار تېخنىكا زىچلىقى، مەبلەغ زىچلىقى تېپىدىكى كەسىپلەر ۋە سىرتقا يۈزلەنگەن ئىگىلىكنى پائال راۋاجلاندۇرۇپ، كارخانىلارنىڭ كۆلەمنى كېڭەيتىشكە، تېخنىكا سەۋىيىسى ۋە مەھسۇلات دەرىجىسىنى ئۆستۈرۈشكە تۈرتكە بولۇشى، ئەمگەك زىچلىقى، بايلىقنى پىششىقلاپ ئىشلەش تىپىدىكى كەسىپلەرنىڭ ئوتتۇرا، غەربىي رايونلارغا يۆتكىلىشىنى تەدرىجىي ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم. شەرق بىلەن غەرب ھەمكارلىشىش ستراتېگىيىسىنى پائال يولغا قويۇش لازىم. شەرقىي، ئوتتۇرا، غەربىي رايونلار ئۈستۈنلۈك ئارقىلىق بىر - بىرىنى تولۇقلاش، بىر - بىرىگە پايدا يەتكۈزۈش، ھەقىقىي ھەمكارلىشىش پرىنسىپى بويىچە بىرلىشىش بىلەن ھەمكارلىشىشنى كۈچەيتىپ، شەرق ئارقىلىق غەربنى يېتەكلەش، غەرب ئارقىلىق شەرقنى ئىلگىرى سۈرۈش، قول

تۇتۇشۇپ بىرلىكتە ئىلگىرىلەشتەك تەرەققىيات يولىدا مېڭىپ، رايونلار ئارا ئىقتىسادىي تەرەققىيات پەرقىنى پەيدىنپەي كىچىكلىتىشى لازىم، سانائەت ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكنى تولۇقلاش، يېزا ئىگىلىكنى گۈللەندۈرۈش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى يېتەكلەش سىياسىتىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈرۈپ، دېھقانچىلىق قوشۇمچە مەھسۇلاتلىرىنى پىششىقلاپ ئىشلەيدىغان، ئوبوروتنى باشلامچى قىلغان كارخانىلارنى پائال قۇرۇپ، تېرىش، بېقىش، پىششىقلاپ ئىشلەش، سودا، سانائەت، يېزا ئىگىلىكىنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ كەسىپلىشىشى، تۈجۈپىلىشىشنى ئىلگىرى سۈرۈشى، دېھقانلار بىلەن كارخانىلارنىڭ مەنپەئەتىنى بىرلەشتۈرۈشى، يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ قىممىتى، ئۈنۈمىنى ئاشۇرۇشى، دېھقانلارنىڭ كىرىمىنى كۆپەيتىشى لازىم، بايلىقنى مۇۋاپىق ئېچىپ ۋە ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، پائال تۈردە بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشى، بايلىقنى، مۇھىتنى تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي تۈردە ئاسرىشى لازىم، كەسىپ قۇرۇلمىسىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، كارخانىلارنىڭ جايلىشىشىنى ياخشىلاپ، پەن- تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىپ، كارخانىلارنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، بەزى جايلار بىلەن كارخانىلاردىكى تۆۋەن سەۋىيىلىك تەكرار قۇرۇلۇش قىلىش، جايلىشىشى تارقاق بولۇش، ئىگىلىك باشقۇرۇشى قوپال بولۇش، باشقۇرۇشقا ماھىر بولماسلىق، ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇش قاتارلىق مەسىلىلەرنى ھەقىقىي تۈردە ھەل قىلىشى لازىم.

پارتىيە ۋە دۆلەت يېزا - بازار كارخانىلىرىغا «ئاكتىپ يار - يۆلەك بولۇش، مۇۋاپىق پىلانلاش، تۈرلەرگە ئايرىپ يېتەكچىلىك قىلىش، قانۇن بويىچە باشقۇرۇش» فاڭجېنىنى يولغا قويدى. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشتىن ئىبارەت ستراتېگىيىلىك يۈكسەكلىكتە تۇرۇپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ زور، چوڭقۇر ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە ئۆسۈشىنى قەتئىي تەۋرەنمەستىن ئىلگىرى سۈرۈشى كېرەك. يېزا - بازار كارخانىلىرىنى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ ئومۇمىي پىلانىغا كىرگۈزۈپ، ھەقىقىي يولغا قويۇشقا بولىدىغان سىياسەت، تەدبىرلەرنى تۈزۈپ، يار - يۆلەك بولۇش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، ئۇنىڭغا ياخشى تاشقى مۇھىت يارىتىپ بېرىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەر رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنى يېزا ئىقتىسادىنى ۋە پۈتكۈل خەلق ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈشتىكى ستراتېگىيىلىك مۇھىم نۇقتا قىلىپ، مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە قويۇشى، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىدىكى يېڭى ۋەزىيەت، يېڭى ئەھۋال، يېڭى تەجرىبىلەرنى دائىم مۇھاكىمە قىلىشى، بەزى مۇھىم مەسىلىلەر ئۈستىدە ۋاقتىدا تەدبىر بەلگىلىشى، ئىسلاھات ۋە تەرەققىياتتىكى قىيىنچىلىقلار ۋە مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشى كېرەك. يېزا - بازار كارخانىلىرىغا دائىر قانۇن، قائىدە - نىزام ۋە سىياسەت تەدبىرلەرنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرۈشى لازىم. يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ يۈكىنى ھەقىقىي يېنىكلىتىشى، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئەتىنى قوغدىشى لازىم، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ باشقۇرۇش ئاپپاراتىنى يەنىمۇ ساغلاملاشتۇرۇپ، ئۇنىڭ پىلانلاش، يېتەكلەش، باشقۇرۇش، نازارەتچىلىك، ماسلاشتۇرۇش ۋە مۇلازىملىق قىلىش رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشى كېرەك. ئالاقىدار تارماقلار پۈتۈن كۈچى بىلەن ھەمكارلىشىش، ماسلاشتۇرۇش ئارقىلىق يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېخىمۇ كۈچلۈك قوللاپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، يېتەكلەپ، قوغداپ ۋە قېلىپلاشتۇرۇپ، مەملىكىتىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010 - يىلغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن، مەملىكىتىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئۈچۈن يېڭى، تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

جۇڭگو، روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستان چېگرا رايوندا ھەربىي كۈچلەرنى قىسقارتىش كېلىشىمى ئىمزالىدى

(بېشى 1 - بەتتە)

ئارمىيىسىنىڭ ئاۋئاتسىيە قىسىملىرىدىكى خادىملار 130 مىڭ 400 دىن ئاشمايدۇ. لېكىن بۇ جۇڭگونىڭ ئەسكىرىي كۈچلىرىنىڭ باشقا رايونغا يۆتكىلىپ كەتكەنلىكىدىن دېرەك بەرمەيدۇ. بۇ كېلىشىمنىڭ مەزمۇنىدىن تارتىپ مەخسۇس ھەربىي ئىتتىپاق تۈزۈش مەسىلىسى مەۋجۇت ئەمەس، كېلىشىمدە بۇنداق قىلىشنىڭ 3- دۆلەتكە ۋە ئۇنىڭ مەنپەئىتىگە قارىتىلمايدىغانلىقى ئېنىق بەلگىلەندى.

شېن گوفاڭ مۇنداق دېدى: كېلىشىمگە ئاساسەن ئىككى تەرەپ چېگرا رايونغا ئالاقىدار ھەربىي ماتېرىياللارنى قەرەللىك ئالماشتۇرۇپ تۇرىدۇ. بۇنداق ماتېرىياللار 3- تەرەپكە قارىتا مەخپىي بولىدۇ.

جۇڭگونىڭ روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستان بىلەن چېگرا رايوندا ھەربىي كۈچلەرنى ئۆزئارا قىسقارتىش توغرىسىدىكى سۆھبىتى 1989- يىلى 11- ئايدا باشلانغان، ئۇ چاغدا سۆھبەت جۇڭگو بىلەن سوۋېت ئىتتىپاقى ئارىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن. سۆھبەت 1989- يىلى 5- ئايدا جۇڭگو- سوۋېت ئىتتىپاقى مۇناسىۋىتى نورماللاشقاندا ئىككى دۆلەت رەھبەرلىرى ھاسىل قىلغان جۇڭگو بىلەن سوۋېت ئىتتىپاقى چېگرا رايونغا ئورۇنلاشتۇرغان ھەربىي كۈچلىرىنى قىسقارتىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ نورمال، ئىناق، قوشنىدارچىلىق مۇناسىۋىتىگە مۇناسىپ بولغان ئەڭ تۆۋەن سەۋىيىگە چۈشۈرۈشنى، چېگرا رايوندا تىنچلىقنى ساقلاش توغرىسىدىكى كېلىشىمنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى مەقسەت قىلغان. 1990- يىل 4- ئاينىڭ 24- كۈنى جۇڭگو، سوۋېت ئىتتىپاقى ھۆكۈمەتلىرى «چېگرارايوندا ھەربىي كۈچلەرنى ئۆزئارا قىسقارتىش ۋە ھەربىي ساھەدە ئىشىنىشنى كۈچەيتىشكە دائىر يېتەكچى پرىنسىپ توغرىسىدا كېلىشىم» ئىمزالىغان.

1991- يىلى 12- ئايدا سوۋېت ئىتتىپاقى پارچىلانغاندىن كېيىن، روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستاندىن تەشكىل قىلىنغان بىرلەشمە ۋەكىللەر ئۆمىكى جۇڭگو بىلەن چېگرا رايوندا ھەربىي كۈچلەرنى قىسقارتىش توغرىسىدا داۋاملىق سۆھبەتلەشكەن. ئىككى تەرەپ «يېتەكچى پرىنسىپ كېلىشىمى» گە ئاساسەن، ئالدى بىلەن «چېگرا رايوندا ھەربىي ساھەدىكى ئىشىنىشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا كېلىشىم» توغرىسىدا بىرلىككە كەلگەن. 1996- يىل 4- ئاينىڭ 26- كۈنى جۇڭگو، روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستاننىڭ دۆلەت باشلىقلىرى شاڭخەيدە بۇ كېلىشىمگە ئىمزا قويغان. بۇ يىلنىڭ بېشىدا ئىككى تەرەپ سۆھبەتلىشىش ئارقىلىق يەنە «چېگرا رايوندا ھەربىي كۈچلەرنى ئۆزئارا قىسقارتىش توغرىسىدا كېلىشىم» نى تۈزۈش خىزمىتىنى تاماملىغان.

بۈگۈنكى ئىمزا قويۇش مۇراسىمى كرېمىل سارىيىنىڭ ۋىلادىمىر زالىدا ئۆتكۈزۈلدى. مۇراسىمغا جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن ۋە دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى چى خاۋتيەن قاتارلىق رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن بىللە روسىيىگە زىيارەتكە بارغان خادىملارمۇ قاتناشتى. روسىيە قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستاننىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى، دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىرىمۇ مۇراسىمغا قاتناشتى.

ھازىرقى ئەدەبىياتنىڭ ئەخلاق تەرتىپى

ۋاڭ خۇاخۇا

مۇلاھىزە

قەدىمدىن بۇيان، ئەخلاقنىڭ قىممەت يۆزلىنىشى دۆلىتىمىز ئەدەبىياتى، شۇنداقلا بارلىق ساغلام ئەدەبىياتنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى بولۇپ كەلدى. ئەدەبىيات ئىنسانلارنىڭ مەدەنىيەت تارىخى تەرەققىياتىدا ئىجتىمائىي تۇرمۇشنى يېتەكلەش، ئىنسانلارنىڭ پائالىيىتىنى قېلىپلاشتۇرۇش جەھەتتە مۆلچەرلىگۈسىز رول ئويناپ كەلدى. بەزى كلاسسىك ئەدەبىي ئەسەرلەر ئەۋلادمۇ ئەۋلاد كىشىلەرنى تەربىيىلەپ، كىشىلەرنىڭ ئەخلاق قارىشى ۋە ئەخلاق غايىسىگە تەسىر كۆرسىتىپ، كىشىلەرنىڭ ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتتىكى ھەرىكەت شەكلىنى چەكلەپ ۋە قېلىپلاشتۇرۇپ كەلدى. كىشىلەر ئەدەبىي ئەسەرلەرگە باھا بەرگەندە ھامان ئۇنىڭ كىشىلەرنىڭ ئورتاق ئەخلاق غايىسىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان - كەلمەيدىغانلىقىغا قاراپ ئەخلاق قىممىتىنى مۇھىم ئۆلچەم قىلدى. ئەخلاق قىممىتىمۇ تارىخىي قىممەتكە ئوخشاش ئەدەبىي ئەسەرلەرگە باھا بېرىشتىكى ئەڭ توپ ئۆلچەم. جەمئىيەت ۋە كىشىلەر ئەدەبىياتتىن ئەخلاقنى قېلىپلاشتۇرۇش، ئەخلاق تەرتىپىنى ياخشىلاش ئارقىلىق ساغلام ئەدەبىياتنىڭ ئىچكى خۇسۇسىيىتى ۋە ئەخلاق مەزمۇنىنى ئىجادىيەت ئاساسىي گەۋدىسىنىڭ ئاڭلىق ھەرىكىتىگە، ئەدەبىياتنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىگە ئايلاندۇرۇشنى تەلەپ قىلىدۇ.

لېكىن بازار ئىگىلىكى ۋە ماددىي مەدەنىيەت راۋاجلانغان ئىجتىمائىي بۇرۇلۇش مەزگىلىدە، بىزنىڭ بەزى ئەدەبىي ئىجادىيەتلىرىمىزدە ئەخلاق قىممىتى يۆزلىنىشىنى چۆرۈۋېتىدىغان غەيرىي ئەخلاقلار ۋە ئەخلاق تەرتىپىگە خىلاپ كېلىدىغان ئەخلاقسىزلىق خاھىشلىرى بارلىققا كەلدى. بەزى ئىجادىيەتلەر ھەتتا جەمئىيەتنىڭ ۋە ئاممىنىڭ ئەقەللىي ئەخلاق مىزانى ۋە ئورتاق ئەخلاق غايىسىگە خىلاپ

غايىسى كەمچىل بولغان ئەھۋالدا كونا ئەخلاقنىڭ قايتىدىن تىرىلىشى ھېسابلىنىدۇ. ئەخلاقنىڭ قېلىپتىن چىقىپ كېتىشى نەتىجىسىدە، چىرىك فېئوداللىق ئەخلاق ئېڭى (مەسىلەن: ئاياللارنى كەمسىتىش، ئەرلەر ئەزىز، ئاياللار خار بولۇش، بىر ئەر كۆپ خوتۇنلۇق بولۇش قاتارلىقلار) تېز يامراپ، چىرىك بۇرژۇئازىيىچە ئەخلاق ئېڭى (پۇلپەرەسلىك، راھەتپەرەسلىك قاتارلىقلار) بازارنى ئىگىلىدى. جەمئىيەتتە تېز بۇرۇلۇش بولغاچقا، ئىلگىرىكى دەۋرلەردىكى ئەخلاق ئەندىزىسى قاتتىق زەربىگە ئۇچراپ ناھايىتى زور ئۆزگىرىش يۈز بەردى، لېكىن سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى شارائىتىدىكى ئەخلاق ئەندىزىسى ۋە ئەخلاق غايىسى تېخى مۇكەممەللىشىپ كېتەلمىدى. مۇشۇنداق ئىجتىمائىي شارائىتتا فېئودالىزم، كاپىتالىزمنىڭ ئەخلاق قارىشىنىڭ كىشىلەرنىڭ چىرىتىشى ۋە ئەدەبىياتىمىزغا سىڭىپ كىرىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس.

ھازىرقى ئىجتىمائىي مۇھىتتا ئەدەبىياتنىڭ ئەخلاق تەرتىپىنى بەرپا قىلىش - سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ئەدەبىياتقا قويغان مۇقەررەر تەلىپى، سوتسىيالىستىك ئەدەبىيات - سەنئەتنىڭ يازغۇچىلىرىمىز ۋە تەنقىدچىلىرىمىزگە يۈكلىگەن مۇقەددەس بۇرچى، نۆۋەتتىكى ئەدەبىيات، ۋە جەمئىيەت ئەھۋالىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا، ئەخلاق تەرتىپىنى بەرپا قىلىشتا، بىر تەرەپتىن، ئىجابىي ئەخلاق بەرپا قىلىشتا پائال چەك تۇرۇش، يەنە بىر تەرەپتىن، چىرىك كونا ئەخلاقلارنى قەتئىي تەنقىد قىلىش كېرەك. تەنقىد بەرپا قىلىشنى مەقسەت قىلىدۇ. بەرپا قىلىش تەنقىدتىن ئايرىلالمايدۇ. جەمئىيەت ۋە ئەدەبىياتنىڭ كونا ئەخلاق ئېڭىنى تەنقىد قىلغاندىلا، ئەدەبىياتنىڭ ئەخلاق تەرتىپىنى ھەقىقىي بەرپا قىلغىلى بولىدۇ. كۈچلۈك جامائەت پىكرى ئارقىلىق ئەخلاق خاھىشى خاتا، ئەخلاق پرىنسىپىدىن چىقىپ كەتكەن

جەمئىيەتكە ئۇيغۇن كېلىدىغان يېڭى ئەخلاق شەكلىنى بارلىققا كەلتۈرۈش يولىدا ئىزدىنىشكە توغرا كېلىدۇ. بۇنداق ئىزدىنىشتە ئەڭ مۇھىمى جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل ئەخلاق روھى، ئەخلاق غايىسى، ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇش كېرەك. بۇ سوتسىيالىستىك يېڭى ئەخلاق بەرپا قىلىشتا چەتنەشكە بولمايدىغان پرىنسىپ، شۇنداقلا ئەدەبىيات ئەخلاق تەرتىپىنى بەرپا قىلىشنىڭ توپ ئاساسى.

ھازىر بىزنىڭ ئىجادىيەت ئەمەلىيىتىمىزدە، بەزى يازغۇچىلىرىمىز ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز ھالدا ئەدەبىياتنىڭ يېڭى ئەخلاق تەرتىپىنى بەرپا قىلىش جەھەتتە ئەخلاق تەنقىدىنى قانات يايدۇرماقتا ۋە بۇ ھەقتە ئىزدەنمەكتە. ئۇلار بىر تەرەپتىن، پۇلپەرەسلىك، ماددىي مەنپەئەتپەرەسلىك، چىرىك ئەخلاقنىڭ چىرىتىشىنى پاش قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن، مىللىي ئەخلاقنىڭ شان - شەرىپىنى نامايان قىلىپ، مىللەتلەرنىڭ ئېسىل ئەخلاقىنىڭ كۈچلۈك ھاياتىي كۈچىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ، ھازىرقى جەمئىيەتتىكى كىشىلەرنىڭ پاك ئەخلاقىي پەزىلىتى ۋە غايىسىگە خاس ئەخلاق ئەندىزىسى جەھەتتىكى ئىنتىلىشىنى ئىپادىلىدى؛ يازغۇچىلار ۋە تەنقىدچىلەر ئىزدىنىش بىلەن مەسئۇلىيىتىنى يۇغۇرۇپ جەمئىيەت ئالدىدىكى مەسئۇلىيىتى ۋە بۇرچىنى ئادا قىلدى. بىز تېخىمۇ كۆپ يازغۇچى، تەنقىدچىلەرنىڭ ئەدەبىياتنىڭ يېڭى ئەخلاق تەرتىپىنى بەرپا قىلىش، جەمئىيەت يۈكلىگەن ئەدەبىيات ئەخلاقىي بەرپا قىلىش بۇرچىنى ئادا قىلىش يولىدا پائال ئىزدىنىشىنى ئۈمىد قىلىمىز. بۇ جەمئىيەتنىڭ تەلىپى، ئەدەبىياتنىڭمۇ تەلىپى.

شۆھرەت باسىت تەرجىمىسى

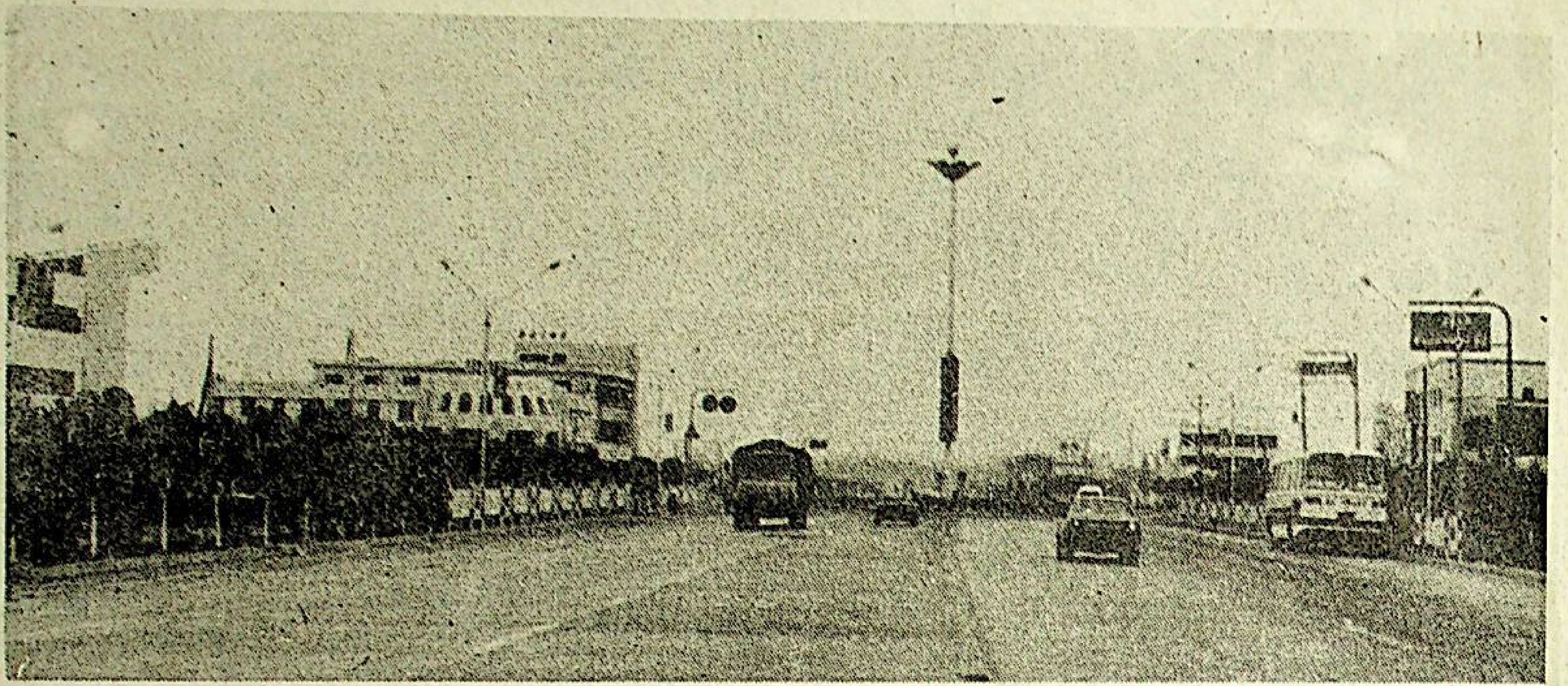

ئازادە يول

مۇھەممەت نىياز فوتوسى

ئەدەبىيات تەتقىقاتى

سەنئەتنىڭ ئېستېتىك قىممىتى

مۇھەممەتتۇرسۇن ھەسەن

سەنئەت بىر خىل مەنىۋى پائالىيەت بولۇپ، ئۇ ئېستېتىكا بىلەن چەمبەرچاس باغلانغان. سەنئەت ئېستېتىكىدىن ئايرىلغان ھالدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرالمايدۇ. ئېستېتىكا ئوبيېكتىپ گۈزەللىك بىلەن سەنئەت گۈزەللىكىنى تەتقىقات ئوبيېكتى قىلىدۇ. ئوبيېكتىپ گۈزەللىك بىلەن سەنئەت گۈزەللىكى پەقەت شەكىل ئارقىلىقلا ئايرىلىپ تۇرىدۇ. گۈزەللىك ئوبيېكتىپ مەۋجۇدىيەت بىلەن سۇبيېكتىپ ئاڭنىڭ مۇئەييەن شەكىل بىرلىكى ئاساسىدا مەيدانغا كېلىدۇ. سەنئەتكارلار تەبىئەت گۈزەللىكى ۋە ئوبيېكتىپ گۈزەللىكنى مەنبە قىلىپ ئوبراز يارىتىپ، سەنئەت گۈزەللىكى ئارقىلىق زوقلاندۇرغۇچىلارنىڭ مەنىۋى ئېھتىياجىنى قاندۇرىدۇ. سەنئەتنىڭ ئېستېتىك قىممىتى ئوبيېكتىپ سەنئەت بىلەن ئوبيېكتىپ گۈزەللىك ئارقىلىق زوقلانغۇچىلارنىڭ ھېسسىياتىنى سەنئەتكارلارنىڭ ھېسسىياتى بىلەن ئورتاقلىقتا ئىگە قىلىش بىلەن ئۆلچىنىدۇ. گۈزەللىككە ماھىللىق ئىنسانلارنىڭ تۇغما ئالاھىدىلىكى بولۇپ، ئىنسانىيەت مۇشۇ ماھىللىقنىڭ تەرەققىيات قانۇنىيىتى بويىچە سەنئەت ئىجادىيىتى بىلەن شۇغۇللانغان. ئەمگەك مۇئەييەن ماددىي ئېھتىياجنى قاندۇرۇش يۈزىسىدىن مەيدانغا كەلگەن بولسا، سەنئەت ئەمگەك ياراتقان گۈزەللىكنى ئىپادىلەش ئېھتىياجى ئاساسىدا مەيدانغا كەلگەن. ئىنسانلار ئۆزلىرىنىڭ ھەر خىل نازۇك تۇيغۇلىرىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن سەنئەتنى بەرپا قىلغان. سەنئەت ۋە سەنئەت ئىدىيىسىنىڭ راۋاجلىنىشىغا ئەگىشىپ ئېستېتىكا بارلىققا كەلگەن. ئىنسانلارنىڭ ئوبيېكتىپ دۇنيا بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى سەنئەتكارنىڭ سەنئەت ئىجادىيىتىنىڭ قىممىتى بىلەن بىرلىشىپ ئېستېتىك زوقنى شەكىللەندۈرىدۇ. ئېستېتىك زوق بەدىئىي سەنئەت ۋە سەنئەتكارنىڭ بەدىئىي تالانتى بەدىئىي ئورۇنداش سەنئىتىنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. ئۇ، تۈرلۈك سەنئەت ئامىللىرى ۋە سەنئەتكارنىڭ زىچ ھەمكارلىشىشى بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولىدۇ. سەنئەت كەڭ مەنىدىن ئېيتقاندا ھايات

ئالغاندا، سەنئەت گۈزەللىكىنىڭ ئەڭ ئالىي شەكلى بولۇپ، ئىنساننىڭ ئېڭىدىكى گۈزەللىكنى ھەمدە تەبىئەت گۈزەللىكى بىلەن بولغان ئېستېتىك مۇناسىۋەتنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

سەنئەت رېئال تۇرمۇشنىڭ ئوبرازلىق ۋە ھېسسىياتلىق ئەكس ئېتىشىدىن ئىبارەت بولغاچقا، سەنئەت گۈزەللىكى ئوبرازنىڭ چىنلىقىدىن ئايرىلالمايدۇ. سەنئەتتىكى ئوبراز چىنلىقىنىڭ تېپىكلەشتۈرۈلۈشى سەنئەتنىڭ ئېستېتىك قىممىتىنى مەيدانغا كەلتۈرىدۇ. سەنئەتكارنىڭ ئورۇنداش ماھارىتى يۇقىرى بولمىسا، ئۇ زوقلانغۇچىلارنى بەدىئىي زوققا ئىگە قىلالمايدۇ. زوقلانغۇچىلارنىڭ ئېستېتىك ئېھتىياجى تەرەققىي قىلىپ تۇرغاچقا، ئەلۋەتتە سەنئەتمۇ يېڭىلىنىش ھالىتىدە تۇرۇشى كېرەك. لېكىن سەنئەتنىڭ يېڭىلىنىشى دوراش بىلەن خاراكتېرلىنىپ قالسا، ئۇنىڭدا مىللىي خۇسۇسىيەت، مىللىي ئالاھىدىلىك بولمىسا، سەنئەت ئۆزىنىڭ ئوبيېكتلىرىدىن ئايرىلىپ قالىدۇ. سەنئەتتە قارىغۇلارچە دوراش تاماشىبىنلارنىڭ ئېستېتىك ھەۋەسكە قىلىنغان ھۆرمەتسىزلىك بولىدۇ. تاماشىبىنلار سەنئەتتىن ئۆزلىرىنىڭ ئارزۇسى، غايىسى، ئۈمىدى، خۇشاللىقى، قايغۇسىنى ھېس قىلالىسا، سەنئەتكار شۇ ئالاھىدىلىك بىلەن تاماشىبىنلارغا تەسىر كۆرسىتەلىسە، سەنئەت

جەمئىيەتنىڭ ۋە ئاممىنىڭ ئەقەللىي ئەخلاق مىزانى ۋە ئورتاق ئەخلاق غايىسىگە خىلاپ يولغا مېڭىپ، شەھۋانىي ئەدەبىيات گىردابىغا بېرىپ قالدى. بۇلار ئەدەبىياتنىڭ تەربىيە بېرىش ۋە تەسىرلەندۈرۈش ئىقتىدارىنىڭ كەمسىتىلىۋاتقانلىقىنى، ئەدەبىياتنىڭ خاس ئەخلاق تەرتىپىنىڭ قالايمىقانلاشتۇرۇلۇپ، قېلىپتىن چىقىرىۋېتىلىۋاتقانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ. شۈبھىسىزكى، بۇ ئەدەبىياتنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسىگە خىلاپلىق قىلغانلىق ۋە ئاسىيلىق قىلغانلىق.

ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنىڭ ئەخلاق قېلىپىدىن چىقىپ كېتىشى، يېڭى ئەخلاق جامائەت پىكرى ئارقىلىق ئەخلاق خاھىشى خاتا، ئەخلاق پرىنسىپىدىن چىقىپ كەتكەن ئەسەرلەرگە بازار بەرمەي ئۇلارنىڭ ئىستىھكاملىرىنى يوقاتقاندىلا، سوتسىيالىستىك يېڭى ئەخلاقنى ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىدىغان زېمىنغا ئىگە قىلغىلى بولىدۇ.

دەۋرىمىز ئەدەبىياتىنىڭ ئەخلاق تەرتىپىنى بەرپا قىلىش ئۈچۈن، رېئاللىق ۋە غايىنى بىرلەشتۈرۈشنى ئاساس قىلىپ، «4-ماي» يېڭى مەدەنىيەت ئەخلاقى ۋە دۇنيانىڭ ئېسىل ئەخلاق مەدەنىيىتىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان مەنىۋى نەتىجىلەرنى قوبۇل قىلىپ، ئېلىمىزنىڭ ھازىرقى سوتسىيالىستىك

تىرىشچانغا ۋاقىت يەتمەس، قىلغان ئەجرى بىكار كەتمەس

ھۆسن خەتنى مۇھەممەت ئېلىجان ئۆمەر يازغان

ھەمكارلىشىشى بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولىدۇ. سەنئەت كەڭ مەنىدىن ئېيتقاندا ھايات پائالىيىتى. ئۇ ئىنسانىيەتنىڭ مەنىۋى ئېھتىياجى ئۈچۈن چەكسىز يولى ئىزدەيدۇ. جەمئىيەتكە نىسبەتەن ئوبراز ۋە قىممەت يارىتىش ئۈچۈن تىرىشىدۇ. تولستوي بۇ ھەقتە توختىلىپ مۇنداق دېگەن: «كىشىلەر تىل ئارقىلىق ئىدىيە ئالماشتۇرىدۇ، سەنئەت ئارقىلىق ھېسسىيات ئالماشتۇرىدۇ». بۇ مەنىدىن قىلالىسا، سەنئەتكار شۇ ئالاھىدىلىك بىلەن تاماشىبىنلارغا تەسىر كۆرسىتەلەيدۇ. سەنئەت ئۆزىنىڭ ئېستېتىك قىممىتىنى نامايان قىلالىغان بولىدۇ. شۇڭا سەنئەتكارلار تاماشىبىنلار بىلەن يۈز كۆرۈشۈش ئالدىدا، نومۇر تەييارلىغان ۋاقتىدا تاماشىبىنلارنىڭ ئېستېتىك ھوزۇر بىلەن ھېسابلىشىشى، سەنئەتنىڭ ئېستېتىك قىممىتى، ئىجتىمائىي ئۈنۈمىگە ۋە سەنئەتنىڭ ھەقىقىي قىممىتىگە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك.

ياخشى دوست

(ھېكايە)

لىن شىن

ئۇ ئاياغ مايلايدىغان بالا ئىدى. ئۇنىڭ بىلەن تاسادىپىي تونۇشۇپ قالدىم. كېيىن ئۇنى دائىم ئۇچرىتىپ تۇرىدىغان، گاھىدا ئانچە - مۇنچە پاراڭلىشىپمۇ قويىدىغان بولدۇم.

بىر كۈنى چۈشتە تاماققا كېتىۋېتىپ، ئۇنى يەنە ئۇچرىتىپ قالدىم. ئۇ پىيادىلەر يولىنىڭ چېتىدە ئىڭىشىپ ئولتۇرۇپ ئاياغ مايلاۋاتاتتى. سوغۇقتا ئۇ تولىمۇ ئورۇق ۋە ۋىجىك كۆرۈنەتتى.

مەن ئۇنىڭغا يېقىنلاشتىم. ئۇ مېنى كۆرۈپ كۈلۈمسىرىگىنىچە:

— كەيقاپسىزغۇ؟ — دەپ سورىۋىدى.

— ھە، تاماققا ماڭغانىدىم، — دەپ جاۋاب بەردىم.

ئۇ بېشىنى لىڭشىتىپ قويدى - دە، چاققانلىق بىلەن يايمىسىنى يىغىشتۇرۇپ، ئاندىن ئۈستى - بېشىدىكى چاڭ - توزانلارنى قېقىۋېتىپ:

— يۈرۈڭ، بىللە تاماق يېگىلى بارايلى، — دېدى.

مەن گاڭگىراپلا قالدىم. ئۇنى توسىۋالماقچى بولدۇم - يۇ، ئەمما قولۇم بارمىدى. ئۇنىڭ شاد - خۇرام قىياپىتى مېنى نىيىتىمدىن ياندۇرغانىدى. مەن تاماق يېمەكچى بولغان ئاشخانا يېقىنلا يەردە بولغاچقا، نەچچە ئون قەدەم مېڭىپلا يېتىپ قالدۇق.

ئۇ ئىشىكتىن كىرىشىگىلا ئاشخانىدىكى ھەممەيلەننىڭ نەزەرى ئۇنىڭغا ئاغدۇرۇلدى. كونىراپ ئۆڭۈپ كەتكەن، ئاياغ مېيى يۇقۇپ قالغان چاپىنى ئىچىدە ئۇ ھەم ۋىجىك، ھەم ئاۋارە كۆرۈنەتتى. كىرلىشىپ كەتكەن، چۇۋۇق چاچلىرى ماي يۇقى پېشانىسىدە غۇژمەكلىشىپ تۇراتتى. پۇتىغا لايغا مىلىنىپ رەڭگىنى تونۇغىلى بولمايدىغان كونا ئاياغ كىيىۋالغان بولۇپ، يورۇق ۋە پاكىز ئاشخانىدا ئۇ ھەقىقەتەن ئەبگا كۆرۈنەتتى.

ئۇ نۇرغۇن كۆزلەرنىڭ ئۆزىگە تىكىلىۋاتقانلىقىنى سەزمەي كۈلۈمسىرەپ تۇراتتى. ئۇ بۇرۇلۇپ مەندىن سورىدى:

— ئاماممىن بىلمەيدىكەنمەن، مەن بۇ يەرگە كېلىپ باقمىغان؟

شۇندىلا مەن ئېسىمگە كەلدىم. ئۇنىڭ يېنىدىن ئۆتۈپ پوكەي تەرەپكە ماڭماقچى ئىدىم، ئۇ مېنى توسىۋالدى:

— مەن سىزنى مېھمان قىلىمەن. راست، مېھمان قىلغۇچىلىكىم بار.

ئۇ قەددىنى رۇسلاپ، سالماق قەدەم تاشلاپ پوكەي ئالدىغا كەلدى ۋە تاماق باھالىرىغا بىر قۇر كۆز يۈگۈرتكەندىن كېيىن، ئەجەبلىنىپ تۇرسىمۇ يەنىلا كۈلۈمسىرەپ تۇرغان قىزچاققا:

— ماڭا ئىككى كىشىلىك تاماق كەلتۈرۈڭ، — دېدى.

ئۇنىڭ بۇ چاغدىكى گېپى ۋە تۇرقىدىن سالاپەت چىقىپ تۇراتتى.

مەن داڭ قېتىپ تۇرۇپلا قالدىم. ئۇ قوينىدىن بىر سىقىم پارچە پۇللارنى ئالدىرىمىغىنىچە چىقاردى ۋە ئۇنى ئەستايىدىللىق بىلەن رەتلەپ ئاندىن پۇللارنى بىر - بىرلەپ ساناپ باققاندىن كېيىن مەغرۇرانە قىياپەتتە پوكەي ئۈستىگە قويدى.

ئۇنىڭ بىر ئاياغ مايلىسا قانچىلىك پۇل تاپىدىغانلىقى، بىر كۈندە ئىككى موما يەپ، بىر ئىستاكان قايناقسۇ ئىچىدىغانلىقى، يېتىپ - قوپۇۋاتقان ياتاقنىڭ بىر كېچىلىكتە ئىككى يۈەن كېتىدىغانلىقى، شۇندىلا ئۇنىڭ يېڭى يىلدا ئۆزىگە ئاتاپ يېرىم توخۇ كاۋىپى ئالغانلىقى ... ماڭا ئايان ئىدى.

ئۇ كۆز ئالدىمدىكى بارلىق نەرسىلەرگە قىزىقىش بىلەن قارايتتى. چىرايىدا تەبەسسۇم جىلۋە قىلاتتى. مەن ئىختىيارسىز ئۇنىڭ بىلەن يېڭى تونۇشقان چاغلىرىمنى ئەسلەپ قالدىم. مەن ئۇنىڭ تۇرمۇشىنى چۈشىنىش ئۈچۈن، ئۇنى ياخشى دوستۇم دەپ قارىغان ئىدىمغۇ؟ ئۇ ئالدىمدا تۇراتتى، ھېسسىياتىمنى بېسىۋېلىشقا ئامالسىز ئىدىم.

شۇ كۈنى چۈشتە بىز ئاشخانىدىكى ئەڭ چەتتىكى ئۈستەلنى ئالالىغاندۇق. مودا كىيىنگەن قىزچاق بىر ئاياغ مايلايدىغان ئوغۇل بالا بىلەن بىرلىكتە غىزالىنىۋاتاتتى. ئۇنىڭغا قاراپ سالام، ئۆزۈممۇ بىر خىل غەلىتىلىك ھېس قىلاتتىم. لېكىن ئۇنىڭ ئەمگەكتىكى ماھىرلىقى تەسىر قىلدى. كۆپلىگەن كۆزلەر ۋە پىچىر - پىچىر پاراڭلار ئىچىدە مېنىڭ كەيپىياتىممۇ ئاستا - ئاستا تۇراقلاشتى.

غىزالىنىپ بولاي دېگەندە، ئۇ تۇيۇقسىز ماڭا:

— بۈگۈندىن كېيىن كىشىلەرگە ئاياغ مايلايدىغان بىر دوستۇم بار دەپ تاشلىماڭ، — دېدى.

— نېمىشقا؟ — دېدىم مەن ئەجەبلىنىپ.

ئۇ بېشىنى تۆۋەن سېلىپ تاماقنى ئېلىشتۇرۇشقا باشلىدى. بىر ھازادىن كېيىن بوش ئاۋازدا:

— كىشىلەر سىزنى مازاق قىلىدۇ، — دېدى.

بىردىنلا كۆزۈمگە ياش كەلدى. ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ دېرىزە سىرتىغا نەزەر تاشلىدى. ياش يۇقى كۆزلىرىم ئۇنىڭ تېخى تەبەسسۇم كەتمىگەن يۈزلىرىگە تىكىلدى.

كېيىنكى كۈنلەردە ئۇنىڭ ۋىجىك گەۋدىسى، ئۆزىگە نۇرغۇن كۆزلەر تىكىلگەن بولسىمۇ تەمكىن تۇرغان قىياپىتى پات - پات كۆز ئالدىمغا كېلەتتى، ئاشۇ چاغدا ئۆزۈمنى تۇتۇۋالالمايمەن - دە، «مېنىڭ ئاياغ مايلايدىغان بىر ياخشى دوستۇم بار...» دەيمەن ئىچىمدە.

غۇلامجان غەنىزات (ت)

كىتابخانىلار قىسقا ھېكايىلەرگە موھتاج

ئانىسە ئىدرىس

سۆز ھەممىگە

يازغۇچىلارنى قىسقا ھېكايىلەرنى يېزىشقا ئۈندەش تەرەققىي قىلىۋاتقان جەمئىيەتنىڭ تەلىپى ئىدى. ئۇچۇر دەۋرى بۇ تەلەپنى تېخىمۇ كەسكىن ئوتتۇرىغا قويدى. شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر چوڭ ئەسەرلەرنى ئوقۇش بىلەن بىللە ھەر ساھە، ھەر قايسى قاتلام كىتابخانىلىرى ئوقۇپ زوق ئالالايدىغان قىسقا ھېكايىلەرگىمۇ موھتاج بولدى. شۇنىڭ بىلەن قىسقا ھېكايىلەر مەيدانغا كېلىپ، ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكى بىلەن ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىمۇ بېيىتتى. لېكىن قۇرۇلمىسى، مەزمۇنى، تىل ۋاستىسى، پېرسوناژ خاراكتېرى قاتارلىق ئالاھىدىلىكلەرنى ھازىرلىغان قىسقا ھېكايىلەر كۆپ ئەمەس. مەن يازغۇچىلىرىمىزنى، ھەۋەسكارلىرىمىزنى قىسقا ھېكايىلەرنى يېزىشقا دەۋەت قىلىش مەقسىتىدە تۆۋەندىكىلەرنى ئۇلارنىڭ سەمىگە سېلىپ قويماقچىمەن.

1) قىسقا ھېكايىلەرنىڭ دەۋر خاراكتېرى كۈچلۈك بولۇپ، ھازىرقى دەۋرگە ماس كېلىدۇ. قىسقا ھېكايە ۋەقەلىكى ئىخچام، تىلى ئاممىباپ، ھەجمى كىچىك بولغاچقا، رېئاللىقنى بەدىئىي ۋاسىتىلەر ئارقىلىق دەل ۋاقتىدا ئەكس ئەتتۈرۈشتە زور ئۈنۈمگە ئىگە.

2) ۋەقەلىكنىڭ كۆپىنچە ھاللاردا تاسادىپىيلىق بىلەن ئاخىرلىشىشى قىسقا ھېكايىلەرنىڭ ئېستېتىك كۈچىنىڭ ئاشۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم بىر تەرىپى. تۇرمۇش بىزنى تاۋلىغۇچى جەڭ مەيدانى. ئەدەبىيات بولسا بىزگە يول كۆرسىتىدىغان، ئەقىل ئۆگىتىدىغان، شادلىق ۋە دەردىمىزگە ھەمدەم بولىدىغان مەنىۋى ھەمراھ. ئۇنىڭدىكى ۋەقەلىك تۇرمۇشنىڭ ئەڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدىن قېزىۋېلىنغان بولغاچقا، ئۇنىڭ تەسىر كۈچى ئىنتايىن زور. بولۇپمۇ قىسقا ھېكايە يازغۇچىلىرى ھېكايە يېشىمىنى تاسادىپىيلاشتۇرۇش، قىزىقارلىق ئاخىرلاشتۇرۇش قاتارلىق شەكىللەرنى قوللىنىپ، كىشىلەرنى ھاياتقا ئۈمىدۋار بولۇشقا ئۈندەيدۇ ھەم كىتابخانىلارنى تۇرمۇش ئۈستىدە ئويلىنىشقا دەۋەت قىلىدۇ. بۇ ھەقتە ۋاڭ مىڭ: «قىسقا ھېكايىلەر بىر خىل زېرەكلىك، بىر خىل گۈزەللىك، كىشىنى ئويلاندۇرىدىغان يېڭى پىكىردۇر» دېگەنىدى.

3) سيۇژېتلىرى ۋە پېرسوناژلىرى تۇرمۇشقا يېقىن بولۇش قىسقا ھېكايىلەرنىڭ ئالاھىدىلىكى. بۇ ھېكايىلەردە تەسۋىرلەنگەن ۋەقەلىكلەر بىزگە كۆز ئالدىمىزدىكى ئىشلارنى ئىخچام كۆرۈنۈشكە يىغىنچاقلاپ ئەكس ئەتتۈرىدۇ.

4) قىسقا ھېكايىلەرنىڭ ھەجۋىيلىككە ئىگە بولۇش ئالاھىدىلىكى ئۇنى ئەدەبىياتنىڭ ئالدىنقى سېپىگە چىقارماقتا. قىسقا ھېكايىلەر ھەجۋىي ئامىللىرى ئارقىلىق كىشىلىك ھاياتتىكى ھادىسىلەرنى ئەپچىللىك بىلەن ئىپادىلەپ، كىشىلەرنى توغرا يولغا مېڭىشقا ئۈندەيدۇ.

5) ئارتۇقچە تەسۋىرلەردىن خالىي بولۇش، تىلنى شېئىرىي تىل بولۇش قىسقا ھېكايىلەرنىڭ يەنە بىر مۇھىم ئالاھىدىلىكى. يازغۇچى ۋاڭ مىڭنىڭ سۆزى بويىچە ئېيتقاندا: «قىسقا ھېكايىلەر بىر خىل سەزگۈرلۈكتۇر. بىر نۇقتىدىن، بىر كارتىنىدىن، بىر سېلىشتۇرمىدىن... ھېكايىنى تۇتۇۋېلىشتۇر». شۇنداق ئىكەن، ئۇ ئىخچاملىقنى، قىسقىلىقنى تەلەپ قىلىدۇ ۋە شۇ ئىخچاملىق ئىچىدە مەلۇم مۇددىئا، ئىدىيىنى ئەكس ئەتتۈرىدۇ.

قىسقا ھېكايىلەردە يۇقىرىقىدەك ئالاھىدىلىكلەر بولسىمۇ، يازغۇچىلارنىڭ ئۇنى كۆپ يازماۋاتقانلىقى كىتابخانىلارنى ئەپسۇسلاندۇرىدۇ، ئەدەبىياتىمىزنى زور نەتىجىدىن مەھرۇم قىلىدۇ.

718 - سان

تامغىنى مۇختەر ئەپەرى ئىشلىگەن

رەئىس جياڭ زېمىن يېلتسىن زۇڭتۇڭ بىلەن سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بىلەن روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن كرېملدا سۆھبەتلەشتى. رەئىس جياڭ زېمىن سۆھبەتتە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ روسىيە بىلەن ستراتېگىيىلىك، ھەمكارلىق، ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش فاكچېنى ۋاقىتلىق تەدبىر ئەمەس، ئۇ ھەرقانداق ۋاقىت، ھەرقانداق ئەھۋالنىڭ دەخلىسىگە ۋە تەسىرىگە ئۇچرىمايدۇ؛ جۇڭگو روسىيە بىلەن بىرلىكتە ئۈزلۈكسىز تىرىشىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ ھەر ساھەدىكى ۋە خەلقئارا سەھنىدىكى ھەمكارلىقىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ۋە كۈچەيتىشنى خالايدۇ.

ئىككى رەھبەر سۆھبەتتە ئىككى تەرەپ ئىمزالىغان «دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىشى ۋە خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش توغرىسىدىكى قوشما بايانات»قا يۈكسەك باھا بەردى. رەئىس جياڭ زېمىن بىلەن يېلتسىن زۇڭتۇڭ بىردەك مۇنداق ھېسابلىدى: بۇ ھۆججەتتە جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشىدىن كېيىنكى خەلقئارا ۋەزىيەتنىڭ ئاساسىي تەرەققىيات يۈزلىنىشىگە بولغان ئورتاق قارىشى ۋە بىر قاتار زور خەلقئارا مەسىلىلەرگە تۇتقان بىردەك مەيدانى شەرھلەندى، جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ ستراتېگىيىلىك، ھەمكارلىق، ھەمراھلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشى باشقا دۆلەتلەرگە قارىتىلغان ئىتتىپاق قۇرۇش بولماستىن، ئەكسىچە تىنچلىقتا بىللە تۇرۇشنىڭ بەش پرىنسىپىنى مىزان قىلىدىغان يېڭىچە ئەستايىدىل مۇناسىۋەت ئورنىتىش ئىكەنلىكى كۆرسىتىلدى. جۇڭگو بىلەن روسىيە ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ھەرقايسى دۆلەت بىلەن دوستانە ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇشنى خالايدۇ. يېلتسىن زۇڭتۇڭ مۇنداق دېدى: روسىيە ھازىرغىچە بىرەر دۆلەت بىلەن مۇشۇنداق ھۆججەت ئىمزالىغان ئەمەس.

سۆھبەت سەممىي، دوستانە كەيپىياتتا ئۆتتى. يېلتسىن زۇڭتۇڭ رەئىس جياڭ زېمىننىڭ زىيارەتكە كەلگەنلىكىنى قارشى ئالدى. يېلتسىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىككى تەرەپنىڭ خەلقئارا ۋەزىيەتكە بولغان قارىشى بىردەك، نۇرغۇن زور خەلقئارا مەسىلىلەرگە تۇتقان مەيدانى ئوخشاش. بۇ، ئىككى دۆلەتنىڭ ھەر ساھەدە مۇستەھكەم ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىگە ئىگە ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

رەئىس جياڭ زېمىن يېلتسىن زۇڭتۇڭنىڭ جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ ستراتېگىيىلىك، ھەمكارلىق، ھەمراھلىق مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇشقا قوشقان مۇھىم تۆھپىسىگە ئىجابىي باھا بەردى.

رەئىس جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ يۇقىرى قاتلامدىكى رەھبەرلىرىنىڭ قەرەللىك ئۇچرىشىش مېخانىزمى قۇرۇلدى، ئىككى تەرەپ رەھبەرلىرىنىڭ ئۇچرىشىپ، پىكىر ئالماشتۇرۇپ تۇرۇشى ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە خەلقئارا ئىشلاردىكى ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشتە ناھايىتى مۇھىم. رەئىس جياڭ زېمىن يېلتسىن زۇڭتۇڭنى قولايلىق ۋاقىتتا جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇشقا تەكلىپ قىلدى. يېلتسىن بۇ يىل كۈزدە جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇشنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى خۇشاللىق بىلەن ئېيتتى. يېلتسىن زۇڭتۇڭ: چېرنومېلكىن زۇڭلىمۇ بۇ يىل 6 - ئايدا جۇڭگودا زىيارەتتە بولىدۇ، دېدى.

يېلتسىن سۆھبەتتە ئىككى دۆلەتنىڭ چېگرا تەكشۈرۈش مەسىلىسى ئۈستىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: روسىيە بىلەن جۇڭگونىڭ باراۋەر، ھەمراھلىق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى نەزەردە تۇتقاندا، بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش تەسكە توختىمايدۇ. «ئىككى تەرەپنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىقى ئارقىسىدا 3000 كىلومېتىردىن ئارتۇق چېگرىنى تەكشۈرۈش خىزمىتى تاماملاندى، قېپقالغان بىر قانچە مەسىلىنى رەئىس جياڭ زېمىن ئىككىمىز ھەل قىلىمىز. روسىيە تەرەپ دوستانە كېڭىشىش، ئۆز ئارا چۈشىنىش، ئۆزئارا يول قويۇش ئاساسىدا ئىككى تەرەپ ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە ئاساسەن چېگرا تەكشۈرۈش خىزمىتىنى بۇ يىل چىقىپ كەتكىچە تاماملاشقا تەييار».

رەئىس جياڭ زېمىن روسىيىنىڭ بىر جۇڭگو توغرىسىدىكى مەيدانىغا ئاپىرىن ئوقۇدى. يېلتسىن زۇڭتۇڭ: روسىيە بۇ سىياسەتتە داۋاملىق چىڭ تۇرىدۇ، دېدى.

ئىككى رەھبەر يەنە ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان رايون ۋە خەلقئارا مەسىلىلەر ئۈستىدىمۇ پىكىرلەشتى.

رەئىس جياڭ زېمىن بەش دۆلەتنىڭ چېگرىدا ئەسكەر قىسقارتىش كېلىشىمى ئۈستىدە توختالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 24 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن بۇ يەردە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو خەلقى تىنچلىقنى تولىمۇ سۆيىدۇ، تەرەققىياتقا تەشنا. جۇڭگو مۇستەقىل، ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇش تىنچ دىپلوماتىيە سىياسىتىنى داۋاملىق، قەتئىي يولغا قويىدۇ، ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرى بىلەن بىرلىكتە ئورتاق تىرىشىپ، تىنچ، مۇقىم، ئادىل، مۇۋاپىق خەلقئارا سىياسىي، ئىقتىسادىي يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش ئۈچۈن ئىجابىي تۆھپە قوشۇشنى، تېخىمۇ گۈزەل يېڭى ئەسىرنى كۈتۈۋېلىشنى خالايدۇ.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: بەش دۆلەت ھاسىل قىلغان چېگرا رايونلاردا ئەسكەر قىسقارتىش كېلىشىمى ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونىدىكى ئۆزئارا ھەربىي كۈچلەرنى قىسقارتىشقا دائىر تۇنجى دۆلەتلەر ئارا ھۆججەت بولۇش سۈپىتىدە زور سىياسىي، ھەربىي ئەھمىيەتكە ئىگە. بۇ كېلىشىمنىڭ ئىمزالانغانلىقى جۇڭگونىڭ روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستان بىلەن بولغان چېگرا رايونلىرىنىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە خاتىرجەملىكىنى قوغداشقا، بۇ بەش دۆلەتنىڭ ئىناق، دوستانە ئۆتىدىغان، باراۋەرلىك ئاساسىدا ئۆزئارا ئىشىنىدىغان، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ھەمكارلىشىدىغان مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ

رەئىس جياڭ زېمىن روسىيە دۆلەت دۇماسىدا نۇتۇق سۆزلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن بۈگۈن چۈشتىن كېيىن روسىيە دۆلەت دۇماسىدا نۇتۇق سۆزلىگەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگو خەلقى روسىيە خەلقى ۋە ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرى بىلەن بىرلىكتە ئادىل، مۇۋاپىق خەلقئارا يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشنى ئىلگىرى سۈرۈش، تېخىمۇ گۈزەل دۇنيا يارىتىش يولىدا ئورتاق تىرىشىشنى خالايدۇ.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «مەن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن يېلتسىن زۇڭتۇڭ بىلەن سەممىي، دوستانە كەيپىياتتا 4 - قېتىم سۆھبەتلەشتىم، بىز جۇڭگو - روسىيە قوشما باياناتىنى ئىمزالىدۇق. جۇڭگو، روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان ۋە تاجىكىستان باشلىقلىرى چېگرا رايونلىرىدا ھەربىي كۈچلەرنى قىسقارتىش كېلىشىمىنى ئىمزالايدۇ، بۇ قېتىمقى زىيارەتتە قولغا كەلگەن زور نەتىجىلەر ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتى كاتېگورىيىسىدىن خېلىلا ھالقىپ كەتتى، بۇ مۇشۇ رايوننىڭ ۋە دۇنيانىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقىنى قوغداشتا مۇھىم تۈرتكىلىك رول ئوينايدۇ».

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: «دۇنيا كۆپ قۇتۇپلىشىشقا يۈزلەنمەكتە، بۇ ھازىرقى خەلقئارا ۋەزىيەتنىڭ گەۋدىلىك ئالاھىدىلىكى. مەيلى دۇنيا ياكى رايون تەۋەسىدە بولسۇن، مەيلى سىياسىي ياكى ئىقتىسادىي ساھەدە بولسۇن، كۆپ قۇتۇپلىشىش يۈزلىنىشى تېز راۋاجلانماقتا، ناھايىتى ئاز ساندىكى چوڭ دۆلەتلەر ياكى چوڭ دۆلەتلەر گۇرۇھى دۇنياۋى ئىشلارنى مونوپول قىلىۋالىدىغان، باشقا دۆلەتلەرنىڭ تەقدىرىنى بەلگىلەيدىغان دەۋر كەلمەسكە كەتتى، چوڭ دۆلەتلەر مۇناسىۋىتى ئۈزلۈكسىز تەڭشەلمەكتە، كۆپ كۈچ مەركىزى شەكىللەنمەكتە، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئومۇمىي كۈچى ئېشىپ، ئورنى ئۆسۈپ، خەلقئارا سەھنىدىكى سەل قاراشقا بولمايدىغان مۇھىم كۈچكە ئايلاندى، دۇنيانىڭ كۆپ قۇتۇپلىشىش ۋەزىيىتىنىڭ شەكىللىنىشى ئۇزاق مۇددەتلىك جەريان بولسىمۇ، بۇنداق يۈزلىنىش توسۇۋالغىلى بولمايدىغان تارىخىي ئېقىمغا ئايلاندى، بۇ، دۇنيانىڭ تىنچلىقى، مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ناھايىتى مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە».

جياڭ زېمىن ئادىل، مۇۋاپىق خەلقئارا سىياسىي، ئىقتىسادىي يېڭى تەرتىپ ئورنىتىش توغرىسىدا توختىلىپ مۇنداق دېدى: بۇ خەلقئارا يېڭى تەرتىپ تىنچلىقتا بىللە تۇرۇشنىڭ بەش پرىنسىپىنى ئاساس قىلىشى كېرەك. بۇ ھەرقايسى دۆلەتنىڭ ئۆز تەرەققىيات يولىنى دۆلىتىنىڭ ئەھۋالىغا ئاساسەن مۇستەقىل، ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولغان ھالدا تاللىۋېلىشقا ھوقۇقلۇق ئىكەنلىكى، باشقا دۆلەتلەرنىڭ ئارىلاشماسلىقىنى تەشەببۇس قىلىشى، دۆلەتلەرنىڭ چوڭ - كىچىك، كۈچلۈك - ئاجىز، باي - نامرات بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، ھەممىسىنىڭ خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ باراۋەر ئەزاسى ئىكەنلىكىنى، ھەرقانداق دۆلەت زومىگەر بولۇش كويىدا بولماسلىقىنى، زوراۋانلىق سىياسىيسىنى يۈرگۈزمەسلىكىنى تەشەببۇس قىلىشى، دۆلەتلەر ئارىسىدىكى ئىختىلاپلار ياكى ماجىرالارنى تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىش، قورال كۈچى ئىشلەتمەسلىك ياكى قورال كۈچى ئارقىلىق تەھدىت سالماسلىق، سۆزلىشىش ۋە كېڭىشىش ئارقىلىق ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە ئىشەنچنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئوتتۇرىدىكى زىددىيەت ۋە مەسىلىلەرنى كۆپ تەرەپلىك، ئىككى تەرەپلىك ماسلىشىش ، ھەمكارلىشىش ئارقىلىق تەدرىجىي ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلىشى، باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ئىقتىساد، پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت ئالاقىسى ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىپ ۋە كېڭەيتىپ، ئورتاق راۋاجلىنىش ۋە گۈللىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈشنى، ئىقتىساد - سودا ئالاقىسىدىكى باراۋەرسىزلىك، كەمسىتىش خاراكتېرلىك سىياسەتلەر ۋە ئۇسۇللارغا قارشى تۇرۇشنى، باشقا دۆلەتلەرگە خالىغانچە ئاتالمىش ئىقتىسادىي جازا يۈرگۈزۈشكە تېخىمۇ يول قويماسلىقنى تەشەببۇس قىلىشى كېرەك.

جياڭ زېمىن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: «جۇڭگو بىلەن روسىيىنىڭ ستراتېگىيىلىك ھەمكارلىق ئاساسى مۇستەھكەم، ھەمكارلىق ساھەلىرى كەڭ، يوشۇرۇن كۈچى ناھايىتى زور، ئىستىقبالى پارلاق، ئىككى دۆلەت خەلقلىرى چوقۇم مەڭگۈلۈك ياخشى قوشنا، ياخشى ھەمراھ، ياخشى دوست بولالايدۇ، جۇڭگو - روسىيە خەلقلىرىنىڭ دوستلۇق دەرىخى چوقۇم ئەۋلادمۇئەۋلاد ياشىرىپ تۇرىدۇ».

ئۇ مۇنداق دېدى: «يەنە 60 نەچچە كۈندىن كېيىن، جۇڭگو ھۆكۈمىتى شياڭگاڭغا بولغان ئىگىلىك ھوقۇقىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ. بۇ بىزنىڭ ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت بۈيۈك ئىشنى تاماملاش جەھەتتە تاشلىغان مۇھىم قەدىمىمىز، بىز ‹ بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش› فاڭجېنىدا داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ، ئاۋمېنىنى ۋەتەن قوينىغا ئوڭۇشلۇق قايتۇرۇپ كېلىمىز ھەم ئاخىرىدا تەيۋەن مەسىلىسىنى ھەل قىلىمىز، بۇ پۈتكۈل جۇڭگو خەلقىنىڭ ئورتاق ئارزۇسى».

جياڭ زېمىن ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: «جۇڭگونىڭ تەرەققىياتى دۇنيادىن ئايرىلالمايدۇ، دۇنيانىڭ تەرەققىياتىمۇ جۇڭگوغا موھتاج. جۇڭگونىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىق ۋە ئىقتىسادىي گۈللىنىشنى ئۇزاقىچە ساقلاپ قېلىشى مەيلى جۇڭگو ياكى دۇنيا ئۈچۈن بولسۇن، ناھايىتى مۇھىم، جۇڭگو ئۆز ئەھۋالىغا ماس كېلىدىغان تەرەققىيات يولىدا قەتئىي تەۋرەنمەي ماڭىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىنسانىيەت مەدەنىيىتىنىڭ ئېسىل نەتىجىلىرىنى ئاكتىپ قوبۇل قىلىپ، باراۋەرلىكتە ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا، خەلقئارا ھەمكارلىقنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، دۇنيا تىنچلىقى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشىدۇ».

گۇۋۇيۇەن زۇڭلىسى لى پېڭ مۇشۇ

ئىقتىسادىي يېڭى ئەرتىپ تۇرلىتىش ئۈچۈن ئىجابىي تۆھپە قوشۇشنى،
تېخىمۇ گۈزەل يېڭى ئەسىرنى كۈتۈۋېلىشنى خالايدۇ.

رەئىس جياڭ زېمىن روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستاننىڭ باشلىقلىرى بىلەن چېگرا رايونلاردا ئۆزئارا ھەربىي كۈچنى قىسقارتىش توغرىسىدىكى كېلىشىمنى ئىمزالىغاندىن كېيىن يۇقىرىقى سۆزنى قىلدى.

جياڭ زېمىن مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستان بىلەن ئىمزالىغان چېگرا رايونلاردا ئۆزئارا ھەربىي كۈچلەرنى قىسقارتىش ۋە ھەربىي ساھەدە بىر - بىرىگە بولغان ئىشەنچنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى كېلىشىم يەتتە يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت سۆھبەت ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق ھاسىل قىلىندى. بۇ جۇڭگونىڭ روسىيە، قازاقىستان، قىرغىزىستان، تاجىكىستانلار بىلەن بولغان قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى ئۈزلۈكسىز راۋاجلاندۇرغانلىقى ۋە مۇستەھكەملىگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى، بۇ بەش دۆلەت ئارىسىدىكى ئۆزئارا ئىشەنچنىڭ جانلىق ئىپادىسى.

دوستانە ئۆتىدىغان، باراۋەرلىك ئاساسىدا ئۆزئارا ئىشىنىدىغان، ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئاساسىدا ھەمكارلىشىدىغان مۇناسىۋەتنى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇشقا پايدىلىق بولۇپلا قالماستىن، ئاسىيا - تىنچ ئوكيان رايونى ھەتتا دۇنيانىڭ تىنچلىقى، خەۋپسىزلىكى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى تەپەككۇرىغا ئوخشىمايدىغان خەۋپسىزلىك ئەندىزىسى يارىتىپ بەردى، دۆلەتلەر ئارا ئۆزئارا ئىشىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن پايدىلىق يول ئاچتى.

ماۋزۇ خەۋەر

رەئىس جياڭ زېمىن قازاقىستان زۇڭتۇڭى نەزەربايېۋ، قىرغىزىستان زۇڭتۇڭى ئاقايېۋ، تاجىكىستان زۇڭتۇڭى راخمانوۋ بىلەن ئايرىم - ئايرىم كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

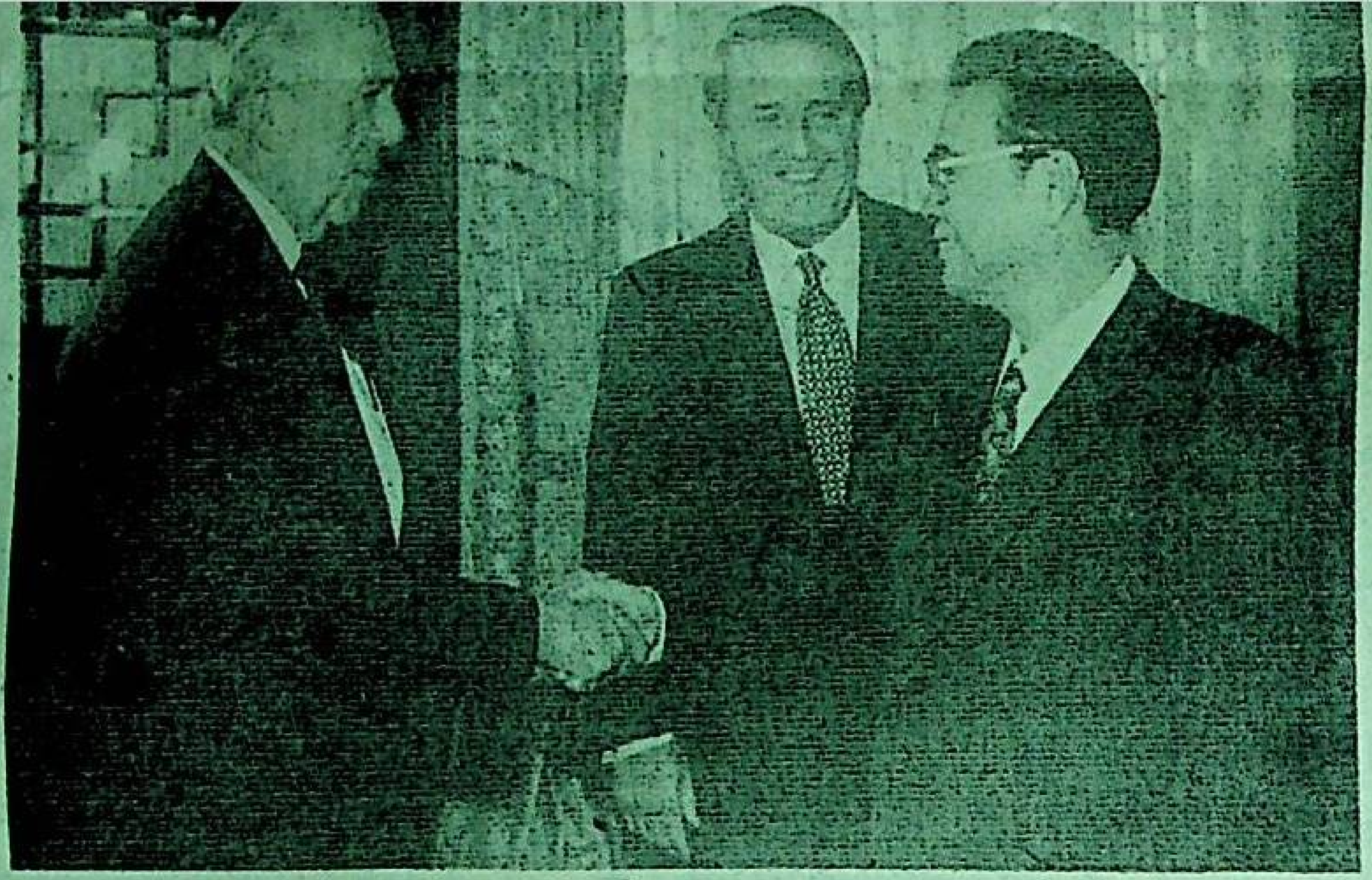

گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى جۇڭنەنخەيدە «جۇڭگونىڭ ھاۋالە بىلەن مەبلەغ سېلىشىغا خەلقئارا مەسلىھەت بېرىش كومىتېتىنىڭ 2 - قېتىملىق يىغىنى»غا قاتنىشىش ئۈچۈن كەلگەن مەشھۇر زاتلار بىلەن كۆرۈشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

لى پېڭ زۇڭلى خەت ئەۋەتىپ، جۇڭگو - گېرمانىيە يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرىنىڭ 1 - سانلىق يىغىن ئۆتكۈزگەنلىكىنى تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بونن، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرىنىڭ 1 - سانلىق يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى گېرمانىيىنىڭ بونن شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلدى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ يىغىنغا تەبرىك خېتى ئەۋەتتى. تەبرىك خېتىدە مۇنداق دېيىلدۇ:

جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرى 1 - سانلىق يىغىنىنىڭ 1997 - يىل 4 - ئاينىڭ 23 - كۈنى گېرمانىيىنىڭ بونن شەھىرىدە ئېچىلغانلىقىدىن خەۋەر تاپتىم، جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتىگە ۋەكالىتەن يىغىننى قىزغىن تەبرىكلەيمەن.

جۇڭگو بىلەن گېرمانىيە ئۇزۇندىن بۇيان ياخشى ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى ساقلاپ كەلدى، ئىككى دۆلەت ئىقتىسادىنىڭ بىر - بىرىنى تولۇقلاش خاراكتېرى ناھايىتى كۈچلۈك، ئىقتىساد، تېخنىكا ھەمكارلىقىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ يوشۇرۇن كۈچى ناھايىتى چوڭ. جۇڭگونىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن بىلەن گېرمانىيە زۇڭلىسى كولنىڭ تەشەببۇسى بىلەن قۇرۇلغان جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرى ئىككى دۆلەت ھۆكۈمىتى ئارىسىدىكى يۇقىرى تېخنىكا سىياسىتىنى ئالماشتۇرۇشنى كۈچەيتىپلا قالماستىن، ئىككى دۆلەت پەن تەتقىقات ئاپپاراتلىرى ۋە كارخانىلىرىنى يۇقىرى تېخنىكىلىق تەتقىقات تۈرلىرى ۋە تەتقىقات نەتىجىلىرىنى كەسىپلەشتۈرۈش مەسىلىسى توغرىسىدا كېڭەشىدىغان سورۇن بىلەن تەمىن ئېتىدۇ. يۇقىرى تېخنىكىلىق كەسىپ 21 - ئەسىرگە يۈزلىنىدىغان كەسىپ، ئۇنىڭ راۋاجلىنىشى ئىككى دۆلەتنىڭ خەلق ئىگىلىكى كۈچىنى زور دەرىجىدە كۈچەيتىدۇ، شۇڭا، جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ بۇ ساھەدىكى ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىشى، ئىككى دۆلەت ئىقتىساد، تېخنىكا ھەمكارلىقىنىڭ ھەر تەرەپلىمە راۋاجلىنىشىنى يۈكسەلدۈرىدۇ.

جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرىنىڭ 1 - سانلىق يىغىنىغا مۇۋەپپەقىيەت تىلەيمەن.

جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرىنىڭ 1 - سانلىق يىغىنى گېرمانىيىدە ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بونن، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرىنىڭ 1 - سانلىق يىغىنى بۈگۈن گېرمانىيىنىڭ بونن شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلدى. ئىككى دۆلەتنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرىنىڭ رەسمىي سۆزلىشىشنى باشلىغانلىقى، ئىككى دۆلەتنىڭ يۇقىرى تېخنىكا ۋە ئالاقىدار ئىقتىسادىي ساھەدىكى ھەمكارلىقىنىڭ تۈزۈملىشىشكە يۈزلەنگەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ.

جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ يۇقىرى تېخنىكا توغرىسىدا سۆزلىشىش مۇنبىرى جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن ۋە گېرمانىيە فېدېراتسىيىسىنىڭ زۇڭلىسى كولنىڭ تەشەببۇسى بىلەن قۇرۇلغان. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ زۇڭلىسى لى پېڭ بىلەن كول زۇڭلى تەبرىك خېتى ئەۋەتىپ، يىغىنىنىڭ ئېچىلغانلىقىنى قىزغىن تەبرىكلىدى، شۇنداقلا يىغىنغا ئۇتۇق تىلىدى.

جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى، دۆلەت پىلان كومىتېتىنىڭ مۇدىرى چېن جىنخۇا يىغىندا سۆز قىلىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ يۇقىرى تېخنىكا جەھەتتە ھەمكارلىشىشىنىڭ مۇھىملىقىنى شەرھلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو - گېرمانىيە ئىككى تەرەپنىڭ يۇقىرى يېڭى تېخنىكا ساھەسىدىكى ھەمكارلىقى - 21 - ئەسىرگە يۈزلەنگەن ھەمكارلىق، جۇڭگو بىلەن گېرمانىيىنىڭ ئىقتىساد - سودا ۋە پەن - تېخنىكىسىنى تېخىمۇ يۇقىرى قاتلامغا يۈزلىنىشنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ھەمكارلىق. ئۇ مۇنداق دېدى: ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ يەنىمۇ ياخشىلىنىشى ۋە يۇقىرى تېخنىكا ساھەسىدىكى ھەمكارلىقنىڭ كۈچىيىشى ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىساد، تېخنىكىسىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئىجابىي تەسىر كۆرسىتىدۇ.

گېرمانىيە فېدېراتسىيىسىنىڭ ئىقتىساد مىنىستىرى رېكسروت ۋە تەتقىقات ھەم تېخنىكا مىنىستىرلىكىنىڭ پارلامېنت دۆلەت كاتىپى ۋوررفىن خانىممۇ يىغىندا سۆز قىلىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىساد ۋە تېخنىكا ھەمكارلىقىنى يەنىمۇ كۈچەيتىشنىڭ زۆرۈرلۈكى ۋە ئىمكانىيىتىنى تەكىتلىدى.

ب د ت يىغىنى جىددىي پەۋقۇلئاددە يىغىن ئۆتكۈزىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 23 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ب د ت يىغىنى رەئىسىنىڭ باياناتچىسى سامسىيا بۈگۈن مۇنۇلارنى جاكارلىدى: ب د ت يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى جىددىي پەۋقۇلئاددە يىغىن ئۆتكۈزۈپ، ئىسرائىلىيىنىڭ شەرقىي يېرۇسالېم ۋە باشقا ئىشغال قىلىۋېلىنغان زېمىنلاردا يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇش ۋە باشقا قىلمىشلىرىنى مۇزاكىرە قىلىدۇ.

سامسىيا مۇنداق دېدى: بۇ قارار ب د ت يىغىنىنىڭ 377 - نومۇرلۇق قارارىغا ئاساسەن، شۇنداقلا ب د ت نىڭ نۇرغۇن ئەزاسىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن چاقىرىلدى. مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇنغىچە 40 دۆلەت ۋە تەشكىلاتنىڭ ۋەكىلى يىغىندا سۆز قىلىشقا تىزىملاتتى.

ب د ت يىغىنىنىڭ 377 - نومۇرلۇق قارارىغا ئاساسەن ئەگەر خەۋپسىزلىك كېڭەشى دائىمىي ئەزا دۆلەتلەرنىڭ بىردەكلىك ھاسىل قىلالمىغانلىقى تۈپەيلىدىن خەلقئارا تىنچلىق ۋە خەۋپسىزلىكنى قوغداش ئاساسىي مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىشقا ئامالسىز قالسا، ب د ت يىغىنى ھەرىكەت قوللىنىشى كېرەك. ب د ت 1945 - يىلى قۇرۇلغاندىن بۇيان توققۇز قېتىم جىددىي پەۋقۇلئاددە يىغىن ئۆتكۈزدى.

3 - ئاينىڭ 7 - ۋە 21 - كۈنلىرى ئامېرىكا ۋەكىلى خەۋپسىزلىك كېڭەشىدە رەت قىلىش ھوقۇقىنى ئۇدا ئىككى قېتىم ئىشلىتىپ، ئىسرائىلىيىنىڭ شەرقىي يېرۇسالېمدا يېڭى يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى توختىتىشنى تەلەپ قىلىنغان قارار لايىھىسىنى ماقۇللاشقا قارشى تۇردى. ئامېرىكىنىڭ رەت قىلىش ھوقۇقىدىن كەلسە - كەلمەس پايدىلانغانلىقى نۇرغۇن دۆلەتنىڭ تەنقىدىگە ئۇچرىدى. ئەرەب دۆلەتلىرى گۇرۇھىنىڭ رەئىسى 3 - ئاينىڭ 31 - كۈنى ب د ت باش كاتىپى ئانانغا خەت ئەۋەتىپ، ئامېرىكىنىڭ بۇ ئۇسۇلى خەۋپسىزلىك كېڭەشىنىڭ خەلقئارا تىنچلىق ۋە خەۋپسىزلىكنى قوغداش رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا دەخلى يەتكۈزدى، دەپ ھېسابلىدى ھەم جىددىي پەۋقۇلئاددە بىدت يىغىنى چاقىرىشنى تەلەپ قىلدى. ئانان مۇشۇ ئىش توغرىسىدا ئەزا دۆلەتلەردىن دەرھال پىكىر ئالدى. مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنىگىچە جىددىي پەۋقۇلئاددە يىغىن چاقىرىشقا قوشۇلغان ئەزا دۆلەتلەر % 50 تىن ئاشتى.

روسىيە دۆلەت دۇماسى

روسىيە دۆلەت دۇماسى 1906 - يىلى قۇرۇلغان، چارروسىيە دەۋرىدە سايلام ئارقىلىق ۋۇجۇدقا كەلگەن قانۇن چىقىرىش ئورگىنى بولغان، 1917 - يىلى 3 - ئايدا تارقىتىۋېتىلگەن.

ھازىرقى روسىيە دۆلەت دۇماسى روسىيە فېدېراتسىيىسى پارلامېنتىنىڭ تۆۋەن پالاتاسى. روسىيە فېدېراتسىيىسى پارلامېنتىنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى فېدېراتسىيە يىغىنى، يۇقىرى پالاتا فېدېراتسىيە كومىتېتى دەپ، تۆۋەن پالاتا دۆلەت دۇماسى دەپ ئاتىلىدۇ. 1993 - يىلى 12 - ئايدا روسىيىدە سايلام ئارقىلىق تۇنجى نۆۋەتلىك دۆلەت دۇماسى بارلىققا كەلدى، ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى ئىككى يىل.

دۆلەت دۇماسى 450 ۋەكىلدىن تەركىب تاپقان، ئاساسلىق ھوقۇقى فېدېراتسىيە قانۇنىنى ماقۇللاش، دۆلەت خام چوتىنى قاراپ چىقىش ۋە تەستىقلاش، ئاساسىي قانۇنغا تۈزىتىش كىرگۈزۈش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، دۆلەت دۇماسىنىڭ قارمىقىدا خەلقئارا ئىشلار كومىتېتى، خەۋپسىزلىك كومىتېتى، دۆلەت مۇداپىئە كومىتېتى، قانۇن چىقىرىش ۋە ئەدلىيە ئىسلاھاتى كومىتېتى، ئىقتىسادىي سىياسەت كومىتېتى، مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى قاتارلىق 20 نەچچە كومىتېت بار.

بۇ نۆۋەتلىك دۆلەت دۇماسى 1995 - يىلى 12 - ئايدا سايلام ئارقىلىق ۋۇجۇدقا كەلگەن بولۇپ، ئۇنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى تۆت يىل، دۆلەت دۇماسىنىڭ رەئىسى گېننادىي سېلېزنيوۋ.

خەلقئارا ماتېرىيال

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى: 102)